

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.04.2017

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	5
4 § Keskusvaalilautakunnan ilmoitus kaupunginvaltuutetuiksi valituista ja heidän varajäsenistään	7
- : Valitut ja varamiehet vertausluvuittain kuntavaalit 2017	8
5 § Ennalta ilmoittamaton tarkastus Pähkinärinteiden palvelutalon ennakkoäänestyspaikkaan	15
- : Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian tarkastuspöytäkirja 5.4.2017	16
6 § Veturin päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen	26
- : Veturin päiväkodin tarveselvitys	28
7 § Kielotien päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen	48
- : Kielotien päiväkodin tarveselvitys	50
8 § Korkeimman hallinto-oikeuden päätös eron myöntämisestä koskevassa asiassa / tiedoksi	69
- : Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 18.4.2017 (3407/3/16)	70
9 § Taloussuunnitelman 2018-2021 laadintaohjeiden hyväksyminen	76
- : Taloussuunnitelman laadintaohjeet 2018-2021	80
10 § Tiedekeskussäätiön tilitys kaupungin avustuksesta vuodelta 2016	124
11 § Vastaus Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta	126
- : Vantaan Energia Oy:n lausunto/ Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun aloite Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta	128
- : Liite, Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun aloite Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta	133
12 § Sosiaaliohjaajan viran perustaminen työllisyyspalveluiden tulosalueelle	135
13 § Testamenttilahjoitus Vantaan kaupungille käytettäväksi vanhusten koti- ja omaishoidon hyväksi	136
14 § Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	137
- : Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloite Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi	139
15 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien terveellisyys selvittämiseksi	141
- : Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloite päiväkotien terveellisyys selvittämiseksi	143
16 § Rajatorpan / Hämeenkyllän koulujen toteutusmalli	144
- : Integroitu projektitoteutus / allianssi, kouluhankkeiden toteutusmalli	146
17 § Lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta	165
- Vantaan lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta / Dnro 58/2011 (KH 24.4.2017 § 17)	167
- : Lausuntopyyntö Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta	168

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.04.2017

- Saateviesti/Kannanotto Östersundomin alueen asemakaavaan/Lausuntopyyntö Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta	169
- Kannanotto Östersundomin alueen asemakaavaan/Lausuntopyyntö Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta	170
18 § Kunnallinen hulevesitaksa ja vesihuoltolaitoksen yleisten alueiden kuivatuksen korvaus	171
19 § Ympäristöraportti kevät 2016 - kevät 2017	173
- : Raportti 2016-2017	177
20 § Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet / Purojen ja jokien Vantaa 2016	228
- : LIITE 1) Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet	230
21 § Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden myynti/ Lujatalo Oy	275
- : Kartta	277
22 § Maa-alueiden vaihto Vantaan Länsisalmessa ja Helsingin Salmenkalliossa / Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki	278
- : Liitekartta vaihdon kohteista	280
23 § Tilusvaihto Kiilassa / Vekko Oy	282
- : Liitekartta 1. Alueet, jotka Vekko Oy luovuttaa kaupungille	284
- : Liitekartta 2. Alueet, jotka kaupunki luovuttaa Vekko Oy:lle	285
- : tilusvaihtosopimusluonnos	286
24 § Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava-alueen (231800) toteuttamissopimus / Lujatalo Oy	289
- : Toteuttamissopimus 4/2017	291
- : Sopimusalue / toteuttamissopimus 4/2017	303
- : Kiinteistöliittymien urakkarajaukset / toteuttamissopimus 4/2017	304
- : Kiinteistöliittymän määritelmä / toteuttamissopimus 4/2017	306
25 § Hakunilan keskustan kaavarunko 091600	307
- : 091600 Hakunilan keskustan kaavarunko / 19.4.2017	309
- : Kyytitien liikenteen yleissuunnitelma / asemapiirustus 23.12.2016	341
26 § Asemakaavamuutos 002243, 15 Myyrmäki / Kilterinkuja 4	342
- : Asemakaavamuutosselostus 19.4.2017 / Asemakaavamuutos 002243, 15 Myyrmäki / Kilterinkuja 4	345
27 § Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 / Asemakaavan muutos 002243	383
- : Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243/Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8	386
- : Liitekartta A1 Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243/Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8	393
- : Liitekartta B1 Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243	394
- : Liitekartta B2/Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243	395
- : Maankäyttösopimus /asemakaava nro 002243/Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 ja Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6	396
- : Liitekartta /Maankäyttösopimus /asemakaava nro 002243/Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 ja Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6	399

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 24.04.2017

- : Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243/Esisopimus määräalan luovutuksesta/ Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6	400
- : Liitekartta /Maankäyttösopimus/asemakaava nro 002243/Esisopimus määräalan luovutuksesta/ Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6	403
28 § Asemakaavamuutos 002262 ja tonttijako, 62 Jokiniemi / Gammelkulla	404
- : Asemakaavamuutosselostus 19.4.2017 / Asemakaavamuutos 002262, 62. Jokiniemi / Gammelkulla	407
- : Lausunnot ja vastineet 19.4.2017/ Asemakaavamuutos 002262, 62. Jokiniemi / Gammelkulla	439
29 § Asemakaavan muutos 002299, 61 Tikkurila, Kielotie 34-36	446
- : Asemakaavamuutosselostus 19.4.2017 /Asemakaavan muutos 002299, 61.Tikkurila, Kielotie 34-44	449
- : Muistutukset ja vastineet 19.4.2017 / Asemakaavan muutos 002299, 61.Tikkurila, Kielotie 34-44	482
- : Lausunnot ja vastineet 19.4.2017 / Asemakaavan muutos 002299, 61.Tikkurila, Kielotie 34-44	489
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	494
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	495
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	496
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	498
Muutoksenhakuohje 5. Hankintoaikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	499
Muutoksenhakuohje 6. Hankintoaikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	500
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	503

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 24.4.2017 klo 14.10–14.45

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Mäkinen Tapani, puheenjohtaja	x, pj § 1-9, 11-29	Rokkanen Sakari	
Letto Pirkko, I varapuheenjohtaja	-	Marjanen Viola	x
Jääskeläinen Pietari, II varapuheenjohtaja	x, pj § 10	Nieminen Johannes	
Bruun Susanna	x	Salminen Helvi	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Karlsson Patrik	x	Rehnström Kristian	
Kokko Hannu	x	Juurikkala Timo	
Kotila Pirkko	x	Holopainen Matti	
Kärki Niilo	x	Sajaniemi Ulla	
Lehmuskallio Paula	x	Multala Sari	
Mäntynen Taisto	x	Loppukaarre Jukka-Pekka	
Niemelä Arja	x	Kakko Teijo	
Näätasaari Sinikka	-	Hämäläinen Anu	-
Orpana Anitta	§ 8-29	Puha Seija	
Ryhänen Riitta	-	Kuokkanen Jasi	x
Suensalmi Jouko	-	Oksa Petteri	-
Pajunen Sirpa	-	Kuusela Minna	x
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			klo 14.10–14.40
Heinimäki Heikki, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Kostilainen Anniina, valtuuston II varapuheenjohtaja			-
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja			x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja			-
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja			x
Kolju Niina, lakimies			x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri			x
Jääskeläinen Nelli, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja	Tapani Mäkinen Pykälät 1-9, 11-29	Pietari Jääskeläinen Pykälä 10
---------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Pöytäkirjanpitäjä	Nelli Jääskeläinen
-------------------	--------------------

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka	8.5.2017, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)
----------------	---

Pykälä 21 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka	10.5.2017 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)
----------------	--

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 10.4.2017 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 7/2017.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

3 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Yleisjaoston pöytäkirja nro 4/10.4.2017

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 3/19.4.2017

Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 4/12.4.2017

Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 4/11.4.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 4/19.4.2017

Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 3/19.4.2017

Teknisen lautakunnan pöytäkirja nro 4/18.4.2017

Kaupunginjohtajan päätökset

- § 24 Espoon, Kauniaisten ja Vantaan yhteishankintojen kilpailutusohjelman vahvistaminen
- § 25 Työryhmän perustaminen valmistelevaan avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla
- § 26 Vantaa -mitalin myöntäminen Vetres-toimikunnan hallituksen puheenjohtaja Matti Passille ja järjestelyvaliokunnan puheenjohtaja Heikki Linnalle

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätös

- § 11 Hyvinvointiohjelmatyön uudistamista valmistelevan työryhmän nimeäminen

Henkilöstöjohtajan päätös

- § 5 Puitesopimukset työ- ja virkamiesoikeuteen liittyvistä oikeudenkäyntiasiamiespalveluista ja oikeudenkäyntiasiamiespalveluihin välittömästi liittyvistä oikeudellisista neuvontapalveluista

Hankintajohtajan päätökset

- § 39 Option käyttöönotto maidon ja maitotaloustuotteiden hankinnassa (145 000 eur. alv 0%)
- § 40 Option käyttö huoltoleasingautojen hankinnassa (300 000 euroa, alv 0 %)

Tietohallintojohtajan päätökset

- § 31 Finna-asiakasliittymän integraation hankinta Museon kokoelmahallintaan (17 400 euroa)
- § 39 Teleoperaattoripalveluiden hankinta KL-Kuntahankinnat Oy:n puitesopimuksen KLKH772014 perusteella (1 335 992 euroa)

Kaupunginjohtaja käyttää otto-oikeutta Kaupunkisuunnittelulautakunnan 19.4.2017 päätökseen § 6.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tarkastuslautakunta pöytäkirja 29.3.2017

Kaupunginjohtajan päätös

- § 27 Otto-oikeuden käyttäminen

Hankintajohtajan päätökset

- § 42 Hankintaoikaisupäätös kodinkoneiden ja viihde-elektroniikan hankinnoissa
- § 43 Puhtauspalveluiden hankinta Vantaan kaupungin Aviapoliksen ja Pähkinärinteen alueella oleviin kohteisiin sekä Leppäkorven koululle 915 000 euroa (alv 0 %)
- § 44 Hämeenkylässä koulun väistötilan (Sanomala) irtokalusteiden hankinta (376 000 € alv 0 %)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

4 § **Keskusvaalilautakunnan ilmoitus kaupunginvaltuutetuiksi valituista ja heidän varajäsenistään**

VD/3832/00.00.00/2017

KN/NK/HY-L

Vaalilain 95 §:n mukaan keskusvaalilautakunnan on viipymättä annettava valtuustolle luettelo valtuutetuiksi valituista ja heidän varajäsenistään.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi luettelo Vantaan kaupunginvaltuutetuista ja varavaltuutetuista toimikaudeksi 2017-2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Valitut ja varamiehet vertausluvuittain kuntavaalit 2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteerini Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

		Valittu			
Järj nro	Ehdokas nro nimi		Ryhmä	Äänet	Vertausluku
1.	2 Lindtman, Antti kansanedustaja, VTK		SDP	4653	22310,000
2.	484 Multala, Sari kansanedustaja, KTM		KOK	2705	21731,000
3.	166 Kauppinen, Sirpa (Siru) ympäristötekniikan M.Sc., kaupunginvaltuutettu		VIHR	2015	15881,000
4.	5 Kiljunen, Kimmo valt. tohtori, tietokirjailija		SDP	1561	11155,000
5.	302 Niikko, Mika kansanedustaja, yrittäjä		PS	1265	11016,000
6.	485 Mäkinen, Tapani Senior Advisor, kaupunginhallituksen pj.		KOK	983	10865,500
7.	160 Juurikkala, Timo erityisopettaja, valtuustoryhmän puheenjohtaja		VIHR	621	7940,500
8.	3 Kähärä, Sirkka-Liisa sairaanhoitaja (AMK)		SDP	1274	7436,667
9.	493 Orlando, Carita yrittäjä, taloushallinnon kouluttaja		KOK	884	7243,667
10.	409 Saramo, Jussi toiminnanjohtaja, kaupunginvaltuutettu		VAS	793	6612,000
11.	4 Ala-Kapee-Hakulinen, Pirjo filosofian maisteri		SDP	971	5577,500
12.	264 Jääskeläinen, Pietari valtiot. maisteri		PS	715	5508,000
13.	455 Kanerva, Sami tekniikan tohtori		KOK	747	5432,750
14.	198 Norrena, Vaula pienyrittäjä, kaupunginvaltuutettu		VIHR	580	5293,667
15.	7 Tahvanainen, Säde erityisluokanopettaja		SDP	755	4462,000
16.	509 Rokkanen, Sakari talouspoliittinen sihteeri, VTK		KOK	588	4346,200
17.	141 Aura, Anssi yrittäjä, kaupunginvaltuutettu		VIHR	464	3970,250
18.	580 Ansalehto-Salmi, Irja rehtori, eläkkeellä		KESK	605	3826,000
19.	8 Eklund, Tarja leipomotyöntekijä		SDP	611	3718,333
20.	243 Auvinen, Timo yritystutkija		PS	711	3672,000

21.	504 Raja-Aho, Maarit	KOK	543	3621,833
	palvelutalon esimies, TtM			
22.	133 Tuomela, Tiina	KD	948	3360,000
	lastentautien erikoislääkäri, LKT			
23.	346 Eerola, Antero	VAS	778	3306,000
	toimittaja, kaupunginvaltuutettu			
24.	22 Abdi, Faysal	SDP	486	3187,143
	henkilökohtainen pankkineuvoja			
25.	140 Atiye, Minna	VIHR	416	3176,200
	psykologi, kemian ja biologian opettaja			
26.	488 Norres, Lasse	KOK	509	3104,429
	yrittäjä, kaupunginvaltuutettu			
27.	12 Sodhi, Ranbir	SDP	433	2788,750
	yrittäjä			
28.	294 Malmi, Juha	PS	604	2754,000
	kaupunginvaltuutettu, ekonomi			
29.	494 Orpana, Anitta	KOK	506	2716,375
	lehtori, kaupunginvaltuutettu			
30.	222 Silvennoinen, Sveta	VIHR	415	2646,833
	ympäristöekologian M.Sc., projekti-insinööri			
31.	555 Karlsson, Patrik	RKP	615	2621,000
	ped.mag., skolföreståndare			
32.	6 Letto, Pirkko	SDP	413	2478,889
	johtava hammaslääkäri			
33.	473 Lehmuskallio, Paula	KOK	505	2414,556
	kaupunginvaltuutettu, sairaanhoitaja			
34.	211 Rämö, Eve	VIHR	382	2268,714
	perhetyöntekijä			
35.	30 Lindblad-Palo, Salla	SDP	346	2231,000
	sairaanhoitaja (AMK), opiskelija (ylempi AMK)			
36.	411 Sillanpää, Minttu	VAS	301	2204,000
	ammattiliittotyöntekijä, kaupunginvaltuutettu			
37.	277 Kärki, Niilo	PS	531	2203,200
	everstiluutnantti evp., kaupunginvaltuutettu			
38.	460 Kasonen, Mika	KOK	493	2173,100
	ylikonstaapeli			
39.	20 Kaukola, Ulla	SDP	323	2028,182
	filosofian maisteri, kauppatieteiden kandidaatti			
40.	206 Rautavaara-Hämäläinen, Maija	VIHR	378	1985,125
	kasvatustieteen maisteri			
41.	452 Kaira, Lauri	KOK	481	1975,545
	kaupunginvaltuustoryhmän pj, lakimies			
42.	583 Hirvonen, Juha	KESK	206	1913,000
	tuotantoinsinööri			

43.	25	Ibrahim, Aadan nuorisotyöntekijä	SDP	321	1859,167
44.	320	Vahvelainen, Tanja erikoissairaanhoidaja, koulutuspäällikkö	PS	516	1836,000
45.	469	Kurki, Piia konseptipäällikkö, terveydenhoitaja AMK	KOK	451	1810,917
46.	200	Pajunen, Emmi tradenomi, jäsensihteeri	VIHR	373	1764,556
47.	10	Mölsä, Jukka opettaja, vararehtori	SDP	304	1716,154
48.	112	Jääskeläinen, Jouko valtiotieteiden tohtori, kaupunginvaltuutettu	KD	736	1680,000
49.	476	Leppänen, Janne turvallisuusasiantuntija, kaupunginvaltuutettu	KOK	445	1671,615
50.	361	Jääskeläinen, Jari pääluottamusmies, kirvesmies	VAS	290	1653,000
51.	9	Bruun, Susanna etuuspäällikkö, VTM	SDP	294	1593,571
52.	165	Kari, Antti diplomi-insinööri, Head of Property Development	VIHR	369	1588,100
53.	291	Lundell, Kai-Ari eläkeläinen, luokanopettaja	PS	501	1573,714
54.	531	Weckman, Markku ylikonstaapeli, kaupunginvaltuutettu	KOK	422	1552,214
55.	46	Eskelinen, Jarno toiminnanjohtaja	SDP	279	1487,333
56.	436	Ahokas, Siri luokanopettaja, KM	KOK	411	1448,733
57.	184	Linnainmäki, Joel projektikoordinaattori, varavaltuutettu	VIHR	366	1443,727
58.	19	Laakso, Päivi työsuojelutarkastaja, VTM	SDP	272	1394,375
59.	298	Mäkilaine, Kirsi sairaanhoidaja	PS	357	1377,000
60.	440	Chen, Jenni yrittäjä, ravintoloitsija	KOK	402	1358,188
61.	172	Kostilainen, Anniina metsänhoitaja, kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja	VIHR	351	1323,417
62.	417	Tyystjärvi, Kati yleisötyöasiantuntija, kaupunginvaltuutettu	VAS	262	1322,400
63.	21	Räsänen, Minna tiedottaja, yhteisöpedagogi AMK	SDP	270	1312,353
64.	578	Åstrand, Stefan servicedirektör	RKP	219	1310,500

65.	441	Edelmann, Jan	KOK	343	1278,294
		kauppatieteiden tohtori, myyntijohtaja			
66.	624	Vähäkangas, Jussi	KESK	186	1275,333
		työnjohtaja			
67.	40	Ayub, Saba	SDP	269	1239,444
		yrittäjä, sosiaalityöntekijä			

			Varalla		
Järj nro	Ehdokas nro nimi		Ryhmä	Äänet	Vertausluku
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue					
1.	26 Heiskanen, Jaana		SDP	261	1174,211
	laboratoriomestari, pääluottamus mies				
2.	17 Sainio, Jari		SDP	242	1115,500
	tonttiasiamies, tradenomi				
3.	55 Särkelä, Jussi		SDP	239	1062,381
	toiminnanjohtaja, tietokirjailija				
4.	13 Merelä, Mikko		SDP	236	1014,091
	kirvesmies				
5.	50 Hynninen, Mari		SDP	235	970,000
	fysioterapeutti AMK				
6.	99 Pasanen, Alisa		SDP	221	929,583
	bioanalyytikko (AMK)				
7.	16 Puoskari, Pentti		SDP	212	892,400
	FT, VTT				
8.	71 Toivonen, Teija		SDP	208	858,077
	bioanalyytikko				
9.	18 Pääsukene, Sonja		SDP	193	826,296
	lähihoitaja, sosionomi opiskelija				
10.	62 Särkkä, Heidi		SDP	187	796,786
	rahoitusneuvoja, tradenomiopiskelija				
11.	47 Hristov, Johanna		SDP	186	769,310
	MMM, järjestöpäällikkö				
12.	15 Olin, Tessa		SDP	186	743,667
	lähihoitaja, sosionomi AMK				
13.	92 Haapalainen, Tuija		SDP	184	719,677
	terveydenhoitaja, luottamus mies				
14.	93 Heikkonen, Raija		SDP	175	697,188
	psykiatrinen sairaanhoitaja, psykoterapeutti				
15.	82 Arlin, Tiina		SDP	161	676,061
	MKT, kauppateknikko				

16.	41	Hämäläinen, Anu toimistovastaava, kulttuurituottaja (AMK)	SDP	155	656,176
17.	80	Huhtamella, Jani koulutusasiamies	SDP	154	637,429
18.	31	Vesa, Tiina lastentarhanopettaja, sosionomiopiskelija	SDP	146	619,722
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)					
1.	105	Haverinen, Soili teologian maisteri	KD	275	1120,000
2.	113	Kaartokallio, Loviisa kasvatustieteen maisteri, luokanopettaja	KD	234	840,000
Vihreä liitto					
1.	175	Kuusela, Minna arkkitehti, varavaltuutettu	VIHR	351	1221,615
2.	177	Laakso, Sari varhaisiän musiikinopettaja, kaupunginvaltuutettu	VIHR	342	1134,357
3.	208	Rautio, Pekka lukion opettaja, muusikko	VIHR	334	1058,733
4.	144	Bulut, Emil opiskelija	VIHR	332	992,563
5.	155	Huhta, Jaana filosofian maisteri, kaupunginvaltuutettu	VIHR	287	934,176
6.	182	Lindblad, Christina tradenomi, yrityspalveluneuvoja	VIHR	268	882,278
7.	153	Helanen, Markus projektityöntekijä	VIHR	241	835,842
8.	191	Miessmer, Petra restonomi, hostellihoitaja	VIHR	232	794,050
9.	201	Pajunen, Sirpa toiminnanjohtaja, kaupunginhallituksen varajäsen	VIHR	232	756,238
10.	227	Tawasoli, Eva terveydenhoitaja	VIHR	228	721,864
11.	235	Varpula, Minna erityisluokanopettaja	VIHR	222	690,478
12.	234	Valtanen, Hanna valtiotieteiden maisteri, ICT-asiantuntija	VIHR	215	661,708
Perussuomalaiset					
1.	301	Nieminen, Johannes myyntijohtaja, kaupunginvaltuutettu	PS	340	1224,000
2.	288	Liinakoski, Eija yrittäjä	PS	290	1101,600
3.	255	Herranen, Jouni lähihoitaja, sähköalan opiskelija	PS	238	1001,455

4.	242	Aidanjuuri-Vestala, Tanja luottamusmies	PS	226	918,000
5.	289	Lind, Antti yrittäjä	PS	209	847,385
6.	252	Heinänen, Juha-Pekka yrittäjä	PS	202	786,857
7.	310	Pesonen, Petrus terminaalivastaava	PS	189	734,400
8.	253	Heiska, Vesa huoltamovastaava	PS	178	688,500
Vasemmistoliitto					
1.	387	Nguyen, Chau pääluottamusmies, elintarviketyöntekijä	VAS	203	1102,000
2.	371	Kotila, Pirkko kaupunginhallituksen jäsen, journalist	VAS	184	944,571
3.	345	Demiri, Funda opiskelija	VAS	183	826,500
4.	400	Pispala, Nina 3D-animaattori, medianomi (AMK)	VAS	165	734,667
5.	367	Kivimäki, Kaarlo aineenopettaja	VAS	134	661,200
Kansallinen Kokoomus					
1.	480	Lyyra, Markus Business Development Director, KTM	KOK	337	1207,278
2.	462	Kivimäki, Otso yrittäjä	KOK	328	1143,737
3.	507	Rautio, Mika isännöitsijä, DI	KOK	323	1086,550
4.	467	Kortesalmi, Marilla lehtori, kaupunginvaltuutettu	KOK	307	1034,810
5.	457	Karén, Timo kiinteistöjohtaja, kaupunginvaltuutettu	KOK	294	987,773
6.	527	Virta, Raija kaupunginvaltuutettu, kauppatieteiden maisteri	KOK	280	944,826
7.	444	Gill, Sukhdarshan linja-autonkuljettaja	KOK	276	905,458
8.	450	Josefsson, Helen geneetikko	KOK	261	869,240
9.	475	Lepistö, Matti eduskunta-avustaja, YTK	KOK	252	835,808
10.	465	Koivuniemi, Petri yrittäjä, kaupunginvaltuutettu	KOK	251	804,852
11.	502	Pyly, Anniina terveystieteen maisteri, sairaanhoitaja	KOK	250	776,107

12.	508 Ristivehmas, Kari VTM, yrittäjä	KOK	250	749,345
13.	516 Siniketo-Pietilä, Katja Sales Manager	KOK	247	724,367
14.	512 Ruotsalainen, Susanna DI, Account Manager	KOK	244	701,000
15.	466 Korhonen, Antti tekninen johtaja	KOK	233	679,094
16.	517 Sipilä, Marianne lehtori, terveystieteen maisteri	KOK	228	658,515
17.	449 Jashanica, Xhemail tulkki	KOK	228	639,147
Suomen ruotsalainen kansanpuolue				
1.	569 Rehnström, Kristian DI, direktör	RKP	146	873,667
2.	573 Sieviläinen, Marianne Key Account Manager	RKP	93	655,250
Suomen Keskusta				
1.	581 Hakulinen, Pentti kaupunkineuvos	KESK	174	956,500
2.	598 Luukkonen, Hanna palveluneuvoja	KESK	172	765,200
3.	622 Vanhanen, Maija opettaja	KESK	170	637,667

5 § Ennalta ilmoittamaton tarkastus Pähkinärinteen palvelutalon ennakkoäänestyspaikkaan

VD/4597/00.04.03/2015

KN/NK/HY-L

Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa suoritettiin eduskunnan oikeusasiamiehen määräyksestä ennalta ilmoittamaton tarkastus Galleria K:n ja Pähkinärinteen kirjaston ennakkoäänestyspaikkaan. Tuolloin tarkastuksessa havaittiin puutteita niin esteettömyyden kuin vaalisalaisuuden toteutumisessa Pähkinärinteen kirjaston ennakkoäänestyspaikassa, minkä johdosta keskusvaalilautakunnalta pyydettiin selvitys ja kaupunginhallitukselta lausunto. Keskusvaalilautakunta omassa selvityksessään, johon kaupunginhallitus yhtyi, toi esille, että uudennlaisilla äänestyskopeilla turvataan myös pyörätuolia käyttävien henkilöiden vaalisalaisuuden säilyminen.

Vuoden 2015 tarkastuksessa havaittujen puutteiden perusteella tehtiin eduskunnan oikeusasiamiehen määräyksestä ennalta ilmoittamaton tarkastus kuntavaalien 2017 satunnaisesti valituissa ennakkoäänestyspaikoissa. Vantaalla tarkastus tehtiin Pähkinärinteen palvelutalossa sijaitsevaan ennakkoäänestyspaikkaan. Äänestystilaa pidettiin pienenä ja äänestystilassa koettiin ruuhkan tuntua, koska tila sijaitsi palvelutalon eteisaulan läheisyydessä.

Oikeusasiamies pitää myönteisenä sitä, että Vantaan kaupunki on ilmoituksensa mukaisesti poistanut puutteet vaalisalaisuuden toteutumisessa, mutta kiinnittää kaupungin huomiota yleisiin havaintoihin äänestystilan pienuudesta ja tässä tarkoituksessa lähettää tarkastuspöytäkirjan tiedoksi.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian 5.4.2017 pöytäkirja tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian pöytäkirja 5.4.2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia
vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

5.4.2017

EOAK/2164/2017

Saapunut: 6.4.2017

Dn:o VD/4597/00.04.03/2015

Ennalta ilmoittamattomat tarkastukset eräissä ennakkoäänestyspaikoissa Espoossa, Kirkkonummella, Vantaalla, Nurmijärvellä, Tuusulassa, Keravalla ja Helsingissä**Aika: 30.3.2017****Tarkastusten toimittajat oikeusasiamiehen kansliasta:**

Esittelijäneuvos Ulla-Maija Lindström
Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha-Pekka Konttinen

Tarkastuksista ja niiden tavoitteista

Oikeusasiamies Petri Jääskeläisen määräyksestä suoritettiin 14.4.2015 ennalta ilmoittamaton tarkastus vuoden 2015 eduskuntavaalien ennakkoäänestyspaikoissa Helsingissä, Vantaalla ja Espoossa. Tarkastuksen perusteella oikeusasiamies oli havainnut, että jokaisen kaupungin äänestyspaikoissa näytti olleen niin esteettömyyden kuin vaalisalaisuuden toteuttamisessa ongelmia. Oikeusasiamies otti omana aloitteenaan tutkittavakseen, oliko äänestyspaikkojen vaalijärjestelyt toteutettu asianmukaisesti. Helsingin ja Espoon kaupungit olivat ilmoittaneet selvityksissään oikeusasiamiehelle, että ne tulevat korjaamaan tarkastuksissa todetut puutteet vuoden 2017 kuntavaaleihin mennessä. Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunta oli ilmoittanut, että se oli hankkinut äänestyskoppeja, joilla turvataan myös pyörätuolia käyttävien henkilöiden vaalisalaisuuden säilyminen.

Oikeusasiamies totesi päätöksissään 11.12.2015 (dnrot 1899, 1901 ja 1902/2/2015), että äänestäjän syliin asetettava irrallinen kirjoitusalue ei turvaa vaalisalaisuuden säilymistä. Jos äänestäjä tarvitsee kirjoitusalueen kannattamiseen vaalivirkailijan apua, näkösuojan mataluuden vuoksi virkailijalla on suora näköyhteys äänestystapahtumaan. Oikeusasiamiehen mukaan tällainen irrallinen syliin asetettava kirjoitusalue ei siten täytä vaalisalaisuuteen kuuluvaa keskeistä vaatimusta siitä, että äänestäjä voi muiden katseilta suojattuna täyttää äänestyslippunsa.

YK:n vammaisyleissopimuksen ratifiointin myötä (10.6.2016) eduskunnan oikeusasiamiehestä on tullut osa yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaista rakennetta, jonka tehtävänä on edistää, suojella ja seurata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista. Tämän vuoksi oikeusasiamies kiinnittää tarkastuksilla erityistä huomiota muun muassa vammaisten henkilöiden osallistumisen mahdollisuuksiin sekä toimitilojen esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyviin seikkoihin.

Vammaisyleissopimuksen 29 artikla koskee nimenomaisesti osallistumista poliittiseen ja julkiseen elämään.

Edellä todetun perusteella oikeusasiamies Petri Jääskeläisen määräsi kanslian vikamiehet suorittamaan ennalta ilmoittamattoman tarkastuksen kuntavaalien 2017 satunnaisesti valituissa ennakkoäänestyspaikoissa. Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää ennakkoäänestyspaikkojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä tilojen yleistä järjestystä ja äänestystapahtuman sujuvuutta.

Toinen tarkastuksen toimittajista liikkuu pyörätuolilla.

1.TARKASTUSHAVAINTOJA

ESPOO

Matinkylän yhteispalvelupiste, Suomenlahdentie 1, 02230 Espoo/ Kauppakeskus Iso Omena, palvelutori

Kauppakeskusta on laajennettu vuonna 2016. Tarkastuksen toimittajat eivät ennestään tunteneet kauppakeskusta. Kauppakeskuksen parkkihalliin saavuttiin ensimmäisestä sisään tuloväylästä. Parkkihallissa oli useita inva-pysäköintiruutuja. Kauppakeskuksen sisällä ei havaittu ennakoäänestyspaikan opasteita. Ulko-ovessa oli ilmoitus ennakoäänestyksestä palvelutorilla. Tarkastuksen suorittajat joutuivat pyytämään opastusta palvelutorille. Palvelutorilla oli mainostaulu ennakoäänestyksestä. Varsinaisessa vaalitulassa oli avustaja vastaanottamassa ja ohjaamassa äänestäjiä. Äänestäjien avustamisesta tehtiin merkinnät äänestysluetteloon. Mikäli henkilöllä ei ole voimassa olevaa henkilötodistusta, mutta hän voi muuten luotettavasti osoittaa henkilöllisyytensä, hänen ilmoitukseensa luotetaan.

Äänestystila oli esteetön ja äänestäjiä ohjattiin nauhojen avulla äänestyskopeille, joita oli kolme. Yksi äänestyskopeista oli osoitettu inva-merkillä pyörätuolia, rollaattoria ja muita liikkumisen apuvälineitä käyttävälle äänestäjälle (ns. esteetön äänestyskoppi). Espoon kaupungin ehdokaslistat olivat äänestyskopeissa ja muiden kuntien ehdokaslistakirja annettiin äänestäjälle pyydettäessä. Kopeissa ei ollut suurennuslaseja, mutta äänestäjille annettiin pyydettäessä lukulaseja. Tilassa ei ollut induktiosilmukkaa eikä erillistä lisävalaisinta ollut saavilla. Äänestäjät olivat kertoneet, että palvelutori oli vaikea löytää isosta kauppakeskuksesta.

Kauppakeskus oli rajoittanut vaaliopasteiden määrän kolmeen kappaleeseen. Pysäköintitulasta suoraan palvelutorille johtava hissi oli ns. puhuva hissi, jossa ääni ilmoitti, mihin kerrokseen oli saavuttu sekä hissin ovien aukenemisesta ja sulkeutumisesta.

Palvelutori oli avoin tila ja sen läheisyydessä oli myös Kansaneläkelaitoksen toimipiste, johon tarkastuksen suorittamisen aikana noin kello 9 jälkeen alkoi kerääntyä jonoa, mikä aiheutti myös palvelutorille ahautta. Kauppakeskuksessa oli inva-wc sekä tuoleja levähtämistä varten.

KIRKKONUMMI

Pääkirjasto, Kirkkotori 1, 02400 Kirkkonummi

Pääkirjastoa remontoitiin ja autolla perille pääseminen oli mutkikasta ja hankalaa. Kirjaston pihassa oli invapysäköintipaikka. Piha oli hiekkapohjainen ja siinä oli remontista johtuen irtokiviä, mitkä vaikeuttivat pyörätuolilla liikkuvan kulkua tilaan. Kirjaston ulkopuolella oli pieni viitta äänestyspaikasta ja ovesta ilmoitus ennakkoäänestyksestä. Ovesta oli myös ilmoitus siitä, että lemmikkieläimet tuli jättää ulos. Kirjaston ovi avautui automaattisesti. Äänestystilana oli erillinen näyttelytila. Vaaliavustaja oli ovella vastaanottamassa ja avustamassa äänestäjiä. Muutama äänestäjä oli tarvinnut vaaliavustajien apua.

Äänestystilassa oli kaksi äänestyskoppia. Kumpikaan niistä ei ollut ns esteetön äänestyskoppi pyörätuolia ja muita apuvälineitä käyttävälle. Näille äänestäjille tarjottiin syliin alusta, jossa oli matalat seinät (24 cm korkeat). Alusta ei estänyt näköyhteyttä äänestystapahtumaan. Äänestyskopeissa oli Kirkkonummen kunnan ehdokaslista. Muiden kuntien vaaliehdokaskirja oli saatavilla. Äänestystilassa ei ollut suurennuslasia eikä muita apuvälineitä. Äänestäjät eivät olleet esittäneet äänestysjärjestelyistä arvostelua.

Äänestystilassa oli tuoleja levähtämistä varten. Pääkirjastossa oli inva-wc. Tarkastusta suoritettaessa äänestäjiä saapui tasaisesti jopa pieneksi ruuhkaksi asti.

VANTAA

Pähkinärinteen palvelutalo, Kastanjakuja 1 a, 01710 VANTAA

Palvelutalon pihalla oli useita invapysäköintipaikkoja. Opastetauluja äänestyspaikkaan oli kaksi. Pysäköintipaikalta johti äänestystilaan loivahko ylämäki. Ovella oli ilmoitus siitä, että lemmikit jäävät ulos. Äänestystilan ovi avautui ja sulkeutui automaattisesti. Vaaliavustajia tilassa oli kaksi. Mikäli äänestäjällä ei ollut voimassa olevaa henkilökorttia, myös kuvallista kela-korttia pidettiin riittävänä varmistuksena henkilöllisyydestä. Lisäksi palvelutalon henkilökunta saattoi taata talossa asuvien henkilöllisyyden.

Äänestystilassa oli kaksi äänestyskoppia, joista toinen oli varustettu inva-merkillä. Esteetön äänestyskoppi oli leveä ja kirjoitustaso riittävän matalalla pyörätuolia tai muita apuvälineitä käyttävälle äänestäjälle. Kopin näkösuojan oli verho, joka suojasi koko äänestystapahtuman. Kopeissa oli Vantaan ehdokaslistat ja muiden kuntien ehdokaslistakirjan sai pyydettäessä. Äänestystilassa oli suurenuslasi ja valaisimia saatiin tarvittaessa. Tilassa ei ollut induktiosilmukkaa. Tuoleja oli levähtämistä varten ja aulatilassa oli inva-wc. Äänestystila oli pieni ja sijaitsi palvelutalon eteisaulan läheisyydessä, mistä johtuen talon

muut toiminnot ja kulkemiset aiheuttivat ruuhkan tuntua.

NURMIJÄRVI

Klaukkalan yhteispalvelun kokoustila, Kuonomäentie 2, 01800 Klaukkala

Yhteispalvelun kokoustilan ulkopuolella oli yksi invapysäköintipaikka, joka tarkastuksen aikana oli varattu. Pihalla oli ulko-oven edessä yksi äänestyspaikasta kertova opaste. Ulko-ovessa oli ilmoitus siitä, että lemmikit odottavat ulkona. Ovi oli melko raskas liikkumisen apuvälineitä käyttävälle. Eteis-

aulassa ja itse äänestystilassa olivat vaaliavustajat avustamista ja opastamista varten. Äänestystilassa ei ollut tuoleja levähtämistä varten. Äänestäjien avustaminen oli pääosin tapahtunut äänestyskopeissa.

Äänestystilassa oli kaksi äänestyskoppia, joista kumpikaan ei ollut esteetön pyörätuolia tai muita apuvälineitä käyttävälle. Näille äänestäjille tarjottiin kova kirjoitusala ilman minkäänlaisia näköesteitä. Kopeissa oli Nurmijärven kunnan ehdokaslistat. Muiden kuntien ehdokaslistakirja oli esillä. Äänestystilassa ei ollut apuvälineitä, kuten suurenuslaseja tai erillistä lisävalaisinta. Myöskään induktiosilmukkaa ei ollut tarjolla. Äänestäjiltä oli saatu hyvää palautetta. Erityisesti kiitosta oli saanut huoneen valoisuus ja vaaliavustajien palvelualttius.

TUUSULA

Riihikallion koulu, Pellavamäentie 15, 04320 Tuusula

Riihikallion koulun ennakkoäänestyspaikalle saavuttiin puolen päivän jälkeen, joten koululaisten koulupäivää oli vielä jäljellä. Äänestyspaikan läheisyydessä ei ollut erillistä invapysäköintipaikkaa. Pihalla oli yksi ennakkoäänestyksestä ilmoittava opaste. Ulko-ovi oli raskas ja korkea kaksiosainen

kynnys saattoi estää vammaisen henkilön pääsyn äänestyspaikkaan. Äänestystilana oli yksi luokkahuoneesta erotettu pienehkö tila. Avustajia oli paikalla kaksi. Äänestäjien avustamisesta merkitään tieto äänestysluetteloon.

Äänestyskoppeja oli kaksi eikä pyörätuolia käyttävälle ollut omaa koppia. Näille äänestäjille tarjottiin syliin asettava alusta ilman minkäänlaisia näköesteitä. Avustajien mukaan lisäksi luokkatilan takaosassa oli mahdollista äänestää siten, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestyskoppeissa oli Tuusulan kunnan ehdokaslistat. Muiden kuntien ehdokaslistakirja annettiin äänestäjälle pyydettyäessä. Tarkastusaikana käytössä ei enää ollut suurennuslasia, sillä se oli hävinnyt. Tilassa oli tuoleja levähtämistä varten. Siellä ei ollut induktiosilmukkaa ja vaaliavustajan mukaan inva-wc oli koulun toisessa siivessä. Koska koulupäivä edelleen jatkui, koulun ala-aulessa oli hälinää ja melua.

KERAVAL

Sampolan palvelukeskus, yhteispalvelupiste, Kultasepänkatu 7, 04250 KERAVAL

Yhteispalvelupisteen pihalla oli inva-pysäköintipaikka. Matka pysäköintipaikalta yhteispalvelupisteen ovelle oli pitkä, mutta toisaalta piha oli tasainen. Automaattisesti avautuvan ulko-oven edessä oli ennakkoäänestyksestä kertova opaste. Ovella oli ilmoitus siitä, että lemmikit odottavat ulkona.

Sisäovi oli melko raskas liikkumisen apuvälineitä käyttävälle. Vaaliavustajia oli kaksi ja yksi avustamistapahtuma oli merkitty äänestysluetteloon.

Äänestystilassa oli kaksi äänestyskoppia, joista toinen oli esteetön pyörätuolia ja muita apuvälineitä käyttäville. Äänestystilassa oli suurennuslasi. Äänestyskopeissa oli Keravan kaupungin ehdokaslistat. Muiden kuntien ehdokaslistakirja oli äänestäjien käytettävissä. Äänestysti-

lassa ei ollut induktiosilmukkaa. Yhteis palvelupisteessä oli inva-wc, johon valo syttyi automaattisesti. Yhteis palvelupiste oli ensimmäistä kertaa ennakkoäänestyspaikkana eikä asiakkailta ollut saatu kielteistä palautetta.

HELSINKI

Etelä-Haagan kirjasto, Isonnevantie 16 B, 00320 HELSINKI

Kirjastotalon seinässä oli pieni äänestyspaikka opaste. Pihalla oli kaksi invapysäköintipaikkaa. Kirjastoon oli raput ja erillinen pitkä luiska, joka saattoi olla haastava pyörätuolia käyttävälle äänestäjälle. Äänestystila oli kirjaston toisessa kerroksessa, jonne johti sekä portaat että hissi. Äänestystila oli ahdas ja kirjaston muu toiminta aiheutti hälyä. Tilassa oli kolme avustajaa. Vaikka äänestäjistä useat olivat olleet vanhempia henkilöitä, heitä ei ollut tarvinnut avustaa.

Äänestystilassa oli kaksi äänestyskoppia, joista toinen oli esteetön pyörätuolia ja muita apuvälineitä käyttäville äänestäjille. Äänestyskopeissa oli Helsingin kaupungin ehdokaslistat. Muiden kuntien ehdokaslistakirja oli saavilla. Äänestyskopeissa oli suurennuslasi. Äänestyskoppit oli sijoitettu isojen ikkunoiden eteen, joten niihin tuli luonnonvaloa. Lisävalaistukseen ei ollut havaittu tarvetta. Avustajien mukaan tilassa ei ollut ollut ruuhkaa. Jos äänestäjiä saapui runsaasti, avustajien mukaan voitiin ryhtyä erityistoimiin äänestyksen sujuvoittamiseksi.

Kaikissa tarkastetuissa ennakkoäänestyspaikoissa oli äänestystilasta erillään paikallisten vammaisjärjestöjen ”Pieni ele” lipaskeräys.

2. OIKEUSOHJEET

Vaalilain 4 §:n mukaan vaalit toimitetaan järjestämällä ennakkoäänestys ja vaalipäivän äänestys. Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä kotimaassa vastaa kunta.

Vaalilain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ennakkoäänestyspaikoja ovat ne kotimaan yleiset ennakkoäänestyspaikat, joiden lukumäärästä ja sijainnista kunnanhallitus päättää ja joita on oltava, jollei erityisestä syystä muuta johdu, jokaisessa kunnassa vähintään yksi.

Vaalilain 10 §:n mukaan valtioneuvostossa oikeusministeriö toimii ylimpänä vaaliviranomaisena.

Vaalilain 48 a §:ssä säädetään ennakkoäänestystilasta. Pykälän 1 momentin mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että kaikissa kunnanhallituksen päätöksellä kotimaan yleiseksi ennakkoäänestyspaikoiksi määrätyissä paikoissa on ennakkoäänestystä varten asianmukainen ennakkoäänestystila ja tarvittava kalusto. Pykälän 2 momentin mukaan ennakkoäänestystilassa tulee olla riittävästi tilaa myös niitä äänestäjiä varten, jotka odottavat vuoroaan päästäkseen äänestämään.

Vaalilain 56 §:ssä säädetään järjestyksestä ennakkoäänestyspaikassa. Pykälän 2 momentin mukaan äänestys ennakkoäänestyspaikassa on järjestettävä siten, että vaalisalaisuus säilyy. Saapuvilla olevien on noudatettava vaalitoimitsijan tai vaalitoimikunnan järjestyksen ylläpitämiseksi ja äänestyksen häiriöttömän kulun turvaamiseksi antamia määräyksiä.

Vaalilain 58 §:ssä säädetään äänestämisestä ennakkoäänestyksessä. Pykälän 1 momentin mukaan äänestäjällä on oikeus äänestää eduskuntavaaleissa sen vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmässä olevaa ehdokasta, jossa äänestäjä on asianomaisissa vaaleissa merkitty äänioikeutetuksi. Pykälän 2 momentin mukaan äänestäjän on niin selvästi merkittävä äänestyslippuun sen ehdokkaan numero, jonka hyväksi hän antaa äänensä, ettei voi syntyä epätietoisuutta siitä, ketä ehdokasta hän tarkoittaa. Merkintä on tehtävä äänestys-kopissa tai muutoin siten, että vaalisalaisuus säilyy. Pykälän 3 momentin mukaan äänestäjän pyynnöstä on vaalitoimitsijan tai vaalitoimikunnan jäsenen avustettava häntä äänestämisessä. Henkilö, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää äänestyksessä apuna valitsemaansa avustajaa. Avustajana ei kuitenkaan saa käyttää vaaleissa ehdokkaana olevaa henkilöä. Avustaja on velvollinen tunnollisesti täyttämään äänestäjän osoitukset sekä pitämään salassa äänestyksen yhteydessä saamansa tiedot.

Perustuslakivaliokunta totesi mietinnössään (PeVM 3/2013 vp) hallituksen esitykseen laiksi vaalilain muuttamisesta seuraavaa.

”Lakiehdotuksen 76 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että vaalipäivän äänestyksessä äänestysmerkintä voidaan tehdä muuallakin kuin äänestys-kopissa silloin, jos merkinnän tekemisestä äänestyskopissa aiheutuisi äänestäjälle kohtuutonta haittaa. Esityksen perustelujen mukaan tämä tarkoittaa sellaisia tilanteita, joissa äänestyspaikka ei ole esteetön esimerkiksi vammaisille tai hyvin heikkokuntoisille äänestäjille. Vaalisalaisuuden keskeisen merkityksen vuoksi perustuslakivaliokunta korostaa ehdotetun menettelyn poikkeuksellisuutta. Vaalipaikalla on aina ensisijaisesti pyrittävä järjestämään äänestyskoppiin pääseminen mahdollisimman esteettömäksi. Muualla kuin äänestyskopissa äänestettäessä tärkeää on järjestää tilanne sellaiseksi, että äänestäjällä ei ole aihetta pelätä vaalisalaisuuden rikkoutumista. Valiokunta huomauttaa lisäksi, että asiasta päättäminen kuuluu vaalilautakunnalle.”

Vaalilain muuttamisesta annettu laki 496/2013 tuli voimaan 1.7.2013.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJ:n vaalitarkkailijoiden Suomessa vuoden 2011 huhtikuussa pidetyistä eduskuntavaaleista laatiman raportin kohdassa V.” Lainsäädäntö” alakohdassa B ”Äänioikeus” todetaan muun ohella seuraavaa.

”Jokainen Suomen kansalainen, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta, on äänioikeutettu eduskuntavaaleissa. Äänioikeutta ei rajoiteta asuinpaikan, vakaumuksen, vankilassaolon, mielenterveyshäiriön tai minkään muun ehdon perusteella.

Lainsäädännössä edellytetään, että jokaisella äänestyspaikalla on oltava nimetty vaaliavustaja, joka auttaa henkilöitä, joiden kyky tehdä äänestysmerkintä on vamman vuoksi heikentynyt. Lisäksi valtio voi kattaa vammaisten äänestäjien kuljetuskustannukset äänestyspaikoille ja niiltä pois. Kaikkiin äänestyspaikkoihin ei kuitenkaan päässyt pyörätuolilla eikä kaikilla äänestyspaikoilla ollut erityisiä äänestyskoppeja. Alaviitteen mukaan oikeusministeriö antoi ohjeet, joissa edellytetään, että äänestyspaikkojen on oltava esteettömiä, mutta kaikki kunnat eivät panneet tätä vaatimusta täytäntöön. Edelleen raportin mukaan, vaikka ehdokasluettelot ovat nyt saatavilla pistekirjoituksella, äänestysliput tai muut sokeiden riippumattoman äänestyksen mahdollistavat menetelmät eivät ole saatavilla. Sokeiden ihmisten äänestäminen on nykyisellään vaarantunut, koska he ovat edelleen riippuvaisia siitä, että avustaja merkitsee heidän äänensä. Vielä ei siis ole pystytty noudattamaan täydellisesti eri kansainvälisiä ja Suomen oikeudellisia asiakirjoja, joissa edellytetään, että kaikille kansalaisille on taattava oikeus vaalisalaisuuteen, ja joissa kielletään syrjintä vammaisuuden perusteella.”

ETYJ:n vuoden 2015 eduskuntavaalien tarvearviokomission raportissa todettiin ”III Havainnot” alakohdassa ”D Vaalien hallinto” muun ohella, että monet komission haasteltavat totesivat, että entistä tehokkaammin tulisi pyrkiä parantamaan vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää äänioikeuttaan. Tämä koskee erityisesti äänestyspaikkojen saavutettavuutta pyörätuolia käyttäville henkilöille. Kaikki komission haastattelemat tahot kuitenkin painottivat suurta luottamustaan vaaliviranomaisiin ja niiden kykyyn hoitaa vaalit ammattimaisesti. Kohdassa IV Johtopäätökset ja suositukset komissio ei esittänyt parlamenttivaaletteja koskevia suosituksia. Komissio ilmoitti olevansa valmiina ryhtymään seurantatoimenpiteisiin ja se kannusti vaaliviranomaisia kiinnittämään huomiota haastatteluissa esiin tulleisiin ongelmiin, muun ohella vammaisten henkilöiden osallistumismahdollisuuksiin.

Oikeusministeriön vaalilain 10 §:n nojalla vaaliviranomaisille antamissa vaaliohjeissa Kuntavaalit 2017 (esimerkiksi ohje N: o 1 ”Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävät” kohta 4.5.2 ja 4.6.2) on yksityiskohtaiset ohjeet keskusvaalilautakunnille huolehtia esteettömyydestä ja saavutettavuudesta vaalijärjestelyissä.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPITEET

Tarkastuksessa todettiin yleisenä havaintona, että ennakkoäänestyspaikoilla äänestyksestä ilmoittaminen ja opastaminen oli vaatimatonta. Usein opaste ennakkoäänestyspaikalle oli vasta ulko-oven vieressä ja ovesta oli kuntavaaleista kertova ennakkoäänestysesite. Tarkastuksen suorittajat eivät tunteneet tarkastuksen kohteita tarkemmin ja tiedot kuntien ennakkoäänestyspaikoista oli hankittu kuntien verkkosivuilta. Myös useat äänestäjät olivat luultavasti saaneet tietoa äänestyksestä oikeusministeriön ja kuntien eri tiedotuskanavien tiedotteista. Monet vaalitilat olivat myös ensimmäistä kertaa käytössä. Mikäli opasteet ja ilmoitukset itse äänestyspaikalla olisivat olleet näkyvämmät, epävarmat äänestäjät olisivat voineet havaita tilaisuuden äänestää ja harkita vaali - ja osallistumisoikeutensa käyttämistä. Lisäksi joissakin kohteissa havaittiin puutteita esteettömyydessä, kuten pihan soraisuuden, sen muodon tai luiskan aiheuttamaa vaikeakulkuisuutta sekä kynysten korkeutta ja ovien raskautta.

Yleisenä havaintona todettiin vaalitilojen pienuus ja ahtaus. Kun äänestystila oli sijoitettu liikekeskuksen, kirjaston, koulun tai muun tilan yhteyteen, tilan varsinaiset toiminnot ja tapahtumat aiheuttivat melua ja hälinää. Toisaalta useat vaalitilat olivat keskeisillä paikoilla ja vaalivastajat olivat ohjaamassa ja auttamassa äänestäjiä. He kertoivat ruuhkatilanteissa pyrkivänsä erityisjärjestelyillä turvaamaan äänestyksen sujuvuuden.

Tarkastuksessa havaittiin, että Espoon, Vantaan ja Helsingin ennakkoäänestyspaikoissa oli nyt niin sanotut esteettömät äänestyskopit pyörätuolia, rollaattoria tai muita liikkumisen apuvälineitä käyttäville äänestäjille. Myös ensi kertaa tarkastetun Keravan kaupungin Sampolan palvelukeskuksen ennakkoäänestystilassa oli niin sanottu esteetön äänestyskoppi. Sen sijaan Kirkkonummen, Nurmijärven ja Tuusulan ennakkoäänestyspaikoissa havaittiin puutteita vaalisalaisuuden toteuttamisessa.

Tarkastushavainnot esiteltiin oikeusasiamies Petri Jääskeläiselle. Hän päätti kiinnittää tarkastusten kohteina olleiden kaupunkien ja kuntien sekä niiden keskusvaalilautakuntien huomiota edellä todettuihin yleisiin havaintoihin opasteiden näkyvyydestä, esteettömyyden puutteista sekä äänestystilojen pienuudesta. Tässä tarkoituksessa oikeusasiamies päätti lähettää tarkastuspöytäkirjan niille tiedoksi.

Oikeusasiamies piti myönteisenä sitä, että Espoon, Vantaan ja Helsingin kaupungit olivat ilmoitustensa mukaisesti poistaneet edellisessä vuonna 2015 suoritetussa tarkastuksessa havaitut puutteet vaalisalaisuuden toteutumisessa. Lisäksi hän pani tyydytyksellä merkille, että myös Keravan kaupungissa oli esteetön äänestyskoppi.

Lisäksi oikeusasiamies päätti selvittää omana aloitteenaan Kirkkonummen, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien vaalijärjestelyissä havaitut puutteet vaalisalaisuuden toteutumisessa. Näille kunnanhallituksille lähetetään erilliset asiaa koskevat selvityspyynnöt.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Esittelijäneuvos

Ulla-Maija Lindström

6 § Veturin päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen

VD/3104/10.03.02.01/2017

KN/HP/PW/EK/MJ/ETN/KN/PM/MR/KVa/KVi/HY-L

Veturin päiväkodin tarveselvitys 23.3.2017 on laadittu yhteistyössä tilakeskuksen hankevalmistelun ja sivistysviraston edustajien kanssa.

Veturin päiväkotia tarvitaan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti vastaamaan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun, mutta myös tarjoamaan varhaiskasvatusta perheille, jotka tarvitsevat sitä myös iltaisin. Hanke liittyy myös Tikkurilan alueen päiväkotiverkkoselvitykseen. Selvitys valmistuu keväällä 2017.

Päiväkoti on suunniteltu rakennettavaksi Tikkurilan keskusta-osoitteeseen Veturikuja 8 (kortteli 61220). Rakennuspaikalta puretaan VAV Asunnot Oy:n 1-5 kerroksinen palvelutalo, jonka yksikerroksisessa pihasiivessä on Veturipolun päiväkotia. Purettavan rakennuksen tontin omistaa VAV Asunnot Oy ja puisto- sekä katualueet omistaa kaupunki. Alueen rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Kaupungin omistukseen tuleva päiväkodin tontti muodostetaan kaavamuutosalueelle siten, että siihen kuuluu osa VAV asunnot Oy:n nykyistä tonttia, Veturipuisto, Veturipolku ja Esikkopuiston pohjoisosa.

Päiväkotiin tulee kuusi kotialuetta, yhteensä 192 tilapaikkaa.

Uudisrakentamisen alta purettava Veturipolun päiväkotia (~73 tilapaikkaa) tarvitsee toiminnalleen väistötilat vanhan rakennuksen purkamisen sekä rakentamisen ajaksi. Väistötiloina toimivat alueen väistötilapäiväkoti ja alueen muut päiväkodit. Koska päiväkotia toteutetaan tiiviiseen kaupunkirakenteeseen, rakentaminen yhteen kerrokseen ei ole mahdollista. Päiväkoti rakennetaan kahteen kerrokseen. Päiväkodin piha, joka rajautuu eteläiseltä sivultaan Esikkopuistoon, toteutetaan puistomaisena. Päiväkodin 20 autopaikasta 16 toteutetaan tontille ja neljä sijoitetaan kaavamuutosalueelle rakennettavaan pysäköintilaitokseen.

Päiväkoti valmistuu vuonna 2020.

Päiväkodin bruttopinta-alaennuste on 2010 brm² ja huoneistopinta-ala tavoite 1632 htm². Tilakeskuksen hankevalmistelussa päiväkodille laskettu kustannusennuste on 6 400 000 euroa (alv 0 %).

Opetuslautakunta 12.4.2017 § 16 on päättänyt esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi Veturin päiväkodin uudisrakennuksen 23.3.2017 päivätyn tarveselvityksen.

Tekninen lautakunta 18.4.2017 § 8 on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Veturin päiväkodin tarveselvityksen ja sen kustannusennusteen 6 400 000 euroa (alv 0 %), ehdolla että opetuslautakunta on nämä hyväksynyt.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä kaupungin ja kaupunkikonsernin vähintään 3 M euroa suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitykset kustannusarvioineen ja hyväksyä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien hankkeiden tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmat kustannusarvioineen.

Talousjohtaja toteaa, että vuosille 2017-2020 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa hanke on esitetty toteutettavaksi vuosina 2019-2020 ja sille on varattu 6,1 miljoonaa euroa määräraha. Uutta Veturin päiväkotia tarvitaan Tikkurilan päiväkotiverkkoselvityksen (valmistuu keväällä 2017) mukaan vastaamaan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun. Tilakeskus huomioi tarveselvityksen 23.3.2017 mukaisen määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2018-2021 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Veturin päiväkodin tarveselvitys 23.3.2017 ja Tilakeskuksen hankevalmistelussa päiväkodille laskettu kustannusennuste on 6 400 000 euroa (alv 0 %) jatkosuunnittelun pohjaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

Veturin päiväkoti, tarveselvitys 23.3.2017 liitteineen

Täytäntöönpano: Tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

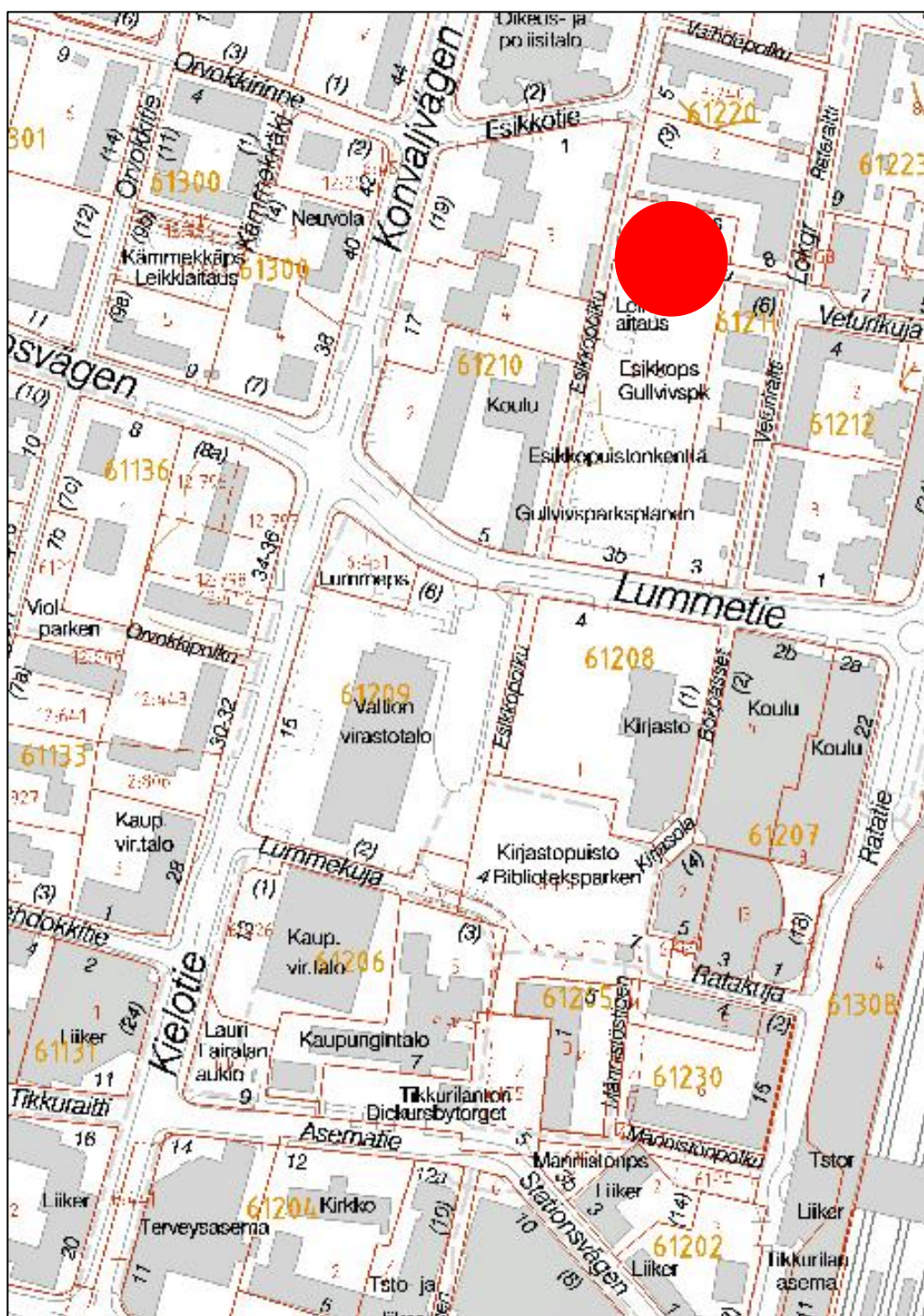
hankekehitysarkkitehti Mikko Juolahti, puh. 09 8392 8894, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VETURIN PÄIVÄKOTI

Veturikuja 8, 01300 Vantaa

Uudisrakennus, TARVESELVITYS

23.3.2017

Sisällys

1.	Tarvetietokortti	3
2.	Yhteenveto	4
3.	Perustelut tarpeelle.....	4
4.	Mitoitusperusteet ja tavoitteet	6
5.	Tontti ja rakennuspaikka	12
6.	Väistötilantarve	14
7.	Kustannukset	14
8.	Rahoitus, toteutus ja aikataulu.....	14
9.	Riskit	15
10.	Vastuuhenkilöt / Työryhmä.....	16

Liitteet:

Liite 1. Tilaohjelma

Liite 2. Kustannusennuste

Liite 3. Kaavamuutosalue

1. Tarvetietokortti

Kohteen nimi: Veturin päiväkoti (uudisrakennus)						
Tarpeen kuvaus: Veturin päiväkoti (192 tilapaikkaa) tarvitaan korvaamaan purettava Veturipolun päiväkoti sekä vastaamaan Tikkurilan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Tikkurilan päiväkotiverkkoselvitys (valmistuu keväällä 2017)						
Tarpeen perustelut: Osoitteessa sijaitseva nykyinen päiväkoti puretaan. Tikkurilan suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrä kasvaa Vantaan kaupungin virallisen väestöennusteen mukaan ennustekaudella 828 lapsella.						
Investoinnin tarkoitus: Tarpeen mukaisen uudispäiväkodin saaminen alueelle.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistystoimi						
Kaupunginosa: Tikkurila 61		Kiinteistötunnus: ei vielä määritetty		Tontin pinta-ala: ei vielä määritetty		
Osoite: Veturikuja 8, 01300 Vantaa		Kaavatiedot: Asemakaavamuutos 002263 (kala 12/2017 (valtuusto 1/2018)		Rakennusoikeus: ei vielä määritetty		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)				brm²	htm²	hym²
				Investointikustannus		
				€	€ / brm²	€ / htm²
Uudisrakennus				2010	1632	1395,5
Laajennus / lisärakennus						
Muutos / peruskorjaus						
Hankkeen tilapaikkamäärä				192 tilapaikkaa		
Investointikustannus hoito- /oppilaspaikkaa kohden				33 333 € / tilapaikka		
Väistötötilan tarve: Purettavan Veturipolun päiväkodin ~ 73 lapselle etsitään korvaavat tilapaikat lähialueelta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: 6,1 M€ (alv 0%)						
Hankkeen toteutusaikataulu: Toteutus vuosina 2019–2020						
Ylläpitokustannukset: ks. vuokrakustannukset.						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: ~ 700 000 €. Kuluissa on huomioitu korvattavan Veturipolun päiväkodin toimintakulut.						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: ~ 112 000 €						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:						
Vuokraennuste				20,85 € / htm ² / kk		
Vuokravaikutus		34 000 € / kk		408 000 € / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka				177 € / kk		
Laatija(t): Mikko Juolahti				Päivämäärä: 23.3.2017		

2. Yhteenveto

Veturin päiväkodin uudisrakennuksesta on laadittu tarveselvitys tilakeskuksessa yhteistyössä sivistysviraston asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkoti on suunniteltu rakennettavaksi Tikkurilan keskusta osoitteeseen Veturikuja 8 (kortteli 61220). Rakennuspaikalta puretaan VAV Asunnot Oy:n 1-5 kerroksinen palvelutalo, jonka yksikerroksisessa pihasiivessä on Veturipolun päiväkoti. Veturipolun päiväkodissa on ~ 73 tilapaikkaa. Purettavan rakennuksen tontin omistaa VAV Asunnot Oy ja puisto- sekä katualueet kaupunki. Alueen rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Kaupungin omistama päiväkodin tontti muodostetaan kaavamuutosalueelle siten, että siihen kuuluu osa VAV asunnot Oy:n nykyistä tonttia, Veturipuisto, Veturipolku ja Esikkopuiston pohjoisosa. Päiväkodin kaavamuutoksen mukainen rakennusoikeus on 2000 kem².

Päiväkotiin tulee kuusi kotialuetta, yhteensä 192 tilapaikkaa. Päiväkoti toimii myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Koska päiväkoti toteutetaan tiiviiseen kaupunkirakenteeseen, rakentaminen yhteen kerrokseen ei ole mahdollista. Päiväkoti rakennetaan kahteen kerrokseen. Päiväkodin piha, joka rajautuu eteläiseltä sivultaan Esikkopuistoon, toteutetaan puistomaisena.

Päiväkoti valmistuu vuonna 2020.

3. Perustelut tarpeelle

3.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkko-suunnitelma 2014 -2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna sekä kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan 6- 8 ryhmälle. Tällä hetkellä uusien tilojen suunnittelun perusteena on Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeessa (2017) kehitetty tilaohjelmamalli. Aiemmin käytetyt 6-8 ryhmää vastaavat mallissa 4-6 kotialuetta.

Tavoitteena on kestävä ja toimiva palveluverkko, missä huonokuntoiset, toiminnallisesti huonot, pienet ja epätaloudelliset, usein vuokratilat korvataan uusilla, maantieteellisesti keskeisille paikoille rakennettavilla päiväkodeilla.

Sivistystoimi selvittää uusien hankkeiden yhteydessä aina yksityisen toteutusvaihtoehdon.

3.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan kaupungin väestöennusteen 2016 -2026 mukaan Tikkurilan suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrä kasvaa erittäin voimakkaasti ennustekaudella. Lasten määrän ennustetaan kasvavan kymmenessä vuodessa 828 lapsella.

Päivähoitoikäisistä lapsista noin 75 % käyttää joko yksityisiä ja kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita.

Veturin päiväkotia toteutetaan kaupungin omana päiväkotina. Yksityisen päivähoiton osuus Tikkurilan alueella on 15,7 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista (kunnallinen ja yksityinen), kun se keskimäärin Vantaalla on 12,6 %. Alueelle on kuitenkin edelleen tarve lisätä myös yksityistä palvelua, jotta kasvavaan palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan riittävän nopeasti.

Uutta Veturin päiväkotia tarvitaan palveluverkkosuunnitelman mukaan vastaamaan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun mutta myös tarjoamaan ns. iltahoitoa Tikkurilan suuralueen tarpeisiin. Nykyisessä, purettavassa Veturin päiväkodissa järjestetään varhaiskasvatusta lapsille, jotka tarvitsevat sitä vanhempien työn tai opiskelun vuoksi myös iltaisin ja mahdollisesti myös viikonloppuisin.

Tikkurilan suuralueen tonttitarpeita on selvitetty yhteistyössä kaupunkisuunnittelun, tilakeskuksen ja sivistystoimen edustajien kesken. Sopivien tonttien löytäminen suuralueelta on ollut haasteellista.

Tontin keskeinen sijainti hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä sekä lapsimäärän voimakas kasvu takaavat päiväkodin jatkuvan ja tehokkaan käytön. Lisäksi päiväkodin keskeinen sijainti antaa hyvät mahdollisuudet myös eri toimijoiden yhteiskäytölle päiväkodin monimuotoisissa tiloissa.

3.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Uudishanke korvaa purettavan VAV:n omistuksessa olevan päiväkotikiinteistön.

4. Mitoitusperusteet ja tavoitteet

4.1 Toiminnalliset tavoitteet, toiminnan kuvaus

Veturin päiväkotiin tulee 192 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa järjestetään toimintaa 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Päiväkodin lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta tiimistä, joloin lapsimäärä on minimissään kahdeksan ja maksimissaan kuusitoista. Kotialue muodostuu kahdesta kasvattajatiimistä (minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta), jotka tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista.

Varhaiskasvatuksen käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikki-tilanteiden toteuttamisessa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on saada teknologia palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Lasten käyttöön tarkoitetut tietokoneet ja tablettilaitteet ovat osa lapsiryhmän oppimisympäristöä.

Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmätyöskentelyä 4-8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti.

Lapsiryhmällä on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Lisäksi kotialueilla on tähän tarkoitukseen myös pienryhmätiloja. Päiväkodissa on tila, joka mahdollistaa ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen. Päiväkodissa on mahdollista toteuttaa hallitusti monipuolista materiaalien käyttöä (vesi, hiekka, puu) vaativia leikkejä ja ohjelmaa.

Tilat tukevat eri-ikäisten lasten perushoidon sujuvaa järjestämistä. Pienten lasten hoidolle ja pesemiselle on toimivat ja miellyttävät tilat. Lasten liikkuminen päiväkodissa on selkeää ja helppoa ja tilat on suunniteltu lasten mittakaavan mukaisesti ja helposti lasten hahmotettaviksi. Vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa päiväkodista.

Päiväkodin ydin on pieni oleskelutila mm. aamun ensimmäisille tulijoille ja illan viimeisille lähtijöille, ruokailutila, kotikeittiö ja sali. Tilat kokoavat koko päiväkodin lapset ja henkilökunnan ruokailemaan, liikkumaan ja päiväkodin yhteisiin hetkiin. Muut lasten tilat sijoittuvat helposti hahmotettavasti eri puolille päiväkotia, kuitenkin vähintään yksi kotialue lähelle ydintä.

Tilat tukevat lasten ja henkilökunnan hyvinvointia ja ovat viihtyisät. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteistyötahojen kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn.

Ilt- ja viikonloppuhoidon vuoksi suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota sisäänkäynnin turvallisuuteen (mm. valaistus, kuvallinen ovipuhelin) sekä turvalliseen ja tarkoituksenmukaiseen toimintaan ilta-aikaan sekä sisällä että ulkona. Iltatoimintaa varten varatulle kotialueelle tulee allastason yhteyteen laitosmallinen pieni astianpesukone.

Päiväkodin toiminta-aika on kello 6.00 -22.00.

Tilat suunnitellaan muuntojoustavina, myös ulkopuolisia toimijoita ja iltakäyttäjiä huomioiden, erilleen iltatoimintaa järjestävästä kotialueesta.

Väestönsuojan rakentamiselle haetaan 5 vuoden lykkäystä rakennuslupavaiheessa. VSS:n mahdollinen sijoitus ja suunnitelmat tarkennetaan rakennuslupavaiheessa. Väestönsuojan mitoitus lasketaan kerrosalaperusteisesti (2 %).

Rakennukseen tehdään hissi, joka on mitoitettu pyörätuolia käyttäville.

Henkilökunnan wc-tilat sijoitetaan kumpaankin kerrokseen. Siivouskeskus tehdään 1. kerrokseen ja siivouskomero toiseen kerrokseen.

4.2 Lasten ja nuorten osallistaminen

Päiväkodin lasten ja nuorten osallistamisprosessi uudisrakennushankkeeseen selvitetään hankesuunnitelmavaiheessa.

4.3 Piha

Lasten leikkipiha suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista. Päiväkodin pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus. Liikkumisen ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Piha vaatii turvallisen pyöräily-, saatto- ja huoltoliikenteen huomioimisen sekä selkeästi merkityt alueet autoille ja polkupyörille. Lastenvaunuille on tarpeen riittävä iso katos sekä leikkivälineille varastotila.

Tonttivedet imeytetään oman tontin alueella Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

Leikkipiha aidataan.

Piha suunnitellaan puistomaiseksi leikkipihaksi, johon istutetaan melua vaimentavia ja liikenteen saasteista aiheutuvaa haittaa vähentäviä helpohoitaisia puita.

4.4 Muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Päiväkoti toteutetaan Vantaan kaupungin normaalin päiväkotien laatuluokituksen mukaan. Rakennuksesta tehdään tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Suunnittelu ja materiaalivalinnoilla vaikutetaan rakennuksen elinkaareen. Tehdyissä ratkaisuissa huomioidaan ekologiset ja elinkaarikustannuksien kannalta edulliset ratkaisut.

Päiväkodin tilat suunnitellaan niin, että ne voidaan vähäisin muutoksin muuttaa tarvittaessa muuhun toimintaan soveltuvaksi.

Päiväkodin tilojen laadulliset ja tekniset tavoitteet ovat RT – ohjekortin 96–11003 Päiväkotien suunnittelu (julkaistu elokuussa 2010) mukaisia.

Päiväkoti rakennetaan kahteen kerrokseen.

Päiväkoti sijaitsee Tikkurilan keskustassa. Uudisrakennus toteutetaan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen arkkitehtoniselta ilmeeltään sopivaksi. Uudisrakennuksen tulee olla selkeästi julkinen rakennus.

Uudisrakennuksella tavoitellaan alueen ilmeen ja imagon kohentamista. Rakennus toteutetaan niin, että sen on investointikustannuksiltaan edullinen, toimiva ja taroituksenmukainen. Rakennuksesta tehdään helposti ylläpidettävä ja huollettava, myös julkisivun osalta.

4.5 Tilapaikkatavoite htm^2 /tilapaikka, tunnusluvut

Uusi päiväkotitehdään 6 kotialueparille, enimmillään 192 tilapaikkaa.

Päiväkodin mitoitustavoite on $8,5 \text{ htm}^2$ / lapsi eli yhteensä $1\,632 \text{ htm}^2$.

Mitoitusperusteet 6-kotialueparia / kotialuepari (8+8)+(8+8) lasta:

$6 \times 32 \text{ lasta} = 192 \text{ lasta}$

Todellinen kapasiteetti: $\times 0,85 = 163 \text{ lasta}$

huoneistoalatavoite $192 \times 8,5 \text{ htm}^2 = 1\,632 \text{ htm}^2$

bruttoalatavoite $2\,010 \text{ brm}^2$ (sisältää iv-konehuoneen)

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa enimmillään 30 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja, ateriat- ja puhtauspalveluiden henkilökuntaa 2-3 sekä tilapäistä henkilökuntaa vuosittain vaihdellen 2-3. Yhteensä henkilöstöä tulee olemaan 34- 36.

Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeen myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluohejiin.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 1.

4.6 Elinkaaritavoite

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän päiväkotirakentamisen tasoa. Rakennus-, rakenne-, sähkö- ja LVI-tekniikassa suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomiota sisäilman laatuun, rakennusfysikaaliseen toimivuuteen, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, valaistukseen, energiatehokkuuteen sekä äänenvaimennukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää uusissa hankkeissa, joille haetaan rakennuslupaa 31.12.2017 jälkeen, lähes nollaenergiarakentamista.

Vantaan kaupungin Tilakeskus on laatinut yhteistyössä konsulttiryhmän kanssa lähes nollaenergiapäiväkodin konseptin Etelä-Suomen aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittamassa Innovatiivisuutta julkisiin investointeihin (IJI) hankkeessa. Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Vantaan lähes nollaenergiakonseptin energiatehokkuuden tavoitetaso laskennalliselle energiatehokkuuden vertailuluvulle (E-luku) on $85 \text{ kWh}_E/\text{m}^2 \text{ a}$ (ympäristöministeriön asetusluonnoksessa uuden rakennuksen energiatehokkuudesta on päiväkotien vertailuluku $100 \text{ kWh}_E/\text{m}^2 \text{ a}$). Lähes nollaenergiarakennuksen suunnittelu edellyttää kaikkien suunnittelualojen saumatonta yhteistyötä. Paikallinen uusiutuva energia tuotetaan joko rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Kustannuksissa varaudutaan toteuttamaan hanke Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti.

4.7 LVI-tekniset tavoitteet

Yleistä

Tavoitteena on rakennuksen energiankäytön minimointi Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti.

Lvi-tekniset laitteet ja järjestelmät valitaan energiatehokkaiksi. Ilmanvaihdon lämmön talteenotolla ja rakennusautomaation hallitulla käytöllä on merkittävä osuus tavoitteen saavuttamisessa. Tekniset tilat sijoitetaan keskeisesti, mikä pienentää tilantarvetta ja parantaa säädettävyyttä.

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2 jossa CO₂-rajana on 900 ppm. , tästä poiketen ilmavirrat vähintään 6 l/s henkilö ja lämpötilan yläraja luokan S3 mukaan. Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka on P1, iv-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1.

Lämmitys ja jäähdytys

Rakennus liitetään alueen kaukolämpöverkoston lämmönjakohuoneeseen sijoitettavan alajakokeskuksen välityksellä.

Lämmityslaitteille ja ilmanvaihto/ kiertoilmakojeille rakennetaan erilliset putkistot. Pääasiallinen lämmönjakotapa on vesikiertoinen matalalämpöinen lattialämmitys. Keittiöön ym. lattialämmityksen ulkopuolelle jätettäviin tiloihin asennetaan radi-aattoreita termostaattiventtiilein. Lämmönjakokeskuksen pumpput ovat taajuusmuuttajin ohjattuja ja energiatehokkaita tasavirtamoottorein varustettuja (EC,PM).

Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin. Koneellista jäähdytystä ei käytetä – tarvittaessa viilennys hoidetaan ilmanvaihdon yöjäähdytyksellä.

Keittiön kylmä- ja pakastustilojen kylmlaitteiden lauhdelämpö hyödynnetään alustatilan ilmanvaihtokojeessa tai sijoittamalla laitteet alustatilaan.

Ilmanvaihto

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet ja tehokkaat lämmön- talteenottolaitteet omaavalla tulo- ja poistoilmanvaihdoilla. Keskeisesti sijoitettuun ilmanvaihtokonehuoneeseen sijoitetaan päiväkotitilojen, keittiön, wc ym. tilojen ja alustatilojen tulo- ja poistokojeet. Ilmanvaihdon suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan siihen, että tilat ovat muunneltavissa muuhun toimintaan soveltuvaksi. Kohteen iltakäyttö on erityisesti huomioitava ja kojeissa on aikaohjelmien ulkopuolista käyttöä varten lisäaikakytkimet.

Suuret tilat, joiden käyttökuormitus on vaihteleva sekä ryhmä – ja lepohuoneet varustetaan yksinkertaisilla tilakohtaisilla ilmamääräsäätimillä läsnäolo, lämpötila tai hiilidioksidianturein. Ilmamäärä ohjattavissa 20/60/100 % (poissa/läsnä /tehostus).

Iv-kojeet mitoitetaan pienille painehäviöille – puhaltimien ominaissähköteho eli SFP-luku 1/1-teholla on max 1,3 kW/m³s. Puhallinmoottorit ovat taajuusmuuttajaohjattuja ja energiatehokkaita tasavirtamoottoreita.

Rakennuksen ilmanvaihtokanavistot asennetaan lämmöneristyksen sisäpuolelle. Ilmanvaihtokanavistot ovat vakio paineisia ja tiiviitä – kanavat min luokka B, kana-vaosat luokka C. Tulo- ja poistoilman päätelaitteet ovat vakioväräilyyn maalattu- ja tehdasvalmisteisia tuotteita.

Vesi ja viemäri

Rakennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin. Päävesimittarin yhteyteen asennetaan paineenalennusventtiili vedenkulutuksen vähentämiseksi. Lämpimän käyttöveden ja keittiön vedenkulutusta seurataan alavesimittarein.

Jätevesiviemärit sijoitetaan rakennuksen alustatiloihin. Keittiölle asennetaan rasvanerotuskaivo piha-alueelle, joka liitetään pihan jv-viemäriin. Sadevedet johdetaan räystäskouruin ja syöksytorvin rännikaivoihin ja edelleen pihan sv viemäriin. Tilannetta, jossa viemäriveresiä pitää pumpata, tulee välttää.

Vesikalusteet ovat yleisesti käytössä olevaa vakiolaatua. Sekoittajat ovat vähän vettä kuluttavia vipu- ja termostaattikalusteita. Elektronisia kalusteita käytetään wc-tilojen ja keittiön käsienpesualtailla.

Sprinklerjärjestelmä rakennetaan, mikäli lupaehdot sitä edellyttävät, esim. jos rakennus on puurakenteinen.

Automaatio

Rakennuksen automaatiojärjestelmän avulla ohjataan ja valvotaan lvi-järjestelmiä niin, että sisäilmatavoitteet saavutetaan pienellä energiankulutuksella.

4.8 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laite-toimittajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaan varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Telejärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä, joka palvelee puhelimia, videovalvontaa sekä tietoliikenneyhteyksiä. Lisäksi rakennukseen asennetaan pienekö yhteisantennijärjestelmä, keskuskellojärjestelmä, monitoimisalin äänentoistojärjestelmä, ovikellot kaikkiin sisäänkäyntioviin, kuvallinen ovipuhelin pääoveen ja yhteen toimistohuoneeseen sisäänpyyntöjärjestelmä (ns. liikennevalot).

Sähköiset turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvalaistus- sekä palovaroitinjärjestelmillä. Palovaroitinjärjestelmän vaihtoehtona on automaattinen paloilmoinjärjestelmä, mikäli rakennusluvan ehtona sitä edellytetään.

Lisäksi rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät

Märkäeteiset ja pesutilat varustetaan sähkölattiaämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus) poiketen muiden lattialämmitteisten tilojen vesikiertoisesta järjestelmästä, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

4.9 Rakennetekniset tavoitteet

Rakennukseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina ja rakennus rakennetaan sääsuojan alla. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Julkisivu- ja runkomateriaalivalinnassa on vältettävä palonleviämisen kannalta epäedullisia materiaaleja.

Runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikkittaisia ja pitkittäisiä kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojoustavuutta.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Rakennuksen paloluokka on P1 tai P2. Paloluokka määritellään hankesuunnittelu tai toteutussuunnittelun yhteydessä.

Rakennus perustetaan teräsbetonipaaluilla ja koneellisesti tuuletettavalla alustatilla varustettuna. Perustukset routasuojataan, rakennus salaojitetaan ja varustetaan radonin poistolla.

4.10 Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet

Päiväkodin keittiö on valmistuskeittiö. Johtuen päiväkodin toiminnasta myös iltaihin ja viikonloppuisin keittiössä valmistetaan energialisukkeiden, erikoisruokavaliannon ja välipalojen lisäksi myös iltaihin ja viikonloppuruoka-annokset. Päiväsaikaan ruoka-annokset tuodaan päiväkotiin ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta. Ruoka-annoksista noin 30 % tehdään itse.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön huoltoliikenteen on oltava vaivatonta.
- Jätehuolto ja rullakko/pahvi varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä.
- Ruokailutilan keittiöseinän vieressä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin).
- Päiväkärkyjä käytetään pienten lasten ateriointiin molemmissa kerroksissa.
- Suurempien lasten ateriointiin varataan tarpeen mukaan siirreltävät kylmä/lämmin buffetit (1x1/1GN ja 1x2/1GN) Vaunuille varataan sähköliitäntä, huomioitava mahdollinen tehokkaamman ilmanvaihdon tarve.
- Toiseen kerrokseen lähelle hissiä asennetaan allaspöytä. Allaspöydän alla on tila pesutarvikkeille ja jäteastialle (lukittava) sekä kotitalousjääkaapit välipalatarpeille ja juomille. Toteutusratkaisu tarkistetaan hankesuunnitelmavaiheessa.
- Aterioiden kuljetukseen varataan verkkovirralla toimivat kevytrakenteiset hygieniamuoviset kylmä/lämpökuljetusvaunut. Toteutusratkaisu tarkistetaan hankesuunnitelmavaiheessa.

5. Tontti ja rakennuspaikka

5.1 Sijainti ja hallinta

Alue, johon päiväkotia rakennetaan Tikkurilan keskusta, koostuu tällä hetkellä VAV asunnot Oy:n omistamasta kiinteistöstä 92-61-220-2 (4 253 m²), katualueesta sekä kaupungin omistamasta puistokiinteistöistä 92-61-9903-7 (Veturipuisto, 1 383 m²) ja 92-61-9903-3 (Esikkopuisto, 9152 m²). Rakennuspaikan kaavoitus on Veturikuja 8. Alueelle tehdään kaavamuutos.

Kaavamuutosalue (liite 3) rajautuu idässä Rataraittiin ja pohjoisessa Vaihdepolkuun, joka on kevyenliikenteen raitti. Lännessä alue rajautuu Esikkopolkuun (kevyenliikenteen raitti) ja Esikkotiehen. Esikkopuisto kuuluu kaavamuutosalueeseen. Kaavamuutosalueeseen kuuluu myös pysäköintilaitokselle osoitettu LPA-kortteli 92-61-224-2.

VAV asunnot Oy:n omistamalla kiinteistöllä on vuonna 1990 valmistunut 1-5 kerroksinen VAV asunnot Oy:n teräsbetonirunkoinen tiiliverhottu palvelutalo, jonka pihasiivessä on Veturipolun päiväkotia (3 141 kem²). Rakennus puretaan.

Kaupungin omistama päiväkodin tontti muodostetaan kaavamuutosalueelle siten, että siihen kuuluu osa VAV asunnot Oy:n nykyistä tonttia, Veturipuisto, Veturipolku ja Esikkopuiston pohjoisosat. Päiväkodin kaavamuutoksen mukainen rakennusoikeus on 2000 kem².

Tontin koko määritetään kaavamuutoksessa siten, että leikkipihan kooksi tulee vähintään ~2900 m² (15 m²/lapsi).

5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

VAV asunnot Oy:n omistama tontti on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu sosiaalitoiminta ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YS) ja viereinen kaupungin omistama Veturipuiston tontti on kaavassa merkitty leikkikentäksi (VK).

Alueen rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Kaavamuutos tulee voimaan alkuvuodesta 2018.

5.3 Tontin pohjaolosuhteet

Rakennuspaikka sijoittuu osittain nykyisten piharakenteiden/tien päälle. Pintamaalajikartan mukaan rakennuspaikan maaperä on turve/savi-, savi- ja täyttömaata. Luonnollinen pohjamaa pintakerrostuman alapuolella on pehmeää savena. Painokairaukset ovat päättyneet noin 6-11 metrin syvyyteen maanpinnasta moreenikerrostuman pintaan. Paalutuspituus tulee selvittää heijarikairauksilla.

Rakennuspaikan maanpinnan korkeusasemat vaihtelevat +18,3...19,1 välillä. Pysyvä pohjavedenpinnantasotaso on rakennuspaikalla Tikkurilasta tehdyn selvityksen mukaisesti ollut tasolla noin +17,3 (VVJ, 2010).

Rakennus perustetaan paaluttamalla ja alimmat lattiat tehdään kantavina. Pihalueet/kulkuväylät ja putkijohdot suositellaan stabiloitaviksi. Perustusrakenteet routasuojataan ja rakennukset salaojitetaan.

Vantaan kaupungin linjauksen mukaan kaikessa talonrakentamisessa noudatetaan Vantaan kaupungin hulevesiohjetta, jossa edellytetään sadevesien viivytystä tontilla.

Tikkurilan alue sijaitsee entisen Grönbergin lyijysulaton laskeuma-alueella. Rakennuspaikan maa-aineksen mahdollinen pilaantuneisuus tulee tarkistaa viimeistään suunnittelun alkaessa.

Vantaan kaupungin geotekniikan suunnitteluinsinööri on selvittänyt alustavat perustamistapaolosuhteet tarveselvitystä varten.

Rakennuspaikalle teetetään tarkemmat pohjatutkimukset rakennuspaikan varmistuessa, viimeistään suunnittelun alkaessa.

5.4 Ympäristö ja meluolosuhteet

Liikenteen aiheuttamien hiukkaspäästöjen kannalta rakennuspaikka on riittävän kaukana vilkkaista kaduista ja ympäröivä rakenne suojaa aluetta melulta (tiemelumittausten 2011 mukaan rakennuspaikka on meluvyöhykkeellä 45–50 dB).

Rakennuspaikka ei ole lento- tai rautatiemeluvyöhykkeillä.

Vantaan kaupungin kuntatekniikan liikenneinsinööri on selvittänyt liikenteestä aiheutuvia meluarvoja ja ilman hiukkasmääriä tarveselvitystä varten.

5.5 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Päiväkodille varataan 20 autopaikkaa. Saattoliikenteen tarvitsemat ja osa henkilökunnan autopaikoista sijoitetaan asemakaavamuutoksen mukaisesti maantasoon päiväkodin tontille, yhteensä 16. Neljä henkilökunnan autopaikkaa osoitetaan kaavamuutosalueeseen kuuluvasta pysäköintilaitoksesta korttelissa 61224. Ennen pysäköintilaitoksen rakentamista kyseiset neljä autopaikkaa ovat korttelissa tavallisia maantasoautopaikkoja.

Saattoliikenne hoidetaan pysäköintialueen kautta. Huoltoliikenteen toteutus selvitetään kaavaratkaisuun perustuen hankesuunnitelmavaiheessa. Liittymät kunnallistekniikkaan ovat Rataraitilta.

5.6 Rakentamiseen liittyvät erityiset olosuhteet

Jätehuolto toteutetaan syväkeräyssäiliöin; sekajätteelle, biojätteelle, kartonkijätteelle ja puolitettu säiliö lasi- ja metallijätteelle. Jätepisteiden tulee sijaita lähellä keittiötä ja kulku jätepisteelle tulisi olla mahdollisimman lyhyt myös siivouksen näkökulmasta. Syvässäiliöiden tyhjennyksessä tulee ottaa huomioon jäteauton vaatima kääntösäde.

5.7 Liittyvät hankkeet

Päiväkodin rakennuspaikka on osa kaavamuutosaluetta (lainvoimainen alkuvuodesta 2018).

Kaavamuutosalueen VAV Asunnot Oy:n kohteet ovat osa Smart&Clean-hanketta (hankkeessa pääkaupunkiseudusta rakennetaan kansainvälisesti merkittävä ekologisten ja älykkäiden ratkaisujen referenssialue vuoteen 2021 mennessä). Hankesuunnitelmavaiheessa selvitetään mahdollisuudet päiväkodin osallistumisesta hankkeeseen.

6. Väistötilantarve

Veturipolun päiväkotit tarvitsee toiminnalleen väistötilat vanhan rakennuksen purkamisen sekä rakentamisen ajaksi. Väistötiloina toimivat alueen väistötilapäiväkotit ja alueen muut päiväkodit.

7. Kustannukset

7.1 Kustannusennuste

Kustannusennuste Veturin päiväkodille on 6 400 000 € (alv 0 %).

Väistötiloille ei tässä vaiheessa lasketa erillisiä kustannuksia.
Veturipolun päiväkodin tilapaikat sijoitetaan lähialueen päiväkoteihin.

Investointikustannus on 33 333 € (alv 0 %) / tilapaikka.

Kustannusennuste on tämän tarveselvityksen liitteenä (liite 2).

7.2 Pääomakustannukset ja ylläpitokustannukset

Ylläpitokustannukset ~ 88 000 € /vuosi (4,51 €/h²m²/kk)

Pääomakustannukset ~ 320 000 € /vuosi (16,34 €/h²m²/kk)

Yhteensä: ~ 408 000 € /vuosi (20,85 €/h²m²/kk)

7.3 Toimintakustannukset hallintokunnalle

Päiväkodin toimintakustannusennuste on ~ 700 000 € / v.

Päiväkodin toiminnan vuosittaiset kulut sisältävät henkilöstö- ateria- ja puh-
tauspalvelut sekä toimintakulut. Kuluissa on huomioitu korvattavan Veturipolun
päiväkodin toimintakulut.

7.4 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Päiväkodin ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste on
~112 000 €.

8. Rahoitus, toteutus ja aikataulu

8.1 Rahoitus, investointiohjemaan kuulumisen

Hanke on hyväksytty taloussuunnitelmassa 2017 – 2020 uudisrakennusten
investointina vuosille 2019 -2020.

Hankkeen toteutukseen on budjetissa varattu vuosille 2018 – 2020
6,1 M€ (alv 0 %).

Tarjoushintaindeksi on noussut yli 5 % taloussuunnitelman tekoajankohdasta.
Tarjoushintaindeksillä korjattu taloussuunnitelman kustannusennuste on suu-
ruudeltaan sama kuin tämän tarveselvityksen kustannusennuste (6,4 M€).

8.2 Toteutus

Päiväkodin suunnitteluttaa ja rakennuttaa tilakeskus.

8.3 Aikataulu

Kohde valmistuu investointiohjelman mukaan vuonna 2020.

Vantaan kaupunki – maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö - tilakeskus
Veturin päiväkotit – tarveselvitys – 23.3.2017

9. Riskit

9.1 Normaalit riskit

Hankkeeseen sisältyy normaalit rakentamiseen kuuluvat riskit.

9.2 Kaavamuutos

Hankkeeseen haetaan kaavamuutos. Mahdolliset valitukset voivat viivästyttää hankkeen toteutumista. Riski pyritään minimoimaan kaavoitusaikaisella asianomaisten riittävällä tiedottamisella.

9.3 Aikataulu

Toteutus- ja suunnitteluajataulu ovat hyvin tiukat.

9.4 Kustannukset

Kustannukset voivat vaihdella jonkin verran valittavasta rakentamis- ja rakennuttamistavasta riippuen.

9.5 Maaperä

Kohteen maaperä on huonoa ja se tulee mahdollisesti nostamaan toteutuskustannuksia, koska lopullisia paalupituuksia tai piha-alueen stabilointitarvetta ei vielä tiedetä.

Mahdollinen kustannusriski todentuu varsinaisen pohjatutkimusten tulosten myötä.

Tikkurilan alue sijaitsee entisen Grönbergin lyijysulaton laskeuma-alueella. Rakennuspaikan maa-aineksen mahdollinen pilaantuneisuus tulee tarkistaa viimeistään suunnittelun aikana.

9.6 Työturvallisuustehtävien tarkastuslistan läpikäyminen

Työturvallisuuskoordinaattori vastaa hankkeen työturvallisuusasioiden läpikäymisestä.

Hankkeesta on laadittu Havat –riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

10. Vastuuhenkilöt / Työryhmä

Vantaan kaupunki, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö Tilakeskus

Kielotie 13, 01300 Vantaa

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Mikko Juolahti, hankekehitysarkkitehti

puh. 09- 839 26048, 040-749 2591

Tuula Raulo, kustannuslaskija

puh. 09- 839 24302

Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija

puh. 09- 839 23223

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

puh. 09- 839 23462, 040-5886289

Katri Olli, rakenneinsinööri,

tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattori

puh. 09- 839 22405, 040 7444608

Per Andersson, LVI-insinööri

puh. 09-839 22379, 040 5939212

Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri,

puh. 09- 839 28057, 040 7492589

Vantaan kaupunki, henkilöstökeskus

Matti Nurmi, työsuojeluvaltuutettu

Tikkuraitti 11 A, 01300 Vantaa

puh. 09-839 23131, 0400 760984

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu

Kirsi Vaten, Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu

Asematie 7, 01300 Vantaa

puh. 09-839 22718, 040 7030535

Vantaan kaupunki, SIVI

Leena-Mari Tornivaara, varhaiskasvatuspäällikkö

Asematie 10A, 01300 Vantaa

puh: 839 24137, 040 8322731,

Päivi Riehunkangas, suunnittelija

Asematie 6A, 01300 Vantaa

puh: 839 32450, 040 5219722,

Vantaan kaupunki, Tietohallinto

Jarmo Marjusaari, ITC-pääsuunnittelija

Kielotie 14 B, 01300 Vantaa

puh. 839 22996, 0040 5518379

VETURIN PÄIVÄKOTI						TILAOHJELMA
17.3.2017						
kotialueparit A, B, C, D, E, F 32 lasta /ryhmä, (8+8)+(8+8).						
lapsimäärä yhteensä 192 lasta.						
Kotialuepari A1 ja A2, 32 lasta	Rt-ohje hym/lapsi	vertailu hym2	suunnitel ma hym2	sitova	muuta	
märkäeteinen, yhteinen	0,4	12,8			yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat A1, A2	0,7	22,4			osana käytävää	
wc-pesutilat A1, A2	0,5	16,0			yleisesti wc-tiloihin: 3-4 w c-istuinta / w c-tila	
varastotilat		4,0			voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue A1 + A2		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari B1 ja B2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat B1, B2					osana käytävää	
wc-pesutilat B1, B2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue B1 + B2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari C1 ja C2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat C1, C2					osana käytävää	
wc-pesutilat C1, C2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue C1 + C2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari D1 ja D2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat D1, D2					osana käytävää	
wc-pesutilat D1, D2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue D1 + D2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari E1 ja E2, 32 lasta						
märkäeteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat E1, E2					osana käytävää	
wc-pesutilat E1, E2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue E1 + E2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari F1 ja F2, 32 lasta						
märkäeteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat F1, F2					osana käytävää	
wc-pesutilat F1, F2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue F1 + F2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuetilat yhteensä:		999,0			ohjeellinen	

Yhteiset tilat:				
kotikeittiö / neuvottelu	20		x	toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa.
työpaja	16			mahdollisesti puolilämmin tila
pienryhmä	10			
inva-wc	6		x	
liikunta/monitoimitila ja väline/patjavarastovarasto	100		x	toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja koulutustilana, lasten lepotilana, varasto 10m2, syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukk. kanssa
ruokailutila	70		x	yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, erillinen sis.käynti
wc-tila ruokasalin yhteyteen	2		x	
keskusvarasto	10		x	
Yhteiset tilat. yhteensä:	234,0			
Henkilökunnan tilat, työ- ja sos.tilat				
toimisto / johtaja	12		x	monikäyttöinen toimistotila
henkilökunnan työhuone 12m2 x2	24		x	
Perhe- ja konsultaatiotila / työhuone / neuvottelu	10		x	sijoitetaan johtajan huoneen viereen
henk.kunnan wc:t 2kpl	3		x	1 kpl w c/kerros, miehille ja naisille
henk.kunnan suihkutila	3		x	yhteinen (mahduttava pukeutumaan)
henk.kunnan pukutila, 36h x 0,8m ² =29m ²	29		x	miehille ja naisille erikseen
(pukutilassa oma wc-tila miehille ja naisille)			x	
siivouskeskus ja vaatelhuoltotila	14		x	voidaan yhdistää
siivouskomero	3		x	
Toimintatilat tilat yhteensä:	98,0		x	
Keittiötilat				
palvelu/valmistuskeittiö sis.tuulikaapin	60,0		x	aputiloineen pois luk. rullakoiden ja pahvin säilytystilat
keittiön wc-tila 1,5 ja pukuh+s 3	4,5		x	
Keittiötilat yhteensä	64,5			
Huonealat ilman teknisiä tiloja:		1395,5		
Tekniset tilat				
iv-konehuone 7% bruttoalasta			x	
sähköpääkeskus			x	
Käytävätilat				
Käytävät, poistumistieit			x	
Porrashuoneet			x	
tuulikaapit			x	
mitoitustavoite 8,5 htm ² /lapsi				192x8,5 htm ² = 1632 htm²
bruttoalataavoite (sis. myös iv-koneh)				1,07x1,15x1632 brm ² = 2010 brm²
Vantaan kaupunki, tilakeskus, hankevalmistelu				
Vantaan kaupunki, sivistystoimi				

VANTAAN KAUPUNKI**TILAKESKUS****Hankevalmistelu****Kustannuseennuste****Tarveselvitys****17.03.2017****VETURIN PÄIVÄKOTI, UUDISRAKENNUS**

Veturikuja 8, 01300 VANTAA

Laajuustiedot:

bruttoala	2 010	brm2
hyötiala	1 396	hym2
tilavuus	7 960	rm3
tehokkuusluku	1,44	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>		<u>790 000</u>	393,03	565,90	99,25
suunnittelu	430 000				
rakennuttaminen	265 000				
liittymismaksut	95 000				
<u>Rakennustekniset työt</u>		<u>3 900 000</u>	1 940,30	2 793,70	489,95
rakennusteknilliset työt					
- sis.pihatyöt					
<u>LVI-työt</u>		<u>580 000</u>	288,56	415,47	72,86
LVV-työt	282 000				
IV-työt	250 000				
Säätölaitteet	48 000				
<u>Sähkötyöt</u>		<u>390 000</u>	194,03	279,37	48,99
<u>Erillishankinnat</u>		<u>160 000</u>	79,60	114,61	20,10
Muutos- ja lisätyövaraus		580 000	288,56	415,47	72,86
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		6 400 000	3 184,08	4 584,53	804,02
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		7 936 000	3 948,26	5 684,81	996,98

Hintataso KL 91 (12-16)

Hankevalmistelu 17.03.2017

Tuula Raulo
kustannusinsinööri

VP Puisto

TIKKURILA
DICKURSBY

OTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

7 §

Kielotien päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen

VD/3108/10.03.02.01/2017

KN/HP/PW/JH/EK/MJ/E-LH/ETN/PR/PM/MR/KVA/KVi/HY-L

Kielotien päiväkodin tarveselvitys 23.3.2017 on laadittu yhteistyössä tilakeskuksen hankevalmistelun ja sivistysviraston edustajien kanssa.

Kielotien päiväkotia tarvitaan palveluverkkosuunnitelman mukaisesti vastaamaan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun. Hanke liittyy myös Tikkurilan alueen päiväkotiverkkoselvitykseen. Selvitys valmistuu keväällä 2017.

Koska Tikkurilan keskusta-alueella ei ole päiväkodille soveltuvaa kaupungin omaa tonttia, päiväkoti toteutetaan tiiviiseen asuinrakentamiselle osoitettuun kortteliin, johon päiväkodin rakentaminen itsenäisenä rakennuksena yhteen kerrokseen ei ole mahdollista. Päiväkoti rakennetaan asuinkerrostalon yhteyteen ja kahteen kerrokseen. Rakennuspaikan osoite on Kielotie 15 (kortteli 61209).

Senaatti-kiinteistöjen hallinnoiman rakennuspaikan omistaa valtio. Rakennuspaikalta puretaan valtion kolmikerroksinen virastotalo. Alueen rakentaminen kilpailutetaan. Kilpailutuksen ja sen pohjalta tehdyn kaavamuutoksen mukaisesti rakennettu päiväkoti vuokrataan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Vantaan kaupungille.

Päiväkodin piha toteutetaan viereiselle idänpuoleiselle kaupungin omistamalle maa-alueelle (nyt paikoitusalue). Päiväkodille varataan 16 autopaikkaa kaavamuutoksen mukaisesta maanalaisesta tai maanpäällisestä pysäköintilaitoksesta.

Päiväkotiin tulee neljä kotialuetta, yhteensä 128 tilapaikkaa. Päiväkoti valmistuu vuonna 2020.

Päiväkodin bruttopinta-alaennuste on 1340 brm² ja huoneistopinta-alatavoite 1088 htm².

Päiväkodin vuokratilakustannusennuste on ~ 280 800 euroa / v (pääomavuokran osuus 17 euroa ja ylläpitovuokran osuus 4,51 euroa, yhteensä 21,51 euroa/m²/ kk, alv 0 %).

Päiväkodin leikkipihan rakennuskustannukset viereiselle kaupungin maa-alueelle ovat ~ 300 000 euroa (alv 0 %).

Opetuslautakunta 12.4.2017 § 17 on päättänyt esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi Kielotien päiväkodin uudisrakennuksen 23.3.2017 päivätyn tarveselvityksen.

Tekninen lautakunta 18.4.2017 § 7 on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Kielotien päiväkodin tarveselvitys ja sen vuokratilakustannusennuste 280 800 euroa / v (alv 0 %), sekä päiväkodin leikkipihan rakennuskustannusennuste 300 000 euroa (alv 0 %), ehdolla että opetuslautakunta on nämä hyväksynyt.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä kaupungin ja kaupunkikonsernin vähintään 3 M€ suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitykset kustannusarvioineen ja hyväksyä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien hankkeiden tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmat kustannusarvioineen.

Talousjohtaja toteaa, että uutta Kielotien päiväkotia tarvitaan Tikkurilan päiväkotiverkkoselvityksen (valmistuu keväällä 2017) mukaan vastaamaan alueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun. Tilakeskus huomioi määrärahan lisästarpeen taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelussa. Toimialat varautuvat käyttötaloussuunnitelmissaan muuttuviin vuokratilakustannuksiin.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Kielotien päiväkodin tarveselvitys 23.3.2017 ja sen vuokratilakustannusennuste 280 800 euroa / v (alv 0 %), sekä päiväkodin leikki- ja liikuntatilan rakennuskustannusennuste 300 000 euroa (alv 0 %) hankesuunnitelman laadintaa varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Kielotien päiväkotitila, tarveselvitys 23.3.2017 liitteineen.

Täytäntöönpano: tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

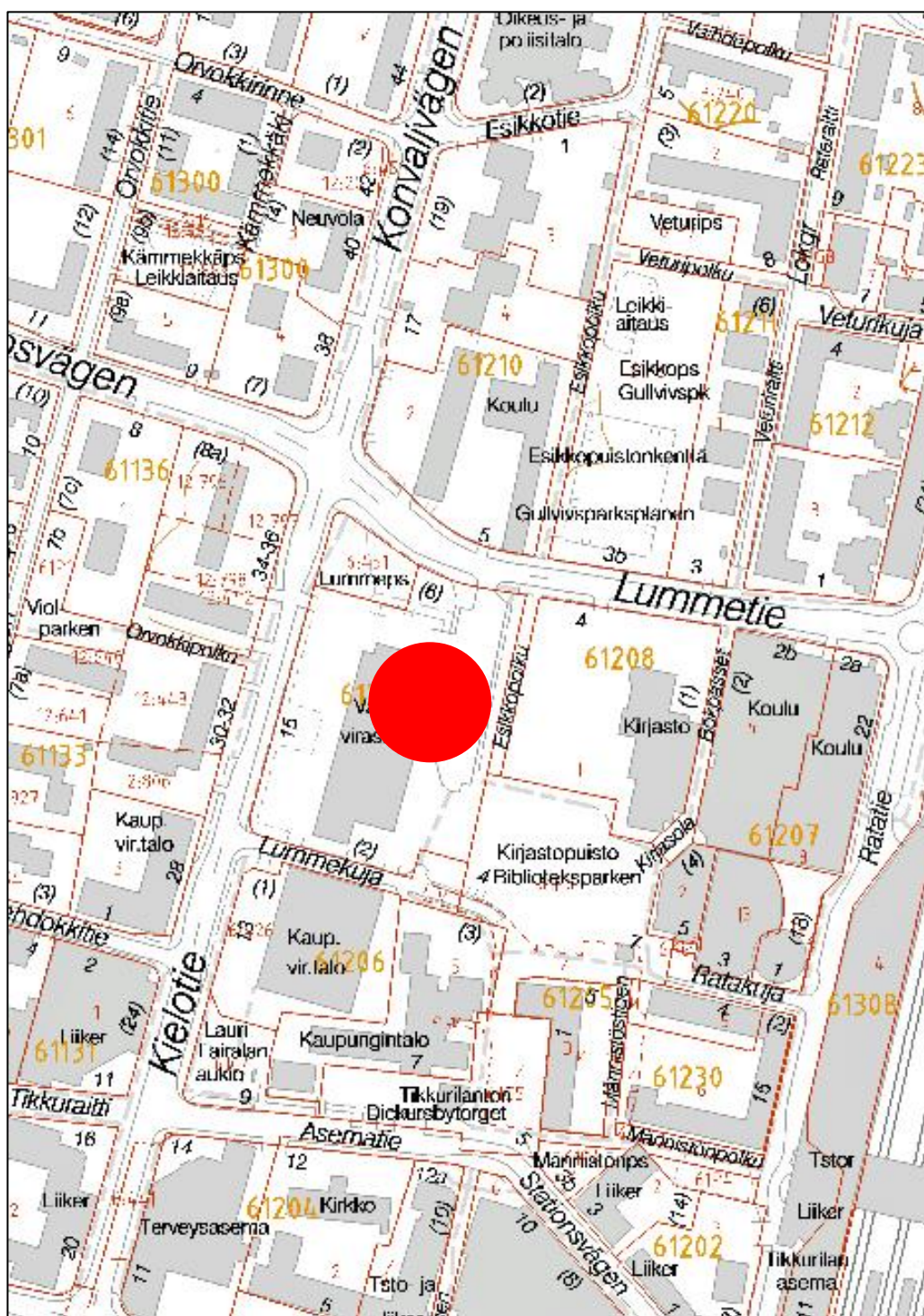
Hankekehitysarkkitehti Mikko Juolahti, puh. 09 8392 8894, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KIELOTIEN PÄIVÄKOTI

Kielotie 15, 01300 Vantaa

Uudisrakennus, TARVESELVITYS

23.3.2017

Sisällys

1.	Tarvetietokortti	3
2.	Yhteenveto	4
3.	Perustelut tarpeelle.....	4
4.	Mitoitusperusteet ja tavoitteet	5
5.	Tontti ja rakennuspaikka	11
6.	Väistötilantarve	12
7.	Kustannukset	13
8.	Rahoitus, toteutus ja aikataulu.....	13
9.	Riskit	14
10.	Vastuuhenkilöt / Työryhmä.....	15

Liitteet:

Liite 1. Tilaohjelma

Liite 2. Kaavamuutos-/suunnittelualue

Liite 3. Ilmanlaatusuojavyöhyke

1. Tarvetietokortti

Kohteen nimi: Kielotien päiväkot (uudisrakennus)						
Tarpeen kuvaus: Kielotien päiväkoti (128 tilapaikkaa) tarvitaan vastaamaan Tikkurilan suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrän kasvuun.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Tikkurilan päiväkotiverkkoselvitys (valmistuu keväällä 2017), asemakaavamuutos 2018						
Tarpeen perustelut: Tikkurilan suuralue on nopeasti kasvava, suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrä kasvaa Vantaan kaupungin virallisen väestöennusteen mukaan ennustekaudella 828 lapsella.						
Investoinnin tarkoitus: Tarpeen mukaisen uudispäiväkodin saaminen alueelle.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistystoimi						
Kaupunginosa: Tikkurila 61		Kiinteistötunnus: ei vielä määritetty		Tontin pinta-ala: ei vielä määritetty		
Osoite: Kielotie 15, 01300 Vantaa		Kaavatiedot: Asemakaavamuutos (kala 9/2018 (valtuusto 11/2018)		Rakennusoikeus: ei vielä määritetty		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)				Investointikustannus		
				€	€ / brm²	€ / htm²
	brm²	htm²	hym²			
Uudisrakennus	1340	1088	1001,5	vuokratila	-	-
Laajennus / lisärakennus						
Muutos / peruskorjaus						
Hankkeen tilapaikkamäärä				128 tilapaikkaa		
Investointikustannus hoito- /oppilaspaikkaa kohden				— (vuokratilakohte)		
Väistötilan tarve: Ei ole						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: vuokratilakohte, ei määrärahaa investointiohjelmassa						
Hankkeen toteutusaikataulu: Toteutus vuosina 2018-2020						
Ylläpitokustannukset: ks. vuokratilakustannukset.						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: ~ 890 000 € / v						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: ~ 85 000 €						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:						
Vuokraennuste				21,51 € / htm ² / kk		
Vuokravaikutus	23 400 € / kk			280 800 € / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka				183 € / kk		
Laatija(t): Mikko Juolahti				Päivämäärä: 23.3.2017		

2. Yhteenveto

Kielotien päiväkodin uudisrakennuksesta on laadittu tarveselvitys tilakeskuksessa yhteistyössä sivistystoimen asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkotiin tulee neljä kotialuetta, yhteensä 128 tilapaikkaa.

Koska Tikkurilan keskusta-alueella ei ole päiväkodille soveltuvaa kaupungin omaa tonttia, päiväkoti toteutetaan tiiviiseen asuinrakentamiselle osoitettuun kortteliin, johon päiväkodin rakentaminen itsenäisenä rakennuksena yhteen kerrokseen ei ole mahdollista. Päiväkoti rakennetaan asuin kerrostalon yhteyteen ja kahteen kerrokseen. Rakennuspaikan osoite on Kielotie 15 (kortteli 61209).

Senaatti-kiinteistöjen hallinnoiman rakennuspaikan omistaa valtio. Rakennuspaikalta puretaan valtion kolmikerroksinen virastotalo. Alueen rakentaminen kilpailutetaan. Kilpailutuksen ja sen pohjalta tehdyn kaavamuutoksen mukaisesti rakennettu päiväkoti vuokrataan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Vantaan kaupungille. Päiväkodin piha toteutetaan viereiselle idänpuoleiselle kaupungin omistamalle maa-alueelle (nyt paikoitusalue). Päiväkoti valmistuu vuonna 2020.

3. Perustelut tarpeelle

3.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkko-suunnitelma 2014 -2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna sekä kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan 6- 8 ryhmälle. Tällä hetkellä uusien tilojen suunnittelun perusteena on Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeessa (2017) kehitetty tilaohjelmamalli. Aiemmin käytetyt 6-8 ryhmää vastaavat mallissa 4-6 kotialuetta.

Tavoitteena on kestävä ja toimiva palveluverkko, missä huonokuntoiset, toiminnallisesti huonot, pienet ja epätaloudelliset, usein vuokratilat, korvataan uusilla, maantieteellisesti keskeisille paikoille rakennettavilla päiväkodeilla.

Sivistystoimi selvittää uusien hankkeiden yhteydessä aina yksityisen toteutusvaihtoehdon.

3.2 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan kaupungin väestöennusteen 2016 -2026 mukaan Tikkurilan suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrä kasvaa erittäin voimakkaasti ennustekaudella. Lasten määrän ennustetaan kasvavan kymmenessä vuodessa 828 lapsella. Päivähoitoikäisistä lapsista noin 75 % käyttää joko yksityisiä ja kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita.

Kielotien päiväkoti toteutetaan kaupungin omana päiväkotina vuokratiloihin. Yksityisen päivähoidon osuus Tikkurilan alueella on 15,7 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista (kunnallinen ja yksityinen), kun se keskimäärin Vantaalla on 12,6 %. Alueelle on kuitenkin edelleen tarve lisätä myös yksityistä palvelua, jotta kasvavaan palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan riittävän nopeasti.

Tikkurilan suuralueen tonttitarpeita on selvitetty yhteistyössä kaupunkisuunnittelun, tilakeskuksen ja sivistystoimen edustajien kesken. Sopivien tonttien löytymisen suuralueelta on ollut haasteellista.

Liikenteellisesti keskeinen sijainti sekä lapsimäärän voimakas kasvu takaavat päiväkodin jatkuvan ja tehokkaan käytön. Keskeinen sijainti mahdollistaa myös eri toimijoille päiväkodin monimuotoisten tilojen yhteiskäytön.

4. Mitoitusperusteet ja tavoitteet

4.1 Toiminnalliset tavoitteet, toiminnan kuvaus

Kielotien päiväkotiin tulee 128 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa toimintaa järjestetään 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Päiväkodin lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta tiimistä, joloin lapsimäärä on minimissään kahdeksan ja maksimissaan kuusitoista. Kotialue muodostuu kahdesta kasvattajatiimistä (minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta), jotka tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista.

Varhaiskasvatuksen käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikki-tilanteiden toteuttamisessa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on saada teknologia palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Lasten käyttöön tarkoitetut tietokoneet ja tablettilaitteet ovat osa lapsiryhmän oppimisympäristöä.

Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmyöskentelyä 4-8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti.

Lapsiryhmällä on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Päiväkodissa on tila, joka mahdollistaa ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen. Päiväkodissa on mahdollista toteuttaa hallitusti monipuolista materiaalien käyttöä (vesi, hiekka, puu) vaativia leikkejä ja ohjelmaa.

Tilat tukevat eri-ikäisten lasten perushoidon sujuvaa järjestämistä. Pienten lasten hoidolle ja pesemiselle on toimivat ja miellyttävät tilat. Lasten liikkuminen päiväkodissa on selkeää ja helppoa ja tilat on suunniteltu lasten mittakaavan mukaisesti ja helposti lasten hahmotettaviksi. Vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa päiväkodista.

Päiväkodin ydin on ruokailutila, pieni oleskelutila mm. aamun ensimmäisille tuloille, kotikeittiö ja sali. Tilat kokoavat koko päiväkodin lapset ja henkilökunnan ruokailemaan, liikkumaan ja päiväkodin yhteisiin hetkiin. Muut lasten tilat sijoittuvat helposti hahmotettavasti eri puolille päiväkotia.

Tilat tukevat lasten ja henkilökunnan hyvinvointia ja ovat viihtyisät. Päiväkodissa on rauhallisia tiloja keskusteluihin perheiden ja yhteistyötahojen kanssa sekä henkilökunnan kirjalliseen työskentelyyn.

Päiväkodin toiminta-aika on arkipäivisin kello 6-18. Päiväkodin ydin ja osa lasten tiloista on rajattavissa myös muiden toimijoiden käyttöön. Tilat suunnitellaan muuntojoustavina, myös iltakäyttäjää huomioiden.

Väestösuojan mitoitus lasketaan kerrosalaperusteisesti (2 %). Päiväkodille ei rakenneta omaa väestönsuojaa. Asuinrakennuksen / kiinteistön väestönsuojasta varataan päiväkodin tarvitsema suojala. Päiväkodin suoja-alan hyödyntäminen päiväkodin tiloiksi selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Rakennukseen tehdään hissi, joka on mitoitettu pyörätuolia käyttäville. Siivouskeskus tehdään 1. kerrokseen ja siivouskomero 2. kerrokseen. Henkilökunnan wc-tilat tehdään kumpaankin kerrokseen.

4.2 Lasten ja nuorten osallistaminen

Päiväkodin lasten ja nuorten osallistamisprosessi uudisrakennushankkeeseen selvitetään hankesuunnitelmavaiheessa.

4.3 Piha

Koska päiväkotia rakennetaan asuinrakennuksen yhteyteen, ei sillä ole omaa piha-aluetta välittömästi rakennukseen vieressä tontilla. Leikkipiha rakennetaan viereiseen idän puoleiseen puistoon. Piha suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista. Päiväkodin pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus. Liikkumisen ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Lastenvaunuille on tarpeen riittävän iso katos sekä leikkivälineille varastotila.

Tonttivedet imeytetään päiväkodin tontin alueella Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

Leikkipiha aidataan.

Piha suunnitellaan puistomaiseksi leikkipihaksi, johon istutetaan melua vaimentavia ja liikenteen saasteista aiheutuvaa haittaa vähentäviä helppohoitoisia puita.

4.4 Muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Päiväkotia tulee tiiviiseen keskustakortteliin, jossa tilaa ei ole itsenäiselle päiväkotirakennukselle. Tästä syystä se rakennetaan kahteen kerrokseen ja osaksi asuin-kerrostaloa.

Päiväkotia toteutetaan Vantaan kaupungin normaalin päiväkotien laatuluokituksen mukaan. Rakennuksesta tehdään tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Suunnittelu ja materiaaalivalinnoilla vaikutetaan rakennuksen elinkaareen. Tehdyissä ratkaisuissa huomioidaan ekologiset ja elinkaarikustannuksien kannalta edulliset ratkaisut.

Päiväkodin tilat suunnitellaan niin, että ne voidaan vähäisin muutoksin muuttaa tarvittaessa muuhun toimintaan soveltuviksi.

Päiväkodin tilojen laadulliset ja tekniset tavoitteet ovat RT – ohjekortin 96–11003 Päiväkotien suunnittelu (julkaistu elokuussa 2010) mukaisia.

Päiväkotia sijaitsee Tikkurilan keskustassa. Päiväkotia ja siihen liittyvä asuin-kerrostalo toteutetaan ympäröivään kaupunkirakenteeseen arkkitehtoniselta ilmeeltään sopiviksi.

Rakennus toteutetaan niin, että sen on investointikustannuksiltaan edullinen, toimiva ja tarkoituksenmukainen. Rakennuksesta tehdään helposti ylläpidettävä ja huollettava, myös julkisivun osalta.

4.5 Tilapaikkatavoite htm²/tilapaikka, tunnusluvut

Uusi päiväkotia tehdään 4 kotialueparille, 128 tilapaikkaa.

Päiväkodin mitoitus-tavoite on 8,5 htm²/ lapsi eli yhteensä 1 088 htm².

Mitoitusperusteet 4-kotialueparia / kotialuepari (8+8)+(8+8) lasta:

4 x 32 lasta = 128 lasta

Todellinen kapasiteetti: x 0,85 = 109 lasta

huoneistoalatavoite 128 x 8,5 htm² = 1 088 htm²

bruttoala 1 340 brm² (sisältää iv-konehuoneen)

Hoito- ja kasvatushenkilökuntaa on 16 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja, ateriala- ja puhtauspalveluiden henkilökuntaa 2-3 sekä tilapäistä henkilökuntaa vuosittain vaihdellen 2-3. Yhteensä henkilöstöä tulee olemaan 21 -23.

Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilasuunnittelun kehityshankkeen myötä kehitettyyn tilaohjelmamalliin ja päiväkotien yleisiin suunnitteluhjeisiin.

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 1.

4.6 Elinkaaritavoite

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän päiväkotirakentamisen tasoa. Rakennus-, rakenne-, sähkö- ja LVI-tekniikassa suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, rakennusfysikaaliseen toimivuuteen, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, valaistukseen, energiatehokkuuteen sekä äänenvaimennukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää uusissa hankkeissa, joille haetaan rakennuslupaa 31.12.2017 jälkeen, lähes nollaenergiarakentamista.

Vantaan kaupungin Tilakeskus on laatinut yhteistyössä konsulttiryhmän kanssa lähes nollaenergiapäiväkodin konseptin Etelä-Suomen aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittamassa Innovatiivisuutta julkisiin investointeihin (IJI) hankkeessa. Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Vantaan lähes nollaenergiakonseptin energiatehokkuuden tavoitetaso laskennalliselle energiatehokkuuden vertailuluvulle (E-luku) on $85 \text{ kWh}_E/\text{m}^2 \text{ a}$ (ympäristöministeriön asetusluonnoksessa uuden rakennuksen energiatehokkuudesta on päiväkotien vertailuluku $100 \text{ kWh}_E/\text{m}^2 \text{ a}$). Lähes nollaenergiarakennuksen suunnittelu edellyttää kaikkien suunnittelualojen saumatonta yhteistyötä. Paikallinen uusiutuva energia tuotetaan joko rakennukseen integroitavilla tai vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Kustannuksissa varaudutaan toteuttamaan hanke Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti.

4.7 LVI-tekniset tavoitteet

Yleistä

Tavoitteena on rakennuksen energiankäytön minimointi Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti.

Lvi-tekniset laitteet ja järjestelmät valitaan energiatehokkaiksi. Ilmanvaihdon lämmön talteenotolla ja rakennusautomaation hallitulla käytöllä on merkittävä osuus tavoitteen saavuttamisessa. Tekniset tilat sijoitetaan keskeisesti, mikä pienentää tilantarvetta ja parantaa säädettävyyttä.

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2 jossa CO₂-rajana on 900 ppm. , tästä poiketen ilmapirrat vähintään 6 l/s, henkilö ja lämpötilan yläraja luokan S3 mukaan. Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka on P1, iv-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1.

Lämmitys ja jäähdytys

Rakennus liitetään alueen kaukolämpöverkoston lämmönjakohuoneeseen sijaitsevan alajakokeskuksen välityksellä.

Lämmityslaitteille ja ilmanvaihto/ kiertoilmakojeille rakennetaan erilliset putkistot. Pääasiallinen lämmönjakotapa on vesikiertoinen matalalämpöinen lattialämmitys. Keittiöön ym. lattialämmityksen ulkopuolelle jätettäviin tiloihin asennetaan radi-aattoreita termostaattiventtiilein. Lämmönjakokeskuksen pumpput ovat taajuusmuuttajin ohjattuja ja energiatehokkaita tasavirtamoottorein varustettuja (EC,PM) Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin. Koneellista jäähdytystä ei käytetä – tarvittaessa viilennys hoidetaan ilmanvaihdon yöjäähdytyksellä. Keittiön kylmä- ja pakastustilojen kylmälaitteiden lauhdelämpö hyödynnetään alustatilan ilmanvaihtokojeessa tai sijoittamalla laitteet alustatilaan.

Ilmanvaihto

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet ja tehokkaat lämmöntalteenottolaitteet omaavalla tulo- ja poistoilmanvaihdoilla. Keskeisesti sijoitettuun ilmanvaihtokonehuoneeseen sijoitetaan päiväkotitilojen, keittiön, wc ym. tilojen ja alustatilojen tulo- ja poistokojeet. Ilmanvaihdon suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan siihen, että tilat ovat muunneltavissa muuhun toimintaan soveltuvaksi.

Kohteen iltakäyttö on erityisesti huomioitava ja kojeissa on aikaohjelmien ulkopuolista käyttöä varten lisäaikakytkimet.

Suuret tilat, joiden käyttökuormitus on vaihteleva sekä ryhmä – ja lepohuoneet varustetaan yksinkertaisilla tilakohtaisilla ilmamääräsäätimillä läsnäolo, lämpötila tai hiilidioksidianturein. Ilmamäärä ohjattavissa 20/60/100 % (poissa/läsnä /tehostus).

Iv-kojeet mitoitetaan pienille painehäviöille – puhaltimien ominaissähköteho eli SFP-luku 1/1-teholla on max 1,3 kW/m³s. Puhallinmoottorit ovat taajuusmuuttajajohdettuja ja energiatehokkaita tasavirtamoottoreita.

Rakennuksen ilmanvaihtokanavistot asennetaan lämmöneristyksen sisäpuolelle. Ilmanvaihtokanavistot ovat vakio paineisia ja tiiviitä – kanavat min luokka B, kana-vaosat luokka C. Tulo- ja poistoilman päätelaitteet ovat vakio väräilyä vaimentavat ja tehdasvalmisteisia tuotteita.

Vesi ja viemäri

Rakennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin. Päävesimittarin yhteyteen asennetaan paineenalennusventtiili vedenkulutuksen vähentämiseksi. Lämpimän käyttöveden ja keittiön vedenkulutusta seurataan alavesimittarein.

Jätevesiviemärit sijoitetaan rakennuksen alustatiloihin. Keittiölle asennetaan rasvanerotuskaivo piha-alueelle, joka liitetään pihan jätevesiviemäriin. Sadevedet johdetaan räystäskouruihin ja syöksytorvin rännikaivoihin ja edelleen pihan sadevesiviemäriin. Tilannetta, jossa viemäriveresiä pitää pumpata, tulee välttää.

Vesikalusteet ovat yleisesti käytössä olevaa vakiolaatua. Sekoittajat ovat vähän vettä kuluttavia vipu- ja termostaattikalusteita. Elektronisia kalusteita käytetään wc-tilojen ja keittiön käsienpesualtailla.

Sprinklerjärjestelmä rakennetaan, mikäli lupaehdot sitä edellyttävät, esim. jos rakennus on puurakenteinen.

Automaatio

Rakennuksen automaatiojärjestelmän avulla ohjataan ja valvotaan lvi-järjestelmiä niin, että sisäilmatavoitteet saavutetaan pienellä energiankulutuksella.

4.8 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laite-toimittajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA-laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaan varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Telejärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä, joka palvelee puhelimia, videovalvontaa sekä tietoliikenneyhteyksiä. Lisäksi rakennukseen asennetaan pie-nehkö yhteisantennijärjestelmä, keskuskellojärjestelmä, monitoimisalin äänentoistojärjestelmä, ovikellot kaikkiin sisäänkäyntioviin ja yhteen toimistohuoneeseen sisäänpyyntöjärjestelmä (ns. liikennevalot).

Sähköiset turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvalaistus- sekä palovaroitinjärjestelmillä. Palovaroitinjärjestelmän vaihtoehtona on automaattinen paloilmoitinjärjestelmä, mikäli rakennusluvan ehtona sitä edellytetään.

Lisäksi rakennus varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät

Märkäeteiset ja pesutilat varustetaan sähkölattiaämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus) poiketen muiden lattialämmitteisten tilojen vesikiertoisesta järjestelmästä, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

4.9 Rakennetekniset tavoitteet

Rakennukseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Julkisivu- ja runkomateriaalivalinnassa on vältettävä palonleviämisen kannalta epäedullisia materiaaleja.

Päiväkodin runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat pääosin ulkoseinille. Poikittaisia ja pitkittäisiä kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojoustavuutta. Runkojärjestelmänä suositellaan käytettäväksi pilari-palkki-järjestelmää rakennusrungon sisällä. Päiväkodin rakennusmassan sijoituessa osittain asuinkerrostalon yhteyteen tai kokonaan asuinkerrostalon alimpiin kerroksiin, runkojärjestelmän valinnassa on huomioitava edellä mainitun muuntojoustavuuden tavoitteen toteutuminen.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Rakennuksen paloluokka on P1.

Rakennus perustetaan teräsbetonipaaluilla ja koneellisesti tuuletettavalla alustatallalla varustettuna. Perustukset routasuojataan, rakennus salaojitetaan ja varustetaan radonin poistolla.

4.10 Ateriahuollon tilatarpeiden tavoitteet

Päiväkodin keittiö on palvelukeittiö. Keittiössä valmistetaan vain energialisukkeet, erikoisruokavalioannokset ja välipalat. Pääruoka-annokset tuodaan päiväkotiin ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta.

Huomioitavat ateriahuollon tilatarpeita suunnitellessa:

- Keittiön huoltoliikenteen on oltava vaivatonta.
- Jätehuolto ja rullakko/pahvi varaston oltava riittävän suuret ja kohtuullisen matkan päässä keittiöstä.
- Ruokailutilan keittiöseinän vieressä tulee olla ateriabuffet (ei avaudu keittiötiloihin).
- Päiväkärkyä käytetään pienten lasten ateriointiin molemmissa kerroksissa.

5. Tontti ja rakennuspaikka

5.1 Sijainti ja hallinta

Alue, johon päiväkotia rakennetaan Tikkurilan keskustaasta, koostuu tällä hetkellä Suomen valtion omistamasta ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimasta kiinteistöstä 92-61-209-1 (15 098 m²) sekä kaupungin omistamasta puistokiinteistöstä 92-421-6-451 (1 577 m²). Rakennuspaikan katuosoite on Kielotie 15.

Valtion kiinteistöllä on vuonna 1970 valmistunut pääosin kolmikerroksinen Senaatti-kiinteistöt Oy:n kolmikerroksinen teräsbetonirunkoinen tiiliverhottu virastorakennus (6 248 kem²). Rakennus puretaan. Maaperään jää purettavan rakennuksen purkulaajuudesta riippuen maanalaisia rakenteita, esim. paalutus.

Senaattikiinteistöt on tehnyt suunnitteluvarauksen kaupungin omistamasta puistotontista ja suunnitteluttaa koko alueen rakentamisen periaatteet ja määrät yhteistyössä Vantaan kaupunkisuunnittelun kanssa. Suunnittelu/suunnitteluvarausalue (liite 2) rajautuu idässä Esikkopolkuun (kevyenliikenteen raitti) ja Kirjastopuistoon, pohjoisessa Lummetiehen, lännessä Kielotiehen ja etelässä Lummekujaan.

Korttelin eteläosasta varataan tontti toimitilarakennukselle. Loppuosa alueesta suunnitellaan asuinkerrostaloille. Päiväkoti sijoitetaan asuinkerrostalon yhteyteen siten, että päiväkodin piha (~ 2000 m²) voi sijaita suunnittelualueen itäpuolella nykyisellä kirjaston viereisellä pysäköintialueella. Päiväkodin kaavamuutoksen mukainen rakennusoikeus on 1500 kem².

5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Valtion omistama kortteli on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y) ja kaupungin tontti puistoksi (VP).

Alueen rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Kaavamuutos tehdään perustuen Senaatti-kiinteistöjen teettämään ja Vantaan kaupunkisuunnittelun hyväksymään muutosalueen toteutusratkaisuun. Kaavamuutos toteutetaan siten, että se tulee voimaan vuoden 2018 lopulla.

5.3 Tontin pohjaolosuhteet

Pintamaalajikartan mukaan rakennuspaikan maaperä on täyttömaata. Alueen luonnollinen maapohja on tutkimusten mukaan savea. Maakerrokset ovat routivia. Kairaukset ovat päättyneet noin 6-11 metrin syvyyteen maanpinnasta.

Rakennus paalutetaan ja alapohja tehdään kantavana. Piha-alueiden sekä putkijohtolinjojen osalta tulee varautua stabilointiin. Rakennustäytöt sekä pihatytöt tulee tehdä kevennettyinä painumien välttämiseksi. Rakennus salaojitetaan. Rakennuksen salaojitustasojen tulee olla alueella vallitsevan ylimmän pohja- ja/tai orsivedenpinnan yläpuolella. Maanalaiset rakenteet tehdään vesitiiviinä. Purettavan rakennuksen maaperään jäävät rakenteet (paalutus ja anturat) vaikeuttavat uusien rakenteiden sijoittelua sekä aiheuttavat lisätutkimustarpeen. Uudet paalut tulee sijoittaa tarpeeksi kauas purettavan virastotalon vanhoista paaluista. Perustusrakenteet routasuojataan.

Vantaan kaupunki – maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö - tilakeskus
Kielotien päiväkotia – tarveselvitys – 23.3.2017

Rakennuspaikan maanpinnan korkeusasemat vaihtelevat +17,3...18,2 välillä. Tikkurilan alueella pohjavesi on noin 1–2 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Vantaan kaupungin hulevesiohjeessa edellytetään sadevesien viivytystä tontilla.

Tikkurilan alue sijaitsee entisen Grönbergin lyijysulaton laskeuma-alueella. Rakennuspaikan maa-aineksen mahdollinen pilaantuneisuus tulee tarkistaa viimeistään suunnittelun aikana.

Rakennuspaikalle teetetään tarkemmat pohjatutkimukset rakennuspaikan varmistuessa, viimeistään suunnittelun alkaessa.

5.4 Ympäristö ja meluolosuhteet

Liikenteen aiheuttamien hiukkaspäästöjen vuoksi päiväkodin ja päiväkodin piha-alueen rakentaminen on mahdollista noin 50 metrin etäisyydelle Kielotien ajoradan korttelin puoleisesta reunasta ja noin 20 metrin etäisyydelle Lummetien ajoradan korttelin puoleisesta reunasta ilmanlaatusuojavyöhykekartan mukaisesti (liite 3).

Rakennuspaikka ei ole lento- tai rautatiemeluvyöhykkeillä. Tiemelumittausten 2011 mukaan edellä esitettyjen hiukkaspäästörajojen mukainen mahdollinen rakennuspaikka on Kielotien meluvyöhykkeillä 40–50 ja 50–55 dB.

Vantaan kaupungin kuntatekniikan liikenneinsinööri on selvittänyt liikenteestä aiheutuvia meluarvoja ja ilman hiukkasmääriä tarveselvitystä varten.

5.5 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Henkilökunnan pysäköintipaikkoja ja saattoliikennettä varten varataan yhteensä 16 autopaikkaa. Pysäköinti sijoitetaan korttelin asemakaavamuutoksen mukaiseen maanalaiseen tai maanpäälliseen pysäköintilaitokseen. Päiväkodin saatto- ja huoltoliikenteen toteutus selvitetään kaavaratkaisun mukaisesti hankesuunnitelmavaiheessa.

Liittymät kunnallistekniikkaan ovat joko Kielotieltä tai Lummekujalta.

5.6 Rakentamiseen liittyvät erityiset olosuhteet

Jätehuolto toteutetaan syväkeräys-säiliöin; sekajätteelle, biojätteelle, kartonkijätteelle ja puolitettu säiliö lasi- ja metallijätteelle. Jätepisteiden tulee sijaita lähellä keittiötä ja kulku jätepisteelle tulisi olla mahdollisimman lyhyt myös siivouksen näkökulmasta. Syväsäiliöiden tyhjennyksessä tulee ottaa huomioon jätteen auton vaatima kääntösäde.

5.7 Liittyvät hankkeet

Päiväkodin rakennuspaikka on osa kaavamuutosaluetta, johon kaupunginhallitus on päätöksellään 23.1.2017 antanut suunnitteluvarauksen Senaatti-kiinteistölle.

6. Väistötilantarve

Ei ole.

7. Kustannukset

7.1 Vuokrakustannukset

Kaupunki vuokraa päiväkodin tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella kilpailutuksen perusteella valitulta asuinrakennushankkeen toteuttajalta.

Vuokra-aika on 25 vuotta. Kaupunki voi irtisanoa sopimuksen päättymään ensimmäisen kerran 15 vuoden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta. Seuraava irtisanomismahdollisuus on 20 vuoden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta.

Asuinrakennuskohteen, jonka yhteyteen päiväkotitulee, toteutusratkaisun kilpailutuksen reunaehtona on, ettei pääomavuokra ylitä 17 €/m²/kk. Vuokra sidotaan elinkustannusindeksin muutokseen (pisteluku 12/2019) vuodesta 2020 alkaen. Ylläpitovuokraennuste on 4,51 €/m²/kk.

Pääomavuokraennuste perustuu Tikkurilan keskustassa 2015 tehtyihin vuokrasopimuksiin suhteutettuna todennäköiseen hintakehitykseen. Ylläpitovuokraennuste perustuu tilakeskuksen arvioon.

Vuokraennuste yhteensä on 21,51 €/m²/kk ja vuodessa ~ 280 800 €.

Vuokrakustannus on 2 193 € / tilapaikka / v.

7.2 Toimintakustannukset hallintokunnalle

Päiväkodin toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja puhtaus sekä toimintakulut ovat ~ 890 000 € / v.

7.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat ~ 85 000 €.

7.4 Muut kustannukset

Autopaikkavuokrat ovat vuodessa ~ 15 400 € (80 € ap / kk)

Päiväkodin leikkipihan rakennuskustannukset viereiseen puistoon ovat ~ 300 000 € (alv 0 %).

8. Rahoitus, toteutus ja aikataulu

8.1 Rahoitus, investointiohjemaan kuuluminen

Vuokra- ja käyttökustannukset kuuluvat sivistystoimen taloussuunnitelman käytötalousmäärärahoihin.

8.2 Toteutus

Asuinrakennukseen liittyvän päiväkodin ja siitä vuokrattavat tilat suunnitteluttaa ja rakennuttaa Senaatti-kiinteistöjen järjestämän kilpailutuksen perusteella valittu kiinteistösijoittaja.

8.3 Aikataulu

Rakennus valmistuu vuonna 2020.

9. Riskit

9.1 Rakentamisen riskit

Hybridirakennus (suuren päiväkodin ja asuinkerrostalon yhdistelmä) on rakenteellisesti ja talotekniikaltaan normaalirakentamista vaativampi hanke. Onnistunut lopputulos vaatii huolellista suunnittelua ja toteutusta.

9.2 Kaavamuutos

Hankkeeseen haetaan kaavamuutos. Mahdolliset valitukset voivat viivästyttää hankkeen toteutumista. Riski pyritään minimoimaan kaavoitusaikaisella riittävästi tiedottamisella.

9.3 Aikataulu

Koko prosessin (suunnittelualueen kilpailuttaminen, kaavamuutos, suunnittelu ja rakentaminen) aikataulu on hyvin tiukka.

9.4 Kustannukset

Senaatti-kiinteistöjen järjestämässä toteutuskilpailutuksessa ei välttämättä saada kustannusennusteen pääomavuokran alittavaa tarjousta, jolloin vuokrakustannukset nousevat.

9.5 Perustamisolosuhteet

Kohteen maaperä on huonoa ja se tulee mahdollisesti nostamaan toteutuskustannuksia, koska lopullisia paalupituuksia tai piha-alueen stabilointitarvetta ei vielä tiedetä.

Purettavan virastotalon paalutus ja mahdollisesti maaperään jätettävät muut maanalaiset rakenteet saattavat vaikeuttaa uudisrakennusten paalutusta ja näin lisätä kustannuksia.

Mahdolliset kustannusriskit todentuvat varsinaisen pohjatutkimusten tulosten myötä.

Tikkurilan alue sijaitsee entisen Grönbergin lyijysulaton laskeuma-alueella. Rakennuspaikan maa-aineksen mahdollinen pilaantuneisuus tulee tarkistaa viimeistään suunnittelun aikana.

9.6 Työturvallisuustehtävien tarkastuslistan läpikäyminen

Työturvallisuuskoordinaattori vastaa hankkeen työturvallisuusasioiden läpikäymisestä.

Hankkeesta on laadittu Havat –riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

10. Vastuuhenkilöt / Työryhmä

Vantaan kaupunki, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö Tilakeskus

Kielotie 13, 01300 Vantaa

e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Mikko Juolahti, hankekehitysarkkitehti

puh. 09- 839 26048, 040-749 2591

Tuula Raulo, kustannuslaskija

puh. 09- 839 24302

Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija

puh. 09- 839 23223

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija

puh. 09- 839 23462, 040-5886289

Katri Olli, rakenneinsinööri,

tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattori

puh. 09- 839 22405, 040 7444608

Per Andersson, LVI-insinööri

puh. 09-839 22379, 040 5939212

Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri,

puh. 09- 839 28057, 040 7492589

Vantaan kaupunki, henkilöstökeskus

Matti Nurmi, työsuojeluvaltuutettu

Tikkuraitti 11 A, 01300 Vantaa

puh. 09-839 23131, 0400 760984

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu

Kirsi Vaten, Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu

Asematie 7, 01300 Vantaa

puh. 09-839 22718, 040 7030535

Vantaan kaupunki, SIVI

Leena-Mari Tornivaara, varhaiskasvatuspäällikkö

Asematie 10A, 01300 Vantaa

puh: 839 24137, 040 8322731

Päivi Riehunkangas, suunnittelija

Asematie 6A, 01300 Vantaa

puh: 839 32450, 040 5219722

Vantaan kaupunki, Tietohallinto

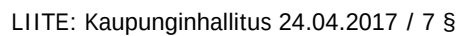
Jarmo Marjusaari, ITC-pääsuunnittelija

Kielotie 14 B, 01300 Vantaa

puh. 839 22996, 0040 5518379

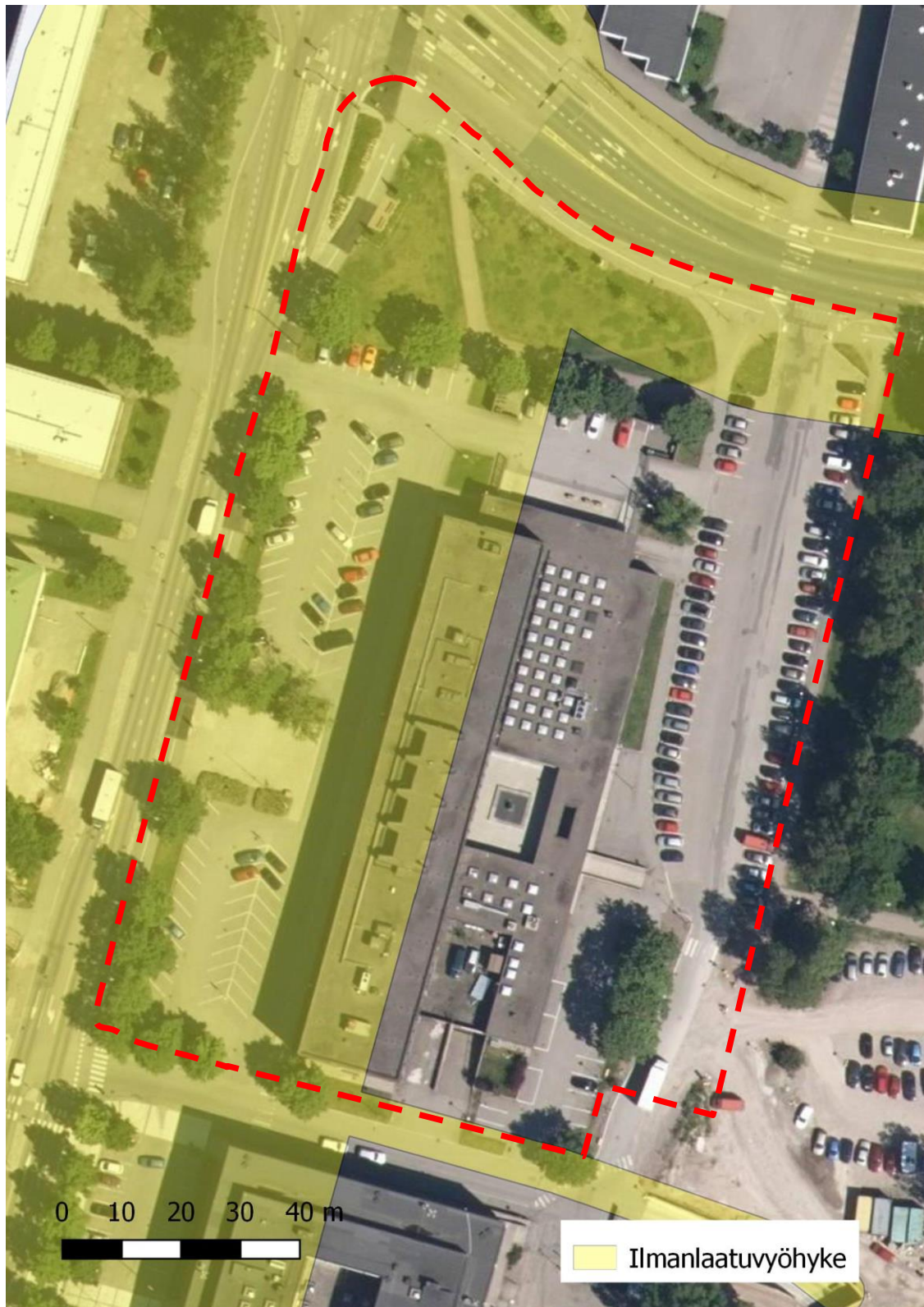
KIELOTIEN PÄIVÄKOTI						TILAOHJELMA
17.3.2017						
kotialueparit A, B, C, D 32 lasta /ryhmä, (8+8)+(8+8).						
lapsimäärä yhteensä 128 lasta.						
Kotialuepari A1 ja A2, 32 lasta	Rt-ohje hym/lapsi	vertailu hym2	suunnitel ma hym2	sitova	muuta	
märkäeteinen, yhteinen	0,4	12,8			yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat A1, A2	0,7	22,4			osana käytävää	
wc-pesutilat A1, A2	0,5	16,0			yleisesti wc-tiloihin: 3-4 w c-istuinta / w c-tila	
varastotilat		4,0			voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue A1 + A2		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari B1 ja B2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat B1, B2					osana käytävää	
wc-pesutilat B1, B2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue B1 + B2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari C1 ja C2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat C1, C2					osana käytävää	
wc-pesutilat C1, C2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue C1 + C2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuepari D1 ja D2, 32 lasta						
märkäeteinen, yhteinen					yhteinen kahdelle ryhmälle, 32 lapselle	
eteistilat D1, D2					osana käytävää	
wc-pesutilat D1, D2						
varastotilat					voivat olla kaapistoja tai yksittäinen yhteinen varasto	
toimintatilat /suljettava rauhallinen tila /suljettavaa pienryhmätilaa						
kotialue D1 + D2 yht		166,5			ohjeellinen	
Kotialuetilat yhteensä:		666,0			ohjeellinen	

Yhteiset tilat:					
kotikeittiö / neuvottelu		20		x	toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana, yhteiskäytössä asukkaiden kanssa.
työpaja		16			mahdollisesti puolilämmin tila
pienryhmä		10			
inva-wc		6		x	
liikunta/monitoimitila ja väline/patjavarastovarasto		90		x	toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja koulutustilana, lasten lepotilana, varasto 10m ² , syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukk. kanssa
ruokailutila		60		x	yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, erillinen sis.käynti
wc-tila ruokasalin yhteyteen		2		x	
keskusvarasto		10		x	
Yhteiset tilat. yhteensä:		214,0			
Henkilökunnan tilat, työ- ja sos.tilat					
toimisto / johtaja		12		x	monikäyttöinen toimistotila
henkilökunnan työhuone		12		x	
Perhe- ja konsultaatiotila / työhuone / neuvottelu		10		x	sijoitetaan johtajan huoneen viereen
henk.kunnan wc:t 2kpl		3		x	1 kpl w c/kerros, miehille ja naisille
henk.kunnan suihkutila		3		x	yhteinen (mahduttava pukeutumaan)
henk.kunnan pukutila, 23h x 0,8m ² =18m ² (pukutilassa oma wc-tila miehille ja naisille)		18		x	miehille ja naisille erikseen
siivouskeskus ja vaatehuoltotila		14		x	voidaan yhdistää
siivouskomero		3		x	
Toimintatilat tilat yhteensä:		75,0		x	
Keittiötilat					
palvelukeittiö, pinta-ala sis. tuulikaapin		45,0		x	aputiloineen poisluk. rullakoiden ja pahvin säilytystilat
keittiön wc-tila		1,5		x	
Keittiötilat yhteensä		46,5			
Huonealat ilman teknisiä tiloja:		1001,5			
Tekniset tilat					
iv-konehuone 7% bruttoalasta				x	
sähköpääkeskus				x	
Käytävätilat					
Käytävät, poistumistieitit				x	
Porrashuoneet				x	
tuulikaapit				x	
mitoitustavoite 8,5 htm ² /lapsi					128x8,5 htm ² = 1088 htm²
bruttoalataavoite (sis. myös iv-koneh)					1,07x1,15x1088 brm ² = 1340 brm²
Vantaan kaupunki, tilakeskus, hankevalmistelu					
Vantaan kaupunki, sivistystoimi					

KIELOTIE 15 - ILMANLAATUSUOJAVYÖHYKE

Ilmanlaadun suojavyöhyke, jota lähemmäs katuja ei pidä sijoittaa päiväkotia eikä sen pihaa.

8 § **Korkeimman hallinto-oikeuden päätös eron myöntämistä koskevassa asiassa / tiedoksi**

VD/2407/01.01.04.00.00/2015

KN/NK/HY-L

Kaupunginvaltuusto on tehnyt 20.4.2015 päätöksen myöntää Juha-Veikko Nikulaiselle ero apulaiskaupunginjohtajan virasta takautuvasti 24.3.2015 alkaen. Nikulainen on 10.3.2015 pyytänyt eroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan virasta.

Tiina Keskimäki on tehnyt kaupunginvaltuuston päätöksestä kunnallisvalituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittaja vaatii päätöstä kumottavaksi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja hallintolain vastaisena.

Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt Keskimäen valituksen. Keskimäki valitti hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Korkein hallinto-oikeus on 18.4.2017 hylännyt valituksen.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden 18.4.2017 (3407/3/16) päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 18.4.2017 (3407/3/16)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

lakimies Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
18.4.2017
Taltionumero
1758
Diaarinumero
3407/3/16

1 (6)

19.04.2017

VO/2407/01.01.04.00.00/2015

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Tiina Keskimäki, Vantaa

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 14.9.2016 nro 16/0684/2

Asian aikaisempi käsittely

Vantaan kaupunginvaltuusto on 20.4.2015 tekemällään päätöksellä (§ 6) myöntänyt Juha-Veikko Nikulaiselle eron maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan virasta takautuvasti 24.3.2015 alkaen.

Tiina Keskimäki on Helsingin hallinto-oikeudelle tekemässään valituksessa vaatinut, että Vantaan kaupunginvaltuuston päätös kumotaan ja Vantaan kaupunki veloitetaan korvaamaan Keskimäen oikeudenkäyntikulut.

Keskimäki on esittänyt vaatimuksensa perusteluina seuraavaa:

Valituksenalainen päätös on kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain vastainen. Valtuusto ei ole voinut myöntää Nikulaiselle eroa virasta takautuvasti ja on siten ylittänyt toimivaltansa. Päätöstä ei ole perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla. Päätöksestä ei ilmene, miksi valtuusto on ollut halukas myöntämään eron kahden viikon irtisanomisajalla. Menettely on merkinnyt sitä, että toimiala on joutunut toimimaan vajaalla henkilöstöllä usean viikon ajan. Päätös sisältää myös valituksesta tarkemmin ilmenevät virheet.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Helsingin hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt Keskimäen valituksen ja vaatimuksen oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta.

Hallinto-oikeus on lausunut päätöksensä perusteluina seuraavaa:

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 40 §:n 2 momentin mukaan viranhaltijan irtisanoessa virkasuhteensa irtisanomisaika on vähintään: 1) 14 päivää, jos palvelussuhde on jatkunut enintään viisi vuotta; 2) yksi kuukausi, jos palvelussuhde on jatkunut keskeytyksettä yli viisi vuotta; ja 3) kaksi kuukautta, jos viranhaltijan ottaminen kuuluu valtuustolle. Pykälän 3 momentin mukaan irtisanomisaika alkaa kulua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona irtisanominen on annettu tai saatettu tiedoksi. Viranhaltijan pyynnöstä tai suostumuksella voidaan noudattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua lyhyempää irtisanomisaikaa.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Asiakirjoista ilmenee, että Nikulainen on 10.3.2015 pyytänyt eroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan virasta. Nikulainen on eroanomuksessaan todennut, että irtisanomisaika on kaksi kuukautta ja että hän toivoo lyhyempää irtisanomisaikaa. Kaupunginhallitus on kaupunginjohtajan esityksestä päättänyt 23.3.2015 esittää kaupunginvaltuustolle myönnettäväksi Nikulaiselle ero takautuvasti 24.3.2015 alkaen, minkä esityksen valtuusto on hyväksynyt.

Kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan pöytäkirjassa on ilmeinen kirjoitusvirhe siltä osin kuin eropyynnön ajankohdaksi on merkitty 9.3.2014. Lausunnon mukaan irtisanomisaikaa on lyhennetty Nikulaisen perustellusta pyynnöstä ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 40 §:n 3 momentin nojalla.

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisen päätöksen esitysosassa on todettu, että Nikulainen on pyytänyt eroa, että valtuuston valitseman viranhaltijan irtisanomisaika on kaksi kuukautta ja että työnantaja voi halutessaan lyhentää irtisanomisaikaa. Valtuuston harkinnassa on ollut, suostuuko se soveltamaan kahden viikon irtisanomisaikaa. Hallinto-oikeus katsoo, että päätös sisältää asian laatuun nähden riittävät perustelut. Päätös ei ole lainvastainen eikä kaupunginvaltuusto ole ylittänyt toimivaltaansa. Valitus on siten hylättävä.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Keski-mäki joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Oikeudenkäyntikuluvaatimus on siten hylättävä.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Perusteluissa mainittujen lisäksi

Kuntalaki (365/1995) 90 § 2 (1375/2007) ja 100 § (844/1996)

Kuntalaki (410/2015) 147 § 1 momentti

Hallintolainkäyttölaki 74 § 1 momentti

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Keskimäki on valituksessaan vaatinut, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksen. Lisäksi *Keskimäki* on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista. *Keskimäki* on vielä vaatinut, että hänelle ei määrätä oikeudenkäyntimaksua.

Keskimäki on vaatimustensa tueksi toistanut asiassa aikaisemmin esittämänsä. Lisäksi *Keskimäki* on esittänyt muun ohella, että kaupunginvaltuuston olisi tullut esittää päätöksen perustelut päätöksenteon yhteydessä 20.4.2015 ja kirjata ne pöytäkirjaan. Valtuuston päätöksessä ei ole esitetty sovellettuja säännöksiä. Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä ei ole Nikulaisen eroanomusta. Pöytäkirjassa ei myöskään ole mainintaa, että eroanomus olisi asiakirjoissa. Valtuuston päätöksessä ei ole todettu, että Nikulainen olisi eroanomuksessaan todennut, että irtisanomisaika on kaksi kuukautta ja että hän toivoo lyhyempää irtisanomisaikaa.

Valtuusto on päättänyt suostua lyhyempään irtisanomisaikaan kuin mitä kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 40 §:n 2 momentin mukaan olisi pitänyt noudattaa, vaikka viranhaltijan pyyntöä eikä suostumusta ole esitetty kaupunginhallitukselle eikä myöskään valtuustolle. Valtuusto on päättänyt hyväksyä kaupunginjohtajan esityksen, koska valtuutetut ovat lähteneet siitä, että valtuusto voi työnantajan edustajana pelkästään niin halutessaan lyhentää irtisanoutumisaikaa.

Valtuusto on jättänyt perustelematta sen, miksi irtisanomisaika on ollut kaksi viikkoa, miksi ero on myönnetty takautuvasti ja miksi valtuustolla on ollut halu noudattaa lyhennettyä irtisanomisaikaa.

Valtuuston päätös on ollut sekä viranhaltijalain että hallintolain vastainen.

Vantaan kaupunginhallitus ei ole voinut esittää uusia perusteluja päätökselle enää muutoksenhaun yhteydessä. Vantaan kaupunginhallituksen lausunto olisi siten hallinto-oikeudessa tullut jättää tältä osin huomioimatta.

Hallinto-oikeuden arviointi valtuuston päätöksen perustelujen riittäväyydestä on ollut virheellistä. Valtuuston harkinnassa ei ole voinut olla, suostuuko se soveltamaan kahden viikon irtisanomisaikaa, koska sille ei ole esitetty, että viranhaltija oli pyytännyt lyhennettyä irtisanomisaikaa tai antanut suostumusta sellaiseen. Valtuusto ei ole voinut hyväksyä hakijan vaatimusta, koska sellaista ei sille ole edes esitetty. Irtisanoutumisajan lyhentäminen vaikuttaa työyhteisöön ja asioiden hoitamiseen kunnassa. Päätös vaikuttaa muihin henkilöihin ja myös kuntalaisiin.

Huonoa hallintoa ei pidä tukea hallinto-oikeuksien taholta.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus ei tutki oikeudenkäyntimaksua koskevaa vaatimusta.
2. Muilta osin korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
3. Korkein hallinto-oikeus hylkää Keskimäen vaatimuksen oikeudenkäyntikulujensa korvaamisesta.

Perustelut

1. Tämän asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa perittävään oikeudenkäyntimaksuun sovellettavan tammikuun 1 päivänä 2016 voimaan tulleen tuomioistuinmaksulain 10 §:n 1 momentin perusteella oikeudenkäyntimaksun korkeimmassa hallinto-oikeudessa määrää asian esittelijä. Esittelijän ratkaisu ilmenee päätöksen jakelusta.

Tuomioistuinmaksulain 11 §:n 1 momentin mukaan maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

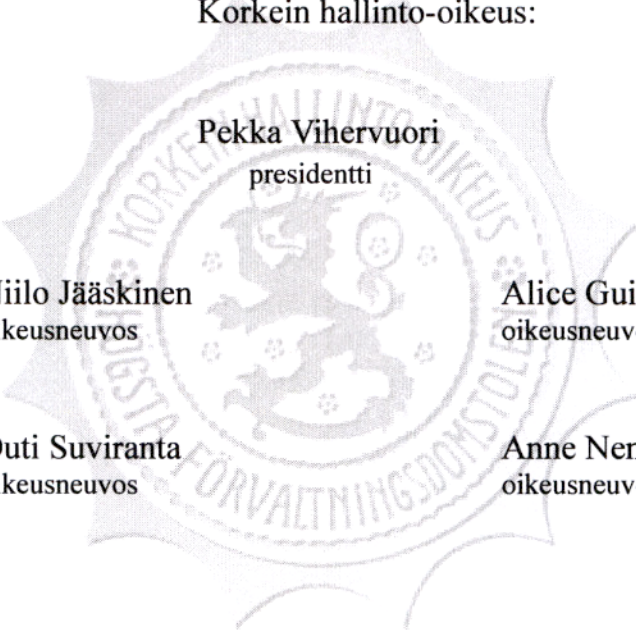
Näin ollen korkeimmassa hallinto-oikeudessa perittävää oikeudenkäyntimaksua koskevan vaatimuksen tutkiminen ei, kun otetaan huomioon tuomioistuinmaksulain 10 ja 11 §, kuulu lainkäyttöasiana korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan.

2. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

3. Asian näin päättyessä ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, Keskimäelle ei ole määrättävä maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluistaan.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pekka Vihervuori presidentti	
Niilo Jääskinen oikeusneuvos	Alice Guimaraes-Purokoski oikeusneuvos
Outi Suviranta oikeusneuvos	Anne Nenonen oikeusneuvos

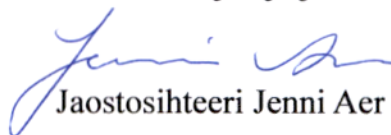
Riitta Hämäläinen
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös
Jäljennös

Tiina Keskimäki, oikeudenkäyntimaksu 500 euroa
Helsingin hallinto-oikeus
v Vantaan kaupunki
Juha-Veikko Nikulainen

Toimituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Jaostosihteeri Jenni Aer

9 § Taloussuunnitelman 2018–2021 laadintaohjeiden hyväksyminen

VD/3922/02.01.00.01/2017

KN/PM/MR/HY-L

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,4 prosenttia vuonna 2016. Suomen kansantalous oli taantumassa vuodet 2012–2014, minkä jälkeen vuonna 2015 bruttokansantuote kääntyi lievään 0,3 prosentin kasvuun. Vuosille 2017 ja 2018 ennustelaitokset ennakoivat 1-2 prosentin BKT-kasvua. Inflaation ennakkoidaan puolestaan olevan vuosina 2017 ja 2018 reilun yhden prosentin tasolla.

Kansantalouden kysyntä kasvoi viime vuonna 1,7 prosenttia. Kysyntää kasvattivat erityisesti investoinnit sekä kotitalouksien kulutusmenot. Investoinnit olivat 5,2 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi 2 prosenttia, julkinen kulutus lisääntyi 0,5 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 0,5 prosenttia ja tuonnin volyymi 2,5 prosenttia. Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi 3,4 prosenttia. Myös yritysten voittoja ennen verojen ja osinkojen maksua kuvaava yrittäjätulo kasvoi 3,4 prosenttia.

Eurostatin julkaisema euroalueen yleistä talousluottamusta kuvaava kokonaisindikaattori on ollut vakaa neljän kuukauden ajan. Indikaattorin taso ylittää selvästi euroajan keskiarvon. Suomen ja Saksan osalta kokonaisindikaattori nousi maaliskuussa selvästi, mutta heikkeni Ruotsissa. Tuotannon kausitasoitettu suhdannekuvaaja oli tammikuussa hyvässä nousussa. Trendi on noussut vuodessa 1,2 prosenttia. Tavaraviennin määrän kehityksessä voi nähdä orastavaa nousua. Kuuden kuukauden liukuvilla keskiarvoilla tarkasteltuna tavaraviennin heikoin aika oli vuoden 2016 alkupuolisko, jolta on sittemmin noustu. On kuitenkin vielä ennenaikaista arvioida, onko nousu jo alkanut vai vasta lasku päättynyt.

Euroopassa epävarmuutta aiheuttavat muun muassa Brexit-neuvottelut, joista ennakkoidaan pitkiä ja vaikeita. Epävarmuutta maailmantalouden kehitysnäkymiin aiheuttavat lisäksi Yhdysvaltain tuleva kauppa-, talous-, turvallisuus- ja yhteiskuntapolitiikka, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, Kiinan talouskunto ja -kehitys, velkaantuminen erityisesti kehittyvillä markkinoilla sekä edelleen raakaöljyn suhteellisen alhaisen hinnan vaikutus öljytuottajamaihin.

Tilastokeskuksen Eurostatille raportoimien ennakkotietojen mukaan Suomessa julkisyhteisöjen alijäämä oli 1,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2016. Alijäämä alitti näin EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli sulautettu bruttovelka oli vuoden 2016 lopussa 63,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen eli yli 60 prosentin viitearvon.

Valtionhallinnon alijäämä vuonna 2016 oli 5,9 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,3 miljardia euroa. Alijäämää pienensi muun muassa verotulojen 5,1 prosentin kasvu. Paikallishallinnon alijäämä eli nettoluotonotto supistui ennakkotietojen mukaan miljardiin euroon, kun se edellisenä vuonna oli 1,3 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämä eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonotto oli 4,1 miljardia euroa vuonna 2016. Vuoteen 2015 verrattuna julkisyhteisöjen rahoitusasema parani 1,6 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka (EDP-velka) oli 136,1 miljardia euroa vuoden 2016 lopussa. Velka kasvoi 2,7 miljardia euroa vuonna 2016. Valtionhallinnon osuus velan muutoksesta oli 2,4 miljardia euroa ja paikallishallinnon 0,8 miljardia.

Kuntatalouden kehitysnäkymiä

Työttömyyden lievästä vähenemisestä huolimatta edelleen heikkona pysyttelevä työmarkkinatilanne vaikeuttaa kuntatalouden tilaa heikentämällä verotulojen kasvua ja pitämällä kuntien työmarkkinatukimenot korkealla. Kuntien ja kuntayhtymien lainakannan ennakkoidaan jatkavan kasvuaan myös seuraavalla taloussuunnitelmakaudella. Hallitus asetti syksyn 2015 julkisen talouden suunnitelmassa kuntataloudelle rahoitusasematavoitteen: kansantalouden tilinpidon mukaisesti kuntatalous saisi olla vuonna 2019 korkeintaan ½ prosenttia alijäämäinen.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat 2,0 prosenttia vuonna 2016; 45 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2016. Kunnallisverotuoton kasvua hillitsivät vaimea ansiotulojen kehitys sekä 260 milj. euroa laskevasti vaikuttaneet veroperustemuutokset. Kiinteistöverot kasvoivat

4,1 prosenttia. Yhteisöverotulot laskivat 6,3 prosenttia johtuen kuntien yhteisövero-osuuden viiden prosenttiyksikön määräaikaisen korotuksen päättymisestä. Valtionosuudet kasvoivat 7 prosenttia eli lähes 600 milj. euroa johtuen mm. valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksesta sekä kunnallisveroon kohdistuneiden veroperustemuutosten vaikutusten kompensatiosta. Vantaan kaupunki sai verotuloja vuonna 2016 yhteensä 953,8 milj. euroa. Verotulot kasvoivat 2,1 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Kunnallisveroja kaupunki sai 813,7 milj. euroa, mikä on 3,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 68,7 prosenttia vuonna 2016. Työllisyysaste kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2015. Kasvu johtui ennen kaikkea miesten työllisyysasteesta, joka nousi yli prosenttiyksiköllä 68,5 prosentista 69,8 prosenttiin vuonna 2016. Naisten työllisyysaste pysyi lähes ennallaan olleen 67,6 vuonna 2016. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuonna 2016 keskimäärin 2 448 000 henkeä, mikä oli 11 000 henkeä enemmän kuin vuonna 2015. Työllisten miesten lukumäärä kasvoi 18 000 hengellä, mutta työllisten naisten määrä pieneni 6 000 hengellä.

Työttömyys väheni vuonna 2016. Työttömiä oli vuonna 2016 keskimäärin 237 000 eli 15 000 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. 15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2016 keskimäärin 8,8 prosenttia, kun se vuonna 2015 oli 9,4 prosenttia. Miesten työttömyysaste oli 9,0 ja naisten 8,6 prosenttia. Työttömien määrä väheni ensi kertaa sitten vuoden 2012. Erityisesti nuorten miesten työttömyys väheni.

Vuonna 2017 voimaan astunut kilpailukyky sopimus vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin että tuloihin. Se alentaa kuntien verotuloja muun muassa työntekijämaksujen muutosten kautta. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä ansiotuloverojen kevennys ei sen sijaan vaikuta kuntatalouden rahoitusasemaan, koska verotulojen aleneminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Sopimuksen arvioidaan alentavan kuntien työvoimakustannuksia vajaalla 700 milj. eurolla vuonna 2017. Kilpailukyky sopimus alentaa työnantajien sairausvakuutusmaksua vuosina 2017–2020. Lisäksi työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksurasitusta siirretään osittain työnantajilta palkansaajien maksettavaksi. Maksumuutosten työvoimakustannuksia alentava vaikutus nousee noin 500 milj. euroon vuoteen 2019 mennessä. Julkisen sektorin lomarahoja leikataan 30 prosentilla vuosina 2017–2019. Leikkaus pienentää kuntatalouden toimintamenoja vuonna 2017 noin 310 milj. eurolla.

Valtionosuusvähennysten jälkeen kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus kuntatalouteen arvioidaan noin 90 milj. euroa rahoitustasapainoa heikentäväksi vuonna 2017. Pidemmällä aikavälillä myös kuntatalous hyötyy kilpailukyky sopimuksen suotuisista vaikutuksista kasvuun ja työllisyyteen. Vaikutus on kuntatalouden kehitysarviossa 90–120 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuosina 2017–2019 ja noin 35 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2020.

Syksyn 2016 ennusteissa Kuntaliitto arvioi kuntien verotulojen vähenevän vuonna 2017 yhteensä 0,7 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. Ennakoitu verotulojen vähentyminen johtuu kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista palkkasummaan ja työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksuihin sekä sopimuksen tueksi toteutetuista veronkevennyksistä. Vantaan verotulojen arvioitiin vuoden talousarviossa 2017 vähenevän edellisvuodesta noin 1,3 prosentilla. Tammi-maaliskuussa 2017 kuntien saamat kunnallisverotilitykset ovat olleet 0,6 prosenttia pienemmät kuin vuotta aiemmin vastaavalla ajanjaksolla. Myös Vantaan kaupungin tammi-maaliskuussa 2017 saamat kunnallisverotilitykset ovat olleet 0,6 prosenttia pienemmät edellisvuoteen verrattuna.

Kuntaliiton syksyn 2016 ennusteissa kuntien verotulojen arvioitiin kasvavan vuonna 2018 yhteensä 2,4 prosentilla vuoteen 2017 nähden. Seuraavien vuosien verotulokasvun ennakoitiin olevan vielä hieman vuoden 2018 kasvutasa korkeampi. Päivitetyt ennusteet verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä taloussuunnitelmakauden 2018–2021 valmistelua varten saadaan loppukevään aikana valtion budjetin kehyspäätöksen ja valtakunnallisten talouskehitystä koskevien ennusteiden päivittämisen myötä.

Valmisteilla oleva sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa olennaisesti kuntien talouteen ja tulopohjaan vuodesta 2019 lähtien. Uudistusta koskevien lakiesitysten ja laskelmien mukaan kunnilta maakuntiin siirtyvät kustannukset olisivat noin 17,4 miljardia euroa. Vastaavasti kuntien valtionosuuksia siirrettäisiin maakuntien rahoittamiseen noin 5,8 miljardia euroa ja lisäksi kuntien verotuloja siirrettäisiin maakunnille noin 11,1 miljardia euroa alentamalla kunnallisveroprosentteja 12,47 prosenttiyksiköllä. Lisäksi kuntien yhteisövero-osuutta leikattaisiin 0,5 miljardilla eurolla. Sote- ja

maakuntauudistuksen kuntakohtaiset vaikutuslaskelmat päivittyvät vielä useaan otteeseen valmistelun edetessä.

Taloussuunnitelman 2018-2021 laatiminen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto.

Valtuustokaudelle 2018-2021 valmistellaan uusi Vantaan kaupungin strategia. Osana strategiaa tullaan määrittämään myös Vantaan kaupungin talouslinjaukset valtuustokaudelle. Tulevan strategian ja sen talouslinjausten valmistelutyö on käynnistynyt keväällä 2017 ja linjaukset tarkentuvat syksyn 2017 aikana uuden valtuuston käynnistäessä työnsä. Uusi strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa 11.12.2017. Taloussuunnitelman 2018-2021 valmistelussa hyödynnetään lähtökohtana strategian valmistelutyön alustavia linjauksia soveltuvien osin.

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen. Taloussuunnitelman laadintaohjeen antamisen ajankohtana ei uudistuksen edellyttämää lainsäädäntöä ole vielä hyväksytty eduskunnassa. Tilanteen uskotaan selkiytyvän kesän 2017 aikana sekä tulevan lainsäädännön että aikataulun suhteen. Mikäli alkuperäinen aikataulu uudistuksen käynnistymisestä vuoden 2019 alusta pitää, on sillä vaikutusta taloussuunnitelman vuosiin 2019-2021. Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2018-2021 valmistellaan kuitenkin ennen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2017 voimassa olevan organisaation mukaisesti ilman sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia. Taloussuunnitelmaa korjataan lainsäädännön mukaiseksi eduskuntakäsittelyjen jälkeen.

Taloussuunnittelu on valmistellut taloussuunnitelman 2018-2021 laadintaohjeet, joissa on ohjeistettu muun muassa kaupungin talousarvioprosessin aikataulut, budjetointiperiaatteet sekä keskeisiä budjetoinnin erityiskysymyksiä. Taloussuunnitelman laadintaohjeet sisältävät myös ohjeet konsernin vastuiden ja velvoitteiden koontiin sekä henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohjeet.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteen mukaisesti taloussuunnitelman 2018-2021 laadintaohjeet ja velvoittaa toimialat (ml. rahastot) ja liikelaitokset laatimaan talousarvioesityksensä ohjeiden ja kaupunkitason talousarvionvalmistelun aikataulun mukaisesti, ja
- b) valtuuttaa taloussuunnittelu antamaan tarkentavia ohjeistuksia taloussuunnitelman laatimisesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Taloussuunnitelman 2018-2021 laadintaohjeet

Täytäntöönpano: taloussuunnittelu, toimialat

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talousjohtaja Patrik Marjamaa, puh. 050 310 6906, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Taloussuunnitelman 2018–2021 laadintaohjeet

Taloussuunnittelu
Kaupunginhallitus 24.4.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1. Taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelun lähtökohdat	1
1.1 Yleiset talousnäkymät	1
1.2 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat	4
1.3 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seurantaa koskeva lainsäädäntö	5
1.4 Toimintaympäristö	6
1.5 Riskienhallintasuunnitelman päivitys	6
2. Taloussuunnitelman 2018–2021 laadintaprosessin aikataulu	8
3. Valtuustokauden 2018–2021 strategian valmistelu ja toteuttaminen	9
3.1 Strategiatyön malli	9
3.2 Toimialojen tavoitteet	11
3.3 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset	12
3.4 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä	12
4. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu	13
4.1 Palveluverkkosuunnittelun tavoitteet	13
4.2 Vantaan palveluverkon suunnittelutiedot	13
5. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2018–2021	14
5.1 Lähtökohdat ja tarkoitus	14
5.2 Laatiminen ja kokoaminen	14
5.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen	15
5.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen	15
5.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely	15
5.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset	16
5.3. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja	16
5.4 Tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2018–2021	17
6. Taloussuunnitelman 2018–2021 laadinta ja perustelut	18
6.1 Toiminta ja talous	18
6.2 Käyttötalousosan sisältö	18
6.3 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	19
6.4 Käyttötalouden budjetointiohjeet	20
6.4.1 Toimintatuotot	20
6.4.2 Valmistus omaan käyttöön	20
6.4.3 Toimintamenot	20
6.4.4 Sisäiset vuokrat	23
6.4.5 Projektien budjetointi	24
6.4.6 Suunnitelman mukaiset poistot	24
6.4.7 Arvonlisävero	25
6.4.8 Taloussuunnitelmavuosien 2019–2021 budjetointi	25
6.4.9 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen	25
7. Liikelaitokset	27
8. Konserni kunnan talousarviossa	28
8.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet	28
8.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet	28
9. Investoinnit	30
9.1 Investointiosan valmistelu	30
9.2 Investointiosan hankeryhmät	30
9.3 Toimitilainvestointien valmistelu	31
9.4 Tietojärjestelmäinvestointien sekä tietohallinnon palvelukeskuksen käyttötalouden talousarvioesityksen valmistelu	31
9.4.1 Tietojärjestelmäinvestoinnit	32
9.4.2 Käyttötalous	32
9.4.3 Tietohallinto - Talousarvioesityksen valmistelun aikataulu	33

10. Budjetointijärjestelmä	34
10.1 Järjestelmän rakenne.....	34
10.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito	34
10.3 Talousarvioprosessin päävaiheet taloussuunnittelujärjestelmän näkökulmasta.....	35
11. Taloussuunnitelmakirjan materiaalien toimittaminen.....	36
12. Liitteet.....	37

Lisätietoja:

- Luku 3: Christa Salovaara 09 839 22144 ja Antti Torkkeli 09 839 23313
- Käyttötalousosa: Matti Ruusula 09 839 23787, Teija Oras 09 839 23929
- Sisäisen vuokran budjetointi: Ritva Laasonen 09 839 22306
- Käyttäjäpalvelujen (ateria-, siivous-, vahtimestari- ja turvallisuuspalvelut) budjetointi: Vesa Urtti 09 839 22210
- Palveluverkkosuunnittelu ja palvelukartat: Kirsi Vatén 09 839 22178
- Toimitilainvestoinnit sekä investointien käyttötalousvaikutukset: Risto Adler 09 839 29170
- Tietojärjestelmähankkeet: Antti Ylä-Jarkko 09 839 22323
- SAP budjetointijärjestelmä: Anna-Maarit Välkki 09 839 28525

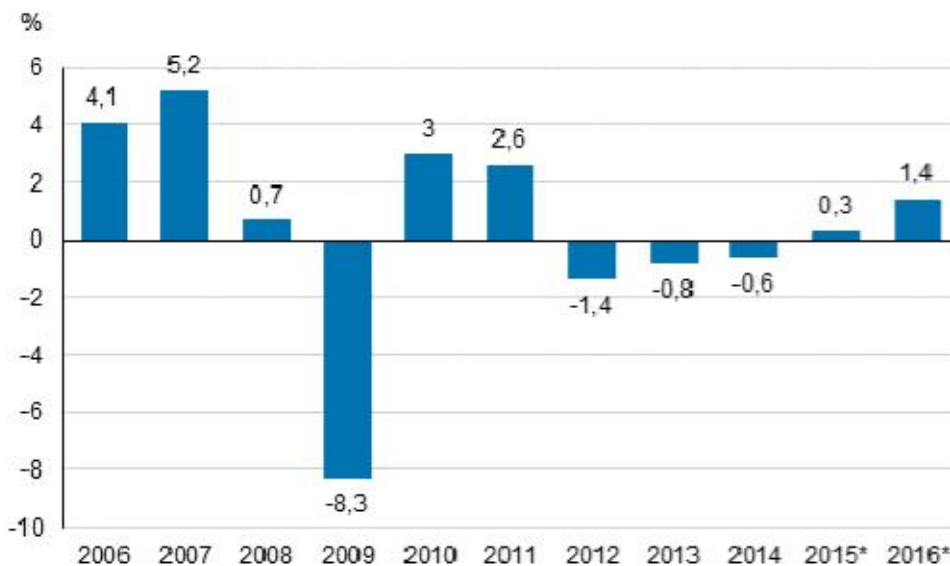
1. Taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelun lähtökohdat

1.1 Yleiset talousnäkymät

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,4 prosenttia vuonna 2016. Suomen kansantalous oli taantumassa vuodet 2012–2014, minkä jälkeen vuonna 2015 bruttokansantuote kääntyi lievään 0,3 prosentin kasvuun. Vuosille 2017 ja 2018 ennustelaitokset ennakoivat 1–2 prosentin BKT-kasvua. Inflaation ennakoidaan puolestaan olevan vuosina 2017 ja 2018 reilun yhden prosentin tasolla.

Kansantalouden kysyntä kasvoi viime vuonna 1,7 prosenttia. Kysyntää kasvattivat erityisesti investoinnit sekä kotitalouksien kulutusmenot. Investoinnit olivat 5,2 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi 2 prosenttia, julkinen kulutus lisääntyi 0,5 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 0,5 prosenttia ja tuonnin volyymi 2,5 prosenttia. Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi 3,4 prosenttia. Myös yritysten voittoja ennen verojen ja osinkojen maksua kuvaava yrittäjätulo kasvoi 3,4 prosenttia.

Kuva 1: Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos vuosina 2006–2016, prosenttia

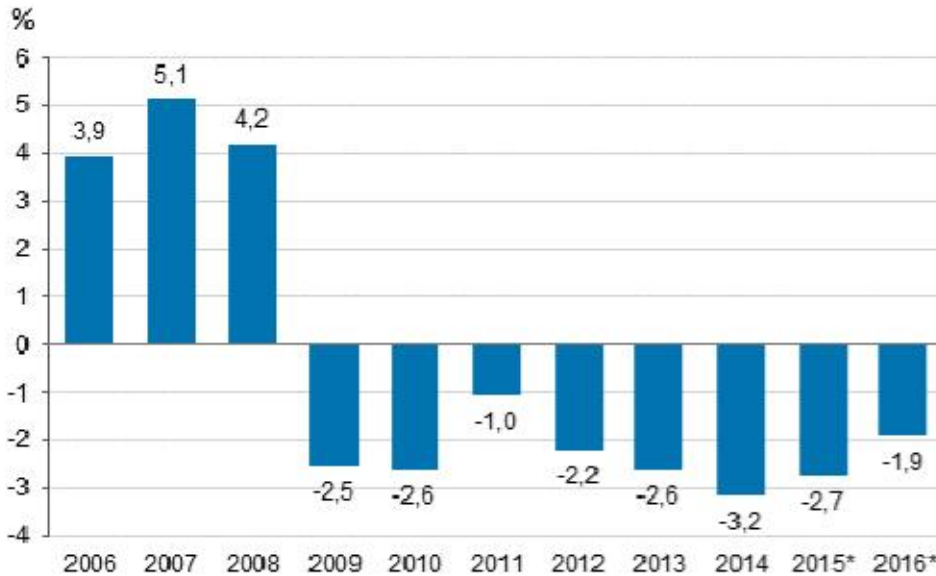

Eurostatin julkaisema euroalueen yleistä talousluottamusta kuvaava kokonaisindikaattori on ollut vakaa neljän kuukauden ajan. Indikaattorin taso ylittää selvästi euroajan keskiarvon. Suomen ja Saksan osalta kokonaisindikaattori nousi maaliskuussa selvästi, mutta heikkeni Ruotsissa. Tuotannon kausitasoitettu suhdannekuvaaja oli tammikuussa hyvässä nousussa. Trendi on noussut vuodessa 1,2 prosenttia. Tavaraviennin määrän kehityksessä voi nähdä orastavaa nousua. Kuuden kuukauden liukuvilla keskiarvoilla tarkasteltuna tavaraviennin heikoin aika oli vuoden 2016 alkupuolisko, jolta on sittemmin nousu. On kuitenkin vielä ennenaikaista arvioida, onko nousu jo alkanut vai vasta lasku päättynyt.

Euroopassa epävarmuutta aiheuttavat muun muassa Brexit-neuvottelut, joista ennakoidaan pitkiä ja vaikeita. Epävarmuutta maailmantalouden kehitysnäkymiin aiheuttavat lisäksi Yhdysvaltain tuleva kauppa-, talous-, turvallisuus- ja yhteiskuntapolitiikka, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, Kiinan talouskunto ja -kehitys, velkaantuminen erityisesti kehittyvillä markkinoilla sekä edelleen raakaöljyn suhteellisen alhaisen hinnan vaikutus öljytuottajamaihin.

Tilastokeskuksen Eurostatille raportoimien ennakkotietojen mukaan Suomessa julkisyhteisöjen alijäämä oli 1,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2016. Alijäämä alitti näin EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli sulautettu bruttovelka oli vuoden 2016 lopussa 63,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, eli yli 60 prosentin viitearvon.

Kuva 2: Julkisyhteisöjen ylijäämä / alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen vuosina 2006–2016, prosenttia

Valtionhallinnon alijäämä vuonna 2016 oli 5,9 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 6,3 miljardia euroa. Alijäämää pienensi muun muassa verotulojen 5,1 prosentin kasvu. Paikallishallinnon alijäämä eli netto-luotonotto supistui ennakkotietojen mukaan miljardiin euroon, kun se edellisenä vuonna oli 1,3 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämä eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonotto oli 4,1 miljardia euroa vuonna 2016. Vuoteen 2015 verrattuna julkisyhteisöjen rahoitusasema parani 1,6 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka (EDP-velka) oli 136,1 miljardia euroa vuoden 2016 lopussa. Velka kasvoi 2,7 miljardia euroa vuonna 2016. Valtionhallinnon osuus velan muutoksesta oli 2,4 miljardia euroa ja paikallishallinnon 0,8 miljardia.

Kuntatalouden kehitysnäkymiä

Työttömyyden lievästä vähenemisestä huolimatta edelleen heikkona pysyttelevä työmarkkinatilanne vaikeuttaa kuntatalouden tilaa heikentämällä verotulojen kasvua ja pitämällä kuntien työmarkkinatukimenot korkealla. Kuntien ja kuntayhtymien lainakannan ennakoitaan jatkavan kasvuaan myös seuraavalla taloussuunnitelmakaudella. Hallitus asetti syksyn 2015 julkisen talouden suunnitelmassa kuntataloudelle rahoitusasemataavoitteen: kansantalouden tilinpidon mukaisesti kuntatalous saisi olla vuonna 2019 korkeintaan ½ prosenttia alijäämäinen.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotulot kasvoivat 2,0 prosenttia vuonna 2016; 45 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2016. Kunnallisverotulon kasvua hillitsivät vaimea ansiotulojen kehitys sekä 260 milj. euroa laskevasti vaikuttaneet veroperustemuutokset. Kiinteistöverot kasvoivat 4,1 prosenttia. Yhteisöverotulot laskivat 6,3 prosenttia johtuen kuntien yhteisövero-osuuden viiden prosenttiyksikön määräaikaisen korotuksen päättymisestä. Valtionosuudet kasvoivat 7 prosenttia eli lähes 600 milj. euroa johtuen mm. valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksesta sekä kunnallisveroon kohdistuneiden veroperustemuutosten vaikutusten kompensaatiosta.

Vantaan kaupunki sai verotuloja vuonna 2016 yhteensä 953,8 milj. euroa. Verotulot kasvoivat 2,1 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Kunnallisveroja kaupunki sai 813,7 milj. euroa, mikä on 3,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Valmistuneen vuoden 2015 verotuksen tietojen mukaan vantaalaisten veronalaiset tulot vuonna 2015 kasvoivat 2,4 prosentilla, mikä ylitti koko maan keskimääräisen 1,8 prosentin kasvutason. Vantaalaisten ansiotulot vuonna 2015 kasvoivat 1,9 prosentilla, mikä sekä oli hieman koko maan kehitystä korkeampi.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan koko talouden palkkasumma oli joulukuussa 2016 – helmikuussa 2017 2,0 prosenttia suurempi kuin vastaavana ajanjaksona vuotta aiemmin. Pelkästään helmikuussa koko talou-

den palkkasumma kasvoi 1,8 prosenttia edellisvuodesta. Vuosi sitten joului-helmikuussa koko talouden palkkasumma kasvoi yhden prosentin. Palkkasumma kasvoi joului-helmikuussa nopeimmin rakentamisen toimialalla, jossa kasvua kertyi 8,9 prosenttia vuoden takaisesta. Kasvussa olivat myös muiden palveluiden (4,4 %), rahoitustoiminnan (4,3 %), yksityisten terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden (3,4 %) sekä kaupan (1,9 %) ja teollisuuden (0,3 %) palkkasumat. Yksityisen koulutuksen palkkasumma väheni prosentin vuoden takaiseen vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 68,7 prosenttia vuonna 2016. Työllisyysaste kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2015. Kasvu johtui ennen kaikkea miesten työllisyysasteesta, joka nousi yli prosenttiyksiköllä 68,5 prosentista 69,8 prosenttiin vuonna 2016. Naisten työllisyysaste pysyi lähes ennallaan ollen 67,6 vuonna 2016. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuonna 2016 keskimäärin 2 448 000 henkeä, mikä oli 11 000 henkeä enemmän kuin vuonna 2015. Työllisten miesten lukumäärä kasvoi 18 000 hengellä, mutta työllisten naisten määrä pieneni 6 000 hengellä.

Työttömyys väheni vuonna 2016. Työttömiä oli vuonna 2016 keskimäärin 237 000 eli 15 000 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. 15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2016 keskimäärin 8,8 prosenttia, kun se vuonna 2015 oli 9,4 prosenttia. Miesten työttömyysaste oli 9,0 ja naisten 8,6 prosenttia. Työttömien määrä väheni ensi kertaa sitten vuoden 2012. Erityisesti nuorten miesten työttömyys väheni.

Vuonna 2017 voimaan astunut kilpailukyky sopimus vaikuttaa sekä kuntatalouden menoihin että tuloihin. Se alentaa kuntien verotuloja muun muassa työntekijämaksujen muutosten kautta. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä ansiotuloverojen kevennys ei sen sijaan vaikuta kuntatalouden rahoitusasemaan, koska verotulojen aleneminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Sopimuksen arvioidaan alentavan kuntien työvoimakustannuksia vajaalla 700 milj. eurolla vuonna 2017. Kilpailukyky sopimus alentaa työntekijien sairausvakuutusmaksua vuosina 2017–2020. Lisäksi työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksurasitusta siirretään osittain työntekijöiltä palkansaajien maksettavaksi. Maksumuutosten työvoimakustannuksia alentava vaikutus nousee noin 500 milj. euroon vuoteen 2019 mennessä. Julkisen sektorin lomarahoja leikataan 30 prosentilla vuosina 2017–2019. Leikkaus pienentää kuntatalouden toimintamenoja vuonna 2017 noin 310 milj. eurolla.

Valtionosuusvähennysten jälkeen kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus kuntatalouteen arvioidaan noin 90 milj. euroa rahoitusasapainoa heikentäväksi vuonna 2017. Pidemmällä aikavälillä myös kuntatalous hyötyy kilpailukyky sopimuksen suotuisista vaikutuksista kasvuun ja työllisyyteen. Vaikutus on kuntatalouden kehitysarviossa 90–120 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuosina 2017–2019 ja noin 35 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2020.

Syksyn 2016 ennusteissa Kuntaliitto arvioi kuntien verotulojen vähenevän vuonna 2017 yhteensä 0,7 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. Ennakoitu verotulojen vähentyminen johtuu kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista palkkasummaan ja työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksuihin sekä sopimuksen tueksi toteutetuista veronkevennyksistä. Vantaan verotulojen arvioitiin vuoden talousarviossa 2017 vähenevän edellisvuodesta noin 1,3 prosentilla. Tammi-maaliskuussa 2017 kuntien saamat kunnallisverotilitykset ovat olleet 0,6 prosenttia pienemmät kuin vuotta aiemmin vastaavalla ajanjaksolla. Myös Vantaan kaupungin tammi-maaliskuussa 2017 saamat kunnallisverotilitykset ovat olleet 0,6 prosenttia pienemmät edellisvuoteen verrattuna.

Kuntaliiton syksyn 2016 ennusteissa kuntien verotulojen arvioitiin kasvavan vuonna 2018 yhteensä 2,4 prosentilla vuoteen 2017 nähden. Seuraavien vuosien verotulokasvun ennakoitiin olevan vielä hieman vuoden 2018 kasvutasa korkeampi. Päivitetyt ennusteet verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä taloussuunnitelmakauden 2018–2021 valmistelua varten saadaan loppukevään aikana valtion budjetin kehyspäätöksen ja valtakunnallisten talouskehitystä koskevien ennusteiden päivittämisen myötä.

Valmisteilla oleva sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa olennaisesti kuntien talouteen ja tulopohjaan vuodesta 2019 lähtien. Uudistusta koskevien lakiesitysten ja laskelmien mukaan kunnilta maakuntiin siirtyvät kustannukset olisivat noin 17,4 miljardia euroa. Vastaavasti kuntien valtionosuuksia siirrettäisiin maakuntien rahoittamiseen noin 5,8 miljardia euroa ja lisäksi kuntien verotuloja siirrettäisiin maakunnille noin 11,1

miljardia euroja alentamalla kunnallisveroprosentteja 12,47 prosenttiyksiköllä. Lisäksi kuntien yhteisöverosuutta leikattaisiin 0,5 miljardilla eurolla. Sote- ja maakuntauudistuksen kuntakohtaiset vaikutuslaskelmat päivittyvät vielä useaan otteeseen valmistelun edetessä.

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä, Kuntaliitto, Vantaan kaupungin tilinpäätös 2016, Vantaan kaupungin talousarvio 2017

1.2 Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohdat

Valtuustokaudelle 2018–2021 valmistellaan uusi Vantaan kaupungin strategia. Osana strategiaa tullaan määrittämään myös Vantaan kaupungin talouslinjaukset valtuustokaudelle. Tulevan strategian ja sen talouslinjausten valmistelutyö on käynnistynyt keväällä 2017 ja linjaukset tarkentuvat syksyn 2017 aikana uuden valtuuston käynnistäessä työnsä. Uusi strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa 11.12.2017.

Taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelussa hyödynnetään lähtökohtana strategian valmistelutyön alustavia linjauksia soveltuvien osin. Käytettävissä on myös valtuustokauden 2013–2017 strategiasta valmistunut ulkoinen auditointi, jonka suositukset tulee huomioida sitovien tavoitteiden esitysten sekä toimialojen ja tulosalueiden tulokorttien valmistelussa. Myös kaupungin taloustilanteesta valmistui maaliskuussa ulkoinen analyysi strategiatyön ja taloussuunnitelman pohjaksi. Vuotta 2018 koskevat tavoite-esitykset päivitetään syksyllä 2017 valtuustokauden strategian valmistelun edettyä.

Sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa toteutuessaan huomattavasti Vantaan kaupungin organisaatioon, toimintaan ja talouteen. Hallituksen esittämän suunnitelman mukaan sote- ja maakuntauudistus astuisi voimaan organisaatio- ja palvelutuotantosiirtojen osalta vuoden 2019 alusta. Silloin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan, Suun terveydenhuollon liikelaitoksen ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnot siirtyisivät Uudenmaan maakunnan järjestettäväksi. Näiden lisäksi uudistus koskettaa myös ympäristökeskusta sekä Vantaan Työterveys liikelaitoksen toimintoja. Lisäksi on mahdollista, että kasvupalvelujen osalta muodostetaan pääkaupunkiseudun kuntayhtymä, johon siirtyisi maakunnan kasvupalvelujen järjestämisvastuun lisäksi myöhemmin määriteltävässä laajuudessa Uudenmaan kuntien kasvupalvelutoimintoja.

Taloussuunnitelman laadintaohjeen antamisen ajankohtana ei uudistuksen edellyttämää lainsäädäntöä ole vielä hyväksytty eduskunnassa. Tilanteen uskotaan selkiytyvän kesän 2017 aikana sekä tulevan lainsäädännön että aikataulun suhteen. Mikäli alkuperäinen aikataulu uudistuksen käynnistymisestä vuoden 2019 alusta pitää, on sillä vaikutusta taloussuunnitelman vuosiin 2019–2021. Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2018–2021 valmistellaan kuitenkin ennen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2017 voimassa olevan organisaation mukaisesti ilman sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia. Taloussuunnitelmaa korjataan lainsäädännön mukaiseksi eduskuntakäsittelyjen jälkeen, joten toimialojen ja liikelaitosten on syytä valmistella taloussuunnitelman talouslukuja kahden eri skenaarion varalta. Henkilöstökeskus ohjeistaa sote- ja maakuntauudistus huomioiden henkilöstösuunnitelmien laadinnan.

Taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelu perustuu talouden tasapainottamisen jatkamiseen toimintaympäristöön liittyvät riskit huomioiden. Sote- ja maakuntauudistus tarkoittaa toteutuessaan esitetyssä muodossaan kaupungin toiminnan ja rahoituksen volyymien puolittumista lainakannan jäädessä ennalleen. Uudistus tarkoittaisi myös vastikkeettomia omaisuuden siirtoja kaupungin irtaimesta omaisuudesta sekä etenkin kaupungin rahoittamista kuntayhtymistä, ja myös kaupungin valtionrahoituksesta riippuvuuden lisääntymistä.

Taloussuunnitelman 2018–2021 käyttötalouden ja investointien määrärahojen ja tuloarvioiden kehukset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuun alussa ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 22.5.2017.

1.3 Talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä seuranta koskeva lainsäädäntö

Uusi kuntalaki (410/2015) tuli voimaan 1.5.2015 kesken kuntien valtuustojen toimikauden. Useita säännöksiä sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin vuoden 2017 kuntavaaleissa valitun valtuuston toimikausi alkaa.

Kuntalain mukaan kunnan on laadittava kuntastrategia, jossa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja joka ohjaa taloussuunnitelman ja talousarvion laatimista. Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee siten uudistetun kuntalain mukaan kytkeytyä entistä paremmin kuntastrategiaan. Kuntalain kokonaisuudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Tavoitteena on omaksua kokonaisvaltaisempi näkökulma kunnan toimintaan, jolloin myös taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi nykyistä paremmin kunnan toiminta ja vastuut kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla mahdollinen alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille asetettua määrärahaa. Muutoksista talousarvion sitoviin eriin päättää valtuusto, muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana.

Talousarviossa esitettyjen tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle laadittavissa osavuosikatsauksissa. Lisäksi taloussuunnittelu kokoa kuukausittain talousraportin kaupungin johdolle ja kaupunginhallitukselle (sis. kaupunki- ja toimialatasot). Kuukausiraportoinnin aikatauluista ja erityisistä raportoinnissa huomioitavista asioista tiedotetaan Avaimessa sekä SAP-portaalin etusivulla.

Kuntalain 113 § mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Talousarvion toteutumisvertailu antaa tietoja kunnan varainkäytöstä kunnan päättäjille, asukkaille ja sidosryhmille. Toteutumisvertailu toteutetaan sillä tarkkuustasolla, jolla valtuusto on määrärahat ja tulosarviot eri toimintoille hyväksynyt. Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kuntalain lisäksi kirjanpitolaissa. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Toimintaa kuvaavien tietojen avaaminen julkisiksi

Toimialojen toiminnan lähtökohtana ovat avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaate ja avoimien rajapintojen käyttö. Toimintaa kuvaavat tiedot avataan julkisiksi siltä osin kuin tietosuoja- ym. lait sen sallivat. HRI (Helsinki Region Infoshare) -palvelussa on avattu kaupungin ostolaskut vuodesta 2012 alkaen sekä tilinpäätök-

set, talousarviot ja investointisuunnitelmat vuodesta 2011 alkaen. Toimialat edistävät omalta osaltaan palveluja koskevien tietojen avaamista HRI-palvelussa.

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen Vantaan kaupungin päätöksenteossa ja palveluissa

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat sitä, että päätöksenteossa ja palveluissa kiinnitetään huomiota sukupuolten tasa-arvon ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuuden (ikä, alkuperä, kieli, vakuumus, terveydentila jne.) toteutumiseen tasa-arvolain (609/1986) ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) vaatimalla tavalla. Oman toiminnan syrjimättömyyden lisäksi viranomaisten tulee edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassaan.

Vantaan kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen strategiassaan. Kaupungin hallitus hyväksyi 14.11.2016 § 8 Vantaan kaupunkitasoisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2017–2020 ("Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen Vantaan kaupungin toimintatapana"). Suunnitelman laajin osuus on Työkirja (osa 1, s. 6–84), jonka avulla työyhteisöt ja viranhaltijat voivat hahmotella mitä syrjimättömyys ja edistäminen eli tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö on nimenomaan heidän työssään. Suunnitelman osa 2 on varsinainen toiminnallinen suunnitelma (s. 97–102), joka sisältää suunnitteluvelvoitteet kaikille toimialoille. Asukaspalvelujen hallinto täsmentää tätä osuutta toimialoille vielä alkuvuodesta 2017. Suunnitelman viimeinen osa 3 (s. 103–108) on kuvaus siitä, mitä on Vantaan kaupungin henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteleva henkilöstöpoliittinen suunnittelu ja työ.

1.4 Toimintaympäristö

Väestöennuste

Väestöennuste laaditaan vuosittain. Sitä tehtäessä otetaan huomioon edellisten vuosien väestökehitys ja arvioidaan tulevan kehityksen suuntaa. Koko kaupungin tasolla ennuste ulottuu vuoteen 2045 ja kaupunginosatasolla vuoteen 2027. Väestöennuste valmistuu sen jälkeen, kun kaikki vuotta 2016 koskevat väestörakenne- ja väestömuutostiedot on saatu Tilastokeskuksesta.

Väestöennuste antaa kehitysnäkymän, jonka avulla toimialat voivat mitoittaa palvelunsa ja niiden vaatimat kustannukset kaupungin taloussuunnitelmassa ja varautua myös suunnitelmaa pidemmällä aikavälillä väestörakenteessa ja -määrässä tapahtuvien muutosten edellyttämiin kustannusmuutoksiin. Väestöennuste on käytettävissä kesäkuussa osoitteessa:

http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/vaesto_ja_ennuste

Vuoden 2018 talousarviota ja vuosien 2018–2021 taloussuunnitelmaa laadittaessa otetaan lisäksi huomioon kunnassa asuvan vieraskielisen väestön määrä, ikärakenteen ja kieliryhmittäisen rakenteen kehitys siten kuin se on ennustettu "Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015–2030" -raportissa. Raportti on käytettävissä samassa osoitteessa kuin yleinen väestöennustekin.

1.5 Riskienhallintasuunnitelman päivitys

Vantaan kaupungissa riskien arvioinnin tavoitteena on tunnistaa ja arvioida tilanteet, tapahtumat tai tapahtumaketjut, jotka voivat estää saavuttamasta asetettuja tavoitteita, uhata toiminnan jatkuvuutta, aiheuttaa henkilövahinkoja tai omaisuuteen kohdistuvia menetyksiä tai vaikuttaa negatiivisesti organisaation julkisuuskuvaan sekä maineeseen. Merkittävimmiksi tunnistetuille tai muutoin toiminnan kannalta keskeisille riskeille määritetään hallintatoimenpiteet ja toimenpiteiden toteutukselle vastuutahot sekä aikataulutus. Toimenpiteiden toteutusta tulee seurata ja arvioida onko niillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjeen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa 2.3.2015. Ohjeessa kuvattuja periaatteita noudatetaan Vantaan kaupungin riskienhallinnassa. Tavoitteena on varmistaa, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa.

Vantaan kaupungissa riskit jaetaan strategiaan, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa on huomioitava, että osa riskeistä on kaupunkikonsernin ulkopuolelta tulevia (esimerkiksi toimintaympäristöstä johtuvia), mutta edellä mainittujen lisäksi on tärkeää tunnistaa myös organisaation sisäiset riskit.

Riskienhallintasuunnitelman laatiminen tulee toteuttaa vähintään tulosalueetasolla. Toimialan riskienhallintasuunnitelma pohjautuu sen tulosalueiden laatimiin riskien arviointeihin, joista tunnistetaan koko organisaation toiminnan ja tavoitteiden kannalta olennaisimmat ja merkittävimmät riskit.

Riskienhallintasuunnitelman ajantasaisuus tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa alempana olevan aikataulun mukaisesti. Aiemmin tunnistetut riskit arvioidaan tässä yhteydessä uudelleen ja erityisesti pyritään arvioimaan, onko jo toteutetuilla riskienhallintatoimenpiteillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen. Mikäli uudelleen arvioinnissa riski osoittautuu edelleen merkittäväksi, tulee pohtia, ovatko määritetyt riskienhallintatoimenpiteet riittäviä ja tarkoituksenmukaisia.

Kaupunkikonsernin tulosalueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä organisaationsa johdolle käyttäen tähän laatimaansa riskienhallintasuunnitelmaa. Toimialan ja liikelaitoksen johto käsittelee, arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion organisaatioonsa kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä.

Toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma toimitetaan kaupungin riskienhallinta- ja valmiuspäällikölle (heikki.t.kangas@vantaa.fi).

12.5.2017 mennessä toimitetaan kevätkaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma

5.12.2017 mennessä toimitetaan syyskaudella päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma sekä arvio riskienhallinnassa onnistumisesta ja selonteko organisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä

Yllä mainitut raportit käsitellään kaupungin riskienhallinnan ohjausryhmässä ja näiden tietojen perusteella laaditaan vuosittain arvio kaupunkiin ja sen toimintaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan keskeisimmät johtopäätökset esitetään vuosittain myös tilinpäätöksessä.

2. Taloussuunnitelman 2018–2021 laadintaprosessin aikataulu

Alla on listattu taloussuunnitelman 2018–2021 laadintaprosessin keskeiset päivämäärät. Yksityiskohtainen listaus prosessin valmisteluajataulusta on liitteessä 1.

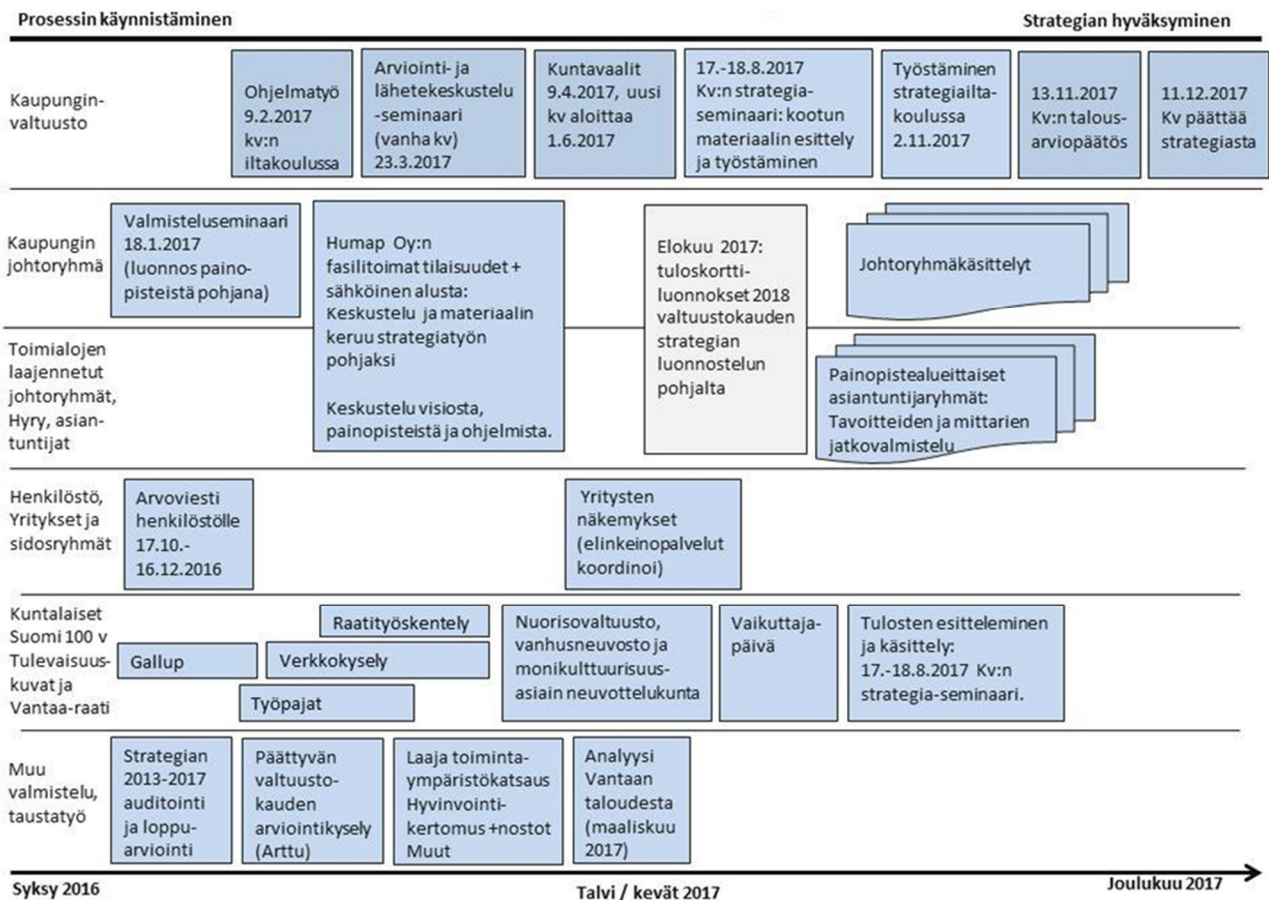
Kaupunginvaltuuston arviointi- ja lähetekeskusteluseminaari; toimintaympäristö-analyysit toimialoittain	23.3.2017
Toimialojen kehysneuvottelut	
Maankäytön kehysneuvottelu	4.4.2017
Sosiaali- ja terveystoimen kehysneuvottelu	7.4.2017
KJ toimialan kehysneuvottelu	11.4.2017
Konserni- ja asukaspalvelujen kehysneuvottelu	11.4.2017
Sivistystoimen kehysneuvottelu	12.4.2017
Kaupunginhallitus; taloussuunnitelman laadintaohjeen käsittely	24.4.2017
Kaupunginvaltuusto, KV info; kehysvalmistelun esittely, sitovien tavoitteiden aihiot	4.5.2017
Kaupunginhallitus; kehyksen valmistelutilanteen esittely	8.5.2017
Kaupunginhallitus; kehyksen ja luonnosten sitoviksi tavoitteiksi käsittely	22.5.2017
Kaupunginvaltuusto; kehys ja sitovat tavoitteet tiedoksi	12.6.2017
Kaupunginvaltuuston seminaari; strategia, taloussuunnitelma	17.–18.8.2017
Toimialojen budjettineuvottelut	
Konserni- ja asukaspalvelujen budjettineuvottelu	22.8.2017
Sosiaali- ja terveystoimen budjettineuvottelu	23.8.2017
Sivistystoimen budjettineuvottelu	24.8.2017
Maankäytön budjettineuvottelu	25.8.2017
KJ toimialan budjettineuvottelu	31.8.2017
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; investointiohjelma, yhtiöesittelyt	7.9.2017
Lautakuntakäsittelyt, viikot 36–37	4.-13.9.2017
Toimielimen talousarvioesityksen tekstit ja tunnusluvut sekä talousarviokirjan investointiosan materiaalit taloussuunnitteluun	8.9.2017 Kajo, Konsas, Mato 15.9.2017 Sivi, Soster
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys (YTR, lehdistö, TS-info 1)	9.10.2017
TS-info 2; toimialojen TS-esitykset	10.10.2017
Valtuustoryhmät palauttavat talousarviota koskevat selvityspyynnöt	12.10.2017
Toimialojen vastaukset selvityspyyntöihin julkaistaan Extranetissä	18.10.2017
Valtuustoryhmät palauttavat muutosesitykset talousarvioon (korilista)	25.10.2017
Koonti muutospyyntöistä lähetetään neuvottelijoille (korilista)	26.10.2017
Valtuustoryhmien välinen TS-neuvottelu ja kaupunginhallituksen talousarvioesitys	30.10.2017
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; strategia	2.11.2017
Kaupunginvaltuusto; TS 2018–2021 päätös, veroprosenttipäätökset	13.11.2017
Kaupunginvaltuusto; päätös valtuustokauden strategiasta	11.12.2017
Käyttösuunnitelmat ja työohjelmat 2018 käsitelty lauta- ja johtokunnissa	31.12.2017

3. Valtuustokauden 2018–2021 strategian valmistelu ja toteuttaminen

3.1 Strategiatyön malli

Valtuustokauden 2018–2021 strategia laaditaan vuoden 2017 aikana ja valtuusto hyväksyy sen kokouksessaan 11.12.2017. Sitovat tavoitteet vuodelle 2018 sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskortit valmistellaan normaalin aikataulun mukaisesti.

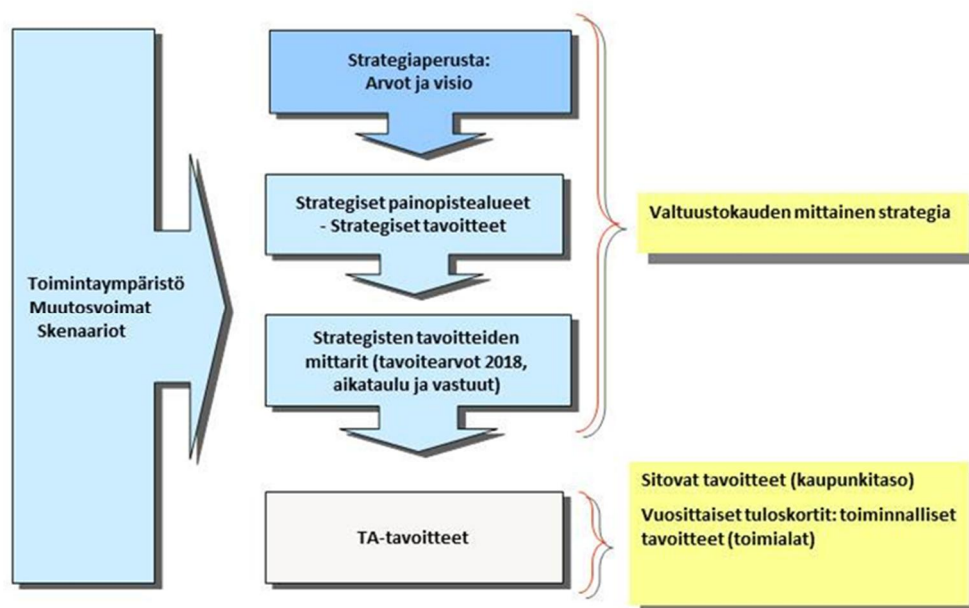
Kuva 3: Valtuustokauden 2018–2021 strategian laadintaprosessi

Valtuustokauden 2018–2021 strategian laadintaan osallistuvat luottamushenkilöt sekä kaupungin johtoryhmän, toimialojen laajennettujen johtoryhmien ja hyvinvointiryhmä Hyryn lisäksi myös henkilöstö, kuntalaiset, yritykset ja sidosryhmät.

Toimialojen ja tulosalueiden tuloskortit laaditaan kevään 2017 strategiavalmistelun pohjalta. Valtuustokauden strategiavalmistelun työpajat järjestetään toimialoilla talvella ja keväällä 2017. Työpajoissa analysoidaan toimintaympäristöä ja valmistellaan strategian kärkiä. Syntyvä aineisto pohjustaa syksyn strategiavalmistelua valtuustossa, johtoryhmissä ja asiantuntijaryhmissä.

Kuva 4: Strategiatyön malli valtuustokaudella 2018–2021

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tuloskorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat vuosittain valtuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista vuositason tasolla.

Sitovat tavoitteet valmistellaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Tavoitteiden mittareille laaditaan lähtötasot (vuosi 2016, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2018. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tuloskortteihin niiden vastuutuksen mukaan.

Toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien laadintaohjeet ovat kohdassa 3.2.

Valtuustokauden 2013–2017 strategiasta on valmistunut ulkoinen auditointi, jonka suositukset kannattaa huomioida sitovien tavoitteiden esitysten sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien valmistelussa. Toimenpide- ja retoristen mittareiden määrää olisi suositeltavaa edelleen vähentää. Lisäksi jatkossa kehitetään edelleen valtuustokauden strategisten tavoitteiden ja talousarvion yhteydessä päätettävien vuotuisten sitovien tavoitteiden ja niiden mittarien yhteyttä.

Raportointi ja seuranta

Valtuustokauden 2013–2017 strategiasta on vuonna 2015 tehdyn väliarvioinnin lisäksi valmistunut ulkoinen auditointi. Arttu2-päättäjätutkimuksessa luottamushenkilöt arvioivat miten päättyvän valtuustokauden strategia on ohjannut toimintaa ja miten strategian tavoitteet ovat toteutuneet. Strategian loppuarviointi tehdään strategiakauden lopussa.

Valtuustokauden 2018–2021 strategiasta tullaan tekemään väli- ja loppuarviointi.

Kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle raportoidaan:

- valtuustokauden strategia 2 krt/valtuustokausi
- talousarvion yhteydessä päätettävät vuotuiset sitovat tavoitteet (Kuntal 110 §) 3 krt/vuosi

Lautakunnille raportoidaan:

- kaupunkitason sitovat tavoitteet ja toimialan tavoitteet 3 krt/vuosi

Valtuustokauden strategian yhteydessä päätetään ne kaupunkitasoiset, strategiaa toteuttavat ohjelmat, joita tullaan valtuustokaudella laatimaan tai joista tullaan tekemään väliarviointi. Laadittavien ohjelmien tulee

tukea strategisten päämäärien toteutumista. Pääsääntöisesti vain strategian yhteydessä päätetyt ohjelmat tuodaan valtuuston käsittelyyn. Myös toimialatasoisten kehittämissuunnitelmien tulee toteuttaa valtuustokauden strategiaa.

Ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien toteuttaminen sovitetaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään talousarvion yhteydessä.

Toimintamallin tarkoituksena on parantaa ohjelmatyön ja sen sitomien resurssien vaikuttavuutta sekä strategiayhteyttä. Ohjelmien raportoinnista päätetään ohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Esitykset kaupunkitason sitoviksi tavoitteiksi vuodelle 2018 valmistellaan toimialoilla. Ne tuodaan kaupunginjohtajan kehysneuvotteluihin, jotka pidetään huhtikuussa viikoilla 14–15.

3.2 Toimialojen tavoitteet

Toimialojen ja tulosalueiden tulokortit vuodelle 2018 valmistellaan kevään 2017 strategiavalmistelun sekä siinä kertyneen aineiston pohjalta. Kesällä 2017 tapahtuvasta valtuustokauden vaihtumisesta johtuen työn pohjana ei ole valmista tulevan valtuustokauden strategiaa. Uusi valtuustokauden strategia hyväksytään valtuustossa 11.12.2017.

Toimialojen ja tulosalueiden tulokorteilla esitetään toimenpiteet ja tavoitteet, joilla edetään kohti valtuustokauden strategian mukaisia tavoitteita. Toimialojen vuoden 2018 tulokortit laaditaan valtuustokauden strategialuonnoksen, kehyksen ja sitovien tavoitteiden sekä toimialojen toiminnan muiden keskeisten tavoitteiden pohjalta. Strategiavalmistelussa huomioidaan valtuustokauden strategian yhteydessä päätettävät ohjelmat.

Myös seuraavat hyvinvointikertomuksen 2016 nostot otetaan huomioon tavoitteiden ja tulokorttien valmistelussa:

1. Työllisyyden tukeminen
2. Maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen
3. Terveelliset elämäntavat: liikunta ja ruokailutottumukset

Talousarvion käyttötalousosassa esitetään toimialoittain ja tulosalueittain vuoden 2018 keskeiset tavoitteet. Tavoitteet mittaroidaan ja niille määritellään lähtötasot (vuosi 2016, viimeisin tieto) sekä tavoitetasot vuodelle 2018. Kaupunkitason sitovat tavoitteet sisällytetään toimialojen tulokortteihin niiden vastuutuksen mukaan.

Tulokortit laaditaan toimiala- ja tulosaluetaoilla (Liite 2, Toimialan ja tulosalueen tulokorttipohjat). Tulokorttipohjaa voi myös täydentää toimialan/tulosalueen tarpeiden mukaan, esim. lisäämällä toimialan tulokortille toimenpide-sarake. Toimialan tulokortti liitetään toimialan taloussuunnitelmaan (käyttely lautakunnassa, mutta ei sisällytetä sellaisenaan TA-kirjaan).

Toimialan tulokortin keskeisistä tavoitteista (max 5 kpl) valmistellaan tiivis teksti taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan. Käyttötalousosassa esitetään myös tekstinä tulosalueiden keskeiset tavoitteet (max 5 kpl) vuodelle 2018 ja taloussuunnitelmakaudelle.

Käyttösuunnitelmaan liitetään toimialan tulokortti ja tulosalueiden tulokorttien tiivistelmät (Liite 3, Toimialan ja tulosalueen tulokortin tiivistelmä). Tavoitteet ja toimenpiteet on kytkettävä määrärahoihin siten, että viimeistään käyttösuunnitelmassa sitovien tavoitteiden resurssit ovat määriteltynä.

3.3 Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Toiminnan kuvaus -kohdassa esitellään tiiviisti toimialan keskeiset tehtävät, organisaatio sekä toiminnassa tapahtuvat muutokset.

Vuonna 2017 toimialat koostavat kukin oman toimintaympäristöanalyysinsä talousarvion valmistelun näkökulmasta (väestö, lainsäädäntö jne.) taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelun edellyttämässä laajuudessa. Toimialojen keskeiset toimintaympäristön muutokset esitellään kaupunginjohtajan toimialatapaamisissa keväällä 2017 ja ne ovat kaupunginvaltuuston arviointiseminaarin 23.3.2017 tausta-aineistoa (viedään Ext-ranetiin).

Toimintaympäristöanalyysissä tarkastellaan erityisesti ulkoista toimintaympäristöä: mahdollisuudet, uhat ja riskit. Aikajana on taloussuunnitelmakausi. Toimialojen laajennetuille johtoryhmille alkuvuodesta pidettävissä strategiavalmistelun työpajoissa syntyy toimintaympäristöä kuvaavaa aineistoa. Lisäksi helmikuussa 2017 valmistuu valtuustokauden vaihteen laaja toimintaympäristökatsaus sekä laaja hyvinvointikertomus 2016: ”Yhteinen hyvinvointi. Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–2016”. USO-kehittämishankkeessa on laadittu kooste (kh 28.9.2015) kaupungin keskeisistä muutosvoimista.

Lyhyt kuvaus toimialan toiminnasta laaditaan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

Kuvaus toimialan toimintaympäristön muutoksista valmistellaan kaupunginvaltuuston arviointiseminaarin 23.3.2017 aineistoksi.

Lyhyt yhteenveto toimialan toimintaympäristöanalyysin keskeisistä tuloksista kirjataan taloussuunnitelman käyttötalousosan Toimiala yhteensä -kohtaan.

3.4 Yhteenveto toimialojen käyttötalousosan sisällöstä

Toimiala yhteensä:

1. Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset
2. Tulokortin / toimialan keskeiset tavoitteet tekstinä (max 5 kpl)

Tehtäväalue:

1. Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset
2. Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella tekstinä (max 5 kpl)
3. Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2018
4. Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut (luku 6.3)

Lisätietoja luvun 3 sisältöalueista antavat:

Christa Salovaara 09 839 22144 ja Antti Torkkeli 09 839 23313

4. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu

4.1 Palveluverkkosuunnittelun tavoitteet

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun tavoitteena on edistää toimialojen palveluverkkojen yhteistarkastelua, tilojen yhteiskäyttöä ja palveluverkkojen uudistamista sekä tehostaa tilajärjestelyitä.

Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun kehittämis- ja koordinoitivastuu on taloussuunnittelun tulosalueella. Palveluverkkosuunnittelu on kiinteä osa taloussuunnitteluprosessia. Koordinointi tapahtuu toimialojen kanssa vuorovaikutteisesti workshop-tilaisuuksissa liitteessä 1 esitetyn aikataulun mukaisesti.

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014–2023 sekä valtuuston 16.11.2015 hyväksymä investointiohjelma ohjaa vuotuista toimialojen toimitilainvestointiohjelman päivittämistä suunnitelmakaudella.

Tilakeskus valmistelee toimialojen päivitetystä toimitilainvestointiesityksistä koosteen, jota käsitellään palveluverkkosuunnittelun workshoppeissa sekä hankejohtoryhmissä.

Palveluverkkosuunnitteluprosessissa valmistellut päivitetyt toimialojen toimitilainvestointiesitykset käyttö-talousvaikutuksineen käsitellään lautakunnissa talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Kaupunkitasoinen investointiryhmä (hankejoto) sopeuttaa investointiesitykset investointikehykseen käymällä yksityiskohtaisesti läpi toimitilainvestointiesitysten päivitykset sekä kunnallistekniset hankkeet ja päättää keskeisistä taloussuunnitelmakauden investointiesityksistä. Toimitilainvestointiesitys sisällytetään kaupunginjohtajan taloussuunnitelmaesitykseen 2018–2021.

Toimialojen toimitilaesitysten laatimista on ohjeistettu tarkemmin taloussuunnitelman laadintaohjeiden investointiosassa kohdassa 9.3.

Lisätietoa palveluverkkosuunnittelusta antaa Kirsi Vatén 09 8392 2718

4.2 Vantaan palveluverkon suunnittelutiedot

Palveluverkkoa koskevat suunnittelutiedot ovat MapInfo muodossa K:\MapData\Palveluverkko\ palvelupisteet -kansioissa. Toimialan tietojen ylläpitäjien tulee päivittää nämä suunnittelutiedot teknisessä lautakunnassa syyskuussa käsiteltävän toimitilainvestointiohjelman mukaisiksi 8.9.2017 mennessä.

Talousarviokirjan karttaliitteiksi laaditaan kartat suurimmista uudisrakennushankkeista, korjausrakentamishankkeista sekä vuokra- ja osaketilojen muutostöistä. Nämä kartat sisällytetään kaupunginvaltuuston päätämässä muodossa talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2018–2021 liitteeksi. Lisäksi TS 2018–2021 keskeiset hankkeet viedään kartta.vantaa.fi- sekä Vampatti-karttoihin.

5. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaohje 2018–2021

5.1 Lähtökohdat ja tarkoitus

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007). Laki määrittää kunnassa vuosittain laadittavan suunnitelman sisältöä. Vantaalla henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu kahdesta osasta: henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmasta sekä koulutussuunnitelmasta ja ne laaditaan yhtenä kokonaisuutena tämän ohjeistuksen ja aikataulun mukaisesti liitteenä olevaan PowerPointiin ja Exceliin.

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on osa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä johtamista. Suunnittelussa määritellään strategian ja toiminnan vaatiman henkilöstön määrällinen ja rakenteellinen kokonaistarve sekä osaamistarve suunnittelukautena. Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun tarkoituksena on tukea strategiasta johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista sekä ennakoita henkilöstökustannuksia. Lisäksi tavoitteena on ohjata organisaation toimintaa niin, että oikeat henkilöstöresurssit ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Koulutussuunnittelussa määritellään tarve- ja tavoitelähtöisesti keinot työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja edistämiseen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2018–2021 lähtökohtia ovat tuleva strategia ja sen talouslinjaukset, joiden valmistelutyö käynnistyy kevään 2017 aikana sekä toimintaympäristöanalyysi ja palvelutuotannon kannalta tärkeimmät osaamistarpeet lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on kytketty osaksi taloussuunnitteluprosessia ja näin ollen laadittavan suunnitelman tulee olla realistinen ja sen toteuttaminen tulee olla talouden näkökulmasta mahdollista.

Vuosien 2018–2021 henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon se, miten sote- ja maakuntauudistus toteutuessaan vaikuttaa kaupunginjohtajan ja konserni- ja asukaspalveluiden toimialoilla sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla ympäristökeskuksen ja tilakeskuksen tulosalueilla.

Henkilöstö- ja koulutussuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, rakenteen, osaamisen ja kohdentumisen määrittely tulevaisuuden tarpeita varten. Henkilöstö- ja koulutussuunnittelu on ennen kaikkea toimien suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin.

5.2 Laatiminen ja kokoaminen

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan yhtenä kokonaisuutena ja yhtenäisellä aikataululla. Suunnitelmaan kuuluu kaksi osaa, jotka ovat henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma sekä koulutussuunnitelma. Molempiin osiin löytyy valmiit pohjat liitteistä (liitteet 4 ja 5).

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan ensin tulosaluetasoisesti, jonka jälkeen niiden pohjalta tehdään toimialatasoinen koonti. Henkilöstökeskus tekee tulosalueiden suunnitelmiin perustuvista toimialojen koonneista kaupunkitasoisen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Näin ollen ylempien tasojen suunnitelmat perustuvat tulosalueiden tarkkoihin suunnitelmiin.

Kaupunkitasoiseen suunnitelmaan liitetään muun muassa periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta. Lisäksi suunnitelmaan liitetään kaupunkitasoiset tavoitteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseksi.

5.2.1 Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman laatiminen

Nyt laadittavan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman pohjana on vuodelle 2017–2020 laadittu suunnitelma. Tulosalueet uudistavat suunnitelmansa siten, että vuoden 2018–2021 suunnitelman pohjana ovat apulaiskaupunginjohtajan antama talouskehys ja sen mukaiset tuottavuusvaateet.

Tulosaluetasoisien henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman 2018–2021 laadinnassa on keskeistä tunnistaa perustehtävään tarvittava osaaminen ja sen jälkeen tehdä johtopäätöksiä siitä, millainen on optimaalinen henkilöstörakenne. Tulosalueilla, joilla tehtäviä (esimerkiksi volyymia) olisi siirtymässä nyt suunnitteilla olevaan sote- ja maakuntahallintoon, tulee tulosalueen tehtäviä ja tuotantotapaa suunnitella todennäköisesti uudelleen sekä optimoida niiden vaatima henkilöstörakenne. Suunnitelmaan dokumentoidaan, miten henkilöstörakenne on suunnittelukauden aikana muuttumassa, miten tavoiteltuun henkilöstörakenteeseen voidaan päästä ja millaisella aikataululla muutos saadaan toteutettua.

Suunnitelmassa käytetään pohjatietona esimiestyön apuvälineenä toimivaa vakanssimuutossuunnitelmaa. Vakanssimuutossuunnitelman painopiste on vuosissa ja siinä esimies suunnittelee alustavasti, mitkä vakanssit tullaan korvaamaan erilaisella tehtäväkuva- ja osaamisprofiililla ja mistä vakansseista luovutaan tehtävien uudelleen järjestelyiden kautta kokonaan myös tehtävien sote- ja maakuntahallintoon siirtyminen huomioiden.

Tulosaluejohtaja päättää, tehdäänkö tulosalueella vain tulosaluetasoinen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma vai tekevätkö kaikki tai osa tulosyksiköistä – esimerkiksi henkilöstömäärältään suuret tai muutosten edessä olevat - myös tulosyksikkötasoisien suunnitelman.

5.2.2 Koulutussuunnitelman laatiminen

Tulosalueen on laadittava koulutussuunnitelma kaikista tulosalueen henkilöstölle suunnatusta kehittämis- toimista ja koulutuksista. Tulosalueen koulutussuunnitelma pohjautuu tulosalueen tarpeisiin ja muutoksiin toimintaympäristössä sekä nykyisen henkilöstön osaamiseen. Osaaminen on selvitetty tulos- ja kehityskeskusteluiden yhteydessä kehityssuunnitelmaa laadittaessa.

Suunnitelmassa arvioidaan koko henkilöstön ammatillista osaamista, mutta koulutusta ja kehittämistoimia voidaan kohdentaa tarpeen ja strategian mukaisesti talouskehysten sisällä. Nyt laadittavaa koulutussuunnitelmaa ei tehdä henkilötasolla, mutta kaikki ammatti- tai henkilöstöryhmät tulee olla mainittuna, joko ammattiryhmittäin tai yksiköittäin.

Koulutussuunnitelmassa kuvataan, miten osaamistarpeet priorisoidaan, mitkä osa-alueet valitaan tärkeimmiksi osaamisiksi sekä millaisilla keinoilla puuttuva osaaminen hankitaan siihen varattujen määrärahojen puitteissa. Suunnitelman tehtävä on auttaa esimiehiä ja johtajia näkemään strategisesti olennaisen koulutuksen tarve. Koulutussuunnitelmassa määritellään, millaisia työkaluja ja keinoja valitaan, kun halutaan kehittää jo olemassa olevaa osaamista.

Osa tulosalueista tuottaa kaupunkitasoista kaikille toimialoille suunnattua koulutusta ja kehittämistä. Tiedot tulosalueen tarjoamasta koko kaupungille suunnatusta koulutuksesta ja kehittämisestä kerätään erikseen eikä niitä liitetä tässä vaiheessa tulosalueen koulutussuunnitelmaan. Henkilöstökeskus ohjeistaa tämän kaupunkitasoisen koulutussuunnitelman kokoamisen erikseen.

5.2.3 Suunnitelmien kokoaminen ja käsittely

Tulosaluetasoiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat lähetetään niiden valmistuttua sähköpostin liitetiedostona oman toimialan henkilöstöyksikköön seuraaville yhteyshenkilöille toimialan aikataulun mukaisesti:

- Sivistystoimi: henkilöstöpäällikkö Anne Manner
- Sosiaali- ja terveystoimi: henkilöstöpäällikkö Anneli Hyvärinen
- Konserni- ja asukaspalvelut: työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuronen

- Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö: henkilöstöpäällikkö Sari Saarinen
- Kaupunginjohtajan toimiala: työmarkkinapäällikkö Pia Viskarinen-Soutamo

Henkilöstöpäällikkö toimittaa tulosaluetasoiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat sekä toimialatasoisen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman budjettineuvotteluiden jälkeen 4.9.2017 mennessä henkilöstökeskukseen työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle. Työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle ilmoitetaan sähköpostilla myös mahdolliset henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmiin tulleet muutokset käyttösuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadinnan yhteydessä kootaan lisäksi talousarviokirjaan tulevat toimiala- ja tehtäväaluekohtaiset henkilöstömäärät. Toimialan henkilöstöpäällikkö toimittaa taulukot myöhemmin ilmoitettavan aikataulun mukaisesti työmarkkinasuunnittelija Anne-Maria Kuroselle, joka toimittaa kaupunkitasoisen koonnin taloussuunnitteluun.

Toimialan henkilöstöpäällikkö ohjeistaa oman toimialan tulosalueita tarkemmin henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun laadintaa ja aikataulua koskien sekä tarvittaessa konsultoi sisältöön liittyvissä kysymyksissä. Henkilöstöpäällikkö ohjeistaa myös oman toimialan tulosalueet koulutussuunnitelman aikatauluun liittyen ja tarvittaessa henkilöstökeskuksen toimialakohtainen asiakkuusvastaava tukee ja konsultoi koulutussuunnitelman laadintaa.

Kaupunkitasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään kaupungin yhteistoimintaryhmässä syysyllä.

Avaimessa on henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatimiseen liittyvää tietoa:

[http://avain.vantaa.fi/palvelut/johtaminen_ja_toimivat_tyoyhteisot/henkilosto- ja_koulutussuunnittelu](http://avain.vantaa.fi/palvelut/johtaminen_ja_toimivat_tyoyhteisot/henkilosto-ja_koulutussuunnittelu)

5.2.4 Suunnitelmien seuranta sekä tehtäviin ja virkoihin liittyvät muutokset

Toimialalla sovitaan parhaiten johtamisjärjestelmään sopiva tapa seurata tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista (määrällistä ja laadullista) sekä toimiala- että tulosaluetasolla.

Työnantajalla on mahdollisuus saada verovähennys osaamisen kehittämisestä, joka perustuu koulutussuunnitelmaan. Osaamisen kehittymistä ja suunnitelman toteutumista tulee seurata työntekijäkohtaisesti ja koulutukseen käytetty aika tulee todentaa. Vantaalla kaikki osaamisen kehittämisen tiedot kootaan ja raportoidaan Osuma koulutusten hallintajärjestelmässä.

Vahvistettu henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma toimii yhtenä perusteena täyttölupaa haettaessa ja vakansseihin liittyvissä muutoksissa, joissa on oma valmistelu- ja päätöksentekoprosessi.

5.3. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tietopohja

Tulosaluejohtaja voi käyttää apuna suunnitelman laatimisessa päivittäisiä johtamisensa välineitä (tulokortti, palvelustrategia, tulosalueen henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma tai koulutussuunnitelma 2017, käyttösuunnitelma SAP:sta jne.). Lisäksi henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa laadittaessa tulee käyttää apunaan saatavilla olevaa tietoa sote- ja maakuntahallintoon siirtymisen vaikutuksista.

Toimialan henkilöstöyksikkö toimittaa alla mainitut taustaluvut:

- Koulutustaso, ikäjakauma, sukupuolijakauma, äidinkieli-jakauma, vakituisten lähtövaihtuvuus
- Vakituisten ja määräaikaisten henkilöstömäärät
- Eläkepoistumaennusteen vuosille 2018–2021
- Tulosalue-/tulosityksikkötasoinen vakanssilista ja nykytilanne henkilöstöstä

Tarvittaessa sovitaan erikseen muista toimitettavista tiedoista tulosalue-/tulosyksikötasolla suunnittelun tueksi.

5.4 Tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2018–2021

Tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2018–2021 kuuluvat seuraavat osa-alueet:

I HENKILÖSTÖ- JA HENKILÖSTÖMENOSUUNNITELMAOSIO

Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma tehdään liitteessä 4 olevan PowerPointin pohjiin.

II KOULUTUSSUUNNITELMAOSIO

Koulutussuunnitelmaan (liite 5) merkitään kaikki tulosalueen henkilöstöä koskeva vuonna 2018 toteutettava osaamisen kehittäminen. Suunnitelmassa kuvataan seuraavat osa-alueet:

- Muutos, kehittämisen kohde tms., johon varaudutaan
- Vaadittava osaaminen, osaamisalue/teema ja osaamistarpeet ja/tai muutokset osaamisvaateissa
- Nykyisen henkilöstön osaaminen: arvio ammatillisen osaamisen kehittämistarpeista
- Henkilöstö/ammattiryhmä
- Osaamisen kehittämisen keinot, koulutukset ja kehittämistoimenpiteet
- Seurantamenettelyt ja raportointi

6. Taloussuunnitelman 2018–2021 laadinta ja perustelut

6.1 Toiminta ja talous

Taloussuunnitelman laadinta etenee luvussa 2 esitetyn sekä laadintaohjeen lopussa liitteenä 1 olevan tarkemman aikataulun mukaisesti. Taloussuunnitelman laadintaa ohjaa kaupunginjohtajan kehys- ja talousarvioneuvottelut. Investointiohjelman laadintaa ohjaa myös palveluverkkosuunnittelun toimintamalli.

Strategisella suunnittelulla, toimintaympäristön muutosten tuntemuksella sekä palvelujen tuotantotapojen ja nykyisen toiminnan arvioinnilla hallitaan kaupungin käyttö- ja investointitalouden menokasvua ja turvataan kaupungin rahoituksellinen asema. Määrärahojen käyttö kohdennetaan palvelujen tuottamisen kannalta välttämättömiin, kuten sopimuksiin sidottuihin, lakien säätämiin sekä valtuuston päättämiin tehtäviin. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee etsiä keinoja, joilla on vaikutusta myös seuraavan suunnitelmakauden toimintamenoihin.

Maksut ja taksat tarkistetaan ja päätetään erikseen talousarvioprosessin yhteydessä. Maksuja ja taksoja korotetaan lähtökohtaisesti kustannusten nousua vastaavasti asiakasmaksuasetuksen rajoissa. Maksuja ja taksoja määriteltäessä huomioidaan kaupungin kokonaistaloudellinen etu ja kaupungin strategiassa määritellyt tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen tavoitteet ja velvoitteet. Maksukorotuksien osalta tulee huomioida tulevan uuden hallintosäännön (korvaa toimialojen johtosäännöt 1.6.2017 alkaen) määräykset maksujen ja korvausten vahvistamisesta. Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, volyymin muutokset, aiempien vuosien toteuma sekä kaikki kertaluontoiset korvaukset ja myyntituotot.

Taloussuunnitelman 2018–2021 valmistelussa hyödynnetään lähtökohtana strategian valmistelutyön alustavia linjauksia soveltuvin osin. Käytettävissä on myös valtuustokauden 2013–2017 strategiasta valmistunut ulkoinen auditointi, jonka suositukset tulee huomioida sitovien tavoitteiden esitysten sekä toimialojen ja tulosaluiden tulokorttien valmistelussa. Myös kaupungin taloustilanteesta valmistui maaliskuussa ulkoinen analyysi strategiatyön ja taloussuunnitelman pohjaksi. Vuotta 2018 koskevat tavoite-esitykset päivitetään syksyllä 2017 valtuustokauden strategian valmistelun edettyä.

Vuoden 2018 talousarvion ja suunnitelmakauden 2019–2021 valmistelu perustuu talouden tasapainottamisen jatkamiseen. Talousarvion laadintaprosessissa huomioidaan talousarvion 2016 toteutuminen sekä realistinen vuoden 2017 käyttösuunnitelman toteumaennuste, päätetyt ja tiedossa olevat lainsäädännölliset, organisatoriset ja toiminnalliset muutokset sekä kaupunginhallituksen kehyspäättös 22.5.2017. Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2018–2021 valmistellaan ennen sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2017 voimassa olevan organisaation mukaisesti. Vuosien 2019–2021 osalta toimialojen ja liikelaitosten on syytä varautua muuttamaan budjetointiperusteita sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön eduskuntakäsittelyn jälkeen uudistuksen vaikutukset huomioiviksi ennen elokuun toimialakohtaisia budjettineuvotteluja.

6.2 Käyttötalouden sisältö

Kaupunginhallitus päättää 22.5.2017 taloussuunnitelman kehyksestä. Kehyspäättös annetaan toimialoille toimintatuottojen, toimintamenojen ja investointien osalta. Toimialojen on noudatettava päätettyä kehystä taloussuunnitelmaesityksiä laadittaessa. Taloussuunnitelma laaditaan vuosille 2018–2021, vuosi 2018 on sitova talousarviovuosi.

Käyttötalouden budjetointiperiaatteet

Bruttoperiaatteella tarkoitetaan sitä, että tulot ja menot sisällytetään talousarvioon ja -suunnitelmaan bruttomääräisinä eli menoja ei vähennetä tuloista.

Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määritellään tulojen ja menojen erotuksena. Tämä on tarkoituksenmukaista tehtävissä, jotka rahoitetaan pääosin palvelujen myynti- ja maksutuloilla. Nettobudjetoidut tehtäväalueet/yksiköt budjetoidaan aina omana talousarviokohtanaan käyttötalousosaan. Talousarvion loppusummaan sisältyvät näiden yksiköiden bruttotulot ja -menot, vaikka valtuusto päättää sitovaksi määrärahaksi tai tuloarvioksi toimintakatteen.

Talousarvio 2018 valmistellaan voimassa olevien sitovuustasojen mukaisesti. Toimialojen tulee esittää arvionsa sitovuustasojensa nykytilasta ja mahdollisista muutostarpeista elokuun budjettineuvottelujen yhteydessä. Vuoden 2017 aikana toteutetut tai päätetyt organisatoriset muutokset tulee huomioida taloussuunnitelman valmistelussa.

Käyttötalousosan sisältö

Käyttötalousosassa valtuusto osoittaa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteuttamisen edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Nettobudjetoitujen toimintojen osalta valtuusto päättää toimintakatteen yksiköittäin ja liikelaitosten liikeylijäämän tavoitteista liikelaitoksittain. Talousarvioesitykset tulee valmistella mahdollisimman tarkalla tasolla jo talousarviovaiheessa, jotta valmistelun aikana päätetyt muutokset voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisesti. Tarkka suunnittelu myös nopeuttaa käyttösunnitelmien laatimista.

Käyttötalouden perustelut annetaan tehtäväalueittain. Perusteluilla pyritään osoittamaan annettujen tavoitteiden, tehtävien ja määrärahan käyttötarkoituksen riippuvuussuhde. Tehtäväaluekohtaiset perustelut muodostavat samalla vuosikolmanneksittain toteutuneesta toiminnasta annettavan raportoinnin perustan.

Perustelut sisältävät mm. toiminnan kuvauksen, strategian valmistelutyön alustavista linjauksista ja sitovista tavoitteista johdetut toimialan keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet, toiminnan keskeisen muutokset ja palvelujen kehittämisen TS-kaudella sekä määrärahan käyttötarkoitusta kuvaavat ja täydentävät muut perustelut sekä tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Käyttötalousosan tekstien sisältöä on kuvattu tarkemmin kohdissa 3.2–3.4 ja taloussuunnitelman laadintaohjeiden liitteenä olevissa mallipohjissa "Toimiala kaikki yhteensä" ja "Tehtäväalue" (Liite 6).

Talousarviokirjassa kaupunkitason tuloslaskelma esitetään kaikkien suunnitelmavuosien osalta. Kaikkien toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen talousarvio- ja taloussuunnitelmavuodet tulee suunnitella riittävällä tarkkuudella tiliryhmien (henkilöstömenot, asiakas- ja muiden palvelujen ostot, avustukset, aineet ja tarvikkeet sekä muut menot) suhteen, jotta tuloslaskelmasta muodostuu looginen esim. tilinpäätöstietoihin verrattuna.

Kaikissa talousarvion valmistelu- ja päätösversioissa käyttötalousosa sisältää tuloslaskelman, jossa esitetään tiedot edellisestä tilinpäätöksestä, kuluvan vuoden talousarviosta, talousarvioesityksestä 2018 ja suunnitelmavuosista 2019–2021. Tehtäväaluetasolla esitetään tuloslaskelma, jossa vertailutietoina ovat kuluvan vuoden talousarvio sekä edellisen vuoden tilinpäätös.

6.3 Talousarvion tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Tehtäväalueen käyttötalousosassa esitetään tehtävä-/tulosalueen tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Talousarviokirjassa esitettävät tunnusluvut ovat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, lautakuntien ja toimialojen ylimmän johdon työkaluja. Lautakunnan talousarvioesitysmateriaaliin sekä käyttösunnitelmiin voidaan sisällyttää myös muita esim. volyymia kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarviokirjassa esitetään tunnuslukuista aikasarja, joka sisältää TP 2015, TP 2016, KS 2017 ja TA 2018 -luvut. Taloussuunnitelmavuosille ei laadita tunnuslukuja. Tunnusluvut laaditaan vuoden 2017 talousarvion laadinnassa olleille pohjille ja ne tuotetaan toimialan budjettineuvotteluun mennessä.

Tulosalueen käyttötalousosassa esitetään tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut. Tulosaluetta kohti tunnuslukujen maksimimäärä on 10 kappaletta.

6.4 Käyttötalouden budjetointiohjeet

6.4.1 Toimintatuotot

Toimintatuottojen budjetoinnissa on huomioitava maksujen ja taksojen korotukset, toiminnan ja volyymin muutokset sekä suunnitteilla olevat kertaluontoiset myyntituotot. Taloussuunnitelmavuosille 2018–2021 on huomioitava kustannustason nousun lisäksi toiminnan muutosten vaikutukset.

Sisäisiä tuloja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava meno on budjetoitu ostavalla yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa.

Toimintatuotot jaotellaan seuraavasti:

- Myyntituotot
- Maksutuotot
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintatuotot

6.4.2 Valmistus omaan käyttöön

Vuoden 2018 talousarvion laadinnasta alkaen VOK-yksiköille ei enää budjetoida menoja ja niitä vastaavia oikaisuja kuten aikaisemmin. Vuodesta 2018 eteenpäin investointikulut oikaistaan kuluoikaisuna suoraan siihen tiliryhmään, mihin alkuperäinen kulukirjaus on tehty. Investointien kirjauskäytänteet eivät kuitenkaan muutu aiemmasta.

Raportoinnissa alkuperäiset kulukirjaukset kohdistuvat palkka- ja sivukulut tileille, muiden palvelujen ostot sekä muut kulut tileille. Näille tileille kohdistetaan kirjauskauden päättyessä kuluoikaisu ja aktivointi taseeseen. Ennen kirjauskauden päättymistä investointimenot ovat mukana toteumissa.

6.4.3 Toimintamenot

Toimintamenot budjetoidaan seuraavasti:

- Henkilöstömenot
- Palvelujen ostot
 - o erikseen asiakaspalveluostot ja muiden palvelujen ostot
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
- Avustukset
- Muut toimintamenot ja muut vuokrat paitsi sisäiset vuokrat, jotka ladataan taloussuunnittelun toimesta.

Sisäisiä menoja budjetoidessa on varmistettava, että sitä vastaava tulo on budjetoitu myyvällä yksiköllä ja että se perustuu keskinäiseen sopimukseen. Sisäisten tulojen ja menojen on täsmättävä kaupungin tuloslaskelmassa.

Henkilöstömenot budjetoidaan SAP -henkilöstömenosuunnittelun kautta. Toimialat tarkistavat budjetoidut toimet seuraavaa prosessia noudattaen:

Henkilöstöpalvelusihteerit ovat toimittaneet helmikuun aikana toiminnanohjausjärjestelmästä ajettun täyttösuunnitelman tarkistettavaksi esimiehille. Täyttösuunnitelma on toiminnanohjausjärjestelmän (SAP HR) raportti budjetoiduista toimista ja niiden tilasta. Tarkistetut täyttösuunnitelmat palautetaan henkilöstöpalvelusihteereille, jotka päivittävät tiedot toiminnanohjausjärjestelmään.

Vuoden 2018 talousarviota varten SAP -henkilöstömenosuunnitteluun ladataan huhtikuussa maaliskuun 2017 palkanmaksun mukaiset budjetoidut toimet. Se sisältää esimiesten ilmoittamat täyttösuunnitelmiin tehdyt muutokset ja korjaukset. Ennen latausta tehdään eHijat – SAP HR -erityisajo, joka päivittää kustannustenjakotiedot niistä budjetoiduista toimista, jotka kohdentuvat usealle yksikölle.

Palkat ja palkkiot, joille ei ole budjetoitua toimea, budjetoidaan lukittujen tilien syöttölomakkeen kautta. Budjetoidessa lukittujen tilien kautta, palkkioihin ja palkkoihin tulevat muutokset on laskettava erikseen. Tätä ohjetta kirjoitettaessa ei palkankorotusprosenttia ole tiedossa.

Kaikkien vakinaisten vakanssien budjetointiin tulee käyttää budjetoitujen toimien lomaketta. Uusista vakinaisista vakansseista täytetään Uudet budjetoidut toimet excel-lomake (liite 7), joka toimitetaan taloussuunnitteluun.

Taloussuunnittelu lähettää tiedon toimialoille, milloin budjetoitujen toimien tiedot ovat tarkistettavissa (viimeistään 18.4.2017), sekä ohjeen korjaustarpeiden ilmoittamisesta ja uusien budjetoitujen toimien perustamisesta järjestelmään.

Mahdolliset palkantarkistukset

Vuoden 2018 mahdollisista palkankorotuksista ei tätä ohjetta kirjoitettaessa ole tietoa. Kehykseen 2018 lasketaan henkilöstömenot nolla (0) kasvulla. Vuoden 2018 palkankorotuksista saadaan mahdollisesti neuvottelutulos loppuvuodesta 2017. Mikäli neuvottelutulos saadaan aikaiseksi, mahdolliset korotukset huomioidaan ja ohjeistetaan valmistelussa myöhemmin.

Varhe-eläkemaksun budjetointi

Vuodelle 2018 budjetoitavat maksut perustuvat 2017 ennakkotietoon, jota on korotettu Kevasta saadulla kertoimella. Taloussuunnittelu toimittaa toimialoille henkilöstöpalveluilta saadut euromäärät, jotka budjetoidaan tilille 410200. Varhe-maksujen budjetoinnin tueksi toimialan talousyksikkö voi pyytää henkilöstöpalveluista koko toimialaa koskevan toimintayksikkölistan. Listojen edelleen toimittamista tulosalueille vastaa toimiala.

Siirtyneiden toimintojen (ISS, Vantti Oy ja HSY) eläkevastuut budjetoidaan tilille 412008 Muut siirtyneet eläkevastuut. Niistä toimitetaan tiedot Varhe-maksu laskelman yhteydessä. HUS-eläkevastuut budjetoidaan tilille 412007. Kunnan maksamat eläkkeet tiliä 412005 ei saa käyttää edellä olevien eläkemaksujen budjetointiin (henkilöstöpalvelujen ohje).

Vuoden 2018 eläke-, työttömyys- ja sairausvakuutusmaksut sekä lomarahan osuus

Pääkäyttäjä tallentaa SAP suunnittelujärjestelmään vuodelle 2018 sivukuluprosentit sekä lomarahaprosentin, joka on 3,5 % (kiky sopimus). Järjestelmässä on huomioitu eri prosentit mm. niiden palkkatilien osalta, joissa kaupunki toimii sijaismaksajana.

Henkilöstömenojen vuoden 2018 sivukuluprosentit: **(Muut kuin eläkemaksu-% varmistuu viimeistään 20.4.)**

- Palkka sekä eläkeperusteinen kaupunki ja liikelaitokset 20,50 %
- Sosiaalimaksut kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela yhteensä 4,66 % ja KuPela 5,16 % muodostuvat seuraavista maksuista:
 - o Sairasvakuutusmaksu 1,12 % (Kiky sopimus)
 - o Muut sosiaalivakuutusmaksut 0,07 % (arviossa käytetään vuoden 2017 prosenttia)
 - o Työttömyysvakuutusmaksu 2,97 % (Kiky sopimus)
 - o Tapaturmavakuutusmaksu kaupunki ja liikelaitokset pl. KuPela 0,50 % ja KuPela 1,0 %

Henkilöstömenot budjetoidaan myös suunnitelmavuosille 2019–2021. Jatkovuosille huomioidaan ainoastaan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelman mukaiset muutokset. Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelmassa on henkilöstömäärät kuvattu sekä ilman sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia että vai-

kutukset huomioiden. Henkilöstömenot budjetoidaan jatkuvuudelle ennen sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2017 voimassa olevan organisaation mukaisesti. Toimialojen ja liikelaitosten on syytä varautua muuttamaan henkilöstömenojen budjetointia sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön eduskuntakäsittelyn jälkeen uudistuksen vaikutukset huomioiviksi ennen elokuun toimialakohtaisia budjettineuvotteluja.

Henkilöstökeskus valmistelee henkilöstömäärästä talousarvioon toimiala- ja tehtäväaluekohtaiset henkilöstömäärätaulukot. Toimialojen henkilöstöyksiköt saavat siitä erillisen ohjeen. Erillisiä taulukoita ei tarvitse toimittaa enää taloussuunnitteluun.

Asiakaspalveluostoihin budjetoidaan kuntalaisille hankitut palvelut, joita ostetaan kunnan ulkopuolisilta palvelun tuottajilta. Nämä perustuvat pääosin kunnan ja palveluntuottajan välisiin sopimuksiin. Budjetoinnissa on huomioitava ostettavien palveluiden hinnan ja volyymin muutokset.

Muiden palveluiden ostoina budjetoidaan palvelutuotantoon liittyvät tuki- ja asiantuntijapalvelut sekä sopimusten mukaiset palvelukokonaisuudet. Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetoinnissa noudatetaan alla olevaa ohjetta.

Ateria- puhtaus- ja muiden käyttäjäpalveluiden budjetointi

Ostoyksikkö vastaa kaupungin käyttäjäpalveluiden eli ateria-, puhtaus-, aula- ja turvallisuuspalveluiden järjestämisestä. Ostoyksikkö vastaa myös asiakastoimialojen käyttäjäpalveluiden hankintasopimuksista.

Ateriapalvelujen ostot (sekä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n että muiden palveluntuottajien) budjetoidaan tilille 441084. Ostoyksikkö huolehtii henkilöstöruokailun budjetoinnista.

Vuoden 2018 ateriapalveluiden budjettiluvun laskentaan vaikuttavia asioita:

- koulujen ja päiväkotien oppilas- ja lapsimäärien muutokset, uudet ja poistuvat kohteet, palveluntuottajan vaihtuminen
- ostoyksikkö ilmoittaa 19.5.2017 mennessä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ja muiden palveluntuottajien arvioidut hinnanmuutokset vuodelle 2018
- talousarviossa 2018 tulee huomioida vuosien 2017 ja 2018 uusista ja poistuneista kohteista johtuva ateriämäärien muutos sekä ilmoitetut hinnanmuutokset

Valvonta-ateriat budjetoidaan myös tilille 441084 arvonlisäverolliseen hintaan. Valvonta-aterioiden ostolaskujen tiliöinnissä arvonlisävero käsitellään vähennysrajoitteisena ostona (laskun alv-koodi 01).

Kokouslounaat budjetoidaan myös tilille 441084 toimialan omalle kustannuspaikalle.

Puhtaanapitoon sisältyvät siivouspalvelujen ostot sekä Vantti Oy:ltä että muilta palveluntuottajilta budjetoidaan tilille 447083.

Pohjalukuna käytetään vuoden 2016 toteutunutta laskutusta. Tätä toteutunutta summaa verrataan vuoden 2017 budjetoituun erään. Talousarvioon 2018 huomioidaan vuosien 2017 ja 2018 käyttöönotettujen uusien ja poistuneiden tilojen kustannusvaikutukset. Olemassa olevien ja uusien tilojen siivottavat neliötiedot löytyvät uudesta kiinteistöhallintajärjestelmästä (KIHA) vaiheittain kevään 2017 aikana. Lisäksi tulee huomioida ostoyksikön 19.5.2017 ilmoittamat palveluntuottajien hinnanmuutokset.

KIHA -järjestelmän käyttöönotto tapahtuu portaittain vuoden 2017 aikana. Tarvittavat käyttöoikeudet ja siihen liittyvä koordinointi on tilakeskuksessa.

Aulapalveluihin sisältyvä kouluisäntäpalvelu jakautuu kiinteistönhuoltopalveluihin ja vahtimestariosuuteen. Kiinteistönhuoltopalveluiden osuus veloitetaan osana sisäistä vuokraa. Aulapalvelut ja kouluisäntäpalveluiden aulapalveluosuus budjetoidaan tilille 447085. Se osa aulapalveluista, jossa toimialalla on omaa henkilöstöä, tulee budjetoida normaalisti henkilöstömenojen kautta. Lisäksi säännöllisen aula-/ kouluisäntäpalvelun ylittävät palvelujen hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Turvapalvelut, kiinteän vartijan (sekä Vantti Oy että muut palveluntuottajat) ja kiertävän vartijan hankinnat sekä rahojen kuljetuspalvelut budjetoidaan tilille 447087 Turvapalveluiden ostot. Lisäksi säännöllisen varti-japalvelun ylittävät hankinnat on arvioitava erikseen talousarviota laadittaessa.

Lisätietoja käyttäjäpalveluiden budjetoinnista antaa Vesa Urtti 09 839 22210. Mikäli toimialat tarvitsevat tilastotietoa palveluntuottajien laskutuksesta kohteittain/palveluittain, voimme pyytää niitä tarvittaessa palveluntuottajilta.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan mm. toimisto- ja koulutarvikkeet, kirjallisuus, elintarvikkeet, vaatteisto, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, puhdistusaineet ja -tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet sekä lämmön, veden ja sähkön hankintamenot. Kalustohankinnat, jotka alittavat pienhankintarajan (10 000 €) ja lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen budjetoidaan tähän tiliryhmään kuuluville tileille.

Avustuksiin budjetoidaan kotitalouksille maksetut tuet ja muut avustukset sekä palvelusesteistä aiheutuvat menot palvelun tuottajan tuottamiin palveluihin, jotka asiakkaalle on myönnetty. Avustukset yhteisöille sisältää myös työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Vuokrat budjetoidaan rakennuksista ja huoneistoista sekä koneista ja laitteista ml. leasingvuokrat. Sisäiset vuokrat toimitiloista tarkistetaan erillisen ohjeen mukaisesti ja ne ladataan talousarvioon keskitetysti sovituna ajankohtana.

6.4.4 Sisäiset vuokrat

Sisäisen vuokran budjetointi

Toimialojen tulee varmistaa, että tilakeskuksen tiedot toimialan käytössä olevista tiloista ja veloitettavista kustannuspaikoista ovat oikein. Sisäinen vuokra lasketaan maaliskuun lopussa toimialojen tarkistamille tiloille ja vuokrat sisällytetään toimialojen talousarvio 2018 kehykseen laskelman mukaisesti.

Toimialojen käytössä olevat tilat tarkistetaan kiinteistöhallintajärjestelmän (Kiha) tiedoista, josta tilakeskus koostaa kullekin toimialalle excel -tiedoston. Tiedostosta tarkistetaan käytössä olevat toimitilat, kustannuspaikat ja neliömäärät. Tarkistustiedosto toimitetaan toimialojen talouspääliköille sähköpostilla 27.3.2017 mennessä, joka sisältää myös ohjeen, miten korjaukset tulee tehdä tiedostoon. Korjatut/tarkistetut tiedot muutospyyntöineen palautetaan tilakeskukseen viimeistään 13.4.2017 Ritva Laasoselle ritva.laasonen@vantaa.fi puh. 22306.

Uudessa kiinteistöhallintajärjestelmässä tilatietoja ylläpidetään uudessa pohjakuvaselaimessa. Tämä tarkoittaa, että käyttäjien neliömäärät saattavat poiketa hieman edellisinä vuosina ilmoitetuista neliömääristä. Tämä korostuu varsinkin isoissa tiloissa. Lisäksi jyvitettyjen neliöiden laskentatapaa on yksinkertaistettu, joka saattaa myös vaikuttaa käyttäjille jyvitettyihin neliömääriin. Tilatietojen oikeellisuuden kannalta onkin keskeistä että toimialat tarkistavat, että heille on merkitty tiloja oikeisiin rakennuksiin ja että tilojen neliömäärät ovat samansuuntaiset kuin aiemmin ilmoitetut.

Tilakeskus tekee toimialojen ilmoittamien tietojen perusteella tarvittavat korjaukset ja laskee sisäiset vuokrat Kiha-järjestelmässä. Sen jälkeen Taloussuunnittelu lataa sisäiset vuokrat tilille 905800 Tilakeskuksen toimittaman aineiston perusteella toukokuussa 2017.

Tilavuokrat veloitetaan vuonna 2018 todellisen käytön mukaan. Käytössä olevien ja suunniteltujen tilojen tarkistus on siten tehtävä huolella talousarvion oikeellisuuden varmistamiseksi. Tilakeskus pitää yllä uusien tilainvestointien aiheuttamat vuokrat ja erilaiset väistötilavuokrat Kiha-kiinteistöhallintajärjestelmässä.

6.4.5 Projektien budjetointi

Projektien perustaminen, hallinnointi ja seuranta tehdään Vantaan projektimallin mukaisesti. Yksittäisten projektien, toimialojen ja tulosalueiden projektisalkkujen hallinnoinnissa sekä raportoinnissa käytetään Ketto Software -järjestelmää. Avaimen Lomakkeet ja ohjeet osiossa on Vantaan projektimallin sivustot, jonne on tallennettu em. projektimalli liitteineen, järjestelmän käyttöohjeet sekä hyödyllistä tietoa projektien hallinnoinnista.

Kansallista ja kansainvälistä rahoitusta suositellaan haettavaksi valtuustokauden strategiaa tai ohjelmia sekä toimialojen erityistavoitteita toteuttaviin projekteihin. Projektiesityksissä tulee esittää selkeästi projektin hyötytavoitteet sekä kustannukset. Projektitoiminta huomioidaan kehystä 2018 laadittaessa: vuonna 2017 päättyvien projektien sekä 2018 alkavien ja jatkavien projektien vaikutus talousarvioon tulee esitellä kaupunginjohtajan toimialakohtaisissa kehysneuvotteluissa. Talousarvion tuloihin ja menoihin tulee budjetoida ne hankkeet ja projektit, joille on jo myönnetty rahoitus tai rahoituksen myöntäminen on todennäköistä. Omarahoitteiset projektit, jotka päätetään käynnistää kesken talousarviovuoden, tulee pääsääntöisesti rahoittaa kuluvan vuoden käyttösuunnitelmasta.

Kaupunginjohtajan toimialalle on tehty keskitetty varaus kaupunkitason strategisesti merkittävien projektien omarahoitusosuuksien maksamista varten. Omarahoitusosuuden maksamista varauksesta haetaan taloussuunnittelusta projektin esiselvityksellä sekä rahoittajalle tehtävällä rahoitushakemuksella. Omarahoitusosuutta voi hakea projekteille, jotka ovat uusia ja joita ei ole pystytty huomioimaan käyttösuunnitelmassa. Omarahoitusosuutta ei voida maksaa tästä varauksesta, mikäli projekti on ollut käynnissä jo edellisenä vuonna. Kaupunginjohtaja päättää keskitetystä varauksesta maksettavat omarahoitusosuudet aina tapauskohtaisesti strategisen merkittävyyden perusteella. Budjetoitua varausta ei voida ylittää.

Taloudellisesti merkittävistä projekteista, jotka päätetään toteuttaa, ja joiden rahoituspäätös saadaan vasta talousarviovuoden kuluessa, tulee sitovuustasojen ylittyessä tehdä määrärahamuutosesitys rahoituspäätösten mukaisesti loka-marraskuussa 2018.

6.4.6 Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelmapoistot edellyttävät kunnalta poistosuunnitelman laatimista sekä erillistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden seuranta ja poistojen laskentajärjestelmän ylläpitämistä. Vantaan kaupungin 1.6.2017 voimaan astuvan hallintosäännön (15 luku, § 7) mukaan kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Poistonalaisia investointeja ovat pysyvien vastaavien muiden hyödykkeiden kuin maa- ja vesialueiden ja sijoitusten hankinnat. Alle 10 000 euroa koskevat hankintamenot budjetoidaan käyttötalousmenoksi.

Taloussuunnitelman poistojen luotettava budjetointi edellyttää, että investoinnit suunnitellaan riittävällä tarkkuudella ja investointien kuluvan vuoden ennuste sekä suunnitellut valmistumisajat (rakentaminen ja aineeton omaisuus osalta) syötetään taloussuunnittelujärjestelmässä investointien talousarvioon.

Suunnitelmapoistot esitetään toimialan tuloslaskelmaosan poistot -rivillä sekä kaupungin tuloslaskelmissa. Toimialat eivät budjeto poistoja, vaan ne laskettuvat sekä taseessa olevan käyttöomaisuuden poistosimulaatiosta että investointien talousarviosta. Suunnitelmapoistot vaikuttavat kaupungin talousarvion tilikauden tulokseen, liikelaitoksen liikelijäämään sekä tuloslaskelmasta laskettaviin tunnuslukuihin.

6.4.7 Arvonlisävero

Tavaroiden ja palveluiden hankintamenot budjetoidaan pääsääntöisesti arvonlisäverottomin hinnoin. Kunta saa viiden prosentin suuruisen laskennallisen palautuksen arvonlisäverolain 130 §:ssä tarkoitetuista verottomista terveyden- ja sairaudenhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta. Laskennalliseen palautukseen oikeuttavista menoista budjetoidaan näin ollen 95 prosenttia laskutusarvosta.

Talousarvioon sisältyvät menot, joiden vähennysoikeutta on rajoitettu, esimerkiksi edustusmenot, tulee budjetoida arvonlisäveroineen. Henkilökunnan valvonta-ateriat budjetoidaan arvonlisäveroineen ulkoiselle tilille 441084 Ateriapalveluostot. Ne myös kirjataan suoraan toimialalle alv-koodilla 00. Tällä vältetään kaksinkertaiselta budjetoinnilta. Valvonta-ateriat säilyvät kuitenkin palkkakirjanpidon ajossa.

Rakentamispalvelujen käänteinen arvonlisävero ei aiheuta poikkeuksia budjetointiin. Talouspalvelukeskus on laatinut erillisen ohjeen maankäytön- ja rakentamisen toimialalle rakentamispalveluja koskevien ostolaskujen käsittelystä.

6.4.8 Taloussuunnitelmavuosien 2019–2021 budjetointi

Taloussuunnitelmavuosien 2019–2021 valmistelu perustuu talouden tasapainottamisen jatkamiseen. Budjetoitaessa huomioidaan toiminnassa ja volyyymeissä tapahtuvat muutokset. Toimintamenojen kasvun tulee olla perusteltu, esim. palvelutarpeen kasvulla. Lähtökohtana kaikessa toiminnassa on tuottavuuden kasvu ja menokehityksen hallinta heikon verotulokehityksen johdosta. Toimintatuottoihin huomioidaan tiedossa olevat maksujen ja volyymin muutokset sekä suunnitellut kertaluontoiset erät.

Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2018–2021 valmistellaan ennen sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön vahvistamista vuonna 2017 voimassa olevan organisaation mukaisesti. Vuosien 2019–2021 osalta toimialojen ja liikelaitosten on syytä varautua muuttamaan budjetointiperusteita sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön eduskuntakäsittelyn jälkeen uudistuksen vaikutukset huomioiviksi ennen elokuun toimialakohtaisia budjettineuvotteluja. Taloussuunnitelman 2018–2021 määrärahojen ja tuloarvioiden kehukset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuun alussa ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 22.5.2017.

6.4.9 Toimialojen taloussuunnitelmien tarkistaminen

Sisäisiä tuloja ja menoja ovat sisäisten suoritteiden ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat. Sisäisiin tulo- ja menoihin luetaan myös liikelaitoksen ja kunnan väliset sisäiset korot, peruspääoman tuotto sekä toimintajärjestysavustukset liikelaitokselle. Sisäiset erät budjetoidaan niille varatuille tulo- ja menotileille. Sisäiset suoritteet laskutetaan ennalta sovittuun hintaan ja ostaja voi vaikuttaa laskutettavien suoritteiden määrään. Sisäisten erien budjetointi tulee perustua myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen kaupungin toimialojen välillä tai kaupungin ja liikelaitoksen välillä. Sisäisten tulojen ja menojen on oltava kaupunkitasolla yhtä suuret ja niiden budjetoinnissa tulee olla huolellinen. Määrärahoja ja tuloarvioita ei saa syöttää järjestelmään tiliryhmätasolla. Oikean sisäisen tilin voi tarkistaa voimassa olevasta tililuettelosta.

Sisäisille tileille ei saa kirjata menoja, jotka ovat ulkoista ostoa. Kustannuksia ei jaeta sisäisellä laskutuksella, laskut joko tiliöidään useammalle kustannuspaikalle tai maksavan yksikön menoa oikaistaan muistiotositteella jälkikäteen.

Toimialan tulee tarkistaa SAP -järjestelmästä:

- Toimialan lakkautetuille tulosityksiköille ei ole lukuja talousarviossa, koska budjetoidut toimet saattavat budjetoida lukuja myös lakkautetuille yksiköille.
- Investointien tulosityksiköille ei ole jäänyt henkilöstömenoja.

- Rakentamisen sisäisille tilausnumeroille on syötetty valmistumiskuukausi- ja vuosi, jotta poistolaskenta menee oikein.
- VOK tulosityksiköiden toimintakate on nolla (0 euroa).
- Budjettia ei ole syötetty tiliryhmätasolle, koska se jakaa summan mm. sisäisille tileille.
- Nimettömille tileille ei ole syötetty talousarviolukuja.
- Sisäiset tulot ja menot perustuvat ostajan ja myyjän välisiin sopimuksiin, jolloin ne ovat molempien osapuolien tiedossa oikean suuruisina.

7. Liikelaitokset

Kaupungin liikelaitoksia ovat Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Työterveys liikelaitos sekä Suun terveydenhuollon liikelaitos. Liikelaitosten perustamisesta, hallinnosta ja johtamisesta säädetään kuntalain 65–68 pykälissä.

Kuntalain 120 § mukaan liikelaitosten kirjanpito on eriytettävä kunnan kirjanpidosta. Liikelaitosten talousarvio- ja suunnitelma laaditaan kaupungin talousarvion erillisenä osana. Liikelaitosten sitovia eriä valtuustoon nähden ovat: 1. kunnan pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, 2. korvaus kunnan tai kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta ja 3. kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle. Liikelaitosten tulot ja menot sekä investoinnit sisältyvät kuitenkin kaupunkitasoisiin tulos-, investointi- ja rahoituslaskelmiin.

Kuntalain 67 § mukaan liikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion ja -suunnitelman sekä toiminnan perustelut vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Kaupungin talousarviossa asetetaan liikelaitoksen valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joista kaupunginvaltuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Kaupungin talousarviossa esitettävät liikelaitosten tuloslaskelma-, investointi- ja rahoituslaskelmataulukot ovat sitovia ainoastaan sitoviksi määriteltyjen erien osalta. Kuntalain mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta valtuuston päättämien sitovien tavoitteiden puitteissa, ja siten johtokunnan päättämä lopullinen käyttösuunnitelma voisi erota kaupungin talousarviokirjassa esitetystä liikelaitoksen taulukosta. Kaupungin talousarviovalmistelun laajuudesta johtuen liikelaitosten talousarvion valmistelun tulee noudattaa kaupungin aikatauluja siten, että liikelaitosten lopulliset talousarviot ja käyttösuunnitelmat vastaavat valtuuston päättämää talousarviota. Muutokset liikelaitosten talousarviossa muuttavat kaupunkitason lukuja talousarviossa, joten ne tulee toteuttaa kaupunkitasoisen käyttösuunnitelmien hyväksynnän jälkeen tai huomioida talousarviovuoden ennusteissa.

Liikelaitosten johtokuntien tulee hyväksyä sekä liikelaitoksen talousarvio että käyttösuunnitelma valtuuston päätöksen jälkeen. Liikelaitokset raportoivat sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta osavuosikatsauksissa, tilinpäätöksessä sekä toimintakertomuksessa.

Liikelaitoksen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta. Johtokunnan on otettava huomioon valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet ja liikelaitosta sitovat erät kunnan talousarviossa. Kunnan talousarviossa liikelaitosta sitoviin eriin tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Liikelaitokset noudattavat tämän ohjeen mukaisia budjetointiohjeita sekä tehtäväalueita koskevia tekstiohjeita.

8. Konserni kunnan talousarviossa

Kuntalain uudistukset (410/2015) tulivat voimaan 1.5.2015. Useita säännöksiä sovelletaan vasta 1.6.2017 lukien, jolloin vuoden 2017 kuntavaaleissa valitun valtuuston toimikausi alkaa. Kuntalain 14 §:ssä korostetaan valtuuston asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa kuntastrategiasta, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnan toimintaan kuuluu 6 §:n tarkoitetuin tavoin kaikki toiminta, jossa kunta on mukana. Kunnan oman organisaation lisäksi strategiassa on arvioitava pitkän aikavälin tavoitteita koko kuntakonsernissa, kuntien yhteistoiminnassa sekä sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvassa toiminnassa.

Valtuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Omistajaohjauksella ja konserniohjeilla on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön hallituksessa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Tavoitteena on omaksua kokonaisvaltaisempi näkökulma kunnan toimintaan, jolloin myös taloudellisen tilanteen arvioimisessa tulisi näkyä peruskunnan talouden lisäksi nykyistä paremmin kunnan toiminta kuntakonsernina ja kuntayhtymissä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

8.1 Konsernin vastuut ja velvoitteet

Koska valtuuston tulee talousarviota hyväksyessä ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, liitetään talousarvioon ja -suunnitelmaan 2018–2021 luku Kuntakonserni 2018–2021. Luvussa esitetään:

1. Konsernirakenne 30.9.2017
2. Konsernirakenteeseen suunnitellut muutokset taloussuunnitelmakaudella 2018–2021
3. Konsernin investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2018–2020
Investoinnit esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin investoinnit yhteensä, merkittävien tytäryhteisöiden investoinnit yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen investoinnit yhteensä sekä kuntayhtymien investoinnit TS 2017–2020 mukaisesti. Luvut esitetään omistussosuuksien mukaisena osuutena yhteisön investoinneista (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2015, TP2016, TA2017, TA2018, TS2019, TS2020
4. Kaupungin ja tytäryhteisöjen lainakannankehitys taloussuunnitelmakaudella 2018–2020
Lainakanta esitetään taulukkomuodossa. Taulukkoon sisällytetään kaupungin lainakanta, merkittävien tytäryhteisöjen lainakanta yhteisöittäin, muiden tytäryhteisöjen lainakanta yhteensä sekä kuntayhtymien lainakanta TS 2017–2020 mukaisesti. Luvut esitetään omistussosuuksien mukaisena osuutena yhteisön lainakannasta (konsernitilinpäätöksen mukaisesti). Taulukossa tulee olla sarakkeet TP2015, TP2016, TA2017, TA2018, TS2019, TS2020
5. Konserniyhteisöille myönnettyt ja suunnitellut takaukset tekstinä sekä taulukkona

8.2 Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet

Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta antaman suosituksen mukaan valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimuksia. Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan voimas-

sa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan. Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan talous- ja hallintopalveluiden tulosalue valmistelee tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet osaksi Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaa 2018–2021. Kaupunginhallituksen yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Tavoitteiden yhteydessä esitetään myös merkittävien yhteisöjen investointiohjelman sisältö. Tavoitteet tulee valmistella konserni- ja asukaspalvelujen talousarvioneuvotteluihin mennessä.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan talous- ja hallintopalveluiden tulosalue valmistelee yhteistyössä talouspalvelukeskuksen konsernilaskennan sekä rahoituksen tulosalueen kanssa konsernirakenteen kuvauksen, muutokset konsernirakenteessa sekä taulukot kuntakonsernin investoinneista, lainakannan muutoksista sekä takauksista.

Merkittävimpiä tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet ja investoinnit esitellään valtuuston iltakoulussa 7.9.2017.

9. Investoinnit

9.1 Investointiosan valmistelu

Investointiosassa valtuusto käsittelee määrärahat hankeryhmäkohtaisesti. Investointiosaan varataan talousarviovuonna tarvittava määräraha ja lisäksi suunnitelmavuosille arvioitu määrärahan tarve.

Investointiosassa esitetään hankekohtaisesti investointeja koskevat tavoitteet, jossa selvitetään mm. tavoitellaanko palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Perustelutietona esitetään hankkeiden kokonaiskustannusarviot. Jos hankkeen tai sen osan toteutuminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, tarvittava osa rahoituksesta on otettava seuraavien vuosien talousarvioon. Kaupungin investoinnit suunnitellaan ja esitetään talousarviokirjassa kymmenelle vuodelle. Investoinneista laaditaan perustelut vuosien 2018–2021 osalta. Tilainvestointien budjetointivastuu on tilakeskuksella.

Talousarvion investointiosaan budjetoidaan investointiin saatava rahoitusosuus, joka voi olla valtionosuutta tai muuta rahoitusosuutta. Rahoitusosuus budjetoidaan tuloksi sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan kunnalle syntyvän. Esim. jälkirahoitteinen valtionosuus budjetoidaan rahoitusosana sille vuodelle, jonka aikana oikeus valtionosuuteen kunnalle syntyy.

Taloussuunnitelman 2018–2021 investointien määrärahojen ja tuloarvioiden kehykset määritetään alustavasti toimialojen kehysneuvotteluissa huhtikuun alussa ja niistä päätetään kaupunginhallituksessa 22.5.2017.

9.2 Investointiosan hankeryhmät

Irtain omaisuus

Pysyillä vastaavilla (aiemmin käyttöomaisuus) tarkoitetaan jatkuvasti useana tilikautena tuloa tuottavia hyödykkeitä, koneita ja kalustoa sekä atk-ohjelmistoja. Hankintoihin käytetään investointiosan irtaimistomäärärahaa ja yksittäisen laitteen hankintamenon tulee ylittää pienhankintaraja 10 000 €. Laitteen asennus kuuluu hankintameno. Laitteen käytön koulutus ei kuitenkaan ole investointia.

Ensikertainen kalustaminen on irtainta omaisuutta, joka hankitaan kohteen uudisrakentamisen tai perusrantamisen yhteydessä. Ensikertainen kalustaminen käsitellään yhtenä pysyvien vastaavien kohteena, vaikka sen hankinta kertyisi pidemmällä aikavälillä ja useammista pienemmistä hankinnoista. Lisähankinnat ensikertaiseen kalustamiseen ovat käyttötalousmenoja. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis.

Toimialan irtaimen omaisuuden hankintaesitykset toimitetaan taloussuunnitteluun toimialan budjettien-neuvottelumateriaalien yhteydessä.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden investoinnit suunnitellaan vuosille 2018–2027. Vuosien 2018–2021 hankkeet perustuvat tietohallinnon johtoryhmän toimialojen esityksistä tekemään priorisointiin. Aineettoman omaisuuden budjetointivastuu on tietohallinnon palvelukeskuksella ja määrärahat budjetoidaan kohdetasolla (sisäinen tilaus). Aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista, muun muassa muista pitkävaikutteisista menoista, tehtävät poistot aloitetaan yleensä heti menojen syntymistilikautena.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien budjetointivastuu on taloussuunnittelulla, joka pyytää tiedot toimialoilta. Tilakeskus vastaa kaupungin omistamien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden myyntitulojen (sekä käyttöta-

louteen budjetoitavat myyntivoitot että investointiosan tuloiksi budjetoitavat tasearvot) arvioinnista ja budjetoinnista.

Rakentaminen

Tilakeskus vastaa uudisrakentamisen, korjausrakentamisen ja vuokra- ja osaketilojen muutostöiden budjetoinnista investointiosaan kohdetasolla (sisäinen tilaus).

Kiinteä omaisuus ja julkinen käyttöomaisuus

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala vastaa kiinteän omaisuuden sekä julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmien budjetoinnista.

9.3 Toimitilainvestointien valmistelu

Muutosesitykset voimassaolevaan toimitilainvestointiohjelmaan laaditaan tilakeskuksen toimialoille 26.1.2017 lähettämän ohjekirjeen mukaisesti (liite 8).

Toimialat toimittavat kaikki toimialan johdon hyväksymät toimitiloihin liittyvät esitykset kootusti tilakeskukseen 28.2.2017 mennessä (yksityiskohtaiset ohjeet, ks. liitteet 9 - 13).

Vuosikorjaustyöesitykset vuodelle 2018 toimitetaan erikseen toimitettavan ohjeen mukaisesti 28.4.2017 mennessä palveluvastaava Pauli Pesoselle. Vuosikorjaustyöesitykset koskevat alle 10 000 € korjaustöitä.

Käyttötalousvaikutusten arviointimateriaali palautetaan Risto Adlerille 15.8.2017 mennessä. Arviot liitetään syksyllä lautakuntien talousarvioesityksiin.

Lisätietoja toimitilaesityksistä tilakeskuksessa antaa hankeohjelmoija Risto Adler, p. 09 8392 9170.

9.4 Tietojärjestelmäinvestointien sekä tietohallinnon palvelukeskuksen käyttötalouden talousarvioesityksen valmistelu

Tietohallinto esittää keskitetysti määrärahat palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvien suunnitelmiensa sekä toimialojen toimittamien esitysten perusteella.

Jotta tietohallinto voi tehdä talousarvioesityksen tarvittavista määrärahoista, toimialojen on toimitettava tietohallinnon ICT-palvelukoordinaattoreille 6.3.2017 mennessä uusimmat hanke-ehdotukset ja 18.4.2017 mennessä käyttötalousarviot uusista toimipisteistä ja laitteista. Tätä ennen esitykset tulee käsitellä yhdessä ICT-palvelukoordinaattoreiden kanssa.

Investointiohjelman sekä sähköisten palveluiden tuotejonoa optimoidaan kvartaalipohjaisesti. Investointiohjelman tuotejonoa käsitellään tietohallinnon ohjausryhmässä, ja sähköisten palvelujen tuotejonoa käsitellään sähköisten palvelujen ohjausryhmässä. Toimialan tulee tarkastaa aiemmin esitettyjen ja edelleen validien ICT-hanke-ehdotusten hyöty-kustannuslaskelmat sekä päivittää käynnissä olevien hankkeiden hyöty-kustannuslaskelmat tietohallinnon ohjausryhmän arviointia varten 6.3.2017 mennessä. Investointiohjelman tuotejono on saatavilla toimialan ICT-palvelukoordinaattorien kautta.

Investointiohjelman optimaalista käyttöä varten valmistellaan tuotejonossa ohjelman ulkopuolella olevat 1-3 tärkeintä hanketta kilpailutusasiakirjojen osalta mahdollisimman valmiiksi kvartaalipohjaista optimointia varten. Tietohallinto käynnistää hankkeiden määrittelyprosessin.

9.4.1 Tietojärjestelmäinvestoinnit

Toimialan tulee valita hankeideoistaan parhaat tuottavuusideat ja pakolliset lakisääteiset muutokset. Myös lakisääteisistä muutoksista tulee täyttää idean esittely.

Toimialan uusista hanke-ehdotuksista tulee täyttää idean esittely (Liite 14: Idean esittelypohja). Hanke-ehdotukset on käsitelty toimialan omassa johtoryhmässä ja toimialan talous- ja hallintojohtaja on ne hyväksynyt. Yli 1 miljoonan euron hankkeista (investointi + 4 vuoden käyttökulut) tulee täyttää myös erillinen arviointikehikko (Liite 15: Arviointikehikko tietojärjestelmähankeille ja projekteille). Muiden kuin lakiin perustuvien uusien hankkeiden tulee täyttää kaupungin säästöperusteet eli hankkeen on maksettava itsensä takaisin neljässä vuodessa ja toimialan tulee tehdä omille hankkeilleen keskinäinen priorisointi. Toimialojen tulee lunastaa päättäneiden investointien osalta hyöty-kustannuslaskelmissaan ilmoittamansa hyödyt.

Hanke-esityksiin liittyvät hankkeen aikaiset koulutustarpeet on esitettävä idean esittelykalvoilla. Hankkeen aikaiset koulutuskulut (pääkäyttäjä- ja loppukäyttäjäkoulutukset) ovat käyttötalousmenoa, johon toimialojen tulee varautua.

Tietohallinto luo toimialojen esityksistä tuottavuuspriorisointiin pohjautuvan esityksen uudeksi investointihelmäksi tietohallinnon ohjausryhmään hyväksyttäväksi.

9.4.2 Käyttötalous

Käyttötalouteen liittyviä kustannuksia ovat mm. tietojärjestelmien hankintaan liittyvät ylläpito- ja käyttömenot, käyttöoikeusmaksut, työasemahankinnat sekä mahdolliset tietoliikennekuluihin vaikuttavat seikat (esim. uudet toimipisteet). Hankkeisiin liittyvät käyttötalousarviot tulee toimittaa hanke-ehdotusten mukana tietohallintoon ICT-palvelukoordinaattorille.

Käyttötalouteen liittyen toimialan on ilmoitettava liitteenä olevilla pohjilla uusista kohteista/laitteista seuraavat tiedot (Liite 16: Muutokset toimipisteissä ja työasemissa ja Liite 17: Tietoliikennemuutokset):

- Täysin uusi toimipiste, johon tarvitaan uudet laitteet
- Henkilöstömäärän lisäykset
- Erityistarpeet, jotka vaikuttavat olemassa oleviin leasinglaitteisiin (esim. toimintatavan muutos, leasingajan keskeytys ja toimialan itsensä kustantamien laitteiden kuten tablettien ottaminen tilalle)

Huom! Tietohallinto sitoutuu ajoissa ilmoitettuihin ja sovittuihin muutoksiin, mikäli tietohallinnon käyttötalousvaikutukset huomioidaan. Muussa tapauksessa palvelutasoa ja rahoitusta ei voida luvata.

Toimialojen tulee itse varautua omassa talousarviossaan seuraaviin käyttötalouskuluihin:

- Mobiili- ja tablettipäätelaitteista aiheutuvat hankinta- ja käyttökulut.
- Puhelinliikenteestä aiheutuvat kulut.
- 3G (4G)-yhteyksien käytöstä ja vuokrista aiheutuvat kulut.
- Vakioimattomat, yksittäisissä työasemissa tai vain joissakin yksiköissä käytössä olevat ohjelmat (esim. Adobe-julkaisutuotanto- ja kuvankäsittelyohjelmat, koulujen opetusohjelmat).
- Tulostuskustannukset osana pilvitulostusratkaisua.
- Leasingtyöasemien osalta laitteilla on vuokra-ajan kattava laajennettu takuu. Takuun jälkeisistä työasemien tarvikkeisiin tai huoltokuluihin kuluista menoista vastaa käyttäjäyksikkö.
- Kannettaviin tarvittavat lisätarvikkeet: näppäimistöt, telakat, ergonomiahiiret ja laukut sekä lisä- ja erikoisnäytöt.
- Lisätarvikkeiden osalta takuun jälkeiset tarvikkeisiin tai huoltokuluihin kuluvat menot.
- Palauttamatta jääneet tai kadonneet leasinglaitteet.

- Mahdolliset työasematoimitukseen liittyvien lisätöiden, -asennuksien, -ohjelmien tai -palvelujen kustannukset (esim. koulu- ja päiväkotikohtaiset opetusohjelmat).
- Ulkopuolisten hallinnoimien tietojärjestelmien ylläpito-, käyttö- tai tukikulut (esim. Trafin ajoneuvorekisteri, ulkoisten tiedonhakupalveluiden käyttö).
- Toimialojen varaamien domain-nimien vuokrat ja niihin liittyvät www-palvelu- yms. kustannukset.
- Tietotekniikan käyttöön liittyvät koulutuskulut ja ohjelmien koulutuskulut.
- Hankkeiden pääkäyttäjä- ja loppukäyttäjäkoulutuksien kulut.
- Tietohallinto varautuu Tiedolla johtamisen ratkaisun käyttöönottoon liittyen omassa käyttötalous-suunnitelmassaan 300 käyttäjän lisensointiin (50 käyttäjää / toimiala). Toimialat varautuvat käyttö-taloussuunnitelmissaan Tiedolla johtamisen ratkaisun mahdolliseen lisäkäyttöön (7 € / käyttäjä / kk).

9.4.3 Tietohallinto - Talousarvioesityksen valmistelun aikataulu

1. Uudet investointiesitykset toimitettava ICT-palvelukoordinaattoreille 6.3.2017 mennessä:
 - Idean esittely kalvoilla (sis. hyöty-kustannuslaskelma) (Liite 14)
 - yli 1 miljoonan euron (sis. investointi ja 4 vuoden käyttötalouskulut) euron hankkeista liitteenä arviointikehikko (Liite 15)
2. Käyttötalousarviot uusista toimipisteistä ja laitteista 18.4.2017 mennessä (Liitteet 16 ja 17)
3. Investointiohjelman käsittelyaikataulu:
 - Tietohallinnon ohjausryhmän ensimmäinen käsittely 10.3.2017
 - Tietohallinnon ohjausryhmän toinen käsittely tarvittaessa 15.5.2017
 - Tietohallinnon ohjausryhmä 9.6.2017, talousraamiesitys
 - Tarvittaessa jatkokäsittely syksyn ohjausryhmissä
 - Tietohallinnon ohjausryhmä lokakuussa, talousraamin ja käynnissä olevien hankkeiden tarkennukset ja vaikutukset vuoden 2018 investointiohjelmaan

10. Budjetointijärjestelmä

10.1 Järjestelmän rakenne

Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan SAP-budjetointijärjestelmässä. Budjetointijärjestelmä sisältää henkilöstömenosuunnittelun, muun käyttötalouden suunnittelun, investointisuunnittelun sekä rahoituserien suunnittelun.

Budjettiluvut syötetään toimialojen toimesta sekä talousarviovuodelle 2018 että taloussuunnitelmavuosille 2019–2021. Jatkovuosien luvut tulee suunnitella vähintään talousarviokirjan mukaisella tehtäväalueetasolla ja tiliryhmätasolla.

Suunnitteluhierarkia koostuu seuraavista tasoista:

- yritystaso (esim. Vantaan kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Marja-Vantaa rahasto)
- toimialataso (esim. Sosiaali- ja terveystoimi)
- tulosalue (toimialojen määrittelemä)
- tulosityksikköryhmätaso (toimialojen määrittelemä)
- tulosityksikkötaso (toimialojen määrittelemä)

Talousarviokirjaan kootaan Vantaan kaupungin osalta tehtäväalueetasoiset tiedot sekä lisäksi yritystason tiedot liikelaitoksista ja rahastoista. Investoinnit esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin aiemman käytännön mukaisesti.

Jokaisella toimialalla, liikelaitoksella ja rahastolla tulee olla nimettynä yksi tai useampi SAP-budjetoinnin pääkäyttäjä, jotka vastaavat siitä, että budjetointiprosessi etenee ko. organisaatiossa kaupunkitason valmisteluajataulun ja -ohjeistusten mukaisesti, ja että budjetointiluvut ovat kokonaisuuden osalta oikein koko suunnittelukaudelle.

Toimialojen SAP-budjetoinnin pääkäyttäjät vastaavat osaltaan siitä, että toimialan budjetoijilla on tarvitsemansa käyttöoikeudet ja riittävä järjestelmän käytön osaaminen budjetointiprosessin käynnistyessä. Taloussuunnittelu järjestää keskitetysti budjetointijärjestelmän koulutuksia toimialojen ilmoittamien tarpeiden mukaisesti.

10.2 Suunnitteluhierarkian ylläpito

Taloussuunnitteluorganisaation tulosityksiköiden lisäykset, muutokset ja kohdennukset haetaan Efecte SSP:n kautta. Vakiohierarkiaan tehtävät muutokset toteutetaan talouspalvelukeskuksessa, ja niiden kohdistusten muutokset suunnitteluhierarkiaan taloussuunnittelussa. Tulosityksiköt kytketään Efectessä ilmoitetun mukaisesti suunnitteluhierarkiaan.

Tulosityksikköhierarkiassa tapahtuneet muutokset kuluvan vuoden osalta suunnitteluvuoteen nähden tulee kohdistaa tulosityksiköittäin suunnitteluvuoden tulosityksikköryhmään. Taloussuunnittelu päivittää suuret organisaatiomuutokset suunnitteluhierarkiaan yhteistyössä talouspalvelukeskuksen ja toimialan kanssa.

Tavoiterivihierarkian ylläpito

Uusista avattavista tileistä on lähetettävä tieto taloussuunnitteluun ja talouspalvelukeskukseen, jotta ne voidaan päivittää tavoitehierarkiaan.

Kaikista muutoksista organisaatiohierarkiaan tulee ottaa yhteyttä taloussuunnitteluun 31.8.2017 mennessä. SAP-pääkäyttäjät antavat lisäohjeita hierarkiamuutosten huomioinnista käyttösuunnitelmien osalta.

10.3 Talousarvioprosessin päävaiheet taloussuunnittelujärjestelmän näkökulmasta

- Taloussuunnittelun pääkäyttäjä vaihtaa suunnittelukauden seuraavalle taloussuunnitelmakaudelle.
- Taloussuunnittelun pääkäyttäjä lataa henkilöstömenosuunnitteluun maaliskuun palkanmaksun mukaiset budjetoidut toimet.
- Taloussuunnittelun pääkäyttäjä muuttaa sivukulut taloussuunnittelun tarkistamien sivukuluprosenttien mukaisesti sekä lisää laskentaa varten mahdollisen palkankorotusprosentin.
- Toimialat tarkistavat TS laadintaohjeen sekä muun ohjeistuksen mukaisesti budjetoidut toimet sekä pyytävät tarkistettujen tietojen uudelleen latauksen.
- Muut kuin budjetoitujen toimien henkilöstömenot syötetään henkilöstömenosuunnittelun lukittujen tilien lomakkeen kautta.
- Muiden kuin henkilöstömenojen määrärahat voi toimialan pääkäyttäjä kopioida edellisen käyttösuunnitelman mukaisesti. Tällöin menoja voidaan korottaa halutulla prosentilla. Huomioitavaa on, että toimialalla voi olla sellaisille tulosityksiköille käyttösuunnitelma, jolle ei enää seuraavalla kierroksella budjetoida tai suuria summia tileillä, joille ei seuraavalla kierroksella ole tarve budjetoida.
- Sisäiset vuokrat ladataan järjestelmään taloussuunnittelun pääkäyttäjän toimesta tilojen tarkistusprosessin jälkeen. Tarkempi ohje kohdassa 6.4.4 Sisäiset vuokrat.
- Toimialat tekevät keskitetysti toimialaesityksestä lautakuntapäätöksen SAP:iin ja tarkistavat, että se on kaupunginhallituksen päättämän kehyksen mukainen.
- Lautakuntakäsittelypäivien jälkeen toimialat tekevät järjestelmään uuden lautakuntapäätöksen.
- Taloussuunnittelu jatkaa talousarvion valmisteluprosessia. Taloussuunnittelupuoli suljetaan toimialojen käyttäjiltä käyttösuunnitelmavaiheeseen asti.

11. Taloussuunnitelmakirjan materiaalien toimittaminen

Talousarviotiedot tulee olla kaupunginjohtajan toimialan osalta valmiina SAP-järjestelmässä 22.6.2017 mennessä ja muiden toimialojen osalta 27.8.2017 mennessä.

Toimielimen talousarvioesityksen tekstit ja tunnusluvut sekä talousarviokirjan investointiosaan tulevat materiaalit toimitetaan taloussuunnitteluun lautakuntakäsittelyn jälkeen. Kajon, Konsaksen ja Maton osalta toimitus viimeistään 8.9.2017 ja Sivin ja Sosterin osalta viimeistään 15.9.2017. Tekstit toimitetaan Word-muodossa, tunnuslukutaulukot ja investointien kohdetaulukot Excel-muodossa. Taloussuunnittelu antaa toimialojen valmistelijoille erilliset ohjeet materiaalien toimittamisesta.

Tiivis talousarvion käsittelyaikataulu aiheuttaa haasteita keskitetylle valmistelulle sekä talousarvion taitto- ja käännöstyölle. Materiaalit tulee toimittaa täydellisinä annettuihin määräaikoihin mennessä, ja materiaalien toimittamisen jälkeen niihin mahdollisesti tehdyistä muutoksista tulee ilmoittaa aina taloussuunnitteluun Päivi Kunnakselle.

12. Liitteet

Liite 1	Taloussuunnitelman 2018–2021 ja sitovien tavoitteiden laadintaprosessin aikataulu (Word)
Liite 2	Toimialan ja tulosalueen tuloskorttipohjat (Excel)
Liite 3	Toimialan ja tulosalueen tuloskortin tiivistelmä (PowerPoint)
Liite 4	Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma 2018–2021 (PowerPoint)
Liite 5	Koulutussuunnitelmapohja 2018 (Excel)
Liite 6	Mallitekstipohjat toimiala ja tehtäväalue yhteensä (Word)

Henkilöstömenosuunnittelu

Liite 7	Uudet budjetoidut toimet (Excel)
---------	----------------------------------

Toimitilainvestoinnit

Liite 8	Ohje: toimitilainvestointiohjelma 2018 (Word)
Liitteet 9-11	Investointiohjelmataulukot hankeryhmittäin (Excel)
Liite 12	Menettelytapaohjeet uusia toimitiloja hankittaessa (Pdf)
Liite 13	Ohje: Modelspace–Vantaan investointisuunnittelu (Pdf)

Tietohallinnon investoinnit

Liite 14	Idean esittelypohja (PowerPoint)
Liite 15	Arviointikehikko tietojärjestelmähankkeille ja projekteille (Word)
Liite 16	Muutokset toimipisteissä ja työasemissa (Excel)
Liite 17	Tietoliikennemuutokset (Excel)

LIITE 1. Taloussuunnitelman 2018–2021 laadinta-aikataulu

	<u>Pvm</u>
<u>TAMMIKUU</u>	
Talous- ja strategiafoorumi 1	20.1.2017
Tilakeskus toimittaa ohjekirjeen toimitilainvestointiohjelman tarkistamisesta	26.1.2017
<u>HELMIKUU</u>	
Hankejohtoryhmä I	16.2.2017
Tarkistettu investointiohjelma ja toimitilojen hanke-esitykset hankekortteineen Ris-to Adlerille	28.2.2017
Pihojen korjauksia koskevat esitykset Ulla Puranen-Mashalalle	28.2.2017
Keittiölaitteiden korjausesitykset Tarja Aaltolalle	28.2.2017
Ohjeet toimialan ja tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatimiseksi Avaimessa	28.2.2017
<u>MAALISKUU</u>	
Talous- ja strategiafoorumi 2	1.3.2017
Kaupunginvaltuusto, KV info; hyvinvointiraportti	2.3.2017
Toimialojen toimitettava tietohallinnon ICT-palvelukoordinaattoreille uusimmat tietohallinnon hanke-ehdotukset	6.3.2017
Kaupunginvaltuuston arviointi- ja lähetekeskusteluseminaari; toimintaympäristö-analysit toimialoittain	23.3.2017
Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun workshop I	27.3.2017
Tilakeskus toimittaa toimialoille Kiha-järjestelmän aineistosta excel-tiedoston, josta tarkistetaan käytössä olevat toimitilat, kustannuspaikat ja neliömäärät	27.3.2017
Kaupunginvaltuusto; KV info	30.3.2017
<u>HUHTIKUU</u>	
<i>Toimialojen kehysneuvottelut:</i>	
Maankäytön kehysneuvottelu	4.4.2017
Sosiaali- ja terveystoimen kehysneuvottelu	7.4.2017
KJ toimialan kehysneuvottelu	11.4.2017
Konserni- ja asukaspalvelut kehysneuvottelu	11.4.2017
Sivistystoimen kehysneuvottelu	12.4.2017
Toimialat toimittavat tarkistettut toimitila-aineistot sähköpostilla Tilakeskukseen Ritva Laasoselle	13.4.2017
Toimialojen toimitettava ICT-palvelukoordinaattorille käyttötalousarviot uusista toimipisteistä ja laitteista	18.4.2017
Budjetoitujen toimien tiedot tarkistettavissa SAP:ssa viimeistään	18.4.2017
Hankejohtoryhmä II	18.4.2017
Budjetoitavat Varhe-maksut lähetetään toimialoille	20.4.2017
Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun workshop II	21.4.2017
Kaupunginhallitus; taloussuunnitelman laadintaohjeen käsittely	24.4.2017

Ehdotukset vuosikorjausohjelmaan vuodelle 2018 kirjataan Manageriin viimeistään 30.4.2017

TOUKOKUU

Hankejohtoryhmä III	2.5.2017
Talous- ja strategiafoorumi 3	4.5.2017
Kaupunginvaltuusto, KV info; kehysvalmistelun esittely, sitovien tavoitteiden aihiot	4.5.2017
Kaupunginhallitus; kehyksen valmistelutilanteen esittely	8.5.2017
Osavuosikatsausaineisto 1/2017 (1.1.-30.4.) aineiston toimitus taloussuunnitteluun	12.5.2017
Kevään 2017 aikana päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma toimitettava riskienhallintapäällikkö Heikki Kankaalle (heikki.t.kangas@vantaa.fi)	12.5.2017
Taloussuunnittelu lataa toimialojen ilmoittamilla muutoksilla korjatut vuokrat SAP taloussuunnittelujärjestelmään	15.5.2017
Hankejohtoryhmä IV	18.5.2017
Ostoyksikkö ilmoittaa käyttäjäpalveluiden palvelutuottajien arvioidut hinnannmuutokset vuodelle 2018	19.5.2017
Kaupunginhallitus; kehyksen ja luonnosten sitoviksi tavoitteiksi käsittely	22.5.2017
Investointien käyttötalousvaikutukset pohjatiedosto toimitetaan toimialoille	31.5.2017

KESÄKUU

Kaupunginvaltuusto; kehys ja sitovat tavoitteet tiedoksi	12.6.2017
Talousarviotiedot SAP:ssa kaupunginjohtajan toimialan osalta viimeistään	22.6.2017

ELOKUU

Käyttötalousvaikutusten arviointimateriaali palautetaan Risto Adlerille viimeistään	15.8.2017
Hankejohtoryhmä V	15.8.2017
Kaupunginvaltuuston seminaari; strategia, taloussuunnitelma	17.-18.8.2017
Talous- ja strategiafoorumi 4	24.8.2017
<i>Toimialojen budjettineuvottelut:</i>	
Konserni- ja asukaspalvelujen budjettineuvottelu	22.8.2017
Sosiaali- ja terveystoimen budjettineuvottelu	23.8.2017
Sivistystoimen budjettineuvottelu	24.8.2017
Maankäytön budjettineuvottelu	25.8.2017
KJ toimialan budjettineuvottelu	31.8.2017
Talousarviotiedot (paitsi Kajo jo 22.6.) SAP:ssa viimeistään	27.8.2017
Hankejohtoryhmä VI	30.8.2017
Organisaatiota tai hierarkiaa koskevat muutokset tulee ilmoittaa taloussuunnitteluun viimeistään	31.8.2017

SYYSKUU

Toimialan budjettineuvotteluissa vahvistetut henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat palautetaan henkilöstökeskukseen Anne-Maria Kuroselle	4.9.2017 Konsas, Soster, Sivi, Mato 7.9.2017 Kajo
Kaupunginvaltuuston iltakoulu; investointiohjelma, yhtiöesittelyt	7.9.2017

Lautakuntakäsittelyt, viikot 36–37	4.-13.9.2017
Toimielimen talousarvioesityksen tekstit ja tunnusluvut sekä talousarviokirjan investointiosan materiaalit taloussuunnittelun Päivi Kunnakselle viimeistään	8.9.2017 Kajo, Konsas, Mato 15.9.2017 Sivi, Soster
Palveluverkkoa koskevat suunnittelutiedot tarkastettuna MapInfo-tietokannassa	8.9.2017
Osavuositarkastusaineisto 2/2017 (1.1.-31.8.) aineiston toimitus taloussuunnitteluun	15.9.2017

LOKAKUU

Hankejohtoryhmä VII	3.10.2017
Talous- ja strategiafoorumi 5	4.10.2017
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys (YTR, lehdistö, TS-info 1)	9.10.2017
TS-info 2; toimialojen TS-esitykset	10.10.2017
Käyttösuunnitelmien laadintaohje toimialoille	12.10.2017
Valtuustoryhmät palauttavat talousarviota koskevat selvityspyynnöt	12.10.2017
Toimialojen vastaukset selvityspyyntöihin julkaistaan Extranetissä	18.10.2017
Valtuustoryhmät palauttavat muutosesitykset talousarvioon (korilista)	25.10.2017
Koonti muutospyyntöistä lähetetään neuvottelijoille (korilista)	26.10.2017
Valtuustoryhmien välinen TS neuvottelu & Kaupunginhallituksen talousarvioesitys	30.10.2017

MARRASKUU

Kaupunginvaltuuston iltakoulu; strategia	2.11.2017
Talous- ja strategiafoorumi 6	3.11.2017
Kaupunginvaltuusto; TS 2018–2021 päätös, veroprosenttipäätökset	13.11.2017

JOULUKUU

KJ 3. toimialatapaamiset:

Maankäytön toimialatapaaminen	1.12.2017
Sivistystoimen toimialatapaaminen	4.12.2017
Sosiaali- ja terveystoimen toimialatapaaminen	7.12.2017
KJ toimialan toimialatapaaminen	8.12.2017
Konserni- ja asukaspalvelujen toimialatapaaminen	8.12.2017
Syyskaudella 2017 päivitetty toimiala- ja liikelaitostasoinen riskienhallintasuunnitelma sekä arvio riskienhallinnassa onnistumisesta ja selonteko organisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä toimitetaan riskienhallinapäällikkö Heikki Kankaalle	5.12.2017
Kaupunginvaltuusto; päätös valtuustokauden strategiasta	11.12.2017
Kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun workshop III	14.12.2017
Käyttösuunnitelmat ja työohjelmat 2018 käsitelty lauta- ja johtokunnissa (pl. Sivin lautakunnat tammikuun alku 2018)	31.12.2017

10 § Tiedekeskussäätiön tilitys kaupungin avustuksesta vuodelta 2016

VD/455/02.01.00.00/2017

KN/ML/SB/MH/HY-L

Kaupunginhallitus päätti 7.6.2010 hyväksyä Vantaan kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tiedekeskussäätiön välisen aiesopimuksen Tiedekeskussäätiön ylläpitämän Tiedekeskus Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi (*aiesopimus*). Aiesopimuksessa ja sen 2.12.2011 allekirjoitetussa lisäpöytäkirjassa on määritelty kaupungin ja valtion säätiölle suorittaman avustuksen taso sekä kehitys. Aiesopimuksen mukaista Vantaan kaupungin avustuksen määrää tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutosten mukaisesti. Aiesopimus ja sen lisäpöytäkirja on sittemmin korvattu alkuvuodesta 2017 allekirjoitetulla aiesopimuksella Tiedekeskussäätiön ylläpitämän Tiedekeskus Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Samassa yhteydessä aiesopimuksen osapuolet ovat tarkistaneet ja ajanmukaistaneet Tiedekeskussäätiön toiminnalle asetetut strategiset tavoitteet. Avustuksen tasoon tai kehitykseen ei ole tehty muutoksia.

Kaupungin avustus vuonna 2016 oli 3 103 035 euroa (2015: 3 109 547 euroa). Säätiön pääsylipputulot olivat 2 175 630,37 euroa (2015: 2 236 078,85 euroa). Säätiön kulut ilman poistoja olivat yhteensä 10 123 444,50 euroa (2015: 8 443 379,37 247 euroa). Tiedekeskussäätiön tilinpäätös osoittaa ylijäämää 16 868,89 euroa (2015: ylijäämä 834 803,75 euroa).

Tiedekeskussäätiö on allekirjoittanut 10.4.2012 sopimuksen Vantaan kaupungin Tiedekeskussäätiölle myöntämän avustuksen ehdoista ja yhteistyöstä. Sopimuskohdan 4 (*Avustuksen määrä ja tarkemmat ehdot*) mukaan säätiön on toiminnassaan huolehdittava siitä, ettei Vantaan kaupungin avustusta käytetä miltään osin kaupungin ulkopuolella tapahtuvaan tiedekeskustoimintaan taikka säätiön tai sen tytäryhtiön harjoittaman muun toiminnan tappiollisuuden kattamiseen. Kaupungin avustus kohdistetaan sopimuksen mukaan ensisijaisesti säätiön Kiinteistö Oy Tiedepuistolle suorittamaan vuokranmaksuun. Avustuksesta on vuonna 2016 käytetty 926 387,63 euroa (2015: 886 347,80 euroa) Kiinteistö Oy Tiedepuiston vuokranmaksuun.

Säätiön toiminnalle on aiesopimuksessa asetettu strategiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan. Säätiö raportoi toiminnastaan vuosittain aiesopimuksen allekirjoittajille näiden päätöksentekojärjestysten edellyttämällä tavalla ja sovitussa aikataulussa. Säätiö toimittaa vuosittain tilinpäätöksen valmistumisen yhteydessä viimeistään maaliskuun loppuun mennessä kaupungille avustuksen käytöstä laatimansa selvityksen, säätiön tilintarkastajien lausunnon avustuksen käyttämisestä edellä olevien periaatteiden mukaisesti sekä raportin asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumisesta ja tilinpäätöksensä.

Taloussäännön 29 §:n mukaan avustusta saaneen yhteisön tulee laatia toiminta-avustuksen osalta selvitys, josta selviää avustuksen käyttö myönnettyyn tarkoitukseen. Toiminta-avustusta koskevassa selvityksessä on oltava yhteisön taloudesta vastaavan henkilön ja virallisen tilintarkastajan allekirjoitus.

Avustuksen myöntäneen viranomaisen tulee käsitellä yhteisön laatima selvitys avustuksen käytöstä ja tehdä päätös sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. **Tiedekeskussäätiö** on toimittanut kaupunginhallitukselle vahvistetun tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastajan lausunnon Vantaan kaupungin antaman avustuksen käytöstä 2016, jotka ovat nähtävänä kokouksessa, ja esittää taloussäännön 29 §:ssä tarkoitetun selvityksen Vantaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Tiedekeskussäätiön vuoden 2016 avustusta koskeva tilitys.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tapani Mäkinen ja apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö poistuivat yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Pietari Jääskeläinen toimi kokouksen puheenjohtajana tämän pykälän ajan.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

konsernilakimies Susanne Boström, erityisasiantuntija Merja Haapasaari,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § **Vastaus Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta**

VD/843/00.02.00.03/2017

KN/ML/SB/NJ

Valtuutettu Timo Juurikkala ja 13 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

”Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhdessä omistama Vantaan Energia Oy on noin viiden prosentin omistusosuudella mukana Fennovoiman ja Rosatomin ydinvoimalahankkeessa. Vantaan Energia on suurin kuntataustainen Fennovoiman omistaja.

Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen liittyy useita riskejä, joista vähäisimpiä eivät ole taloudelliseen kannattavuuteen liittyvät riskit. Toimialan tekemien päivitettyjen arvioiden mukaan esimerkiksi uuden tuulivoiman tuettomat sähköntuotannon kustannukset alittavat parhaimmillaan jo tällä hetkellä Fennovoiman lupaaman tuotantokustannuksen. Jo lähitulevaisuudessa toimiala ennakoii kustannuseron repeävän tuulivoiman hyväksi merkittävästi.

Myös sähkömarkkinoilla käytävän futuurikaupan perusteella näyttää selvältä, että Fennovoiman tarjoama sähkön hinta ei ole millään tavoin kilpailukykyinen voimalan ennakoidun valmistumisen aikaan. Erityisen suureksi riskin veronmaksajien kannalta tekee se, että Fennovoiman osakkaat ovat sitoutuneet ostamaan kaiken voimalan tuottaman sähkön omistussuosiensa suhteessa.

Käytännössä Vantaan Energian ostama sähkö kilpailee sähkömarkkinoilla pörssisähkön kanssa. Siinä todennäköisessä tilanteessa, jossa Fennovoiman tuottama sähkö on merkittävästi markkinasähköä kalliimpaa, joutuu Vantaan energia maksamaan jopa yli 10 miljoonan euron vuosittaisen ylimääräisen kustannuksen. Tälle veronmaksajien rahalle on Fennovoiman voimalan ylläpitoa parempaa käyttöä.

Hankkeen muita riskejä ovat laitoksen kustannusarvion ja aikataulun pettäminen, mahdolliset EU-pakotteet sekä ydinturvallisuuteen ja jätehuollon järjestämiseen liittyvät epävarmuudet. Fennovoimalla on tähän mennessä ollut suuria vaikeuksia pysyä valtioneuvoston ja STUKin antamissa aikatauluissa.

Julkisesti omistetun energiyhtiön ei ole perusteltua olla mukana näin epävarmassa ja riskialttiissa suurhankkeessa. Se ei ole veronmaksajien edun mukaista.

Pääomalla, joka nyt ollaan sitomassa Fennovoima-hankkeeseen, olisi tarpeellisia ja vähemmän riskipitoisia käyttökohteita energiatoimialalla. Nyt panokset pitäisi osoittaa tulevaisuuden energiajärjestelmän rakentamiseen: uusiutuvan energian tuotantoon, älykkäisiin sähköverkkoihin, energiatehokkuushankkeisiin ja muihin vähähiilistä ja kestävää energiajärjestelmää edistäviin asioihin.

Kesko-konserniin kuuluva Kestra Oy sai vast’ikään välimiesoikeudelta päätöksen, että se voi irtautua Fennovoiman ja Rosatomin ydinvoimalahankkeesta. Tämän nojalla näyttää mahdolliselta, että myös Vantaan Energia Oy voi irrottautua sitoumuksistaan.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käynnistää yhteistyössä vähemmistöomistaja Helsingin kanssa omistajaohjaustoimet, joiden tavoitteena on Vantaan Energia Oy:n irrottautuminen Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta.”

Kaupunginvaltuusto 23.1.2017 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernipalvelut toteaa aloitteeseen vastaavaa:

Vantaan Energia Oy on antanut 27.3.2017 päivätyn esityslistan liitteenä olevan lausunnon mm. Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen liittyvistä taloudellisista ja muista riskeistä.

Lausunnossaan Vantaan Energia Oy toteaa mm., että "kuten kaikki teollisen mittakaavan voimalaitoshakkeet, myös ydinvoimahankkeet, ovat pääomavaltaisia ja pitkäaikaisia investointeja. Hankkeiden kannattavuutta tulee arvioida aina koko teknistaloudellisen käyttöajan puitteissa, joka Fennovoimalla on 60 vuotta. Fennovoima-hankkeen luvitus-, suunnittelu- ja rakennusaika on 10 vuotta. Tätä taustaa vasten pitkäaikaisia energiainvestointeja koskevia investointipäätöksiä ei voida eikä tule tehdä perustuen hetkittäiseen sähkön markkinahintaan, joka vaihtelee raaka-aineiden, teknologian ja talouden syklien (kysyntä - tarjonta) mukaisesti."

Edelleen lausunnossa todetaan: "Vantaan Energian hallitus arvioi kaikkiin investointihankkeisiin osallistumisista päätettäessä laajasti hankkeiden riskejä, mahdollisia toteutumisskenaarioita ja niiden vaikutuksia yhtiöömme sekä hankkeiden kannattavuuteen. Investointimme Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen on suuruudeltaan noin 15 % Vantaan Energian koko investointivolyymistä. Investointi ei siten ole määrältään sellainen, että hankkeen epäonnistuminen vaarantaisi Vantaan Energia Oy:n talouden ja aiheuttaisi siten vahinkoa kaupungin veronmaksajille. Fennovoiman Hanhikivi 1 -ydinvoimahanke ei sisällä kannattavuuden tai riskien näkökulmasta muita Vantaan Energian investointihakkeita suurempia riskejä."

Vantaan Energia Oy:n johdon osakeyhtiölain mukaisena velvollisuutena on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, jona on pidettävä toimimista yhtiön tarkoituksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti 17.12.2012 § 7 mm., että 1.1.2013 voimaan astuva Vantaan kaupungin konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä.

Kaupunginvaltuusto on 19.11.2012 (§ 24) merkinnyt tiedoksi kaupunginhallituksen vastauksen koskien Vantaan Energia Oy:n sijoituksia ydinvoimaan ja ydinvoiman riskejä. Tämän jälkeen Vantaan Energia Oy:n Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen liittyviä taloudellisia riskejä ja yhtiöön kohdistettavaa omistajaohjausta sekä konserniohjausta on vastaavista kysymyksenasetteluista käsitelty **kaupunginvaltuustossa** 2.3.2015 (§ 19 ja § 20). Näiltä osin viitataan jo aiemmin asiassa lausuttuun.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Timo Juurikkalalle ja 13 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konserni- ja asukaspalveluiden toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksytään esitys.

Liitteet:

- Vantaan Energia Oy:n 27.3.2017 päivätty lausunto
- valtuutettu Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun allekirjoittama aloite

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, ote valtuustoon

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, puh. 09 839 22033, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

P. Laukkanen/KAU

Lausunto

1 (5)

27.3.2017

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

Saapunut: 28.3.2017

Dn:o VD/843/00.02.00.03/2017

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

Timo Juurikkalan ja 13 muun valtuutetun aloite Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta

Vastauksena otsikon valtuustoaloitteeseen lausumme seuraavaa:

Vantaan Energia -konsernin toiminnan päätavoitteina ovat sähkön ja kaukolämmön luotettava toimittaminen asiakkaille sekä yhtiön arvon kasvattaminen. Luotettavaan toimituskykyyn kuuluu oleellisena osana yhtiön tuotantokyvyn ja -kapasiteetin varmistaminen myös tulevaisuudessa.

Tuotantokyvyn varmistamisen onnistumisesta on hyvänä osoituksena yhtiön Itä-Vantaalle rakentama jätevoimala, joka paitsi turvaa Vantaan kaukolämmön saannin ja on merkittävä ilmastoteko, myös palvelee oleellisena osana pääkaupunkiseudun jätehuoltoa. Lisäksi yhtiö on vahvistanut ja varmistanut tulevaisuuden sähköntuotantokyk्याän osallistumalla osakkaana vesi-, tuuli- ja ydinvoimahankkeisiin.

Osoituksena taloudellisesti onnistuneesta toiminnasta voidaan todeta, että yhtiön liiketoiminnan tulos ja sitä kautta osingonjakokyky on ollut vuosikausia erinomainen. Lisäksi koko tulos on vuosittain palautunut takaisin yhteiskuntaan: Tuloksestaan Vantaan Energia on viimeisen 15 vuoden aikana maksanut tulovero- ja 132 miljoonaa euroa ja jakanut omistajilleen osinkoa 330 miljoonaa euroa. Samalla ajanjaksolla yhtiön liikearvo on ulkopuolisten arviointien mukaan yli kolminkertaistunut.

EU:n ja muiden kansainvälisten sopimusten asettamat haasteelliset tavoitteet hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian osuuden lisäämiseksi vaativat Vantaan Energialta jatkuvasti panostuksia sekä päästökaupan ulkopuolisen tuotannon että uusiutuvaan energiaan perustuvan energiantuotannon lisäämiseen. Näin toimien yhtiö samalla jatkaa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan tuotannon vähentämistä. Jätevoimalan rakentaminen oli yksi merkittävä askel tällä polulla. Seuraavana yhtä tärkeänä vaiheena on kivihiiilen käytön lopettaminen Martinlaakson voimalaitoksessa 2020-luvulla ja siirtyminen biopohjaisiin polttoaineisiin. Vantaan Energian tavoitteena on jo pitkään ollut varmistaa oma sähköntuotantokykynsä mahdollisimman monipuolisella tuotantopäletillä.

Vantaan Energia Oy

(09) 82 901 | Heidehofintie 2, | PL 95, 01301 Vantaa | www.vantaanenergia.fi
Y-tunnus 0124461-3 | Kotipaikka Vantaa

LIITE: Kaupunginhallitus 24.04.2017 / 11 §

27.3.2017

Sähkö on nykyaikaisessa yhteiskunnassa välttämättömyyshyödyke, jonka toimitusvarma ja kohtuuhintainen saatavuus on yhteiskunnan perustoimintojen turvaamiseksi varmistettava kaikissa olosuhteissa. Tälläkin hetkellä Suomi tuo merkittävän osan (n. 20 % vuositasolla) tarvitsemastaan sähköenergiasta naapurimaistaan. Erityisesti maamme talviajan sähkönsaanti on riippuvainen naapurimaiden tuonnista ja rajasiirtoyhteyksien toiminnasta.

Lähivuosina merkittävä osa nykyisestä kotimaisesta sähkön lauhde- ja perusvoiman tuotantokapasiteetista poistuu käyttöikänsä päättyessä. Tämä huomioon ottaen sähkönsaanti riippuvuus kasvaa ilman korvausinvestointeja toimitusvarmaan perusvoimantuotantoon. Huoltovarmuusneuvosto, kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj ja energia-alan toimijat ovat esittäneet vakavan huolensa kotimaisen sähkötehon riittävydestä tulevaisuudessa.

Sähkön erityispiirteinä on, että sähköjärjestelmässä sähkönsaannon ja kulutuksen on koko ajan oltava tasapainossa. Jo tuotetun sähkönsaannon varastointi ei teollisessa mittakaavassa ole nykyisellään taloudellista. Tältä osin sähkömarkkinat eroavat muista hyödyke- ja raaka-aine-markkinoista (öljy, hiili, kaasu, jalometallit jne.), joilla hetkittäinen kysyntä ja tarjonta voivat olla epäsuhteiset ilman merkittävää vaikutuksia käyttöön, saatavuuteen tai hintaan.

Sähkönsaannon markkinahinnan muodostumiseen vaikuttaa kulloinkin kysyntä- ja tarjontatilanne, sää/lämpötilat, sadanta-, tulovirtaama- ja vesivarastotilanne, voimantuotannossa käytettävien polttoaineiden hinnat, suurten voimantuotantoyksiköiden tila, sähkönsaannon tuonti- ja vienti Nord Pool alueelle ja -alueelta, ympäröivät markkinat ja niiden hintatasot sekä päästöoikeuden hinta. Sähkönsaannon johdannaismarkkinat hinnoittelevat sähkönsaannon tukkimarkkinahintaa vuosiksi tulevaisuuteen ja hintavaihteluja tulee em. tekijöistä johtuen. Siksi myös Fennovoiman osakkeiden tuottaman sähkönsaannon omakustannushinnan ja sähkönsaannon tulevaisuuden markkinahinnan välisen suhteen arvioinnissa on otettava huomioon em. tekijöiden muutokset ja niiden yhteisvaikutukset.

On huomioitava, että Suomessa sähkönsaannon käyttö lisääntyy ja tuotantokapasiteettia poistuu, joten uutta sähkönsaannon perusvoimantuotantokapasiteettia on rakennettava. Ydinvoima on yksi edullisimmista perusvoimantuotantomuodoista, joten on varsin todennäköistä, että ydinvoimalaitos on kilpailukyinen käyttöaikanaan muihin tuotantomuotoihin verrattuna. Hiilidioksidivapaana tuotantomuotona ydinvoiman kilpailukyky myös paranee tulevaisuudessa ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja hiilidioksidipäästöjen rajoittamiseen tähtäävien toimien johdosta (päästöoikeuden nouseva hinta).

Kuten kaikki teollisen mittakaavan voimalaitoshankkeet, myös ydinvoimahankkeet, ovat pääomavaltaisia ja pitkäaikaisia investointeja. Hankkeiden kannattavuutta tulee arvioida aina koko teknistaloudellisen käyttöajan puitteissa, joka Fennovoimalla on 60 vuotta. Fennovoima-hankkeen luvitus-, suunnittelu- ja rakennusaika on 10 vuotta. Tätä taustaa vasten pitkäaikaisia energiainvestointeja koskevia investointipäätöksiä ei voida eikä tule tehdä perustuen hetkittaiseen

27.3.2017

sähkön markkinahintaan, joka vaihtelee raaka-aineiden, teknologian ja talouden syklien (kysyntä-tarjonta) mukaisesti.

Ydinvoimatuotannon osalta Vantaan Energia Oy on ollut vuodesta 1989 alkaen mukana Pohjolan Voima Oy:n ja EPV Energia Oy:n osakkaina Olkiluodon OL1- ja OL2-ydinvoimalaitoksissa ja uudessa OL3-hankkeessa. Vuonna 2007 Vantaan Energia Oy teki päätöksen osallistua Voimaosakeyhtiö SF:n osakkaana Fennovoima Oy:n ydinvoimahankkeen valmisteluvaiheeseen ja myöhemmin kyseisen hankkeen hankintavaiheiden rahoitukseen. Vuoden 2014 alussa yhtiö teki lopullisen investointipäätöksen sitoutua Voimaosakeyhtiö SF:n osakkaana Fennovoiman laitoshankkeen toteutukseen.

Vantaan Energian hallitus arvioi kaikkiin investointihankkeisiin osallistumisista päätettäessä laajasti hankkeiden riskejä, mahdollisia toteutumisskenaarioita ja niiden vaikutuksia yhtiöömme sekä hankkeiden kannattavuuteen. Investointimme Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen on suuruudeltaan noin 15 % Vantaan Energian koko investointivolyymistä. Investointi ei siten ole määrältään sellainen, että hankkeen epäonnistuminen vaarantaisi Vantaan Energia Oy:n talouden ja aiheuttaisi siten vahinkoa kaupungin veronmaksajille.

Fennovoiman Hanhikivi 1 -ydinvoimahanke ei sisällä kannattavuuden tai riskien näkökulmasta muita Vantaan Energian investointihankkeita suurempia riskejä. Laitostoimittajan kanssa on sitä vastoin sovittu useita asioita, jotka pienentävät kustannusriskiä:

Fennovoima Oy toimii ns. mankala-periaatteella, jossa yhtiö toimittaa osakkeenomistajilleen tuottamaansa sähköä omakustannushintaan omistussuhteiden suhteessa. Mankala-periaate on sähköä käyttävälle teollisuudelle ja sitä tuottaville energiayhtiöille, kuten Vantaan Energialle, tuttu ja totuttu toimintatapa. Olemme mukana osakkaana erilaisissa mankala-periaatteella toimivissa yhtiöissä esimerkiksi ydinvoimassa Teollisuuden Voima Oyj:ssä (Olkiluodon laitokset), tuulivoimassa Suomen Hyötytuuli Oy:ssä ja EPV Energia Oy:ssä sekä vesivoimassa Kolsin Voima Oy:ssä. Mankala-säännöt ja -vastuut tunnetaan yhtiössämme vuosien ajalta.

Voimaosakeyhtiö SF:n ja sen osakkeenomistajien (Vantaan Energia mukaan lukien) mankala-vastuu Fennovoiman kustannuksista alkaa vasta Hanhikivi 1 -ydinvoimalaitoksen kaupallisesta käyttöönotosta (arviolta vuonna 2024) minkä jälkeenkin mankala-vastuu rajoittuu yhtiöjärjestyksen määräyksellä ainoastaan sähkön ja muun energian tuotannosta ja hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kaupallisella käyttöönotolla tarkoitetaan hetkeä, jolloin Hanhikivi 1 -ydinvoimalaitoksen toimitus on vastaanotettu, se täyttää kaikki toimitussopimuksessa ydinvoimalaitokselle asetetut vaatimukset ja alkaa kaupallisesti tuottaa sähköä osakkailleen.

Mankala-vastuun alkaminen vasta ydinvoimalaitoksen kaupallisesta käyttöönotosta rajoittaa merkittävästi Voimaosakeyhtiö SF:n ja sen osakkeenomistajien riskiä rakennusaikana. Laitos hankitaan kiinteään hintaan, jolloin mahdolliset li-

27.3.2017

säkustannukset jäävät toimittajalle. Lisäksi laitostoimittajan kanssa on sovittu sähkön omakustannushintaan vaikuttavista takuista, jotka pienentävät oleellisesti kaupallisen toiminnan alkuvuosien riskiä.

Vantaan Energian euromääräinen enimmäisvastuu Hanhikivi 1 –hankkeesta on sen Voimaosakeyhtiö SF:lle antamien rahoitussitoumusten mukaan noin 90 miljoonaa euroa, mistä summasta viimeinen erä maksetaan vasta ydinvoimalaitoksen kaupallisen käyttöönoton yhteydessä.

Otsikon valtuustoaloitteessa epäillään Fennovoiman laitoshankkeen kustannusarvion ja aikataulun pettämistä. Laitoksen kustannukset Voimaosakeyhtiö SF:n osakkaille eivät ole muuttuneet. Laitostoimittaja Rosatom on sitoutunut sekä Fennovoimalle että Säteilyturvakeskukselle ilmoittamiinsa aikatauluihin, jotka perustuvat ydinvoimalaitoksen kaupallisen käyttöönoton alkamiselle 2024.

Fennovoiman pääomistaja Voimaosakeyhtiö SF sekä Fennovoima ovat seuranneet ja analysoineet Euroopassa käynnissä olevien hankkeiden etenemistä tavoitteenaan oppia näissä hankkeissa ilmenneistä ongelmista ja pyrkiä minimoimaan mainituissa hankkeissa esiin tulleet ja edelleen ilmenevät ongelmat. Keskeinen havainto edellä mainituissa hankkeissa esiin tulleista ongelmista on ollut se, että suunnittelun merkitys on ratkaiseva hankkeen laadukkaalle toteuttamiselle. Korkeatasoisella suunnittelulla varmistetaan, että viranomaisille toimitetaan laadukas aineisto, jotta rakentamisvaiheessa tehtävät mahdolliset muutokset jäävät vähäisiksi ja hanke etenee tarkoituksenmukaisesti rakentamisvaiheessa.

Fennovoima painotti Hanhikivi 1 -hankkeen suunnitteluaineiston oikeellisuutta ja laatua laitostoimitussopimusta neuvoteltaessa ja ydinturvallisuuteen liittyvät vaatimukset ja tavoitteet on kirjattu laitostoimitussopimukseen. Näin otettiin huomioon myös, että Säteilyturvakeskuksen vaatimukset ovat tiukentuneet eurooppalaisen ydinvoimarakentamisen hankkeissa havaittujen ongelmien seurauksena. Huolellisella suunnittelulla ja laadukkaalla suunnitteluaineistolla varmistetaan ydinturvallisuus ja pyritään välttymään mahdollisilta huomattavista kustannuksista ja viivästyksistä aiheuttavilta rakentamisvaiheen korjaus- ja muutostöiltä.

Fennovoiman ja Rosatomin välinen laitostoimitussopimus edellyttää laitostoimituksen - sisältäen suunnittelun, rakentamisen, testaamisen, käyttöönoton ja käyttökoulutuksen - tapahtuvan korkeimpien turvallisuusstandardien mukaisesti. Nimenomaisesti tavoitteeksi on asetettu henkilöiden, ympäristön ja omaisuuden turvallisuus. Laitostoimituksen osalta kaiken tulee tapahtua soveltuvan lainsäädännön, ydinturvallisuusohjeiden ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Laitostoimitussopimuksen useassa kohdassa edellytetään nimenomaan Säteilyturvakeskuksen ohjeistuksen ja määräysten noudattamista.

Voimaosakeyhtiö SF edellyttää, että Säteilyturvakeskuksen havaitsemat kehitystarpeet laitostoimittaja Rosatomin ja Fennovoiman toiminnassa ja laadussa huomioidaan tarkasti ja toimintaa kehitetään niiden perusteella. Sitovien sopimusvelvoitteiden noudattamiseksi Rosatom on vuoden 2016 aikana sekä kas-

27.3.2017

vattanut Hanhikivi 1 -hankkeeseen kohdistamiaan resursseja että siirtänyt koneimpia työntekijöitänsä Hanhikivi 1 -hankkeeseen.

Hankkeen kannalta rakentamislupahakemusprosessin aikataulua tärkeämpiä ovat ydinturvallisuuden varmistaminen, ydinenergiainsäädännön noudattaminen ja laitostoimittajan korkealaatuinen suunnitteluaineisto.

Otsikon valtuustoaloitteessa todetaan virheellisesti, että välimiesoikeus olisi päättänyt, että Kestra voi irtautua Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta. Tosi-asiassa välimiesoikeus vahvisti, ettei pelkkä Kestran vuonna 2014 Voimaosakeyhtiö SF:lle antama ilmoitus osallistumisesta Fennovoiman ydinvoimalahankkeen jatkorahoitukseen ole Kestraa sitova osallistumissitoumus. Välimiesoikeuden päätös tarkoittaa siis, että Kestra ei osallistu Fennovoima-hankkeen jatkorahoitukseen. Kestra jatkaa kuitenkin ainakin toistaiseksi osakkaana Voimaosakeyhtiö SF:ssä.

Välimiesoikeuden päätös ei vaikuta Voimaosakeyhtiö SF:n muiden osakkaiden sitoutumiseen. Vantaan Energia Oy, kuten kaikki muutkin Voimaosakeyhtiö SF:n uuden osakassopimuksen allekirjoittaneet osakkaat, ovat kiistattomasti sitoutuneet hankkeeseen sekä sen jatkorahoitukseen.

Edellä olevan perusteella Vantaan Energia Oy pitää osallistumistaan Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen yhtiön strategian mukaisena ja perusteltuna tapana varmistaa yhtiön pitkän ajan tuotantokykyä.

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY

Tommi Valtonen
hallituksen puheenjohtaja

1 + 13

Valtuustoaloite Vantaan Energian irtautumiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta

Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhdessä omistama Vantaan Energia Oy on noin viiden prosentin omistussuudella mukana Fennovoiman ja Rosatomin ydinvoimalahankkeessa. Vantaan Energia on suurin kuntataustainen Fennovoiman omistaja.

Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen liittyy useita riskejä, joista vähäisimpiä eivät ole taloudelliseen kannattavuuteen liittyvät riskit. Toimialan tekemien päivitettyjen arvioiden mukaan esimerkiksi uuden tuulivoiman tuettomat sähköntuotannon kustannukset alittavat parhaimmillaan jo tällä hetkellä Fennovoiman lupaaman tuotantokustannuksen. Jo lähitulevaisuudessa toimiala ennakoii kustannuseron repeävän tuulivoiman hyväksi merkittävästi.

Myös sähkömarkkinoilla käytävän futuurikaupan perusteella näyttää selvältä, että Fennovoiman tarjoama sähkön hinta ei ole millään tavoin kilpailukykyinen voimalan ennakoitun valmistumisen aikaan. Erityisen suureksi riskin veronmaksajien kannalta tekee se, että Fennovoiman osakkaat ovat sitoutuneet ostamaan kaiken voimalan tuottaman sähkön omistussuusiensa suhteessa.

Käytännössä Vantaan Energian ostama sähkö kilpailee sähkömarkkinoilla pörssisähkön kanssa. Siinä todennäköisessä tilanteessa, jossa Fennovoiman tuottama sähkö on merkittävästi markkinasähköä kalliimpaa, joutuu Vantaan energia maksamaan jopa yli 10 miljoonan euron vuosittaisen ylimääräisen kustannuksen. Tälle veronmaksajien rahalle on Fennovoiman voimalan ylläpitoa parempaa käyttöä.

Hankkeen muita riskejä ovat laitoksen kustannusarvion ja aikataulun pettäminen, mahdolliset EU-pakotteet sekä ydinturvallisuuteen ja jätehuollon järjestämiseen liittyvät epävarmuudet. Fennovoimalla on tähän mennessä ollut suuria vaikeuksia pysyä valtioneuvoston ja STUKin antamissa aikatauluissa.

Julkisesti omistetun energiayhtiön ei ole perusteltua olla mukana näin epävarmassa ja riskialttiissa suurhankkeessa. Se ei ole veronmaksajien edun mukaista.

Pääomalla, joka nyt ollaan sitomassa Fennovoima-hankkeeseen, olisi tarpeellisia ja vähemmän riskipitoisia käyttökohteita energiatoimialalla. Nyt panokset pitäisi osoittaa tulevaisuuden energiajärjestelmän rakentamiseen: uusiutuvan energian tuotantoon, älykkäisiin sähköverkkoihin, energiatehokkuushankkeisiin ja muihin vähähiilistä ja kestävästä energiajärjestelmästä edistäviin asioihin.

Kesko-konserniin kuuluva Kestra Oy sai vast'ikään välimiesoikeudelta päätöksen, että se voi irtautua Fennovoiman ja Rosatomin ydinvoimalahankkeesta. Tämän nojalla näyttää mahdolliselta, että myös Vantaan Energia Oy voi irrottautua sitoumuksistaan.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki käynnistää yhteistyössä vähemmistöomistaja Helsingin kanssa omistajaohjaustoimet, joiden tavoitteena on Vantaan Energia Oy:n irrottautuminen Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta.

23.1.2017

Timo Juvonen

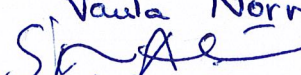

Anssi Aura

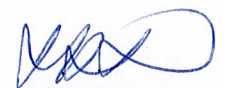

Sirkka Kuoppinen

Anniina Kostiainen

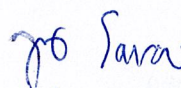

Sari Laakso

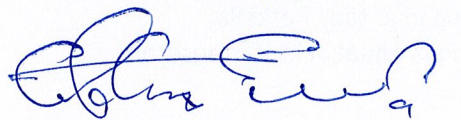

Vaula Norrena

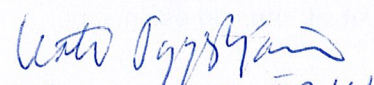

Sini Aien

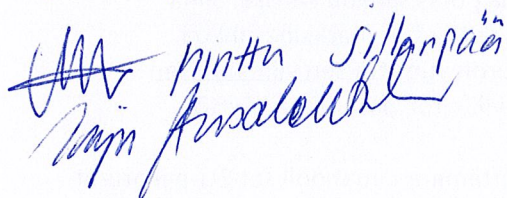

Heidi Rönkä

Jarna Huhta

JUSSI SARAMO

Antero Eerola

KATI TUUSJÄRVI

Minna Sillanpää

12 § Sosiaaliohjaajan viran perustaminen työllisyyspalveluiden tulosalueelle

VD/3544/01.01.00.00/2017

JN/TS/EK/ET/NJ

Vantaan kaupungin hallintosäännön 18 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan toimialan sekä konserni- ja asukaspalveluiden toimialan virkojen perustamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti, mainittujen virkojen lakkauttamisesta, virkanimikkeiden muuttamisesta ja kelpoisuusehdoista.

Työllisyyspalveluiden tulosalue kuuluu konserni- ja asukaspalveluiden toimialaan. Vantaan kaupungin työllisyysasioiden hoito on keskitetty työllisyyspalveluiden tulosalueelle.

Työllisyyspalveluiden tulosalueen tehtävänä on mm. suunnitella, kehittää ja tuottaa työllistämistä edistäviä aktivointipalveluita vantaalaisille pitkäaikaistyöttömille. Työllisyyspalvelut vastaa kaupungin lakisääteisistä työllistymistä edistäviä palveluista, kuten kuntouttavasta työtoiminnasta ja velvoitetyöllistamisestä. Lisäksi työllisyyspalvelut koordinoi monimuotoiseen työllistämiseen liittyvää yhteistyötä toimialojen kanssa sekä palkkatuella työllistämistä kaupungille.

Työllisyyspalveluiden tulosalueen toimintoja on uudelleen tarkasteltu ja on todettu tarpeelliseksi perustaa sosiaaliohjaajan virka 1.5.2017 alkaen. Sosiaaliohjaaja tulee käyttämään julkista valtaa tekemällä kuntouttavan työtoiminnan viranhaltijapäätöksiä ja ohjaamaan asiakkaita aktivointipalveluihin. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä kasvaa voimakkaasti erityisesti ostopalveluina tuotettavien palveluiden osalta.

Kelpoisuusehto tehtävään on sosiaalialan korkeakoulututkinto.

Toimialan henkilöstöyksikkö puoltaa vakanssin perustamista.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 12

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään perustaa sosiaaliohjaajan virka 1.5.2017 alkaen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: työllisyyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

työllisyyspalveluiden johtaja Timo Saari, puh. 043 827 1061, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

13 § Testamenttilahjoitus Vantaan kaupungille käytettäväksi vanhusten koti- ja omaishoidon hyväksi

VD/3845/02.05.02/2017

JTS/NK/HY-L

P on määrännyt hänen nettojäämistönsä 12.3.2014 päivätyllä testamentillaan Vantaan kaupungille käytettäväksi vanhusten koti- ja omaishoidon hyväksi. P:n testamentti ja perukirja ovat nähtävillä kokoussihteerillä. Perukirjan sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä.

Perunkirjoitus on toimitettu 6.4.2017 ja kuolinpesän säästöksi on tuolloin merkitty 372.067,91 euroa. Jäämistö muodostuu pääosin pankkitalletuksista, rahasto-osuuksista ja osakkeista sekä asunto-osakehuoneistosta. Koko testamenttista omaisuudesta kaupungille tuloutettavaan määrään vaikuttaa em. omaisuuden myyntihinnat.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n 24 kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hallinnasta ja hoitamisohteista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala esittää, että testamenttilahjoitus käytetään vanhus- ja vammaispalvelujen asiakaslähtöisten toimintamallien kehittämiseksi koti- ja omaishoidon asiakkaille.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 13

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) kaupungille testamenttatut varat annetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytettäväksi,
- b) testamentin käyttötarkoitus on sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan esityksen mukainen, ja
- c) tarkemmasta käyttötarkoituksesta päättää sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Päätös:

Hyväksytään esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia
sosiaali- ja terveystoimi/Ari Toiva

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: lakimies Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 §

Vastaus Kimmo Kiljusen ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Mikkolan koulun sisäilman myrkyllisyyden selvittämiseksi ja tarpeellisten toimenpiteiden tekemiseksi

VD/3153/00.02.00.03/2017

HP/PW/NJ

Valtuutettu Kimmo Kiljunen ja 15 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstään kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilaalta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilaalta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9 % (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017-2018. Pidemmällä jännevälillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Mikkolan koulun tilanteen vakavuutta on arvioitu pidemmän aikaan monialaisena yhteistyönä mm. kohdekohtaisessa sisäilmaryhmässä. Molempia rakennuksia on tutkittu sekä tilakeskuksen toimeksiantoina että ympäristökeskuksen toimesta. Lisäksi Mikkolan koulun olosuhteita on arvioitu EURA-tutkimushankkeen yhteydessä.

Sisäilman myrkyllisyyden mittaukseen on ollut kehitteillä uusia mittausmenetelmiä, joissa myös Vantaan kaupunki on ollut mukana. THL ja TTL ovat ottaneet kantaa toksisuusmittauksiin ja toteavat, että toistaiseksi menetelmä on tutkimusasteella. Tähän kannanottoon viitaten sisäilmaongelmat eivät selviä yhdellä testillä. Kyseisen tutkimusmenetelmän luotettavuus ja käyttötarkoitus pitäisi vielä tarkoin selvittää, ennen kuin sen käyttöä voidaan suositella. Sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen pitää ensisijaisesti käyttää menetelmiä, joille on yleisesti hyväksytty soveltuvuus- ja tulkintaohjeet. Näiden avulla voidaan tunnistaa epäpuhtauden lähteet ja kohdentaa tarvittavat korjaukset. Rakennuksiin liittyvien oireiden syntyyn vaikuttavat epäpuhtauksien lisäksi ilmanvaihto ja lämpöolosuhteet sekä yksilölliset tekijät. Mikrobikasvua ja siihen liittyviä mikrobitoksiineja pidetään kosteusvauriorakennuksissa hengitystieoireiden taustatekijänä, mutta mikrobikasvun ja terveysvaikutusten syy-yhteys on edelleen epävarma.

Tähän mennessä tehtyjen tutkimusten yhteydessä ei ole tullut esille sellaista rakennuksesta aiheutuvaa haittatekijää, minkä perusteella tilat tuli korvata väistötiloilla. Tutkimuksissa esiin tullessiin mahdollisesti sisäilmaolosuhteisiin vaikuttaviin epäkohtiin on puututtu ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytty. Terveysturvallisuusviranomaisen on taho, joka viime kädessä ottaa kantaa siihen, voiko rakennusta käyttää käyttötarkoitukseensa terveysturvallisuuden nojalla. Ympäristökeskuksen näkemys tilanteesta käy ilmi koulurakennuksia koskevista tarkastuskertomuksista; Vega-rakennus 7.3.2017 ja Lyyra-rakennus 10.3.2017. Terveysturvallisuuden ehkäisemiseksi Vega-rakennuksen luokan 109 käyttöä tulee välttää. Lyyra-rakennuksen osalta tarkastuksessa ei todettu terveysturvallista aiheuttavaa vaurioita tai olosuhdetta, mutta viitteitä mahdolliseen terveysturvallisuuden havaittiin terveydenhoidon tiloissa ja liikuntasalissa. Korjaustoimenpiteiden valmistelu on aloitettu ja ko. tilat ovat osittain pois käytöstä.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 7492592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SELVITYS MIKKOLAN KOULUN SISÄILMAN MYRKYLLISYYDESTÄ JA TARPEELLISET TOIMENPITEET

Mikkolan koulussa on noin 840 oppilasta ja 80 henkilöstöön kuuluvaa työntekijää, joista 65 on opettajaa. Mikkolan koulun oppilaat koostuvat erilaisista sosioekonomisista taustoista ja koulussa on paljon myös eri kulttuuritaustaisia oppilaita. Koulu toimii kahdessa rakennuksessa Vegassa (Venuksentie 2) ja Lyyrassa (uudempi) (Lyyranpolku 2). Lyyra-rakennuksessa toimii myös koulun hammashoitola ja neuvola.

Mikkolan koulurakennuksia on korjattu vuodesta 2010 alkaen lukuisilla erilaisilla toimenpiteillä sisäilmaan liittyen, ja 2014 vuodesta alkaen on alettu keräämään oppilaiden oireilmoituksia kouluterveydenhoitajan toimesta. 30.5.2016 mennessä oireilmoituksia oli tullut 80 oppilailta ja vuoden 2016 loppuun mennessä 39 uudelta oppilailta, eli yhteensä 119 oppilasta on ilmoittanut sisäilmaoireista kouluterveydenhoitajalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Mikkolan koulun vanhemmat ry:n mukaan 2017 aikana näitä ilmoittautumisia on tullut lisää. Seitsemän (7) opettajaa on menettänyt työkykynsä neljässä vuodessa. Nykyisistä opettajista tammikuun 2017 loppuun mennessä 16,9% (11/65) on ilmoittanut sisäilmaoireista työterveyshuoltoon.

Virallisten ilmoitusten lisäksi niin koulun henkilökunta kuin oppilaiden vanhemmat ovat huolissaan Mikkolan koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Mikkolan koulun opettajat ovat tehneet vetoomuksen 26.1.2017 kaupunginhallitukselle osoittaakseen huolensa Mikkolan koulun sisäilman tilanteesta ja Mikkolan koulun vanhemmat ry. on tehnyt vetoomuksia 1.2.2017 ja 12.3.2017 kaupunginhallitukselle sekä selvityspyyntöjä 20.2.2017 ja ehdotuksia 25.2.2017 tilakeskukselle sisäilman tutkimiseksi. Osa opettajista ja lasten vanhemmista on ottanut yhteyttä myös työsuojeluviranomaiseen ja mediaan, koska sisäilma-asioita ei ole saatu kuntoon lukuisista korjauksista huolimatta.

Osa Mikkolan koulun oppilaita on siirretty Rekolanmäen koululle kevätkaudelle 2016 suorittamaan opinnot loppuun ja koululla on järjestetty opetustiloja uudelleen sisäilmaoireileville opettajille. Yksi Mikkolan koulun oppilas on kotikoulussa, ja koululta on myös siirtynyt pois oppilaita ja henkilökuntaa, kun eivät voi olla koulun tiloissa.

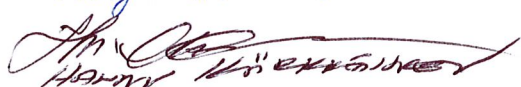
Mikkolan koulun vanhemmat ry. on pyytänyt homekoiran käyttöä Mikkolan koulun sisäilman tutkimuksissa ja tilakeskus on ilmoittanut käyttävänsä sitä keväällä 2017. Homekoiran paikallistaa mahdollisen homeen, muttei pysty arvioimaan sisäilman myrkyllisyyden määrää, ja tämän takia Mikkolan koulun vanhemmat ry. on ehdottanut, että koulun sisäilman myrkyllisyys mitattaisiin esimerkiksi Elisa Aattela Oy:n tuottamalla A 4 E-keräimellä ja viemärihajuhahtapaikat S-keräimellä (havaitsee kaasumaiset rikkiyhdisteet rakenteista), jotta saataisiin faktatietoja koulun sisäilman terveellisyydestä ja turvallisuudesta mahdollisimman pian. Koulu on mukana Aalto yliopiston tutkimuksessa Lyyra rakennuksen osalta, jossa kyseistä sisäilmantoksisuutta on mitattu A 4 E-keräimellä, mutta akateemisen tutkimuksen tulokset ovat saatavissa tutkimussuunnitelman mukaisesti myöhemmin. Kyseisessä tutkimuksessa ei ole mitattu Vega-rakennuksen toksisuutta, eikä tutkimus auta lyhyellä tähtäimellä vanhempien ja opettajien huoleen.

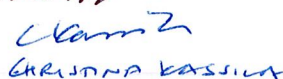
Esitämme, että tilakeskus järjestää välittömät sisäilman toksisuuden/myrkyllisyyden mittaukset Mikkolan koulussa ja tekee tarvittavat laajemmat tutkimukset. On myös selvitettävä väliaikaisen parakin tai paviljongin tarvetta sijoitettavaksi Mikkolan koulun pihalle väistötilaksi lukuvuodeksi 2017-2018. Pidemmällä jänneväliillä saattaa olla tarve rakentaa kokonaan uusi koulurakennus Mikkolaan.

Vantaalla 27.3.2017,

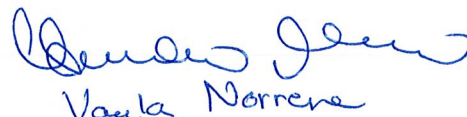

Kimmo Kiljunen

Tanja Ekblom

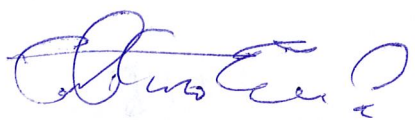

Hanna Kärkkäinen

Kristina Kassin

SINPA KAUPPINEN

Vaula Norrene

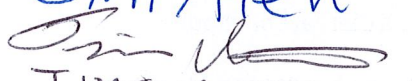
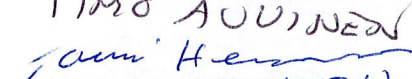

Jukka Linn

Antero Evola

 Minna Siikamäki

Sari Laakso

Sini Ahti

TIMO AUVINEN

JOUNI HERRANEN

Johannes Nieminen

L. Norres

Fayçal Abdi

15 § **Vastaus Sirpa Kauppisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi**

VD/3151/00.02.00.03/2017

HP/PW/NJ

Valtuutettu Sirpa Kauppinen ja 20 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi

E-keräin on ainoa tekninen metodi, joka mittaa sisäilman kokonaistoksisuutta. STM on kaavailemassa mittauksesta standardia. Menetelmässä ilman kosteus kerätään ja kaadetaan elävien solujen päälle, jolloin mahdolliset solumyrkyt tappavat tai vaurioittavat soluja.

Tulokset saadaan viikossa, ja mittauksen hinta on halpa - ensimmäinen näyte 299+alv 24% seuraavat näytteet 199+alv 24% + mahdolliset matka- yms. kulut. Vantaalla e-keräintä on käytetty mm. Hämeenkylässä koulussa.

Ehdotamme, että Vantaan päiväkotien terveellisyys tarkistetaan e-keräimellä.

Kaupunginvaltuusto 27.3.2017 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tilakeskus toteaa aloitteeseen vastauksena seuraavaa:

Sisäilman myrkyllisyyden mittaukseen on ollut kehitteillä uusia mittausmenetelmiä, joissa myös Vantaan kaupunki on ollut mukana. THL ja TTL ovat ottaneet kantaa aloitteessa ehdotettuihin toksisuusmittauksiin ja toteavat, että toistaiseksi menetelmä on tutkimusasteella. Tähän kannanottoon viitaten sisäilmaongelmat eivät selviä yhdellä testillä. Kyseisen tutkimusmenetelmän luotettavuus ja käyttötarkoitus pitäisi vielä tarkoin selvittää, ennen kuin sen käyttöä voidaan suositella.

Sisäilmasto-ongelmien selvittämiseen pitää ensisijaisesti käyttää menetelmiä, joille on yleisesti hyväksytyt soveltuvuus- ja tulkintaohjeet. Näiden avulla voidaan tunnistaa epäpuhtauden lähteet ja kohdentaa tarvittavat korjaukset. Rakennuksiin liittyvien oireiden syntyyn vaikuttavat epäpuhtauksien lisäksi ilmanvaihto ja lämpöolosuhteet sekä yksilölliset tekijät. Mikrobikasvua ja siihen liittyviä mikrobitorjainteja pidetään kosteusvauriorakennuksissa hengitystieoireiden taustatekijänä, mutta mikrobikasvun ja terveysvaikutusten syy-yhteys on edelleen epävarma.

Tilakeskus vastaa kiinteistöjen ja tilojen kunnon ja olosuhteiden seurannasta normaalina kiinteistönpitona. Mikäli on aihetta epäillä rakennuksesta aiheutuvaa terveyshaittaa, tilakeskus vastaa tarvittavista selvityksistä. Mahdolliset sisäilmaongelmat ja korjaustarpeet arvioidaan ensisijaisesti ympäristöministeriön oppaan ”Rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus” mukaisesti. Terveysturvallisuusviranomainen on taho, joka viime kädessä ottaa kantaa siihen, voiko rakennusta käyttää käyttötarkoitukseensa terveydensuojelulain nojalla. Ympäristökeskus tekee päiväkodeissa suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia, joissa arvioidaan olosuhteita nimenomaan näistä lähtökohdista.

Lähtökohtaisesti tilakeskus suhtautuu myönteisesti uusien tutkimusmenetelmien kehittämiseen sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Ennen niiden käyttöönottoa pitää kuitenkin olla varmuus tulosten tulkinnoista ja siitä, miten tuloksia voidaan hyödyntää jatkotoimenpiteistä päätettäessä.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 15

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sirpa Kauppiselle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle tilakeskuksen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 7492592, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

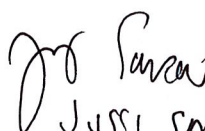
Valtuustoaloite päiväkotien terveellisuuden selvittämiseksi

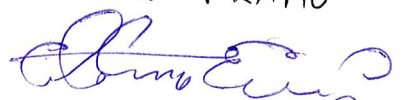
E-keräin on ainoa tekninen metodi, joka mittaa sisäilman kokonaistoksisuutta. STM on kaavailemassa mittauksesta standardia. Menetelmässä ilman kosteus kerätään ja kaadetaan elävien solujen päälle, jolloin mahdolliset solumyrkyt tappavat tai vaurioittavat soluja.

Tulokset saadaan viikossa, ja mittausten hinta on halpa – ensimmäinen näyte 299+alv 24% seuraavat näytteet 199+alv 24% + mahdolliset matka- yms. kulut. Vantaalla e-keräintä on käytetty mm. Hämeenkylässä koulussa.

Ehdotamme, että Vantaan päiväkotien terveellisyys tarkistetaan e-keräimellä.

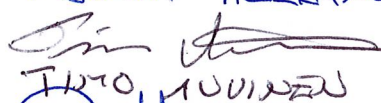

Sirpa Kauppinen

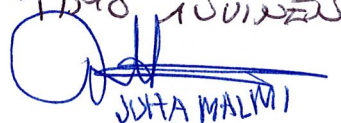

JUSSI SARAMO

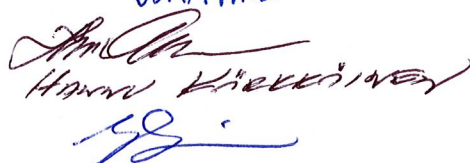

Antero Eerola

Minna Simanpää

JOUNI HERRANEN

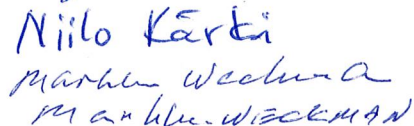

JARMO TUOVINEN

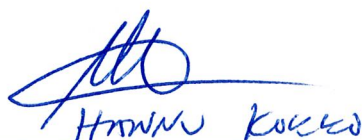

JUTTA MALMI

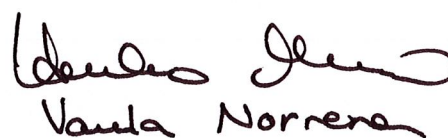

HANNA KIEKKILÄ

Jukka Simonen

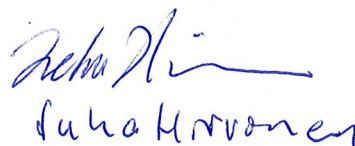

Niilo Kärki

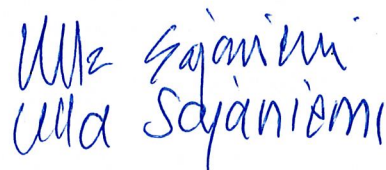

MARKKU WECKMAN

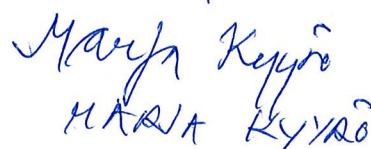

HANNA KIEKKILÄ

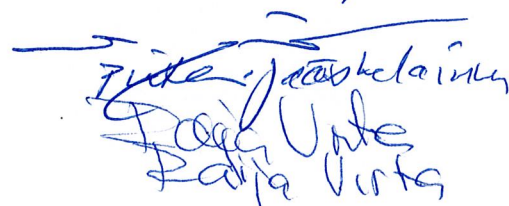

Vaula Norrena

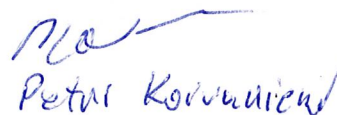

Sini Alén

TUUKKA HIRONEN

ULLA SAJANIEMI

MARIA KYRIÖ

RIITTA-JAAKKO LAHTI

PETRI KORHONEN

L. NORRES

16 § Rajatorpan / Hämeenkyllän koulujen toteutusmalli

VD/1990/02.08.00.00/2017

HP/PW/JV/JB

Vantaan kaupunki on tilakeskusjohtajan päätöksellä § 48 21.12.2016 päättänyt osallistua Rakli ry:n ja Vison Alliance Partners Oy:n järjestämään IPT2-hankkeeseen 2017–19 integroitujen projekti- ja palvelutoimitusten kehittämisessä tilaajien yhteisenä kehityshankkeena. Hanke muodostuu sopimusosapuolten yhteisestä tutkimus- ja kehittämisohjelmasta sekä tilaajaosapuolten pilottihankkeiden suunnittelusta. Hankkeessa on mukana noin 15 suomalaista tilaajatahoa.

Allianssi on toteutustapana yksi integroidun projektitoteutuksen muoto ja soveltuu parhaiten vaativien hankkeiden toteuttamiseen. Tällaisessa hankintatavassa kilpailun kautta sopimuksellisesti yhdistetään rakennushankkeen eri osapuolia esim. tilaaja, päätoteuttaja, pääsuunnittelija, jotka yhteisesti ja yhdessä yhteisellä sopimuksella kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettuihin tavoitteisiin. Mallissa yhteistoimintaan kannustetaan erilaisiin kannustimiin ja sanktioihin.

Uusien koulujen toteuttamista voidaan pitää entistä vaativampana haettaessa kustannuksia säästäviä uusia tilankäyttö- ja toteutusratkaisuja. Hankkeet vaativat kaikilta osapuolilta (tilaaja, käyttäjät, suunnittelijat ja urakoitsija) kyvykkyyttä hanketta ja sen toteuttamista kehittäviin innovaatioihin. Rajatorppaan ja Hämeenkyllään tullaan rakentamaan kaksi ensimmäistä täysin ”uusi oppimisympäristö” -periaatteen mukaista koulurakennusta. Koulut sijaitsevat fyysisesti toistensa läheisyydessä ja ovat hyväksytyssä investointiohjelmassa ajallisesti limitettyinä peräkkäin. Hankkeiden tarveselvitykset ovat kaupunginhallituksen hyväksymiä.

Tilakeskus esittää, että hankkeiden toteuttamismallina hyödynnettäisiin integroitua toteutusmallia ja molemmat hankkeet otettaisiin hankinnan jatkosuunnittelun pohjaksi. Kyse olisi tällöin kokonaisuudessaan rakennusinvestointien osalta yhteensä noin 32,5 milj. euron (alv 0 %) hankkeista. Yhdistämisellä katsotaan saavutettavan hankkeen riittävä koko ja markkinoiden kiinnostuneisuus. Valittaessa hankemuoto, jossa voidaan yhdistää tilaajan/käyttäjän osaaminen tilaratkaisujen toimivuustarkasteluissa urakoitsijoiden kustannus- ja toteutettavuusnäkökseen lisätyn suunnitteluryhmän kaupunkikuvalliseen ja suunnittelutekniseen osaamiseen, on käsillä onnistuneen hankkeen perusedellytykset.

Hankkeet kilpailutetaan hankintalainsäädännön ja kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti neuvottelumenettelyllä, jonka avulla valitaan soveltuvuudeltaan parhaat kumppanit. Sopimusmallin mukaisesti tilaajalla on oikeus vetäytyä hankkeesta kehitysvaiheen päätyttyä, mikäli allianssi ei pysty saavuttamaan sille asetettuja tavoitteita. Tällöin tilaaja korvaa hankkeen kehitysvaiheen kustannukset sopimuskumppaneilleen.

Allianssin perustamisen jälkeen se on ”itsenäinen hankintayksikkö”, jota ei koske voimassaoleva hankintalaki. Allianssilta edellytetään kuitenkin hankintalain mukaisten periaatteiden noudattamista. Allianssin ylin päättävä elin on allianssin johtoryhmä, jolle on syytä antaa hankkeen läpimenon varmistamiseksi riittävät toimivaltuudet asetettujen tavoite- ja toimintamäärien sisällä. Allianssin johtoryhmä muodostuu tilakeskuksen/sivistystoimen nimeämistä tilaajan edustajista sekä allianssikumppaneiden nimeämistä edustajista. Allianssikumppanin (-ien) valinnasta tehdään erillinen päätös teknisessä lautakunnassa.

Integroidun projektitoteutuksen / allianssimallin periaatteita sekä hankinta- ja toteutusprosesseja on kuvattu tarkemmin tämän päätösesityksen liitteissä.

Tekninen lautakunta 18.4.2017 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää edelleen kaupunginhallitukselle, että

- a) Rajatorpan ja Hämeenkyllän kouluhankkeita jatkovalmistellaan esittelyosassa mainituin periaattein integroituna projektitoteutuksena / allianssimallilla
- b) päätökset kumppanien valinnasta ja kehitysvaiheen käynnistämisestä tehdään kilpailutuksen jälkeen teknisessä lautakunnassa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 16

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) jatkovalmistella Rajatorpan ja Hämeenkylässä kouluhankkeita esittelyosassa mainituin periaattein integroituna projektitoteutuksena / allianssimallilla, ja
- b) tehdä päätökset kumppanien valinnasta ja kehitysvaiheen käynnistämisestä kilpailutuksen jälkeen teknisessä lautakunnassa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Integroidun projektitoteutuksen / allianssimallin periaatteita

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa puh. 09 839 24901, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Hämeenkylässä ja Rajatorpan kouluhankkeet

TOTEUTUS INTEGROITUNA PROJEKTITOTEUTUKSENA (ALLIANSSIMALLI)

Tela 18.4.2017

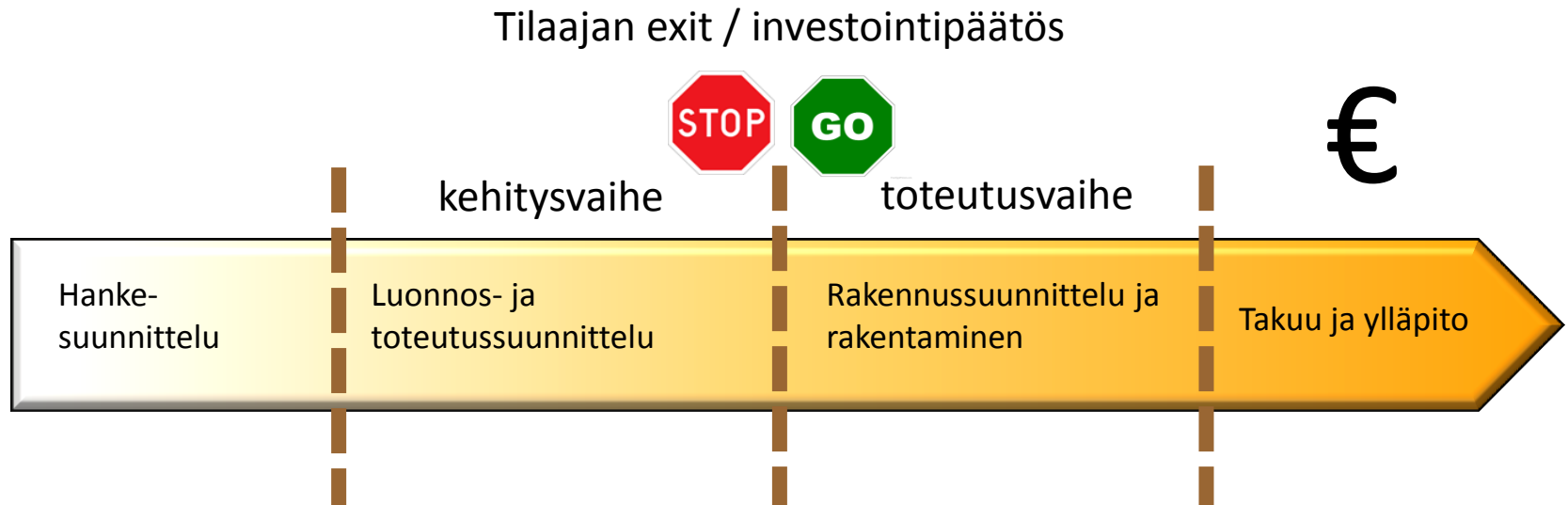
Arkipäivän pohdintaa

epävarmuuksia ja riskejä sisältävien hankkeiden johtamisessa

- Kuka/ketkä hinnoittelevat ja kantavat hankkeen riskit?
- Miten saan hankkeen keskeiset osapuolet tekemään yhteistyötä?
- Miten varmistan, että eri osapuolet toimivat hankkeen eduksi omista intresseistään huolimatta?
- Miten luon organisaation, jossa jaetaan informaatiota?
- Miten edistän ja ylläpidän avoimuuteen, luottamuksen rakentamiseen ja innovointiin kannustavaa työkuultuuria?
- Miten luon arvoa rahalle?

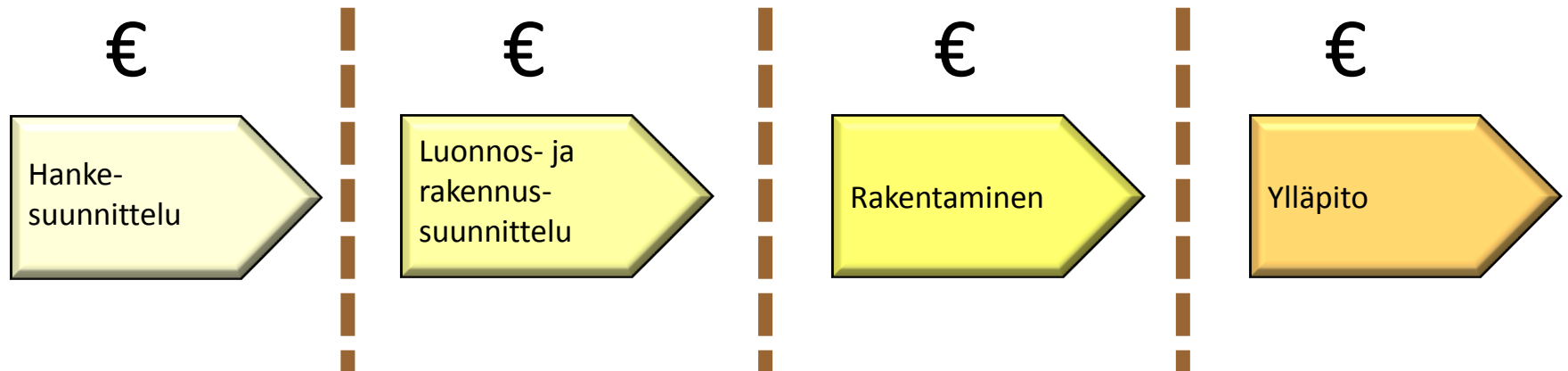
Integroitu projektitoteutus / allianssi

Tyypillisiä piirteitä

- Kilpailu kyvykkyydellä ja palkkiolla
- Suunnittelu ja toteutus sopimusosapuolten yhteistyönä
- Riskien ja mahdollisuuksien jakaminen
- Optimointi

Perinteinen projektin läpivienti

Tyypillisiä piirteitä

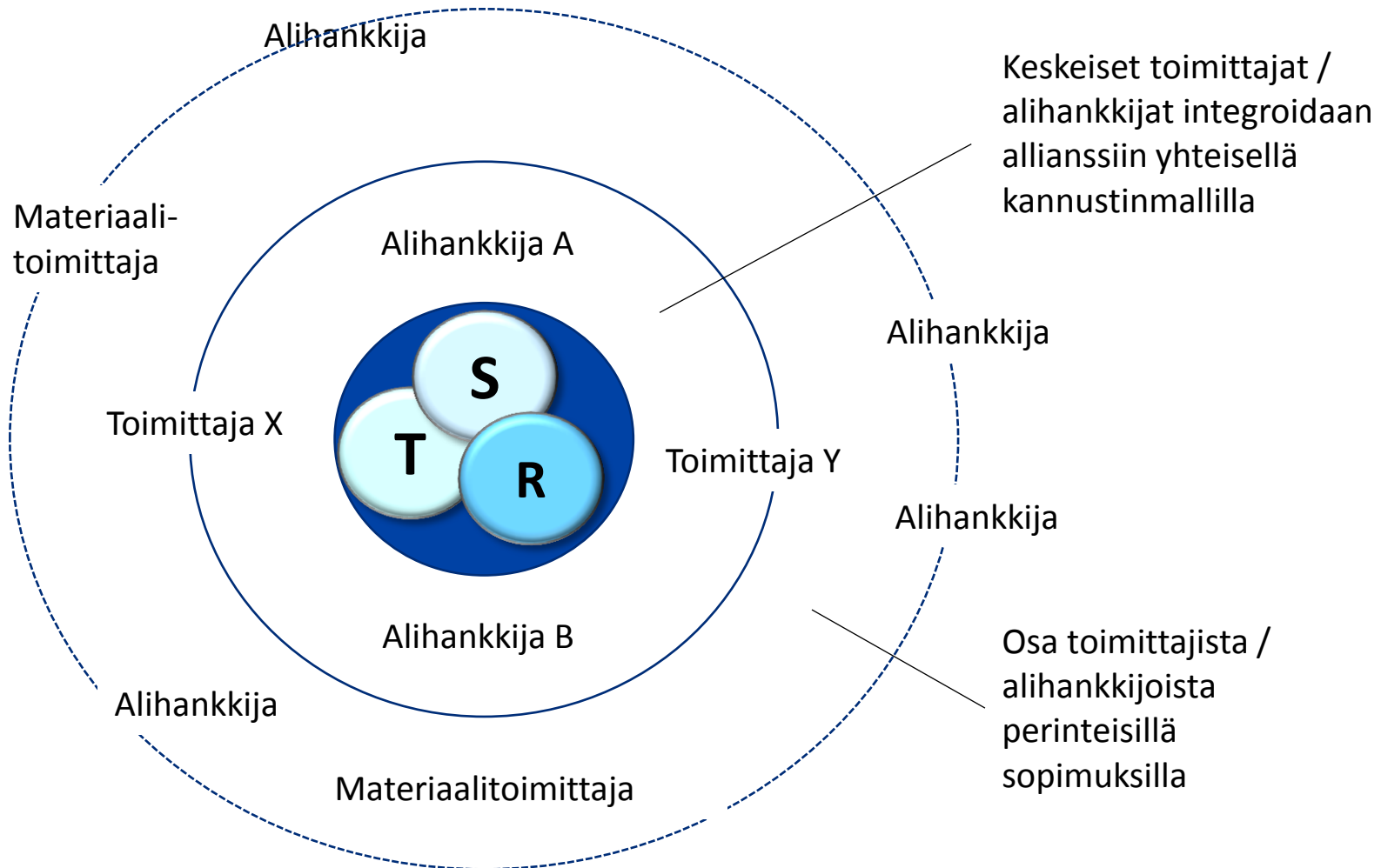
- Hintakilpailu
- Työvaiheiden pilkkominen
- Riskien siirtäminen ja vastuiden pilkkominen
- Osaoptimointi

Allianssin määritelmä

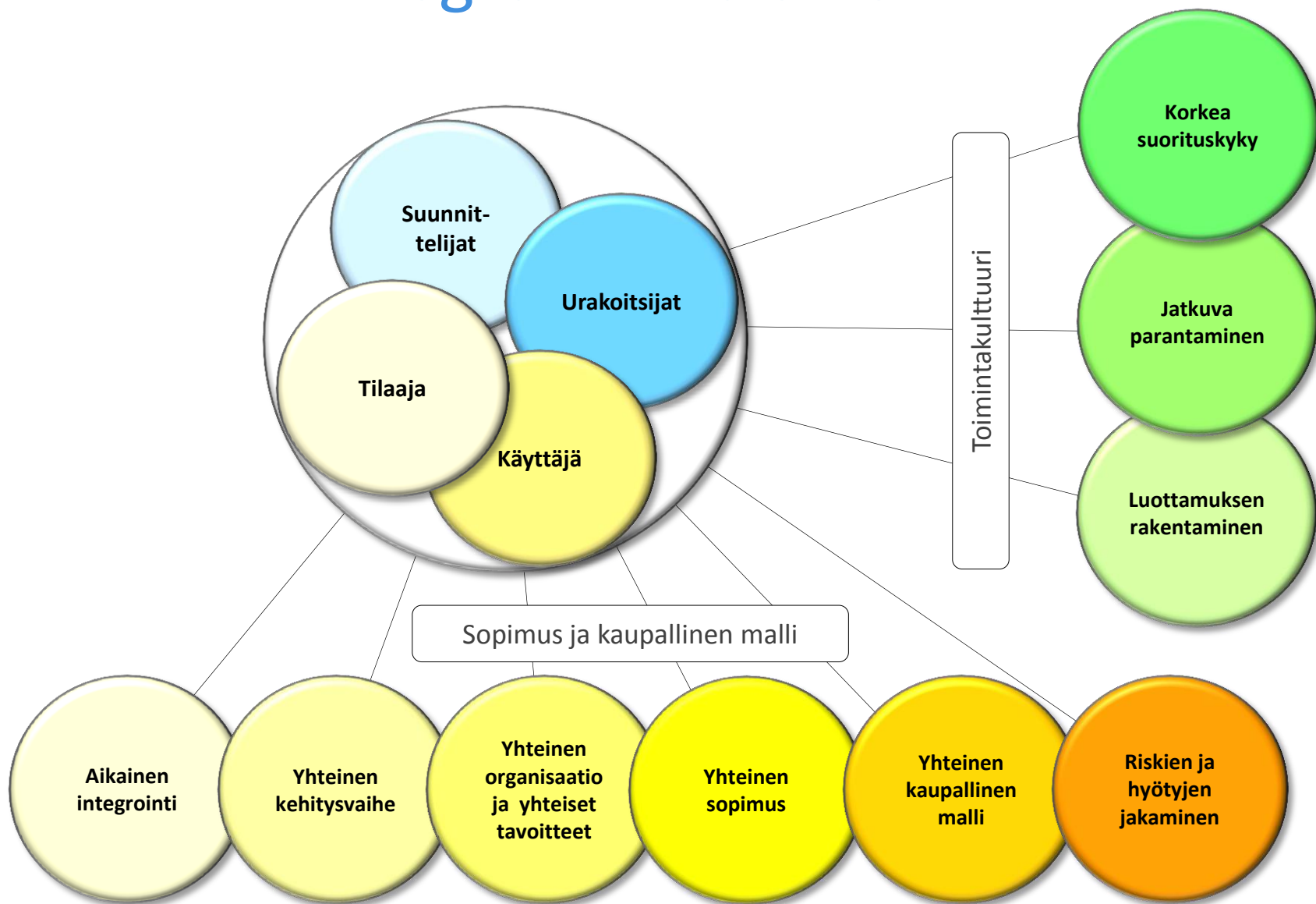
Projektiallianssi on hankkeen keskeisten toimijoiden yhteiseen sopimukseen perustuva toteutusmuoto, jossa sopimusosapuolet vastaavat yhdessä hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta yhteisellä organisaatiolla jakaen hankkeen hyödyt ja riskit tavoitteena suorituskyvyn jatkuva parantaminen.

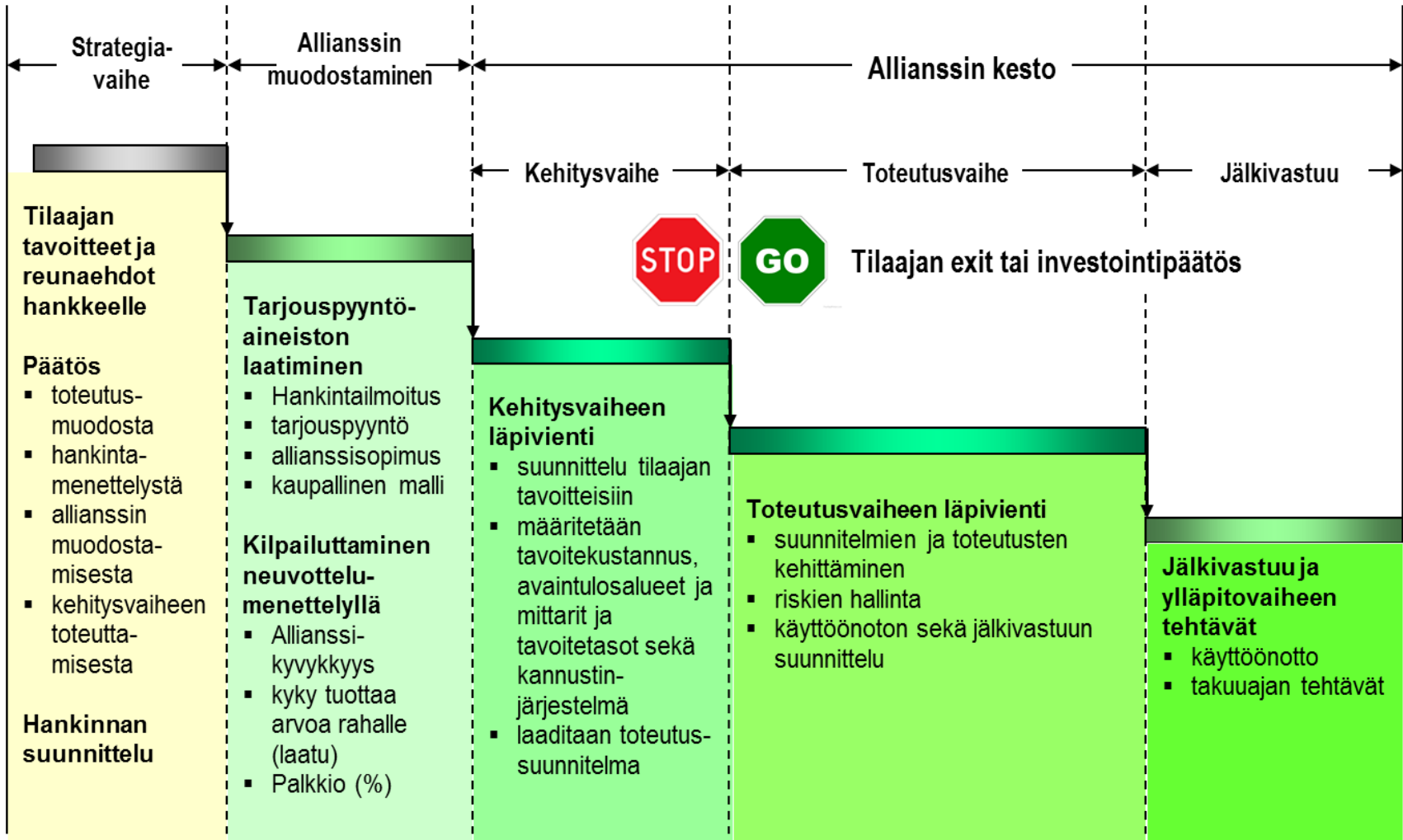
Osapuolten integrointi

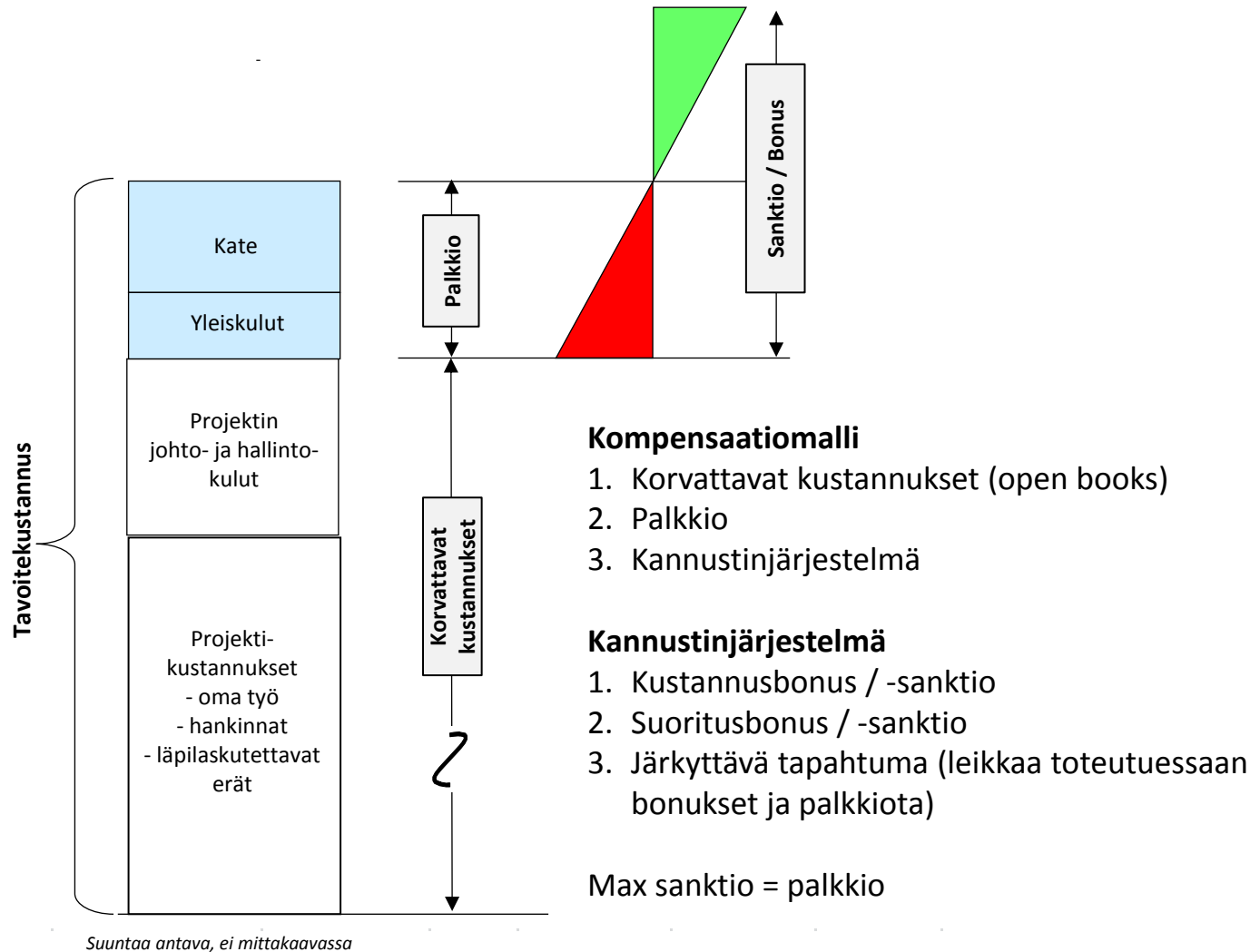
Integroinnin elementit

Allianssin vaiheet

Yhteinen kaupallinen malli

Allianssihankeen hankintamenettelynä on neuvottelumenettely

- Hankinta tulee kilpailuttaa hankintalain mukaisesti julkisena hankintana
- Kilpailutus uudistetun hankintalain mukaisesti
- Hankinta toteutetaan neuvottelumenettelyllä tavoitteena
 - 3-5 tarjoajan valinta tarjouskilpailuun
 - Hankkeen kehittäminen tarjouskilpailun aikana
 - Joustava ja vuorovaikutteinen hankintaprosessi

IPT-hankkeet Suomessa

Yhteensä IPT-hankkeita

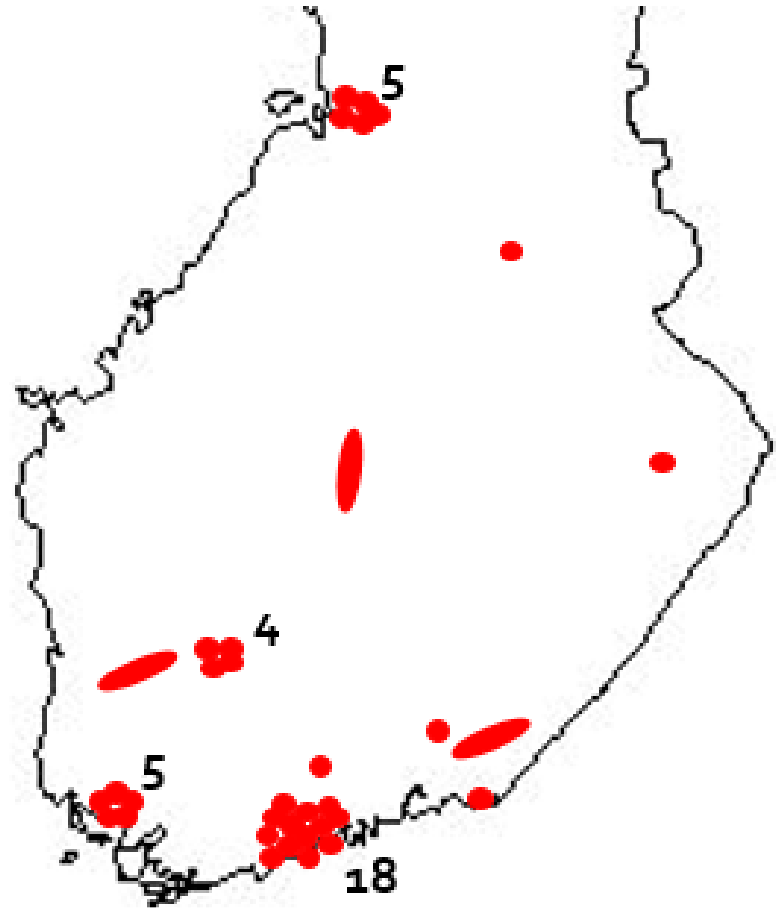
- yli 40 kpl
- Yli 2,5 mrd€

Infrahankeet

- uusinvestoinnit
- peruskorjaukset
- rata ja raide
- tie ja katu
- kunnossapito

Talohankkeet

- uusinvestoinnit
- peruskorjaukset
- Terminaalihankkeet
- Aluerakennushankkeet
- Voimalaitoshankkeet

Vantaan kouluhankkeet (1)

Rajatorpan alakoulu 290 alakoululaiselle ja 40 esikoululaiselle; budjetti n. 12 M€ (alv 0 %)

- Uudisrakennus, mahdolliset väistöt
- Suojellun koulun yläkertojen peruskorjaus

Hämeenkylässä koulu; budjetti n. 20,5 M€ (alv 0%)

- Uudisrakennus 600 opp., vanha koulu purettu
- Variston koulurakennus 150 opp. huomioitava hankkeessa

Allianssi toimittaa koulut kalustettuna (kiinteä & irtain kalusto) käyttöön;

HUOM. kalusteet + irtain ei sisälly em. budjettihintoihin

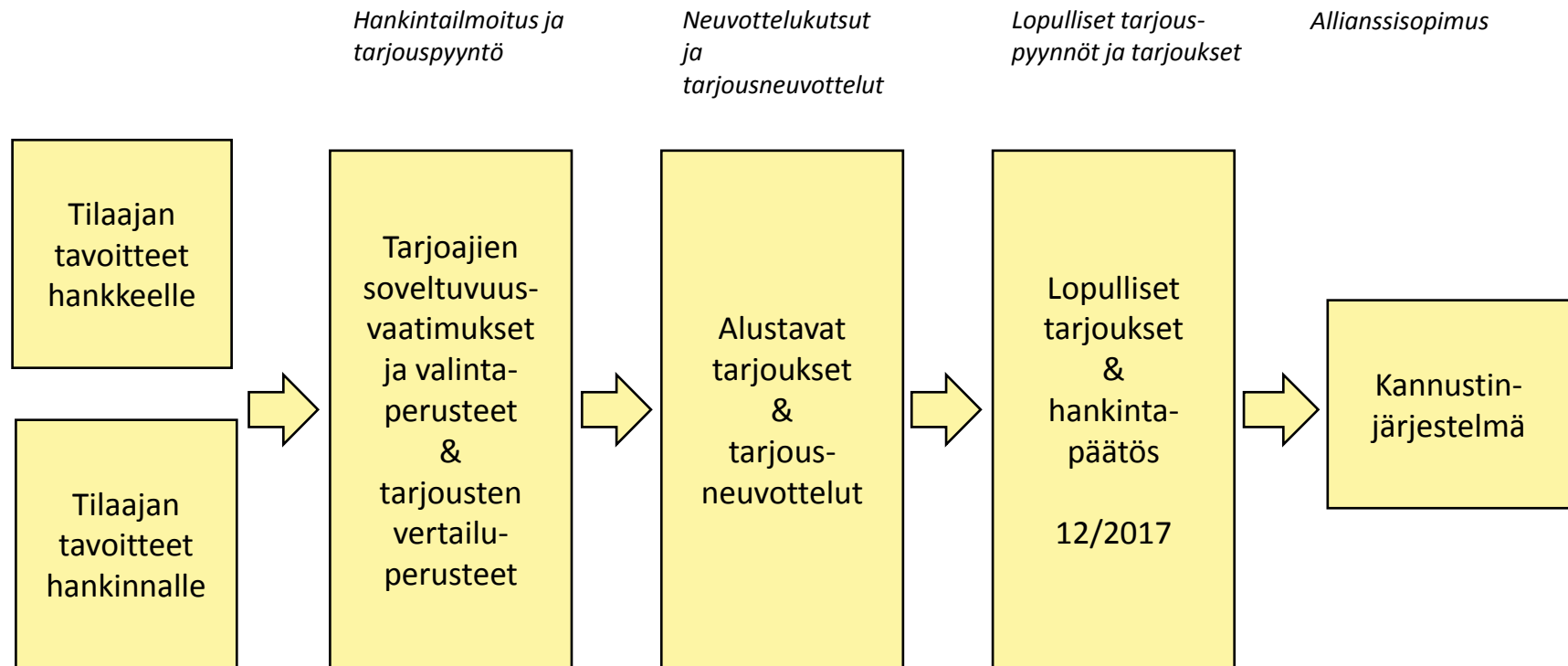
Vantaan kouluhankkeet (2)

- Hinta sidotaan asetettavaan kustannustavoitteiseen (enintään budjettiraamin mukainen)
- Kannustimin ja sanktioin ohjataan toteutusta laadullisiin, ajallisiin ja kustannustavoitteisiin
- Mallin periaatteiden mukaan kaikki sopimuksen osapuolet hyötyvät onnistumisesta / kärsivät ”epäonnistumisesta”

Aikataulutavoitteet

	2017				2018				2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Tarjouspyyntö - neuvottelu - tarjousvaihe																
Kehitys - suunnitteluvaihe																
Toteutus Rajatorppa valm. viim 12/19 optimi 6/19																
Toteutus Hämeenkylä valm.viim. 6/20																

Hankinnan tavoite, vähimmäisvaatimukset ja valintaperusteet

Tilaajan tavoitteet hankkeelle:

Koulun toiminta ja kasvatusympäristö sekä käyttö alueella muihin tarkoituksiin

Alueella
odotetaan
TÄYDELLISTÄ
KOULUA
Epäonnistumista
ei hyväksytä

Tavoite	Mitä tarkoittaa
Turvalliset ja terveelliset tilat	▪ Turvallinen ja terveellinen kiinteistö sekä rakennusfysikaalisesti toimivat rakenneratkaisut ▪ Työnaikainen kosteuden- ja puhtaudenhallinta ▪ Talotekniset valinnat energiatehokkaita, helppokäyttöisiä ja aikaa kestäviä – HYVÄT SISÄOLOSUHTEET
Uuden oppimisympäristön mukaiset toimivat tilat	▪ Uutta opetusohjelmaa erinomaisesti palveleva oppimis- ja kasvatusympäristö ml. piha-alueet ja lähiympäristö ▪ Rajatorpassa tilat 290 oppilaalle ja 40 esikoululaiselle, suojellussa museokoulussa ▪ Hämeenkylässä tilat 600 oppilaalle ja. Variston opetuspisteessä 150 ▪ Nykyaikaiset opetusvälineet toimii, kun rakennukset otetaan käyttöön
Tilojen sujuva yhteiskäyttö ja korkea käyttöaste	▪ Koulut toimivat ”asukastupana” lähialueen lapsille ja vanhemmille ▪ Houkuttelevat tilat koulupäivän jälkeiseen käyttöön koululaisille, yhdistyksille, järjestöille ja seuroille ▪ Monikäyttöiset liikuntatilat
Tilojen tehokas käyttö ja käytön muunneltavuus	▪ Tilat ovat tehokkaasti käytössä opetus- ja kasvatustyössä ja lisäävät myös henkilökunnan vuorovaikutusta ▪ Muunneltavuudella lisää elinkaarta ja ekologisuutta, esiopetustilat muunnettavissa perusopetukseen ▪ Variston koulun / Rajatorpan museokoulun tilojen hyödyntäminen ja/tai huomioiminen ratkaisuihin
Tyytyväiset vanhemmat ja oppilaat	▪ Uuden oppimisympäristön kehittäminen ja avoin esille tuonti ▪ Show room – avoin suunnitteluvaihe – oppilaiden ja vanhempien osallistaminen / vaikutusmahdollisuudet ▪ Vanhempien sitouttaminen uuteen oppimisympäristöön

Tilaajan tavoitteet projektille:

Koulun suunnittelu, rakentaminen ja käyttöönotto, taloudelliset tavoitteet ja elinkaarikustannukset

Alueella
odotetaan
TÄYDELLISTÄ
KOULUA
Epäonnistumista
ei hyväksytä

Tavoite	Mitä tarkoittaa
Kustannukset ja aikataulu	- Hankkeiden kokonaiskustannukset sisältäen uudisrakennusten ja peruskorjausten , purkamisten suunnittelun, rakentamisen yht. n. 32 M€ + kalusteiden / irtaimiston) hankinta - Rajatorpan koulu otetaan käyttöön viimeistään 31.12.2019 (tai 1.8.2019) - Hämeenkylässä koulu otetaan käyttöön 1.8.2020
Suunnittelu ja rakentaminen	- Tietomallin hyödyntäminen - Elinkaarikustannusten huomiointi ja osoittaminen suunnittelu- ja toteutusratkaisuihin - Toistettavuus ja hyvien ratkaisujen monistettavuus (2 koulua) - Kehitetään tilatehokasta uutta oppimisympäristöä , muuntojousto huomioiden - Toimivat, yhteensopivat, vähäriskiset ja tarkoituksenmukaiset rakennevalinnat ja talotekniset järjestelmät
Käyttöönotto ja elinkaarikustannukset	- Nollavirheluvovutus ja laadukas käyttöönotto (virheetön, aikataulussa ja tekniikka ml. Käyttäjän järjestelmät toimii) - Teknisten järjestelmien helppokäyttöisyys: talon käyttäjät ja huoltohenkilökunta osaavat hyödyntää sen ominaisuuksia - Edulliset käyttö, huolto ja ylläpitokustannukset; pts-suunnitelman tuottaminen (käyttökustannusten optimointi kustannusraamin sisällä) - Lähes 0-energiarakennus (ostoenergian pienentäminen tarkoituksen mukaisin inv.kustannuksin)

Yhteisöjä ja
toiminta-
käytänteitä

Oppimis-
ympäristö
on...

Tiloja,
paikkoja ja
kalusteita

Välineitä,
palveluita,
materiaaleja

Uutta oppimista tukeva tilamalli

Kaikki koulun tilat toimivat oppimisen tiloina

Lukujärjestyksellä tuetaan uutta oppimista ja tehokasta tilankäyttöä

Teknologia mahdollistaa oppimisen muuallakin kuin luokassa

Neliöt tehokkaassa käytössä

17 § Lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta

VD/395/00.04.03/2015
HP/TLA/MSI/VMA/SRU/ET/JB

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta 28.4.2017 mennessä. Vantaan kaupunki on saanut jatkoaikaa siten, että lausunto voidaan antaa 8.5.2017 kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan 20.3.2013. Valtuusto päätti samassa kokouksessa jättää hyväksymättä Helsingin Östersundomista Sipoon Söderkullaan ulottuvan alueen ja palauttaa sen jatkovalmisteluun. Päätöksen syynä oli alueen keskeneräinen yleiskaavatilanne.

Östersundomin alueelle ollaan laatimassa Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteistä yleiskaavaa. Tavoitteena on ollut sovittaa maakuntakaavan ja yleiskaavan prosessit yhteen siten, että maakuntakaavassa idän suunnan merkittävä kasvuvyöhyke kytketään maakunnan aluerakenteeseen ja yleiskaavassa ratkaistaan alueen yksityiskohtaisempi maankäyttö. Maakuntakaava tulee vahvistaa ennen kuin Östersundomin yhteinen yleiskaava voidaan vahvistaa.

Maakuntakaavasta käytetään nimeä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue. Kaava tulee kumoamaan kaikki aiemmat, kaava-alueella voimassa olevat maakuntakaavat. Östersundomin vaihemaakuntakaavan valmistelua on jatkettu alkuvuodesta 2015 nähtävillä olleen kaavaehdotuksen pohjalta. Jatkovalmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueisiin sekä liikennejärjestelmään. Kaavassa käsitellään myös 4. vaihemaakuntakaavan teemoja tarvittavalta osin.

Kaavaehdotuksesta on nyt laadittu kaksi vaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan metrolinjauksen ja siihen liittyvän maankäytön osalta Vantaan Länsisalmen alueella. Muita eroavaisuuksia ei ole. Kaavavaihtoehtojen nimet ovat *Pohjoinen* ja *Suora*.

Kaavaehdotusten vaikutuksista Natura2000-alueisiin on laadittu arviointi. Pohjoisen vaihtoehdon arvioinnissa on päädytty johtopäätökseen, että rakentamisesta aiheutuvat Mustavuoren lehtoon ja Östersundomin lintuvesiin kohdistuvat heikentävät vaikutukset eivät ole merkittäviä. Suoraan vaihtoehtoon liittyviä Natura-arvioinnin johtopäätöksiä ei ole lausunnon laatimisen yhteydessä ollut luettavissa.

Lausuntoaineistoon kuuluvat vahvistettavat kaava-asiakirjat (kaavakartta molemmista vaihtoehdoista, kartta kumottavista merkinnöistä sekä merkinnät ja määräykset), kaavaselostus sekä epävirallinen yhdistelmäkartta maakuntakaavoista. Kaava-aineisto on lausuntopyynnön linkissä, lausuntopyyntö liitteenä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 17

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta.

Käsittely:

Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esityksen liitteitä kannanotolla " Vantaan kaupunginhallitukselle 21.4.2017: Östersundomin kaavoituksessa on syytä ottaa aikalisä" ja sen saateviestillä.

Lisäksi merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja lisäsi lausunnon loppuun seuraavaa: "Maakuntakaavan tulee mahdollistaa korkeamman matkatapaosuuden Vantaan poikittaisliikenteen kehittämisen kannalta tärkeää pikaraitiotie. Luontoarvojen turvaaminen tulee vahvasti huomioida kaavan valmistelussa."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:

- Vantaan lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta
- Lausuntopyyntö (Linkki lausuntoaineistoon lausuntopyynnössä)
- Saateviesti kannanottoon
- Kannanotto Vantaan kaupunginhallitukselle 21.4.2017: Östersundomin kaavoituksessa on syytä ottaa aikalisä

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 09 8392 2745
liikennejärjestelmäinsinööri Tiina Hulkko, puh. 09 8392 0036
yleiskaava-arkkitehti Virpi Mamia, puh. 09 8392 5058
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan lausunto Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta / Dnro 58/2011 (KH 24.4.2017 § 17)

VD/395/00.04.03/2015

Suunnitteluprosessien samanaikaisuus ja tarkastelutaso:

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin osa-alueen lausuttavana olevassa kaavaehdotuksessa on päädytty esittämään kahta vaihtoehtoa, pohjoista ja suoraa, viitaten vaihtoehtojen nimillä joukkoliikenteen raideyhteyden ratkaisuihin.

Yleiskaavan ja maakuntakaavan rinnakkain kulkevilta prosesseilta on tavoiteltu sellaista yhdenaikaisuutta, että suunnitelmien rakenneratkaisut vastaisivat toisiaan ja että Naturaan liittyvät kysymykset saataisiin ratkaisua. Maakuntakaavan osa-alueen jäätyä suhteellisen pieneksi suunnittelumittakaavaltaan on nyt käynyt niin, että tarkastelutaso on lähentynyt liikaa yleiskaavan tarkastelutasoa. Ongelma korostuu, mikäli ratkaisuja ei muuteta ja maakuntakaavan merkintöjä tulkitaan tiukasti.

Verrattaessa maakuntakaavan tarkkoja ratkaisuja kuntien yhteisen yleiskaavan suunnitelmaan, ristiriitoja on eri joukkoliikennelinjauksissa ja raideliikenteeseen tukeutuvien taajamatoimintojen ja virkistysalueiden aluevarauksissa. Suurin ristiriita on ns. suorassa vaihtoehdossa, jota yleiskaavan suunnittelussa kehitetään tällä hetkellä toisenlaisella yhdyskuntarakenneratkaisulla kuin mitä maakuntakaava esittää. Westerkullan kulttuurimaisema-alue linjataan siinä kokonaan rakentamisen ulkopuolelle. Näin ollen ei maakuntakaavassakaan voi esittää rakentamista kyseiselle alueelle. Kuntien yhteisen yleiskaavan Natura-arviointi on päätynyt siihen, että yleiskaavan valmistelussa suoran metrolinjauksen ympärille esitetyllä yhdyskuntarakenteella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia, vaikka se edellyttääkin aktiivisia toimia asian eteen. Yleiskaavan suoran vaihtoehdon ratkaisussa ekologinen yhteys on esitetty Westerkullan rakentamattomaksi jätetyn kulttuurimaisema-alueen kautta ja se on todettu Naturen kannalta toimivaksi.

Joukkoliikenteen vaihtopaikka Porvoonväylän ja Kehä III:n liittymässä ei ole realistinen, vaan vaihtopaikka toteutuu todennäköisesti Porvoonväylän ja Länsimäentien liittymään. Erityisesti suoran metron vaihtoehdossa vaihtopaikka tulisi maakuntakaavassa merkitä Länsimäentien kohdalle. Lisäksi Vantaan poikittainen joukkoliikenneyhteys päättyy Vantaan yleiskaavojen mukaisesti Mellunmäen metroasemalle ja tämä linjaus kehitetään runkoyhteydeksi jo lähivuosina. Yhteys tulee merkitä myös maakuntakaavaan. Vantaan poikittainen joukkoliikenneyhteys ei toteudu Westerkullan kulttuurimaisema-alueen halki.

Jos lausuttavana oleva kaavasunnitelma olisi maakuntakaavatasoisen yleispiirteinen, yksi vaihtoehto olisi riittävä ja se mahdollistaisi toisistaan poikkeavat metrolinjaukset. Maakuntakaavassa tulee ratalinjaus esittää kaavaehdotuksia symbolisempaa ja suurempaa välillä Mellunmäki - Östersundom, jolloin tarkemmalle suunnittelulle jää mahdollisuus löytää paras ratkaisu linjaukselle.

Maakuntakaavan tulee mahdollistaa korkeamman matkatapaosisuuden ja Vantaan poikittaisliikenteen kannalta tärkeä pikaraitiotie. Luontoarvojen turvaaminen tulee vahvasti huomioida kaavan valmistelussa.

Lausuntopyyntö

Dnro 58/2011

LAUSUNTOPYYNTÖ UUDENMAAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVAN, ÖSTERSUNDOMIN ALUEEN KAAVAHDOTUKSESTA

Maakuntahallitus merkitsi tiedoksi Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kokouksessaan 13.3.2017 ja päätti kaavaehdotuksen lausunnoille lähettamisestä.

Östersundomin alueen maakuntakaavassa uusi idän suunnan merkittävä kasvuvyöhyke kytketään maakunnan aluerakenteeseen. Östersundomin alueen maakuntakaavassa käsitellään kaikki keskeiset alue- ja yhdyskuntarakenteen aihepiirit.

Östersundomin alueen maakuntakaava on osa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaa. Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan 20.3.2013. Valtuusto päätti samassa kokouksessa kuitenkin jättää hyväksymättä Helsingin Östersundomista Sipoon Söderkullaan ulottuvan alueen ja palauttaa alueen jatkovalmisteluun.

Östersundomin alueen tarkistettu maakuntakaavaehdotus oli nähtävillä alkuvuodesta 2015. Kaavaehdotuksesta pyydettiin myös luonnonsuojelulain edellyttämät Natura-lausunnot Metsähallitukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta. Molemmissa lausunnoissa todettiin, että kaavaratkaisut aiheuttavat merkittävää haittaa lintudirektiivin lintulajeille pyy ja kehrääjä. Maakuntahallitus päätti palauttaa kaavaehdotuksen takaisin valmisteluun.

Östersundomin alueen maakuntakaavan valmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueisiin sekä liikennejärjestelmään. Kaavaehdotuksesta on laadittu kaksi vaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan metrolinjauksen ja siihen liittyvän maankäytön osalta Vantaan Länsisalmen alueella. Muun kaava-alueen osalta vaihtoehtoisia ei ole eroavaisuuksia. Kaavavaihtoehtojen nimet ovat Pohjoinen ja Suora.

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoanne Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan, Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta. Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan liittoon viimeistään 28.4.2017. Lausunnot toivotaan ensisijaisesti sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi. Halutessanne voitte lähettää lausunnon myös paperiversiona osoitteeseen Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki.

Lausuntoaineistoon kuuluvat vahvistettavat kaava-asiakirjat (kaavakartta, kartta kumottavista merkinnöistä sekä merkinnät ja määräykset), kaavaselostus sekä epävirallinen yhdistelmäkartta maakuntakaavoista. Kaava-aineistoon voi tutustua Uudenmaan liiton verkkosivuilla:

- www.uudenmaanliitto.fi/ostersundom/lausuntoaineisto (Huom. lausuntoaineisto löytyy piilotetulta sivulta, joten helpoiten sivuille pääsee klikkaamalla edellä olevaa osoitetta).
- sekä karttapalvelun kautta: kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat
- Kaava-aineistoa voi myös tilata Uudenmaan liiton toimistolta

Lisätietoja lausunnolla olevasta maakuntakaavaehdotuksesta antaa ympäristöasiantuntija Lasse Rekola (lasse.rekola@uudenmaanliitto.fi, tai puh 0 44 299 0678).

Terveisin,

UUUDENMAAN LIITTO

Ossi Savolainen
Maakuntajohtaja

Merja Vikman-Kanerva
Johtaja, aluesuunnittelu

Sormunen Leena

Lähetettäjä: Hanna-Maija Kehvola <suojelusihteeri@tringa.fi>
Lähetetty: 21. huhtikuuta 2017 15:18
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: Järjestöjen viesti kaupunginhallituksen kokousta varten
Liitteet: Tringa-SLL-UP-Ostersundom-Vantaan kaupunginhallitus.pdf

Hei,

Liitteenä Helsingin Seudun Lintutieteellisen Yhdistyksen Tringa ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin viesti koskien Östersundomin kaavoitusta. Pyydämme ystävällisesti asiakirjan huomioimista Vantaan kaupunginhallituksen kokouksessa 24.4.

Parhain terveisin,

--

Hanna-Maija Kehvola
Suojelusihteeri

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vantaan kaupunginhallitukselle 21.4.2017

Östersundomin kaavoituksessa syytä ottaa aikalisä

Östersundomin maakuntakaavasta on valmistunut uusi, kaksi vaihtoehtoa sisältävä ehdotus, joka on parhaillaan lausuntokierroksella. Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri katsovat, ettei kumpikaan kaavavaihtoehdoista turvaa riittävässä määrin kaava-alueen huomattavia luontoarvoja. Toivomme Vantaan kaupunginhallitukselta aktiivista tukea sille, että maakuntakaavana ja yhteisenä yleiskaavana etenevälle Östersundomin kaavoitukselle otetaan aikalisä, jonka aikana haetaan aidosti nykyisiä vaihtoehtoja kestävämpiä ratkaisuja.

Vaikka Vantaa omistaa vain vähäisen osan Östersundomin alueesta, on aluekokonaisuus tärkeä varsinkin Kaakkois-Vantaan asukkaille. Vantaan alueella on myös useita merkittäviä luontoalueita, kuten rakentamisuhan kohteena oleva Länsimetsän alue, joka on merkittävältä osin Vantaan yleiskaavan suojelualuevarausta.

Östersundomin alue on pääkaupunkiseudun itäpuoliskon tärkeimpiä alueita luonnon monimuotoisuuden kannalta. Vanhoihin valtakunnallisiin lintuvesien ja lehtojen suojeluohjelmiin kuuluvat kosteikot ja lehdot ovat osa EU:n Natura 2000 -verkostoa. Lisäksi kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee laaja Sipoonkorven metsämanner, joka on osin huomioitu Sipoonkorven kansallispuistona sekä sitä suppeampana Sipoonkorven Natura 2000-alueena. Näiden keskeisten luonnon ydinalueiden sekä niiden välisten ekologisten yhteyksien lisäksi kaava-alueella on myös muita merkittäviä luontokohteita, jotka asiallisessa kaavoituksessa tulee säilyttää.

Östersundomin kaavoituksen tavoitteena on kasvattaa alueen asukasmäärää huomattavasti sekä mahdollistaa metron rakentaminen. Järjestöt pitävät tehtävää erittäin haastavana. Keväällä 2017 valmistuneet kaavaehdotukset heikentävät kohtuuttomassa mitassa kaava-alueen keskeisiä luontoarvoja. Muun muassa luontoarvoille ja virkistyskäytölle vuosi vuodelta tärkeämpi Sipoonkorven metsämanner kutistuu merkittävästi alueen eteläosaan esitetyn rakentamisen takia.

Molemmat maakuntakaavavaihtoehdot ovat luonnon kannalta tuhoisia. Erityisen ongelmallinen on suoran metron vaihtoehto, joka supistaa huomattavasti luonnonmukaista metsäekologista yhteyttä Kasabergetin ja Sipoonkorven välissä. Järjestöt katsovat, että nähtävillä olevaa maakuntakaavaa tulee muuttaa siten, että rakennettavat alueet, metrolinjan sijainti ja asemat sijoitetaan luontoa säästävämällä tavalla.

Maakuntakaavan ohella samaan aikaan on valmistelussa Östersundomin yhteinen yleiskaava. Viimeisin yleiskaavan versio (9.3. 2017) vastaa pitkälti maakuntakaavan suora metro -kaavavaihtoehtoa. Yleiskaavaan liittyy mm. seuraavia ongelmia:

- Asukaslukutavoitteet ovat kasvaneet koko prosessin ajan ilman, että missään vaiheessa olisi kunnolla arvioitu, onko laillinen kaavoitus kyseisellä asukasmäärätavoitteella mahdollista.
- Eri kuntien luontoinventoinnit on toteutettu eri aikoina ja eri tavoin, joten yhtenäisellä menetelmällä tehty linnusto-, kasvisto- ja luontotyyppien inventointi kaava-alueelta puuttuu kokonaan.
- Julkisuudessa on toistuvasti markkinoitu erittäin yksipuolisia käsityksiä alueen luonnonarvoista (*"kolme tavallista lintulajia estää kaavoituksen"*), mistä syystä vain osa kaavan merkittävistä ongelmista luonnolle on noussut kunnolla esille. Esimerkiksi Sipoonkorven arvokkaiden metsien rakentaminen on jäänyt vaille huomiota.

Esitämme, että Vantaan kaupunki muuttaa lausuntoaan siten, että se antaa tuen sille, että Uudenmaan liitto kehittää maakuntakaavaa nykyistä kestävämmäksi huomioiden selvästi vahvemmin myös muut luontoarvot kuin Natura 2000 -alueiden arvojen vaatiman minimisuojan. Tämä edellyttää tosiasiaa tarkempaa eikä Vantaan lausunnossa tavoiteltua ylimalkaisempaa ja vähemmän ohjaavaa maakuntakaavaa.

Lisäksi toivomme Vantaan kaupungin osaltaan keskeyttävän yhteisen yleiskaavaehdotuksen valmistelun siihen asti, kunnes maakuntakaava on saanut lainvoiman, jolloin se muodostaa yleisesti hyväksytyn perustan alemman tason kaavoitukselle.

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Jukka Hintikka
puheenjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Laura Räsänen
puheenjohtaja
Tapani Veistola
luonnonsuojeluasiantuntija

18 § Kunnallinen hulevesitaksa ja vesihuoltolaitoksen yleisten alueiden kuivatuksen korvaus

VD/3497/02.03.00.00/2017
HP/HW/JJJ/Mora/JB

Hulevesien hallintaa ja johtamista koskevat lait muuttuivat syksyllä 2014, jonka seurauksena Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja sen jäsenkunnat Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa ovat yhdessä selvittäneet kunnallisen hulevesimaksun ja yleisten alueiden hulevesien viemärintikorvauksen suuruutta ja perimistä. Vantaan osalta on katsottu tarkoituksenmukaiseksi linjata hulevesimaksu- ja korvauseriaatteen jatkoneuvotteluja varten.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 103 n § mukaan kunta voi periä kunnan hulevesijärjestelmästä sille aiheutuvien kustannusten kattamiseksi vuosittaisen maksun hulevesijärjestelmän vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajilta ja haltijoilta. Mikäli maksua peritään, on laadittava taksa ja taksan perusteet. Taksan hyväksymispäätöksessä tulee olla myös selvitys siitä, mitä kiinteistöjä maksu koskee. Hulevesimaksun tulee olla kohtuullinen, oikeudenmukainen ja selkeä.

Vesihuoltolain (VHL) 17 a § mukaan kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii päätöksessä määriteltävällä alueella huleveden viemäroinnistä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Vesihuoltolaitos voi periä kunnalta kustannuksia vastaavan korvauksen yleisiltä alueilta vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin johdettavan huleveden viemäroinnistä.

Nykyisin HSY vastaa hulevesiviemäroinnin suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. HSY perii vesilaskun yhteydessä hulevesiviemäroinnin alueella sijaitsevilta asukkaailtaan kuukausittaisen huleveden perusmaksun. Kaupunki osallistuu hulevesiviemäroinnin toteutukseen neljäsosan kustannusosuudella, mikä vastaa kaupungin vastuulla olevien kadun kuivatusrakenteiden osuutta. Yleisten alueiden purot ja ojat sekä huleveden viivytysrakenteet ovat kaupungin vastuulla ja vastaavasti kiinteistöjen rajaojat sekä tonteilla sijaitsevat purot ovat kiinteistöjen kunnossapidossa. Hulevesiasioiden vastuunjakoneuvottelut HSY:n ja jäsenkuntien välillä ovat kesken, mutta näyttää siltä, että nykykäytäntöihin ei tule merkittäviä muutoksia. Siten eri osapuolten vastuut, työmäärät ja kustannukset eivät kasva nykyisestä eikä rahasiirtoihin osapuolten välillä ole välitöntä tarvetta.

Vantaan kaupungin talousarvioon sisältyy nykyisin noin 4,2 miljoonan euron hulevesiin kohdistuvat vuosimenot. Nämä menot muodostuvat kaupungin vastuulla olevien kuivatusrakenteiden suunnittelusta, rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta. HSY:n selvityksen mukaan Vantaan kaupungin laskennallinen osuus yleisten alueiden kuivatuksesta (osuudeksi yhteisesti sovittu 22 % kokonaiskustannuksista) olisi lisäksi 2,3 miljoonaa euroa, joka koostuu rakennetun hulevesiviemäristön poistoista sekä rahoitus- ja käyttökuluista. Mikäli HSY päättäisi alueellaan ottaa käyttöön korvauksen yleisten alueiden kuivatuksesta, kaupungin hulevesikustannukset kasvaisivat noin 6,5 miljoonaan euroon. Tällöin kuntatekniikan keskuksen kadunpidon käyttötalouden menokehystä tulisi nostaa 2,3 miljoonaa eurolla nykytilanteeseen verrattuna.

Kunnallista hulevesimaksua on selvitetty yhteistyössä Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja HSY:n kanssa. Jäsenkunnissa ei ole tehty päätöksiä maksun käyttöönotosta. HSY on osaltaan todennut, että kunnallisen maksun periminen vesilaskun yhteydessä ei ole juridisesti mahdollista. Helsingissä on käytössä kadun kunnossapitomaksu ja Kauniaisissa kuntatekniikan palvelumaksu, joka sisältää tontinomistajan kadun kunnossa- ja puhtaanapitotehtävät. Espoossa ja Vantaalla ei peritä katumaksua, johon hulevesimaksun laskutuksen voisi kätevästi yhdistää. Espoossa ja Vantaalla hulevesimaksun periminen kiinteistöiltä vaatisi erillisen laskutusjärjestelmän luomisen, mistä aiheutuisi tuntuvia lisäkustannuksia em. kaupungeille.

Mikäli kunta päättäisi periä hulevesikustannukset kiinteistöiltä, kunnallisen hulevesitaksan määrittelyyn käytettäisiin edellä esitettyjä kustannuksia. Tehdyssä selvityksessä kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueeksi määriteltiin asemakaavoitettu alue. Tällöin kunnallinen hulevesimaksu koskisi Vantaalla noin 26 000 kiinteistöä ja vuosittainen hulevesimaksu vaihtelisi omakotitalon 106 eurosta teollisuus-/liikekiinteistön 81 400 euroon. Hulevesitaksasta 35 % muodostuisi HSY:n perimästä yleisten alueiden kuivatuksen korvauksesta.

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- a) Vantaa ei ota käyttöön kunnallista hulevesimaksua.
- b) todetaan Vantaan kaupungin kantana, että HSY:n tulee kattaa hulevesiviemäroinnin kustannukset muutoin kuin perimällä yleisten alueiden kuivatuksesta maksua jäsenkaupungeilta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) Vantaa ei ota käyttöön kunnallista hulevesimaksua, ja
- b) todetaan Vantaan kaupungin kantana, että HSY:n tulee kattaa hulevesiviemäroinnin kustannukset muutoin kuin perimällä yleisten alueiden kuivatuksesta maksua jäsenkaupungeilta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 839 22427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VD/331/11.00.05.00/2014
HP/KR/LMM/TKR/JB

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisema ympäristöraportti on valmistunut. Ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2016 ja kevään 2017 hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita Vantaalla. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2015 ja osittain myös vuoden 2016 kestävästä kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon sekä kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 vuoden 2016 seurannan.

Ympäristöraportti on ohjelmakauden viimeinen ja siinä tarkastellaan myös koko ohjelmakauden tavoitteiden toteutumista. Nyt päättäneen ympäristöohjelmakauden jälkeen kaupungin ympäristötyötä lähdetään kehittämään kohti resurssiviisautta. Käynnissä on resurssiviisaan tiekartan laadinta, jonka toimenpiteiden ja tavoitteiden kerääminen on aloitettu työpajoissa. Resurssiviisaus on resurssitehokkuutta kokonaisvaltaisempi käsite. Se tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävällä tavalla, mukaan lukien kiertotalous. Tiekartta otetaan käyttöön vuoden 2018 alussa.

Ekologisen kestävyys säilyttäminen kaupungissa on Vantaan ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite. Vantaan kaupunki on mukana useissa energiansäästöön tai muutoin kestävästä kehitykseen tähtäävissä hankkeissa yhteistyössä muiden kaupunkien ja eri alojen tutkimuslaitosten kanssa. Kestävästä kehityksen periaatteet näkyvät niin koko kaupungin toimissa kuin yksittäisissä työpajoissa tai koulutus- ja neuvontatapahtumissa.

Vantaan kokonaiskasvihuonekaasupäästöt sekä asukaskohtaiset päätöt ovat laskeneet koko ohjelmakauden ajan. Ennakkotietojen mukaan Vantaan asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2016 yhteensä kahdeksan prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja hiilineutraaliuden saavuttaminen on kirjattu kaupungin ympäristöpolitiikkaan 2012–2020. Uuden resurssiviisaan tiekartan laadinnan yhteydessä myös nämä tavoitteet määritellään uudelleen.

Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen

Ympäristöohjelman tavoitteiden mukaan ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää.

Ympäristöviestintä tehostui koko ympäristöohjelmakauden ajan. Myös näyttelyiden järjestäminen yleistyi ja Vantaa-infojen tiloja hyödynnettiin tässä yhteydessä uudella tavalla. Sosiaalisen median käyttö viestintäkanavana vilkastui ja laajeni. Ympäristöön liittyvät teemavuodet lisäsivät kaupunkilaisten tietoisuutta ympäristöstään. Vuoden 2016 teemana oli puot ja joet ja vuonna 2017 teemaksi valittiin lähimetsät. Ympäristöjohtamisen koulutus eteni hieman ohjelmakauden loppupuolella.

Kevennetty ympäristöjärjestelmä, Ekokompassi, otettiin käyttöön useissa yrityksissä. Vuonna 2015 Ekokompassi myönnettiin kaupungin toimitiloihin Kielotie 14:än, ja vuotta myöhemmin Vantaan työterveyslaitos Oy sai sertifikaatin.

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Tehostamalla tilojen käyttöä ja kehittämällä ympäristökriteerien käyttöä hankinnoissa ja elinkaariarviointia investoinneissa voidaan vähentää energiankulutusta ja haitallisia ilmastovaikutuksia. Kuntalaisten ja muiden sidosryhmien energianeuvontaa tehostetaan ja työntekijöitä neuvotaan energiansäästötoimenpiteissä.

Ympäristöohjelmakaudella kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista on tehostettu. HSY:n kuluttajien energianeuvontahanke Asiaa siirrettiin hankkeen

loputtua vuoden 2017 alussa Ilmastoinfoon. Ilmastoinfo kosketi useita vantaalaisia kampanjoillaan vuosittain. Vuonna 2016 he olivat mukana seitsemässä tapahtumassa Vantaalla.

Led-valaisimien asennuksia on jatkettu vuosittain. Led-valaisimia oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 9 968 kpl, ja niiden osuus oli noin 24 % ulkovalaisimien määrästä. Vuonna 2016 energian kulutus oli 17 504 321 kWh ja energiakustannukset olivat 1 416 042 euroa. Ajoneuvojen yhteiskäyttö on toiminnassa varikon kautta. Lisäksi yhteisautokäyttöä on kokeiltu Leijassa, ja Leijaan on tulossa yksi sähköauto yhteiskäyttöön.

Tavoitteena ollut ilmasto- ja ympäristövaikutusten kevyen arvioinnin käyttöönotto ei ohjelmakaudella edennyt toivotusti. Asiaa kehitetään kuutoskaupunkien yhteistyönä, ja tällä hetkellä seurataan Helsingin ja Turun pilotteja (infra ja talonrakennus). Helsingin malli hyväksyttiin Helsingin yleisten töiden lautakunnassa 2016 alussa. Kestävän rakentamisen ohje on käytössä kaupungin rakennusten kaikissa suunnittelukohteissa. Ohjeiden pohjana on kaupungissa laadittu lähes 0-energiakonsepti.

Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa noin 60 prosentissa käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä, kuten ympäristömerkkien mukaisuutta sekä ajoneuvojen päästömääriä ja laitteiden energialuokkia. Hankintaohjeita ollaan päivittämässä ja tekeillä on myös vastuullisten hankintojen tiekartta.

Sähköisten kokousten pitäminen ja Skypen käyttö on yleistynyt. Kauden aikana uusien työntekijöiden perehdyttämispöytäkirjaan lisättiin ympäristöasiat, ja kauden lopulla myös koulutus ympäristöasioista esimiehille edistyi. Ekotukitoiminta on vakiintunut kaupunkiin.

Pilvitulostuspalvelu ja palveluun sisältyvät tulostuslaitteet otettiin käyttöön kaikilla Vantaan toimialoilla, A-Tulkkauk Oy:ssä, Vantaan työterveys ja Suun terveydenhuollon liikelaitoksissa sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksessa.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Ilmastomuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulva- ja hulevesien hallinnan tehostamisella varaudutaan kasvavan sademäärän ja yleistyvien rankkasateiden myötä lisääntyviin tulviin. Ekosysteemien toiminta pyritään varmistamaan säilyttämällä ja kehittämällä.

Tulvariskien määrittelyä jatketaan edelleen purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä. Turvariskien määrittely kiinteistöjärjestelmään aloitetaan 2017. Rakennusluvan yhteydessä on annettu ohjeistusta hulevesien johtamisesta, ja lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita on kehitetty sietämään sään vaihteluita, ja kasvillisuuden käytön linjaukset hyväksyttiin alkuvuodesta 2016.

Sopeutumiseen liittyvät asiat on sisällytetty valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä. Muutokset on lisätty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelmiin 2015. Sopeutuminen on myös mukana vastahyväksytyssä kaupungin kriisiviestintäohjeessa ja tekeillä olevassa yhdyskuntatekniikan valmiussuunnitelmassa. Lisäksi sopeutuminen on osana HSY:n vesihuoltolain mukaista varautumissuunnitelmaa 2016.

Ekotehokas kaupunkirakenne

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastomuutoksen hillinnässä ja ilmastomuutokseen sopeutumisessa. Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen ihmistoiminnoista aiheutuvien päästöjen määrään. Ekotehokkaan kaupunkirakenteen kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä luodaan eheä ja tiivis yhdyskuntarakenne. Joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen vähentää tarvetta yksityisautoiluun. Ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen täydennys- ja uudisrakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta muutaman vuoden ajan eniten. Asuntorakentaminen on ollut voimakkainta Tikkurilassa.

Ilmastovaikutuksien arviointia kaavoituksessa on viime vuonna tehty Keko-laskurilla ja aikaisemmin myös muita laskureita on kokeiltu. Vuonna 2016 kasvihuonekaasupäästöt arvioitiin 11 eri suunnitelmassa. Keko-laskennat tulokset on raportoitu kaavaselostuksissa, mutta arviointi ei ole vaikuttanut kaavan.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Valo) hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Telinepaikkoja oli vuoden 2016 lopussa 2 303 pyörälle, ja telineistä oli runkolukittavia suurin osa, eli 2 141 kappaletta. Pyöräilyn laatureitin Tikkurila–Korso katusuunnitelmat on laadittu. Laatureittiverkon toteutusjärjestys ja yhteydet Helsinkiin ovat tarkentuneet. Lisäksi on laadittu pyöräilyn laatureittien mitoituseriaa, joiden pohjana on Valon liikkumisalueet. Sähköautoilun edistämiseksi julkisia ja puolijulkisia latauspisteitä on rakennettu 14 kappaletta yhteistyössä Vantaan Energian kanssa.

Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö

Energiatohokkuuden lisääminen ja laadun varmistaminen korostuvat jatkuvasti rakennusten suunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Rakentamisen ja rakennusten käytön ympäristökuormaan vaikuttavat energiatohokkuuden ohella rakennuksen sijainti, koko, materiaalit sekä huollettavuus ja kierrätettävyys. Kestävän rakentamisen ja kestävän rakennusten käytön tavoitteita edistetään Vantaalla seuraavasti: ohjataan ja tuetaan energiatohokasta uudis- ja korjausrakentamista, parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatohokkuutta sekä selvitetään uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatohokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Merkittävä puurakentamisen edistämiskohde, pohjoismaiden suurin puukerrostalo, valmistui Kivistön asuntomessualueelle.

Kaupungin kiinteistöjen Kiha-järjestelmän (kiinteistön hallintajärjestelmä) käyttöön suunnitellaan yhteisnäkömää, johon pyritään saamaan myös energiatietoa. Näin seuranta helpottuu. Avaimeen (kaupungin sisäinen intra) on myös tulossa yleisnäkömää energiatiedoista. Energiansäästötoimintaa on tehty näkyväksi muun muassa toimittamalla 200 kiinteistöön energiatodistuksen näkyville asetettavaksi. Yhteensä 50 todistusta lisää jaetaan piakkoin. Uusiin ja korjattaviin rakennuksiin tehdään paikalla tuotettua uusiutuvaa energiaa (aurinkosähkö ja -lämpö).

Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Riittävien virkistysalueiden ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuus, mahdollisimman puhtaat pinta- ja pohjavedet, hyvä ilmanlaatu sekä meluhaittojen estäminen lisäävät asumisviihtyvyyttä ja edistävät terveyttä.

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Monimuotoisuuden seurantarajajärjestelmää on kehitetty ja toteutettu. Laajoja luontoselvityksiä on laadittu, esimerkiksi kääpä- ja liito-oravaselvitykset. Viherrakenneselvitys valmistuu keväällä 2017.

Pohjaveden tarkkailut jatkuvat säännöllisinä. Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma.

Tieliikennemelun torjuntaan liittyvät toimenpiteet etenivät vaihtelevasti. Hiljaisia päällysteitä (SMA 11) tehtiin vuonna 2016 yhteensä 3 590 m². Meluesteitä rakennettiin 200 metriä Pakkalaan vuonna 2015. Kaikki suunnitelman mukaiset nopeusrajoitusten alennukset on toteutettu.

Ympäristölautakunta 19.4.2017 § 12

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtajan esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää ympäristöraportti kevät 2016-kevät 2017 kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

-

Raportti 2016-2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, puh. 0400 427 705
ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, puh. 050 314 5684
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN YMPÄRISTÖRAPORTTI

KEVÄT 2016 - KEVÄT 2017

Vantaan ympäristöraportti. Kevät 2016 - kevät 2017

ISBN

Sarja: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2017

ISSN 2342-9453 (painettu)

ISSN 2342-9461 (verkkojulkaisu)

Julkaisija	Vantaan kaupunki/Ympäristökeskus
Tekijät	Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen
Kuvat	Vantaan kaupungin aineistopankki ja Vantaan ympäristökeskus
Kannen kuva	Sorsia katsomassa/Jaana Vasikkola
Taitto	Jarmo Honkanen

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO	6
3 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET	8
4 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN	16
4.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen	16
4.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen	21
4.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	23
4.4 Ekotehokas kaupunkirakenne	24
4.5 Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö	26
4.6 Ekosysteempalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen	26
LIITTEET	
LIITE 1 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTATAULUKKO	27
LIITE 2 YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT	38
LIITE 3 YMPÄRISTÖTILINPITO	42
LIITE 4 YMPÄRISTÖVALITUKSET	49

Kaupunginjohtajan katsaus

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen vuosittain julkaisemaan ympäristöraporttiin on koottu kaupungin ympäristöohjelman toteutuminen edelliseltä vuodelta sekä ekologisen kestävyysindikaattorit. Lisäksi raportti kertoo niistä hyvistä käytännöistä, jotka ovat jälleen vieneet ympäristöasioita kestävään suuntaan kaupungissamme.

Raportti on ympäristöohjelmakauden 2013 - 2016 viimeinen, ja siinä tarkastellaan myös koko ohjelmakauden tavoitteiden toteutumista. Suurin osa ohjelman tavoitteista on toteutunut hyvin, osa on lähtenyt käyntiin ohjelmakauden loppupuolella.

Kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet koko ohjelmakauden, vaikkakin kaupungin toimenpiteet vaikuttavat niihin vain rajallisesti. Ilmastomuutoksen lisäksi suurimmat ympäristöhaasteet ovat edelleenkin luonnonvarojen kestävä käyttö ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen. Uusia lähestymistapoja näiden haasteiden kohtaamiseen ovat resurssiviisaus, kiertotalous ja luontopohjaiset ratkaisut. Resurssiviisaus on resurssitehokkuutta kokonaisvaltaisempi käsite. Se tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävä kehitystä edistävällä tavalla.

Vantaallakin ympäristöohjelmat korvataan jatkossa resurssiviisauden tiekartalla ja siitä johdetuilla toimialojen toimintaohjelmilla. Työ on jo alkanut, ja tavoitteita ja toimenpiteitä on kerätty asiantuntijoiden työpajoissa. Vuoden lopussa tiekartta on valmis, ja vuoden 2018 alusta uudet

tavoitteet ja toimenpiteet otetaan käyttöön. Toiveet uudelle mallille ovat korkealla ja samalla myös toiveet onnistuneen ympäristötyön jatkosta Vantaalla.

*Kari Nenonen
kaupunginjohtaja*

VANTAAN KAUPUNKI Ympäristökeskus Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa	KUVAILULEHTI Julkaisun päivämäärä Huhtikuu 2017
Tekijät: Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen	
Julkaisun nimi: Vantaan ympäristöraportti kevät 2016 - kevät 2017	
Vantaan kaupungin ympäristöraporttiin on kerätty vuoden 2016 ja kevään 2017 hyviä toimintatapoja ja kestävästä kehitystä tukevia hankkeita. Lisäksi raportti sisältää vuoden 2015 ja osittain myös vuoden 2016 kestävästä kehityksen indikaattorit ja ympäristötilinpidon sekä kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 vuoden 2016 seurannan. Ympäristöraportti on ohjelmakauden viimeinen ja siinä tarkastellaan myös koko ohjelmakauden tavoitteiden toteutumista. Vantaan kokonaiskasvihuonekaasupäästöt sekä asukaskohtaiset päästöt ovat laskeneet koko ohjelmakauden ajan. Ennakkotietojen mukaan Vantaan asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2016 yhteensä kahdeksan prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja hiilineutralisuuden saavuttaminen on kirjattu kaupungin ympäristöpolitiikkaan 2012-2020. Uuden resurssiviisaan tiekartan laadinnan yhteydessä myös nämä tavoitteet määritellään uudelleen. Ympäristöohjelman tavoitteiden mukaan ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöviestintä tehostui koko ympäristöohjelmakauden ajan ja ympäristöjärjestelmien käyttöönottoa vantaalaisissa yrityksissä edistettiin. Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Ympäristöohjelmakaudella kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastasioista on tehostettu. Led-valaisimien asennuksia on jatkettu vuosittain. Led-valaisimia oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 9 968 kpl, ja niiden osuus oli noin 24 % ulkovalaisimien määrästä. Tavoitteena ollut ilasto- ja ympäristövaikutusten kevyen arvioinnin käyttöönotto ei ohjelmakaudella edennyt toivotusti. Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa noin 60 prosentissa käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä. Sähköisten kokousten pitäminen ja Skypen käyttö on yleistynyt. Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulvariskien määrittelyä jatketaan edelleen purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä. Turvariskien määrittely kiinteistöjärjestelmään aloitetaan 2017. Rakennusluvan yhteydessä on annettu ohjeistusta hulevesien johtamisesta, ja lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita on kehitetty sietämään sään vaihteluita, ja kasvillisuuden käytön linjaukset hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Sopeutumiseen liittyvät asiat on sisällytetty valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä. Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Ilmastovaikutuksien arviointia kaavoituksessa on viime vuonna tehty Keko-laskurilla ja aikaisemmin myös muita laskureita on kokeiltu. Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Valo) hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Pyöräilyä on edistetty muun muassa runkolukittavia telinepaikkoja lisäämällä ja reittejä kehittämällä. Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatehokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Riittävien virkistysalueiden ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Monimuotoisuuden seurantarjestelmää on kehitetty ja toteutettu. Pohjaveden tarkkailut jatkuvat säännöllisinä. Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta.	
Asiasanat: ympäristöraportti, ympäristöohjelma, ympäristöindikaattorit, ympäristön seuranta, kestävä kehitys	
Julkaisija: Vantaan kaupungin ympäristökeskus	
Sarjan nimi: Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisu ISSN 2342-9453 (painettu) ISSN 2342-9461 (verkojulkaisu)	
I	Kieli: suomi
Kokonaissivumäärä: 27 + liitteet	

1 JOHDANTO

Ympäristöraportin sisältö ja rakenne

Tässä raportissa esitellään Vantaan kaupungin ympäristöohjelman 2013–2016 tavoitteiden toteutumista vuoden 2016 keväästä vuoden 2017 kevääseen: 1) miten ympäristöohjelman tavoitteet ovat edenneet, 2) tilastotietoja ympäristöindikaattoreista, joilla on merkitystä arvioitaessa kaupungin onnistumista kestävän kehityksen tavoitteissaan ja 3) muita kaupungin hyviä käytäntöjä, jotka vievät kestävän kehityksen asiaa eteenpäin.

Kaupungin ympäristöohjelma

Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa 2013–2016 on kuusi päämäärää: 1) ympäristötietoisuuden ja -johtamisen kehittäminen, 2) materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen, 3) ilmastomuutokseen sopeutuminen, 4) ekotehokas kaupunkirakenne, 5) kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö ja 6) ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen.

Ympäristöohjelman kuuden päämäärän alla on 56 tavoitetta. Ne ovat Vantaan vastaus ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutoksen hillin-

tään ja siihen sopeutumiseen, luonnonvarojen kestävämpään käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ympäristöjohtamista Vantaalla kehitetään kaiken aikaa. Nyt päättyneen ympäristöohjelmakauden jälkeen kaupungin ympäristötyötä lähdetään kehittämään kohti resurssiviisautta. Käynnissä on resurssiviisaan tiekartan laadinta, jonka toimenpiteiden ja tavoitteiden kerääminen on aloitettu työpajoissa. Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävä kehitystä edistävällä tavalla. Tiekartta otetaan käyttöön vuoden 2018 alussa.

Ympäristöjohtaminen Vantaalla

Ympäristöjohtaminen on kaikkea sitä, jossa organisaatio pyrkii eri työkaluin ja tekniikoin ympäristönäkökohtien hallintaan ja ympäristönsuojelun tason parantamiseen. Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyysyden ylläpitäminen ja edistäminen.

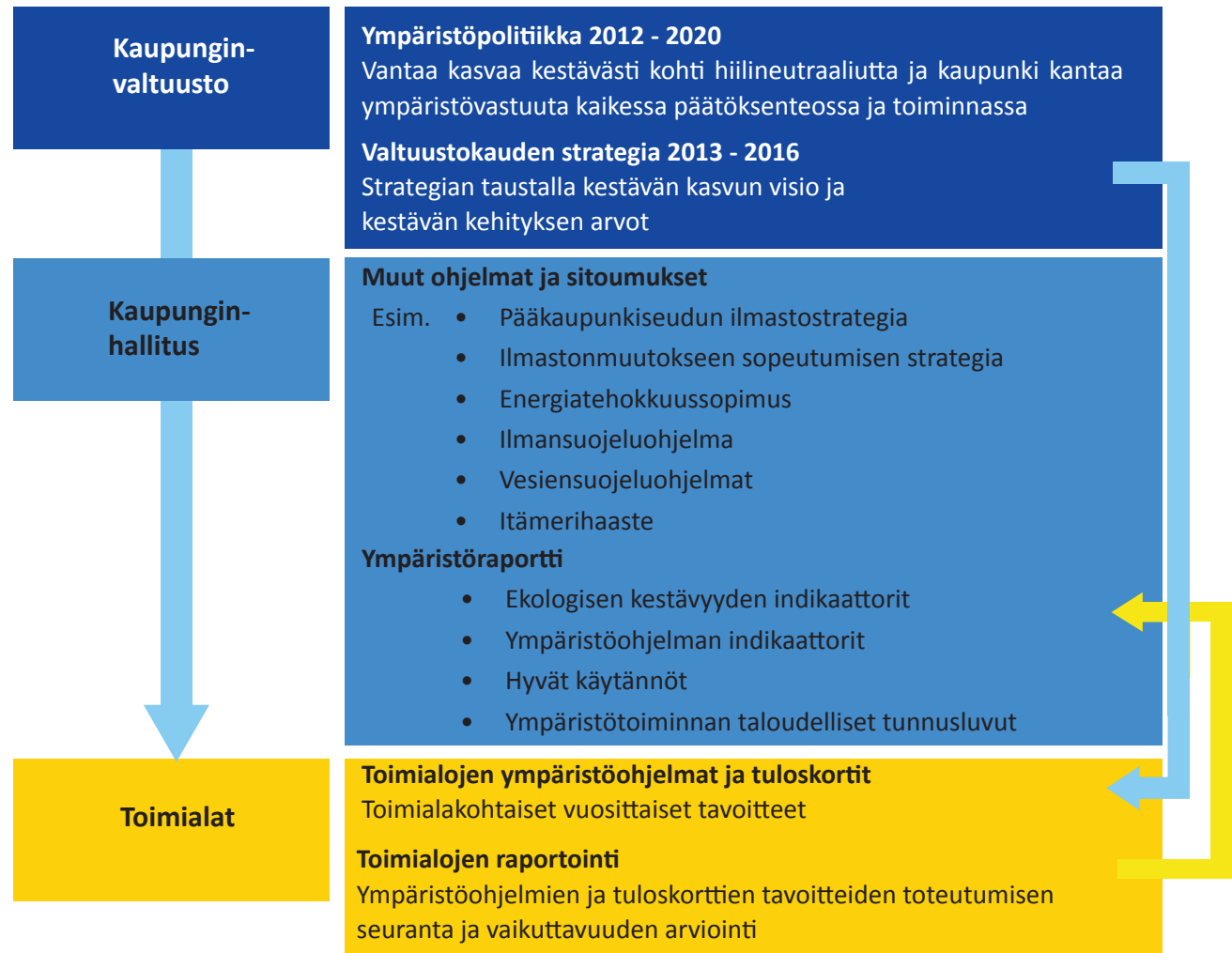
Vantaan visio:

”Vantaa on asukkaille ja yrittäjille Suomen vetovoimaisin ja kansainvälinen kotikaupunki, joka toimii kestävä kehityksen suunnannäyttäjänä.”

Kestävä kehitys on myös yksi Vantaan kaupungin kolmesta arvosta innovatiivisuuden ja yhteisöllisyyden ohella.

Kestävä kehityksen arvo:

”Turvataan hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuisa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat, oikeudenmukaisuus ja pidetään talous tasapainossa.”

Ympäristöjohtamisen organisaatio Vantaalla

2 VANTAAN KAUPUNKIORGANISAATIO

Vantaan kaupunkiorganisaatiossa on viisi toimialaa: 1)kaupunginjohtajan toimiala, 2) konserni- ja asukaspalveluiden toimiala, 3) sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, 4) sivistystoimen toimiala ja 5) maankäytön, rakentamisen ja ym-

päristön toimiala. Kaupunkiorganisaatioon kuuluvat myös Vantaan kaupungin omistamat liikelaitokset: Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Suun terveydenhuollon liikelaitos ja Vantaan työterveysliikelaitos.

Vantaan kaupungilla on joko suoraan tai tytäryhteisöittensä kautta määräysvalta lähes sadassa osakeyhtiössä, säätiössä, yhdistyksessä ja muissa yhteisöissä. Sen lisäksi Vantaan kaupunki on osakkaana kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä.

Vantaan kaupunki	
Väestö 31.12.2016	219 196
Kokonaispinta-ala (maapinta-ala)	240,4 km ² (238,4 km ²)
Väestötiheys (as/maa-km ²)	919
Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2016	10 586 (vakituiset ja määräaikaiset)

Lähde: Vantaan kaupunki

Elinkeinorakenne, työpaikkojen määrä toimialoittain Vantaalla 31.12.2014, yhteensä 107 332 työpaikkaa			
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	310	Kiinteistöalan toiminta	653
Kaivostoiminta ja louhinta	153	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5 441
Teollisuus	12 528	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	9 290
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	320	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	4 025
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätahuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	777	Koulutus	3 845
Rakentaminen	8 673	Terveys- ja sosiaalipalvelut	9 709
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	22 483	Taiteet, viihde ja virkistys	1 650
Kuljetus ja varastointi	17 129	Muu palvelutoiminta	2 316
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3 862	Kotitalouksien toiminta työnantajina	314
Informaatio ja viestintä	2 073	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	21
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	922	Toimiala tuntematon	838

Lähde: Tilastokeskus Työssäkäyntitilasto
(c) Tilastokeskus - Statistikcentralen

Vantaan ympäristöpolitiikka

Vantaalla toteutetaan kaupunginvaltuustossa vuonna 2012 hyväksyttyä ympäristöpolitiikkaa vuosille 2012–2020. Ympäristöpolitiikka tukee kaupungin arvoja ja sitouttaa kaupungin eri toimialat yhteisiin kehittämistoimenpiteisiin ympäristöasioiden edistämiseksi. Hyväksytty ympäristöpolitiikka on myös viesti siitä, että ympäristöasiat ovat Vantaan kaupungissa tärkeässä asemassa.

Ympäristöpolitiikan linjaukset ovat: 1) luonto on korvaamaton pääoma, 2) kestävä kaupunkikehitys on vastaus ympäristöhaasteisiin ja 3) vastuu ympäristöstä on yhteinen. Nämä linjaukset näkyvät valtuustokauden strategiassa sekä kaupungin ja toimialojen ympäristöohjelmissa.

Vantaan strategia 2013–2016

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 valtuustokauden 2013–2016 strategian. Sen yhtenä painopistealueena on kaupunkirakenteen eheyttäminen. Siinä keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa keskustojen kehittäminen ja asumisen keskittäminen raideliikenteen varteen.

Eheässä yhdyskuntarakenteessa viheralueverkostot ovat jatkuvia, yhteydet ekologisesti toimivia ja asukkaiden helposti saavutettavissa. Eheys edistää ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista ja kestävää tehokkuutta. Samalla sopeutuminen ilmastomuutoksen seurauksiin paranee, sillä esimerkiksi hulevesien imeytyminen tehostuu. Tällaisessa ympäristössä on myös mahdollista varmistaa, että elinympäristö pysyy terveellisenä ja viihtyisenä.

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vähenivät jälleen

Pääkaupunkiseudun ilmastopäästöt vuonna 2016 olivat HSY:n alustavien laskelmien mukaan 4 895 000 tonnia hiilidioksidiksi laskettuna. Siinä on laskua 1 prosentti vuoteen 2015 verrattuna. Samaan aikaan Vantaan kokonaispäästöt vähenivät 6 prosenttia. Suurin yksittäinen khk-päästölähde vuonna 2016 oli Vantaalla liikenne, vaikka senkin aiheuttamat päästöt vähenivät 2 prosenttia. Kaukolämmön, joka oli viime vuonna Vantaan suurin yksittäinen päästölähde, aiheuttamat khk-päästöt vähenivät 10 prosenttia vuodesta 2015.

Asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt laskivat pääkaupunkiseudulla 3 prosenttia vuoteen

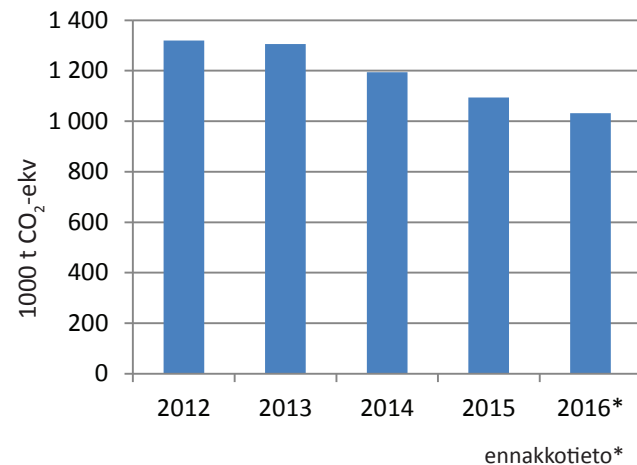

3 YLEINEN KEHITYS JA KEHITTÄMISHANKKEET

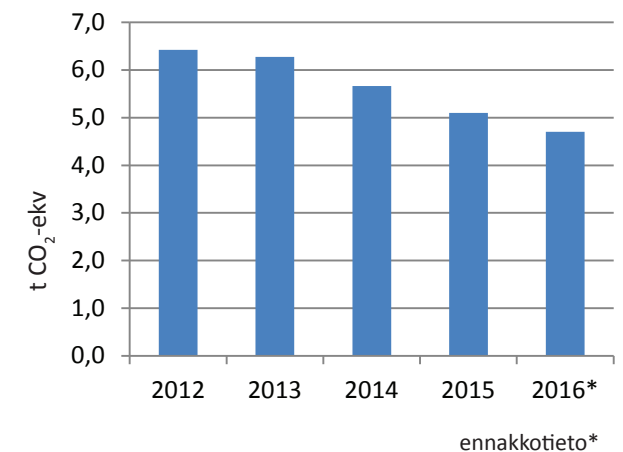
2015 verrattuna. Vantaalla asukaskohtaiset päästöt vuonna 2016 olivat ennakkotiedon mukaan 4,7 hiilidioksidiekvivalenttitonnia, ja siinä on vähennystä 8 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Vuoden 1990 tasosta, joka on kasvihuonekaasupäästöjen vertailutaso, on tultu Vantaalla alaspäin jo 32 prosenttia (24 % vuonna 2015), kun pääkaupunkiseudulla vähennys on ollut sa-

malla aikajaksolla keskimäärin 38 prosenttia (34 % vuonna 2015). Vantaalla asukaskohtaiset päästöt ovat suuremmat kuin Espoossa ja Helsingissä, mutta viime vuonna ero hieman supistui.

Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt

Asukaskohtaiset khk-päästöt

Ilmastokatu - Yhdessä ilmastonmuutosta taklaamaan

Tikkurilan Tikkuraitti ja Asematie ja niiden lähiympäristö toimivat loppuvuodesta 2015 kestäkuuhun 2017 saakka ilmastoystävällisen toiminnan koekenttänä, Vantaan Ilmastokatuna. Ilmastokadulla etsitään ja kokeillaan ratkaisuja, joilla energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä voidaan leikata jo rakennetussa kaupunkiympäristössä yhdessä alueen asukkaiden, kiinteistöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Energiansäästöön ja päästövähennyk-

siin löytyy lukemattomia keinoja. Ilmastokadulla energiankulutuksen ja kasvihuonekaasupäästöjen leikkaamisesta pyritään tekemään niin helppoja kuin mahdollista ja teoille tarjotaan myös näkyvyyttä. Tavoitteena on, että toimenpiteistä on iloa ja hyötyä kaikille osallisille.

Ilmastokatu-hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastolta ja on osa 6Aika-strategiaa. Ilmastokatu toimii Vantaan Tikkurilan lisäksi Helsingin Iso Roobertinkadulla. Ilmastokadun toteuttavat Vantaan ja Helsingin ympäristökeskukset yhdessä HSY:n Ilmastoinfon, Green Building Council Finlandin ja Aalto-yliopiston kanssa.

Yritysten Ilmastokatu

Yrityshaastattelut paljastivat, että Ilmastokadulle halutaan lisää elämää

Ilmastokatu-hankkeen alkumetreillä syvähaasteltiin viittä Ilmastokadun yritystä yhdessä palvelumuotoilijan kanssa. Haastatteluiden perusteella saatiin yleiskuva Ilmastokadun yritysten ympäristötyöstä, haasteista, ilonaiheista ja toiveista. Yksi toive nousi yli muiden: Ilmastokadulle haluttiin lisää elämää.

Keväthulinoissa nostettiin esiin ilmastotekoja ja tuotiin Ilmastokadulle lisää elämää

Tikkuraitilla ja Asematiellä vietettiin Ilmastokadun keväthulinoita 6.4.2016. Toimintaa tuotiin sekä kadulle että kadun varren liiketiloihin ja kiinteistöihin. Ohjelmassa oli muun muassa aurinkosähködisko uudella torilla, kierrätysmateriaalityöpaja, lasten sirkuskoulun esityksiä, aurinkosähkötohtorin ja energiatohtorin vastaanotot, ilmastoystävällisen ruoan maistatuksia ja sähköpyörätestausta – lyhyesti sanottuna ilmastotietoa ja aineettomia nautintoja! Kadun yritykset panostivat ilmastoystävällisten tuotteiden ja palveluiden tarjouksiin ja esittelyihin. Lisäksi Keväthulinoissa nostettiin esiin Ilmastokadun yritysten ja muiden toimijoiden tekemiä hyviä ilmastotekoja. Tapahtumassa oli mukana kadun yrityksiä, Laurean opiskelijoita, järjestöjä ja muita alueen toimijoita. Yhteisen tohinan jälkeen yhteistyötä oli helppoa ja mutkatonta jatkaa.

Yritykset jakoivat kokemuksia ympäristöasioiden huomioimisesta liiketoiminnassa

Toukokuussa 2016 joukko Tikkurilan Ilmastokadun yrityksiä kokoontui jakamaan toisilleen vinkkejä ja kokemuksia energiansäästöstä ja ympäristöasioiden huomioimisesta liiketoiminnassa. Aamiaisen äärellä saatiin muun muassa lukuisia käytännön niksejä ruokahävikin vähentämiseen ja kuultiin kuinka kultakauppa voi olla mukana kiertotaloudessa. Lisäksi jaettiin kokemuksia siitä

miten energiaa saa säästymään liiketiloissa ja yrityksen toiminnassa muun muassa ledivalaistuksella ja logistiikan suunnittelulla.

Yritysten kanssa pohdittiin, millaista toimintaa yrityksille kannattaa järjestää

Syksyllä 2016 Ilmastokadun väki pohti muuttaman Ilmastokadun yrityksen kanssa, millaisesta vähähiilisyyteen tähtäävästä toiminnasta yrityksille olisi konkreettista iloa ja apua. Kannatusta saivat muun muassa energia- ja ympäristöasioiden asiantuntijoiden henkilökohtaiset neuvontakäynnit yrityksiin, vastuullisen ruoan koulutus ravintoloille sekä yritysten ilmastoteoista kertovat ikkunatarrat.

Energia- ja ympäristöasioiden asiantuntijat jalkautuivat yrityksiin

Ilmastokaduilla on noussut esiin, että pienet yritykset ovat kiinnostuneita energia- ja ympäristöasioista, mutta apua ei aina ole helposti saatavilla. Niinpä HSY:n Ilmastoinfon energia-asiantuntija Teemu Kettunen ja yritysten ympäristöasiantuntija Irina Niinivaara värvättiin vierailemaan Ilmastokatujen yrityksissä talvella 2016. Vierailujen aikana katsottiin yhdessä läpi liikkeiden energia- ja ympäristöasioita, kuten valaistusta, jätehuoltoa ja laitteistoja. Tavoitteena oli tutkailla, ovatko asiat jo kaikin puolin mallillaan vai löytyykö vielä mahdollisuuksia säästöihin ja olosuhteiden parantamiseen. ”Rohkeasti hyvät teot näkyviin ja asiakas mukaan vastuullisuustyöhön!” Irina Niinivaara kannusti.

Ravintolat kokoontuivat vastuullisen ruoan ääreen

Maaliskuussa 2017 Ilmastokatu kutsui Tikkurilan ravintolat mukaan kokeilemaan, maistelemaan ja kehittämään vastuullisia aterioita maksuttomaan Sustainable Meal –työpajaan. Työpajassa sai kattavan tietopaketin ruoan vastuullisuudesta ja pääsi tutustumaan uusiin raaka-aineisiin. Lisäksi ravintoloilla oli mahdollisuus selvittää, löytyykö heidän ruokalistaltaan jo valmiiksi vastuullinen annos tai miten sellaisen voisi helposti muokata nykyisen ruokalistan pohjalta. Vastuullista annosta on mahdollista markkinoida asiakkaille Sustainable Meal –merkillä.

Koulutukseen osallistuneiden ravintoloiden ja vastuullisten pientuottajien kanssa järjestettiin Dixin laajennusosan avajaisten yhteydessä vastuullisen ruoan maistatustilaisuus, jossa Tikkurilan asukkaat ja ohikulkijat pääsivät hellimään makunystyröitään vastuullisen ruoan maistiaisilla.

Viisaat vempaimet –näyttely yhdisti energiansäästöä kiinnostuneet ja ratkaisuntarjoajat

Ilmastokatu-hanke järjesti tammikuussa 2017 Tikkurilan kirjastossa nelipäiväisen Viisaat Vempaimet -näyttelyn kodin uusista energiaratkaisuista. Kirjaston aulaan sisustettiin olohuone, jossa kävijät saivat kahvia siemaillen ja pullaa nauttien tutustua uusiin teknisiin vempaimiin, joilla voi säästää energiaa tai seurata energian-

kulutusta. Testattavana oli erilaisia älylaitteita reaaliaikaisista energiamittareista kännykällä ohjattuihin LED-valaisimiin ja älytermoasteihin sekä muutama vanha, hyväksi todettu energiansäästöratkaisu. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä kymmenkunnan energiansäästö- ja energiankulutuksenseurantaratkaisuja tarjoavan yrityksen kanssa.

Ikkunatarrat kertovat ilmasteoista

Keväällä 2017 Ilmastokadun katukuvaan ilmestyi yritysten ja kiinteistöjen ilmastoteoista kertovia ikkunatarroja. Kiinnostuneille yrityksille räätälöitiin yhdessä tarrat, joissa he pystyivät tuomaan ilmastotekojaan esiin asiakkailleen.

Kiinteistöjen Ilmastokatu

Hankkeen alkuvaiheessa Ilmastokadun väki vieraili kourallisessa kadun kiinteistöjä esittelemässä Ilmastokatua, keskustelemassa kiinteistöjen tilanteesta, tarpeista ja toiveista sekä esittelemässä aurinkosähkön mahdollisuuksia kiinnostuneille. Sitten käytiin toimeen.

Hiilijalanjälkiseuranta ja toimenpide-ehdotuksia jalanjäljen pienentämiseksi

Mistä kiinteistön energiankulutus ja hiilijalanjälki koostuu? Miten kiinteistön käytön hiilijalanjälkeä voidaan pienentää? Kolme Tikkurilan kiinteistöä ryhtyi seuraamaan hiilijalanjälkeään osana Ilmastokadun toimintaa. Kiinteistön käytön hiilijalanjälki kertoo kiinteistön lämmityksen,

sähkökulutuksen ja jätehuollon aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä. Kun tiedetään, mistä kiinteistön päästöt muodostuvat, voidaan etsiä keinoja niiden leikkaamiseen. Kahdelle kiinteistöistä tehtiin hiilineutraaliusskenaario, pitkän tähtäimen suunnitelma siitä, miten kiinteistöstä voisi tulla kokonaan hiilineutraali. Ilmastopäästöjen leikkaamiseen löytyi lukemattomia konsteja mukaan lukien uusiutuva energia ja jäähdytystarpeen vähentäminen viherkasvillisuudella.

Energiaa auringosta?

Tikkurilassa on yleisesti ottaen hyvä aurinkosähköpotentialiaali. Tikkurilan kiinteistöjä haluttiin kannustaa aurinkosähkön hyödyntämiseen teetämällä 7 kiinteistöön aurinkosähkökartoitus. Useimmissa kiinteistöissä aurinkovoimala osoit-

tautui sekä teknisesti toteutettavissa olevaksi että taloudellisesti kannattavaksi ratkaisuksi.

Energia-asiantuntija vieraili Tikkurilan taloyhtiöissä etsimässä energiansäästömahdollisuuksia

Tikkurilan Ilmastokadun taloyhtiöille ja vuokra-asuntoyhtiöille tarjottiin kokeiluluontoisesti kevyitä kiinteistön energia-asioihin pureutuvia kohdekäyntejä. Hankkeen energia-asiantuntija kiersi Ilmastokadun taloyhtiöissä, haastatteli hallituksen puheenjohtajaa tai muuta rakennuksen ja sen asukkaat hyvin tuntevaa henkilöä sekä silmäili kiinteistön kunnon ja talotekniset järjestelmät. Tavoitteena oli löytää helppoja konsteja leikata energiankulutusta ja säästää rahaa sekä tarjota kiinteistöille tietoa juuri heidän omiin tarpeisiinsa sopivista energiatehokkuustoimista.

Personal climate trainer sparrasi perheitä ilmastotekoihin

Ilmastokatu-hankkeen personal climate trainer -kokeilussa kolme perhettä Tikkurilasta ja kolme perhettä Iso Roobertinkadulta syventyivät oman arkensa ilmastovaikutuksiin ja testasivat ilmastoystävällistä arkea kuukauden ajan. Apuna sparraamassa muutokseen oli personal climate trainer Nuppu Stenros sekä ympäristöasiantuntija Leo Stranius. Kokeilu oli innostava ja suosittu! Perheiden ilmastotreeneistä tehtiin myös sosiaalisen median levitykseen ilmastotekoihin kannustavia vinkkivideoita, jotka löytyvät Ilmastokadun Youtube-kanavalta. Videoiden ja Ilmastokadun muun materiaalin avulla kuka tahansa voi kokeilla helppoja ilmastotekoja omassa arjessaan!

Asukkaat kaipaavat tukea ilmastoystävälliseen ruokailuun ja energiansäästöön

Tikkurilan Ilmastokadulla selvitettiin loppuvuodesta 2016, millaista tukea alueen asukkaat toivovat ilmastoystävälliseen elämään. Laurean opiskelijat kartoittivat, mitkä ilmastomuutokseen liittyvät asiat asukkaita mietityttävät, mihin näistä he haluaisivat omassa arjessaan vaikuttaa ja millaista ilmastoystävälliseen elämään tsemppaavaa tukea tai toimintaa asukkaat toivoisivat. Asukkaat kaipaavat lisää tietoa ja tukea erityisesti ilmastoystävälliseen ruokailuun sekä energiansäästöön.

Viisaat Vempaimet –näyttelyssä pääsi testaamaan kodin uusia energiaratkaisuja

Asukaskyselyssä ilmeni, että asukkaat kaipaavat lisää tietoa ja tukea energia-asioissa. Niinpä Ilmastokatu-hanke järjesti tammikuussa 2017 Tikkurilan kirjastossa rennon, nelipäiväisen Viisaat Vempaimet -näyttelyn kodin uusista energiaratkaisuista. Kirjaston aulaan sisustettiin olohuone, jossa kävijät saivat kahvia siemaillen ja pullaa nauttien tutustua teknisiin vempaimiin, joilla voi säästää energiaa tai seurata energiankulutusta. Testattavana oli erilaisia älylaitteita reaaliaikaisista energiamittareista kännykällä ohjattuihin LED-valaisimiin ja älytermoasteitteihin sekä muutamia vanhoja, mainioiksi todettuja energiansäästöratkaisuja. Ohjelmassa oli myös asiantuntijaluento ja sekä hands on –klinikoita mm. ikkunantiivistyksestä ja aurinkosähköstä. Tapahtuma oli niin onnistunut, että se brändätään ja visualisoidaan helposti monistettavaksi konseptiksi.

Ilmastoystävällistä ruokaa, syötäviä kukkia ja iloisia yllätyksiä Dixin Vihreässä Viikonloppussa

Kauppakeskus Dixi pyysi Ilmastokatua mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan Dixin Vihreää Viikonloppua, jota vietettiin maaliskuussa 2017. Koska Ilmastokadun ja Laurean opiskelijoiden asukaskyselyssä oli selvinnyt, että asukkaat kaipaavat tietoa ja tukea ilmastoystävällisestä ruoasta, järjestettiin Vihreään Viikonloppuun vastuullisen ruoan infopiste. Pisteellä puhuttivat erityisesti maukkaat kasvisruokareseptit ja ruokahävikin vähentäminen.

Vastuullisen ruokailun lisäksi Ilmastokatu halusi kannustaa ilmastoystävälliseen liikkumiseen. Joukkoliikenteen käyttäjille järjestettiin yllätysaamiainen yhdessä La Pasteria Italianan, Dixin S-Marketin ja Reilun kaupan kaupunki Vantaan kanssa teemalla Kiitos, kun kuljet julkisilla. Aamiaisen yhteydessä kävijöille jaettiin HSL:n sponsorioimia matkalippuja ja lahjakortteja. Hyvän mielen tempauksessa ainakin 250 ihmistä sai nauttia herkullisesta aamupalatarjoilusta, joka sisälsi mm. La Pasterian käsinleivottuja sämpylöitä. Paikalle osuneet olivat tavattoman ilahtuneita.

Vihreän Viikonloppun lapsikävijöitä muistettiin puuhakirjapisteellä ja syötävien kasvien istutus-työpajalla.

Arjen helppoja ilmastovalintoja tuotiin esiin monissa tapahtumissa

Asuminen, liikkuminen ja ruoka muodostavat valtaosan arkemme ilmastopäästöistä. Niihin on onneksi myös helppo vaikuttaa! Ilmastokatu toi esiin ja antoi mahdollisuuden kokeilla arjen helppoja ilmastovalintoja Dixin Vihreän viikonlopun lisäksi lukuisissa muissa tapahtumissa, kuten Earth Hour -tempauksessa, Ilmastokadun Kevähulinoissa, Vantaan Sun Festivalilla, yhdessä HSY:n Ilmastoinfon ja Vantaan kaupungin kanssa järjestetyllä pyöräilyaamiaisella, Maailman Vesipäivän tempauksessa sekä Viisaat Vempaimet -näyttelyssä. Tapahtumissa kävijöillä oli muun muassa tilaisuus maistella ilmastoystävällistä ruokaa, testailla sähköpyöriä ja energiankulutuksen leikkaamisessa auttavia vempaimia, saada retkitohtorilta lähi- ja luontomatkailuvinkkejä, oppia ikkunantiivistystä, kysyä neuvoja energiaguruilta, saada ilmastomuutokseen uusia näkökulmia tarinateatterissa ja tarkistuttaa kotinsa aurinkosähköpotentialia. Hankkeen loppumetreillä Ilmastokatu osallistuu vielä Dixin laajennusosan avajaisiin huhtikuussa 2017 vastuullisen ruoan teemalla.

Vilkas viestintä tuo näkyvyyttä ilmastoasioille ja yhteistyökumppaneille

Ilmastokatu pyrki kertomaan hankkeen kuulumisista, tapahtumista ja ilmastoteoista usein, arkikielellä ja monissa eri kanavissa, jotta ilmastotoasiat pysyisivät mukana keskustelussa ja ilmastoteot saisivat näkyvyyttä. Ilmastokadun toimet noteerattiinkin mukavasti sekä sosiaalisessa että

perinteisessä mediassa. Hankeväkeä ilahdutti kuitenkin erityisesti yhteistyökumppaneiden viestintä Ilmastokadusta ja Ilmastokadulla: useat kadun yritykset laittoivat ikkunoihinsa ilmastoteoistaan kertovia ikkunatarroja ja järjestivät kanssamme ilmastoaiheista toimintaa, kauppakeskus Tikkuri kirjoitti lehdessään koko sivun jutun ilmastoteoistaan ja Ilmastokadusta, ja Kauppakeskus Dixi tarjosi Ilmastokadulle sekä näkyvyyttä että liiketilaa useamman kerran! Ilahdunut ja liikkunut kiitos ihanille yhteistyökumppaneillemme!

Mitä opimme?

- Henkilökohtainen kontakti kohderyhmiin ja jalkautuminen heidän luokseen on ensiarvoisen tärkeää
- Yhdessä tekeminen kohderyhmien tarpeista käsin on kaiken a ja o
- Osallistumisessa kannattaa olla matala kynnyks
- Portti kannattaa pitää aina auki: mukaan voi tulla myöhemminkin, jos ei heti ehdi tai innostu
- Kannattaa uhrata ajatus sille, miten asioista (esim. energiatehokkuus) voi tehdä kiinnostavia ja innostavia
- Aikaa tarvitaan roimasti, 3 vuotta olisi otollisempi kesto hankkeelle
- Viestintä vaatii valtavasti paukkuja, mutta kannattaa

Yhteinen pöytä – ruoka-avusta kansalaistoiminnaksi

Yhteinen pöytä on verkosto, joka luo mallia vantaalaiselle, yhteisölliselle ruoka-aputoiminnalle ja hävikkiruoan keskitetylle jakelulle. Verkostoon kuuluvat noin 30 ruokahävikin lahjoittajaa (kaupat, elintarviketehtaat ja tukut) ja noin 35 vastaanottavaa tahoa, eli ruoka-apua Vantaalla jakavat järjestöt, kaupungin asukastilat ja seurakunnat. Hävikin kuljetuksesta verkostoon vastaa Vantaan kaupungin työllistävä hävikkiterminaali.

Yhteinen pöytä on Sitran ainutlaatuisella Kiertotalouden tiekartalla

Ruoka-avun tarve, köyhyys ja yksinäisyys lisääntyvät Suomessa koko ajan. Suomessa syntyy ruokahävikkiä alkutuotannosta kuluttajalle yhteensä noin 400 miljoonaa kiloa vuodessa, noin 15 % kaikesta tuotetusta ruoasta. Sekä ruokahävikki ekologisenä ongelmana että leipäjonot sosiaalipoliittisena ongelmana ovat nyt julkisessa tarkastelussa ja tietoisuus kasvaa. Yhteinen pöytä-toimintamallissa yhdistetään hävikkiruoan hyötykäyttö ja ruoka-avun kehittäminen asukaslähtöiseen, verkostomaiseen ja yhteisölliseen kansalaistoimintaan tavalla, jota Suomessa ei ole vielä tehty.

Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi liitymme Yhteisen pöydän verkoston yhteisöruokailujen ja tapahtumien kautta Syödään yhdessä -ilmiöön.

Yhteistä pöytää hallinnoivat Vantaan kaupunki ja Vantaan seurakunnat. Ainutlaatuista on kahden suuren toimijan elimellinen yhteistyö hävikin ohjaamiseksi tarvitseville ja sen käyttäminen hyödyksi kansalaistoiminnassa ja yhteisöruokailuissa. Vantaan kaupungin iso satsaus on Hävikkitermiinaali, joka avautui heinäkuussa 2015. Vantaan seurakuntayhtymä osallistuu merkittävästi arjen toimintaan ja sen rahoittamiseen.

Yhteinen pöytä on Vantaan kaupungin alueella tapahtuva ruoka-avun uudenlainen toimintakonsepti, jossa ruoka-apu jaetaan verkostossa (yhdistykset, seurakunnat, asukastilat) niin kuin tähänkin asti. Yhteinen pöytä tarjoaa tähän työhön keskitetyn logistiikkapalvelun: kylmätiloja, -kuljetusta ja hävikkitermiinaalin Hosantie 2:ssa Koivukylässä. Vielä tärkeämpää kuin hävikin kuljettaminen on sen hyötykäytön ideointi helpottamaan yhteisöllistä työtä yhdessä verkoston kanssa. Tähän kansalaistoimintaan tarjotaan avuksi monenlaista konsultaatiota, tukea ja yhteisörakentajakursseja. Yhteisellä pöydällä ei ole omaa ruoka-avun jakoa eikä omia leipäjonoja. Kuljettamamme ruokahävikki on lahjoittajien toiveesta tarkoitettu ensi sijassa vähävaraisille vantaalaisille, mutta toivomme, että ruokajaot olisivat avoimia.

Niin kauan kuin syömäkelpoista ruokahävikkiä tuotetaan, ohjataan se ihmisten hyödyksi. Hävikki on myös vaihtoehto, kun sen logistiikkaa käytetään työllistämisen väylänä ja siitä tehdään aterioita yhteisöruokailuissa, jotka lisäävät osallisuutta. Ruoka tuo yhteen.

4 YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMINEN

4.1 Ympäristötietoisuuden ja ympäristöjohtamisen kehittäminen

Ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää.

Ympäristöviestintä tehostui koko ympäristöohjelmakauden ajan. Myös näyttelyiden järjestäminen yleistyi ja Vantaa-infojen tiloja hyödynnettiin tässä yhteydessä uudella tavalla. Sosiaalisen median käyttö viestintäkanavana vilkastui ja laajeni. Ympäristöön liittyvät teemavuodet lisäsivät kaupunkilaisten tietoisuutta ympäristöstään. Vuoden 2017 teemaksi valittiin lähimetsät.

Kevennetty ympäristöjärjestelmä, Ekokompassi, otettiin käyttöön useissa yrityksissä. Vuonna 2015 Ekokompassi myönnettiin myös kaupungin toimitiloihin Kielotie 14:än, ja vuotta myöhemmin Vantaan työterveyslaitos Oy sai sertifikaatin.

Purojen ja jokien teemavuosi 2016

Virtavedet ovat merkittävä luontoympäristö Vantaalla. puroihin ja jokiin onkin kiinnitetty niiden ansaitsemaa huomiota. Vuoden 2015 purovuoden jälkeen vuosi 2016 nimettiin Vantaalla purojen ja jokien teemavuodeksi. Teemavuoden aikana laadittiin purojen kunnostusohjelma sekä ensimmäiset purokohtaiset kunnostussuunnitelmat. Vedenlaatua ja -virtaamista seurattiin tehostetusti. Vantaan kaupunginmuseon kanssa laadittiin mobiiliopastetut reitit, Historialliset jokikävelyt, kolmeen joki- ja puronvarsikohteeseen. Teemavuoden kesällä palkattiin kaksi kesätyöntekijää purotalkkareiksi. He kunnostivat

virtavesiä ja järjestivät talkoita noin kymmenellä purolla kesän aikana. Kokemukset olivat hyvät, joten toimintaa jatketaan kesällä 2017.

Kahden teemavuoden aikana Vantaan virtavesien hyväksi tehdyn työn jatkamista varten työryhmä laati virtavesien kehittämisperiaatteet, johon on koottu virtavesiin liittyvät lähtökohdat sekä työryhmän esitykset jatkotoimenpiteiksi, joita on yhteensä noin 60 kappaletta. Vision mukaan ”Vantaa kaupunki toimii edelläkävijänä virtavesien elinvoimaisuuden kehittämisessä osana tiivistävää kaupunkia. Vesistöjen hoitoon ja kunnostukseen otetaan mukaan asukkaat, yhdistykset ja yritykset.”

Vantaan virtavesien kehittämisen päätavoitteet ovat:

- jokien ja purojen arvostuksen parantaminen
- kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen virtavesien hoitamisessa ja kunnostamisessa
- virtavesiluonnon elinvoimaisuuden säilyttäminen ja lisääminen
- kalojen elinympäristöjen ja vaellusmahdollisuuksien parantaminen
- vesistömaiseman monimuotoisuuden kehittäminen
- virtavesiin liittyvän kulttuurihistorian vaaliminen
- jokiin ja puroihin liittyvän virkistyskäytön kehittäminen
- tulvien torjunnan ja virtaamien hallinnan edistäminen
- virtavesien vedenlaadun parantaminen

Kaupungin sisäinen purokunnostustyöryhmä jatkaa toimintaansa ja seuraa virtavesien kehittämisen etenemistä.

Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit

Ympäristösertifioitujen päiväkotien ja koulujen määrä kuvaa panostusta ympäristökasvatukseen ja kestävän kehityksen edistämiseen. Viime vuo-

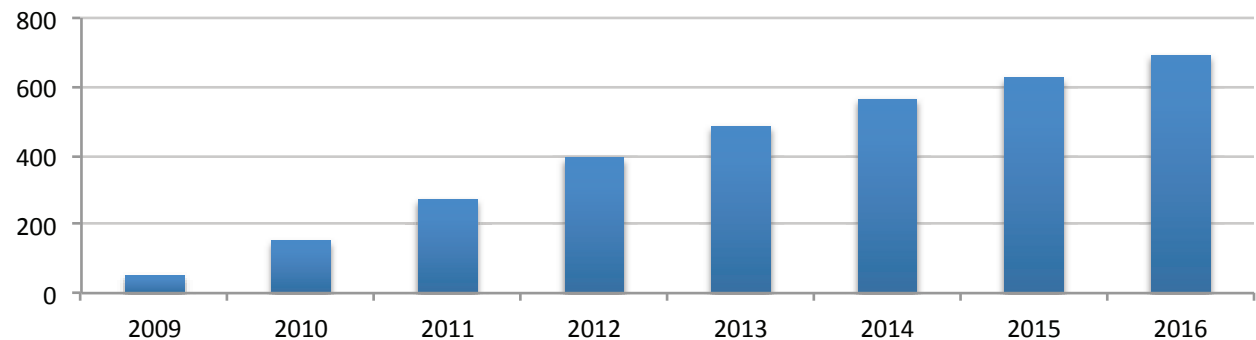
sina Vantaalla on ollut alun toistakymmentä Vihreä lippu -päiväkotia, koulua ja nuorisotilaa, kun esimerkiksi naapurikaupungissa Espoossa niitä on ollut samaan aikaan lähes 30. Vuonna 2016 Vantaalla oli 13 vihreä lippu -koulua, päiväkotia ja nuorisotilaa. Vihreä lippu on valtakunnallinen ympäristökasvatusohjelma ja ympäristömerkki. Vantaan ammattiopisto Varian Koivukylän toimipisteelle myönnettiin vuonna 2016 Opetus-, kasvat- ja koulutusalojen säätiön (Okka-säätiö) kestävän kehityksen sertifikaatti. Siinä huomioidaan ympäristöasioiden lisäksi sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Tunnustus vaati Varialta määrätietoista ja kärsivällistä työtä, joka on ollut myös erittäin palkitsevaa ja kannustavaa. Kestävän kehityksen käytäntöjä on tarkoitus edelleen kehittää Varian opetuksessa ja muussa toiminnassa.

Ekotukihenkilöt

Ensimmäiset ekotukihenkilöt Vantaalla koulutettiin vuonna 2009. Silloin koulutuksen sai 52 henkilöä. Vuonna 2016 ekotukiperuskoulutuksessa oli 66 henkilöä, joista 20 oli esimiehiä. Esimiehille suunnatut ekotukikoulutukset aloitettiin vuonna 2015. Ekotukiperuskoulutuksen lisäksi 19 aiemmin peruskoulutuksen saanutta kävi ekotukijatkokoulutuksen vuonna 2016.

Ekotukikoulutusta on järjestetty kahdeksana vuonna, jona aikana peruskoulutuksen on saanut 692 kaupungin työntekijää. Tarkkaa tilastoa ei ole, kuinka moni noista 692 henkilöstä on tällä hetkellä kaupungin palveluksessa. Olemassa olevia ekotukihenkilöitä tuetaan kertaus- ja jatkokoulutuksissa ja lisäksi jatketaan työyhteisöjen sitouttamista ympäristötyöhön.

Koulutetut ekotukihenkilöt yhteensä

Lastuna laineilla -projektissa opittiin laaja-alaisesti luonnossa ja luonnosta

Vierumäen koulussa tutustuttiin käytännönläheisesti aurinkoenergian hyödyntämiseen arkielämässä. Luokat 5a ja 5e opettajiensa Jenni Sipolan ja Ottomatti Leskisen kanssa kävivät läpi aurinkopaneelien toimintaperiaatetta, ja sen jälkeen kokeiltiin käytännössä paneelien toimintaa lataamalla omia puhelimia aurinkosähköllä. Aurinkopaneeleilla myös saatiin virtaa puhelmiin ja tabletteihin kahdeksan kilometrin kävelyretkellä, joka tehtiin Rekolanjoen seuran purojen ja jokien teemavuoden innoittamana.

Lastuna laineilla -projektin aikana pidettiin koululla aurinkosähköviikko, jossa 5a- ja 5e-luokat opettajiensa kanssa herättelivät koko koulun kiinnostusta aurinkoenergiaan ja sen erilaisiin hyödyntämismahdollisuuksiin. Mukana projektissa olivat myös Suomalainen Laudeoppiminen ry. ja paikallisasiantuntija Martti Laakkonen.

Vihreä perjantai

Älä osta mitään -päivänä marraskuussa 2016 Vantaan ympäristökasvattajat ja Kierrätyskeskus Oy järjestivät yhteistyössä Vihreän perjantai -tapahtuman Koivukylän kaupalla. Päivän ohjelmassa oli vastuullisen kuluttamisen toimintapisteitä lapsille, nuorille ja aikuisille. Päivässä vieraili paljon kaupan asiakkaita ja ryhmiä lähikouluista,

päiväkodeista ja nuorisotilasta. Tapahtumaa järjestämässä ja omia vaihtoehtojaan kuluttamiselle tuomassa olivat Martat, Eetti ry, HSY ja Yhteinen pöytä.

Ekoteko-kilpailussa aiheena vesi

Purojen ja jokien teemavuoteen sopien Vantaan sivistystoimen vuonna 2016 järjestämän Ekoteko-kilpailun aiheena oli vesi – Meidän vesi. Ekoteko-kilpailun tavoitteena on kannustaa ympäristövastuullisuuteen, edistää osallisuutta ja kehittää Vantaalle sopivia ympäristökasvatuskeinoja. Meidän vesi -kilpailutoissaan päiväkodit, koulut ja muut sivistystoimen yksiköt tutustuivat monipuolisesti lähivesiin ja pohtivat vedenkäyttöä ympäristönäkökulma huomioiden.

Ekoteko-kilpailun voitti Illenpihan päiväkoditi. Päiväkodin lapset tutustuivat monipuolisesti puroluontoon ja kirjasivat havaintoja luontovihkoon. Lisäksi päiväkodissa vertailtiin vedenkulutusta erilaisissa käsienspesutavoissa ja pohdittiin pilaantumista. Toiseksi kisassa ylsi Vaskivuoren lukio, jossa muun muassa kerättiin lähivesimuistoja ja lahjoituksia Itämeren suojeluun. Kartanonkosken koulu voitti kolmannen palkinnon, ja kuniamaininta myönnettiin luontokerho Metsänhaltijoille.

Meidän vesi -kilpailu, jonka järjestelyissä olivat mukana Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien suojeluyhdistys ry, HSY ja Kierrätyskeskus, oli järjestyksessään neljäs sivistystoimen järjestämä ekoteko-kilpailuista ja toinen tällä ympäristöohjelmakaudella.

Leppäkorven koulun laaja-alainen ilmastotyö palkittiin

Helsingin seudun ilmasto juniori 2017 -palkinto meni Helsinkiin, mutta vantaalainen Leppäkorven koulu sai kunniainnoksen tekemästään ilmastotyöstä, kun HSY jakoi ilmastopalkinnon Helsingin seudun ilmastoseminaarissa helmikuussa 2017. Leppäkorven koulu aktivoi oppilaitaan omaehtoiseen toimintaan. Koulussa toimii oppilaiden muodostama ympäristöryhmä Yrrä, joka on muun muassa kampanjoinut päästöttömien koulumatkojen puolesta. Leppäkorven koulu on myös osallistunut Vantaan kaupungin sähkönsäästöhankeeseen.

Helsingin seudun ilmasto juniori -palkinto jaetaan joka toinen vuosi. Ehdotuksia palkinnon saajiksi voivat tehdä HSY:n kummikoulutoiminnassa mukana olevat koulut.

Luonnontieteisiin painottava päiväkot

Vantaan ensimmäinen luonnontieteisiin painottuva yksityinen päiväkot Pilke avattiin Päiväkumpuun vuoden 2016 elokuussa. Päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmassa näkyy painotus luonnontieteisiin eri tavoin. Päiväkodissa on muun muassa erillinen tutkimusleikkikela, jossa lapsilla on käyttöä niin suurennuslasille, pipeteille kuin koeputkille.

Luontoretket

Vihervuosi 2016 toi oman lisänsä Vantaan luontoretkitarjontaan, kun 20 luontoretken lisäksi järjestettiin 11 puistokävelyä. Luontoretkeille osallistui 256 retkeläistä, eli keskiarvo oli 13 osallistujaa retkeä kohden. Viheralueyksikön järjestämille puistokävelyihin osallistujia oli 125, eli keskiarvo oli 11 henkeä retkeä kohden. Luontoretkien osallistujamäärä vaihteli 2:n ja 67:n välillä. Vantaan luonto tarjoaa riittämiin hienoja ja esittelemisen arvoisia kohteita. Säällä, ajankohdalla ja tiedotuksen onnistumisella oli merkitystä, montako osallistujaa retkellä oli.

Luontoretkeille osallistujat

Ekokompassi

Toiminnan ympäristöystävällisyys on kilpailuvaltti. Erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille sekä tapahtumille suunnattu Ekokompassi-sertifikaatti on tunnustus ympäristöarvot huomioivasta toiminnasta. Vuonna 2016 Ekokompassin sai kaupungintalossa järjestetyssä tapahtumassa neljä vantaalaista yritystä: Vantaan Työterveys liikelaitos, H&A Siivouspalvelu, Hakonen Solutions Oy ja Tikkurilan Paino Oy.

Mukana olevien yrityksen Ekokompassi-järjestelmä arvioidaan kolmen vuoden välein. Vantaan Työterveys liikelaitos sai ensimmäisen Ekokompassi-sertifikaattinsa, Hakonen Solutions Oy:lle kerta oli jo kolmas. Arvioinnin välivuosina yritykset ja tapahtumat raportoivat työn etenemisestä ja päivittävät ympäristöohjelmansa.

Ilmastopalkinto vantaalaisyritykselle

Vuodesta 2012 lähtien Ekokompassissa mukana ollut vantaalainen H&A Siivouspalvelu poki HSY:n joka toinen vuosi jakaman Helsingin seudun ilmastopalkinnon. Helsingin seudun ilmastopalkinto 2017 myönnettiin H&A Siivouspalvelulle yrityksen pitkäjänteisestä ilmastotyöstä.

Ympäristönäkökohdat on osattu nostaa kilpailuvalteiksi ja palkintoraati näkikin H&A Siivouspalvelun oman alansa edelläkävijänä. Reitti-

suunnittelulla on helpotettu ja sujuvoitettu työntekijöiden pääsyä asiakaskohteisiin. Se tuonut säästöä matkakuluihin ja samalla logistista aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet. Henkilöstön ympäristökoulutus sekä kemikaalien annostuksen vähentäminen ja siirtyminen ympäristömerkittyihin aineisiin ovat muita H&A Siivouspalvelun ympäristön huomioivia toimintatapoja.

Roskapoliisit

Vantaan Energian ja Vantaan kaupungin vuonna 2015 aloittama Vantaasta Suomen roskattomin kaupunki -kampanja jatkuu. Vantaan Energia pestasi ensimmäiset roskapoliisit vuonna 2016, ja uudet roskapoliisit aloittivat valistustyönsä vuonna 2017. Vuonna 2016 vantaalaiset saivat ehdottaa älypuhelimessa toimivalla sovelluksella uusia paikkoja roska-astioille Vantaan Energian järjestämässä Tägää roskis -kampanjassa. Uusien roska-astioiden paikaksi saatiin 1 200 ehdotusta. Vuoden 2017 aikana Suomen roskattomin kaupunki -kampanja saa uusia muotoja. Kampanja on muun muassa haastanut kaikkien Uudenmaan kuntien 4. ja 5.-luokkalaiset siivoustalkoisiin.

4.2 Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Neuvonnalla sekä tehostamalla tilojen käyttöä ja kehittämällä ympäristökriteerien käyttöä hankinnoissa ja elinkaariarviointia investoinneissa voidaan vähentää energiankulutusta ja haitallisia ilmastovaikutuksia.

Ympäristöohjelmakaudella kuntalaisten ja si-

dosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista on tehostettu. HSY:n kuluttajien energianeuvontahanke Asiaa siirrettiin hankkeen loputtua vuoden 2017 alussa Ilmastoinfoon. Ilmastoinfo kosketi useita vantaalaisia kampanjoillaan vuosittain. Vuonna 2016 he olivat mukana seitsemässä tapahtumassa Vantaalla.

Led-valaisimien asennuksia on jatkettu vuosittain. Led-valaisimia oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 9968 kpl, ja niiden osuus oli noin 24 % ulkovalaisimien määrästä. Vuonna 2016 energian kulutus oli 17 504 321 kWh ja energiakustannukset olivat 1 416 042 euroa. Ajoneuvojen yhteiskäyttö on

toiminnassa varikon kautta. Lisäksi yhteisautokäyttöä on kokeiltu Leijassa, ja Leijaan on tulossa yksi sähköauto yhteiskäyttöön.

Tavoitteena ollut ilmasto- ja ympäristövaikutusten kevyen arvioinnin käyttöönotto ei ohjelmakaudella edennyt toivotusti. Asiaa kehitetään kuutoskaupunkien yhteistyönä, ja tällä hetkellä seurataan Helsingin ja Turun pilotteja (infra ja talonrakennus). Kestävän rakentamisen ohje on käytössä kaikissa kaupungin suunnittelukohteissa. Ohjeiden pohjan on kaupungissa laadittu 0-energiakonsepti.

Hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa noin 60 prosentissa käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä, kuten ympäristömerkkien mukaisuutta sekä ajoneuvojen päästömääriä ja laitteiden energialuokkia. Hankintaohjeita ollaan päivittämässä ja tekeillä on myös vastuullisten hankintojen tiekartta.

Sähköisten kokousten pitäminen ja Skypen käyttö on yleistynyt. Kauden aikana uusien työntekijöiden perehdyttämisoppaaseen lisättiin ympäristöasiat, ja kauden lopulla myös koulutus ympäristöasioista esimiehille edistyi. Ekotukitoiminta on vakiintunut kaupunkiin.

Pilvitulostuspalvelu ja palveluun sisältyvät tulostuslaitteet otettiin käyttöön kaikilla Vantaan toimialoilla, A-Tulkkaus Oy:ssä, Vantaan työterveys ja Suun terveydenhuollon liikelaitoksissa sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksessa.

Kalustekierrätys etenee

Kaupungin kierrätyskalusteita on alettu kerätä yhteen paikkaan. Vuoden 2017 aikana otetaan käyttöön kalustekierrätykseen suunniteltu ohjelma, joka tehostaa merkittävästi nykyistä kalusteiden kierrätysprosessia. Esimerkiksi työllisyyspalveluiden muuttaessa Vernissakadulle uusien toimitilojen kalusteista 30 prosenttia oli kierrätettyjä.

Uusioverstaan SER-kierrätys

Vantaan kaupungin uusioverstas kierrättää kaupungin käytöstä poistettuja SER-laitteita. Laitteiden määrä lisääntynyt vuosien mittaan. Sähkö- ja elektroniikkalaitteissa käytetään monia ympäristölle haitallisia aineita, jotka saadaan uusioverstaalla lajiteltua ja kierrätettyä asianmukaisesti yhteistyökumppanin kautta. Yhteistyökumppanin tulee olla myös sertifioitu tuottajavastuulainsäädännön mukainen kierrätysoperaattori.

Vantaan kaupungille ei synny kierrätyksestä kustannuksia, ja kunnostuskelpoiset laitteet palaa- vat takaisin kaupungille uusiokäyttöön. Myös työllistämisenäkökulma on tärkeä, sillä uusioverstaas antaa mielekästä ja arvokasta tekemistä vantaalaisille pitkäaikaistyöttömille sekä muille vaikeasti työllistyville henkilöille.

4.3 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulva- ja hulevesien hallinnan tehostamisella varaudutaan kasvavan sademäärän ja yleistyvien rankkasateiden myötä lisääntyviin tulviin. Ekosysteemien toiminta pyritään varmistamaan säilyttämällä ja kehittämällä.

Vantaalla tulvariskien määrittelyä jatketaan edelleen purojen kunnostusohjelmatyön yhteydessä. Turvariskien määrittely kiinteistöjärjestelmään aloitetaan 2017. Rakennusluvan yhteydessä on annettu ohjeistusta hulevesien johtamisesta, ja lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita on kehitetty sietämään sään vaihteluita, ja kasvillisuuden käytön linjaukset hyväksyttiin alkuvuodesta 2016.

Sopeutumiseen liittyvät asiat on sisällytetty valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä. Muutokset on lisätty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelmiin 2015. Sopeutuminen on myös mukana vastahyväksytyssä kaupungin kriisiviestintäohjeessa ja tekeillä olevassa yhdyskuntatekniikan valmiussuunnitelmassa. Lisäksi sopeutuminen on osana HSY:n vesihuoltolain mukaista varautumissuunnitelmaa 2016.

4.4 Ekotehokas kaupunkirakenne

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen ihmistoiminnoista aiheutuvien päästöjen määrään. Ekotehokkaan kaupunkirakenteen kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä luodaan eheä ja tiivis yhdyskuntarakenne. Joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen vähentää tarvetta yksityisautoiluun.

Ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen täydennys- ja uudisrakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta muutaman vuoden ajan eniten. Asuntorakentaminen on ollut voimakkainta Tikkurilassa.

Ilmastovaikutuksien arviointia kaavoituksessa on viime vuonna tehty Keko-laskurilla. Aikaisemmin kokeilussa oli myös muita laskureita. Vuonna 2016 kasvihuonekaasupäästöt arvioitiin 11:ssä eri suunnitelmassa. Keko-laskennat tulokset on raportoitu kaavaselostuksissa, mutta arviointi ei ole vaikuttanut kaavan.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Valo) hyväksyttiin alkuvuodesta 2016. Telinepaikkoja oli vuoden 2016 lopussa 2303 pyörälle, ja te-

lineistä oli runkolukittavia suurin osa, eli 2141 kappaletta. Pyöräilyn laatureitin Tikkurila - Korso katusuunnitelmat on laadittu. Laatureittiverkon toteutusjärjestys ja yhteydet Helsinkiin ovat tarkentuneet. Lisäksi on laadittu pyöräilyn laatureittien mitoitusperiaatteet, joiden pohjana on Valon liikkumisalueet. Sähköautoilun edistämiseksi julkisia ja puolijulkisia latauspisteitä on rakennettu 14 kappaletta yhteistyössä Vantaan Energian kanssa.

Polkupyöräilyä pidettiin paljon esillä

Yhteiskäyttöpyörät

Kulttuurikeskus Vernissa tarjosi yhteiskäyttöön polkupyöriä Tikkurilassa. Lyhyille matkoille tarkoitettua, Vantaan kierrätyskeskuksen kunnostamat polkupyörät sai käyttöönsä ilmaiseksi enintään tunniksi. Kokeilu aloitettiin kolmella yhteiskäyttöpyörällä vuoden 2016 kesällä. Tarpeen mukaan pyörien määrää voidaan lisätä.

Vuoden vantaalainen pyöräilijä

Vuoden vantaalainen pyöräilijä valittiin yhdeksannen kerran. Vuonna 2016 huomionosoituksen sai myyrmäkeläinen Jarmo Kemppainen. Valinnan perusteluina olivat säännöllisen työmatka- ja asiointipyöräilyn lisäksi pyöräilyyn innostaminen muun muassa sosiaalisessa medias-

sa. Lisäksi vuoden vantaalainen pyöräilijä innolla huolsi niin ystäviensä kuin muidenkin pyöriä.

Pyöräilylle oma brändi

Vantaa oli laatimassa yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kuntien ja HSL:n kanssa pyöräilyn markkinointistrategiaa, jossa innostetaan pyöräilemään. Tavoitteena on myös muuttaa kaupunkilaisten asenteita myönteisemmiksi pyöräilyä kohtaan. Seudulliselle pyöräilyviestinnälle laadittiin yhtenäinen ilme, yhteiseksi väriksi valittiin keltainen. Brändiväriin koristamat mainosjulisteet ilmestyivät katukuvaan vuoden 2016 kevääl-

lä. Koko vuodeksi pyöräilyasiaa edistämään palkattiin erityinen pyöräilykoordinaattori.

Vantaan vanhalla kirkkotiellä

Pyöräilyä tuotiin esiin myönteisessä hengessä, kun liikkujan viikolla syyskuussa 2016 järjestettiin koko perheen pyöräretki Linnaisten kartanolta Pyhän Laurin kirkolle. Historiallista Kuninkaan-tietä seurailevan reitin etapeilla kuultiin asiaa Vantaan historiasta ja luonnosta. Tapahtuman järjestivät Vantaan seurakunnat ja kaupungin ympäristökeskus. Mukana pyöräretkellä oli myös Helsingin polkupyöräilijät ry. (HePo), jolta saatiin

hyödyllistä opastusta jonossa ajamisen oikeasta etiketistä.

Sata pyöräilytekoa

Vantaan kaupunki osallistuu Pyöräliiton ja Pyöräilykuntien verkoston ideoimaan 100 pyöräilytekoa -ohjelmaan. Vantaan hankkeessa asukkailta pyydetään pyöräilyä sujuvoittavia tekoja, kaikkiaan 100 tekoa. Ne voivat olla esimerkiksi ehdotuksia reunakivien parannuksista tai pyöräilyn edistämistavoista. Pieniä tekoja, kuten uusien liikennemerkkien sijoittamisista, pyritään tekemään jo vuoden 2017 aikana. Tavoitteena on saada myös aivan uudenlaisia ja oivaltavia ehdotuksia pyöräilyn edistämiseksi.

4.5 Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö

Energiatohokkuuden lisääminen ja laadun varmistaminen korostuvat jatkuvasti rakennusten suunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Rakentamisen ja rakennusten käytön ympäristökuormaan vaikuttavat energiatohokkuuden ohella rakennuksen sijainti, koko, materiaalit sekä huollettavuus ja kierrätettävyys.

Kestävän rakentamisen ja kestävän rakennusten käytön tavoitteita edistetään Vantaalla seuraavasti: ohjataan ja tuetaan energiatohokasta uudis- ja korjausrakentamista, parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatohokkuutta sekä selvitetään uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuivat energiatohokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Merkittävä puurakentamisen edistämiskohde, pohjoismaiden suurin puukerrostalo, valmistui Kivistön asuomessualueelle.

Kaupungin kiinteistöjen Kiha-järjestelmän (kiinteistön hallintajärjestelmä) käyttöön suunnitellaan yhteisnäkymää, johon pyritään saamaan myös energiatietoa. Näin seuranta helpottuu. Avaimeen (kaupungin sisäinen intra) on myös tulossa yleisnäkymä energiatiedoista. Energi-

ansäästötoimintaa on tehty näkyväksi muun muassa toimittamalla 200 kiinteistöön energiatodistuksen näkyville asetettavaksi. Yhteensä 50 todistusta lisää on jaetaan piakkoin.

Uusiin ja korjattaviin rakennuksiin tehdään paikalla tuotettua uusiutuvaa energiaa (aurinkosähkö ja -lämpö). Vantaa on myös sitoutunut kuntien energiatohokkuussopimukseen (Kets), jonka energiasäästötavoitteet saavutettiin ohjelma-kaudella hyvin.

4.6 Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen

Riittävien virkistysalueiden ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuus, mahdollisimman puhtaat pinta- ja pohjavedet, hyvä ilmanlaatu sekä meluhaittojen estäminen lisäävät asumisviihtyvyyttä ja edistävät terveyttä.

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Monimuotoisuuden seurantajärjestelmää on kehitetty ja toteutettu. Kattavia luontoselvityksiä on laadittu, esimerkiksi kääpä- ja liito-oravaselvitykset. Viherrakenneselvitys valmistuu keväällä 2017.

Pohjaveden tarkkailut jatkuvat säännöllisinä. Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tarkkailusuunnitelma.

Tieliikennemelun torjuntaan liittyvät toimenpiteet etenivät vaihtelevasti. Hiljaisia päällysteitä (SMA 11) tehtiin vuonna 2016 yhteensä 3590 m². Meluesteitä rakennettiin 200 metriä Pakkalaan vuonna 2015. Kaikki suunnitelman mukaiset nopeusrajoitusten alennukset on toteutettu.

YMPÄRISTÖOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTATAULUKKO

Ympäristötietoisuuden vahvistaminen ja ympäristöjohtamisen kehittäminen			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2016
Uudet työntekijät perehdytetään kaupungin ja työyksikön ympäristötoimintaan	Ympäristökeskus ja henkilöstökeskus	Kaupungin perehdytysoppaaseen lisätty ympäristöasiat	Tavoite saavutettu 2015
Esimiesten koulutustarjottimella on mahdollisuus osallistua ympäristöjohtamisen koulutukseen	Ympäristökeskus, henkilöstökeskus	Ympäristöjohtamiskoulutus on lisätty koulutustarjottimelle	Ympäristöjohtaminen mukana uusien esimiesten valmennuksessa kokeiluluonteisesti keväällä 2017. Koulutustarjottimella ei ole ollut ympäristökoulutusta
Henkilöstöä kannustetaan kehittämään materiaali- ja energiatehokkuutta mm. InnoLa-laatupalkintoon osallistumalla	Taloussuunnittelu, kaikki toimialat	Materiaali- ja energiatehokkuuteen liittyvien hakemusten määrä InnoLa-laatupalkintokilpailussa	InnoLa-laatupalkintoa ei enää jaeta. Sähkönsäätöhankeita edelleen sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen valikoiduissa yksiköissä.
Ympäristöviestintä on ajankohtaista ja vaikuttaa asenteisiin ja toimintatapoihin	Kaikki toimialat	Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutettu ympäristöviestintäsuunnitelman vuosikellon mukaisesti	Kaupungin ympäristöviestintäryhmän lisäksi on perustettu Maton viestintäryhmä. Ympäristöviestintäryhmässä jäsenenä myös IlmastoInfo. HSY:n ja maton viestinnän kanssa yhteistyö on tiivistynyt. Yhteistyötä kaupungin viestintäyksikön kanssa tehostettu mm. lähimetsävuoden 2017 ympärillä. Kaupungin Vantaa-infoissa esillä luontoaiheisia näyttelyitä. Lähimetsävuodella oma facebooktili, jossa viestitään yhdessä yhdistysten kanssa.
Ympäristöpalveluista tiedotetaan asukkailla yhteispalvelupisteissä, tarjotaan ympäristöneuvontaa (muun muassa julkinen liikenne, kierrätys, jätteet, ilmanlaatu). Yhteispalvelupisteiden henkilökunnalle järjestetään lisäkoulutusta ympäristöneuvontaan	Kuntalaispalvelut	Yhteispalvelupisteiden koulutettujen määrä	Yhteispalvelupisteissä tajolla ympäristökeskuksen ja HSY:n materiaalia.Ympäristöpalveluita tuotu esiin myös yleisötapahtumissa. Myös koulutusta on lisätty.

Ympäristöjohtaminen on osa johtamisjärjestelmää	Kaikki toimialat	Ympäristönäkökulma kirjattu toimialan/tulosalueen vuosittaisiin tavoitteisiin	Tavoitteet ovat mukana sivistys- sekä sosiaali- ja terveystoimessa toimialojen ja tulosalueiden tavoitteissa, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja joidenkin tulosalueiden tavoitteissa sekä hankintakeskuksen tulokorteissa.	
Ympäristötavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti	Kaikki toimialat /ympäristökeskus	Ympäristöohjelman seuranta liitetään vuosittaiseen kaupungin ympäristöraporttiin	Raportoidaan vuosittain	
Ympäristöjärjestelmää (esim. Ekokompassi, energiaskannaus) noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrää kasvatetaan	Konserni ja asukaspalvelut, ympäristökeskus	Ympäristöjärjestelmää noudattavien kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden määrä	Vantaan työteveyslaitoksessa Ekokompassi-järjestelmä on käytössä. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella lähes valmis.	
Yhteisöille myönnettäviin avustuksiin lisätään vaatimus ympäristökriteerien täyttymisestä. Avustushakemuksissa vaaditaan selvitys ympäristöasioiden ottamisesta huomioon toiminnassa	Kuntalaispalvelut	Hakemuksiin on liitetty ohjeistus (ja lomakkeisiin tarkemmat kysymykset)	Osassa avustushakemuksissa kysytään ympäristöasioiden huomioon ottamista. Ei vielä kattavasti.	
Palveluntuottajia ohjeistetaan kestävän kehityksen mukaiseen palveluntuottamiseen. Kestävän kehityksen mukaisen toiminnan ohjeistus sisällytetään sopimuksiin	Kaikki toimialat	Kaikkiin uudistettuihin sopimuksiin on sisällytetty kestävän kehityksen mukainen ohjeistus	Etenee sitä mukaa kun uusia sopimuksia tehdään tai vanhoja uusitaan. Hankintakeskuksen sopimus pohjassa on vakiokohdana kestävä kehitys. Sosterin palveluhankintojen käsikirjassa ohjeistus, jossa kestävä kehityksen näkökulmia on avattu. Kaupungin hankintaohjeiden päivitys on tekeillä ja valmisteilla strategisten hankintojen tiekartta. Vastuullisuus tullaan integroimaan uusiin ohjeisiin kattavasti.	

Ympäristöön liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa vahvistetaan	Kaikki toimialat	Käynnissä olevat kehitys- ja tutkimushankkeet	Vantaa on mukana pääkaupunkiseudun Smart&Clean Säätiössä. Loppuvuodesta 2015 alkanut Tikkurilan Ilmastokatuhanke päättyy kesäkuussa 2017. ASIAA kuluttajien energianeuvonta siirtyi HSY:n Ilmastoinfoon 2017 alusta. Vantaa on mukana RANTA-hankkeessa, jossa päätavoitteena on edistää rakennettuun kaupunkiympäristöön ja maamassojen hallintaan liittyviä kiertotalouden mahdollisuuksia kunnissa sekä Tarve-hankeessa, jossa parannetaan kuntasektorin valmiuksia toteuttaa ja toistaa kustannustehokkaita energiatehokkuusinvestointeja. Vantaa mukana myös Kalpa-katupölytutkimushankkeessa. Tukijäsenenä EnRoute-ekosysteemi palveluihin liittyvässä hankkeessa.
--	------------------	---	---

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Kuntalaisten ja sidosryhmien energianeuvontaa ja tiedotusta ilmastoasioista tehostetaan hyödyntämällä yhteistyökumppaneita	Ympäristökeskus, viestintä	Ilmastoinfon ja kuluttajien energianeuvonta (ASIAA-hankkeen suoritteet, eli ohjattujen asiakkaiden määrä sekä näiden asioiden esillä olo viestimissä. (Ilmastoinfon toiminnassa ei pystytäkattavasti seuraamaan asiakkaiden määrää)	Ilmastoinfo mukana seitsemässä tapahtumassa Vantaalla. Nämä olivat Climate match –kiertue, Earth Hour Tikkurilassa, Aurinkosähkö Tikkurilan asukasilta, Kasvislankeemus I: maistatukset, Ilmastokadun kevähulinat sekä aamupalaa pyöräilijöille ja tasa-painota talo -asukasilta. Kävijöitä vajaat 700. ASIAA energianeuvontaahankkeessa runsas 4000 kuulijaa.
Ilmasto- ja ympäristövaikutusten kevyt arviointi otetaan käyttöön suurten investointien yhteydessä	Kaikki toimialat	Ilmastovaikutusten arviointi tehty suurissa investoinneissa/hankinnoissa, lkm.	Seurataan Helsingin ja Turun pilotteja (infra ja talonrakennus)

Ympäristökriteereitä käytetään hankinnoissa kattavasti. Tarjouskilpailuissa otetaan huomioon ympäristökriteerit valintaperusteena tai ehdottomana edellytyksenä. Hyödynnetään mm. Motivan ja Julia-projektin ympäristökriteereitä	Kaikki toimialat	Hankintakeskuksen järjestämistä tarjouskilpailuista vuositason arvosta laskettuna 50 %:ssa käytetään ympäristökriteerejä vuonna 2013. Vuosina 2014-2016 ympäristökriteerejä käytetään 60 %:ssa tarjouskilpailussa. Palveluhankinnat, joissa on käytetty ympäristökriteereitä, % (hajallaan ei seuranta)	Hankintakeskuksen hankinnoissa noin 60 % käytetään jo tällä hetkellä ympäristökriteerejä.	
Tietoteknisten laitteiden hankinnoissa (leasing) huomioidaan tuotteiden ympäristökuormitus tuotteen koko elinkaaren ajalta (tuotanto, käyttö ja kierrätys)	Tietohallinto	Kansainväliset ympäristökriteerit käytössä laitehankinnoissa	IT-laitehankinnoissa ympäristövaatimukset mukana. Käytetään TCO-sertifikaatin vaatimuksia soveltuvin osin. Mukana myös jätelain hyödyntämisvelvoite sekä ympäristöjohtamisjärjestelmän edellyttämien.	
Energiankulutus vähenee toimitilahoikkua parantamalla	Kaikki toimialat	Toimitilojen energiankulutus (mittari ei sopiva)	Toimitilatarkasteluja tehty 1/3 toimitilojen pinta-alasta esim. Länsi-Vantaan koulut, Tikkurilan toimitot ja Korson alueen koulut.	
Energiankulutus vähenee liikkumistavetta vähentämällä	Kaikki toimialat	Etätyöpäivien määrä (ei pystytä seuraamaan)	Etätyöpäivien seuranta on kehittynyt, mutta ei kattava	
	Kaikki toimialat	Etäneuvottelujen määrä (ei pystytä seuraamaan)	Skype-puheluihin ja -palavereihin käytettiin vuonna 2016 yhteensä 6923 tuntia ja keskimäärin 18 minuuttia/käyttäjää. Käyttöaste noin 15 %, aktiivikäyttäjiä päivätasolla noin 300 (pikaviestit). Yhteensä 209000 pikaviestiä, 7800 audio/videopuhelua, 1500 tiedostonjakoa ja 3800 ruudunjakoa.	
	Kaikki toimialat	Lunastettujen työmatkaseteleiden määrä	Lunastettuja matkalippuja vuonna 2016 yhteensä 67 661 kpl (vuonna 2014: 56055)	
	Varikko	Paikannuslaitteet käytössä kaupungin ajoneuvoissa	Järjestelmä tuotantokäytössä, laitteet asennettu n. 70 % ajoneuvoista. Järjestelmän käyttökoulutusta on lisätty.	
	Varikko	Kaupungin sisäinen autojen yhteiskäyttöjärjestelmä käytössä	Ajoneuvojen yhteiskäyttö toiminnassa varikon kautta. Lisäksi yhteisautokäyttöä on kokeiltu Leijassa ja Leijaan on tulossa yksi sähköauto yhteiskäyttöön.	

Energian kulutus vähenee katuvalaistuksessa	Kuntatekniikan keskus	Katuvalaistuksen energiankulutus/led-valaisimien osuus	Led-valaisimien asennuksia jatkettu ja niitä oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 9968 kpl, osuus oli n. 24 % ulkovalaisimien määrästä. Vuonna 2016 energian kulutus oli 17 504 321 kWh ja energiakustannukset olivat 1 416 042 euroa.	
Kehitetään työllisyyspalvelujen kierrätys- ja korjauspalvelua sekä edistetään kierrätysmateriaalien käyttöä	Työllisyyspalvelut	Tehty selvitys kierrätys- ja korjauspalveluiden mahdollisuuksista. Yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt sopimukset. Kierrätysmateriaalien käyttö suhteessa tehtyihin materiaalihankintoihin	Kalusteiden kierrätyspalvelu alkanut vuonna 2016. Varasto on Koivukylässä.	
Materiaalitehokkuutta parannetaan toimintatapoja muuttamalla kaupungin toimipisteissä	Kaikki toimialat	Jätteen määrä Paperinkulutus Sähköisen arkistoinnin osuus Kertakäyttötuotteiden määrä Veden kulutus	Jätteen kokonaismäärä kasvanut, mutta lajittelu parantunut, tietoja vain HSY:lle toimitetuista jätteistä. Paperinkulutus on laskenut, työntekijää kohden 3028 arkkiä v. 2013 ja 2354 arkkiä vuonna 2016. Kirjastoissa lisätty e-aineistoa Lupapiste.fi otettu laajasti käyttöön lupien käsittelyssä. Mukana rakennusvalvonta ja mittausosasto, kaupunkisuunnittelu ja ympäristökeskus ovat aloittamassa	
Tietohallinnon ohjaushyhmässä maaliskuussa 2012 vahvistettujen "Tulostamisen linjaukset Vantaan kaupungilla" -periaatteiden mukaisesti siirrytään kokonaistulostamiseen, joka mahdollistaa turvatulostamisen, tulostamisen raportoinnin ja seurannan yksikötasolla ja myöhemmin henkilötasolla sekä oheislaitteiden ja tulostustarvikkeiden vähentämisen	Tietohallinto, hankintakeskus	Kilpailutus tehty ja sopimustoimittaja valittu. Tavoitteena vähentää tulostaiden, oheistulostimien ja tarvikeostojen määrää jokaista 10 %:lla. Vuonna 2014 tavoitteena vähentää tarvikeostojen määrää 20 %	Pilvitulostuspalvelu ja palveluun sisältyvät tulostuslaitteet on otettu käyttöön kaikilla Vantaan toimialoilla, A-Tulkkaus Oy:ssä, Vantaan työterveys ja Suun terveydenhuollon liikelaitoksissa sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksessa.	

Microsoft Lync -ohjelman käyttöönoton (tavoite 2013 aikana) jälkeen etänevottelun käyttäminen mahdollisimman laajamittaisesti ja sitä kautta liikkumisen tarpeen vähentäminen toimipisteiden välillä. Lync mahdollistaa mm. etänevottelut, materiaalien työstämisen yhteistyössä eri toimipisteistä sekä pikaviestimisen	Tietohallinto	Etänevottelujen määrä	Käytössä kaikissa yksiköissä. Myös raportointi kehittynyt. Ensimmäisen raportin mukaan puheluihin ja palaverieihin on käytetty 6 923 tuntia vuoden alusta eli 18 minuuttua keskimäärin käyttäjää kohti. Aktiivikäyttäjää noin 300/päivä.
Siirtyminen sähköisiin toimintatapoihin yhdessä laitepolitiikan kanssa (kannettavat tietokoneet) mahdollistaa myös erilaiset toimintamallit, esim. liikkuvan työskentelyn tai etätöön	Tietohallinto ja kaikki tu- losalueet	Laitepolitiikka päivitetty ja sähköisen asioinnin ja itsepalvelun määrä	Uudet koneet ovat pääsääntöisesti kannettavia

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet 2016
Otetaan palvelujen järjestämisessä ja valmiussuunnitelmissa huomioon ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten sään ääri-ilmiöiden ja tulvien yleistyminen	Sosiaali- ja terveystoimi, Konserni ja asukaspalvelut	Muutokseen sopeutuminen lisätty valmiussuunnitelmaan	Sopeutumiseen liittyvät asiat sisällytetään valmiussuunnitelmiin päivitysten yhteydessä. Muutokset lisätty maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelmiin 2015. Sopeutuminen myös mukana vastahyväksytyssä kaupungin kriisiviestintäohjeessa ja tekeillä olevassa yhdyskuntatekniikan valmiussuunnitelmassa. Lisäksi osana HSY:n vesihuoltolain mukaista varautumissuunnitelmaa 2016.

Tulvavahinkojen hallintaa kehitetään	Kuntatekniikan keskus	Kartta tulvariskialueista laadittu. Tulvariskialuetiedot sidottu kiinteistöjärjestelmään. Tulvakorkeudet määritetty Tulvariskialueen asukkaita ja kiinteistöjen omistajia tiedotettu tulvariskeistä	Kartta laadittu 2014. Korkeudet määritetty osittain ja määriteltävä, minkä kokoisille vesistöille/uomille tehdään. Ei uusi tiedotteita asiasta vuoden 2014 jälkeen. Sitominen kt-järjestelmään siirtyy vuodelle 2017. Vantaan tulvaohjelma hyväksytty syksyllä 2015: ohjeet, miten varaudutaan vesistö- ja hulevesitulviin ja miten tulvat voidaan ottaa huomioon entistä paremmin maankäytössä ja rakentamisessa.	
Hulevesien hallintaa parannetaan	Kuntatekniikan keskus	Hulevesien suunnittelun ohjeistus. Purokäytävien mitoitusohjeet kaavoitusta varten. Hulevesien imeyttämisen ja pidättämisen suunnitteluperiaatteet ja neuvonta järjestetty logistiikka-alueille ja erillispientalotonttien rakentajille	Purojen kunnostusojeet tehty. Yhteistyössä kaavoituksen kanssa tehty pukäytävien mitoitusohjeet valmistumassa keväällä 2017. Hulevesien imeyttämisen ja pidättämisen suunnitteluperiaatteet ja neuvonta järjestetty logistiikka-alueille ja erillispientalotonttien rakentajille.	
Lumenvastaanoton kapasiteetti turvataan	Kuntatekniikan keskus	Laadittu selvitys lumilogistiikasta	Selvitystä ei tarvita, kapasiteetti turvattu	
Viheralueet kehitetään sään vaihteluita sietäviksi	Kuntatekniikan keskus	Vantaan kasvillisuuden linjaukset määritetty Helsingin kasvillisuuden linjaukset -mallia hyödyntäen	Kasvien käytön linjaukset valmistuneet (Tela 12.1.2016 alussa)	
Metsiin sitoutuneen hiilen määrän annetaan kasvaa	Kuntatekniikan keskus	Metsäsuunnitelmaa ja vuosityöohjelmia toteutettu	Toteutui osittain. Hoitohakkuut 17 ha/v, muut metsänhoitotyöt 40 ha, tot. 60%	

Ekotehokas kaupunkirakenne

Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet	
Kaupunkirakenne tukeutuu raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatu-käytäviin. Asemanseutuja täydennysrakennetaan ja uudistetaan. Uusien asuinalueiden rakentaminen Kehäradan ympäristöön	Kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus	Rakennustehokkuudet asemien läheisyydessä (400, 600 ja 1000m etäisyydellä). Toteutunut rakentaminen k-m2 asuinrakennukset, työpaikat ja palvelut	Suurin tehokkuus 400 metrin etäisyydellä: 1. Lentoasema, 2. Tikkurila, 3. Myyrmäki 600m: 1. Myyrmäki, 2. Tikkurila, 3. Lentoasema 1000m: 1. Tikkurila, 2. Myyrmäki 3. Louhe-la Asuntorakentamisessa eniten kasvua kaikilla vyöhykkeillä (400m, 600 m, 1000 m) Tikkurilassa. Muuta rakentamista oli eniten Aviapoliksessa ja sen jälkeen Tikkurilassa.	

Kaavojen valmistelussa arvioidaan ilmastovaikutukset MALTTI-laskurin avulla	Kaupunkisuunnittelu	Osuus kaavoista, joissa laskenta on tehty. Osuus kaavoista, joissa päästövähennysmahdollisuuksia on hyödynnetty ja CO2-vähennemä	KEKO-laskurilla arvioitu kasvihuonekaasupäästöt 11 eri suunnitelmassa. Keko-laskennat tulokset raportoitu kaavaselostuksissa, mutta arviointi ei ole vaikuttanut kaavan lopputulokseen.	
Pyöräilyn osuus kasvaa kulkutapajakaumasta	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	”Pyöräilyn kehittämissuunnitelma laadittu Pyöräpaikkojen lukumäärä Pyöräteiden km-määrä Selvitys asemanseutujen pyöräteistä ja katkeavista pyörätieyhteyksistä tehty (2015)”	Liikennepoliittinen ohjelma valmis. Toteutettu useita projekteja pyöräilyn edistämiseksi. Runkolukittavia pyöräpaikkoja 2141 kaikkiaan 2303 telinepaikasta. Laatureitin Tikkurila-Korso katusuunnitelmat laadittu. Laatureittiverkon toteutusjärjestys ja yhteydet Helsinkiin tarkentuneet. Laadittu pyöräilyn laatureittien mitoitusperiaatteet, joiden pohjana on Valon liikkumisalueet. Uusia pyöräteitä rekennettiin 7 km.	
Joukkoliikenteen osuus kasvaa merkittävästi kehäradan valmistuttua asemien ja terminaalien vaihtoyhteyksiä parantamalla	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus (tiedot ei vuosittain saatavissa) Tyytyväisyys vaihtoyhteyksiin	HSL:n joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimus, kevät 2015: Liikennevälineen vaihtaminen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 80 %.	
Yhteiskäyttöautoilua edistetään varaimalla pysäköintipaikkoja kadun varsille ja pysäköintilaitoksiin	Kuntatekniikan keskus, yrittäjäpalvelut	Yhteiskäyttöautoiluun varattujen pysäköintipaikkojen määrä	Yhteiskäyttöautoille on osoitettavissa tarpeen vaatiessa paikkoja	
Sähköauto- ja vähäpäästöisen liikenteen edistäminen latauspisteverkostoa laajentamalla	Kaupunkisuunnittelu	Sähköautojen latauspisteiden määrä Kaasutankkauspaikkojen määrä	Julkisia ja puolijulkisia latauspisteitä rakennettu yhteistyössä Vantaan Energian kanssa 14 kpl	
Vantaa tukee kaavoitusratkaisuihin viherkehän säilyttämistä	Kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Viherkehä ja yhteydet viherkehään säilyvät yhtenäisinä	Viherkehä mukana kaavatyön eri tasoilla. Suunnitelmaan aineiston viemistä Vampatti-karttoihin	
Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö				
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/toimenpiteet	
Maankäytössä sopimuspolitiikkaa hyödynnetään tapauskohtaisesti kestävän rakentamisen edistämiseen	Yrittäjäpalvelut	Sopimusten osuus, joissa mukana esimerkiksi hulevesiasiat, energiatehokkuus, %	Ajantasaistettu energiatehokkuusehto kaikissa tonttien luovutuskirjoissa.	

Tontinluovutusehtojen ympäristövaatimukset tarkistetaan vuosittain	Yrityspalvelut, rakennusvalvonta	Vuosittainen tarkistus tehty	Mittarointivelvollisuus erillispientaloille, paritaloille ja rivitaloille, luovuttu aurinkolämpö/ enregiatehokkuus- luokkavaatimuksesta	
Parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta suunnittelun ja ohjauksen avulla. Kehitetään ylläpidon ja huollon toimintatapoja ja tehdään rakennusten energiankäyttö näkyväksi	Tilakeskus, kaikki toimialat	Energiankulutus käyttäjää kohden Huolto- ja ylläpitosopimukset tarkistettu Infotaululla varustettujen rakennusten määrä, %	Sähkön-, lämmön- ja vedenkulutustiedot saaadaan huhtikuun lopussa. KIHA-järjestelmän (kiinteistön hallintajärjestelmä) käyttöön suunnitellaan yhteisnäkymää, johon pyritään saamaan myös energiatietoa. Avaimeen (kaupungin sisäinen intra) tulossa yleisnäkymä energiatiedoista. Toimintaa tehty näkyväksi mm. toimittamalla 200 kiinteistöön energiatoistuksen näkyville asetettavaksi.Yhteensä 50 todistusta lisää on painossa.	
Kehitetään kaupungin omaa toimitilarakentamista energiatehokkaaksi hanketohtaisesti	Laaditaan tavoitteet hanketohtaisesti	Toimitilojen osuus energiatehokkuusluokissa, %	Uusiin ja korjattaviin rakennuksiin tehdään paikalla tuotettua uusiutuvaa energiaa (aurinkosähkö ja -lämpö)	
Rakennusvalvonnan energianeuvonnalla ohjataan rakentajia tekemään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä	Rakennusvalvonta	Luvitettujen rakennusten energialuokka Rakennusvalvonnan neuvontatilaisuuDET	Pientalot A 1 %, B 29 %, C 70 %, D 1 % Suuret asuintalot/huoneistot A 0 %, B 2 %, C 98 %	
Kaupunki säästää omassa toiminnassa energiaa 9 % vuoteen 2016 mennessä verrattuna vuoteen 2008 tekemällä kuntien energiatehokkuussopimuksen toteuttamisohjelman mukaiset toimet	Tilakeskus, kaikki toimialat	TEM:lle vuosittainen raportoitavat energiankulutusluvut (ympäristöraportin tunnuslukutaulukoissa)	KETS-tavoitteet saavutettu jo vuoden 2015 lopussa.	
Uusiutuvan energian käyttöä edistetään laatimalla uusiutuvan energian kuntakatselmus vaiheittain	Ympäristökeskus, tilakeskus	Aurinkoenergian hyödyntämiseen soveltuvien kattopintojen kartoitus	Aurinkoenergiapotentiaalikartoitus tehty Decumanus-hankkeen yhteydessä. Kartta-aineisto nähtävillä HSY:n sivuilla	
Edistetään asuinrakennusten korjaamista energiatehokkaiksi selvittämällä asuntolainarahaston avustuksien käytömahdollisuuksia energiatehokkaan korjausrakentamiseen	Yrityspalvelut	Selvitys tehty ja myöntämisperusteita tarkistettu	Energia-avustukset ovat valtion (ARA) hoidossa.	

Vantaa edistää omalta osaltaan puura- kentamista	Kaupunkisuunnittelu, ra- kennusvalvonta, tilakeskus	Puurakenteisten pien- ja kerrostalojen osuus uudisrakennuksista kasvaa	Ei uusia toimenpiteitä
Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen			
Tavoite	Vastuu	Mittari	Mittarin tilanne/Toimenpiteet
Parannetaan luonnon monimuotoisuu- den huomioon ottamista suunnittelun ja rakentamisen lähtökohdaksi	Ympäristökeskus, kaupun- kisuunnittelu	Hankekohtaisesti arvioitu selvitystarve ja toteutuma	Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä on tehty aiempaa enemmän luontoselvityksiä. Lisäksi kau- punki on teettänyt alueellisia erillisselvityksiä.
Laaditaan monimuotoisuuden seuran- tajärjestelmä	Ympäristökeskus	Laadittu suunnitelma indikaattoreiden kehittämiseksi	Järjestelmää kehitetty ja toteutettu. Esimerkiksi kääpä- ja liito-oravaselvitys laadittu.
Hyödynnetään luontaiset kasvupaikka- tekijät ja alkuperäinen kasvillisuus piho- jen suunnittelussa	Ympäristökeskus, kunta- tekniikan keskus	Selvitys laadittu, toteutettu kpl	On huomoitu hankesuunnittelussa.
Ekosysteemipalvelut ja luonnon moni- muotoisuus turvataan tiivistyvässä kau- punkirakenteessa	Kaupunkisuunnittelu	Viherrakenneselvitys valmistunut	Selvitys valmistuu kokonaan toukokuussa 2017.
Liikennemelu vähenee	Kuntatekniikan keskus	Melua vaimentavien päällysteiden käyttö/m2, katu-m Melusteiden rakentaminen /esteiden pituus m Nopeusrajoituksia alennettu	Hiljaisia päällysteitä (SMA 11) tehtiin vuonna 2016 yhteensä 3590 m2. Melusteitä ei rakennettu. Kaik- ki suunnitelman mukaiset nopeusrajoitusten alen- nukset on toteutettu.
Ilmanlaatu paranee toteuttamalla il- mansuojeluohjelman mukaiset toimen- piteet	Ohjelmassa mainitut vas- tuutahot	Tehdään ilmansuojelun toimenpideoh- jelman mukaiset toimenpiteet	Erillinen seuranta, suurin osa toimenpiteistä toteu- tunut
Pohjavesien laatu ja määrä turvataan selvittämällä pohjavesialueiden tila ja tekemällä tarvittavat suojelutoimenpi- teet	Ympäristökeskus	Tarpeelliset pohjaveden suojelutoimen- piteet tehty HSY:n selvityksen pohjalta	Pohjaveden tarkkailut jatkuneet 2016. Fazerin ja Valion tuotantolaitosten vedenhankinnalle tärkeän Fazerilan pohjavesialueen lähes 20 vuotta vanha suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 vastaamaan nykytilannetta. Lisäksi Fazerilan pv-alueelle tehtiin uusi pohjaveden tark- kailusuunnitelma.

Pintavesien tila paranee jatkuvalla laadun seurannalla	Ympäristökeskus	Pintavesien tilaa seurattu tutkimussuunnitelman mukaan Laaditaan selvitys suolauksen vaikutuksista	Vuonna 2016 seurannassa 6, vuonna 2017 seurannassa 8 puroa. Kuntekissa laaditaan selvitys tiesuolauksen vaikutuksista pienvesiin.
Vantaanjokea kehitetään vaelluskalavesistönä	Kuntatekniikan keskus, ympäristökeskus	Poistetaan haitallisimmat virtavesiselvityksessä todetut liikkumisesteet	Työryhmä kokoontuu. Ympäistölupa vireillä Tikkurilankoskesta. Ankkalammen padon poisto käynnistetty ja ruoppaus toteutetaan kesällä 2017.
Luonnonsuojelualueita kehitetään tärkeänä osana ekologista verkostoa	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Luonnonsuojelualueille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia 1 kpl vuodessa	Hoito- ja käyttösuunnitelmia laadittu 2, kolmas tekeillä.
Selvitetään kosteikkojen rakentamista Vantaalle vesiensuojelun ja monimuotoisuuden edistämiseksi	Ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus	Selvitys tehty	Purojen kunnostussuunitelma laadittiin vuonna 2016. Sen toteuttamisen yhteydessä tullaan tarkastelemaan myös kosteikkojen rakentamista.

YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT

Vantaan ekologinen kestävyys	2012	2013	2014	2015	2016	
1 Yleinen kehitys						
Kasvihuonekaasupäästöt	1 320	1305	1 194	1 094	*1 031	kt CO ₂ -ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvener)	6,4	6,3	5,7	5,1	*4,7	t CO ₂ -ekv
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti ilman teollisuutta (CO2-raportti)	6	6	5	*4,4		t CO ₂ -ekv
Yhdyskunnan energiankulutus	5 606	5 506	5 452	*5 454		GWh
Energiankulutus asukasta kohti	26 808	26 142	25 446	*25 410		kwh/as
2 Maankäytön ja kaupunkirakenteen kestävyys						
Asemakaava-alueelle rakennettujen rakennusten osuus, krs-m ²	98,4	98,1	98,8	98,9	98,7	%
Asemakaava-alueelle rakennettujen asuntojen osuus, krs-m ²	97,8	97,8	98,6	99,2	99,0	%
Virkistysalueiden osuus asemakaava-alueella	25,8	24,2	24,4	25,9	26,5	%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus maa-alasta (%)	6,3	6,3	6,3	6,7		%
Luonnonsuojelualueiden ja -varausten osuus kokonaispinta-alasta (%)	6,2	6,2	6,2	6,6		%
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%)						
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 300 m	29,4	31,7	31,6	29,6	37,4	% kaikista vantaalaisista
Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit: 700 m	79,3	81,5	81,3	80,3	86,7	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 300 m	34	35	34,7	34,1	33,5	% kaikista vantaalaisista
Päivittäistavarakaupat: 700 m	71,8	73,2	72,8	71,5	71,8	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 300 m	22	19,9	19,3	18,0	20,4	% kaikista vantaalaisista
Koulut (peruskoululuokat 1-6): 700 m	68,9	63,6	60,3	64,6	66,6	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 300 m	92,2	90,8	90,7	89,7	**97,9	% kaikista vantaalaisista
Julkinen liikenne, joukkoliikenteen pysäkit: 700 m	99,8	99,7	99,7	99,8	**99,8	% vantaalaisista
Päiväkodit: 300 m	57,8	57,9	57,4	61,1	58	% vantaalaisista
Päiväkodit: 700 m	87,9	88,2	88,0	89,5	88,6	% vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 300 m	46,4	47,3	47	45,6		% kaikista vantaalaisista
Alueellinen hyötyjätepiste: 700 m	93,7	93,4	93,1	80,3		% vantaalaisista

* = ennakkotieto

** = pysäkkitiedot lähteestä: Helsinki region infoshare

Vantaan ekologinen kestävyys	2012	2013	2014	2015	2016	
Tiiviisti asuttujen alueiden osuus:YKR-ruutujen määrä ja osuus, kun vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)			560	568		kpl
vähintään 20 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)			30,5	30,8		%
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen määrä (kpl)			170	176		kpl
vähintään 50 asukasta/ha > näiden YKR-ruutujen osuus kaikista asutuista YKR-ruuduista (%)			9,3	9,5		%
Tiiviillä alueilla asuvien osuus: asukkaiden määrä YKR-ruuduilla, kun asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 20 asukasta/ha			160994	164072		asukasta
osuus koko väestöstä			78,2	78,3		%
asukasmäärä YKR-ruuduilla, joilla vähintään 50 asukasta/ha			87 145	90 260		asukasta
osuus koko väestöstä			42,3	43		%
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä	52170					asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä	35 270					asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 7 - 22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	9340					asukasta
Tieliikenteen melualueella LAeq 22 - 7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	7 940					asukasta
3 Toiminnan kuormitus ja ekotehokkuus						
Yhdyskunnan sähkön kulutus						
Asuminen ja maatalous	683	652	655	656		GWh
Teollisuus	294	291	264	241		GWh
Palvelut ja rakentaminen	910	902	914	927		GWh
Yhteensä	1887	1844	1833	1824		GWh
Yhdyskunnan sähkön kulutus asukasta kohti						
Asuminen ja maatalous	3327	3136	3107	3056		kWh/as/v
Teollisuus	1 432	1 399	1 252	1123		kWh/as/v
Palvelut ja rakentaminen	4432	4338	4336	4319		kWh/as/v
Yhteensä	9191	8873	8695	8498		
Yhdyskunnan veden kulutus	233	238	241	220	224	l/as/vrk

Vantaan ekologinen kestävyys						
	2012	2013	2014	2015	2016	
Kaukolämmän hankinta energialähteittäin						
Maakaasu	980,44	823	512	204	358	GWh
Hiili	945,7	960	795	733	733	GWh
Öljy	3,86	7	18	34	0	GWh
Ydinvoima	0	0		0	0	GWh
Uusiutuvat	0	0				GWh
Sekajäte			442	778	812	GWh
Yhteensä	1930	1790	1767	1749	1903	GWh
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet						
Maakaasu	50,8	46,0	29	11,7	18,8	%
Hiili	49	53,6	45	41,9	38,5	%
Öljy	0,2	0,4	1	1,9	0	%
Ydinvoima	0	0	0	0	0	%
Uusiutuvat	0	0	0	0	0	%
Sekajäte			25	44,5	42,7	%
Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus (kaikki rakennukset)	69,6		69,9			%
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä rakennustyypeittäin	18,2	19,8	19,5	19,2		kWh/rm ³
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (sääkorjattu)	49,1	46,0	43,6	47,4		kWh/rm ³
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	47,1	41,9	40,5	39,5		
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä	139	134,1	143,6	136,4		l/m ³
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono	32	53	52	66		tuntia vuodessa
Hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä	1	4	4	6		kpl
Yhdyskunnan jätevesikuormitus						
Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,07	0,08	0,09	0,09		g/as/vrk
Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,8	1,4	1,52	1,82		g/as/vrk
Kokonaistyyppikuormitus (N)	2,22	1,73	1,76	3,23		g/as/vrk
Jätteen käsittelypaikalle loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen määrä	259	246	80			kg/as/v
Kaupungin kiinteistöjen tuottama yhdyskuntajätteen määrä/työntekijä	294	296	297			kg/kaupungin työntekijä
Kaupunkiorganisaation vuotuinen jätteiden materiaalihyötykäyttöaste	43	47	48			%

Vantaan ekologinen kestävyys	2012	2013	2014	2015	2016	
4 Liikkumisen kestävyys						
Henkilöautojen määrä	515	518	525	533	543	henkilöautoja/1000 as
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	0,53	0,55	0,49			matkaa/as/vrk
Työsuhdematkalipun käyttäjät	4807	5602	6171	6696	7120	käyttäjää
Pyörätieverkon pituus, m/as	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	m/asukas
Pyörätieverkon pituus, km	594	599	608	616	623	km
5 Ympäristövastuullinen kulutus ja ympäristökasvatus						
Paperinkulutus kaupungin virastoissa ja laitoksissa	3296	3125	2626	2607	2354	A4/kaupungin työntekijä
Ympäristönäkökohdat huomiovat kaupungin hankinnat	50	64	81			%-osuus keskitetyistä hankinnoista
Ympäristösertifioidut koulut ja päiväkodit	10	10	14	14	14	lkm
Koulutettuja ekotukihenkilöitä yhteensä/100 kaupungin työntekijää	3,8	4,7	5,4	6,0	6,5	ekotukihenkilöt/100 kaupungin työntekijää
Luontoretkille osallistujat	386	457	450	390	256	osallistujaa
6 Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut						
Toteutunut rahankäyttö						
Ympäristötuotot	212 000	381 000	235 000	176 000	471 900	euroa
Ympäristökulut	21 268 000	22 586 000	22 340 000	33 340 000	23 382 000	euroa
Ympäristöinvestoinnit	5 504 000	1 966 000	2 780 000	12 012 000	14 240 700	euroa
Ympäristövastuu ja ehdollinen ympäristövelka						
Ympäristötuotot kunnan toimintatuotoista	0,1	0,2	0,1		0,0	%
Ympäristötuotot suhteessa asukaslukuun	1,0	1,8	1,1	0,8	2,2	€/as
Ympäristökulut kunnan toimintakuluista ja ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	1,5	1,6	1,6		1,6	%
Ympäristökulut suhteessa asukaslukuun	103,6	108,5	106,0	155,3	106,7	€/as
Ympäristöinvestoinnit kunnan käyttöomaisuusinvestoinneista	3,3	1,1	1,7		9,9	%
Ympäristöinvestoinnit suhteessa asukaslukuun	26,8	9,4	13,2	56,0	65,0	€/as

Liite 3.

YMPÄRISTÖTILINPITO

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2016 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 472 000 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeleluun.

Ympäristökulut vuonna 2016 olivat yhteensä 23,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja. Jätehuollon ja aluei-

den puhtaanapidon kulut olivat 2,4 miljoonaa euroa, ulkoilman suojeleluun käytettiin 1,1 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,3 miljoonaa euroa.

Ympäristöinvestoinnit olivat 14,2 miljoonaa euroa, josta valtaosa (9,6 milj. euroa) käytettiin jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon investointeihin. Seuraavaksi suurimmat investointikohteet

olivat ryhmässä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (2,2 milj. euroa) ja melun ja tärinän torjunta (1,4 milj. euroa).

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Ulkoilmansuojelu	15	5611	2133	1126,1	403	36,0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	156	270,0	0	202,2
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	2	0	2375	2380,4	8465	9573,1
Maaperän ja pohjaveden suojelelu	51	7799,7	91	195,6	299	630,0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	70	99,1	878	1411,4
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	94	72,1	102	118,6
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	58	82075,6	958	1328,8	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	49	376374	14895	16274,0	1862	2269,5
Ilmastonsuojelu	0	0	197		2	0
Ympäristötoiminta yhteensä	176	471860	20 969	21746,1	12 012	14240,7
Verot, Investointien poistot	0	0	12 371	367,9		0
Kaikki yhteensä	176	471,9	33 340	23382,9	12 012	14240,7

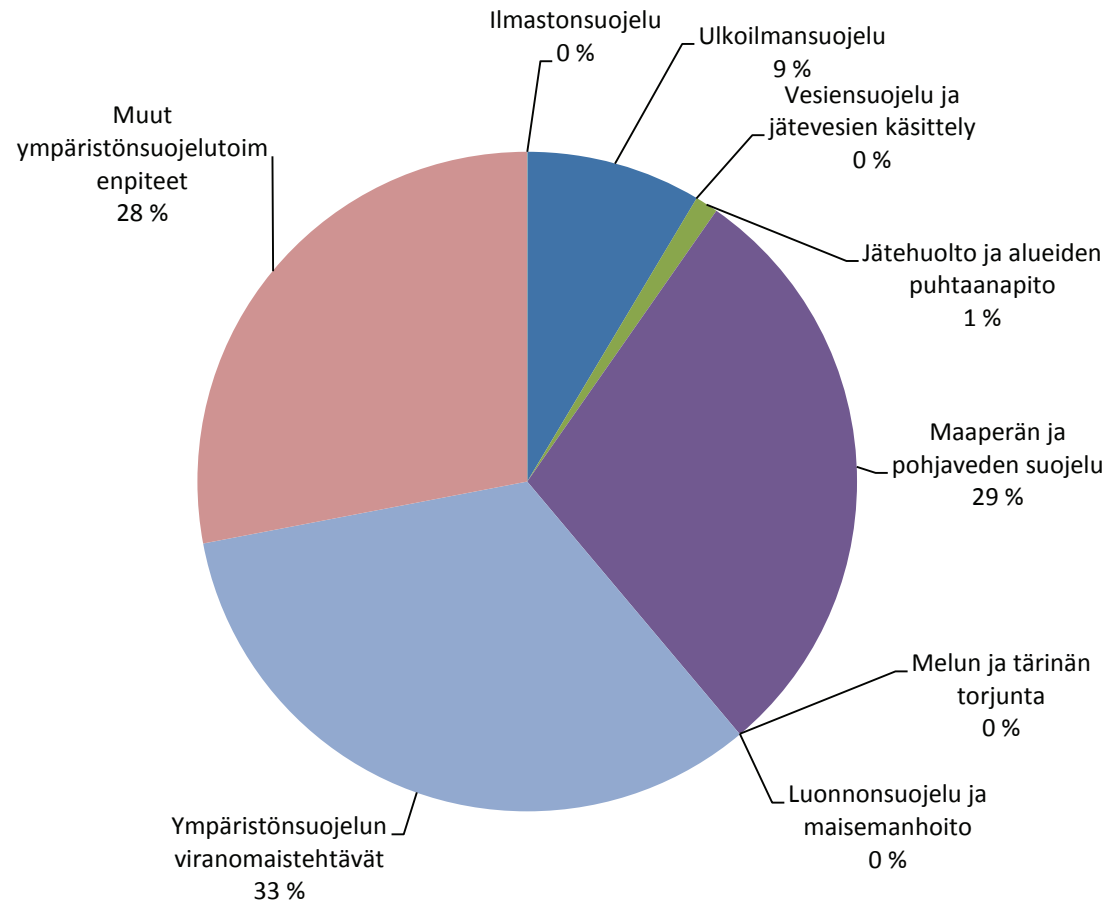
Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		2015	2015
Tuotot	ympäristötuotot/toimintatuotot	0,0 %	0,4 %
	ympäristötuotot/asukas	2,15 €	0,8 €
Kulut	ympäristökulut+poistit/toimintakulut+poistit	1,6 %	2,3 %
	ympäristökulut+poistot/asukas	106,67 €	155,4 €
Investoinnit	ympäristöinvestoinnit/kokonaisinvestoinnit	9,9 %	7,8 %
	ympäristöinvestoinnit/asukas	64,97 €	56,0 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2016 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 472 000 euroa. Se kattoi 0,001 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 2,15 euroa asukasta kohden.

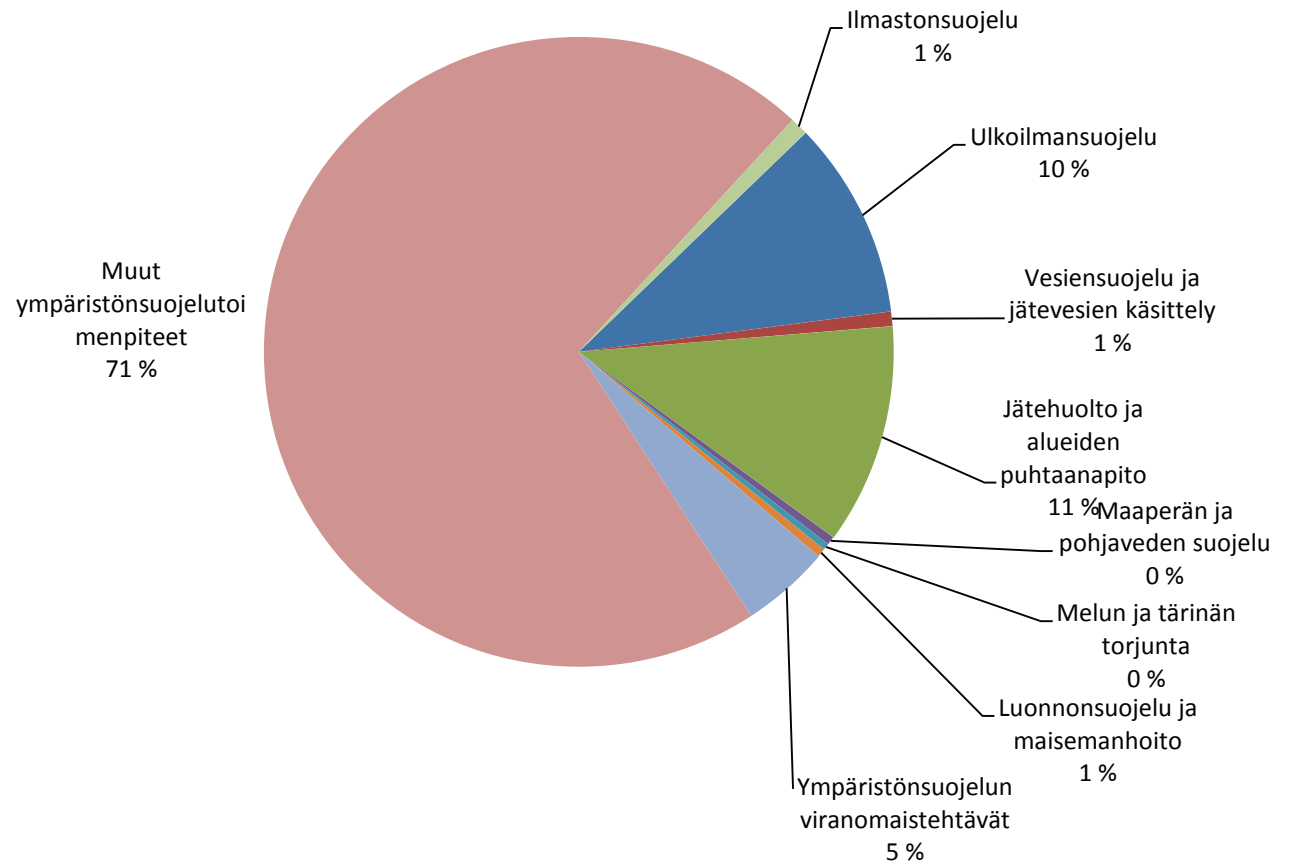
Ympäristötuottojen jakauma

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleisrooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 23,4 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (16,3 milj. euroa). Seuraaviksi suurimmat kulut tulivat jätehuollosta ja alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä ulkoilman suojelusta.

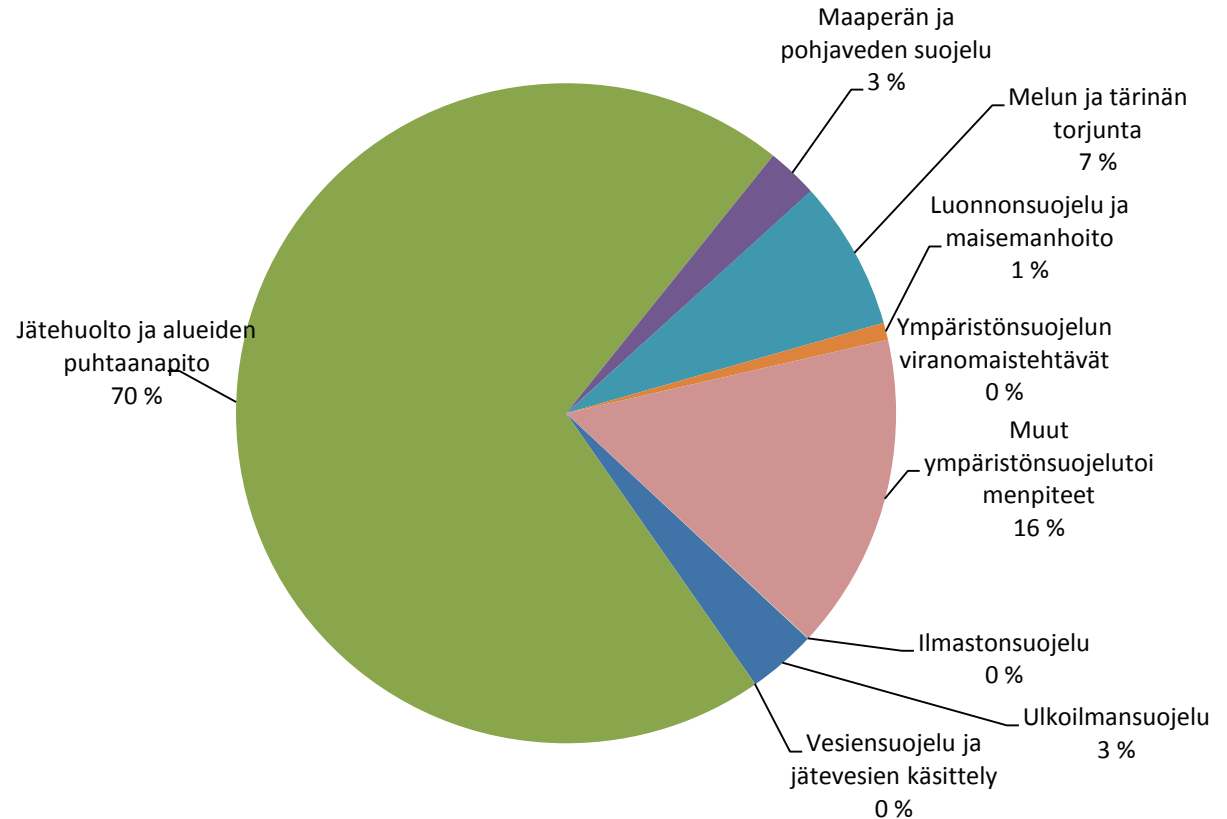

Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit on meno, joka syntyy hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 14,2 miljoonalla eurolla. Ylivoimaisesti eniten, lähes 9,6 miljoonaa euroa, investoitiin jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon. Seuraavaksi eniten investointeja tehtiin ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet (2,3 milj. euroa) sekä melun ja värinän torjuntaan (1,4 milj. euroa).

Ympäristöinvestointien jakauma

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit aihealueittain

Ulkoilman suojeleminen

Kuntatekniikan keskus sai pölynsidontatöistä tuottoja 5 600 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2010 ei ollut.

Vuoden 2016 ulkoilman suojelun kulut tulivat katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista, yhteensä Niiden osuus oli yhteensä 1,1 milj. euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 36 000 euroa. Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2016 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Tuloja ei ollut vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä vuonna 2016.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 270 00 euron kuluista koostui henkilöstömenoisista kuntatekniikan keskuksessa Sivistystoimen toimialan kulut olivat noin 22 000 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja liettemaksuista sekä

vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Investointeja vesiensuojeluun ja jäteveden käsittelyyn ei tehtiin kuntatekniikan keskuksessa vuonna 2016 yhteensä 202 000 eurolla.

Jätehuolto ja roskaantumisen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2016.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2016 yhteensä 2,4 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,4 miljoonaa euroa. Valtaosa kului henkilöstökuluihin. Sivistystoimen toimiala käytti jätehuoltoon kaikkiaan 97 000 euroa. Kulut koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto ja lavapalveluiden ostosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (141 100 euroa) koostuivat henkilöstökuluista. Tilakeskuksen henkilöstö- ja jätehuoltokustannuksia kertyi 246 000 euron edestä.

Tilakeskus investoi jätekatoksiin 73 000 euroa jätekatoksiin. Kuntatekniikan keskus käytti vastustaan Sotungin kaatopaikan maisemointiin 26 000 euroa 9,5 miljoonan vastuistaan.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuo-

tot 7 800 euroa muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuoja-arahaston avustuksista ja imeytysaineiden laskutuksista .

Maaperän ja pohjaveden suojelun 90 800 euron kuluista suurin osa muodostui pääasiassa henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (156 900 euroa) ja pelastuslaitoksessa (38 700 euroa). Pelastuslaitos käytti 5 900 euroa imeytysaineiden ostoihin öljyntorjunnassa.

Maaperän ja pohjaveden suojeluun investoitiin 630 000 euroa, jonka kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2016.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (99 100 euroa) muodostuivat vuonna 2016 kuntatekniikan keskuksessa henkilöstökuluista (74 131 euroa) ja konsultilla teetetystä meluselvityksestä (24 965 euroa).

Melun ja tärinän torjunnan 1,4 miljoonan euron investoinneista tilakeskus käytti 1,1 miljoonaa euroa Varia Tennistien ja Pähkinärinteen ikkunaremontteihin ja Kaivokselan koulun seinien lämmöneristykseen. Kuntatekniikan keskus käytti 355 519 euroa meluvalleihin ja -esteisiin.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2016.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat yhteensä noin 72 100 euroa. Siitä suurin osa oli pääasiassa suunnittelutyön henkilöstökuluja (48 100 euroa) kuntatekniikan keskuksessa. Pelastuslaitoksen kulut (23 000 euroa) olivat niin ikään henkilöstökuluja ja aiheutuivat maastopalojen sammuttamisesta.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 118 600 euroa. Se muodostui kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskuksen investoinneista luonnonsuojelualueille

Ympäristönsuojelun viranomaisteh- tävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 82 075 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 1,3 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomais-
tehtäviin ei ollut vuonna 2015.

Muut ympäristönsuojelutoimenpi- teet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Tuloja oli noin 376 400 euroa. Siitä suurin (37 700 euroa) muodostui e-palvelun tuomasta energiansäästöstä tilakeskuksessa. Kirjastojen poistokirjojen myynti ja Vantaan ammattiopisto Varian käytöstä poistettujen laitteiden myynti tuottivat lähes 11 200 euroa sivistystoimen toimialalle.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 15 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (13,9 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioit palkkakulut olivat 13,7 milj. euroa. Vantaan luontokoululle maksettiin tukea 116 300 euroa. Ympäristökasvatuksen materiaaleihin ja kirjastojen ympäristöteemaisiin kirjoihin käytettiin vajaa 45 000 euroa sekä ympäristökoulutuksen ostopalveluihin ja ympäristösertifikaattimaksuihin 35 600 euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 485 6800 euroa, joka koostui suurimmaksi palvelujen ostoista (179 500 euroa) ja henkilöstökuluista (152 700 euroa). Sosiaali- ja terveyden-

huollon toimialan kulut (69 750 euroa) kertyivät valtaosin henkilöstökuluista ekotukitoiminnassa.

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheuttivat tilakeskukselle kuluja 37 700 euroa. Rakennusvalvonnan kulut olivat noin 29 000 euroa. Smart & Clean -hankkeen vaatimat valmistelut ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja noin 21 000 euroa elinkeinopalveluille. Kaikkiaan elinkeinopalveluiden kulut ryhmässä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet olivat noin 25 500 euroa.

Muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin investoitiin kaikkiaan 2,3 miljoonaa euroa. Siitä suurin osa oli kuntatekniikan keskuksen investointeja (2,2 milj. euroa) katuvalaisimien vaihtoon ja joukkoliikenteen luotettavuuden kehittämiseen. Tilakeskus teki erilaisia energiansäästöinvestointeja 91 860 eurolla.

Ilmaston suojelu

Ilmaston suojelu ei tuonut tuloja vuonna 2015.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 197 000 euroa. Se koostui Ilmastoinfon kasvatus- ja viestintätoiminnan kuluista, sekä muun muassa ympäristökeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen osittain rahoittamista kehittämishankkeista ja henkilöstökuluista.

Ilmaston suojeluun investoitiin vajaalla 2 300 eurolla, jonka kuntatekniikan keskus käytti Pirttirannan tulvasuojarakenteisiin.

Ympäristöverot

Vantaan kaupunki maksoi sähköveroa noin 2 miljoonaa euroa. Muiden ympäristöverojen ja veroluonteisten maksujen osuus oli yhteensä noin 360 00 euroa.

Ympäristövastuut

Kuntatekniikan keskuksella oli ympäristövastuita 8,5 miljoonan euron edestä. Siitä oli varattu 8 miljoonaa euroa täyttömäkien viimeistelyyn ja 0,5 miljoonaa euroa Sotungin kaatopaikan maisemointiin ja viimeistelyyn.

Liite 4. Ympäristövalitukset

YMPÄRISTÖVALITUKSET VANTAALLA

Ympäristövalituksia tuli ympäristökeskuksen tietoon 226 kappaletta vuonna 2016, kun vuonna 2015 ympäristövalitusten määrä oli 177 ja vuosien 2011-2015 keskiarvo olli 191 valitusta.

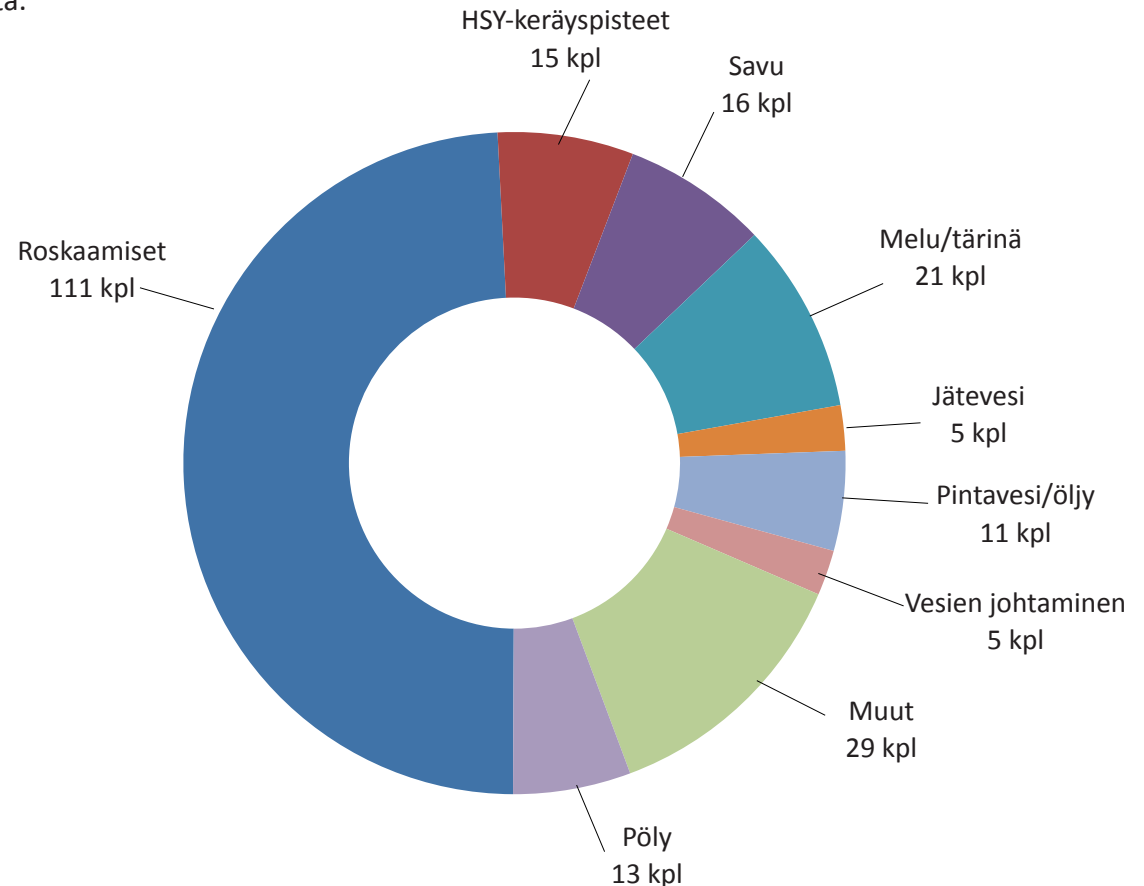
Suurin yksittäinen valitusten syy on ollut usean vuoden ajan ympäristön roskaaminen. Viime vuonna roskaantumisolmoituksia tuli 111 kappaletta. Sen lisäksi roskaantumisesta HSY:n keräyspisteissä ilmoitettiin 15 kertaa. Roskaantumisolmoitusten määrä pysyi vuoden 2015 tasolla. Sen sijaan vaarallisista jätteistä ei tullut yhtään ilmoitusta vuonna 2016, kun ilmoituksia tehtiin 7 kertaa edellisenä vuonna.

Veteen tavalla tai toisella liittyvien ympäristövalitusten määrä kasvoi. Vuonna 2015 vesiasioista tehtiin ympäristökeskukseen 12 valitusta, ja vuonna 2016 ne lähes tuplaantuivat 21:een valitukseen. Valitukset liittyivät muun muassa öljyn tai jäteveden päästöstä luonnonvesiin tai hulevesien johtamisesta naapurikiinteistön puolelle.

Savuvalitusten määrä moninkertaistui: vuonna 2016 ympäristökeskuksessa kirjattiin 16 savuvalitusta, kun niitä oli kolme vuonna 2015. Myös pölyvalitusten määrä kasvoi selvästi, kun niitä tehtiin peräti 13 kappaletta. Yleensä pölystä on tullut vain yksittäisiä valituksia vuosittain.

Melusta tehtyjen ympäristövalitusten määrä on vaihdellut viime vuosina vajaasta kahdestakymmenestä reiluun kolmeenkymmeneen. Meluvalituksia tehdään niin liikennemeluista kuin esimerkiksi murskaamoista ja rakentamisen aiheuttamasta melusta. Vuonna 2016 kirjattiin 21 meluvalitusta.

Muut-ryhmään kuuluvat muun muassa ympäristövalitukset hajusta, luvattomista ojan kaivuista tai kuolleista eläimistä. Tähän ryhmään kuuluvia ympäristövalituksia tehtiin viime vuonna 29 kappaletta, kun niitä oli 21 kappaletta vuonna 2015.

VD/10534/00.01.04.02/2015

HP/ALei/Hak/JB

Vantaalla sijaitsee tunnetuimpien Vantaan- ja Keravanjoen lisäksi neljä muuta jokea; Luhtaanmäenjoki, Lepsämänjoki, Kuhajoki ja Vähäjoki (Lillån). Pienvesiselvityksen mukaan puroja on 55 kappaletta, joista merkittävimmät ovat Kylmäoja, Rekolanoja, Krakanoja ja Mätäoja. Vantaalla joet ja purot ympäröivine puistoalueineen ovat keskeinen osa viheralueverkostoa. Kaupunkiekologisen tehtävän lisäksi niillä on monipuolista virkistyskäyttöön, kulttuurihistoriaan, maisemakuvaan ja alueiden imagoon liittyvää merkitystä.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 17.11.2014, että yksi vuoden 2015 sitovista tavoitteista on "toteutetaan teemavuosi, jolla kiinnitetään huomiota kaupungin puroluontoon". Teemavuoden aikana pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota kaupungin puroluontoon ja edistämään purojen tunnettavuutta. Vantaan kaupunginhallitus päätti 2.11.2015, että "jatketaan vuonna 2016 purojen teemavuotta, sen aikana syntyneitä hyviä toimintamalleja ja laajennetaan toiminta koskemaan myös jokia".

Teemavuoden 2016 toteuttamista varten kaupunginjohtaja nimesi 20.1.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli organisoida teemavuoden järjestäminen. Teemavuoden päätavoitteina oli edistää ja kehittää Vantaalla jokien ja purojen tunnettavuutta ja arvostusta, kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia puroluonnon hoitamisessa ja kunnostamisessa, virtavesien elinvoimaisuutta, vesistömaiseman monimuotoisuutta sekä jokiin ja puroihin liittyvää virkistyskäyttöä. Ympäristölautakunta toimi hankkeen ohjausryhmänä.

Purojen ja jokien vuoden toimintasuunnitelma hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 16.2.2016. Se esiteltiin myös kaupunginvaltuuston infossa 3.2.2016. Työryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Lisäksi järjestettiin teemakokouksia mm. talkootoimintaan, maanomistukseen ja patoihin liittyen. Työryhmän jäsenet kävivät myös esittelemässä teemavuotta erilaisissa tilaisuuksissa. Teemavuoden edistymistä seurattiin tapahtumakalenterin avulla.

Teemavuoden aikana laadittiin purojen kunnostusohjelma sekä ensimmäiset purokohtaiset kunnostussuunnitelmat. Vedenlaatua ja -virtaamista seurattiin tehostetusti. Vantaan kaupunginmuseon kanssa laadittiin historialliset jokikävelyt -mobiiliopastetut reitit kolmeen joki- ja puronvarsikohteeseen. Teemavuoden kesällä palkattiin kaksi kesätyöntekijää purotalkkareiksi. He kunnostivat virtavesiä, poistivat virtauksen esteitä ja järjestivät talkoita noin kymmenellä purolla kesän aikana. Purotalkkaritoiminnasta saatiin hyviä kokemuksia, ja toimintaa jatketaan kesällä 2017.

Kahden teemavuoden aikana Vantaan virtavesien hyväksi tehdyn työn jatkamista varten työryhmä laati virtavesien kehittämisperiaatteet, johon on koottu virtavesiin liittyvät lähtökohdat sekä työryhmän esitykset jatkotoimenpiteiksi, joita on yhteensä noin 60 kappaletta. Vision mukaan "Vantaan kaupunki toimii edelläkävijänä virtavesien elinvoimaisuuden kehittämisessä osana tiivistyvää kaupunkia. Vesistöjen hoitoon ja kunnostukseen otetaan mukaan asukkaat, yhdistykset ja yritykset." Vantaan virtavesien kehittämisen päätavoitteet ovat:

- jokien ja purojen arvostuksen parantaminen
- kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen virtavesien hoitamisessa ja kunnostamisessa
- virtavesiluonnon elinvoimaisuuden säilyttäminen ja lisääminen
- kalojen elinympäristöjen ja vaellusmahdollisuuksien parantaminen
- vesistömaiseman monimuotoisuuden kehittäminen
- virtavesiin liittyvän kulttuurihistorian vaaliminen
- jokiin ja puroihin liittyvän virkistyskäytön kehittäminen
- tulvien torjunnan ja virtaamien hallinnan edistäminen
- virtavesien vedenlaadun parantaminen

Vesistöjen kehittämisessä tarvitaan jatkossakin monialaista, myös kaupungin rajat ylittävää yhteistyötä. Kaupungin sisäinen purokunnostustyöryhmä jatkaa toimintaansa ja seuraa virtavesien kehittämisen etenemistä.

Ympäristölautakunta 19.4.2017 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet.

Käsittely:

Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystä siten, että päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet.

Päätös:

Päätettiin

- a) merkitä tiedoksi Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet.

Liite:

- Vantaan virtavesien kehittämisperiaatteet

Täytäntöönpano: kaupunginjohtajan nimittämä työryhmä

tiedoksi kaupunginhallitukselle, tekniselle lautakunnalle,
kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja vapaa-ajan lautakunnalle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Puistosuunnittelupäällikkö Hanna Keskinen, puh. 8392 9334, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

PUROJEN JA JOKIEN VANTAA 2016

VANTAAN VIRTAVESIEN KEHITTÄMISPERIAATTEET

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Purojen ja jokien teemavuoden 2016 tavoitteet	4
Lähtökohdat	6
Virtavesien merkitys	6
Vantaan virtavedet	6
Aikaisemmat selvitykset ja ohjelmat	7
Vesipuitedirektiivi ja vesienhoitosuunnitelma	8
Vantaan maankäyttö	8
Vantaan toimintamalli	10
Purojen teemavuosi	11
Visio ja päätavoitteet	12
Tavoitteet ja toimenpiteet	13
Virtavesiluonto, vesistömaisema ja kulttuurihistoria	13
Virtavesien vedenlaatu ja virtaamat	15
Virtavesien kunnostaminen	18
Yhteistyö	22
Viestintä	23
Ympäristökasvatus	26
Virkistyskeskuksen osa-alueet	27
Vetovoimakohteet ja koskiympäristöt	27
Reitit	27
Kalastus	28
Melonta	32
Uinti	33
Opastus	34
Muut virkistyskäyttömuodot	34
Rantojen ja vesialueiden maanomistus ja maanhankinta	34
Suunnittelu ja rakentaminen	36
Kunnossapito ja talkootoiminta	36
Rahoitus	39
Työryhmä	40
Liitteet	40

JOHDANTO

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 17.11.2014, että yksi vuoden 2015 sitovista tavoitteista on ”toteutetaan teemavuosi, jolla kiinnitetään huomiota kaupungin puroluontoon”.

Teemavuoden aikana pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota kaupungin puroluontoon ja edistämään purojen tunnettavuutta. Vantaan kaupunginhallitus päätti 2.11.2015, että ”jatketaan vuonna 2016 purojen teemavuotta, sen aikana syntyneitä hyviä toimintamalleja ja laajennetaan toiminta koskemaan myös jokia”.

Kuntatekniikan keskuksen vuoden 2016 tulokortin yksi strateginen päämäärä oli ”puroluonnon ja jokivarsien virkistyskäytön ja elinvoiman edistäminen” ja ympäristökeskuksen tulokortin 2016 ”puro- ja jokiluonnon elinvoiman edistäminen”. Myös yksi arkkitehtuuriohjelman kärkihankkeista liittyy jokivarsien virkistyskäytön kehittämiseen.

Teemavuoden 2016 toteuttamista varten kaupunginjohtaja nimesi 20.1.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli organisoida teemavuoden järjestäminen. Aluksi työryhmässä määritettiin teemavuoden päätavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Ryhmä valmisti hankkeelle myös viestintäsuunnitelman. Lisäksi tehtävänä oli yhteydenpidon ja yhteistyön järjestäminen muiden sidosryhmien kanssa. Ympäristölautakunta toimi hankkeen ohjausryhmänä. Teemavuoden edistymistä seurattiin tapahtumakalenterin avulla.

Teemavuoden toimintasuunnitelma hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 16.2.2016. Se esiteltiin myös kaupunginvaltuuston infossa 3.2.2016. Työryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Lisäksi järjestettiin teemakokouksia mm. talkootoimintaan, maanomistukseen ja patoihin liittyen. Työryhmän jäsenet kävivät myös esittelemässä teemavuotta erilaisissa tilaisuuksissa. Puheenjohtaja kävi ympäristölautakunnan ohjausryhmässä kertomassa teemavuoden edistymisestä. Työryhmä järjesti myös elokuussa tutustumisretken Imatrankosken ja Vaalimaanjoen kohteisiin.

Kahden teemavuoden aikana Vantaan virtavesien hyväksi tehdyn työn jatkamista varten työryhmä laati virtavesien kehittämisperiaatteet, johon on koottu virtavesiin liittyvät lähtökohdat sekä työryhmän esitykset jatkotoimenpiteiksi. Kehittämisperiaatteet viedään keväällä 2017 ohjausryhmän hyväksyttäväksi sekä tiedoksi muihin lautakuntiin ja kaupunginhallitukseen. Teemavuodenaineistoista järjestetään näyttely vuoden 2017 aikana. Purokunnostustyöryhmä jatkaa toimintaansa ja seuraa virtavesiin liittyvien tavoitteiden edistymistä.

PUROJEN JA JOKIEN TEEMAVUODEN 2016 TAVOITTEET

TEEMAVUODEN PÄÄTAVOITTEINA OLI EDISTÄÄ JA KEHITTÄÄ VANTAALLA

- jokien ja purojen tunnettavuutta ja arvostusta
- kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia puroluonnon hoitamiseen ja kunnostamiseen
- virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen
- vesistömaiseman monimuotoisuutta
- jokiin ja puroihin liittyvää virkistyskäyttöä

Jokien ja purojen tunnettavuuden edistäminen

- Viestinnässä tuodaan esiin etenkin kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia sekä esitellään käynnissä olevia hankkeita, jotka lisäävät Vantaan vesistöjen elinvoimaisuutta
- Teemavuodelle laaditaan viestintäsuunnitelma, jonka mukaan käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia, mutta erityisesti sähköisiä kanavia: sosiaalista mediaa ja kaupungin verkkosivuja
- Perustetaan omat alasivut puro- ja joki-teemalle Vantaan internetsivuille
- Markkinoidaan Kaupunginmuseon Joki - Kivikaudesta kaljakelluntaan -näyttelyä osana teemavuotta
- Otetaan kulttuuri- ja luontokohteiden esittelyssä käyttöön Seinätön museo - mobiiliopasteet; pilottikohteena Vantaalla Muinaispuisto Keravanjoen varrella,
- Innostetaan asukkaita, asukasyhdistyksiä ja yrityksiä järjestämään erilaisia puroihin ja jokiin liittyviä tapahtumia

Kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen puro- ja jokiluonnon hoitamisessa ja kunnostamisessa

- sovitaan talkootoiminnan (kunnostus-, siivous- ja vieraslaji) organisointi ja periaatteet
- laaditaan talkoiden tiedotus- ja materiaalipaketti
- selvitetään yhteistyömahdollisuudet Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa Jokitalkkari-hankkeeseen liittyen
- kehitetään Vantaan vaelluskalatyöryhmän toimintaa kutusoraikkotalkoiden koordinoinnissa

Keravanjoen Vernissan kosken taimenen kutupaikkojen rakentamista talkoilla
[kuva: Vantaan kaupunki]

Virtavesien elinvoimaisuuden lisääminen

- laaditaan purojen kunnostusohjelma sekä tärkeysjärjestys kunnostuksien toteuttamiselle
- laaditaan kokonaisvaltainen kunnostussuunnitelma ja toteutetaan pilottikohde (Kormuniitynoja–Itä-Hakkilanoja) vuosina 2016-17
- laajennetaan purojen vedenlaadun seuranta

Vesistömaiseman monimuotoisuuden kehittäminen

- edistetään kasvillisuuden käytön periaatteita joki- ja purovarsien kasvillisuuden kehittämisessä
- sovitaan käynnissä olevassa uuden metsä- ja luonnonhoitosuunnitelman laatimistyössä luonnonhoidon periaatteet joki- ja purovarsille
- purojen ja jokien luonnonhoidon suunnittelussa otetaan lähtökohdaksi vesistöihin liittyvien luonto- ja kulttuuriarvojen yhteensovittaminen

Jokiin ja puroihin liittyvän virkistyskäytön kehittäminen

Vesistöihin liittyviä virkistyskäyttömuotoja ovat erilaiset reitit (ulkoilureitit, sillat ja valaistus, maisemareitit ja luontopolut, ladut, ratsastusreitit, melontareitit), kalastus, melonta, uinti, luonnontarkkailu ja oleskelu. Virkistyskäyttöön liittyy myös palveluiden, opastuksen sekä kulkuyhteyksien ja pysäköinnin kehittäminen.

- laaditaan purojen ja jokien virkistyskäyttömuotojen kehittämisperiaatteet sekä ohjelma näiden toteuttamiseksi
- sovitaan kaavoitukseen ja maanhankintaan liittyvät etenemistavat
- selvitetään geotekniset lähtökohdat rantojen virkistyskäytön kehittämisessä
- laaditaan puroja ylittävien puistosiltojen kunnostusohjelma
- nostetaan koskiympäristöjä esiin jokien ja purojen vetovoimaisina kohteina
- selvitetään Vantaankosken ja Kirkonkylänkosken patojen kunnostaminen

Keravanjoki virkistyskäytössä, Tikkurilankoski [kuva: viheralueyksikkö]

LÄHTÖKOHDAT

Virtavesien merkitys

Purot ovat osa luonnon monimuotoisuutta. Ne toimivat ekologisina käytävinä, joissa elää ja liikkuu kaloja, lintuja, hyönteisiä ja nisäkkäitä. Purot ovat osa veden kiertokulkua kuljettaen valuma-alueilleen satanutta vettä kohti jokia ja merta. Virtaavaan veteen liittyy myös äänimaisema sekä eri vuodenaikojen mukaan vaihtelevat vesi- ja jääpinnat visuaalisena elementtinä.

Purot tuottavat ihmiselle erilaisia aineellisia ja aineettomia hyötyjä, ekosysteemipalveluita. Purot ovat kalojen elinalueita, tulvien säätelijöitä, ravinteiden pidättäjiä ja kasteluveden lähteitä. Ne monipuolistavat maisemaa, nostavat asuinalueiden arvoa, toimivat virkistyspaikkoina ja lisäävät viihtyvyyttä. Purot lähiympäristöineen tarjoavat puitteet kalastukselle, ulkoilulle, matkailulle ja metsästykselle. Purot ja puronvarret ovat tärkeä osa kaupunkiluontoa, joka tulee säilyttää tuleville sukupolville.

Kylmäojan varrelta [kuva: Vantaan kaupunki]

Vantaan virtavedet

Vantaalla sijaitsee tunnetuimpien Vantaan- ja Keravanjoen lisäksi neljä muuta jokea; Luhtaanmäenjoki, Lepsämänjoki, Kuhajoki ja Vähäjoki (Lillån). Pienvesiselvityksen mukaan puroja on 55 kappaletta, joista merkittävimmät ovat Kylmäoja, Rekolanoja, Krakanoja ja Mätäoja. Vantaalla joet ja purot ympäröivine puistoalueineen ovat keskeinen osa viheralueverkostoa. Kaupunkiekologisen tehtävän lisäksi niillä on monipuolista virkistyskäyttöön sekä kulttuurihistoriaan, maisemakuvaan ja alueiden imagoon liittyvää merkitystä. Kaupunkilaiset hakeutuvat aktiivisesti virkistäytymään juuri jokien ja purojen varsille.

Aikaisemmat selvitykset ja ohjelmat

Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön kehittämisprojekti käynnistyi kaupungin liikuntapalveluiden vetämänä helmikuussa 2001. Hankkeen lähtökohtana oli mahdollisimman laaja yhteistyö asukkaiden, maanomistajien ja eri viranomaisten kanssa. Yleisötilaisuuksia järjestettiin 11 kpl. Projektin tuloksena valmistui vuonna 2003 (KV 27.1.2003) Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma, jonka tavoitteena oli ohjata ulkoilureittien ja virkistyskäyttöön liittyvien toimintojen kaavoitusta, maanhankintaa, ohjelmointia, suunnittelua ja rakentamista. Yleissuunnitelmassa esitettiin mm. jokivarsien tuleva ulkoilureitistö, sillat, laiturit, veneiden laskupaikat, uimapaidat, pysäköinti, koira-aitaukset ja matonpesupaikat. Yleissuunnitelmassa esitettiin uusia polkuja ja reittejä n. 47 km ja siltoja 15-17 kpl ja niiden toteuttamiseen arvioitiin kuluvan noin 15-20 vuotta.

Vuonna 2009 Vantaalla hyväksyttiin hulevesiohjelma, jonka johtavana periaatteena on hulevesien käsittely siten, että niitä ei johdeta suoraan puroihin tai muihin vesistöihin. Hulevesiohjelman periaatteiden täytäntöönpanon helpottamiseksi laadittiin kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli – ohjeistus suunnittelijoille ja rakentajille. Hulevesiohjelman myötä Vantaalle on toteutettu erilaisia viivytys- ja suodatusjärjestelmiä sekä kosteikkoja.

Puroista valmistui vuonna 2009 Vantaan pienvesiselvitys, jonka tavoitteena oli kartoittaa Vantaan pienvedet sekä inventoida pienvesistä olemassa oleva tieto. Pienvesiselvityksen jatkotoimenpiteinä Vantaan karttapalveluun vietiin pienvesikohteet sekä käynnistettiin purojen nimeäminen. Yhdeksi jatkotoimenpiteeksi oli jo tuolloin kirjattu pienvesien kunnostusohjelman laatiminen.

Vuonna 2011 valmistuneen Vantaan virtavesiselvityksen tavoitteena oli tuottaa lisää tietoa Vantaan puoluonnon arvokohteista sekä kunnostustoimilla ennallistettavista kohteista ja näiden lajistosta. Virtavesiselvityksessä arvioitiin myös, mitkä virtavesiuomista ovat vesilain mukaisia puroja tai jokia ja mitkä kausikuivia noroja.

Krakanoja, Tulkintie [kuva: Vantaan kaupungin Hulevesiohjelmasta v.2009]

Vesipuitedirektiivi ja vesienhoitosuunnitelma

Vesien ekologisen tilan arviointia ohjeistaa Euroopan Unionin vesipuitedirektiivi. Ympäristöministeriön työryhmän valmistelemalla pienvesien suojelu- ja kunnostusstrategialla luodaan suuntaviivat sille, että pienvesien säilyttämis- ja ennallistamistarpeet voidaan ottaa paremmin huomioon niiden tilaan vaikuttavien toimintojen suunnittelussa sekä muissa pienvesiin vaikuttavissa linjauksissa ja toiminnoissa. Tavoitteena on lisätä pienvesien arvostusta ja parantaa niiden tilaa. Vesienhoidon suunnittelun tavoitteena on, että pinta- ja pohjavesien tila on vähintään hyvä eikä hyvälaatuisten vesien tila heikenny. Pilaavien tai haitallisten aineiden sekä vesirakentamisen aiheuttamia haittoja vesiin tulee ehkäistä. Lisäksi ilmastomuutokseen sopeutumiseen on varauduttava vähentämällä tulvien ja kuivuuden aiheuttamia haittoja. Myös vesiluonnon säilymisestä on huolehdittava. Strategiassa määritellään toimenpiteitä jäljellä olevien luonnontilaisten pienvesien säilyttämiseksi ja heikentyneiden pienvesien kunnostamiseksi.

Alueelliset ympäristökeskukset laativat vesienhoitoalueelleen vesienhoitosuunnitelman ja siihen liittyvän vesienhoidon toimenpideohjelman, jossa kerrotaan, mitä toimia tarvitaan vesien hyvän tilan saavuttamiseksi. Joulukuussa 2009 valtioneuvosto hyväksyi vesienhoitosuunnitelmat, joissa mainitaan yhtenä kehitettävänä ohjauskeinona pienvesien ennallistamisohjelman laatiminen. Vuonna 2015 päivitetty vesienhoitosuunnitelma sisältää tiedot vesien tilasta sekä tarvittavat toimenpiteet pinta- ja pohjavesien tilan parantamiseksi ja ylläpitämiseksi vesienhoitokaudella 2016–2021. Vesienhoidon suunnittelu etenee kuuden vuoden jaksoissa. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava soveltuvilta osin huomioon valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat.

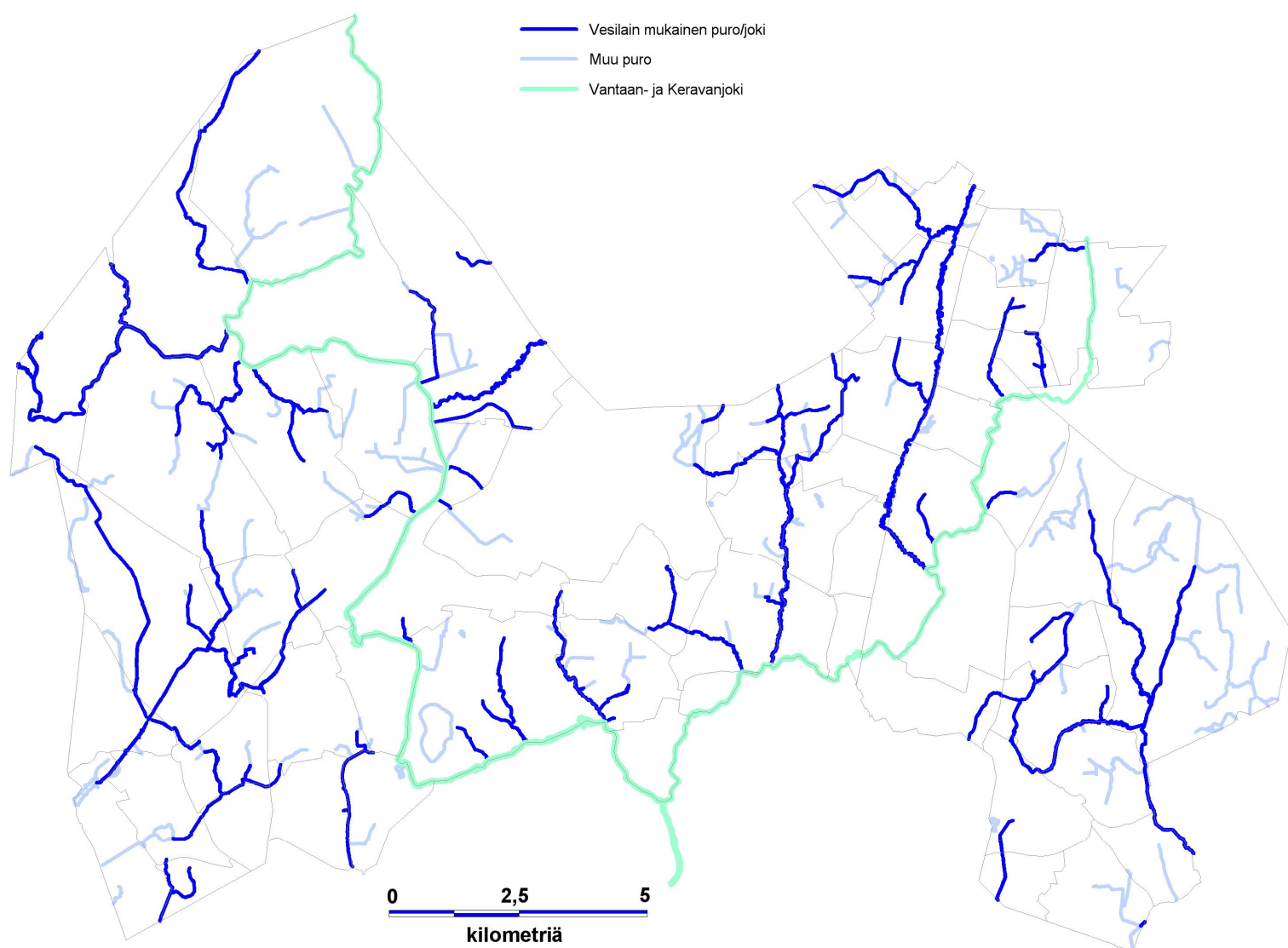
Vantaan maankäyttö

Vantaa on 1960-luvulta lähtien kasvanut nopeasti pääkaupungin kylkeen, ratojen ja pääteiden varsiin. Maankäyttöä luonnehtivat nyt toisaalta lentokenttä logistiikan ja suurkaupan alueineen ja valtakunnalliset pääväylät, toisaalta laajat pientaloalueet ja melko väljät kerrostaloalueet. Keskustamaista kaupunkirakennetta Vantaalla on vielä suhteellisen vähän, mutta kaikkia keskustoja tiivistetään. Laajoja, yhtenäisiä ja muuta maankäyttöä jäsentäviä viheralueita Vantaalla on edelleen runsaasti. Keskellä kaupunkia sijaitseva lentokenttä ja siihen liittyvät logistiikka-alueet tuovat oman haasteensa maankäytön suunnitteluun ja hulevesien johtamiseen. Vantaan kerrostalo- ja pientaloalueet ovat alunperin rakentuneet varsin väljinä. 1970-luvulta lähtien on rakennettu myös tiiviitä pientaloalueita ja vanhat asuinalueet ovat alkaneet tiivistyä nopeasti. Kaupunkirakenteen eheyttämisen periaate on perusteltu kestävän kehityksen taloudellisesta, ekologisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Vantaan yleiskaava 2007 ja Marja-Vantaan osayleiskaava 2006 muodostavat yhdessä voimassa olevan yleiskaavan koko Vantaan alueelle. Jokien ja isoimpien purojen rantavyöhykkeet on yleiskaavassa varattu viheralueiksi: *virkestysalueiksi, luonnonsuojelualueiksi tai maatalousalueiksi*. Osa pienemmistä puroista sijaitsee yleiskaavan viheralueilla mutta yleiskaavan yleispiirteisyyden vuoksi osa jo rakennettujen alueiden sisällä olevista puroista sisältyy asunto- ja työpaikka-alueisiin. Asemakaavassa nämäkin on suurimmaksi osaksi otettu huomioon joko niin, että puro on asemakaavan virkestysalueella tai avouomana tontin

istutettavalla alueella. Useista puroista on kuitenkin lyhyempiä tai pidempiä jaksoja jätetty erityisesti ottamatta huomioon asemakaavoissa tai sijoitettu putkeen. Vantaalla käynnistyy uuden yleiskaavan laatiminen 2017 ja siinä tullaan hulevesiä tarkastelemaan voimassaolevia yleiskaavoja tarkemmin.

Vantaan hulevedet laskevat pääosin joko suoraan tai purojen kautta Vantaan- ja Keravanjokeen. Kaupungin läpi virtaavat joet ovat tyypillisiä rannikkoalueen jokia, joissa valuma-alueen järvien määrä on vähäinen, vuotuiset vedenkorkeuden vaihtelut suuria ja valuma-alueella on paljon viljelyalueita.

Vantaan toimintamalli

Vantaalla vesialueisiin liittyvää suunnittelua ja hoitoa tehdään monessa eri yksikössä, joten yhteisten tavoitteiden merkitys on tämän takia erityisen tärkeää. Kehittämisperiaatteiden avulla on ollut tarkoitus muodostaa Vantaan kaupungille yhteinen näkemys virtavesien kehittämisestä. Toimiva viranomaisyhteistyö edellyttää laaja-alaisuutta, erilaisen ammattiosaamisen käyttöä suunnittelu- ja rakentamisprosessissa sekä hyvää tiedonkulkua.

Vantaalla *kaupunkisuunnittelu* vastaa maankäytön ohjauksesta ja kaavoituksesta. *Yrityspalvelut* vastaa kaupungin omistamien maiden kehittämisestä ja maan hankkimisesta kaupungin tarpeisiin.

Kuntatekniikan keskus huolehtii kaupungin yleisten alueiden kuten katujen ja viheralueiden suunnittelusta ja rakentamisesta sekä kunnossapidosta. Vesihuollon yleissuunnittelun vastuulla on mm. kaupungin hulevesien hallinta, tulvatiedon kerääminen ja vesialueiden suunnittelu. Viheralueyksikkö vastaa Vantaan kaupungin omistamien viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Lisäksi viheralueyksikössä suunnitellaan ja rakennutetaan Vantaan ulkoliikuntapaikat, joiden kunnossapidosta huolehtii liikuntapalvelut. Geotekniikkayksikkö vastaa rakennuskohteiden maa- ja pohjarakennussuunnittelusta. Yksikkö tarkistaa myös avo-uomien sivuluiskien vakavuudet.

Vantaan kaupungin *ympäristökeskus* hoitaa ympäristö- ja ympäristöterveysasioita. Sen vastuulla on muun muassa luonnon- ja vesien suojelu, talous- ja uimavesien valvonta sekä asumisterveys.

Sivistystoimi huolehtii opetuksen ja koulutuksen, sekä varhaiskasvatuksen että nuoriso-, liikunta-, kulttuuri- ja kirjasto- ja tietopalveluiden tehtävistä. Liikuntapalvelujen tehtävänä on kehittää ja ylläpitää ulkoliikuntapaikkoja kuten liikuntapuistoja, uimarantoja, kuntoratoja ja latuja. Myös kalastus, kalastuksen hoito ja veneily kuuluvat liikuntapalveluiden tehtäviin. Vantaan kaupunginmuseon tehtävänä on edistää vantaalaisen kulttuuriympäristön hoitoa ja suojelua. Kaupunginmuseo vastaa arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman vaalimisen suojeluviranomaisen tehtävistä Vantaalla.

Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuolto vastaa Vantaan vesihuollon toiminta-alueella talousveden toimittamisesta sekä jäte- ja hulevesien viemäroinnistä. Vesilaitoksen vastuulla on vedentuotantolaitosten, jätevedenpuhdistamoiden sekä vedenjakelu- ja viemäriverkostojen pitäminen toimintakuntoisina.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHVSY) koordinoi Vantaanjoen yhteistarkkailua ja toteuttaa alueella veden laadun tarkkailut. Jokitalkkaritoiminta kuuluu myös VHVSY:n tehtäviin. Vantaalla toimii monia asukasyhdistyksiä ja järjestöjä, jotka järjestävät mm. purokunnostus- ja siivoustalkoita.

Purojen teemavuosi 2015

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 17.11.2014, että yksi vuoden 2015 sitovista tavoitteista on ”toteutetaan teemavuosi, jolla kiinnitetään huomiota kaupungin puroluontoon”.

Teemavuoden aikana pyrittiin kiinnittämään erityistä huomiota kaupungin puroluontoon ja edistämään purojen tunnettavuutta. Teemavuoden tapahtumia olivat mm. purovuoden ideointia varten järjestetty kick off -tilaisuus, johon kutsuttiin asukasyhdistyksiä sekä kalastukseen ja luontoon liittyviä harrastusyhdistyksiä. Keskeisiksi asioiksi nousivat tiedotuksen tärkeys ja talkoisiin motivointi. Purovuoden avajaiset järjestettiin Tikkurilan Dixin Vantaa-infossa 23.3.2015. Samalla avattiin virtavesinäyttely, joka oli Dixissä esillä kolme viikkoa. Muita puroihin liittyviä tapahtumia olivat pääkaupunkiseudun siivousviikot 7.4. - 24.5.2015, haitallisen vieraslajin jättipalsamin torjunta, purojen tutkimusohjelma, kutosoraikkojen kunnostukset, purojen valuma-alueet nettiin ja puroesite, Meidän vesi –ekotekokilpailu, Vantaan kaupunginmuseon Joki - Kivikaudesta kaljakelluntaan -näyttely. Ajankohtaisena asiana purojen teemavuonna oli myös Vantaan Itämeri-sitoumuksen päivittäminen Itämerihaasteen kaudelle 2014-2018.

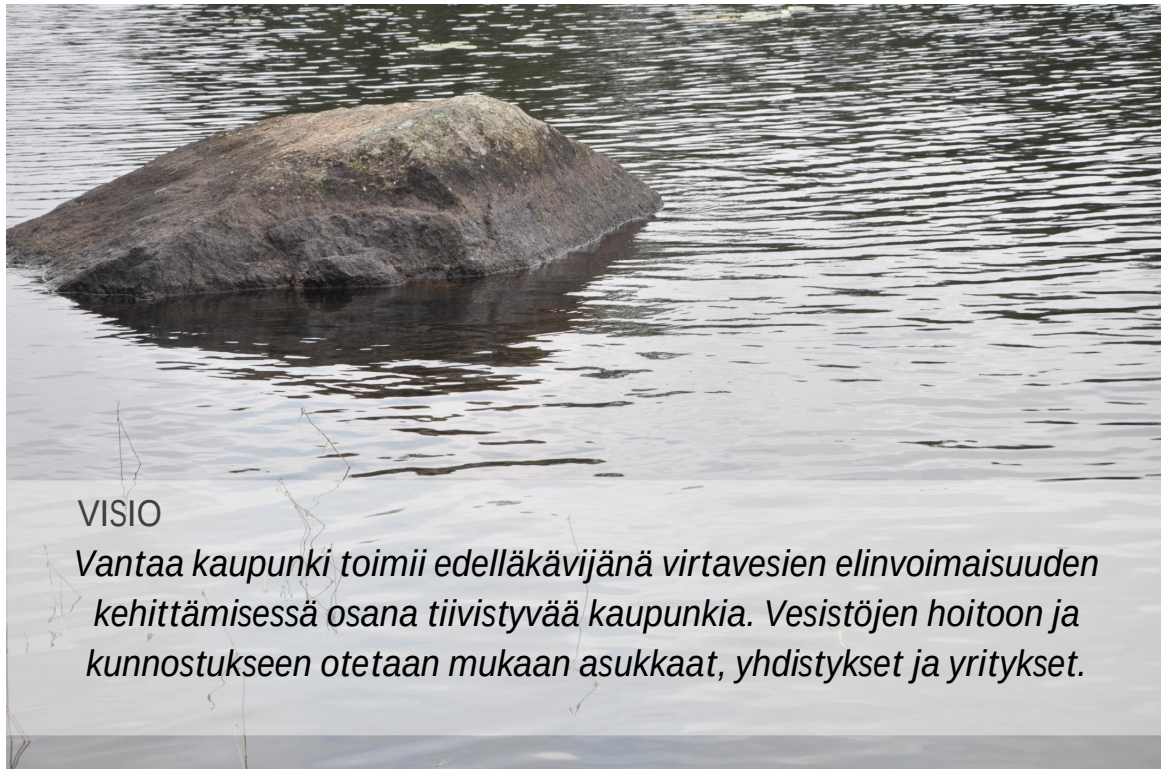
PUROVUODEN PERINTÖNÄ PÄÄTETTIIN SEURAAVAT JATKOTOIMENPITEET:

- Jatketaan ja kehitetään asukasyhteistyötä purojen kunnostukseen, siivoukseen ja vieraslajitalkoisiin liittyen
- Kunnostusohjelman laatiminen/päivittäminen Vantaan puroille
- Purojen nimistöasia
- Purojen luonnonhoidon suunnittelu

Keravanjoen taimenen kutupaikkojen rakentamista talkoilla teemavuoden aikana
[kuva: Vantaan kaupunki]

VISIO JA PÄÄTAVOITTEET

VISIO

Vantaa kaupunki toimii edelläkävijänä virtavesien elinvoimaisuuden kehittämisessä osana tiivistyvää kaupunkia. Vesistöjen hoitoon ja kunnostukseen otetaan mukaan asukkaat, yhdistykset ja yritykset.

VANTAAN VIRTAVESIEN KEHITTÄMISEN PÄÄTAVOITTEET OVAT:

- û jokien ja purojen arvostuksen parantaminen
- û kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksien edistäminen virtavesien hoitamisessa ja kunnostamisessa
- û virtavesiluonnon elinvoimaisuuden säilyttäminen ja lisääminen
- û kalojen elinympäristöjen ja vaellusmahdollisuuksien parantaminen
- û vesistömaiseman monimuotoisuuden kehittäminen
- û virtavesiin liittyvän kulttuurihistorian vaaliminen
- û jokiin ja puroihin liittyvän virkistyskäytön kehittäminen
- û tulvien torjunnan ja virtaamien hallinnan edistäminen
- û virtavesien vedenlaadun parantaminen

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Virtavesiluonto, vesistömaisema ja kulttuurihistoria

Vantaanjoen pääuoman vesialue on Natura 2000 -aluetta 59 km:n pituiselta osalta jokisuulta Vanhankaupunginlahdelta Nurmijärven Nukarinkoskeen saakka. Alueen suojeluperusteena on joessa esiintyvä vuollejokisimpukka, jonka esiintymä on merkittävin Suomessa. Runsaimmat esiintymät sijaitsevat joen alajuoksulla koskien alapuolisissa virtasuvannoissa. Arvioitu populaatiokoko 20 km pituisella alajuoksulla on noin 1,5 miljoonaa yksilöä. Muita Vantaanjoen Natura 2000 -alueella esiintyviä tärkeitä lajeja ovat saukko ja virtalude. Saukko ja vuollejokisimpukka elävät myös Keravanjoella ja Vähäjoella (Tuusulanjoki).

Uudenmaan Ely-keskus laatii parhaillaan Vantaanjoen Natura-alueelle hoito- ja käyttösuunnitelmaa, joka tämän hetkisen tiedon mukaan valmistuu v. 2017. Suunnitelman tavoitteita ovat mm. alueen suojeluperusteena olevien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyminen ja turvaaminen, luonnonarvoja heikentävien ja suojelutavoitteiden kanssa ristiriitaisien hankkeiden rajoittaminen, Vantaanjoen vesistön hoitaminen vesipuitedirektiivi huomioon ottaen, siten että Natura 2000 -ohjelman suojelutavoitteet eivät heikkene, alueen käyttömuotojen säilyttäminen ja kehittäminen, siten että luonnonsuojelulliset tavoitteet eivät vaarannu sekä vesistön tilan seurannan jatkaminen ja kehittäminen.

Vantaanjoen vesistöalueella tehdyssä viimeisimmässä kasvillisuuskartoituksessa tunnistettiin Vantaanjoella n. 400 kasvilajia. Jokikäytävälle yleisimpiä lajeja ovat mm. ranta-alpi, punakoiso, rantakukka, karhunköynnös viiltosara, mesiangervo ja vuohenputki. Jokikäytäväalueiden puulajistossa on mm. harmaa- ja tervaleppä, tuomi, vaahtera, metsälehmus ja halava sekä pensaita mm. kiiltopaju, ahopaju, terttuselja, vadelma ja pähkinäpensas. Vantaan jokivarsien ja tärkeimpien purovarsien tarjoamista puustoisista ekologisista yhteyksistä on tehty tarkastelu ilmakuvien perusteella vuonna 2013. Yhteyksien toimivuutta on tarkasteltu lähinnä eläinten liikkumisen kannalta. Yleisesti ottaen vesistönvarret tarjoavat Vantaalla melko hyvät ekologiset yhteydet.

Puroympäristöissä sijaitsee monia luontoarvojen kannalta arvokkaita kohteita. Osa näistä on luonnonsuojelulailla rauhoitettuja ja osa yleis- tai asemakaavan päällekkäismerkinnällä merkittyjä arvokkaita alueita, joilla luontoarvot tulee säilyttää. Vantaan luonnon monimuotoisuudelle erityisen arvokkaat virtavesiosuudet on virtavesiselvityksessä luokiteltu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin. Vantaan merkittävimmät pienvirtavesien kohteet ovat pääsääntöisesti alkuperäisessä tai alkuperäisen kaltaisessa uomassa säilyneitä purojen tai sivujokien jaksoja, joihin liittyy olennaisena osana myös jokikäytävän rikas ja varjostava kasvillisuusvyöhyke.

Vantaan purot ja joet kulkevat usein arvokkaiden maaseudun kulttuurimaisemien halki, koska viljelysmaisema on syntynyt joki- ja purolaaksojen viljelykelpoisille maille. Viljelysmaisemassa kulkevien purojen ja jokien rannat olivat vuosisatojen ajan avoimiksi niitettyjä tai laidunnettuja. Näiden alueiden kasvi- ja eläinlajisto sopeutui vuosisatoja kestäneeseen niittoon ja laidunnukseen. Nykyisin purovarsien avoimet perinnebiotoopit ovat paljolti kadonneet niiton

ja laidunnuksen loputtua. Avointa puron- ja jokivarsimaisemaa on kuitenkin paikoin säilynyt. Vesistöjen varrelle on rakennettu monenlaisia veden virtausta hyödyntäviä rakennuksia ja rakennelmia, kuten myllyjä, sahoja ja teollisuuslaitoksia.

Vantaalla on yksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Vantaanjokilaakso. Joki- tai purolaaksoihin liittyviä valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat Backas – Elannon suurtila, Helsingin pitäjän kirkonkylä, Jokiniemen koelaitos, Sotungin kylä ja Håkansböle sekä Suuri rantatie, joka ylittää jokia ja puroja. Maakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristöistä puroihin ja jokiin liittyvät yllä mainittujen lisäksi Espoonjokilaakson maisema-alue, Länsisalmen kulttuurimaisema, Hanabölen kylämaisema sekä Tikkurilan kulttuurimaisema. Vuoden 2007 yleiskaavan laatimista varten valmistui selvitys Vantaan kulttuurimaisemasta. Kulttuurimaisema-selvityksen perusteella rajattiin maisemallisesti ja kyläkuvallisesti arvokkaat maisemat yleiskaavaan.

Kulttuurimaisemaa Hakunilasta Håkansbölen kartanon mailta [kuva: Vantaan kaupunki]

Jokien ja purojen varsilla on monia vanhoja kulttuuriympäristöjä. Joki- ja purovarsilla sijaitsee mm. vanhoja kyläpaikkoja, myllyraunioita ja vanhoja siltoja sekä muinaisjäännöksiä. Vanhojen rakenteiden kunnostamiseen ja ylläpitoon tulee varautua. Lisäksi erilaisten puro- ja jokikunnostussuunnitelmien yhteydessä on tarpeen tuoda esiin myös alueen kulttuurihistoriaa.

Vantaan kaupunki on laatimassa omistamilleen pelto- ja niittyalueille maisemanhoitosuunnitelmaa. Työn tavoitteet ovat maisemaomaisuuden hallinnan parantaminen, hoidossa olevien pinta-alatietojen ja hoitoluokkien päivittäminen, avoimien alueiden hoitomenetelmien selvittäminen ja kehittäminen, avoimien alueiden arvokohteiden kartoittaminen, virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittäminen, metsittyneiden peltoalueiden kunnostamismahdollisuuksien selvittäminen erityisesti maisemallisesti arvokkailla alueilla, tiedonsaannin helpottaminen avoimista alueista sekä asukkaille että kaupungin eri

asiantuntijoille sekä laiduntamismahdollisuuksien ja –alueiden kartoittaminen. Tänä vuonna valmistuu Länsi-Vantaan osuus.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Kaupunki osallistuu Vantaanjoen Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen [työryhmä]
- Vantaan historialliset jokikävelyt -mobiiliopastereittejä lisätään ja täydennetään [museo, yke]
- Vanha kulttuurihistoria otetaan huomioon purojen kunnostussuunnitelmien laadinnassa [vesihuolto, museo]

Virtavesien vedenlaatu ja virtaamat

EU:n vesipuitedirektiivin (2000) mukaan tavoitteena on vesistöjen hyvä ekologinen tila. Uudenmaan ympäristökeskus on laatinut toimenpideohjelman vesienhoitosuunnitelmaan liittyen. Toimenpideohjelman yhtenä kohtana on kaupunkipurojen ja lampien tilan parantaminen.

Vantaan kaupungin läpi virtaavat joet ovat tyypillisiä rannikkoalueen jokia, joissa valuma-alueen järvien määrä on vähäinen, vuotuiset vedenkorkeuden vaihtelut suuria ja valuma-alueella on paljon viljelyalueita. Valuma-alueen maaperästä lähes 40 % on huonosti vettä läpäisevää savea ja hiesua, mikä osaltaan äärevöittää virtaamia. Pohjavesi ei myöskään tasaa virtaamia tällaisessa maaperässä. Virtavesiin kohdistuvia uhkia ovat hajakuormitus, hulevedet ja kiintoaines, jätevesipäästöt, vesistö- ja muu rakentaminen sekä eroosion ja rakentamisen aiheuttamat joki- ja purotörmän muutokset sekä sortumat.

Vantaanjoen vesi on luontaisesti maaperästä johtuen ruskeavetistä ja sateisina aikoina saviseksi samentunutta. Vantaanjoen ja sen sivuhaarojen veden laadun kehityksestä on yhtäjaksoista tietoa vuodesta 1910 alkaen. Vedenlaatu oli huonoimmillaan 1960-luvulla. Syynä tähän pidettiin asutuksen, teollisuuden ja maatalouden jätevesiä.

Viime vuosikymmeninä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt ja vesistön tila kohentunut. Vantaanjoen ekologinen tila on nyt tyydyttävä. Kytäjoen alueella ja Keravanjoen yläjuoksulla on saavutettu hyvä ekologinen tila (Uudenmaan ELY-keskus 2013). Hyvän ekologisen tilan ylläpitäminen ja saavuttaminen edellyttää edelleen kuormituksen vähentämistä. Hyvän ekologisen tilan saavuttaminen on mahdollista myös alajuoksulla, jos kokonaisfosforin vuosimediaani saadaan alenemaan. Fosforipitoisuudet ovat olleet laskusuunnassa, sillä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt.

Vantaanjoen pistekuormittajia ovat Riihimäen puhdistamo, Versowoodin tukkien käsittelyalue, Hyvinkään Kaltevan puhdistamo, Nurmijärven kirkonkylän puhdistamo. Luhtaanmäenjoen kautta tulee Nurmijärven Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ja Metsä-Tuomelan jäteaseman

kuormitus. Riihimäen saneerattu puhdistamo on nyt toiminut vuoden ja varsinkin happitilanne joen yläjuoksulla on parantunut. Myös hygieeninen tila Vantaanjoessa on parantunut. Keravanjoen pistekuormitus loppuu vuonna 2016, kun pieni Kaukasten jätevedenpuhdistamo lopettaa ja jätevedet ohjataan Kaltevan puhdistamolle. Pistekuormittajien osuus jokialueen kokonaiskuormituksesta on kuitenkin pieni.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry koordinoi yhteistarkkailua ja toteuttaa Vantaanjoen alueella vedenlaadun tarkkailut 45 tarkkailupisteessä, joiden tulokset raportoidaan vuosittain. VHVS:n jatkuvatoimisia mittauksia on tehty vuodesta 2005 lähtien. Vantaalla on kolme yleistä uimarantaa Keravanjoen varrella. Uimaveden laadun arvioimisessa tutkitaan enterokokki- ja E.coli- bakteereita ja näille on uimavesiasetuksessa raja-arvot. Raja-arvon ylittyessä uimavesi luokitellaan huonoksi. Jokivesien bakteerimäärät vaihtelevat joskus hyvinkin paljon johtuen esimerkiksi säätilasta. Viime vuosina bakteerien pitoisuus on ylittänyt harvemmin raja-arvot, mutta joka kesä kuitenkin jollakin uimarannalla uimavesi todetaan huonoksi.

Vantaanjoki [kuva: Vantaan kaupunki]

Vantaan ympäristökeskus seuraa vedenlaatua kahdeksalla Vantaan purolla: Myllyniitynoja (ent. Vallinoja), Kalminoja (ent. Vierumäenoja), Tervaoja, Rekolanoja, Kormuniitynoja, Myllymäenoja, Ilolanoja (ent. Kylmäojan itähaara) ja Herukkaoja (ent. Herukkapuro). Näillä puroilla havaintopaikkoja on yhteensä kymmenen, joista sekä Ilolanojalla että Herukkaojalla on kaksi havaintopaikkaa. Seuranta on tarkoitus jatkaa ja tavoitteena laajentaa muihinkin puroihin. Kohteet valittiin sillä perusteella, että niissä havaittiin haittoja tai niiden valuma-alueelle on tulossa paljon rakentamista. Seuranta tehdään 4-5 kertaa vuodessa.

Vantaan alueella myös KUVES (Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä) ja VHVSY (Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry) ottavat näytteitä omien tutkimusohjelmiansa mukaisesti. Lisäksi Finavia Oyj seuraa vedenlaatua Helsinki-Vantaan lentoaseman laskupuroissaan.

Purojen virtaamia seurataan lähinnä kertaluontoisesti teetettävien virtaamamittausten avulla. Finavia tekee jatkuvatoimista virtaamamittausta Kylmäojan länsihaaralla. Syksyllä 2016 kaupunki teetti Kormuniitynoja ja Myllymäenoja virtaama- ja sademittaukset, joiden kesto oli kaksi kuukautta. Purojen virtaamamittauksilla selvitettiin virtaamavaihteluita Kormuniitynoja ja Myllymäenoja. Samaan aikaan tehtiin valuma-alueilla sadantamittauksia, jotta nähtiin miten erilaiset sadetilanteet vaikuttavat. Selvityksen tavoitteena oli parantaa tulviin varautumista. Purojen hyvän tilan saavuttamiseksi suunnitellaan toimenpiteitä, joiden lähtötietoja mittaukset ovat. Virtaamamittausten lisäksi tehtiin sademittauksia, joita varten Hakunilan uimahallin katolle ja Voimalantien tukikohdan katolle asennettiin sääasemat. Itse virtaamamittauspisteet sijaitsivat tien alittavissa rummuissa Myllymäenojassa ja Kormuniitynojassa. Erityisesti Myllymäenojasta virtaamamittauksilla voidaan saada arvokasta tietoa siitä, miten Kivistön alueen maankäytön muutokset vaikuttavat puroihin. Purojen virtaamia on aiemmin tutkittu mallintamalla mm. seuraavissa puroissa: Rekolanoja, Myyraksenoja, Vallinoja, Kylmäoja (itäinen haara), Pyhtäänkorvenoja, Kirkonkylänoja ja Mätäoja. Kaupungistumisen vaikutuksia purojen herkkyyteen on tutkittu opinnäytetöissä. Pohjaeläimistöä ja vesistön ekologista tilaa on tutkittu opinnäytetöinä Kylmäojalla sekä Krapuojalla ja Kormuniitynoja.

Vantaalla sijaitseviin jokiin ja puroihin tehdään lisäjuoksutusta Keravanjokeen Päijännetunnelista ja Mätäojaan Silvolan tekoaltaasta. Mätäojan juoksutus oli tauolla muutaman vuoden ja Helsingin puolella havaittiin happikatoa. Helsingin kaupunki seuraa Mätäojan vedenlaatua. Lisäjuoksutusten tarkoituksena on ylläpitää vedenlaatua erityisesti alivirtaaman aikana.

Vantaan kaupungin tulvaohje valmistui vuonna 2014 ja tulvaohjelma vuonna 2015. Tulvaohjelmaa käytetään maankäytön ja rakentamisen ohjauksessa osana kestävästä maankäytöstä. Kestävällä maankäytön suunnittelulla hallitaan tulevaisuuden tulvariskiä. Ilmastonmuutos ja kaupungistuminen vaikuttavat molemmat tulevaisuudessa vesiolosuhteisiin ja sitä kautta tulvien muodostumiseen. Nämä molemmat pitää huomioida maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa. Kaupungistumisen odotetaan vaikuttavan Vantaalla enemmän tulvien syntyyn kuin ilmastonmuutoksen. Tulvaohjelman toimenpiteitä ovat mm. Vantaan pienvesistöjen ja hulevesireittien tulvariskipaikat kartoitetaan ja priorisoidaan valuma-alueittain, Vantaanjoen ja Keravanjoen kunnostustarpeet selvitetään ja suoritetaan tarvittaessa tulvasuojeluun liittyvät toimenpiteet (ruoppaukset, siivousperkaukset, uomien levennykset), Vantaan vesistöjen (Vantaanjoki, Keravanjoki) tulva-alueet määritetään kartalle sekä ylläpidetään sähköistä tulvatietopankkia.

Purokäytävällä tarkoitetaan purouomaa ja sen vaikutuspiirissä olevia kasvillisuusvyöhykkeitä. Purokäytävän mitoituksella on vaikutusta muun muassa uoman stabiiliteetin, vaihtelevien virtausolosuhteiden sekä virkistyskäytön kannalta. Joissakin tapauksissa nykyisissä asemakaavoissa on mahdollistettu rakentaminen lähes purotörmään asti. Vantaan purokäytävien mitoitusohjeen laatiminen on käynnissä vesihuollon suunnittelussa.

Vantaan karttapalvelun virtavesitietokanta sisältää tiedot mm. arvokkaista luontokohteista, rummuista, vaellusesteistä, vesilain tarkoittamista puroista, koskista, lähteistä ja valuma-alueista. Tietokanta edellyttää päivittämistä muun muassa muuttuneen nimistön osalta.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Vedenlaadun ja virtaamien seurantaan puroilla jatketaan ja lisätään. [vesihuolto, yke]
- Vedenlaatutieto tehdään julkiseksi ja ymmärrettäväksi värikoodien avulla. [yke]
- Vantaan tulvaohjelman toteuttamisella edistetään kestävästä maankäytön suunnittelua. [vesihuolto]
- Vantaan hulevesiohjelman tavoitteiden mukaisesti edistetään hulevesien laadun parantamista ja virtaamien hallintaa. [vesihuolto, kaupsu, vay, yke]
- Kaupunki osallistuu aktiivisesti Vantaanjoki -neuvottelukunnan toimintaan.
[vesihuolto, yke, vay, liipa]
- Virtavesitietokantaa päivitetään nimistön osalta sekä täydennetään selvitys- ja tutkimustiedolla.
[Yke, vesihuolto]
- Purokäytävistä laaditaan mitoitusohje. [vesihuolto]

Virtavesien kunnostaminen

Vuonna 2012 uudistuneen vesilain mukaan puro on virtaavan veden vesistö, jonka valuma-alue on yli 10 km². Jokena pidetään sellaista virtavesistöä, jonka valuma-alue on vähintään 100 km². Puroksi voidaan katsoa pienemminkin kuin kymmenen neliökilometrin valuma-alueen vesistö, jos uomassa virtaa jatkuvasti vettä ja kalojen kulku on mahdollista.

Kaupunkipurot tarjoavat monipuolisen elinympäristön eri eliölajeille. Uoman ekologinen kokonaisuus ja paikalliset olosuhteet ovat lähtökohtana määriteltäessä kunnostustoimenpiteitä. Purojen ekologista tilaa parantavia toimenpiteitä ovat esimerkiksi uoman muodon ja jatkuvuuden sekä virtausolosuhteiden monipuolisuuden ja vaihtelevuuden parantaminen, ympäristön kasvillisuuden monipuolistaminen ja eri eliölajien elinolosuhteet täyttävien alueiden perustaminen puroihin.

Vantaan purojen kunnostusohjelma laadittiin vuoden 2016 aikana ja sen tarkoituksena oli selvittää kohteet, joista laaditaan kokonaisvaltaiset valuma-aluekokoiset purojen kunnostussuunnitelmat. Purojen kunnostusohjelma esittää mitä kunnostustarpeita kullakin purolla on. Valuma-alue lähtökohtaisesti vesienhoidon suunnittelussa tavoitteena on saada käsitys koko valuma-alueen vesimuodostumien tilasta ja erityistarpeista. Pyrkimyksenä on vähentää maankäytöstä aiheutuvia vesistöhaittoja sijainninhajauksella ja toimenpiteiden ajoituksella.

Ensimmäisiksi kunnostussuunnittelun ns. pilottikohteisiksi valittiin Itä-Hakkilanoja ja Kormuniitynoja, jotka sijoittuivat purokunnostusohjelman priorisointitaulukon kärkipäähän. Kunnostussuunnitelma valmistui vuoden 2016 aikana.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2016 - 2021 on esitetty useita toimenpiteitä Vantaan virtavesille. Vantaan kohteista osassa on jo tehty kunnostustoimenpiteitä ja osassa on suunnittelu käynnissä. Vantaan kaupunkia koskevia kohteita ovat Vantaankosken kalateiden parantaminen, Krakanojan puroympäristön kunnostaminen, Tikkurilankosken ja Kirkonkylänskosken kalankulun parantaminen, Ilolanrinteen putkitukseen liittyvän kalannousumahdollisuuden parantaminen, Korson Ankkalammen kalannousumahdollisuuden parantaminen sekä Rekolanojan puroympäristön kunnostaminen Rekolanojalla, Lipstikanojalla, Vallinojalla ja Vierumäenojalla.

Vantaan- ja Keravanjokien koskissa sijaitsee kolme isoa patoa; Tikkurilankoskessa, Kirkonkylänskoskessa ja Vantaankoskessa. Viheralueyksikkö vastaa Tikkurilankosken patoturvallisuudesta. Tikkurilankosken padon osittainen purkaminen ja kosken palauttaminen luonnontilaiseksi on laadittu suunnitelma, joka hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 8.11.2016. Vesilupahakemus jätetään vuoden 2017 alkupuolella. Myös Kirkonkylänskosken ja Vantaankosken osalta on tehty selvitystyötä teemavuoden aikana. Molempien kohteiden toimenpiteet edellyttävät jatkosuunnittelua mm. lausuntojen ja lupien hakemiseksi. Patoihin liittyvät suunnitelma-asiakirjat ja luvat on koottu yhteen suunnittelun lähtötiedoksi.

Vantaankosken padon paikalla on ollut mylly viimeistään 1500-luvulla. Pato on rakennettu vuosina 1837-38 osaksi suurta Vantaan ruukin kokonaisuutta ja se on suojeltu vuonna 1989 asemakaavassa. Luonnonkivestä kokonaan rakennettu pato on viimeinen säilynyt osa yli 30 rakennusta käsittäneestä ruukkiyhteisöstä. Vuosina 1993-94 patoa purettiin itäreunalta, mutta hanketta ei toteutettu koko suunnitelman laajuudessa. Patoa kunnostettiin vuosina 1998-99 kuntayhtymän kunnostusrahaston varoilla. Työ sisälsi pääasiassa kivien uudelleen asennuksia ja saumauksia sekä kosken kalataloudellisen kunnostuksen ja sen toteutti Uudenmaan ympäristökeskus. Nykytilanteessa ongelmana on kalannousun kannalta vedenvirtauksen voimakkuus sekä padon itäpään kalatien aukossa että padon länsipään säännöstelyaukossa, minkä seurauksena osa kaloista menehtyy ylösnousua yrittäessään. Kalat nousevat joen länsireunaa pitkin matalan veden aikana. Itäpään aukosta kulkee enemmän vettä, mutta ongelmana on sen leviäminen useampaan uomaan padon alapuolella.

Vantaankoskella kalojen nousua edistävinä toimenpide-ehdotuksina tulee jatkossa tutkia kosken porrastamista padon alapuolella, veden ohjausta padon yläpuolella sekä padon lisäpurkamista. Padon lisäpurkaminen tarvitsee todennäköisesti vesiluvan. Allastukseen ja kosken yläpuoliseen patoon tarvitaan ainakin Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto. Pato on suojeltu asemakaavassa. Padon mahdollinen lisäpurkaminen vaatisi erityisen painavia perusteita sen kulttuurihistoriallisten suojeluarvojen takia.

Kirkonkylänskosken padon paikalla on niin ikään sijainnut mylly viimeistään 1500-luvulla. Nykyinen pato on rakennettu 1840-luvulla ja sitä on laajennettu 1898, joka on mahdollisesti myös myllyn rakentamisvuosi. Pato on asemakaavassa osittain suojeltu Vantaan puolella, mutta Helsingin puolella ei ole asemakaavan mukaista suojelua. Padon yläpuolelle syntyvä

vesiallas on maisemallisesti merkittävä. Mylly on vuokrattu Vantaa-Seuralle, mutta vuokrasopimuksessa ei ole mainintaa padosta. Myllyn läpi johtavaa lasku-uomaa saattaisi olla mahdollista käyttää näytösluonteisesti.

Betonirakenteinen kalatie rakennettiin vuonna 1988. Patoa korjattiin viimeksi vuonna 2003, jolloin suunnittelun yhteydessä tutkittiin myös luonnonmukaisen kalatien toteuttamisvaihtoehtoja. Vantaan kaupunki on maksanut kunnostukset ja huolehtii myös kalatien ylläpidosta. Virtavesiselvityksen mukaan Kirkonkylänkosken tekninen kalatie ei nykyisen tiedon perusteella toimi, kuten se on alun perin suunniteltu toimivaksi. Kalatien suuaukko on luultavasti johdettu liian kauas sivuun pääasiassa padon ja kallion yli tulevan ylivirtaama-aikaisen virtaaman purkautumispisteestä. Toisaalta ylivirtaamilla kalatien kautta purkautuva vähäinen vesimäärä ei ilmeisesti onnistu houkuttelemaan ylävirtaan pyrkiviä vaelluskaloja sen suulle. Nykymuotoinen kalatie ei myöskään ole kovin toimintavarma ilman säännöllistä huoltoa ja valvontaa.

Kirkonkylänkoskella kalojen nousua edistävinä toimenpide-ehdotuksina tulee jatkossa tutkia allastusta padon alapuolella, padon harjan madallusta, padon osittaista purkamista sekä nykyisen kalaportaan purkamista ja korvaamista luonnonmukaisella kalatiellä. Padon lisäpurkaminen sekä kalatien purkaminen tarvitsee todennäköisesti vesiluvan. Padon lisäpurkamiselle tarvitaan hyvät perustelut sen maisemallisen merkityksen takia. Allastukseen tarvitaan ainakin ELY-keskuksen lausunto. Lisäksi tulee selvittää yhteistyömahdollisuudet Helsingin kaupungin kanssa.

Tikkurilankosken padolta [kuva: Vantaan kaupunki]

Virtavesien kunnostaminen on luvanvaraista toimintaa. Kaupungin ympäristökeskus määrittelee kohdekohtaisesti mitä toimenpiteitä voidaan tehdä ilman Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa. Kunnostustoimenpiteille paras ajankohta on loppukesästä elosyyskuussa. Kalanpoikasten kuoriutumisen takia kunnostuksia ei voida tehdä ennen kesäkuun alkua.

Kirkonkylänkosken padolta [kuva: Vantaan kaupunki]

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Purojen kunnostamista toteutetaan purojen kunnostusohjelman mukaisesti. [vesihuolto, liipa, yke, vay]
- Purojen kunnostusohjelman mukaisille puroille laaditaan erilliset kunnostussuunnitelmat. [vesihuolto, liipa, yke, vay]
- Purojen ekologista tilaa parannetaan. [vesihuolto, vay, yke, kaupsu]
- Kirkonkylänkosken ja Vantaankosken kunnostamisesta käynnistetään esiselvitysten laatiminen. [vay]
- Virtavesien kunnostuskohteista pidetään yllä kaupungin omaa paikkatietopohjaista karttaa. [vesihuolto]

Yhteistyö

Vesistöjen kehittämisessä tarvitaan jatkossakin monialaista, myös kaupungin rajat ylittävää yhteistyötä. Suomen ympäristökeskuksen vesistökunnostusverkosto on kaikille avoin yhteydenpitofoorumi, joka välittää tietoa ja kokemuksia vesistöjen kunnostamisesta. Verkosto perustettiin osana kansallisen vesien kunnostusstrategian toimeenpanoa vuonna 2012. Pääkaupunkiseudulle ollaan perustamassa omaa vesistökunnostusverkostoa, jonka tarkoituksena olisi välittää tietoa kuntien kunnostusprojekteista, jakaa tietoa sekä etsiä yhteistyömahdollisuuksia. Tavoitteena olisi myös pitää yllä yhteistä kunnostusrekisteriä esim. Suomen ympäristökeskuksen VYYHTI II-vesistökunnostajan karttapalvelussa, jota on tällä hetkellä pilottikäytössä. HSY:n ja jäsenkuntien välisissä hulevesineuvotteluissa on selvitetty myös tarvetta ja mahdollisuuksia yhteiselle hulevesi-/avo-ojatietokannalle, jonka osana myös virtavedet olisivat.

Vantaan kaupungin ympäristöohjelmassa vuosille 2013-2016 oli yhtenä tavoitteena: ”Vantaanjokea kehitetään vaelluskalavesistöinä. Poistetaan haitallisimmat virtavesiselvityksessä todetut liikkumisesteet.” Tavoitteen toteuttamista varten perustettiin kaupungin eri hallintokuntien sekä Virtavesien hoitoyhdistyksen (Virho) ja Suomalaisen kalastusmatkailun edistämisseuran (SKES) edustajista koostuva vaelluskalatyöryhmä, joka on tarkentanut tavoitteiksi erityisesti vaellusesteiden poistamisen, taimenen kutualuekunnostukset, jätevesipäästöjen vähentämisen sekä ympäristötietoisuuden kasvattamisen. Sekä kaupunki että yhdistykset ovat tehneet mm. kutusoraikkokunnostuksia. Virtavesien hoitoyhdistys ry (Virho) sekä SKES ovat järjestelmällisesti järjestäneet purokunnostustalkoita esimerkiksi Rekolanojalla, Krakanojalla ja Kylmäojalla, Virhon toiminnan painopisteen ollessa kuitenkin Vantaanjoen valuma-alueen latvaosilla.

Vantaanjoen neuvottelukunta on Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen hallituksen nimeämä yhteistyötaho. Vantaanjoki-neuvottelukunnan tehtävänä on jatkaa Vantaanjoki-projektissa aloitettua yhteistyötä ja tiedonvälitystä alueen eri toimijoiden välillä vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta, virkistyskäyttöä, kaavoitusta ja vedenhankintaa koskevista asioista ja hankkeista. Neuvottelukunnan aloitteesta järjestetään mm. seminaareja ajankohtaisista asioista ja lisätään eri toimijoiden välistä yhteistyötä toimenpiteiden yhteensovittamiseksi vesistöalueella. Neuvottelukunta kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Uudenmaan liiton ympäristösuunnittelija Lasse Rekola ja sihteerinä yhdistyksen ympäristöasiantuntija Asko Särkelä. Toimikaudella 2014 - 2017 Vantaan edustajana on toiminut Sinikka Rantalainen ja varaedustajana Hanna Keskinen.

Vantaanjoki-neuvottelukunnassa on käynnissä Vantaanjoen virkistyskäyttöedellytysten kehittämiseksi vuonna 2011 laadittujen teesien päivittäminen sekä Vantaanjoen toimenpideohjelman 2017 – 2027 laatiminen. Kyseessä on siis alueellinen tarkennus Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmalle. Tavoitteena on viedä Vantaanjoen toimenpideohjelma hyväksyttäväksi Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen hallitukselle alkuvuodesta 2017. Vantaanjoen toimenpideohjelmassa tullaan käsittelemään mm. seuraavia aiheita: jätevesikäsitteilyn tehostaminen ja jätevesiohitusten minimoiminen, tulvien vähentäminen, hulevesien hallinta, maataloudesta tulevan kuormituksen

vähentäminen, pohjavesien suojelu, vaeltavien kalakantojen luontaisen lisääntymisen turvaaminen ja virkistyskäytön kehittäminen.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Kaupunki osallistuu pääkaupunkiseudun vesistökunnostusverkoston toimintaan. [vesihuolto, yke]
- Vaelluskalatyöryhmä jatkaa toimintaansa. [liipa, yke]
- Virtavesien kunnostuskohteet viedään perustettavaan rekisteriin. [vesihuolto]
- Kaupunki osallistuu aktiivisesti Vantaanjoen neuvottelukunnan toimintaan ja Vantaanjoen toimenpideohjelman laatimiseen. [yke, liipa, vay, vesihuolto]
- Kaupungin sisäinen purokunnostustyöryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa. Työryhmä seuraa virtavesien kehittämisen etenemistä. [työryhmä]
- Asukasyhdistyksiä kannustetaan järjestämään sekä asukkaita osallistumaan vesistöihin liittyviin talkoisiin. [työryhmä]
- Yrityksiä kannustetaan osallistumaan vesistöihin liittyviin talkoisiin tai järjestämään omia talkoita. [työryhmä]

Viestintä

Jokien ja purojen arvostuksen parantamiseksi tarvitaan aktiivista viestintää. Teemavuoden aloitustapahtuma järjestettiin 9.3.2016, jolloin julkistettiin Tikkurilan jokirannan maisema-arkkitehtuurikilpailun tulokset. Teemavuodesta kerrottiin useaan otteeseen Vantaan asukaslehdessä sekä erilaisissa ammattilehdissä. Vuoden aikana järjestettiin myös luontoretkeä ja puistokävelyitä, joista monet suuntautuivat Vantaan puro- ja jokikohteisiin.

Teemavuodelle perustettiin omat internetsivut ja lisäksi panostettiin erityisesti tiedottamiseen sosiaalisessa mediassa. Purotalkkareiden Facebook-sivuilla oli noin 170 seuraajaa ja keskimäärin julkaisut tavoittivat noin 1000 ihmistä. Purotalkkarit herättivät mielenkiintoa myös kaupungin ulkopuolella ja heitä haastateltiin mm. Helsingin Sanomiin.

Yhteishankkeessa Vantaan kaupunginmuseon kanssa laadittiin Vantaan Seinätön Museo - mobiiliopasteet kolmeen joki- ja puronvarsikohteeseen. Reittien sisältö tehtiin Tarinatallennin-ohjelman avulla. Reitit on suunnattu vierailijoille ja kaupungin asukkaille, ja niihin toteutettavassa sisällössä huomioitiin myös lapset ja koululaiset. Reitit ovat painotukseltaan hieman erilaisia ja sisältävät sekä esihistoriallisia, historiallisia että luontokohteita sekä alueella olevia merkittäviä rakennuksia. Reitit sijaitsevat Keravanjoen varressa Tikkurilan ja Jokiniemen välillä, Vantaanjoen varressa Kuninkaantietä mukaillen Kirkonkylän ja Vantaankosken välillä sekä Mätäojan varressa. Hankkeen tavoitteena oli valmistaa purojen ja jokien varsille kolme erilaista reittiä, jotka ovat joko käveltävissä tai pyöräiltävissä. Karttoihin merkittiin ehdotukset kulkureiteiksi. Reittien varrella kerrotaan kohteista, joihin voi tutustua paikan päällä maastossa tietokoneen, tabletin tai älypuhelimien avulla. Reitit valmistuivat syksyn 2016 aikana. Vantaan historiallisista jokikävelyistä laadittiin esite, josta otettiin 1000 kappaleen painos.

Purotalkkarit tärkeän työn äärellä [kuva: Vantaan kaupunki]

Vuoden aikana jatkui myös kaupunginmuseon Joki - Kivikaudesta kaljakelluntaan -näyttely. Näyttelykävijöitä oli yli 10 000 ja yleisöopastuksille osallistui reilu 200 ryhmää. Useat näyttelykäynnit jatkuivat myös kävelykierrokselle läheiselle Keravanjoelle. Päiväkoti- ja kouluikäiset pääsivät Näkin matkassa -sanataiteellisten draamaopastusten, Jokiretki- ja Tarinoiden joki -opastuksien ohella työpajoihin, joissa askarrettiin vesiotuksia ja kirjoitettiin vesiaiheisia tarinoita. Vantaan vesien historian äärelle ja mm. kuivakellumaan pääsivät myös vauvat vanhempien museon Vauvojen museomaanantai -tapaamisissa. Muita vuoden aikana järjestettyjä jokiteemaisia tapahtumia olivat mm. asiantuntijapuheenvuorot aiheinaan Jokien äärellä, Porukan paikat sekä Teollisuus virran viemänä. Näyttelyssä nähtiin myös Vantaan musiikkiopiston improvisaatioryhmän esitys Virran mukana - improvisaation pyörteissä. Koululaisten jokiloma -päivää vietettiin kesäkuussa ja lapsiperheiden toiminnallisia Jokimakkaran matkassa -perhepäiviä sekä keväällä että syksyllä. Vuoden alussa museossa olivat esillä Tikkurilan Jokirannan maisema-arkkitehtuurikilpailun ehdotukset, jonka yhteydessä järjestettiin esittelytilaisuus. Loppuvuodesta kaupunginmuseon Joki-näyttelyssä juhlittiin Lasten oikeuksien päivää.

Teemavuoden aikana käynnistettiin videon kuvaaminen kolmesta vantaalaisesta purosta. Videon tavoitteena on purojen ja jokien tunnettavuuden parantaminen sekä tiedon välittäminen virtavesien luontoarvoista ja puoluonnon merkityksistä eliöiden elinympäristöinä sekä virkistys- ja hyvinvoinnin tuottajina kaupunkilaisille. Purovideolla kerrotaan virtavesiluonnosta kaikkina vuodenaikoina. Video valmistuu vuoden 2017 syksyyn mennessä.

Maailman vaelluskalapäivää vietetään vuosittain 21.5. Maailman vaelluskalapäivä on maailmanlaajuinen tapahtuma, jonka tavoitteena on aktivoida eri organisaatioita järjestämään tapahtumia kalojen, jokien ja ihmisten yhdistämiseksi. Tapahtumaa koordinoi World Fish Migration Foundation, jonka yhtenä päätukijana toimii WWF.

Puroihin liittyvän viestinnän ja tiedon keräämisen kannalta on tärkeää saada Vantaan puroille yksiselitteiset ja selkeät nimet. Purojen nimeämisessä on Vantaalla noudatettu perinteisiä

paikallisia nimenantotapoja nimeämällä purot oja-loppuisina. Nimeämisen lähtökohtana tulisi aina olla vesistökokonaisuus ja pääuomalla sama nimi koko matkalla. Vakiintuneet purojen nimet tulee myös säilyttää. Pienvesien nimeämistyötä jatketaan yhdessä nimistötyöryhmän kanssa.

Helsingin ja Turun kaupungit esittivät vuonna 2007 huolestuneisuutensa Itämeren tilasta ja päättivät yhteisellä sitoumuksellaan ryhtyä vapaaehtoisin keinoin parantamaan meren tilaa. Samalla kaupungit esittivät haasteen muille Itämeren alueen kaupungeille, kunnille sekä alueella toimiville yrityksille ja yhteisöille ryhtyä yhteistyöhön Itämeren tilan parantamiseksi. Itämerihaastekampanjaa koordinoivat Helsingissä ympäristökeskus ja Turussa ympäristötoimiala. Tällä hetkellä Itämerihaasteen verkostoon liittyneitä tahoja on noin 220.

Vantaan kaupunki otti haasteen vastaan jo vuonna 2007 ja vuonna 2010 laadittiin kaupungin vastaus Itämerihaasteeseen. Haasteen uudistumisen myötä kaupungin toimenpideohjelma päivitettiin vuonna 2016. Vantaan toimenpiteillä voidaan vaikuttaa seuraaviin yhteisiin tavoitteisiin: kirkkaat rannikkovedet, hyvinvoiva meriluonto ja aktiivinen Itämeri-kansalaisuus. Vantaa haluaa erityisesti vahvistaa aktiivinen itämerikansalaisuus –teemaan liittyviä tavoitteita pyrkimällä lisäämään tietoisuutta kaupungin vesistöistä sekä aktivoimalla kansalaisia ja muita yhteistyötahoja toimimaan lähivesien hyväksi.

Teemavuodesta teetettiin medianalyysi, jonka mukaan teemavuoteen liittyviä osumia tuli selvästi eniten kesä-heinäkuussa. Eniten haetuista teemoista kirjoitettiin Helsingin Sanomissa. Valtaosa jutuista oli luonteeltaan neutraaleja tiedotetyyppisiä juttuja tapahtumista ja suunnitelmista. Positiiviset jutut liittyivät muun muassa vesistöjen tilan paranemiseen, Kaljakelluntaan ja kalastamiseen. Negatiiviset jutut liittyivät pääasiassa Vantaankoskelle suunniteltuun vesivoimalaan, vedenlaatuongelmiin sekä roskaamiseen Kaljakellunnan yhteydessä.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Itämerikansalaisuuden tunnettavuutta edistetään. [yke]
- Purotalkkareiden Facebook-sivut pidetään käytössä. [liipa]
- Puro- ja jokivarsien luontokävelyitä jatketaan. [yke]
- Puro- ja jokiaiheinen teemanäyttely järjestetään vuoden 2017 aikana. [työryhmä]
- Purojen ja jokien kaupunki -internetsivut säilytetään ja niiden tiedot muokataan ajantasaiseksi. [viestintä, työryhmä]
- Maailman vaelluskalapäivänä tuodaan yhdessä yhdistysten kanssa esiin Vantaan puroja ja jokia. [työryhmä]
- Visit Vantaa -matkailusivuille lisätään virtavesiin ja reitteihin liittyvää tietoa. [viestintä]
- Purojen nimistöä yhtenäistetään yhdessä nimistötoimikunnan kanssa. [vesihuolto, yke, museo]
- Vantaan historialliset jokikävelyt -mobiiliopastereittejä lisätään ja täydennetään [museo, yke]

Ympäristökasvatus

Syksyllä 1.8.2017 voimaan astuva Varhaiskasvatussuunnitelma korostaa ympäristökasvatusta, kestäväää elämäntapaa ja lähiluontoa oppimisympäristönä. Vihreä Lippu -ohjelmaa eli päiväkotien, koulujen, oppilaitosten sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan toimijoiden kestävä kehityksen ohjelmaa Vantaalla toteutetaan 14:sta yksikössä. Vesiluontoon tutustuminen sopii hyvin näihin molempiin kokonaisuuksiin.

Sivistystoimi järjesti päiväkodeille, kouluille, oppilaitoksille ja muille sivistystoimen yksiköille suunnatun EkoTeko –kilpailun. Kilpailun tavoitteena oli kannustaa yksiköitä ympäristövastuulliseen toimintaan, edistää osallisuutta ja kehittää Vantaalle sopivia ympäristökasvatuskeinoja. Lukuvuonna 2015 -2016 kilpailun teemana on VESI ja se oli osa Purojen ja jokien Vantaa - teemavuotta. Meidän VESI -kilpailussa oli mukana 32 yksikköä ympäri Vantaata. Osallistujina oli sivistystoimen päiväkoteja, kouluja, oppilaitoksia ja nuorisotaloja. EkoTeko -kilpailun palkinnot jaettiin 23.5.2016 Vantaan valtuuston kokouksen yhteydessä. Kilpailun voitti Illepihan toimintayksikön päiväkotitoiminta, toiseksi tuli Vaskivuoren lukio ja kolmanneksi Kartanonkosken koulu. Luontokerho Metsänhaltijoille myönnettiin lisäksi kunniapalkinto. Kilpailussa oli osana VESI&KUVA -haaste, jonka kuvista koostettu näyttely kiertää Vantaalla. Näyttely järjestetään yhteistyössä Vantaan lastenkulttuurin kanssa.

Vantaan luontokoululta tilattiin puro- ja pienvesitutkimuskokonaisuus päiväkodeille. Työhön kuuluu 5-6 –vuotiaille lapsille suunniteltu opetuskokonaisuus sekä siihen tarvittavien tarvikkeiden ja välineiden hankinta. Materiaali käännetään myös ruotsin kielelle. Pienvesitutkimuskokonaisuus toteutetaan kevään 2017 aikana neljässä päiväkodissa. Tutkimuspaketti on hyödynnettävissä tämän jälkeen muissakin päiväkodeissa. Vantaan sanataidekoulun opettajalta Kati Oinoselta tilattiin lisäksi vedenhaltija Vellamon tarinan esitys ja siihen liittyvä sadutuspuja kahdeksalle päiväkodille. Molemmista hankkeista kerätään kokemukset niiden toteutumisen yhteydessä.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Ekotekokilpailun pohjalta kootaan kouluihin ja päiväkoteihin ideapaketti lähivesistöihin liittyen. [sivi]
- Vantaan historialliset jokikävelyt -mobiilireittien käytöstä tiedotetaan kouluja. [viestintä]
- Puro- ja pienvesitutkimuspakettia hyödynnetään päiväkotien toiminnassa. [sivi]
- Lähialueen vesistöihin tutustuminen otetaan osaksi päiväkotien ja koulujen ympäristökasvatusta. [sivi]
- Puro- ja jokialueista teemanäyttelystä tiedotetaan kouluja. [työryhmä]

VIRKISTYKSEN OSA-ALUEET

Purot ja joet ovat lähivirkistysalueita suurella osalla Vantaan asukkaita. Pääosa käyttää rantoja kävelyyn ja oleskeluun, mutta myös vesialue tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia virkistyskäyttöön.

Vetovoimakohteet ja koskiympäristöt

Koskiympäristöt ovat jokien ja purojen hienoimpia ja vetovoimaisimpia kohteita. Vanhat rakenteet ja kulttuurihistoria sekä luontoympäristö tarjoavat mahdollisuuksia kehittää koskialueista omaleimaisia virkistys- ja ulkoilukohteita. Koskiympäristöjen maisemanhoito tulee suunnitella ja toteuttaa erityisen huolella kulttuuri- ja luonnonarvojen yhteensovittamiseksi.

Vantaalla sijaitsevat Keravanjoen isoimmat kosket ovat Matarinkoski, Hanabölenkoski, Pikkukoski, Tikkurilankoski ja Kirkonkylänkoski. Vantaanjoen isoimmat kosket ovat Königstedtinkoski, Seutulankoski, Vantaankoski, Pitkäkoski, Niskalankoski ja Ruutinkoski. Lisäksi muissa joissa ja puroissa on monia hienoja koskialueita.

Koskialueisiin liittyen on käynnissä monia kehittämishankkeita. Keravanjoella Matarinkosken läheisyyteen suunnitellaan uutta kevyenliikenteen siltaa ja ulkoilureitistöä. Tikkurilankosken ympäristössä on käynnissä laaja jokirannan suunnitteluhanke maisema-arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta. Lisäksi Tikkurilankosken padon purkaminen on vireillä. Vantaanjoella Königstedtinkosken ympäristöön on laadittu asemakaava, joka mahdollistaa myös jokirannan virkistyskäytön. Vantaankoski ja Kirkonkylänkoski ovat tulossa suunnitteluohjelmaan mm. kalojen nousumahdollisuuksien parantamisen selvittämiseksi.

Reitit

Joki- ja purovarsireitistön suunnittelun lähtökohtana toimii luonnosvaiheessa oleva Vantaan ulkoilureitistön yleissuunnitelma. Suunnitelmassa on määritetty myös ulkoilureitistöön tarvittavat sillat, valaistavat osuudet ja latureitistö. Ratsastusreitistöstä on laadittu oma tarveselvitys, jonka pohjalta reitit on merkitty yleiskaavaan. Vantaan- ja Keravanjoen ulkoilureittien toteuttamisesta on laadittu tämän raportin liitteeksi oma tavoiteohjelma. Sen mukaan yhtenäisen jokivarsireitistön toteuttamiseksi tarvitaan 12 kevyenliikenteen siltaa ja noin 26 km ulkoilureittejä tai rantapolkuja. Näiden kustannusarvio on noin 10 miljoonaa euroa. Lisäksi koskialueiden ja muun virkistyskäytön kehittämisen arvioidaan maksavan noin seitsemän miljoonaa euroa.

Näkymä Korson keskuspuiston reitistön varrelta [kuva: Vantaan kaupunki]

Ulkoilureitti suunnitellaan siten, että geotekniikkaan, maanomistukseen, liikenteeseen, tulva-
korkeuksiin, maisemaan ja kaupunkikuvaan liittyvät reunaehdot on otettu huomioon ja reitille
voidaan varata tila sellaisesta paikasta, johon se todella voidaan rakentaa. Reitti voidaan joutua
rakentamaan näiden lähtökohtien takia jopa 50-100 m päähän jokirannasta. Jokirannan lähei-
syyteen on tällöin mahdollista toteuttaa erillinen polku. Lähtökohtana on säilyttää ranta-
alueiden pellot mahdollisimman suurina kokonaisuuksina. Peltojen sijasta avoimia ranta-
alueita voidaan hoitaa myös niittyinä ja laitumina.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Ulkoilureittejä toteutetaan laaditun yleissuunnitelman sekä tavoiteohjelman mukaisesti. [vay]
- Ulkoilureittien sijoituksessa otetaan huomioon geotekniikka ja tulvakorkeudet sekä muut reuna-
ehdot. [vay, kaupsu]
- Puroja ja jokia ylittävien tie- ja rautatiesiltojen alle varataan tila reittien toteuttamiselle sekä
ekologisten yhteyksien säilymiselle. [vay, yke, vesihuolto]

Kalastus

Vantaanjoen vesistöalue on kalastoltaan Suomen mittakaavassa hyvin runsas; 34 kalalajin
lisäksi joessa tavataan nahkiaista, pikkunahkiaista sekä täplä- ja jokirapua. Valtalajeina ovat
särkikalat. Vedenlaadun paraneminen, jokikunnostukset ja kalaistutukset ovat edesauttaneet
etenkin vaelluskalakantojen tilan elpymistä. Lisäksi nousuesteiden vähittäinen poistaminen on
helpottanut vaelluskalakantojen pääsyä myös joen latvaosien tärkeille lisääntymisalueille. Lohi
ja meritaimen ovat alkaneet lisääntyä luontaisesti. Viime vuosina on havaittu mereltä nousseita
taimenia jopa yli 90 kilometrin päässä jokisuusta (Virtavesien hoitoyhdistys ry 2013).
Vantaanjoesta on kehittynyt Suomenlahden paras taimenjoki.

Vantaanjoen vesistö on määritelty vaelluskalavesistöksi, jonka takia vesistöalueen koski- ja virta-alueilla kalastukseen tarvitaan aina paikallinen kalastuslupa. Poikkeuksena tähän on Vantaalla ja Helsingissä sijaitsevat kosket, joissa Vantaan ja Helsingin kaupunkien päätöksillä alle 18-vuotiaat kalastajat ovat Vantaankosken kalastuslupa-alueella ja Vanhankaupungin koskea lukuun ottamatta vapautettu kalastuslupan maksamisesta.

Vantaanjoen vesistöalueella kalastus on ohjattu jokiin ja järviin, jotka kestävät puroja paremmin kalastuspainetta. Vantaanjoen vesistön purot on säästetty taimenten poikastuotantoalueiksi. Purojen suvannoissa ja rakennetuissa altaissa jokamiehenoikeudella harjoitettavan onginnan ja pilkinnän sekä kalastonhoitomaksulla harjoitettavan viehekalastuksen rajoittaminen on tulkinnanvaraista. Kalastuksella suvannoissa ja altaissa voi olla kielteisiä vaikutuksia purojen taimenkantoihin, joten tarvittaessa näihin paikkoihin on haettava onginta-, pilkintä- ja viehekalastuskielto ELY-keskukselta.

Jokien suvannoissa onginta ja pilkintä jokamiehenoikeudella sekä viehekalastus kalastonhoitomaksulla on eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta sallittua. Vantaan kaupunki on hankkinut Vantaalla omistukseensa Keravanjoen vesialueet ja Vantaanjoen vesialueet Keravanjoen haarasta Vantaankosken niskalle asti. Kaupunki myy vesialueille viehekalastukseen oikeuttavia kalastuslupia. Verkoilla, katiskoilla ja muilla seisovilla pyydyksillä kalastamista ei ole sallittu kaupungin omistamilla vesialueilla.

Vantaankoskesta on kehittynyt yksi Etelä-Suomen suosituimmista kalastuspaikoista, joka soveltuu hyvin koko perheen virkistyspaikaksi. Vantaankoskeen istutetaan vuosittain kirjolohia toista tuhatta kiloa vuodessa. Muita suosittuja kalastuspaikkoja ovat muun muassa Nukarinkoski, Myllykoski, Pitkäkoski ja Vanhankaupunginkoski. Vantaankosken padon itäpäähän on rakennettu vuonna 1999 kalatie. Kalatien ja padon länsipäässä sijaitsevan säännöstelyaukon kautta kalat pystyvät nousemaan Vantaanjoen latvavesille asti. Keravanjoella Kirkonkylänkoskeen ja Tikkurilankoskeen on rakennettu kalatiet, joita pitkin lohi ja meritaimen pystyvät nousemaan jokea ylös aina Haarajoen padolle Järvenpäähän asti. Kalastuslain mukaan kalastus on kielletty 200 m matkalla kalatien ylä- ja alapuolella.

Vantaanjoen vesistöalueen jokiin myytiin vuonna 2014 kaikkiaan n. 6 000 kalastuslupaa ja kalasaalista saatiin samana vuonna yhteensä n. 18 000 kiloa (Vantaanjoen kalatalous- ja pohjaeläintarkkailu 2014). Yleisimpiä saaliskaloja ovat kirjolohi, hauki ja ahven. Kalastuslupia saa alueen kalastuskuntien myyntipaikoista sekä MMM:n internetsivuilta.

Keravanjoella on huomattavasti vähemmän kalastajia kuin Vantaanjoella. Mikäli Tikkurilankosken pato puretaan, kasvaa koskialue ylävirtaan lähes 200 metriä. Alueesta on mahdollista kehittää Vantaankosken tasoinen kalastuspaikka, missä on sijaintinsa ansiosta ylivoimaiset julkisen liikenteen yhteydet. Niiden ansiosta kohde on helposti tavoitettavissa niin lapsille ja nuorille kuin kansainvälisille matkustajille.

Vantaanjokea, Keravanjokea ja niiden suurimpia puroja on hoidettu veden laatua parantamalla, vaellusesteitä poistamalla, taimenen poikastuotantoalueita kunnostamalla, kalaistutuksilla ja kalastuksenvälvonnalla. Vantaanjoen taimenkannan elvyttämisen kannalta tärkeä merkitys on ollut myös joen edustalle merialueelle tehdyillä kalastusrajoituksilla.

Pienemmillä sivu-uomilla ja puroilla ei ole suotavaa eikä taimenpitoisilla puroilla edes laillista harjoittaa kalastusta. Puroja kehitetään Vantaalla poikastuotantoalueina eikä niissä sen takia voida sallia kalastusta.

Törö viihtyy puroissa [kuva: Vantaan kaupunki]

Kalastukseen liittyvät lait ja säännöt

Vantaanjoella kalastusmääräyksissä ja kalastuslupien hinnoissa on pieniä vaihteluja eri puolilla jokea. Vantaalla kalastusta on rajoitettu mm. seuraavilla määräyksillä:

- Saalisrajoitus enintään 2 lohikalaa/vrk
- Pitkäkosken rannoilla ja Ruutinkosken etelärannalla liikkuminen on sallittua ainoastaan rakennetuilla poluilla
- Pihapiireissä liikkuminen ja kalastaminen on kielletty ilman kiinteistön omistajan lupaa
- Taimen ja lohi ovat rauhoitettuja 1.9.-30.11.
- Kalastus on kielletty koski- ja virta-alueilla 1.9.-30.11 paitsi Vantaankoskella, missä se on kielletty 1.10.-30.11.
- Kahlaaminen koski- ja virta-alueilla on kielletty 1.9.-30.11.

Kalastajien liikkumista rannalla on hyvä ohjata rantojen kulumisen ja muiden luonnolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Parhaiten tämä onnistuu rakentamalla rannoille ulkoilureittejä ja hyödyntämällä olemassa olevaa polkuverkostoa. Suosituimmilla koskikalastuspaikoilla tarvitaan myös pysäköintialue ja infotaulu, jossa kerrotaan tarvittavista kalastusluvista ja alueen kalastusmääräykset. Tällä hetkellä ne puuttuvat monelta paikalta.

Kalastusta Vantaankoskessa [kuva: Vantaan kaupunki]

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Vantaankoskea ja Tikkurilankoskea kehitetään koko perheen kalastuspaikkana. [liipa, vay]
- Kalastus keskitetään jokialueille purojen toimiessa poikastuotantoalueina. [liipa]
- Vantaanjoen ja Keravanjoen koskikalastuspaikoilla parannetaan kalastukseen liittyviä palveluita, kuten pysäköintialueita ja opastetauluja. [liipa, vay]

Melonta

Melonnasta voi tulevaisuudessa kehittyä suosittu harrastus jokialueella, mutta toistaiseksi melojia on Vantaanjoella ja Keravanjoella vielä melko vähän. Keski-Euroopassa melonta on kuitenkin paikoittain erittäin suosittua jokivesistöissä. Melonnan kannalta olosuhteet Vantaanjoella ja Keravanjoella vaihtelevat vuodenaikojen ja virtaaman mukaan. Eripituisia melontareittejä on mahdollista suunnitella molempien jokien varsille. Reittejä varten tarvitaan koskien ylä- ja alapuolille rantautumispaikkoja. Niitä on osoitettu rannoille pystytetyillä kylteillä, mutta rakennettuja rantautumispaikkoja Vantaalla ei toistaiseksi ole. Tikkurilankosken suunnittelun yhteydessä tutkitaan myös mahdollisuutta koskimelontaan suurilla virtaamilla.

Jokialueilla sijaitsevia laitureita, jotka sopivat myös melontakäyttöön on Vantaalla tällä hetkellä vain muutama. Vedessä olevat laiturit joudutaan nostamaan talveksi rannalle. Näiden sijaan voidaan tutkia myös mahdollisuuksia rakentaa rantautumista palvelevia rantarakenteita. Melontalaitureita varten tarvitaan myös paikoitusalueita. Suositeltava etäisyys pysäköintipaikalta melontalaiturille on noin 30-50 m kajakin kanssa. Melontareittien ylläpito edellyttää myös uomaan kaatuneiden puiden raivaamista avoimien väylien aikaansaamiseksi.

Kanoottien vuokrausmahdollisuuksia tulisi parantaa sekä saada paikkoja, joissa kanootteja voi säilyttää lähellä rantaa. Tähän tarvitaan yhteistyökumppaniksi melonta-alan yhdistyksiä ja yrittäjiä. Tällä hetkellä lähin vuokrauspaikka sijaitsee Helsingin Tapaninkylän uimarannan yhteydessä. Vantaankoskella toimiva ravintola Kuninkaan Lohet järjestää asiakkailleen ohjattuja melontaretkiä, mutta ei vuokraa kanootteja yksityisasiakkaille. Vantaalla ei ole omaa melontayhdistystä.

Melontaretki Keravanjoella [kuva: Vantaan kaupunki]

Melonta mahdollistaa tasa-arvoisen harrastuksen myös esimerkiksi alaraajoista halvaantuneille, kunhan melontapaikalle saapumisessa on otettu esteettömyys huomioon. Joissain paikoissa laiturin kansi on tehty sellaiseksi, että siinä voi pyörätuolillakin kulkea. Invapysäköintipaikka melontapaikan läheisyydessä mahdollistaa melomassa käymisen myös pyörätuolia käyttäville.

Vantaanjoen ja Keravanjoen vesiensuojeluyhdistys julkaisee Virkisty Vantaanjoella - ja Virkisty Keravanjoella esitettä, jossa tuodaan esiin jokivarsien virkistyskäyttöpalvelut sekä rantautumispaikat.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Melontaan tarvittavia palveluita parannetaan jokivarsilla. [liipa, vay]
- Vantaan oman melontayhdistyksen perustamista edistetään yhteistyössä Suomen melonta- ja soutuliitto ry:n kanssa. [liipa, vesihuolto, vay]
- Selvitetään mahdollisuus saada freestylemelontapaikka Tikkurilankoskeen tai Vantaankoskeen [vay, vesihuolto, liipa]

Uinti

Keravanjoella on kolme kaupungin ylläpitämää uimapaikkaa Nikinmäessä, Matarissa ja Havukoskella. Käyttäjiä uimapaikoilla on vähän verrattuna Kuusijärveen, Vetokannakseen ja Leppäkorven maauimalaan.

Kuusijärvellä on kauniina kesäpäivinä ruuhkaa [kuva: Vantaan kaupunki]

Jokien uimapaikkoihin sisältyy riskejä, mitä ei muilla uimarannoilla ole. Veden laatu ei aina täytä uimarantaveden vaatimuksia ja veden sameudesta johtuen vedenalaiset pelastustehtävät ovat vaikeita. Veden laadun valvonnasta huolehtivat kuntien ympäristöterveysviranomaiset, jotka ottavat vesinäytteitä ja tarkkailevat mm. sinilevien esiintymistä sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukaisesti. Uimakaudella Keravanjoen uimapaikoille viedään kahden viikon välein vesinäytetulokset. Uimaveden laadun arvioimisessa tutkitaan enterokokki- ja E.coli-bakteereita, joille on uimavesiasetuksessa raja-arvot. Raja-arvon ylittyessä uimavesi luokitellaan huonoksi. Jokivesien bakteerimäärät vaihtelevat joskus hyvinkin paljon johtuen esimerkiksi säätilasta. Viime vuosina bakteerien pitoisuus on ylittänyt harvemmin raja-arvot, mutta joka kesä kuitenkin jollakin uimarannalla uimavesi todetaan huonoksi.

Uimapaikoilla kunta on toiminnanharjoittajana vastuussa uimapaikan turvallisuudesta. Käytännössä tähän ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia, sillä esimerkiksi vesinäytteitä otetaan parin viikon välein ja näytteiden analysointi kestää pari päivää. Uimareita ei siis pystytä varoittamaan ulosteperäisten bakteerien saastuttamasta vedestä. Uusien jokiuimapaikkojen rakentamisen lähtökohtana on, että veden laatu tulisi täyttää koko uintikauden hyvän uimaveden laatukriteerit.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Vantaanjoen varrelle selvitetään uuden uimapaikan rakentamista Kivistön lähelle. [vay]
- Keravanjoen nykyisiä uimapaikkoja kehitetään. [liipa, vay]

Opastus

Vantaalle on suunniteltu uudet puistokylttimallit, joita käytetään myös joki- ja purovarsien informaatiossa. Ilmoitustaulujen ongelmana on niihin kohdistuva ilkivalta, joten niiden rinnalla toteutetaan opastusta myös internetsivujen sekä mobiiliteknologian avulla. Yhteishankkeessa Vantaan kaupunginmuseon kanssa laadittiin teemavuoden aikana Vantaan Seinätön Museo - mobiiliopasteet kolmeen joki- ja purovarsikohteeseen.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Vantaan historialliset jokikävelyt -mobiiliopastereittejä lisätään ja täydennetään [museo, yke]
- Purojen ja jokien kaupunki –internetsivuilta saa tietoa virtavesiin liittyvistä virkistysmahdollisuuksista. [viestintä, työryhmä]
- Ulkoilureitistön rakentamisen yhteydessä sijoitetaan uusia infotauluja ranta-alueille. [vay]

Muut virkistyskäyttömuodot

Virkistyskäyttömuodot kehittyvät jatkuvasti. Keravanjoella järjestetään joka kesä Kaljakellunta - tapahtuma. Tapahtumalla ei ole virallista järjestäjää ja siitä tiedotetaan Facebook-sivujen välityksellä. Tapahtumaan osallistuu vuosittain 2000-5000 henkilöä.

Purojen ja jokien varsilla harrastetaan myös paljon luontoretkeilyä ja valokuvaamista eri vuodenaikoina. Viime vuosina voimakkaasti kehittynyt uusi harrastus Vantaanjoen ja Keravanjoen koskilla sekä useilla taimenpuroilla on taimenten kututarkkailu, johon usein liittyy myös valokuvaamista.

RANTOJEN JA VESIALUEIDEN MAANOMISTUS JA MAANHANKINTA

Purojen ja jokien ranta-alueiden omistus jakaantuu seuraavasti: asemakaavoitetut kaupungin omistamat alueet, asemakaavoitetut yksityisten omistamat alueet, yleiskaavoitetut kaupungin omistamat alueet ja yleiskaavoitetut yksityisten omistamat alueet.

Vantaan kaupunki omistaa Keravanjoen vesialueen Päiväkumpuun Sipoon rajalle asti. Ali-Keravan kylän vesialueet Nikinmäessä ja Jokivarressa ovat siirtymässä kaupungin omistukseen. Vantaanjoen vesialueet kaupunki omistaa Vantaankoskelle Kehä III:n sillan pohjoispuolelle asti, josta Helsingin rajalla puolet vesialueesta. Kehä III:n ja Valimotien vesialueet ovat siirtymässä kaupungin omistukseen. Vantaanjoen pohjoisosiin ei saatu lunastuslupaa. Puroista vain Rekolanjoella, Kylmäojalla ja Kormuniitynojoella on yhteisiä vesialueita. Erityisen sekava maanomistustilanne on Rekolanjoella, koska yhteinen vesialue ei kulje kaikilta osin nykyisen vesialueen kohdalla.

Tavoitteena olisi saada vesi- ja ranta-alueet mahdollisimman kattavasti kaupungin omistukseen jatkossa tehtävien vesialueiden kunnostustoimenpiteiden sekä reitistö rakentamisen helpottamiseksi. Lunastustoimituksen käynnistämiseen tarvitaan kuitenkin selkeä syy esim. puiston rakentaminen. Kaupunki pyrkii ensisijaisesti vapaaehtoiisiin kauppoihin, mutta esim. yhteisillä vesialueilla lunastus on ainoa vaihtoehto. Vesialueiden lunastaminen on erityisen hidasta ja jokialueiden lunastaminen onkin kestänyt kaikkiaan jo noin 30 vuotta.

Ulkoilureittien asemakaavoitus tehdään osana muuta asemakaavoitusta. Vantaan ulkoilureitistön yleissuunnitelma on lähtökohtana kaavoitukselle. Asemakaavaa varten ulkoilureitti pitää suunnitella siten, että geotekniikkaan, maanomistukseen, liikenteeseen, tulvakorkeuksiin, maisemaan ja kaupunkikuvaan liittyvät reunaehdot on otettu huomioon ja reitille voidaan varata tila sellaisesta paikasta, johon se todella voidaan rakentaa. Pääulkoilureitti saattaa joskus sijaita kaukanakin vesiuomasta.

Ranta-alueet saadaan parhaiten kaupungin omistukseen asemakaavoitetuilla alueilla. Yrityspalvelut hankkivat nämä alueet kaupungin omistukseen asemakaavoituksen yhteydessä tai vaihtoehtoisesti myöhemmin reittien rakentamisaikataulun mukaisesti. Myös maanhankintaa varten ulkoilureitti pitää suunnitella siten, että kaikki reunaehdot on otettu huomioon. Ensisijaisesti pyritään vapaaehtoiisiin kauppoihin, mutta myös lunastaminen on mahdollista.

Ulkoilureittitoimitus kannattaa tehdä alueilla, joilla on useita maanomistajia. Pelkän ulkoilureitin toteuttamista varten ulkoilulain mukainen ulkoilureittitoimitus saattaa myös olla sopivampi tapa kuin asemakaava. Ulkoilulain mukaan kunta laatii ulkoilureittisuunnitelman, jonka vahvistaa Uudenmaan ELY-keskus. Ulkoilureittitoimitusta haetaan vahvistetun ulkoilureittisuunnitelman perusteella maanmittauspiirin maanmittaustoimistolta. Ulkoilureittitoimituksessa määrätään korvausten suorittamisesta.

Muilla kuin yhteisillä vesialueilla purojen omistaja on ympäröivän kiinteistön omistaja. Purojen kunnostamiseen tarvitaan maanomistajan lupa, jossa annetaan suostumus tehdä toimenpiteitä purouomassa.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Purokäytävälle laaditaan mitoitusohje, joka otetaan kaavoituksen lähtökohdaksi. [vesihuolto ja kaupsu]
- Jokien ja purojen yhteiset vesialueet hankitaan kaupungin omistukseen. [ypa]
- Ranta-alueiden asemakaavoittamista julkisiksi viheralueiksi edistetään. [kaupsu]
- Ulkoilureittitoimitusta käytetään reittien toteuttamisessa. [vay, ypa]

SUUNNITTELU JA RAKENTAMINEN

Kuntatekniikan keskuksen rakentamishjelmassa on varattu vuosittain Vantaan- ja Keravanjoen virkistyskäytön kehittämiseen noin 400 000 €, jotka on käytetty lähinnä uusien reittien ja valaistuksen rakentamiseen sekä näihin liittyviin maisemanhoitotöihin. Isommille hankkeille, kuten silloille on rakentamishjelmassa oma rahavaraus.

Vuoden 2003 yleissuunnitelman toteuttamista ovat hidastaneet mm. maanhankinnan ja asemakaavoituksen hitaus, valitukset mm. silta- ja reittisuunnitelmista, liian alaiset rahavaraukset, pohjarakentamisen vaativuus ja siltainsinöörin puuttuminen. Lisäksi viheralueet on rakennettu kokonaisuutena valmiiksi eikä pelkästään reittejä kuten yleissuunnitelmaa laadittaessa ajateltiin. Tämän työn liitteeksi on laadittu tavoiteohjelma yleissuunnitelman toteutumatta olevien reittiosuoksien toteuttamiselle.

Purojen virkistyskäytön kehittämiseen liittyen on laadittu yleissuunnitelmat mm. Mätäojalle, Kylmäojalle ja Korson Ankkapuistoon Rekolanojan varrelle.

Viheralueyksikön suunnitteluohjelmassa on parhaillaan monia jokiin ja puroihin liittyviä kohteita, joista esimerkkinä Keravanjoella Matarinpuiston silta ja reitit, Tikkurilan jokiranta sekä Satomäenranta ja Karhuranta, Vantaanjoella Etelä-Ylästön puistot, Kylmäojalla Epinkoskenpuisto, Lipstikkaojalla Lipstikanpuisto ja Krakanojalla Tuulensuunpuisto. Rakentaminen on käynnissä tai käynnistymässä muun muassa seuraavissa puroihin ja jokiin liittyvissä kohteissa: Mätäojalla Vaskipellonpuisto, Keravanjoella Muinaispuisto ja Rekolanojalla Korson Ankkapuisto.

Vuonna 2016 valmistui purojen kunnostusohjelma. Pienvesien kunnostamiseen on varattu 50 000 €/ vuosi vuodesta 2017 eteenpäin.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Investointiohjelmaan varataan riittävä rahoitus reittien ja niihin liittyvien siltojen toteuttamiselle. [vay]
- Ulkoilureittejä toteutetaan laaditun yleissuunnitelman sekä tavoiteohjelman mukaisesti. [vay]

KUNNOSSAPITO JA TALKOOTOIMINTA

Puro- ja jokialueisiin liittyä erilaisia kunnostus-, siivous- ja kasvillisuuden hoitoon liittyviä tarpeita. Vesialueisiin kohdistuu monenlaisia intressejä eikä niillä ole Vantaalla yhtä isäntää. Vantaan kaupungilla viheralueyksikkö vastaa rantapuistojen, ulkoilureittien ja metsäalueiden hoidosta, liikuntapalvelut kalastus- ja uimarantapalveluiden kunnossapidosta sekä ympäristökeskus luonnonsuojelualueista.

Virtavesien ranta-alueita hoidetaan metsä- ja luonnonhoitosuunnitelmien mukaan. Vantaan kaupungin viheralueyksikössä on käynnissä uuden metsä- ja luonnonhoitosuunnitelman

laatiminen seuraavalle 10-vuotiskaudelle. Työn aluksi on laadittu metsän- ja luonnonhoidon periaatteet. Viheralueiden kunnossapitoa ohjaava hoitoluokitus perustuu Viheralueiden hoito VHT 14 - Hoidon laatuvaatimuksiin. Rakennetuille puistoalueille on laadittu myös erillisiä maisemanhoitosuunnitelmia. Käynnissä olevassa peltojen ja niittyjen maisemanhoitosuunnitelman laatimisessa otetaan myös kantaa avoimien alueiden keskellä kulkevien vesistöjen maisemanhoitoon.

Vantaalle on valmistunut vuonna 2015 kasvillisuuden käytön periaatteet, jossa joki- ja purovarsien kasvillisuuden hoidon ja kehittämisen tavoitteita ovat: korostetaan joki- ja purovarsien vaihtelevuutta ja moni-ilmeisyyttä, säilytetään olemassa olevaa puustoa ja pensaikkoja uomien varsilla, kasvilajivalinnoissa lähtökohtana on kohteen sijainti sekä ympäröivä miljö, suositetaan ensisijaisesti luonnonmukaista, paikalle luontaista lajistoa ja rajoitetaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Jokien ja purojen varsien maisemanhoidon suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto-, kulttuuri- ja virkistyskäyttöarvot. Monivuotisen ja kerroksellisen kasvillisuuden peittämällä suojavyöhykkeillä voidaan vähentää ympäröiviltä maa-alueilta tulevaa ravinteiden huuhtoutumista vesistöön sekä suojata vesistöjä veden liialta lämpenemiseltä. Ekologian kannalta tärkeintä on suosia monikerroksellista ja lajirikasta kasvillisuutta. Kulttuurimaisema-alueilla myös perinnebiotoopeilla on lajistoa rikastava vaikutus. Puustoa ja kasvillisuutta hoidetaan niin että ympäristöstä ja maisemasta muodostuu vaihtelevaa. Sillan ylittäjälle tai ulkoilureitin käyttäjälle annetaan mahdollisuus virtavesiluonnon kokemiseen avaamalla sopivista paikoista näkymiä vesistöön. Erityisen merkittäviltä alueilta laaditaan erillinen hoitosuunnitelma ja/tai tehdään monialaisen asiantuntijaryhmän yhteinen maastokatselmus kohteeseen.

Pääkaupunkiseudun yhteisten siivoustalkoiden (4.4.-29.5.2016) tiedotteen yhteydessä kannustettiin järjestämään siivous- ja vieraslajien kitkentätalkoita purojen ja muiden vesistöjen lähiympäristössä. Talkoista pyydettiin ennakkoilmoittautuminen viheralueyksikköön. Lisäksi talkoolaisille lainattiin tarvittaessa työvälineitä ja toimitettiin jätteet pois sovitusta paikasta. Vieraslajitalkoista kerrottiin ympäristökeskuksen internetsivuilla.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys pyrkii kehittämään ja parantamaan jokivarren virkistyskäyttöä ja viihtyvyyttä Jokitalkkari-hankkeen avulla. Yhdistys koordinoi hanketta, joka ajoittuu vuosille 2014 – 2016. Tänä aikana toimenkuvaa ja työtehtäviä testataan ja kehitetään kysyntää ja tarpeita vastaavaksi. Jokitalkkari toimii Vantaanjoen vesistöalueella pääosin virtavesiin liittyvissä tehtävissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankkeen aikana on osallistuttu lasten ongintatapahtumiin, suunniteltu ja rakennettu lasten ja nuorten onkikohteita, inventoitu ja kunnostettu lohikalojen lisääntymisalueita, otettu kalanäytteitä hoitokalastussaaalista, suoritettu kalastusenvälvontaa, kunnostettu luontopolkuja, ylläpidetty melontareitistöä, siistitty jokivarren roskia sekä merkitty luonnonsuojelualueita maastoon. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten viranomaisien, Vantaanjoen, Helsingin ja Lopen kalastusalueiden sekä alueiden eri osakaskuntien kanssa. Myös vesistöalueen kuntien ympäristö- ja liikunta- sekä puistopuolen sekä melontajärjestöjen

ja vapaa-ajan kalastajien kanssa toimitaan yhdessä. Hankkeen toteutusta ja edistymistä ohjaavat vesiensuojeluyhdistys ja Vantaanjoki-neuvottelukunta.

Teemavuoden aikana ympäristökeskukseen palkattiin kaksi kesätyöntekijää purotalkkareiksi, joiden tehtävänä oli selvittää virtavesien kunnostuskohteita, toteuttaa niitä sekä järjestää talkoita. Kesän aikana järjestettiin kuudet talkoot, joista neljä oli iltaisin järjestettyjä asukastalkoita (Kylmäoja, Vantaankoski, Kormuniitynoja sekä Tuusulanjoki). Lisäksi järjestettiin kutusoraikotalkoot Kylmäojalle yhteistyössä Koisorannan palvelukeskuksen kanssa sekä jättipalsamin kitkentätalkoot Rajakylän Rimapuistossa yhdessä paikallisen asukasyhdistyksen kanssa. Pääsääntöisesti talkoissa oli 10-15 osanottajaa. Purotalkkarit tekivät erilaisia toimenpiteitä noin kymmenellä purolla. Näistä pääosa painottui Kylmä-, Kormuniityn- sekä Rekolanojalle.

Kitkentätalkoot [kuva: Vantaan kaupunki]

Kutusoraikkoja tehtiin 20 kpl, roskia puroista poistettiin arviolta noin seitsemän tonnia, rytöjä avattiin noin 30-40 kpl ja jättipalsamia kitkettiin noin viisi tonnia. Purotalkkaritoiminnasta saatujen myönteisten kokemusten ansiosta toimintaa on tavoitteena jatkaa myös tulevina vuosina.

Purotalkkaritoiminnan kehittämis ehdotuksina esitettiin perehdyttämistä Vantaan vesistöjen yleiseen tilaan ja muihin lähtökohtiin, joiden avulla voi vastata asukkaiden kysymyksiin sekä suunnitella työskentelyä tehokkaammin. Paikallistuntemuksesta on myös etua purotalkkarin työssä. Purotalkkarien työntekoa helpottaisi satunnaisten apukäsien saaminen joihinkin työvoimaa vaativiin isoihin tehtäviin. Viime vuoden kokemuksia hyödyntäen on tarkoituksena laatia purotalkkareiden työlle tavoitteet ja toimintasuunnitelma. Purotalkkaritoiminnan koordinointi edellyttää jatkossakin kuntatekniikan keskuksen viheralueyksikön ja vesihuollon sekä ympäristökeskuksen ja liikuntapalveluiden yhteistyötä.

Purotalkkareiden lisäksi talkoita järjestivät Vantaan kaupungin työpaikat, kuten rakennusvalvonnan tarkastusjaosto Kormuniitynojalla, liikuntapalvelut Kylmäojalla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hallinnon väki Rekolanojalla ja ympäristökeskus Skalbölenojalla ja Mätäojalla. SKES huolsi vuosina 2014 – 2015 Krakanojaan rakennettuja kutusoraikkoja ja Virtavesien hoitoyhdistys osallistui Koisorannan palvelukeskuksen kutusoraikkotalkoiden suunnitteluun ja ohjaamiseen Kylmäojalla.

Liikuntapalveluiden kalaistutukset ja kalastuksenvälvonta jatkuvat entiseen tapaan. Liikuntapalvelut on osallistunut talkoilla toteutettavien taimenten kutusoraikkojen kunnostusten suunnitteluun ja ohjaukseen sekä hankkinut talkoissa tarvittavan kiviaineksen.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Vapaaehtoistyötä koordinoidaan yhdessä kuntalaispalveluiden kanssa. [työryhmä]
- Purotalkkaritoimintaa jatketaan. [työryhmä]
- Virtavesien kunnostustalkoita järjestetään yhteistyössä virtavesien hoitoon erikoistuneiden yhdistysten, vesiensuojeluyhdistyksen, asukasyhdistysten ja muiden tahojen kanssa. [työryhmä]
- Jokien ja purojen varsien maisemanhoidon suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto-, kulttuuri- ja virkistyskäyttöarvot. [vay, yke, kaupsu, museo]

RAHOITUS

ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueet myöntävät harkinnanvaraisia valtionavustuksia. Avustukset myönnetään valtionavustuslain (688/2001) perusteella. Vesien tilaa parantavien hankkeiden avustukset perustuvat myös valtioneuvoston asetukseen vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015). Asetuksessa on kerrottu mm. minkälaisiin hankkeisiin ja millaisiin kustannuksiin avustusta voidaan myöntää.

Hankkeen avustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

- 1) hankkeen kustannukset ovat kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin verrattuna
- 2) avustuksen saaja kykenee luotettavasti valvomaan avustuksen käyttöä, vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja toteutuksen jälkeisistä velvoitteista sekä huolehtimaan hankkeella saatavan hyödyn säilymisestä.

Avustuksen saamiseksi hakijan tulee yleensä olla esimerkiksi vesilain mukainen yhteisö, rekisteröitynyt yhdistys, vesialueen osakaskunta, kalastusalue tai kunta. Eduksi hankkeen avustamiselle on, jos se toteuttaa Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman. Avustusta on haettava ennen hankkeen toimenpiteiden aloittamista. Maksatus tapahtuu jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella.

Avustusta voidaan myöntää pääsääntöisesti enintään 50 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Avustusmäärään vaikuttavat hankkeella saavutettavat hyödyt, hankkeen kokonaiskustannukset, hankkeen muut avustukset ja käytettävissä olevat määrärahat. Usein avustusta on myönnetty vähemmän kuin 50 % kokonaiskustannuksista.

Muihin laajempiin hankkeisiin kuten Tikkurilankosken padon purkamiseen on mahdollista hakea myös maa- ja metsätalousministeriön rahoitusta. Myös EU:n rahoitusmahdollisuuksia on tarpeen selvittää.

TYÖRYHMÄN ESITYS

- Kaupungin virtavesien kunnostushankkeisiin haetaan valtion ja/ tai EU:n avustusta. [vesihuolto, vay]
- Yrityksiä kannustetaan osallistumaan kunnostushankkeisiin. [työryhmä]

TYÖRYHMÄ

Kuntatekniikan keskus: puistosuunnittelupäällikkö Hanna Keskinen (puheenjohtaja), maisema-arkkitehti Petra Tammisto (sihteeri), suunnitteluinsinööri Anna Kyytinen

Kaupunkisuunnittelu: maisema-arkkitehti Anne Mäkyne ja maisema-arkkitehti Laura Muukka

Kaupunginmuseum: rakennustutkija Anne Vuojolainen

Yrityspalvelut: maankäyttötekniikko Jorma Hopponen

Ympäristökeskus: ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen

Viestintä: viestintäpäällikkö Milla Hamari, varajäsen viestintäsuunnittelija Jenni Marsio

Liikuntapalvelut: kalastustekniikko Markku Tiusanen

Raportin taittaja: suunnitteluassistentti Mia Kuivala

Toimenpiteiden vastuutahojen selitys:

vay=viheralueyksikkö, yke= Vantaan ympäristökeskus, kaupsu=kaupunkisuunnittelu,

ypa=yrityspalvelut, liipa==liikuntapalvelut, vesihuolto=vesihuollon yleissuunnittelu

LIITTEET

LIITE 1 Teemavuoden tapahtumakalenteri

LIITE 2 Reittien tavoiteohjelma

LIITE 3 Seudulliset tavoitereitit

LIITE 4 Valuma-aluekartta

LIITE 1

PUROJEN JA JOKIEN VANTAA 2016 –TAPAHTUMAKALENTERI

TAMMIKUU

Työryhmän perustaminen

HELMIKUU

17.2. Ohjausryhmän kokous/ ympäristölautakunta

MAALISKUU

3.3. Teemavuosi ja Itämerihaaste kaupunginvaltuuston infossa

9.3. Tikkurilan jokirannan maisema-arkkitehtuurikilpailun tulosten julkistaminen

16.3. Ympäristölautakunta hyväksyi toimintasuunnitelman

HUHTIKUU

19.4. Rakennusvalvonnan talkoot Kormuniitynojalla

20.4. Pääkaupunkiseudun pienvesitapaaminen, Sinikka Rantalaisen esitelmä

26.4. Vesiensuojeluyhdistyksen seminaari, Markku Tiusasen esitelmä

4.4. Pääkaupunkiseudun siivousviikot alkoivat

27.4. Ympäristökeskuksen siivoustalkoot Mätäojalla

TOUKOKUU

4.5. Jokien äärellä -yleisöopastus kaupunginmuseolla, toistui joka kuun ensimmäinen keskiviikko

11.5. Kaupungin ja Maton johtoryhmän siivoustalkoot Keravanjoella

12.5. Purosiivoustalkoot Rekolanojalla, Talkooporukka: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan hallinto, 14 hlöä.

15.5. Myllypäivä Kirkonkylänkoskella, Vantaa- seura ja VHSV

18.5. Teollisuus virran viemänä, kävelykiertä Tikkurilan jokirannassa, kaupunginmuseo

21.5. Maailman vaelluskalapäivä

23.5. Sopimus puroluonto lyhytelokuvan tilaamisesta

25.5. KUVES-seminaari Heurekaassa, Hanna Keskinen esitelmä

30.5. Kuvakisa tunnustatko puro- ja jokimaisemat päättyi

KESÄKUU

6.6. Purotalkkarit aloittivat

10.6. Koisonrannan palvelukeskuksen purokunnostustapahtuma Kylmäojalla

13.6. Asukastilaisuus Tikkurilankoskesta, Vantaa-Info

15.6. Maton tulevaisuuspäivä Håkansbölessä

HEINÄKUU

21.7. Ympäristökeskuksen henkilökunnan jättipalsamitalkoot Mätäojalla

27.7. Purotalkoot Kylmäojalla Ilolan Nietospuistossa, purotalkkarit

ELOKU

9.8. Purotalkoot Vantaankoskella, purotalkkarit

11.8. Purotalkoot Hakunilan Kormuniitynojalla, purotalkkarit

23.8. Työryhmän retkipäivä Imatralle ja Vaalimaalle

24.8. Talkoot Tuusulanjoella, purotalkkarit

SYYSKU

7.9. Kutusoraikkojen puhdistustalkoot ja puronvarsien roskien keruuta Krakanojalla, SKES

LOKAKUU

3.10. Tikkurila-Jokiniemi jokikävelyreitti valmistui

12.10. ohjausryhmän kokous/ ympäristölautakunta, tilannekatsaus ja purojen kunnostusohjelman esittely

MARRASKUU

8.11. Purojen kunnostusohjelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa

8.11. Tikkurilankosken yleissuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa

30.11. Traileri puroluontofilmistä

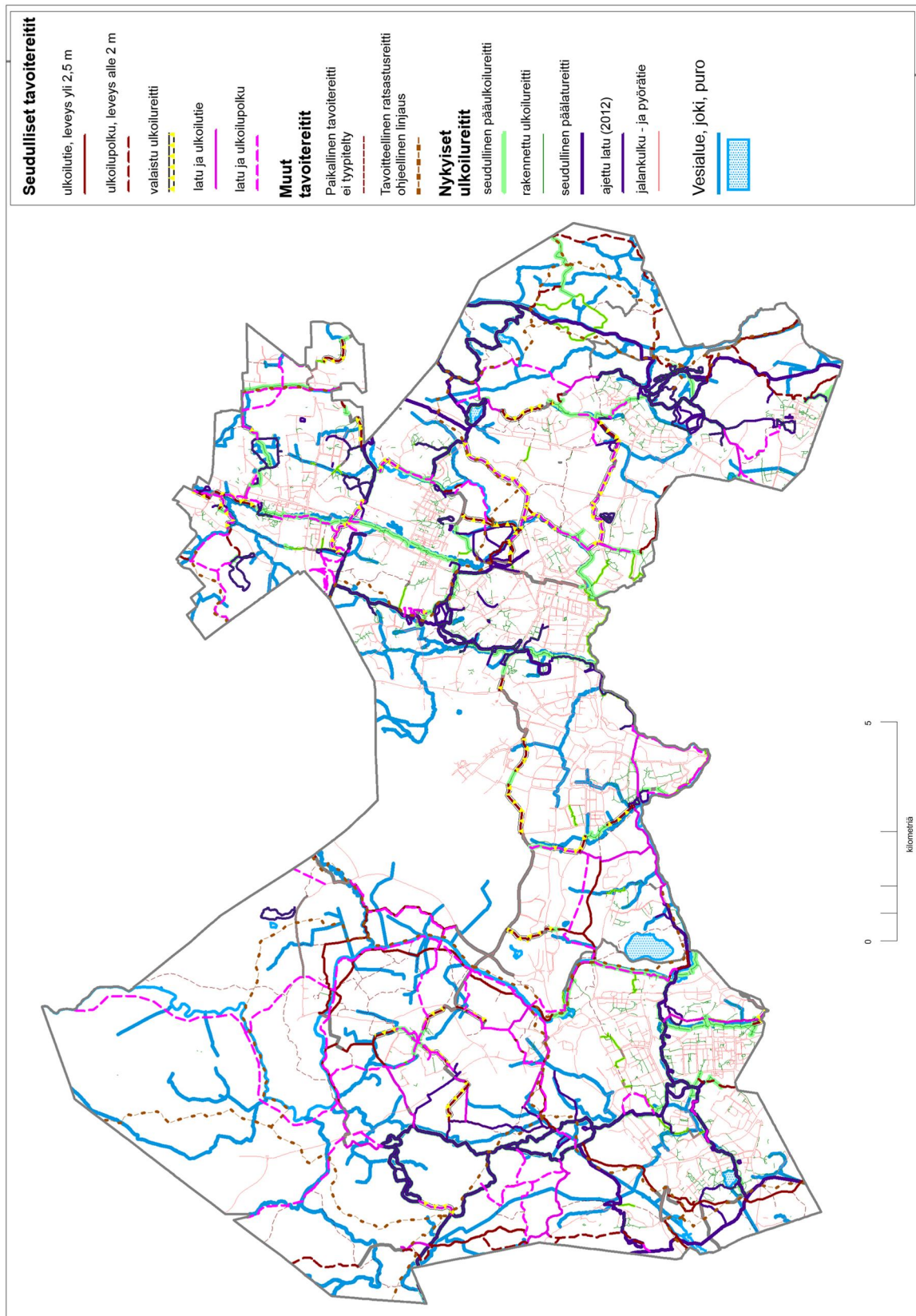
JOULUKUU

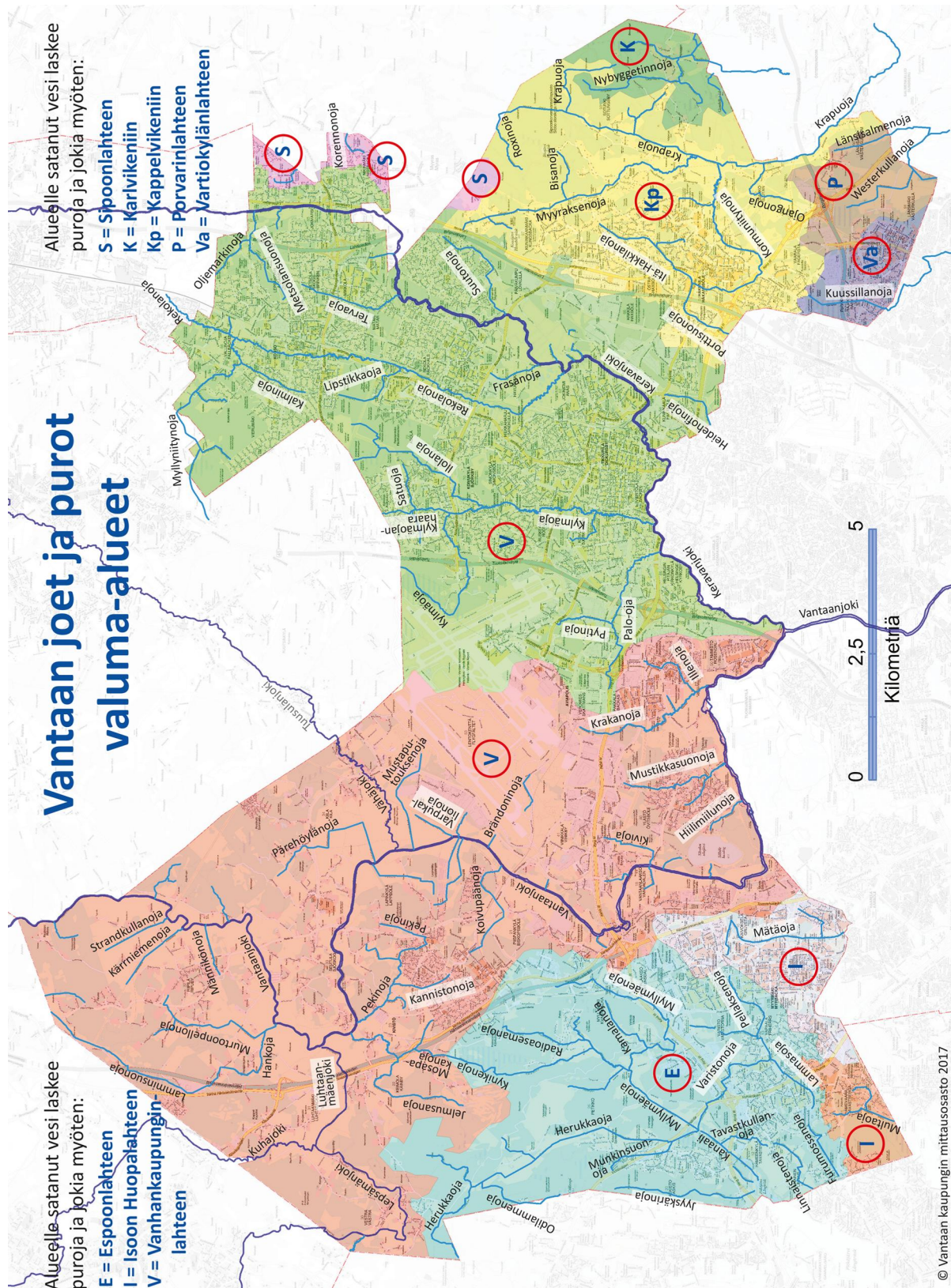
Kirkonkylä-Vantaankoski ja Mätäojan varren jokikävelyreitit valmistuivat

LIITE 2 JOKIREITISTÖN TAVOITEOHJELMA

REITTIJAKSO/ MUU HANKE	KAUPUNGINOSA	PITUUS	LEVEYS	VALAISTUS	HINTA	MAANOMISTUS	LUOKKA (I, II, JA III)
REITIT JA SILLAT							
Rauskukuja-Kimalaisen rantapuisto	Nikinmäki	550	3,5	kyllä	165000	osittain kaupungin	II
Sipoon reitit							II
Matarinpuiston rantapolut	Matari	850	1,5	ei	127500	kaupungin	I
Matarinkosken silta ja yhteys Joukontielle	Rekola	115	4	kyllä	434500	osittain kaupungin	I
Matarinkosken silta- Laurintie	Päiväkumpu	500	3,5	kyllä	150000	kaupungin	I
Matarinkosken silta- Laurintie	Päiväkumpu	500	1,5	ei	75000	kaupungin	I
Matarinkosken silta - Sipoon raja	Päiväkumpu	700	3,5	kyllä	210000	osittain kaupungin	II
Matarinkosken silta - Sipoon raja	Päiväkumpu	700	1,5	ei	105000	osittain kaupungin	II
Laurintie-Peijaksentie	Päiväkumpu	200		lisäys	16000	kaupungin	II
Rekolanrannan reitti	Päiväkumpu	500	3,5	kyllä	150000	osittain kaupungin	II
Rekolanrannan silta	Rekola			kyllä	400000	osittain kaupungin	II
Peijaksentie-Koivukylänväylä	Päiväkumpu	1200		lisäys	96000	osittain kaupungin	II
Hanabölenkoski-Koivukylänväylä	Havukoski	550	1,5	ei	44000	kaupungin	I
Koivukylänväylän alitus	Havukoski/ Päiväkumpu			ei	100000	valtion	I
Sahamäentie-Koivukylänväylä	Päiväkumpu	200	3,5	ei	40000	yksityisen	II
Koivukylänväylä-Ohratie	Havukoski	1300	1,5	ei	195000	yksityisen	I
Koivukylänväylä- Valkoisenlähteentie	Hakkila	2200	3,5	ei	440000	osittain kaupungin	I
Hanabölen silta	Havukoski		4	ei	400000	yksityisen	I
Karhuranta-Tikkurilantie	Jokiniemi	700	3,5	kyllä	210000	osittain kaupungin	I
Valkoisenlähteentie -Tikkurilantie	Hakkila	650	3,5	ei	130000	osittain kaupungin	I
Tikkurilantien alitus	Jokiniemi		3,5	kyllä	100000	kaupungin	I
Muinaispuisto	Jokiniemi	150	3,5	kyllä	45000	kaupungin	I
Kielotien alitus	Viertola		3	kyllä	150000	kaupungin	I
Kirkonkylänkoski-Kirkonkylänpolku	Tammisto	1200	3,5	kyllä	360000	osittain kaupungin	II
Kirkonkylänpolku-Tapaninkyläntie	Tammisto	600	3,5	kyllä	180000	kaupungin	II
Tammistonpolku- Kartanonkosken liikuntapuisto	Tammisto/ Pakkala	520	3,5	kyllä	156000	osittain kaupungin	I
Krakanojan silta	Pakkala		4	kyllä	300000	yksityisen	I
Krakanoja-Jokitie, sis. Mustikkasuonojan sillan	Ylästö	2500	3,5	ei	650000	osittain kaupungin	I
Niskalan silta	Ylästö		4	ei	500000	osittain kaupungin	I
Pitkäkosken Is-alue-Silvolantie	Ylästö	650	3,5	ei	130000	kaupungin	I
Silvolantie-Silvolan silta	Ylästö	900	3,5	ei	180000	osittain kaupungin	II
Silvolan silta	Vantaanlaakso		4	ei	500000		II
Silvolan silta-Ylästöntie	Vantaanlaakso	1700		lisäys	136000	kaupungin	II
Martinkylänranta	Vantaanlaakso	750	3,5	ei	150000	kaupungin	I
Kehä III- Vantaanpuiston silta	Viinikkala	400	3,5	ei	80000	yksityisen	I
Vantaanpuiston silta	Viinikkala		4	ei	500000	yksityisen	I
Vantaanpuiston silta-Tikkurilantie	Piispankylä	1800	3,5	ei	360000	osittain kaupungin	I
Tikkurilantie-Lapinniityn ryhmäpuutarha	Lapinkylä	1700	3,5	ei	340000	osittain kaupungin	II
Lapinkylän ryhmäpuutarha-Getbacka	Lapinkylä	2000	3,5	ei	400000	osittain kaupungin	III
Koivupään silta	Lapinkylä		4	ei	500000	kaupungin	III
Koivupään silta-Katriinantie	Viinikkala	350	3,5	ei	70000	kaupungin	III
Katriinansilta	Seutula		4	ei	500000	osittain kaupungin	III
Katriinansilta-Riipiläntie	Seutula	900	3,5	ei	180000	osittain kaupungin	III
Riipiläntie-Tapola	Kivistö	2100	3,5	ei	420000	osittain kaupungin	III
				YHTEENSÄ	10375000		
MUUT VIRKISTYSKÄYTTÖHANKKEET							
Keravanjoen uimarantojen kehittäminen					100000		II
Tikkurilankoski	Jokiniemi/ Kuninkaala				900000	kaupungin	I
Tikkurilan jokiranta, sis. Vernissan ja Silkin sillat	Tikkurila/ Jokiniemi/ Kuninkaala			kyllä	4000000	osittain kaupungin	I
Kirkonkylänkoski	Helsingin pitäjän kirkonkylä				500000	osittain kaupungin	II
Tammistonrannan kanoottilaituri	Tammisto				50000	kaupungin	I
Vantaanjoskien pato ja rantojen reitit					500000		II
Vantaanjoen uimapaikka					500000		III
Kanoottilaiturit					150000		II
				YHTEENSÄ	6700000		

LIITE 3 SEUDULLISET TAVOITEREITIT

21 § Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden myynti/ Lujatalo Oy

VD/8483/10.00.01.05/2015

HP/AV-P/JB

Esitetään myytäväksi Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeet. Yhtiö omistaa Kivistön tontin 23150/1, johon Lujarakennus Oy:llä on suunnitteluvaraus.

Kaupunginhallitus on antanut 18.11.2013 § 26 Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava-alueelta suunnitteluvarauksen Lujatalo Oy:lle 18 000 k-m²:lle asuntorakennusoikeutta. Kaupunginhallitus päätti 26.10.2015 § 33 jatkaa Lujatalon suunnitteluvarausta 31.12.2021 saakka. Samalla päätettiin, että mikäli asemakaava ja/tai asemakaava-alueen katusuunnitelmat eivät ole lainvoimaisia 31.5.2016 mennessä, niin suunnitteluvarauksen jatkamisesta neuvotellaan erikseen Lujatalo Oy:n kanssa. Rakentamisen alkaminen on viivästynyt Lujatalosta johtumattomista syistä, koska asemakaava on kuulutettu voimaan vasta helmikuussa 2017.

Kaupunginhallitus päätti 26.10.2015 § 33 tarkentaa suunnitteluvarauksen koskevan korttelin 23150 tonttia 1 ja korttelin 23151 tulevaa tonttia 1.

Asemakaavan toteuttamisen kannalta on katsottu tarkoituksenmukaiseksi laatia alueelle toteuttamissopimus, jossa sovitaan kaupungin ja Lujatalo Oy:n välisistä velvoitteista. Ne koskevat mm. asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoja, määräälojen ja Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden luovutusperiaatteita, rakentamisen aikataulua, rakentamisvelvoitteita ja sopimussakkoja, alueen pysäköintijärjestelyjä, kunnallistekniikan toteuttamista ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää.

Toteuttamissopimuksessa on pyritty monipuoliseen asuntorakenteeseen. Sopimusalueelle osoitetaan vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa (27,8 %), valtion tukemaa lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantoa (24,7 %) ja asumisoikeustuotantoa (21,9 %). Loppuosuus rakennusoikeudesta (25,6 %) voidaan käyttää joustavasti asuntomarkkinatilanteen mukaisesti joko vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon tai valtion tukemaan lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantoon. Kaikkien asuntorakentamiskohteiden on oltava rakenteilla viimeistään kuuden vuoden kuluttua asemakaavan voimaantulosta 1.2.2017. Toteuttamissopimus on esityslistalla omana asiakohtanaan.

Tontin 23150/1 asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 12 935 k-m². Tontin omistaa kaupungin omistama yhtiö Asunto Oy Vantaan Punasafiiri. Kiinteistö Oy Vantaan Erikas on jakautunut yleisjaoston 13.4.2015 antaman suostumuksen mukaisesti ja jakautumisessa perustetut yhtiöt on rekisteröity 26.8.2016. Asunto Oy Vantaan Punasafiiri on yksi em. jakautumisessa perustetuista yhtiöistä.

Allekirjoitettavan toteuttamissopimuksen mukaisesti Lujatalolle myydään Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekanta. Sopimuksen mukaan myyntipäätöksessä otetaan huomioon se, että Kivistön keskustan aloituskortteleissa Lujatalo Oy sai lopulta vähemmän rakennusoikeutta kuin alkuperäisessä jakoehdotuksessa oli sovittu. Tästä syystä hinnoittelussa käytetään alkuperäisen rakennusoikeuden osuuden osalta (6 750 k-m²) kyseisessä jakoehdotuksessa aiemmin sovittua rakennusoikeuden myyntihintaa, joka on 371 €/k-m² (ARA +10%). Loppuosuuden osalta (6 185 k-m²) käytetään alueen käypää hintaa, joka on 510 €/k-m².

Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekannan myynnissä noudatetaan kaupungin ja Lujatalo Oy:n välillä allekirjoitettavan toteuttamissopimuksen ehtoja ja soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n 29. kohdan mukaan osakkeiden myymisestä päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 21

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään myydä Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Punasafiirin (Y: 2753275-2) koko osakekanta seuraavin ehdoin:

- kauppahinta on 5 658 600 euroa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat.
- yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23150 tontin 1 rakentamisessa on noudatettava kaupungin ja Lujatalo Oy:n ja välillä allekirjoitettavan toteuttamissopimuksen ehtoja ja soveltuvien osin kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja.
- jätteen putkikeräysjärjestelmän osalta noudatetaan kaupungin ja Lujatalo Oy:n ja välillä allekirjoitettavan toteuttamissopimuksen ehtoja ja kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja.
- yhtiön omistaman Kivistön korttelin 23150 tontin 1 rakentaminen on aloitettava vuoden 2017 loppuun mennessä ja 80 % tontin kerrosalasta on toteutettava vuoden 2022 loppuun mennessä
- Lujatalo Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa

Liite:

- Kartta, yhtiön omistama tontti

Täytäntöönpano: Yrityspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

yrityspalvelujohtaja vs. Armi Vähä-Piikkiö, puh 839 24253, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

KOHTEEN SIJAINTI

AS.OY VANTAAN PUNASAFIIRIN
OMISTAMA TONTTI

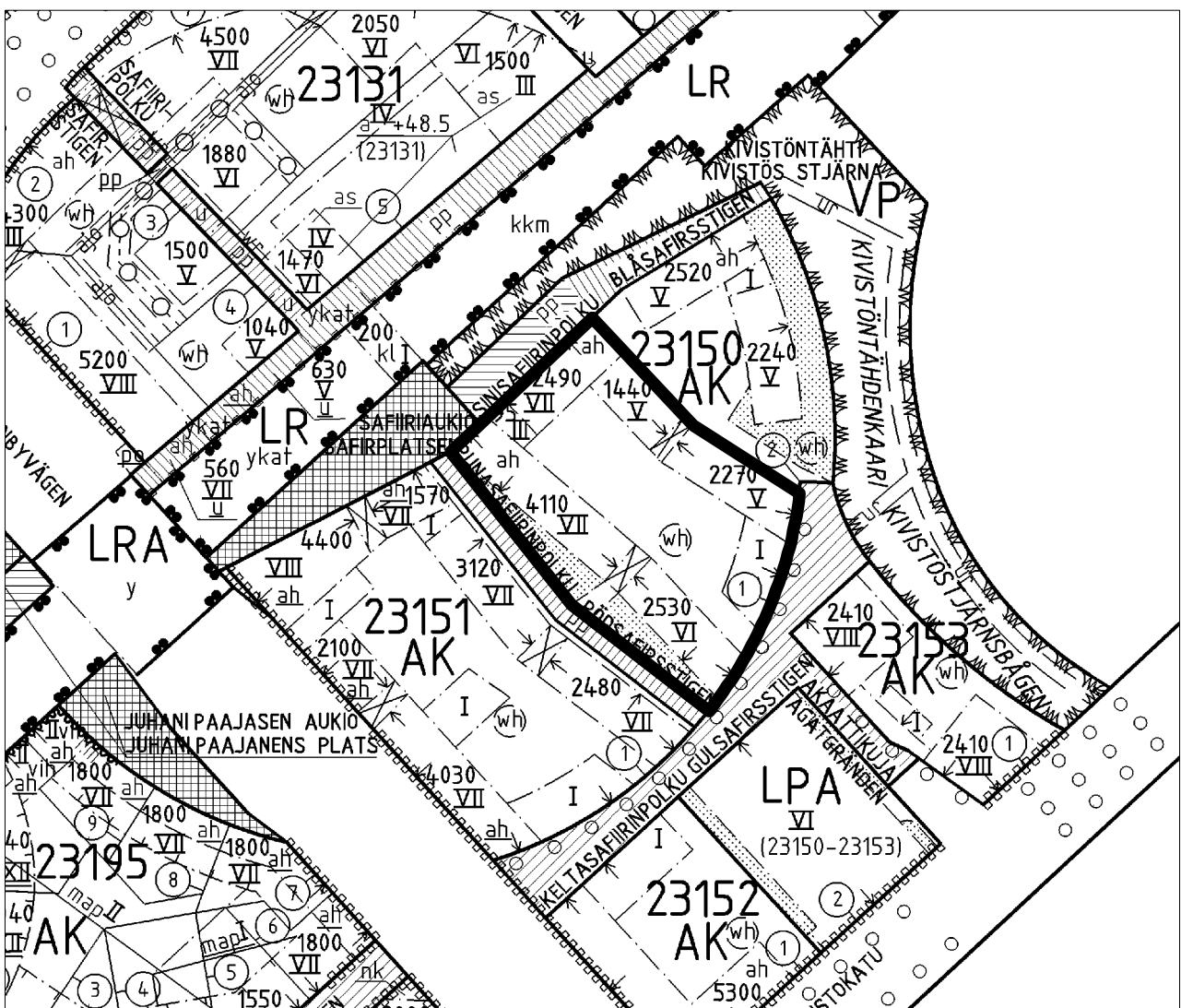
YPA / KK

Kaupunginosa : KIVISTÖ (23)

Kylä : Lapinkylä (409)

Tontti: 92-23-150-1

1 : 20 000

1 : 2 000

22 §

Maa-alueiden vaihto Vantaan Länsisalmessa ja Helsingin Salmenkalliossa / Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki

VD/3600/10.00.01.00/2017
HP/KK/AV-P/JK/ET/JB

Esitetään päätettäväksi maa-alueiden vaihto, jolla Helsingin kaupunki luovuttaa Vantaan kaupungille noin 2,73 hehtaarin suuruisen määräalan tilasta 92-410-1-61 Länsimaa. Vantaan kaupunki puolestaan luovuttaa Helsingin kaupungille noin 2,73 hehtaarin suuruisen määräalan tilasta 91-417-13-53 Nikuksen kulma. Vaihdettavat maa-alueet vastaavat arvoiltaan toisiaan eikä vaihdosta suoriteta välirahaa.

Vaihdon kohteet:

Helsingin kaupunki luovuttaa Vantaan kaupungille kahdesta erillisestä palstasta muodostuvan noin 2,73 hehtaarin suuruisen määräalan tilasta 92-410-1-61 Länsimaa Länsisalmen kylässä (Vaaralan ja Ojangan kaupunginosaa). Vaihdon kohde on osoitettu liitekartassa. Vaihdon kohteena olevan määräalan suurempi palsta on varattu Speed Group Oy:lle rekkojen levähdysalueen ja siihen liittyvien palvelujen suunnittelua varten (Helsingin kaupunginhallitus 15.6.2015 § 24). Palsta on yleiskaavan mukaista teollisuus- ja varastoaluetta (T) ja raideliikenteen aluetta (purettu Heli-radan varaus). Alueella on vireillä asemakaavan nro 930400 laatiminen. Pienempi palsta on asemakaavan mukaista suojaviheraluetta (EV) ja katuja. Vaihhdossa Vantaan kaupungin saamat maa-alueet rajoittuvat Vantaan kaupungin omistamiin kiinteistöihin.

Vantaan kaupunki luovuttaa Helsingin kaupungille noin 2,73 hehtaarin suuruisen määräalan tilasta 91-417-13-53 Nikuksen kulma Helsingin Salmenkalliossa. Vaihdon kohde on osoitettu liitekartassa. Vaihdon kohde sijaitsee ns. Västerkullan kiilan alueella, joka liitettiin Helsinkiin osakuntaliitoksessa 1.1.2009. Vaihdon kohteena olevalla määräalalla on vireillä Östersundomin yleiskaavan laatiminen. Vaihdon kohteena olevalla määräalalla ei ole voimassa asemakaavaa eikä vireillä asemakaavan laatimista.

Vaihdon kohteet ovat rakentamattomia.

Väliraha ja hinnoittelun periaatteet:

Vaihdettavat maa-alueet vastaavat arvoiltaan toisiaan eikä vaihdossa suoriteta välirahaa puolin eikä toisin. Vaihdettavat maa-alueet hinnoitellaan yleiskaavassa rakentamiseen osoitetuina alueina, jonka käypä yksikköhinta kyseisellä alueella on n. 10 e / m². Vastaavaa yksikköhintaa on käytetty esimerkiksi maantieteellisesti vaihdon kohteita lähelle sijoittuvan Kehä III:n maantietoimituksen tnro 2014-466371 maapohjakorvauksissa. Helsingin kaupungin luovuttaman maa-alueen arvo on siten 273 000 euroa ja Vantaan kaupungin luovuttaman maa-alueen arvo on 273 000 euroa.

Vaihdon tarkoituksenmukaisuus:

Vantaan Vaaralaan Kehä III:n ja Porvoonväylän kainaloon suunnitellaan ns. rekkaparkkia. Vantaan kaupunki on antanut Speed Group Oy:lle suunnitteluvarauksen rekkojen levähdysalueen ja siihen liittyvien palveluiden suunnittelua varten Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä 92-410-13-25, 92-410-1-46 ja 92-410-1-66 muodostuvalle noin 4,2 ha:n alueelle 31.12.2017 asti (Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta 14.9.2015 § 26). Helsingin kaupunginhallitus on 15.6.2015 § 24 antanut vastaavanlaisen suunnitteluvarauksen Speed Group Oy:lle vaihdon kohteena olevalle noin 2,1 hehtaarin suuruiselle alueelle kiinteistöistä 92-410-1-61. Vaihdon myötä rekkaparkiksi suunniteltu alue ja Speed Group Oy:lle varatut kiinteistöt ovat kokonaan Vantaan kaupungin omistuksessa, joka tekee hankkeen suunnittelusta sujuvampaa.

Vantaan kaupungin luovuttama määräala tilasta 91-417-13-53 sijaitsee Helsingin kaupungin alueella. Vantaan kaupungilla ei ole syytä omistaa ulkokunnissa sijaitsevia kiinteistöjä kuin erityistapauksissa, joten kyseisestä maa-alueesta voidaan luopua.

Vaihdettavat maa-alueet vastaavat likimääräisesti arvoiltaan toisiaan. Vantaan kaupungin luovuttama määräala tilasta 91-417-13-53 on vireillä olevassa Östersundomin yleiskaavan 9.12.2014 päivityssä kaavaehdotuksessa osoitettu tehokkaaksi kerrostalovaltaiseksi alueeksi. Näin toteutuessaan Vantaan kaupungin Helsingin kaupungille luovuttama maa-alue olisi pelkästään yleiskaavaa tarkastelemalla arvokkaampi kuin Helsingin kaupungin Vantaan kaupungille luovuttama maa-alue, joka on voimassa olevan yleiskaavan mukaista T-aluetta ja vireillä olevan Östersundomin

yleiskaavaehdotuksen mukaista elinkeinotoiminnan aluetta. Östersundomin yleiskaavan kaavamerkintä tilan 91-417-13-53 osalta tulee kuitenkin suurella todennäköisyydellä muuttumaan, kun uutta yleiskaavaehdotusta laaditaan parhaillaan Natura-arvioinnin pohjalta. Natura-arviointiin liittyvät linjaukset eivät puolla tehokasta asuntorakentamista Itäväylän eteläpuolisille alueille. On myös huomioitava, että Vantaan kaupungin luovuttama maa-alue on rakennettavuudeltaan heikkoa savikkoa.

Vaihdon kohteena olevilla alueilla ei ole pientä osaa lukuun ottamatta asemakaavaa, jonka vuoksi vaihto tulee käsitellä kaupunginvaltuustossa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 17

Yrityspalvelujohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Helsingin kaupungin kanssa edellä esitetyn mukaisen maa-alueiden vaihdon, jolla Helsingin kaupunki luovuttaa Vantaan kaupungille noin 2,73 ha:n suuruisen määräalan tilasta 92-410-1-61 ja Vantaan kaupunki luovuttaa Helsingin kaupungille noin 2,73 ha:n suuruisen määräalan tilasta 91-417-13-53. Kummankin vaihtokohteen arvo on 273 000 euroa, eikä maanvaihdesta makseta välirahaa.
- b) Yrityspalveluilla on oikeus tehdä lopulliseen vaihtokirjaan teknisluonteisia tarkistuksia.
- c) Mikäli päätösten mukaista vaihtokirjaa ei ole allekirjoitettu 30.9.2017 mennessä, raukeaa tätä vaihtoa koskevat päätökset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Helsingin kaupungin kanssa edellä esitetyn mukaisen maa-alueiden vaihdon, jolla Helsingin kaupunki luovuttaa Vantaan kaupungille noin 2,73 ha:n suuruisen määräalan tilasta 92-410-1-61 ja Vantaan kaupunki luovuttaa Helsingin kaupungille noin 2,73 ha:n suuruisen määräalan tilasta 91-417-13-53. Kummankin vaihtokohteen arvo on 273 000 euroa, eikä maanvaihdesta makseta välirahaa,
- b) yrityspalveluilla on oikeus tehdä lopulliseen vaihtokirjaan teknisluonteisia tarkistuksia,
- ja
- c) mikäli päätösten mukaista vaihtokirjaa ei ole allekirjoitettu 30.9.2017 mennessä, raukeaa tätä vaihtoa koskevat päätökset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Liitekartta vaihdon kohteista

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

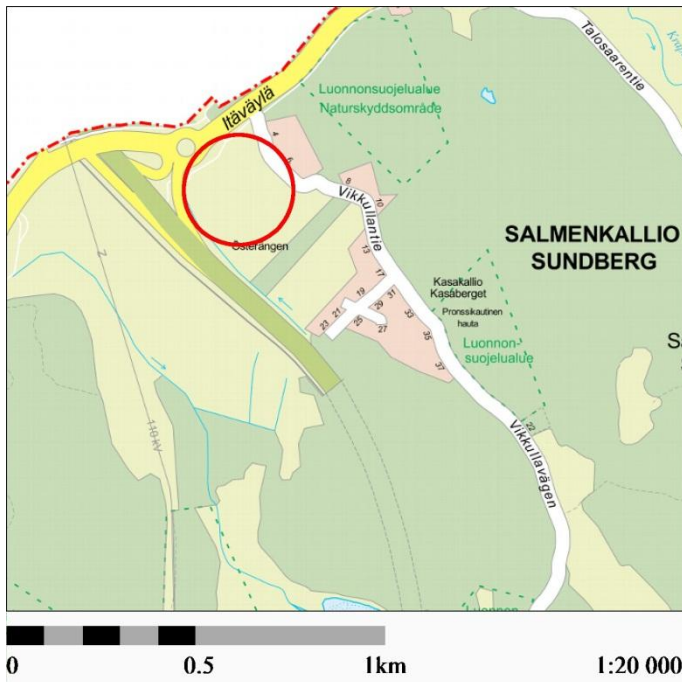
Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Jouni Kahila, puh. 09 839 20041, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTTEEN SIJAINTI

1/2

**MAA-ALUEIDEN VAIHTO /
Vantaan kaupunki ja
Helsingin kaupunki**

YPA/JK

**Kaupunginosa: SALMENKALLIO (56)
Vantaan kaupunki luovuttaa
n. 2,73 ha suuruisen määräalan
tilasta: 91-417-13-53**

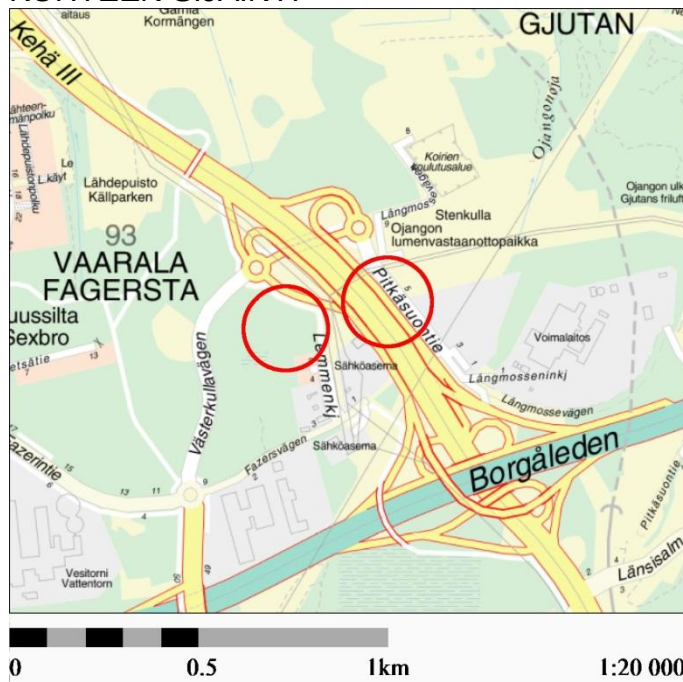

0 100 200m

1:4000

KOHTTEEN SIJAINTI

2/2

**MAA-ALUEIDEN VAIHTO /
Vantaan kaupunki ja
Helsingin kaupunki**

YPA/JK

**Kylä: LÄNSISALMI (410)
Helsingin kaupunki luovuttaa
n. 2,73 ha suuruisen määräalan
tilasta: 92-410-1-61**

0 100 200m

1:4000

23 § Tilusvaihto Kiilassa / Vekko Oy

VD/3609/10.00.01.00/2017
HP/KK/AV-P/TJ/ET/JB

Esitetään tehtäväksi tilusvaihtosopimus Vekko Oy:n kanssa. Tilusvaihdolla järjestellään Vantaan kaupungin ja Vekko Oy:n omistamia maa-alueita Kiilassa yhtenäisemmiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi kokonaisuuksiksi.

Tilusvaihto on kiinteistötoimitus, joka on mahdollinen vain tiettyjen kiinteistönmuodostamislain 8. luvussa määriteltyjen edellytysten vallitessa. Siinä kiinteistöjen kesken vaihdetaan alueita ja vaihdettavien alueiden arvojen tulee vastata toisiaan. Sen etuna on se, että koska kyseessä ei ole kiinteistön saanto, ei saantoon liittyvää varainsiirtoverovelvollisuuttakaan muodostu. Kunta luovutuksensaajana on tosin varainsiirtoverolain 10 §:n nojalla muutoinkin vapautettu veron suorittamisesta sen hankkiessa kiinteistöjä.

Vekko Oy ja Vantaan kaupunki omistavat useita kiinteistöjä Kiilassa niin, että ne sijaitsevat limittäin toisiinsa nähden ja tämä haittaa niiden systemaattista käyttöä ja kehittämistä. Tilusvaihdon tarkoituksena on muodostaa molemmille osapuolille yhtenäisempiä kokonaisuuksia. "Luonnollisina" rajoina tehtävissä vaihdoissa toimivat toisaalta alueella kulkevat suurjännitelinjat ja toisaalta suunnitellun maantien 152:n jatkeen ("Kehä 4") linjaus.

Tilusvaihdossa Vekko Oy luovuttaa kaupungille kiinteistön 92-418-8-71 kaikki alueet (n. 12,34 ha) ja määräalan kiinteistöstä 92-418-6-15 (n. 3,97 ha).

Kaupunki puolestaan luovuttaa Vekko Oy:lle määräalan kiinteistöstä 92-418-6-30 (n. 3,89 ha) ja määräalan määräalasta 92-418-9-20-M602 (n. 8,59 ha). Viimeksi mainittu määräala on jo lohkottu kiinteistöön 92-418-9-29 mutta toimitusta ei ole vielä tätä kirjoitettaessa rekisteröity.

Vaikka kaupungin saamat maa-alueet ovatkin suurempia kuin sen luovuttamat, ovat tilusvaihdot vastikkeettomia ja tilukset vastaavat arvoiltaan toisiaan. Tämän selittää se, että kiinteistöön 92-418-8-71 kohdistuu erilaisia voimansiirtolinjoista aiheutuvia käyttöoikeuden rajoituksia n. 4,0 hehtaarin alueelle.

Vaihdettavat alueet katselmoitiin osapuolten toimesta yhdessä 1.3.2017 ja tuolloin todettiin, ettei alueilla ole mitään erikseen huomioitavaa omaisuutta. Kuntatekniikan keskuksen metsätalousinsinööri ei nähty kaupungin luovuttamien alueiden puustolla arvoa. Kaupungin luovuttamaan alueeseen määräalasta 92-418-9-20-M602 kohdistuu aiemman omistajan metsänhakkuuehto, josta Vekko Oy on tietoinen.

Koska kaupungin puolelta on käytännössä kyse asemakaavoittamattoman maan luovuttamisesta, niin asiasta päättäminen kuuluu kaupunginvaltuustolle.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 18

Yrityspalvelujohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle päätettäväksi edellä esitetyn ja liitteenä olevan sopimusluonnoksen mukaisesti laadittava tilusvaihtosopimus, jolla Vantaan kaupunki ja Vekko Oy vaihtavat maa-alueita seuraavasti:

1. Vekko Oy luovuttaa kaupungille kiinteistön 92-418-8-71 kaikki alueet (n. 12,34 ha) ja määräalan kiinteistöstä 92-418-6-15 (n. 3,97 ha).

2. Kaupunki luovuttaa Vekko Oy:lle määräalan kiinteistöstä 92-418-6-30 (n. 3,89 ha) ja määräalan määräalasta 92-418-9-20-M602 (n. 8,59 ha).

Vaihdettavat alueet on esitetty liitteenä olevissa kartoissa.

Lisäksi oikeutetaan yrityspalvelut tekemään laadittavaan tilusvaihtosopimukseen teknisluonteisia tarkistuksia ja muutoksia.

Käsittely:

Jäsen Maija Vanhanen esitti asian hylkäämistä. Esitys ei saanut kannatusta

Päätös:

Hyväksyttiin esittelijän esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) päätettäväksi edellä esitetyn ja liitteenä olevan sopimusluonnoksen mukaisesti laadittava tilusvaihtosopimus, jolla Vantaan kaupunki ja Vekko Oy vaihtavat maa-alueita seuraavasti:
1. Vekko Oy luovuttaa kaupungille kiinteistön 92-418-8-71 kaikki alueet (n. 12,34 ha) ja määräalan kiinteistöstä 92-418-6-15 (n. 3,97 ha).
 2. Kaupunki luovuttaa Vekko Oy:lle määräalan kiinteistöstä 92-418-6-30 (n. 3,89 ha) ja määräalan määräalasta 92-418-9-20-M602 (n. 8,59 ha).
- Vaihdettavat alueet on esitetty liitteinä olevissa kartoissa, ja
- b) että oikeutetaan yrityspalvelut tekemään laadittavaan tilusvaihtosopimukseen teknisluonteisia tarkistuksia ja muutoksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liitekartta 1 (alueet, jotka Vekko Oy luovuttaa Vantaan kaupungille)
- Liitekartta 2 (alueet, jotka Vantaan kaupunki luovuttaa Vekko Oy:lle)
- Tilusvaihtosopimusluonnos

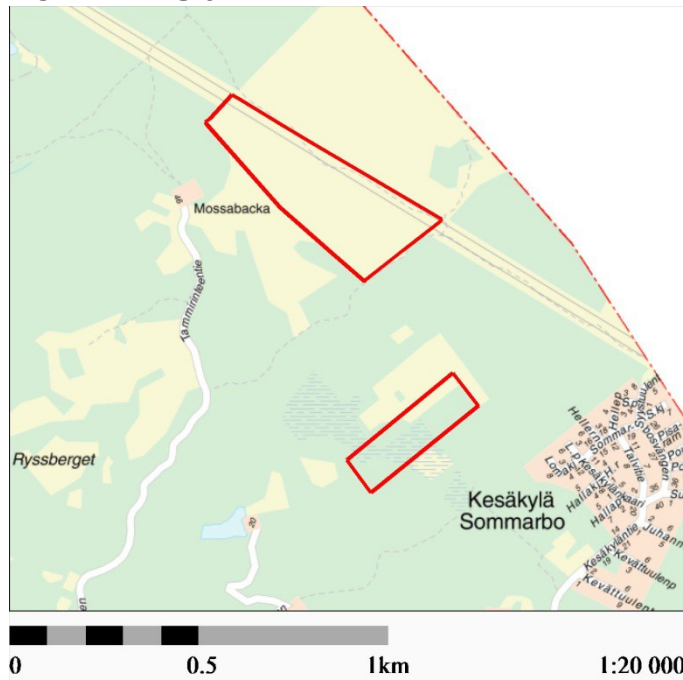
Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Teemu Jääskeläinen, puh. 8392 2255, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTTEEN SIJAINTI

Liitekartta 1.

Vekko Oy luovuttaa Vantaan kaupungille

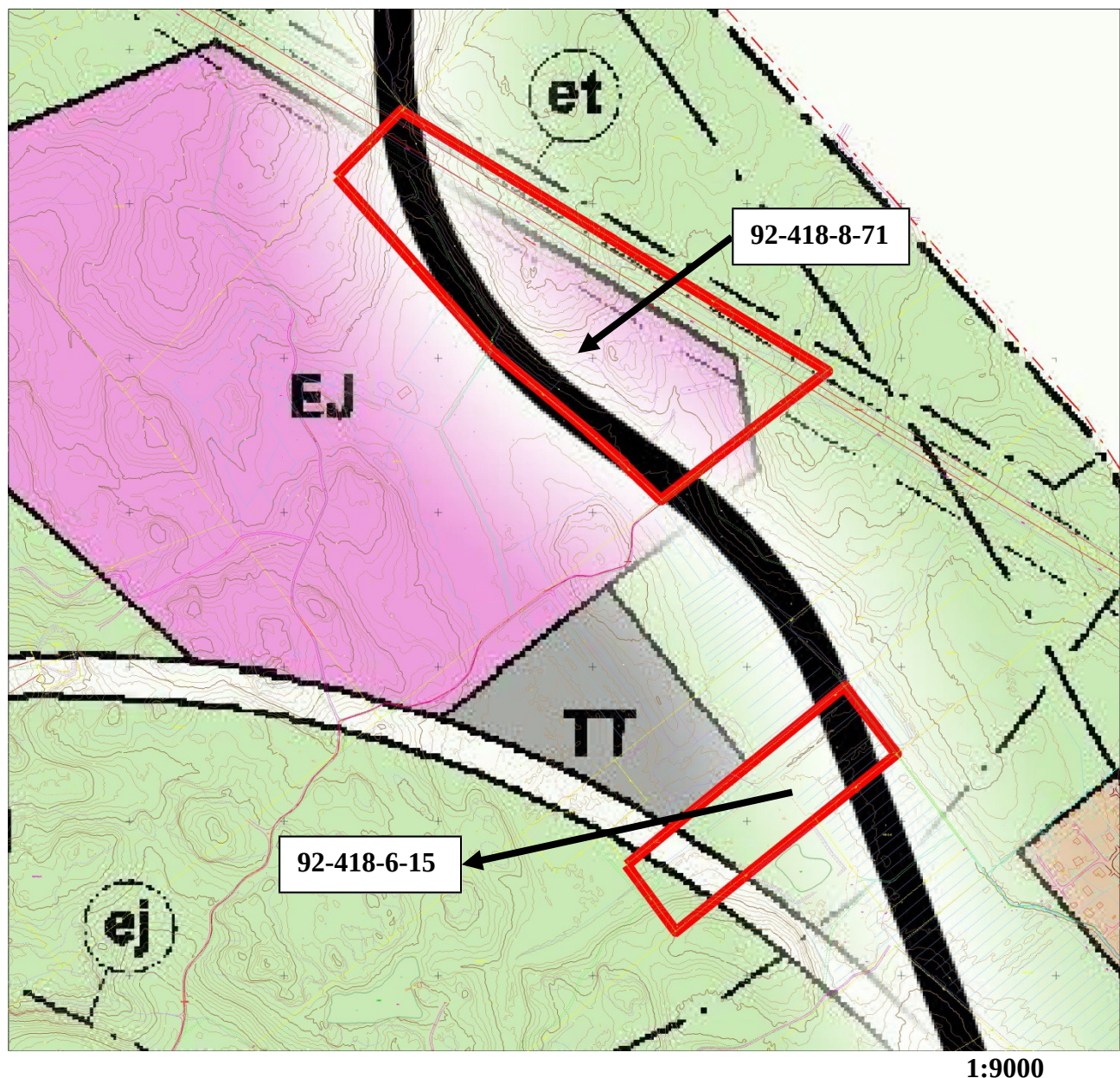
YPA/TJ

Kaupunginosa: KIILA (34)

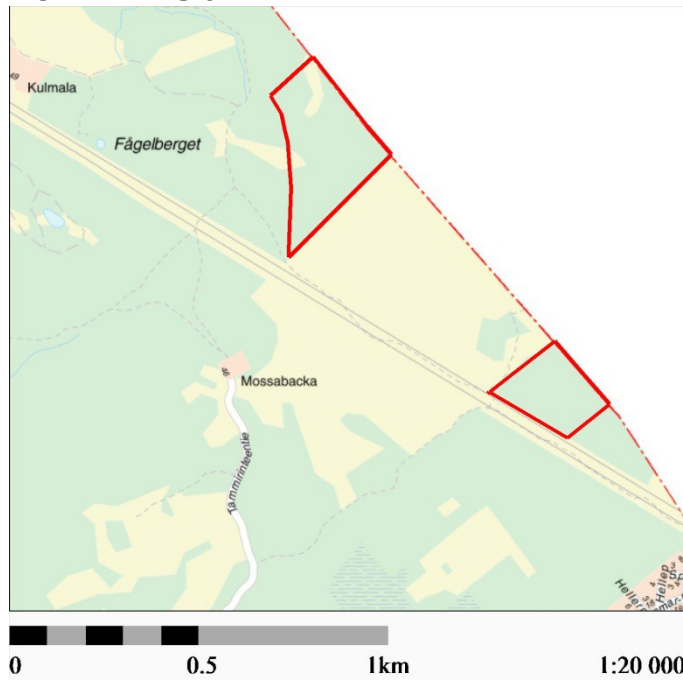
Kylä: SEUTULA (418)

1. tila 92-418-8-71 kokonaan (n. 123420 m²)

2. n. 39684 m²:n suuruinen määräala tilasta: 92-418-6-15

KOHTTEEN SIJAINTI

Liitekartta 2.

Vantaan kaupunki luovuttaa
Vekkox Oy:lle

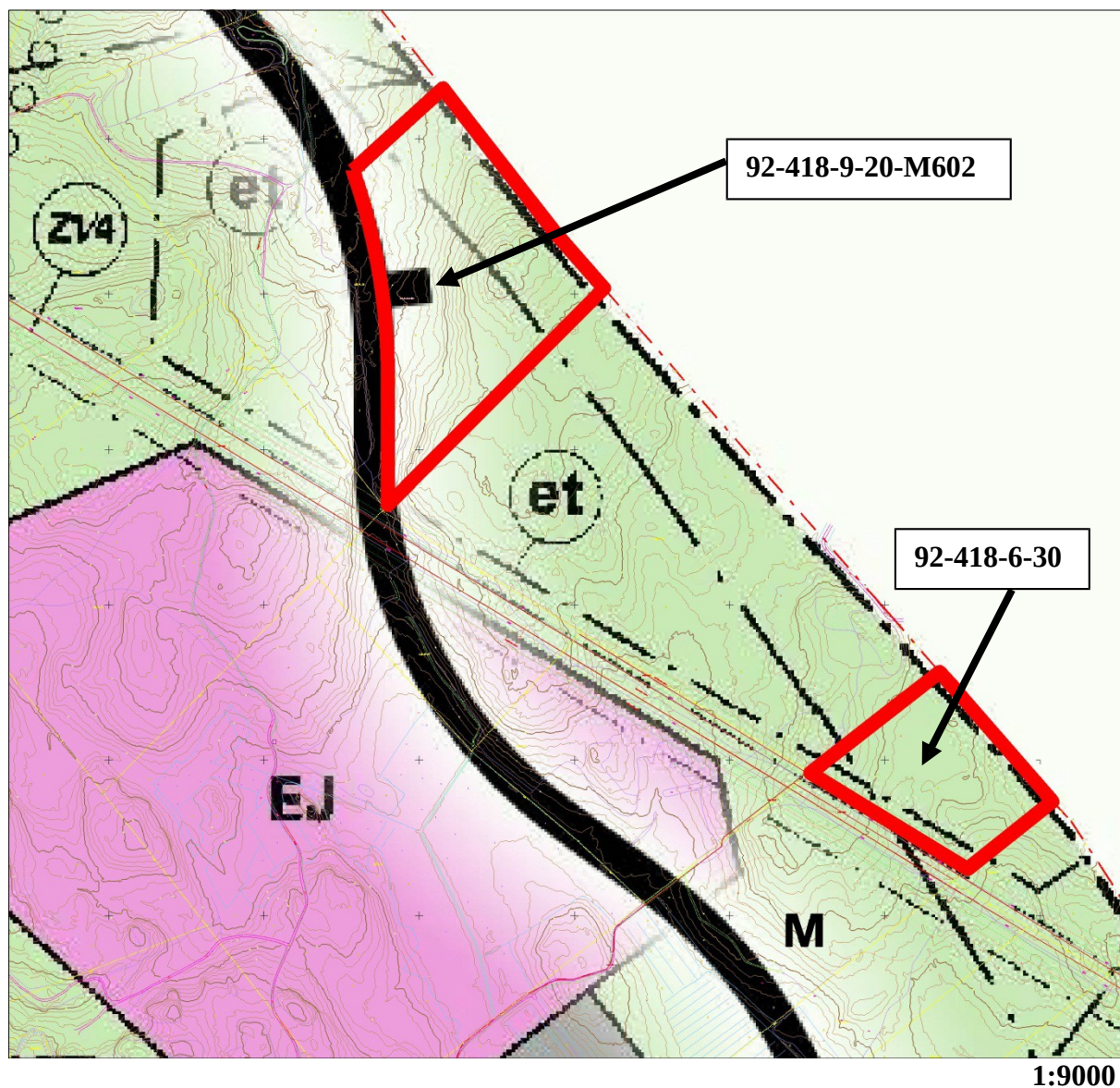
YPA/TJ

Kaupunginosa: KIILA (34)

Kylä: SEUTULA (418)

1. n. 38883 m²:n suuruinen
määräala tilasta: 92-418-6-30

2. n. 85884 m²:n suuruinen
määräala määräalasta: 92-418-9-20-
M602 (tilasta 92-418-9-29)

TILUSVAIHTOSOPIMUS

OSAPUOLET

Vantaan kaupunki (0124610-9)
Asematie 7, 01300 VANTAA

sekä

Vekko Oy (2005133-1)
Kaarlentie 2, 04320 TUUSULA

Tällä tilusvaihtosopimuksella osapuolet luovuttavat toisilleen seuraavat alueet tässä mainituin ehdoin:

VAIHDON KOHTEET

Vekko Oy luovuttaa Vantaan kaupungille seuraavat alueet:

Kiinteistö 1: Vantaan kaupungin Seutulan kylässä sijaitsevan Massaholm -nimisen tilan RN:o 8:71 kaikki alueet, kiinteistötunnus 92-418-8-71. Luovutettava alue on merkitty punaisella oheiseen liitekarttaan 1.

Pinta-ala: Luovutettavan alueen pinta-ala on noin 12,34 hehtaaria.

Kiinteistö 2: Määräala Vantaan kaupungin Seutulan kylässä sijaitsevasta Pohjola -nimisestä tilasta RN:o 6:15, kiinteistötunnus 92-418-6-15. Määräala on merkitty punaisella oheiseen liitekarttaan 1.

Pinta-ala: Luovutettavan alueen pinta-ala on noin 3,97 hehtaaria.

Vantaan kaupunki luovuttaa Vekko Oy:lle seuraavat alueet:

Kiinteistö 3: Määräala Vantaan kaupungin Seutulan kylässä sijaitsevasta Framstugu -nimisestä tilasta RN:o 6:30, kiinteistötunnus 92-418-6-30. Määräala on merkitty punaisella oheiseen liitekarttaan 2.

Pinta-ala: Luovutettavan alueen pinta-ala on noin 3,89 hehtaaria.

Kiinteistö 4: Määräala Vantaan kaupungin Seutulan kylässä sijaitsevasta Vallisto -nimisestä tilasta RN:o 9:29, kiinteistötunnus 92-418-9-29. Määräala on merkitty punaisella oheiseen liitekarttaan 2. **Tätä kiinteistöä ei ole vielä rekisteröity (lohkomistoimitus 2017-551424 pidettiin 29.3.2017).**

Pinta-ala: Luovutettavan alueen pinta-ala on noin 8,59 hehtaaria.

Osapuolet toteavat, että edellä tarkoitettu Kiinteistö 1 vaihdetaan Kiinteistöön 4 ja Kiinteistö 2 Kiinteistöön 3.

VAIHTOARVOT

Tiluksien arvot vastaavat toisiaan eikä välirahaa makseta puolin eikä toisin. Selvyyden vuoksi todetaan, että vaikka Kiinteistön 4 pinta-ala on noin 3,75 hehtaaria pienempi kuin Kiinteistön 1, niin Kiinteistöön 1 kohdistuu erilaisia voimansiirtolinjoista aiheutuvia käyttöoikeuksien

rajoituksia noin 4,0 hehtaarin alueelle. Tästä syystä kiinteistöjen 1 ja 4 arvot vastaavat toisiaan.

MUUT EHDOT

1. Omistus- ja hallintaoikeus

Luovutettavat alueet siirtyvät saajien omistukseen ja hallintaan kun tilusvaihtotoimitus on saanut lainvoiman.

2. Rasitteet

Osapuolet vakuuttavat, ettei vaihdettaviin alueisiin kohdistu muita rasitteita, kuin mitä xx.3.2017 päivätyistä kiinteistörekisteriotteista ilmenee.

Vekkox Oy on tietoinen, että kiinteistön 4 myyntikauppakirjan mukaan, allekirjoitettu 3.12.2014 (koski määräalaa 92-418-9-20-M602), myyjällä on oikeus suorittaa kaupan kohteella metsänhakkuu 31.12.2021 mennessä. Tämän hakkuun tulot kuuluvat myyjälle. Vekkox Oy hyväksyy tämän rasituksen luovutettavan määräalan kiinteistöstä 92-418-9-29 osalta.

3. Kiinteistöistä aiheutuvat kustannukset

Tilusvaihtotoimituksen hakee Vekkox Oy ja toimituskuluista vastaavat Vantaan kaupunki ja Vekkox Oy puoliksi.

4. Vaaranvastuu

Vastuu kiinteistön vahingoittumisesta siirtyy osapuolille maakaaren mukaisesti.

5. Kohteisiin tutustuminen

Osapuolet ovat tutustuneet heille luovutettaviin alueisiin, jotka luovutetaan siinä kunnossa kuin ne olivat osapuolten edustajien suorittaessa katselmuksen 1.3.2017.

6. Asiakirjoihin tutustuminen

Osapuolet ovat tutustuneet luovutettavia alueita koskeviin asiakirjoihin, joita ovat:

- kiinteistörekisteriotteet päivältä xx.3.2017
- lainhuutotodistukset päivältä xx.3.2017
- rasitustodistukset päivältä xx.3.2017

Osapuolet vakuuttavat kertoneensa kaikki ne tiedossaan olevat seikat ja niissä mahdollisesti ennen vaihtoa tietoonsa tulleet muutokset, jotka ovat saattaneet vaihdon päättämisessä vaikuttaa toisen osapuolen ratkaisuihin.

7. Irtaimisto

Tähän vaihtoon ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimiston luovuttamisesta ole tehty eri sopimusta.

8. Raukeaminen

Mikäli tämän sopimuksen perusteella tehtävää tilusvaihtoa ei ole rekisteröity yhden (1) vuoden kuluessa Vantaan kaupunginvaltuuston sopimuksen hyväksymistä koskevan päätöksen lainvoimaistumisesta, raukeaa tämä sopimus.

Tätä tilusvaihtosopimusta on tehty kolme samansisältöistä kappaletta, yksi molemmille sopimusosapuolille ja yksi maanmittauslaitokselle.

Tämän tilusvaihtosopimuksen ehtoineen hyväksymme ja sitoudumme niitä noudattamaan.

Vantaalla nn kuun xx. päivänä 2017

VANTAAN KAUPUNKI

VEKKOX OY

24 §

Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava-alueen (231800) toteuttamissopimus / Lujatalo Oy

VD/8483/10.00.01.05/2015
HP/AVP/GK/THE/MH/JL/ET/JB

Toteuttamissopimuksella sovitaan kaupungin ja Lujatalo Oy:n välillä muun muassa toteutettavien asuntojen rahoitus- ja hallintamuodoista, määräalojen ja Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden luovutusperiaatteista ja toteutuksen aikatauluista Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava-alueella. Toteuttamissopimusalue käsittää tontit 23150/1, 23152/1 ja 2 sekä tulevan tontin 23151/2.

Kaupunginhallitus 16.11.2015 § 11 on hyväksynyt Kivistön keskusta-asuminen 5 (nro 231800) asemakaavan, joka on kuulutettu voimaan 1.2.2017. Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava on laadittu yhteistyössä Lujatalo Oy:n kanssa.

Kaupunginhallitus on antanut 18.11.2013 § 26 Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaava-alueelta suunnitteluvaramuksen Lujatalo Oy:lle 18 000 k-m²:lle asuntorakennusoikeutta. **Kaupunginhallitus** 26.10.2015 § 33 päätti jatkaa Lujatalon suunnitteluvaramusta 31.12.2021 saakka. Samalla päätettiin, että mikäli asemakaava ja/tai asemakaava-alueen katusuunnitelmat eivät ole lainvoimaisia 31.5.2016 mennessä, niin suunnitteluvaramuksen jatkamisesta neuvotellaan erikseen Lujatalo Oy:n kanssa. Rakentamisen alkaminen on viivästynyt Lujatalosta johtumattomista syistä, koska asemakaava on kuulutettu voimaan vasta helmikuussa 2017.

Kaupunginhallitus päätti 26.10.2015 § 33 tarkentaa suunnitteluvaramuksen koskevan korttelin 23150 tonttia 1 ja korttelin 23151 tulevaa tonttia 2.

Asemakaavan toteuttamisen kannalta on tarkoituksenmukaista laatia alueelle toteuttamissopimus, jossa sovitaan kaupungin ja Lujatalo Oy:n välisistä velvoitteista. Ne koskevat mm. asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoja, määräalojen ja Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden luovutusperiaatteita, rakentamisen aikataulua, rakentamisvelvoitteita ja sopimussakkoja, alueen pysäköintijärjestelyjä, kunnallistekniikan toteuttamista ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää.

Tontin 23150/1 asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 12 935 k-m². Tontin omistaa kaupungin omistama yhtiö Asunto Oy Vantaan Punasafiiri. **Tulevan tontin 23151/2** asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 5970 k-m² ja sen omistavat kaupunki ja Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät yhdessä.

Lujatalo on tehnyt esisopimuksen Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesien kanssa määräalan kaupasta kiinteistöstä 92-409-3-136 (osa tulevaa tonttia 23151/2) ja tontin 23152/1 ostamisesta, jonka mukaan ne siirtyvät Lujatalon omistukseen. Myös kaupunki myy osuuden tulevasta tontista 23151/2 Lujatalolle. Toteuttamissopimuksen mukaisesti rakennusoikeuden myyntihinta on 510 €/k-m². Lujatalolle myydään toteuttamissopimuksen mukaisesti myös Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekanta. Myyntipäätöksessä otetaan huomioon se, että Kivistön keskustan aloituskortteleissa Lujatalo Oy sai lopulta vähemmän rakennusoikeutta kuin alkuperäisessä jakoehdotuksessa oli sovittu. Tästä syystä hinnoittelussa käytetään alkuperäisen rakennusoikeuden osuuden osalta (6 750 k-m²) kyseisessä jakoehdotuksessa aiemmin sovittua rakennusoikeuden myyntihintaa, joka on 371 €/k-m² (ARA +10%). Loppuosuuden osalta (6 185 k-m²) käytetään alueen käypää hintaa, joka on 510 €/k-m². Sekä tulevaan tonttiin 23151/2 kuuluvien määräalojen myynnistä että Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekannan myynnistä tehdään erilliset myyntipäätökset.

Toteuttamissopimuksessa on pyritty monipuoliseen asuntorakenteeseen. Sopimusalueelle osoitetaan vapaarahoitteista omistusasuntotuotantoa (27,8 %), valtion tukemaa lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantoa (24,7 %) ja asumisoikeustuotantoa (21,9 %). Loppuosuus rakennusoikeudesta (25,6 %) voidaan käyttää joustavasti asuntomarkkinatilanteen mukaisesti joko vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon tai valtion tukemaan lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantoon.

Kaikkien asuntorakentamiskohteiden on oltava rakenteilla viimeistään kuuden vuoden kuluttua asemakaavan voimaantulosta 1.2.2017. Lisäksi asemakaava-alueen toteuttamiseen liittyy koko kaava-aluetta palvelevan pysäköintitalon rakentaminen tontille 23152/2, jonka toteuttamisesta Lujatalo Oy ottaa toteuttamissopimuksessa vastuun.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Lujatalo Oy:n kanssa liitteenä olevan toteuttamissopimuksen,
- b) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:

Merkittiin, että yrityspalvelujohtaja vs. Kai Ketelimäki poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 24

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä ja allekirjoittaa Lujatalo Oy:n kanssa liitteenä oleva toteuttamissopimus, ja
- b) oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Toteuttamissopimus
- Sopimusalue
- Kiinteistöliittymien urakkarajaukset
- Kiinteistöliittymän määritelmä

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

projektijohtaja Gilbert Koskela, puh. 09 8392 2739, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

TOTEUTTAMISSOPIMUS KIVISTÖN KESKUSTA-ASUMINEN 5 (231800) TOTEUTTAMISEKSI

Kivistön keskusta-asuminen 5 -alue (231800) sijaitsee Kivistössä, Kehäradan eteläpuolella ja Keimolantie itäpuolella rajautuen Safiiriaukioon, Kehärataan ja Keimolantiehen. Asemakaava-alueen pinta-ala on 4,14 ha.

Tämä toteuttamissopimus koskee asemakaavan

- korttelin 23150 tonttia 1, jonka rakennusoikeus on 12 935 k-m²,
- korttelin 23151 tulevaa tonttia 2, jonka rakennusoikeus on 5 970 k-m²
- korttelin 23152 tonttia 1, jonka rakennusoikeus on 5 300 k-m² ja
- korttelin 23152 LPA-tonttia 2.

Tässä sopimuksessa koko asemakaava-alueesta käytetään jäljempänä nimitystä asemakaava-alue.

1. Sopijapuolet

1.1 Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
Y-tunnus 01246109
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 Lujatalo Oy
Sokerilinnantie 11 B, 02600 ESPOO
Y-tunnus 01726882
(jäljempänä Toteuttaja).

2. Sopimusalue

Sopimusalue käsittää Kivistön keskusta-asuminen 5 asemakaavan korttelin 23150 tontin 1, korttelin 23151 tulevan tontin 2, korttelin 23152 tontin 1 ja korttelin 23152 LPA-tontin 2.

Korttelin 23150 tontin 1 omistaa Asunto Oy Vantaan Punasafiiri. Yhtiö on kaupungin omistuksessa.

Korttelissa 23151 tulevan tontin 2 omistaa pääosin Vantaan kaupunki. Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät omistavat määräalan, joka on osin rakennusallalla, jonka rakennusoikeus on 4 400 k-m². Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät ovat tehneet esisopimuksen määräalan myymisestä Toteuttajalle.

Korttelin 23152 tontin 1 omistaa Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät. Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät ovat tehneet esisopimuksen tontin myymisestä Toteuttajalle.

Korttelin 23152 tontin 2 omistaa Vantaan kaupunki.

Sopimusalue ja maanomistus on merkitty liitekarttaan 1.

Tässä sopimuksessa korttelin 23151 tulevilla tontilla 2 tarkoitetaan korttelista 23151 tonttijaolla muodostettavaa uutta tonttia Safiiriaukion laidalla, jonka rakennusoikeus on 5 970 k-m². Vantaan kaupunki omistaa tulevasta tontista 1 234 m² osan. Tonttijakomuutos kortteliin 23151 on tätä toteuttamissopimusta laadittaessa vireillä.

3. Suunnitteluvaraus

Toteuttaja on ollut yksi niistä rakennusliikkeistä, jotka kaupunginhallitus 5.3.2012 valitsi toteuttamaan Kivistön keskustan aloituskortteleita. Suunnittelun käynnistyessä aloituskortteleiden toteuttajille osoitettaviin alueisiin tehtiin muutoksia verrattuna Vantaan kaupungin alkuperäiseen jakoehdotukseen. Alkuperäisessä jakoehdotuksessa Lujatalolle osoitetun rakennusoikeuden määrä oli noin 12 000 k-m². Kehäradan ja Ruusukvartsinkadun kulmassa olevan korttelin 23145 (nykyään 23131) jakaminen YIT Rakennuksen ja Lujatalon kesken ei ollut tarkoituksenmukaista. Tämän seurauksena Lujatalon rakennusoikeus aloituskortteleissa pieneni merkittävästi, lopullinen määrä oli noin 5 100 k-m², joka on yli 7 000 k-m² vähemmän kuin jakoehdotuksen Lujatalo Oy:n osuus.

Kumppanien hakuvaiheessa Kivistön keskusta-asumisen 2:n asemakaava-alueella sijaitsevaan kulmakortteliin YIT Rakennus Oy ja Lujatalo Oy olivat tehneet erittäin hyvät ehdotukset. Korttelin päätoteuttajaksi valittiin YIT Rakennus Oy. Lujatalo Oy:n ehdotus oli kuitenkin muokattavissa erittäin hyvin toteutettavaksi Kehäradan eteläpuolelle. Lujatalo Oy esitti kiinnostuksensa ko. kortteliin kesällä 2012. Lujatalo Oy:n ehdotuksessa radan eteläpuolella asuntorakentaminen muodostaisi luontevan kokonaisuuden YIT Rakennus Oy:n korttelin ja Safiiriaukion kanssa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla käydyin keskustelun perusteella päädyttiin esittämään, että osa korttelin 23150 kaupungin ja Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen asuntorakennusoikeudesta varataan Lujatalo Oy:lle ja näin osaltaan korvataan aloituskortteissa Lujatalo Oy:lta YIT Rakennus Oy:lle siirryttä rakennusoikeutta.

Vantaan kaupunginhallitus varasi 18.11.2013 Toteuttajalle (Lujatalo Oy:lle) asuntorakennusoikeutta noin 18000 k-m² Kivistön keskustan asemakaavaluonnoksen korttelista 23150. Suunnitteluvaraus oli voimassa 31.12.2020 saakka kuitenkin siten, että mikäli Toteuttaja ei ollut aloittanut asuntorakentamista 31.12.2015 mennessä asemakaavan ollessa lainvoimainen, varaus päättyi 31.12.2015.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että suunnitteluvarauksen aikana valmistellaan toteuttamissopimusta, jossa sovitaan yksityiskohtaisesti mm. toteutuksen aikataululuista, vaiheistuksesta, rakentamisvelvoitteista, sopimussakoista. Tonttien hinnoittelussa otetaan huomioon Lujatalo Oy:n aloituskortteleissa jakoehdotuksesta vähentynyt rakennusoikeus, sen osalta käytetään jakoehdotuksen mukaisia hinnoitteluperusteita.

Kaupunginhallitus päätti 26.10.2015 jatkaa Toteuttajan suunnitteluvarausta 31.12.2021 saakka, kuitenkin siten, että mikäli Lujatalo Oy ei ole

aloittanut asuntorakentamista 31.12.2016 mennessä asemakaavan ja katusuunnitelmien ollessa lainvoimaisia 31.5.2016 mennessä ja tarvittavan katuyhteyden ollessa rakennettu työmaakäyttöön korttelin 23150 tontille 1 31.10.2016 mennessä, varaus päättyi 31.12.2016. Mikäli asemakaava ja/tai asemakaava-alueen katusuunnitelmat eivät ole lainvoimaisia 31.5.2016 mennessä, niin suunnitteluvarauksen jatkamisesta neuvotellaan erikseen Lujatalo Oy:n kanssa.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkentaa suunnitteluvarauksen koskevan Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen omistaman korttelin 23150 tonttia 1, jonka rakennusoikeus on 12 935 k-m² sekä Vantaan kaupungin osin omistaman korttelin 23151 tontin 1 Safiiriaukion laidalla olevia rakennusaloja, joista Sandellin kuolinpesät omistavat hyvin pienen määrällän ja joiden rakennusoikeudet ovat 4 400 k-m² ja 1 570 k-m².

Tekninen lautakunta hyväksyi katusuunnitelmat 8.12.2015. Asemakaava on kuulutettu voimaan 1.2.2017. Toteuttaja ei ole voinut aloittaa rakentamista ennen kuin asemakaava on kuulutettu voimaan ja rakennusluvat on myönnetty. Rakentamisen alkaminen on viivästynyt Toteuttajasta riippumista syistä.

4. Maankäyttösopimukset ja esisopimukset

Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät sekä Vantaan kaupunki ovat sopineet esisopimuksin määrällän luovutuksesta asemakaavan 231800 alueella. Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät sekä Vantaan kaupunki ovat allekirjoittaneet 15.2.2017 luovutuskirjan, jonka perusteella kaupunki on saanut omistukseensa pääosan Sandellien kuolinpesien omistamasta osuudesta korttelissa 23151 sekä katu- ja LPA-alueet. Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesien omistukseen jää tällöin korttelin 23152 tontti 1 ja korttelissa 23151 määrällä, joka on osin rakennusallalla, jonka rakennusoikeus on 4400 k-m². Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesän on tarkoitus myydä tämä määrällä kiinteistöstä 92-409-3-136 Toteuttajalle.

Kaupunki ja Kiinteistö Oy Vantaan Erikas ovat tehneet maankäyttösopimuksen, jolla kaupunki on saanut omistukseensa Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen omistaman osuuden korttelista 23151 sekä katu-, puisto- ja LPA-alueet.

Näin ollen maanluovuttajina Toteuttajalle ovat Kaupunki ja Axel Sandellin ja Greta Sandellin kuolinpesät. Kaupunki luovuttaa Toteuttajalle Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekannan.

5. Sopimusalueen asemakaavatilanne

Sopimusalue on osa keskusta-asuminen 5 asemakaava-aluetta (231800). Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan 16.11.2015. Asemakaavasta on valitettu ja Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi valituksen 6.6.2016. Asemakaavasta ei valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Vantaan Erikas allekirjoittivat maankäyttösopimuksen 22.1.2017. Asemakaava on kuulutettu voimaan 1.2.2017.

6. Sopimuksen tarkoitus ja tavoite

Tällä toteuttamissopimuksella sovitaan kaupungin ja Toteuttajan välillä velvoitteista, jotka koskevat mm. asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoja, määräalojen ja Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakkeiden luovutusperiaatteita, rakentamisen aikataulua, rakentamisvelvoitteita ja sopimussakkoja, alueen pysäköintijärjestelyjä, kunnallistekniikan toteuttamista ja jätteiden putkikeräysjärjestelmää.

7. Suunnittelu- ja toteutusperiaatteet

7.1 Suunnittelu

Sopimusalueen suunnittelu ja toteutus perustuvat asemakaavaan ja asemakaavan selostukseen. Rakennussuunnittelussa käytetään yhteisesti sovittuja, kokeneita suunnittelijoita, joilla on näyttöä korkealuokkaisesta ja ympäristöasiat huomioon ottavasta suunnittelusta.

Sopimusalueella kadun varressa saadaan maantasokerroksessa toteuttaa asemakaavan sallimaa liike-, työ- ja palvelutilojen rakentamista. Näiden tilojen rakennusoikeus tulee vastikkeetta asemakaavassa esitetyn rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavassa asuinkortteleissa ah-merkinnällä osoitetuilla rakennusaloilla rakennukset tulee kadunpuoleisilla ja Safiiriaukion puoleisella osalla suunnitella ja toteuttaa jo rakennusvaiheessa sellaiseen valmiustasoon, että ne voidaan ottaa myöhemmin liike- ja palvelutilakäyttöön ilman teknisiä rajoituksia.

Raideliikenteestä aiheutuva melu ja tärinä on huomioitu raideliikenteen suunnittelun yhteydessä, eivätkä tärinäarvot aiheuta tärinävaimentimien tarvetta rakentamisessa. Toteuttajan tulee ottaa suunnitelmissaan huomioon junaliikenteestä aiheutuva melu ja tärinä sekä asentaa rakenteisiin suunnitelmien edellyttämät tärinävaimentimet ja toteuttaa tarvittavat meluntorjuntaratkaisut. Tärinävaimentimet tms. jäävät Toteuttajan omistukseen ja kunnossapitoon.

7.2 Asuntorakenne

Sopimusalueelle on toteutettava rahoitus- ja hallintamuodoiltaan monipuolista asuntotuotantoa ja pyrittävä alueen toteutuksessa mahdollisimman monipuoliseen huoneisto- ja asukasjakaumaan.

Koko Kivistön alueen alustava asuntotuotantomuotojakauma on seuraava, vuosittaiset vaihtelut voivat olla merkittäviä:

- Vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto 50 %
- Valtion tukema vuokra-asuntotuotanto 20 %
- Vapaarahoitteinen vuokra-asuntotuotanto 15 %
- Asumisoikeustuotanto 5 %
- Erityisasuminen 5 %
- Koerakentaminen 5 %

Sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen ja asuntotuotannon sijoittuminen on seuraava:

Tontti	rakennus-oikeus	Osuus rakennus-oikeudesta	asuntotuotanto
kortteli 23150 tontti 1	6735 k-m2	27,8 %	vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto
kortteli 23150 tontti 1	6200 k-m2	25,6%	vapaarahoitteinen asuntotuotantoa ja/tai ARA:n lyhyt korkotuki
kortteli 23151, tuleva tontti 2	5970 k-m2	24,7 %	ARA:n lyhyt korkotuki
kortteli 23152 tontti 1	5300 k-m2	21,9 %	Asumisoikeustuotanto (ARA pitkä asumisoikeustuotanto)
yhteensä	24205 k-m2	100,0 %	

Valtion tukeman tuotannon osalta Kaupunki luovuttaa tontit suoraan lopullisille omistajille.

Mikäli Toteuttaja rakentaa / rakennuttaa Sopimusalueella kohteen toiselle toteuttajalle tai ulkopuoliselle taholle, joka jää kohteen omistajaksi tai jolta toteuttajan perustama asunto-osakeyhtiö vuokraa tontin, Kaupunki myy tontin suoraan sen lopulliselle omistajalle.

Mikäli Toteuttaja ei täytä edellä esitettyä asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m2.

7.3 Alueen toteuttaminen

Sopimusalue toteutetaan siten, että Toteuttajan ensimmäisen asuntorakentamiskohteen on käynnistytävä viimeistään yhden (1) vuoden sisällä asemakaavan voimaantulosta. Tämän jälkeen Toteuttajan on käynnistettävä vuosittain vähintään yksi asuinrakennus. Kaikki kohteet on oltava rakenteilla viimeistään kuuden (6) vuoden kuluttua kaavan voimaantulosta. Mikäli rakentaminen jostain syystä viivästyy Toteuttajasta riippumattomista syistä, asiasta sovitaan erikseen. Rakentamisvelvoitteista sovitaan tarkemmin määräalojen kauppakirjassa sekä Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekannan kauppakirjassa.

Mikäli Toteuttaja perustelluista syistä luopuu tonttivarauksestaan, Kaupunki valitsee ko. tontille toteuttajan.

Alueen toteuttaminen määräaikaan mennessä turvataan kauppakirjaan kirjattavilla sopimussakkoehdoilla kaupungin voimassa olevien tontinluovutusehtojen mukaisesti.

Tontin 23152/1 rakentaminen on käynnistettävä viimeistään yhden (1) vuoden kuluttua asemakaavan voimaantulosta ja rakennuksen on oltava valmis (vähin-

tään 80 % tontin asemakaavan mukaisesta rakennusoikeudesta) viimeistään 3,5 vuoden kuluttua asemakaavan voimaantulosta. Mikäli Toteuttaja ei täytä edellä mainittua rakentamisvelvoitetta, peritään kyseisen tontin osalta sopimussakkoa 200 €/k-m2.

8. Kivistön keskustan yhteistyöryhmä

Sopimusalueen suunnittelun ja rakentamisen ohjausta ja koordinoitua varten on perustettu Kivistön keskustan yhteistyöryhmä, johon osallistuvat Kivistön keskustan kaikkien asemakaava-alueiden rakentajat ja rakennuttajat. Toteuttaja nimittää oman edustajansa yhteistyöryhmään. Kaupunki valitsee yhteistyöryhmän puheenjohtajana.

Yhteistyöryhmässä käsitellään ja seurataan mm.:

- asuinrakennusten suunnittelua ja rakentamista,
- alueen kokonaisilmettä ja yhdessä valittujen laatukriteereiden toteutusta,
- asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoja ja asunt jakaumaa,
- kunnallistekniikan rakentamisaikataulua,
- markkinointilannetta,
- pysäköintijärjestelyjä ja
- putkijätejärjestelmän rakentamisen koordinoitua.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on myös ohjata alueen suunnittelua ja toteutusta siten, että Kaupungin, Toteuttajan ja muiden rakentajien ja rakennuttajien yhdessä valmistelemat tavoitteet alueen hyvästä kaupunkikuvasta ja laatutasosta toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla. Tehtävänä on myös sovittaa yhteen eritasoiset suunnitelmat ja varmistaa toteutuksen oikea ajoitus.

9. Katujen rakentaminen

Kaupunki suunnittelee ja rakentaa kustannuksellaan alueen kunnallistekniikan soveltaen Kuntatekniikan ja joukkoliikennejaoston 22.11.2011 § 8 toteutussuunnittelun pohjaksi hyväksymää DesignManualia ja yleisiä vantaalaisia suunnitteluohjeita ja periaatteita.

Kaupunki pyrkii myötävaikuttamaan mm. tilapäisten ajoyhteyksien ja työmaan vesihuoltoliittymien sijoittamisen osalta siten, että ensimmäisten rakennuspaikkojen asuintalojen rakentamisen aloittamiseen on valmius heti tämän toteutamis sopimuksen tultua voimaan.

Kaupunki on jo rakentanut asemakaava-alueen kadut liikennöitävään työmaa-ajokuntoon.

Kaupunki toteuttaa alueen viimeistelytyöt alueen talonrakennustöiden valmistuttua.

10. Vesijohto-, viemäri- ja kaukolämpöverkkoon liittyminen

Sopimusalueelle toteutettavat tontit ja rakennukset tulee liittää yleiseen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin sekä hulevesiviemäriin. Liittyminen vesijohto- ja vie-

märiverkkoon tapahtuu liittymishetkellä voimassaolevin tavanomaisin liittymisehdoin, ja liittyjä suorittaa kaupungissa toimivalle vesihuoltolaitokselle liittymishetkellä toimivaltaisen viranomaisen vahvistamat kulloinkin voimassa olevat liittymismaksut. Korttelialueen sisäiset vesihuoltolinjat kuuluvat maanomistajalle.

Vesihuoltolaitos perii vesijohtovedestä toimivaltaisen viranomaisen vahvistamaa kulloinkin voimassaolevaa kulutusmaksua ja jätevesimaksulain mukaista käyttömaksua. Mikäli nykyinen käytäntö muuttuu, sovelletaan myös sopimusalueella muuttuneita maksuja.

Korttelialueen sisäiset vesihuoltolinjat kuuluvat Toteuttajalle ja asemakaava-alueen muille valittaville toteuttajille.

Osapuolet sitoutuvat liittämään alueen rakennukset kaukolämpöverkkoon kustannuksellaan. Rakennusten ja käyttöveden lämmitys on toteutettava pääosin kaukolämmöllä. Rakennusten lämmityksen kaukolämmönliittymisvelvoitteesta voidaan luopua, jos rakennukset toteutetaan energiataloudeltaan vähintään rakentamisajankohdan mukaisina ns. lähes nollaenergiataloina tai niiden pääasiallisena lämmitysjärjestelmänä on uusiutuviin energialähteisiin perustuva vähäpäästöinen lämmitysjärjestelmä.

Maalämpöä tuottavien kallioreikien poraaminen on Sopimusalueella kiellettyä 40 metriä lähempänä rautatiealuetta ja 20 metriä lähempänä Keimolantietä ja 20 metriä lähempänä Kivistön Puistokatua.

11. Jätteen putkikeräysjärjestelmä

Kivistön keskustan alueelle rakennetaan keskitetty jätteiden putkikeräysjärjestelmä. Kaupunki on perustanut kaupunginhallituksen päätöksen nojalla Kivistön Putkijäte Oy - nimisen yhtiön (jäljempänä KPJ) vastaamaan putkikeräysjärjestelmän rakennuttamisesta, rahoittamisesta, operoinnista, ylläpidosta ja omistamisesta (kaupunginhallituksen päätös 7.10.2013 §22 ja kaupunginvaltuuston päätös 14.11.2013 §5).

Toteuttaja sitoutuu liittymään alueelliseen putkikeräysjärjestelmään ostamiensa tonttien osalta merkitsemällä KPJ:n B-sarjan osakkeita kortteleissa 23150, 23151 ja 23152 sijaitsevien tonttien asemakaavan mukaista rakennusoikeutta vastaavalla määrällä (1 osake/k-m²), yhden osakkeen merkintämaksu on arviolta 60 €/k-m².

kortteli 23150 tontti 1: $2530+4110+95+2490+1440+2270= 12935$ k-m².

kortteli 23151 tuleva tontti 2: 4400 ja 1570 k-m².

kortteli 23152 tontti 1: 5300 k-m².

Toteuttaja sitoutuu putkikeräysjärjestelmän kiinteistöliittymän tontin sisäpuolisen osuuden rakentamiseen ja velvoitteisiin siten, kuin liitteenä olevassa Kivistön keskustan alueellinen jätteiden putkikeräysjärjestelmän hankintasopimukseen sisällytettävä Kiinteistö liittymien urakkarajauksessa (liite 2) on osoitettu Tilaaja sarakkeessa. Kiinteistöliittymän määritelmän on esitetty liitteessä 3.

Kiinteistöliittymän suunnittelu ja rakentaminen on tehtävä Kivistön Putkijäte Oy:n ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöliittymä siirtyy valmistuttuaan Kivistön Putkijäte Oy:n haltuun ja omistukseen, jonka jälkeen Kivistön Putkijäte Oy vastaa kiinteistöliittymän ylläpidosta.

Korttelin 23150 tonttia 1 on arvioitu palvelevan kaksi (2) putkikeräysjärjestelmän syöttöasemaa. Korttelin 23151 tulevaa tonttia 2 on arvioitu palvelevan yksi (1) putkikeräysjärjestelmän syöttöasema. Korttelia 23152 tonttia 1 on arvioitu palvelevan yksi (1) putkikeräysjärjestelmän syöttöasema. Toteuttaja sitoutuu siihen, että kiinteistöliittymien käytön edellyttämistä rasitteista sovitaan erikseen korttelin 23151 muiden tonttien kesken.

Putkikeräysjärjestelmän käytöstä KPJ tulee perimään yhtiöjärjestyksen mukais- ta käyttö- ja perusmaksua.

Toteuttaja sitoutuu tekemään KPJ:n kanssa kaupunginhallituksen päätöksessä 7.10.2013 § 22 mainitut kaikki sopimukset päätöksessä mainitussa aikataulussa.

KPJ vastaa väliaikaisen jätteenkeräyksen järjestämisestä kunnes putkikeräysjärjestelmä otetaan tonteilla käyttöön. Toteuttajan on myötävaikutettava väliaikais- ten jäteastioiden sijoittamiseksi tarvittaessa tontille. Jäteastioita varten ei tarvitse rakentaa erillistä jätehuonetta.

Toteuttajan on myötävaikutettava siihen, että Toteuttajan ja asemakaava-alueen muita toteuttajia varten palvelemaan pysäköintitaloon korttelissa 23152 tontille 2 rakennetaan asemakaava-aluetta palveleva kierrätyshuone suurikokoisen seka- jätteen, suurikokoisen kartonkijätteen, lasin ja pakkausmetallin keräystä varten. Jätehuoneiden koko on mitoitettava HSY:n ohjeiden mukaan, jätehuoneen koko noin 500 - 750 asukasta varten on noin 3,3 x 6,8 m² ja 250 – 500 asukasta var- ten noin 3,3 x 5,9 m². HSY:n ohjeiden mukaan kierrätyshuoneeseen tulee sijoit- ta vesipiste sekä lattiakaivo mikäli tila on lämmin. Kierrätyshuone tulee mitoit- ta siten, että jäteastia voidaan ottaa tyhjennettäväksi ilman että toista jäteastiaa tarvitsee siirtää. Jätteiden tyhjennyskustannuksista vastaa KPJ.

Kierrätyshuoneen oven kohdalla tulee olla riittävä tila jäteautolle, ja se tulee va- rustaa asiaankuuluvien liikennemerkein jäteauton sujuvan liikennöinnin varmis- tamiseksi. Alueen kantavuus sekä rakenne tulee ottaa huomioon alueella, jolla jätteenkeräysautot tulevat ajamaan.

12. Pysäköintijärjestelyt

Kivistön keskustan asemakaavasunnittelu perustuu asukaspysäköinnin järjes- tämiseen keskitetysti ja pääosin erillisiin pysäköintitaloihin. Toteuttaja yhdessä asemakaava-alueen muiden toteuttajien kanssa rakentavat kaikki asemakaavan kortteleiden tarvitsemat autopaikat asemakaavamerkintöjen ja -määräysten mu- kaisesti kortteliin 23152 tontille 2, joka on asemakaavassa osoitettu autopaikko- jen korttelialueeksi (LPA).

LPA-tontti 23152/2 tullaan luovuttamaan vastikkeetta Toteuttajan perustamalle Kiinteistö Oy:lle. Toteuttaja vastaa pysäköintilaitoksen rakentamisesta LPA-tontille. Kortteleiden 23150–23153 asunto-osakeyhtiöt tulevat omistamaan pysäköintiyhtiötä. Pysäköintilaitoksen suunnittelussa ja toteutuksessa on varauduttava sähköautojen latausmahdollisuuteen tulevaisuudessa (sähkökeskuksissa ym). Toteuttaja on velvoitettu myymän pysäköintilaitoksesta autopaikkoja omakustannushintaan kortteleiden 23150-23153 asunto-osakeyhtiöille.

Ennen pysäköintilaitoksen valmistumista tilapäisiä autopaikkoja voidaan sijoittaa seuraavien korttelialueiden rakennusaloille ja seuraaville katualueille erillisillä sopimuksella viranomaisten ja maanomistajien niin salliessa:

- Korttelin 23151 rakennusalat, joiden rakennusoikeudet ovat 3 120 ja 2 480 k-m²,
- Kivistön Puistokatu Akaattikujasta koilliseen niin, että pysäköinti ei vaurioita kadunrakenteita
- Kivistön Puistokadun reuna-alueet Keimolantien ja Akaattikuja välissä niin, että pysäköinti ei vaurioita kadunrakenteita, ja niin, että pysäköinti ei estä työmaaliikennettä Kivistön keskusta-asumisen 5 asemakaava-alueen rakennuskortteleihin.

Korttelin 23151 käyttö tilapäiseen pysäköintiin on sallittu niin pitkään kunnes aluetta tarvitaan asuntorakentamiseen ensi vaiheessa 31.12.2017 asti, mutta kuitenkin korkeintaan 30.6.2019 asti. Kivistön Puistokatu käyttö tilapäiseen pysäköintiin on sallittu korkeintaan 30.6.2019 asti. Näistä alueiden vuokraamisesta tulee tehdä Kaupungin kanssa erilliset maankäyttöluvat.

13. Tonttien luovuttaminen

Toteuttaja tai Toteuttajan toimesta perustetut yhtiöt tai Toteuttajan osoittamat tontin omistajaksi tulevat sijoittajat ostavat asuntorakennustontit tai rakennuspaikkojen hallintaan oikeuttavat tontin määräosat Kaupungilta siten, että korttelia 23151 koskevan tulevan tontin 2 määräalat ovat ostettava 30.8.2017 mennessä ja Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekanta on ostettava 31.12.2017 mennessä.

Tontit ja määräalat myydään voimassa olevin kaupunginhallituksen hyväksymien asuntotonttien luovutusehdoin. Asunto Oy Vantaan Punasafiirin osakekannan myynnissä noudatetaan soveltuvien osin kaupunginhallituksen hyväksymiä asuntotonttien luovutusehtoja.

Luovutushinnat:

Kortteli 23150 tontti 1:

Korttelin 23150 tontin 1 omistaa kaupungin omistama Asunto Oy Vantaan Punasafiiri, jonka osakkeet myydään Toteuttajalle. Rakennusoikeuden hinta on 510 €/k-m². Korttelin 23150 tontin 1 asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 12 935 k-m². Toteuttaja ilmoittaa Kaupungille tontin rakennusluvan mukaisen kerrosalan, joka on hinnanmuodostuksen peruste. Osakekannan lopullisessa hinnanmäärityksessä otetaan huomioon se, että Kivistön keskustan aloituskort-

teleissa Lujatalo Oy sai lopulta vähemmän rakennusoikeutta kuin alkuperäisessä jakoehdotuksessa oli sovittu. Tästä syystä hinnoittelussa käytetään alkuperäisen rakennusoikeuden osuuden osalta (6 750 k-m²) kyseisessä jakoehdotuksessa aiemmin sovittua rakennusoikeuden myyntihintaa, joka on 371 €/k-m² (ARA +10%). Loppuosuuden osalta (6 185 k-m²) käytetään alueen käypää hintaa, joka on 510 €/k-m².

Korttelin 23151 määräalat tulevasta tontista 2:

Määräalojen rakennusoikeuden hinta on 510 €/k-m². Tulevan tontin 2 koko rakennusoikeus on 5 970 k-m², kaupungin omistuksessa olevien määräalojen rakennusoikeus on 4 403 k-m². Toteuttaja ilmoittaa Kaupungille tontin rakennusluvan mukaisen kerrosalan, joka on hinnanmuodostuksen peruste.

14. Tonttien muodostaminen

Kortteleiden 23150, 23151 ja 23152 sitova tonttijako on osoitettu asemakaavassa. Kortteliin 23151 on Toteuttajan toimesta tonttijaonmuutos vireillä.

15. Yhteisjärjestelysopimukset

Toteuttaja sitoutuu laatimaan yhdessä kaupungin kanssa yhteisjärjestelysopimuksen kortteleiden 23151 ja 23150 sisäisistä järjestelyistä kuten hulevesien johtamisesta, lumien säilyttämisestä, kulkuyhteyksistä kortteleiden sisällä, melulta suojaavista katoksista, pihasaunasta, putkikeräysjärjestelmän kiinteistöliittymistä ja syöttöasemista, jätteiden kierrätyshuoneista, pelastusreiteistä sekä leikki- ja oleskelualueista.

Yhteisjärjestelysopimusehdotus pitää olla toimitettu kaupungille ennen ensimmäistä tonttikauppaa.

Toteuttaja sitoutuu laatimaan yhdessä kaupungin kanssa yhteisjärjestely- ja/tai rasitesopimuksen korttelin 23152 LPA – tontin 2 toteuttamisesta ja asuinkortteleiden 23150–23153 pysäköinnin järjestämisestä.

16. Alueen yleismarkkinointi

Kivistön alueen kehittämistä ja rakentamista edistetään Kaupungin, Toteuttajan sekä Kivistön muiden toteuttajien yhteistyönä toteutettavalla yhteismarkkinoinnilla.

Toteuttaja on velvollinen tuomaan esille ja markkinoimaan kohteitaan alueelle tai Tikkurilaan mahdollisesti perustettavassa näyttelytilassa sekä perustettavilla Kivistön Internetsivuilla. Toteuttaja on velvollinen toimittamaan kohteidensa sähköisen 3D-mallin ja luovuttamaan oikeuden malliin kaupungille IFC-formaatissa. Kaupungin on tarkoitus ylläpitää mallia koko Kivistön keskusta-alueesta.

Toteuttajalla on oikeus käyttää ilman Kaupungin erillistä suostumusta myöhemmin Kaupungin ja Toteuttajan yhdessä laatimaa Kivistön viestintä- ja markkinointiaineistoa kohteensa tavanomaisena pidettävässä markkinoinnissa.

Toteuttaja sitoutuu suorittamaan tonttien 25151/2, 23150/1 ja 23152/1osalta aluemarkkinointikorvauksen. Korvaus määräytyy asemakaavassa Tontille osoitettujen rakennusoikeuksien mukaan siten, että korvauksena suoritetaan 2,00 €/k-m² +alv. Korvaukset erääntyvät maksettavaksi tonttikohtaisesti aina kutakin tonttia koskevan kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen. Korvaus tulee maksaa yhden kuukauden (1 kk) aikana kauppakirjan allekirjoituksesta kaupungin erikseen lähettämää laskua vastaan.

Mahdollisista muista yhteismarkkinointitoimenpiteistä sovitaan Kaupungin ja alueella kulloinkin toimivien toteuttajien kanssa erikseen tapauskohtaisesti.

17. Muutokset sopimukseen ja riitaisuuksien ratkaiseminen

Mikäli olosuhteissa lainsäädännön johdosta tai muutoin aiheutuu huomattavaa tarvetta muuttaa tai täydentää tätä sopimusta, ja joku tämän sopimuksen osapuolista esittää sopimuksen muuttamista tai täydentämistä, tulee kaikkien osapuolten aloittaa sopimusneuvottelut.

Tämän sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat riitaisuudet, joista sopijapuolet eivät pääse keskenään yksimielisyyteen, on jätettävä Vantaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

18. Sopimuksen voimaantuloa ja raukeaminen

Tämä sopimus tulee voimaan sen allekirjoitushetkellä. Sopijapuolilla on oikeus vaatia tämän sopimuksen ehtojen täyttämistä heti sopimusten allekirjoituksen jälkeen. Tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden edellytyksenä on, että Axell ja Greta Sandellin jakamattomat kuolinpesät myyvät Toteuttajalle korttelin 23151 tulevasta tontista 2 määräalan, johon kohdistuva rakennusoikeus on 1570 k-m² ja korttelin 23152 tontista 1 määräalat, joihin kohdistuva rakennusoikeus on 5300 k-m². Mikäli Toteuttaja ja Axel ja Greta Sandellin jakamattomat kuolinpesät eivät solmi edellä mainittujen määräalojen kauppoja, raukeaa tämä sopimus ilman erillisiä toimenpiteitä.

Sopimus on voimassa 31.12.2023 saakka, ellei sopijapuolten kesken toisin sovi-ta.

Sopijapuolilla ei ole tämän sopimuksen perusteella oikeutta minkäänlaisiin korvauksiin siinä tapauksessa, että tämä sopimus raukeaa.

Tätä yhteistoimintasopimusta on laadittu neljä (4) yhtäpitävää kappaletta, yksi Vantaan kaupungille, yksi Asunto Oy Vantaan Punasafiirille, yksi Lujatalo Oy:lle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Vantaalla ____ . päivänä _____ kuuta 2017

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

Leea Markkula-Heilamo
yrityspalvelujohtaja

Asunto Oy Vantaan Punasafiiri
puolesta valtakirjalla

Kai Ketelimäki
toimitusjohtaja

Lujatalo Oy:n puolesta
valtakirjalla

NN

LIITTEET:

- Liite 1: Sopimusalue
- Liite 2: Kiinteistöliittymien urakkarajaukset
- Liite 3: Kiinteistöliittymän määritelmä

KOHTEEN SIJAINTI

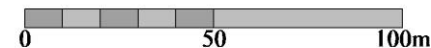
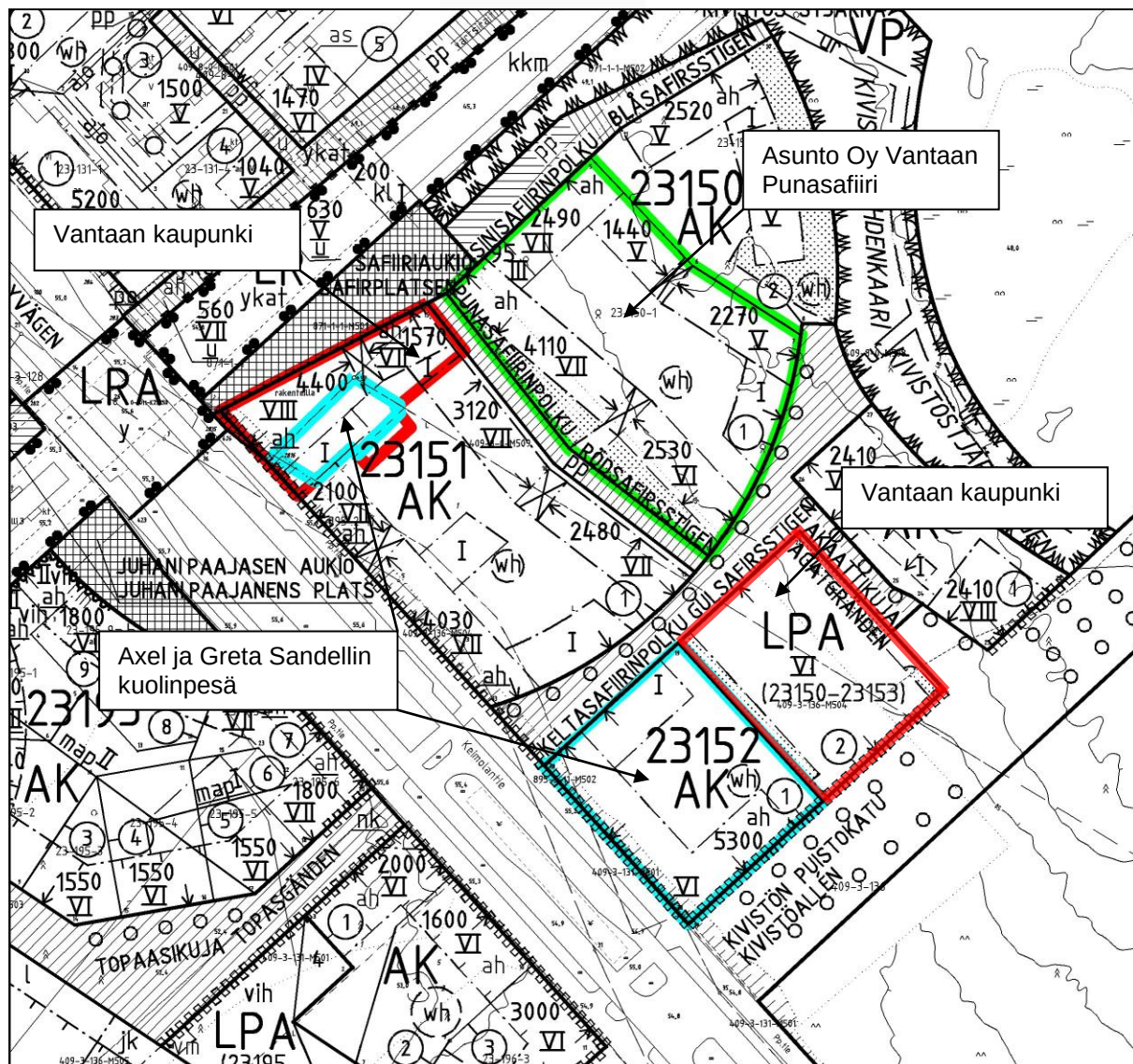

1:20 000

TOTEUTTAMISSOPIMUS
SOPIMUSALUE / Lujatalo OySOPIMUSALUEEN
MAANOMISTUS

Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kylä: LAPINKYLÄ (409)

1:2000

KIVISTÖN KESKUSTAN ALUEELLINEN JÄTTEIDEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Liite sisältää kiinteistöliittymiä koskevia otteita tarjouspyyntöasiakirjoista. Tarjouspyyntöasiakirjat tulevat Kivistön keskustan alueellinen jätteiden putkikeräysjärjestelmän hankintasopimuksen liitteeksi. Kivistön Putkijäte Oy on tehnyt hankintapäätöksen 27.11.2013. Hankintasopimus ja urakkasopimus tehdään, kun hankintapäätös on lainvoimainen.

ASIAKIRJA: URAKKAOHJELMA, URAKKARAJAUKSET

Sisältää vain kiinteistöliittymien urakkarajauksen

URAKKARAJAUKSET KIVISTÖN KESKUSTAN ALUEELLA

Kivistön keskustan alueellisen jätteiden putkikeräysjärjestelmän runkolinjojen laitetoimitukseen (toimittaja) kuuluvat työt ja velvoitteet suhteessa Tilaajaan on listattu alla olevissa taulukoissa

Kiinteistöliittymien urakkarajaus:

Työt ja yleiset velvoitteet	Toimittaja	Tilaaja
YSE 98:n 4 § mukainen työmaan johtovelvollisuus	X	X
Työmaahuolto- rakennukset kuten toimisto-, henkilöstö-, varasto- yms. tilat omia tarpeita varten.	X	
Rakennustyömaan sähkö-, vesi-, viemäri- ja lämmityslaitteet	X	
Johtolinjan (putket, kaivot, syöttöasemat) maanrakennustekniset työt: - rakennuspaikalla tarvittavat mittaukset - tarvittavat raivaustyöt - kaivu ja täyttö (sis. louhinnan, asennusalustan tekemisen, alku- ja lopputäytön) - raivausjätteiden, ylijäämämaiden, kivien ja louheen poiskuljetus rakennus-, liikenne- ja piha-alueilta rakennuttajan osoittamaan paikkaan		X
Laitetoimittajan hankintaan kuuluvien putkijärjestelmän osien kuljetus asennuspaikkaan sekä koneelliset nostotyöt	X	
Johtolinjan tarkemittaukset		X
Rakennukseen sijoittuvien jätteen syöttöpisteiden tilojen ja niihin liittyvien taloteknisten järjestelmien rakentaminen, mm. - LVISA - ikkunat, ovet, huoltoluukut, äänieristykset, ilmanottoaukot, jne. - jäteputkien ja kaapeleiden tarvitsemat läpimenoaukot ja -putket - läpivientien tiivistäminen - kiinnityselimien asentaminen		X
Parkkitilojen ym. maanalaisten tilojen kautta kulkevien betonisten putkikanavien rakentaminen		X
Työnaikaiset asennustelineet ja nostinlaitteet	X	
Laitteiden suojaaminen rakennus- yms. töiden aiheuttamalta vaurioitumiselta	X	X
Rakennusalueiden viimeistely ja loppusiivous		X
Työmaan tietoliikenteen hoitaminen	X	

Kiinteistöliittymälinjaan liittyvät hankinnat ja asennukset varusteineen, mm: - kiinteistöliittymäputki putkivarusteineen ja tukineen alkaen runkohaaran liitoksesta - ohjauskaapelit ja paineilmaputket suojaputkineen alkaen lähimmästä tarkastuskaivosta runkoverkossa - tarkastus- ja venttiilikaivot (sisältäen myös putkiläpivientien teon ja tiivistämisen) - jätteen syöttöasemat, sisältäen mm. - o syöttöputket - o venttiilit toimilaitteineen - o murskaimet, ym. toimittajakohtaiset laitteet ja varusteet - korvausilmaventtiilit	X	
Rakennuksen ulkopuolelle sijoittuvien jätteen syöttöpisteiden edellyttämät maanrakennustyöt		X
Tarvittaessa koneiden ja laitteiden korroosionestomaalaukset	X	
Tarvittaessa putken ja laitteiden äänieristys (Ei maahan sijoitetut putket)	X	
Toimitukseen kuuluvien laitteiden kiinnitys rakenteisiin sisältäen mm. työpiirustukset, kiinnitys- ja tuentatapojen määrittelyn sekä kaikki kiinnitystarvikkeet. Valutyön yhteydessä asennettavat kiinnitys-, läpivienti-, ym. tarvikkeet asennusohjeineen toimitetaan pääurakoitsijalle ennen valutyön aloittamista.	X	

KIVISTÖN KESKUSTAN ALUEELLINEN JÄTTEIDEN PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄ

Liite sisältää kiinteistöliittymiä koskevia otteita tarjouspyyntöasiakirjoista. Tarjouspyyntöasiakirjat tulevat Kivistön keskustan alueellinen jätteiden putkikeräysjärjestelmän hankintasopimuksen liitteeksi. Kivistön Putkijäte Oy on tehnyt hankintapäätöksen 27.11.2013. Hankintasopimus ja urakkasopimus tehdään, kun hankintapäätös on lainvoimainen.

ASIAKIRJA: HANKINTASOPIMUS

1.4 Määritelmät

Kiinteistöliittymä	tarkoittaa Putkikeräysjärjestelmän runkolinjaan liittyvää, yhtä tai useampaa kiinteistöä tai korttelia varten rakennettua Putkikeräysjärjestelmän osaa, johon kuuluvat muun muassa jätteen Syöttöpisteet, korvausilmaventtiilit sekä jäteputken runkolinjan ja Syöttöpisteiden välinen osuus.
--------------------	---

ASIAKIRJA: PUTKIKERÄYSJÄRJESTELMÄN TARJOAMINEN

1.2 Kiinteistöliittymät (tontin sisällä)

Määräluettelon täydentäminen

Kiinteistöliittymien tarjoaminen perustuu ja tehdään kaikille toimittajille yhtäläisillä yksikkömäärillä Tilaajan antamien lähtötietojen mukaisesti. Kiinteistöliittymien kappalemäärät on esitetty Tilaajan antamissa lähtötiedoissa. Kiinteistöliittymään kuuluva putkimateriaalin metrimäärä on vakioitu (20,0 m), mutta toimittaja voi itse määrittää kiinteistöliittymän putkikoon. Vakioituun metrimäärään sisältyvät tontin sisäpuoliset putkiston korkeusaseman muutoksiin tarvittavat mutka- ja käyräkappaleet sekä niiden liitososat.

Kiinteistöliittymän (tontin sisäpuolinen osuus) määräluettelon mukainen putkiosuus (20,0 m) sisältää tarvittavat putkiliitokset sekä järjestelmän toimilaitteiden ohjauskaapelit ja paineilmaputket asennettuna kaikkine liitoksineen ja suojaputkineen. Lisäksi tarjoaja määrittää määrä- ja yksikköhintaluetteloon tarvittavan määrän rivejä sektoriventtiilien ja tarkastusluukkujen lisäämiseksi (ks. kappale 1.3). Kiinteistöliittymien yksikköhinnan erittelyn lisäksi toimittaja määrittää tarjouslomakkeeseen putkikoon, -materiaalin, -paksuuden sekä yksikön tyyppimerkin, jonka kukin tarjoaja määrittelee käyttämiensä komponentti- ja materiaalivalintojen mukaan.

Mikäli kiinteistöliittymän putkikoko poikkeaa runkoverkon putkikoosta, kuuluvat supistuskappaleet runkoverkkoon ja kiinteistöliittymä alkaa tämän jälkeen. Tilaajan lähtötiedoissa antama kiinteistöliittymien positiointi on suuntaa-antava.

25 § Hakunilan keskustan kaavarunko 091600

VD/4296/10.02.03/2016
HP/TLA/VKA/JJO/SRU/ET/JB

Vantaan kaupunkistrategian ja maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuutta parannetaan ja rakentamista suunnataan olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaan keskuksia kehitetään omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä. Keskuksissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, hyvät joukkoliikenneyhteydet, pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

Hakunilan keskustan kaavarunko on laadittu näitä periaatteita noudattaen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa Hakunilan keskusta-alueen maankäyttötavoitteet on esitetty yleiskaavaa tarkemmin ja ne on päivitetty vastaamaan nykyisiä ajatuksia.

Kaavarunko on laadittu konsulttityönä kaupungin ohjauksessa. Kaupungin ohjausryhmän lisäksi eri hallinnonalojen asiantuntijoista muodostettiin työryhmä tuottamaan kaavarunkoon sisältöä ja ohjaamaan tarkempaa suunnittelua.

Toimintojen sijoittumisen tarkkuus on korttelitasoinen ja mitoitus suuntaa-antava. Hakunilan keskusta-alue tulee uusiutumaan vaiheittain. Yksittäisten hankkeiden edistymisen kannalta merkittävä tekijä on kiinteistöomistusolot sekä kaupungin ja omistajien tavoitteiden toisiinsa sovittaminen.

OAS oli nähtävillä mielipiteitä varten 27.6.2016–19.8.2016. Internet-sivulla asukkaille suunnattu kysely oli avoinna 31.8.2016 saakka. OAS-mielipiteitä ei saatu, vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 40. Selkeästi parannusta vaativana kohteena korostui nykyinen ostoskeskus lähiympäristöineen. Eniten Hakunilaan kaivattiin kaupan ja palveluiden lisäämistä. Uudesta asuinrakentamisesta toivottiin kaupunkimaisempaa, värikkäämpää, urbaanimpaa ja tiiviimpää, mutta toisaalta vihreys ja riittävä väljyys haluttiin säilyttää. Internet-kyselyn yhteenveto on esitetty kaavarunkotyössä, samoin on kuvattu kaksi Hakunilassa pidettyä asukastilaisuutta. Kuluvana keväänä järjestetään kolmas yleisötilaisuus kaavarungosta ja muista hankkeista.

Kaavarungon mukaan osa asuinrakentamisesta sijoittuisi täydennysrakentamisena nykyisille asuinrakennusten korttelialueille, osa kokonaan uusille korttelialueille eteläisen varikon alueelle ja Vanhan Lahdentien (seututie 140) vapautuvalle reunavyöhykkeelle. Kyytitien ja Hakunilantien varrelle nykyisen ostoskeskuksen tuntumaan voisi sijoittua uutta liiketilaa ja palveluita. Uusiutuva ostoskeskus voisi olla hybridityyppinen, jolloin kaupan ja palveluiden lisäksi siihen voisi sijoittua asumista jopa 22 000 k-m².

Kaavarungossa Vanhan Lahdentie esitetään otettavaksi käyttöön osana kaupungin katuverkostoa. Muutos mahdollistaa uudet kaupunkimaiset asuinkorttelit ja sallii uudet katuliittymät normaaleine suojateineen. Järjestelyt mahdollistavat paremmat yhteydet varikoiden alueiden uusista asuinkortteleista Hakunilan keskustaan ja toisaalta Vanha Lahdentie katuverkkoon kiinteästi liitettynä parantaa yhteyksiä Kehä III suuntaan ja keventää Hakunilantien kautta kehälle suuntautuvaa liikennemäärää. Kaavarunkotyön yhteydessä on laadittu Kyytitien järjestelyiden osalta liikenteen yleissuunnitelma.

Kaavarungon toteutuminen voisi merkitä noin 6 000 uutta asukasta Hakunilaan. Määrä on merkittävä, sillä helmikuussa 2017 suunnittelualueella asui yhteensä 7 033 henkilöä. Hakunilan luonnoksiksi jääneissä kaavarungoissa

1970-luvulta arvioitiin keskustan alueen asukasmäärän vuonna 2000 olevan noin 15 000 henkilöä. Hakunilan keskustan katu-, jalankulku- ja pyöräilyverkosto rakennettiin tämän ennusteen mukaisesti. Nykyisessä liikenneverkossa kaavarungon mukainen asukasmäärän lisäys on siten jo ennakoitu.

Kaavarunko ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen virallinen kaavataso, mutta se on yleiskaavaa täsmentävä, asemakaavoitusta ja maankäytön muita hankkeita ohjaava asiakirja.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 30§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty Hakunilan keskustan kaavarunko 091600,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 25

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 30§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty Hakunilan keskustan kaavarunko 091600, ja
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Hakunilan keskustan kaavarunko 091600 / 19.4.2017
- Kyytitien liikenteen yleissuunnitelma, asemapiirustus 23.12.2016

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 8392 2684
asemakaavasuunnittelija Jari Jokivuo, puh. 8392 2993
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HAKUNILAN KESKUSTAN KAAVARUNKO 091600

kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017

Vantaa
Hakunila

ARKKITEHDIT
ANTTILA & RUSANEN OY

RAMBOLL

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Lähtökohtia kaavarungolle	4
2.1	Suunnittelualan yleiskuvaus	4
2.2	Kaupunkikuva ja maankäyttö	5
2.3	Maisema ja viherverkosto	7
2.4	Palvelut	8
2.5	Liikenne	9
2.5.1	Ajoneuvoliikenne	9
2.5.2	Joukkoliikenne	9
2.5.3	Kävely ja pyöräily	9
2.6	Suunnittelutilanne	10
2.6.1	Kaavat	10
2.6.2	Kaupungin maanomistus	10
2.6.2	Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet	10
3.	Visio eli kuinka idän kätkeyty helmi löydetään	11
4.	Tarkastellut vaihtoehdot	12
4.1	VEA - Maltillinen kehittäminen	12
4.2	VEB - Reipas uudistaminen	12
4.3	Vaihtoehtojen vertailu	13
5.	Suunnitelma	14
5.1	Johtopäätösmalli	14
5.2	Kaavarungon kuvaus	15
5.2.1	Maankäyttö	15
5.2.2	Alue ja yhdyskuntarakenne	17
5.2.3	Asuminen, palvelut ja työpaikat	17
5.2.4	Liikenne	18
5.2.5	Viheralueet ja julkiset tilat	20
5.2.6	Kaupunkikuva	20
5.2.7	Mitoitus	22
5.2.8	Taide	23
5.3	Kaavarungon ydinalue	24
5.3.1	Liikekeskusta - Varikko	24
5.3.2	Ostoskeskuksen kortteli	25
6.	Kaavarungon vaikutukset	27
7.	Prosessi ja asukasyhteistyö	28
7.1	Prosessin kulku ja asukasyhteistyö	28
7.2	Nettikysely	28
7.3	Ideaillat	28
	Liitteet	29

Ohjausryhmä (Vantaan kaupunki):

- Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja, puheenjohtaja
- Leea Markkula-Heilamo, yrityspalvelujohtaja
- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Henry Westlin, kaupungininsinööri
- Arja Lukin, projektijohtaja
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa, sihteeri

Työryhmä (Vantaan kaupunki):

- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Itä-Vantaa
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Laura Muukka, maisema-arkkitehti
- Joni Heikkola, yleiskaavasuunnittelija
- Susanna Koponen, liikenteen alueinsinööri
- Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, vesihuollon yleissuunnittelu
- Sinikka Rantalainen, ympäristösuunnittelija
- Taina Andersson, maankäyttöinsinööri
- Pia Tasanko, vuorovaikutusasiantuntija
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Markku Tiusanen, kalastusteknikko, purojen kunnostus
- Anne Kaarna-Suomi, julkisen taiteen kuraattori

Lisäksi:

- Noora Koskivaara, asemakaavasuunnittelija, Itä-Vantaa
- Anna-Karin Kyrönviita, kaavoitusinsinööri
- Merja Hokkanen, suunnitteluavustaja, Itä-Vantaa
- Heikki Virkkunen, projektinjohtaja
- Ritva-Leena Kujala, viestintäsuunnittelija
- Kari Tervo, graafikko
- Hakunilan aktiiviset asukkaat

Konsultti:

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy

- Mikko Rusanen, arkkitehti, projektipäällikkö
- Leena Holmila, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Noora Lahdenperä, arkkitehti, projektiarkkitehti
- Siiri Murtola, arkkitehtiylioppilas

Ramboll Finland Oy

- Jari Mäkynen, arkkitehti, maankäyttö
- Pasi Rajala, diplomi-insinööri, maankäyttö
- Marko Ahola, maisema-arkkitehti, maisema ja maankäyttö
- Johanna Jalonen, tekniikan tohtori, hulevedet
- Petri Saarelainen, insinööri, liikenne/ liikenne ja maankäyttö
- Mika Kallunki, insinööri, liikenne/ kadut ja pysäköinti
- Kimmo Koski, kauppa ja palvelut

1. JOHDANTO

Vantaan kaupunkistrategian ja maapoliittisten linjausten mukaan keskustojen elinvoimaisuutta parannetaan ja rakentamista suunnataan olemassa olevien rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Maapolitiikalla pyritään monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiseen. Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaan keskuksia kehitetään omaleimaisina ja monipuolisina kaupunkiympäristöinä. Keskuksissa turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto, palveluiden saatavuus, joukkoliikenneyhteydet, hyvät pyöräily- ja kävelyreitit, laadukkaat julkiset ulkotilat sekä hyvät yhteydet laajemmille viheralueille.

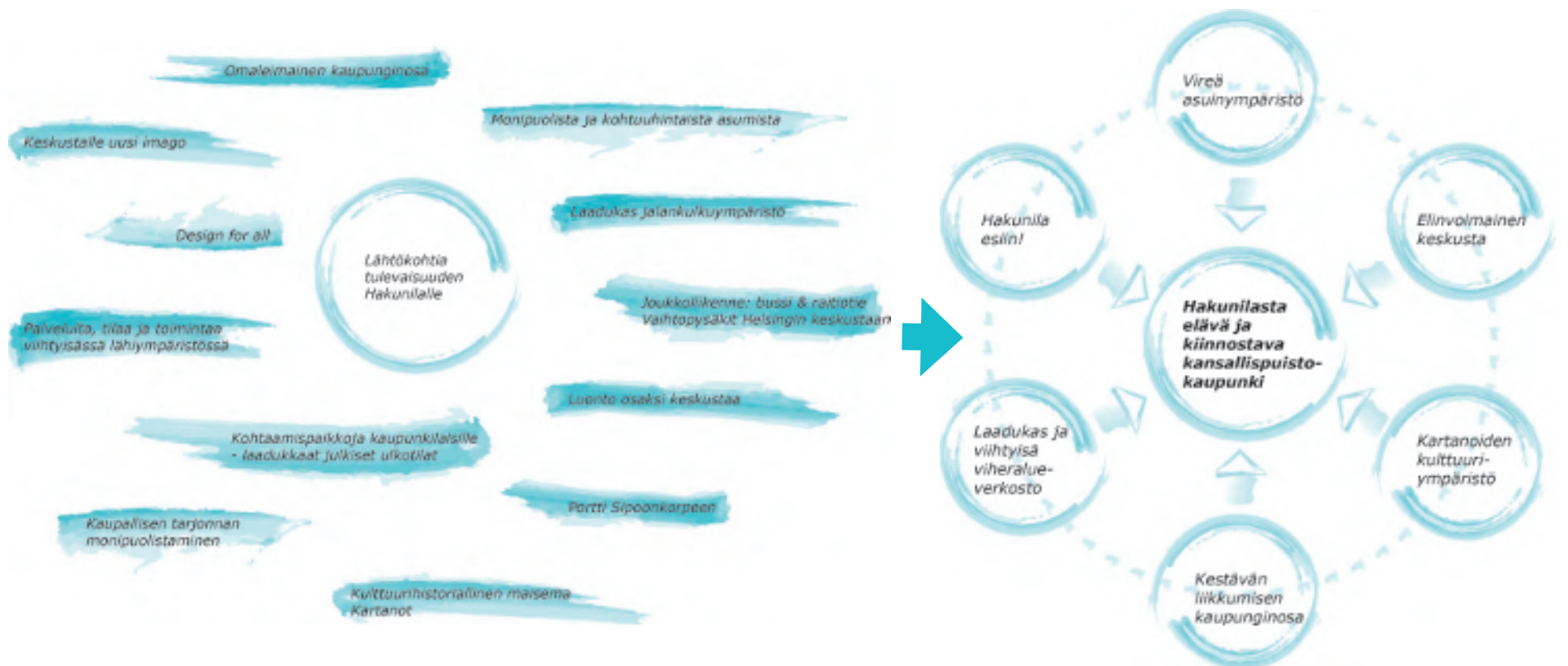
Kaavarunko on laadittu alueen yleis- ja asemakaavoituksen valmisteluaineistoksi. Kaavarungossa on esitetty maankäytön, liikenteen ja palvelujen kokonaisuuden yleispiirteinen tavoitetilä. Suunnittelutyö, vuorovaikutus ja päätöksenteko on ohjelmoitu kaavoitusprosessin tavoin. Kaupunginhallitus hyväksyy Hakunilan kaavarungon. Kaavarunko on yleiskaavaa tämentävä, asemakaavoitusta ja hankkeita ohjaava asiakirja. Voimassa oleva yleiskaava on Hakunilan osalta melko yleispiirteinen, eikä sellaisenaan ohjaa riittävästi asemakaavoitusta ja Hakunilan keskustan kehittämistä. Kaavarunko ohjaa alueen asemakaavoitusta määrittäen alueen kehityssuunnan ja osoittaen yleispiirteiset maankäytön ratkaisut. Kaavarungossa Hakunilan keskusta-alueen maankäyttötavoitteet on esitetty yleiskaavaa tarkemmin ja ne on päivitetty vastaamaan nykyisiä ajatuksia. Kaavarunko ohjaa tulevaa, mutta antaa myös joustoa sellaisille uusille ideoille, joita ei vielä tiedetä. Samalla kaavarunko toimii seuraavan yleiskaavan valmisteluaineistona. Kaavarunkotyön yhteydessä on laadittu Kyytitien järjestelyiden osalta liikenteen yleissuunnitelma. Toimintojen sijoittumisen tarkkuus on korttelitasoinen ja mitoitus suuntaan antava. Laaja keskusta-alue tulee uudistumaan vaiheittain. Yksittäisten hankkeiden edistymisen kannalta merkittävä tekijä on kiinteistöomistusolot sekä kaupungin ja omistajien tavoitteiden toisiinsa soveltaminen. Asukkaiden kuuleminen alueensa asiantuntijoina on tärkeä osa myöhempiä asemakaavatöitä.

Hakunila on idän kätkeyty helmi, joka odottaa löytämistään. Kaupunginosaan asukasmäärä on noin 11 300. Hakunilan keskus palvelee laajaa Itä-Vantaan aluetta, mutta nykytilanteessa kaupallisten palvelujen tarjonta on liian vähäistä ja ostovoima karkaa merkittävässä määrin alueen ulkopuolelle. Keskustassa on paljon asuntoja suhteessa palvelujen ja työpaikkojen määrään ja potentiaalia olisi nykyistä merkittävästi suuremmalle kaupalliselle palvelutarjonnalle. Asuntorakentamisen lisäämisen edellytykset ovat hyvät entisen bussivarikon maa-alueen vapaututtua keskustarakenteen laajentumiseen. Myös liikekeskustaa voidaan merkittävästi tiivistää. Vaikka Hakunilassa on vain vähän työpaikkatarjontaa, sen vieressä on kaupungin suurin työpaikkakeskittymä, Vantaan Akseli. Erityinen Hakunilan vahvuus on käytännössä keskustassa kiinni oleva ”vihreä olohuone”, urheilupuisto ja Håkansbölen kartanonpuisto, josta on yhteydet Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunilan mahdollisuuksia toimia pääkaupunkiseudun merkittävänä ulkoilualueen porttina tulisi hyödyntää nykyistä enemmän. Hakunilalaiset luonnehtivat Hakunilaa yhteisölliseksi, luonnonläheiseksi, monikulttuuriseksi ja mainettaan paremmaksi alueeksi – potentiaalia on!

Kaavarunkotyössä muodostunut tavoitetilä on **Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuistokaupunki**, jota toteutetaan seuraavien teemojen kautta:

- **Hakunila esiin**
- **Vireä asuinympäristö**
- **Elinvoimainen keskusta**
- **Kestävän liikkumisen kaupunginosa**
- **Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto**

Tavoitteena on, että Hakunila on tulevaisuudessa vireä ja houkutteleva asuinympäristö eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville asukkailla. Keskustan kehityksellä on kaksi painopistettä: ostoskeskuksen ympäristön muutos sekä Kyytitien suuntainen keskustan laajentuminen bussivarikon alueelle. Kaavarunkosuunnitelmassa Hakunilan keskustaa-alueelle sijoittuu noin **4 200** uutta asukasta, nykytilanteeseen nähden liki 40 % lisäys. Nykyisten asuinkorttelien täydennysrakentamispotentiaali on tämän lisäksi karkeasti arvioitu noin 2 000 asukasta. Palvelujen osalta tavoitteena on omavaraisuuden huomattava nostaminen. Asukasmäärän lisäyksessä ei ole huomioitu suunnittelualueen ulkopuoliselle tarkastelualueelle mahdollisesti rakennettavia uusia asuinrakennuksia. Palveluiden riittävyyden varmistamiseksi ne tulee kuitenkin huomioida palvelumitoituksessa.

2. LÄHTÖKOHTIA KAAVARUNGOLLE

2.1 Suunnittelualan yleiskuvaus

Hakunilan kaavarunkoalue sijaitsee Itä-Vantaalla valtakunnallisten pääväylien Kehä III:n ja Lahdenväylän kainalossa. Aivan Hakunilan tuntumassa Lahdenväylän länsipuolella sijaitsee Porttipuiston kaupallinen alue ja Vantaan Akselin työpaikkakeskittymä. Idässä Hakunila avautuu Sotungin kulttuurimaisemaan ja laajat ulkoilualueet sekä Sipoonkorven kansallispuisto ovat kiven heiton päässä.

Kaavarungon tarkastelualue (n. 300 ha) ulottuu Porttipuistosta Ojangan ulkoilualueelle, etelässä tarkastelualueen rajaa Kehä III ja pohjoisessa alue käsittää Vaunukallion sekä Kaskelan alueet. Varsinainen suunnitteluala (n. 100 ha) käsittää pääosan Hakunilan keskustasta sekä Lahdentien länsipuolelta poistuvan bussivarikon alueen. Asukkaita Hakunilassa on n. 11 300 (vuonna 2016), vieraskielisen väestön osuus väkiluvusta on n. 25 %. Kasvuennusteen mukaan Hakunila kasvaa vuoteen 2030 mennessä 4 200 asukkaalla.

Liikekeskustan alue

Hakunilan ostoskeskus sijaitsee Kyytitien ja Hakunilantien risteyksessä, valtaosa alueen kaupallisista palveluista ja osa julkisista palveluista sijaitsee täällä. Ostoskeskuksen kupeessa sen eteläpuolella sijaitsevat kirkko, seurakuntakeskus ja kirjasto.

Hakunilantien varsi

Kyytitien ja Kehä III välillä Hakunilantien molemmin puolin on 1970-luvulla aluerakennuskohteena toteutettu elementtikerrostaloalue. Selännealueelle sijoittuva yhtenäinen kokonaisuus määrittää pitkälti koko Hakunilan luonnetta. Alueella on pääosin asumista, eteläosassa sijaitsee koulu-keskus, päiväkoteja sekä joitakin kaupallisia palveluita.

Kyytitien pohjoispuoli

Kyytitien pohjoispuolella Hakunilantien molemmin puolin sijaitsee eri-ikäistä asuinrakentamista (pääosin 1970-luvulta), joka muodostuu kerros- ja pientaloista. Hakunilantien itäpuolella sijaitsee lisäksi päivittäistavarakauppa ja päiväkoteja.

Varikko

Varikon alue on Kyytitien, Lahdenväylän ja Lahdentien rajaama. Alueella nykyisin sijaitseva bussivarikko on siirtymässä muualle ja alue on vapautumassa muuhun käyttöön. Varikon alueen pohjoispuolelle on rakentumassa uusi asuinalue.

Hakunilan vihreä olohuone

Hakunilan merkittävä ulkoilu- ja virkistysalue sijaitsee keskustan itäpuolella, Kormuniitynojaa seuraavassa laaksossa, käsittäen niin peltoista kulttuurimaisemaa kuin metsäisiä ulkoilualueita. Keskeinen osa muodostuu Håkansbölen kartanopuiston ja Urheilupuiston kokonaisuudesta. Urheilupuistossa sijaitsee mm. uimahalli. Håkansbölestä etelään laaksoa ja puistomaista vesiuomaa reunustaa kaupunkikuvallisesti merkittäviksi luokiteltu rivitaloalue.

Hakunilan kaavarunkoalue. Suunnitteluala rajattu punaisella, suunnittelun ydinalue vihreällä ja tarkastelualue mustalla.

Hakunilan sijainti pääkaupunkiseudulla.

Kaavarungon osa-alueet.

2.2 Kaupunkikuva ja maankäyttö

Hakunilan keskusta on rakennettu ympäristöään korkeammalle selännealueelle. Tästä huolimatta Hakunila piiloutuu nykyisin keskusta-alueen reunustavan rinnemetsän ja suurimittakaavaisen väylämaiseman taakse. Keskustan pääsaapumiskatu Kyytitie on ilmeeltään vaatimaton, suojaviherkasvillisuuden ja pysäköintikenttien leimaama. Länsipuolella keskusta-aluetta huomattavasti alempana sijaitseva Lahdentie muodostaa nykyisin merkittävän kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen Hakunilan keskusta-alueen ja Lahdentien länsipuolen välillä.

Hakunilan keskustarakenteen pääankuri sijoittuu Kyytitien ja Hakunilantien risteysalueelle, jossa sijaitsevat Hakunilan ostoskeskus, kirjasto ja seurakuntatalo – pääosa alueen palveluista. Ostoskeskus on keskeisellä paikalla, mutta se on sekä kaupunkikuvallisesta että toiminnallisesta näkökulmasta vaatimaton. Ostoskeskuksen keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue, joka toimii keskustaa yhdistävän, etelä-pohjoissuuntaisesti kulkevan kevyen liikenteen pääreitit, Hakunilantien, osana.

Hakunilan kaupunkikuvallinen ilme on melko tasaikäinen, keskusta-alueen asuinrakentaminen edustaa pääosin 1970-luvun elementtikerrostalorakentamista perustuen pistetalojen ja lamellien muodostamaan puoliavoimeen korttelirakenteeseen. Kortteleiden sisään ja väliin jää paljon vihreää - korttelipihoja ja puistoalueita. Valtaosa keskusta-alueen asuinrakentamisesta (n. 60%) on vuokra-asumista.

Asuinrakentaminen tukeutuu sisäiseen jalankulku- ja pyöräverkostoon. Pysäköinti Hakunilassa on järjestetty pääosin maantasopysäköintinä. Laajat pysäköintialueet sijoittuvat pääkatujen varsille ja leimaavat merkittävästi keskustan kaupunkikuvallista ilmettä. Ostoskeskuksesta etelään Hakunilantien kauniit katupuurivit muodostavat yhtenäisen puistokatumaisen ilmeen, josta erottuvat selkeästi Hakunilantien ja Kyytitien ylittävät kevyen liikenteen sillat. Koulu- ja päiväkotipalvelut ovat keskittyneet suunnittelualueen eteläosaan, Kyytitie-Hakunilantie – risteysalueen tuntumaan sekä Kormuniityn laaksoon.

Kulttuuriympäristön merkittäviä rakentamisen kohteita ovat Skomarsin torppa Kyytitien varressa ja Håkansbölen kartanoympäristö Kormuniityn laaksossa. Keskusta-alueen kaakkoisrinteelle, Kormuniityn laakson reunalle sijoittuu kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi luokiteltu 1970-luvun rivitaloalue.

Analyytikartta

Keskeiset kaupunkikuvalliset ja maisemalliset elementit - tilanne 2016

	Kaupunkikuvaa leimaava pysäköinti- tai muu avoin kenttä		Voimalinjakäytävä
	Asemakaavoitettu, toteutumaton tontti		Näkymäsektori
	Asemakaavoitettu uusi asuinalue		Maamerkki
	Nykyinen torialue		Hakunilan keskustaa rajaava rinnemetsäalue
	Kaupunkikuvallisesti heikko / kehittämistä vaativa risteysalue		Tärkeä virkistys- / ulkoilualue (Kormuniitty & Urheilupuisto)
	Tärkeä katuyhteys, kaupunkikuvallinen ilme heikko		Häkansbölen kartanoalue
	Tärkeä katuyhteys, yhtenäinen puistokatumainen ilme		Puistoleikkipaikka / puistokenttä
	Kävelyn / pyöräilyn pääyhteys		Palstaviljelmät
	Kävely- / pyöräyhteys		Koirapuisto
	Ylikulku		Vesiuoma
	Alikulku		Vesiuoma, putkitettu
	Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero		

Kyytitien ilmettä leimaavat pysäköintialueet.

Hakunilan ostoskeskusken keskellä sijaitsee vaikeasti paikannettavissa oleva torialue.

Lahdentie Kyytitien sillalta nähtynä. Tasoerot luovat merkittävät kaupunkirakenteellisen estevaikutuksen.

Hakunilan keskustan itäpuolella aukeaa Kormuniityn laaksoalue.

Hakunilantie on ilmeeltään puistokatumainen.

Kyytitie. Oikealla nykyinen liikekeskus.

2.3 Maisema ja viherverkosto

Hakunilan keskustan kerrostaloalue sijaitsee korkean kallioselänteiden laella, jota korostavat aluetta reunustavat etelä- ja länsireunoilla avoimet väyläalueet sekä rinnemetsäalue. Hakunilan eteläreunan maisemakuvaa hallitsevat lisäksi Kehä III:n suuntaisesti kulkeva voimalinjakäytävä ja Kehä III:n eritasoliittymät. Rinnemetsä luo maisemakuvassa alueelle yhtenäisen vihreän reunan, jonka taakse keskustarakentaminen suurelta osin piiloutuu.

Lahdentie ja bussivarikon alue sekä itäpuolen Kormuniityn ulkoilualue sijaitsevat laaksossa merkittävästi keskustasta alampana. Keskustan itäpuolen laaksossa aukeaa Sotungin arvokas kulttuurimaisema ja edelleen itään päin siirryttäessä tullaan Sipoonkorven kansallispuistoon. Hakunila on lähin kaupunkikeskus Sipoonkorven kansallispuistoon nähden.

Kormuniityn laaksossa sijaitsevat valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö Håkansbölen kartanopuisto, Hakunilan urheilupuisto, valtakunnallisestikin merkittävät hiihtoladut, Ponihaan ratsastusalue ja Ojangan ulkoilualue. Yhdessä nämä muodostavat myös muita kuin hakunilalaisia palvelevan merkittävän ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuuden, Hakunilan ”vihreän olohuoneen”.

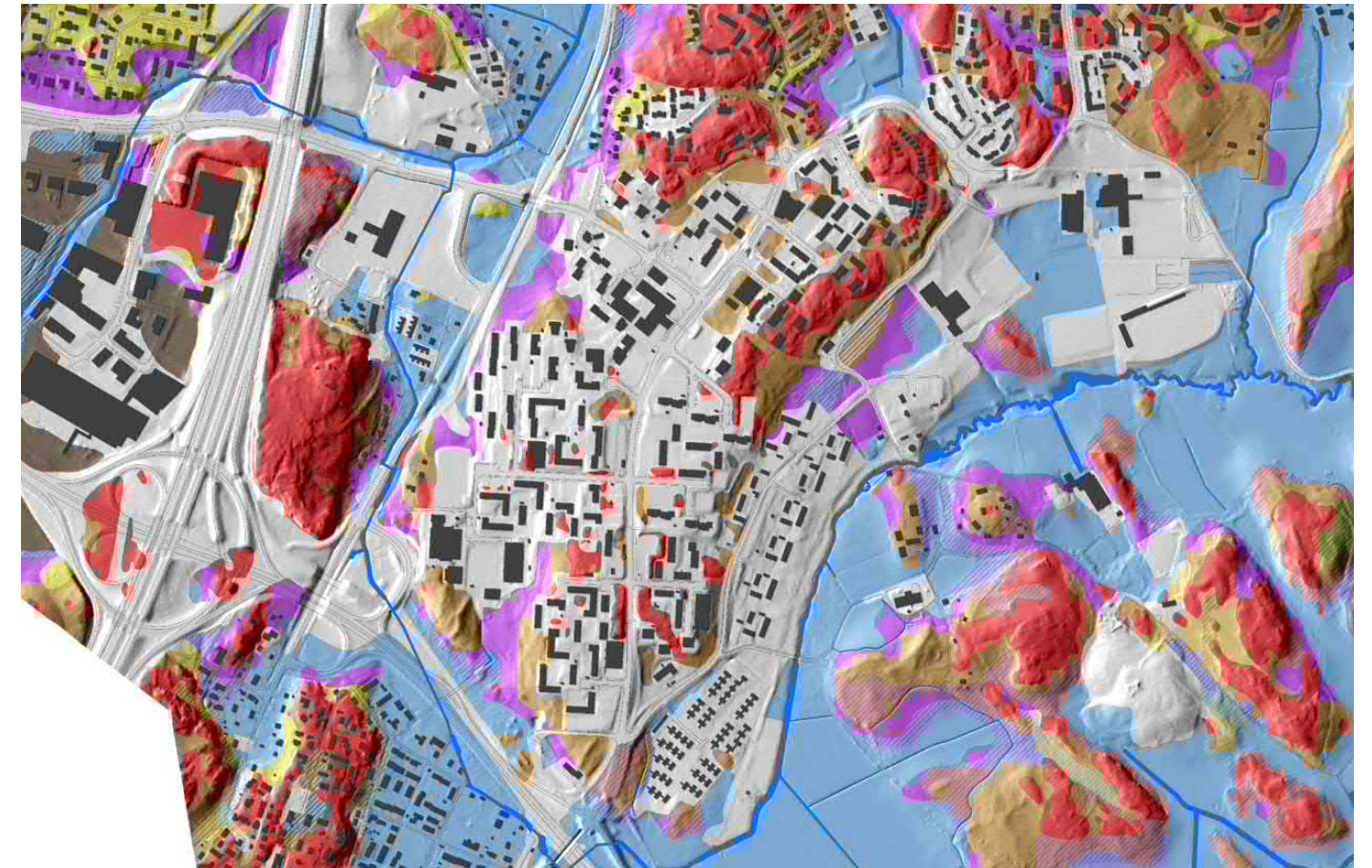
Alueella on näkyvissä edelleen rakentamisen jälkeenkin runsaasti avokallioita ja mäntykangasalueita. Kaavarunkoalue on kuitenkin voimakkaasti rakennettua, eikä rakentamattomia puistoja suurempia luontoalueita ole.

Alueen poikki virtaa luontoarvoiltaan merkittävä puro, Kormuniitynoja. Puro saa alkunsa Kehä III eteläpuolelta Lähdepuistosta sekä Itä-Hakkilanojasta Kyytitien pohjoispuolelta. Itä-Hakkilanoja muodostuu hulevesistä, ja virtaa latvaosiltaan väljästi rakennetulla asuinalueella. Purot yhtyvät Kyytitien kohdalla, varikkoalueen pohjoisosassa. Kyytitien pohjoispuoli sekä Hakunilan ostoskeskus (liikekeskusta) kuuluvat Itä-Hakkilanojan valuma-alueeseen. Liikekeskusta on kallioselänteiden päällä, josta vedet johtuvat Kormuniitynojan yläjuoksulle Itä-Hakkilanojaan.

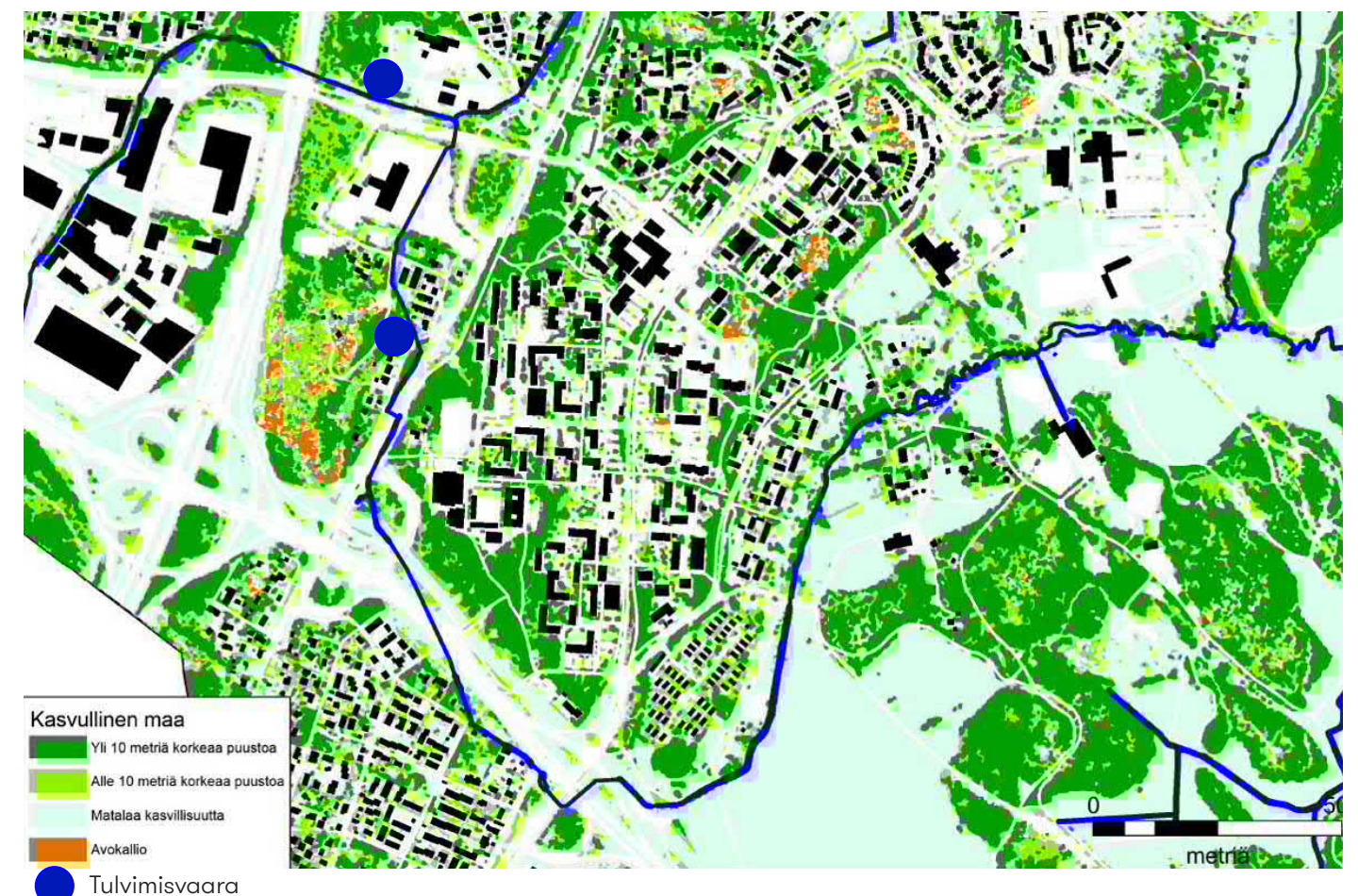
Alkuosaltaan Kormuniitynoja on voimakkaasti muokattua, ja monin paikoin putkitettu, ja alajuoksultaan luonnontilainen. Vesiuoma virtaa Håkansbölen kartanopuiston ja Hakunilan urheilupuiston kautta Sotungin laaksossa virtaavaan Krapuojaan, jota myöten vesi kulkeutuu Suomenlahteen. Kerrostaloalueella hulevedet on putkitettu. Vedet johtuvat Kormuniitynojaan länsi- ja itäpuolella Hakunilan rakennettua kallioaluetta.

Puruomaa ympäröivät viheralueet ovat tärkeitä virkistysyhteyksiä, ja se virtaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa maisemassa. Kormuniitynojan maisemallista merkitystä tulisi Vantaan pienvesiohjelman perusteella vahvistaa myös asuinalueiden puisto-/viheralueilla. Ojaa on historiallisten karttojen perusteella perattu, suoritettu ja putkitettu.

Kormuniitynojalla ja Krapuojalla on hulevesi- ja virkistyskäytön lisäksi kalataloudellista merkitystä; siinä elää ympärivuotisesti ainakin ahventa, haukea ja piikkikaloja, joiden lisäksi puroon nousee merestä kaloja kudulle (Vantaan virtavesielvitys). Kormuniitynojaan on istutettu useana vuotena 2000-luvulla taimenen poikasia, mutta taimenkannan nykytilasta ei ole tarkkaa tietoa.

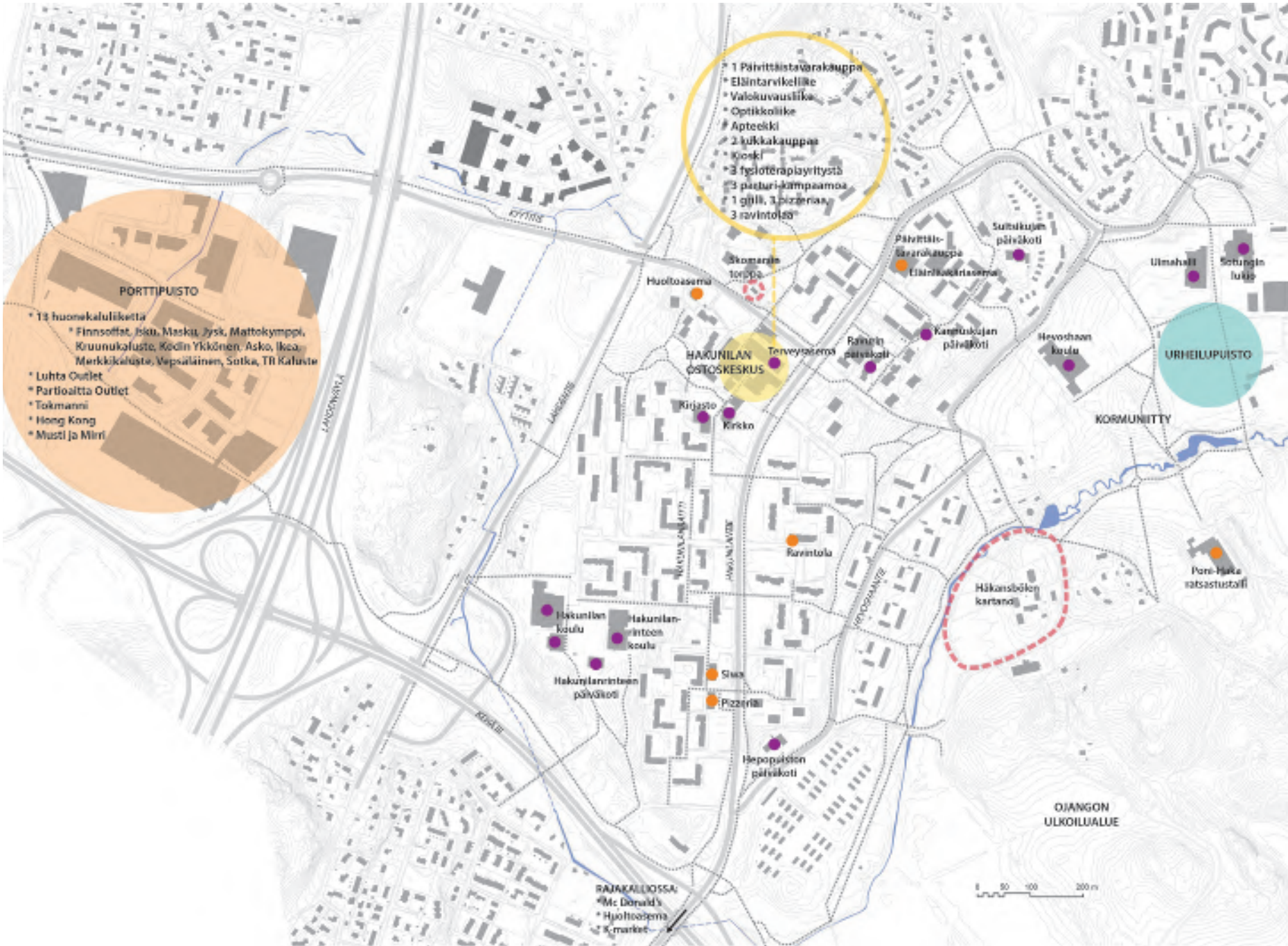
Hakunilan maalajikartta, punaisella merkitty kallioinen alue. [Kuva: Vantaan kaupunki]

Hakunilan viherrakenne. [Kuva: Vantaan kaupunki]

2.4 Palvelut

Hakunilan ostoskeskus ja suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva Porttipuiston kaupan alue muodostavat keskeisen osan Hakunilan alueen liiketilatarjonnasta. Suunnittelualueella sijaitsee yhteensä kolme päivittäistavarakauppaa (joista yksi ostoskeskuksessa). Lisäksi ostoskeskuksessa sijaitsee joitakin erikoisliikkeitä ja pubeja. Alueen kaupallinen palvelutarjonta ei nykyisin vastaa alueen ostovoimaa: päivittäistavarakaupan ostovoiman siirtymät alueen ulkopuolelle ovat voimakkaasti negatiiviset ja varsinkin erikoiskaupan tuotteet haetaan kauempaa. Hakunilan suuralueella on 5 000 k-m² vajeaus päivittäistavarakaupan liiketiloista (eli -43 miljoonan euron ostovoiman siirtymä). Väestönkasvuun perustuva, Hakunilalaisten aikaansaama, **päivittäistavarakaupan liiketilan lisätarve vuoteen 2030 mennessä on 2 000 k-m²**, mutta Hakunilalla on potentiaalia houkutella kävijöitä keskustaa laajemmalta alueelta, jolloin lisätarve on suurempi. **Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m².**

Hakunilan nykyiset palvelut.

Palvelut ja kauppa - tilanne 2016

- Ostoskeskuksen palvelut
- Kaupallinen palvelu
- Julkinen palvelu
- Liikuntapalvelu
- Kulttuuriympäristökohde

2.5 Liikenne

Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa Hakunila on määritelty kestävä liikuminen alueeksi, jossa kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat todellisia vaihtoehtoja henkilöautolle.

2.5.1 Ajoneuvoliikenne

Suunnittelualue sijaitsee liikenneyhteyksien kannalta erinomaisella paikalla, valtakunnallisten pääväylien Lahdenväylän ja Kehä III:n kainalossa. Lisäksi suunnittelualueen läpi kulkee seudullinen pääväylä Lahdentie. Lahdentien nykyinen ramppi Kyytitielle Kyytitien eteläpuolella on aiemmin suunniteltu poistettavaksi ja tilalle rakennettavaksi uusi ramppi Kyytitien pohjoispuolelle. Hakunilan pääkatuverkon selkärangan muodostavat Kyytitie ja Hakunilantie, joilta on yhteys Lahdentielle ja Kehä III:lle eritasoliittymien kautta. Liikennemäärät keskustaytimessä ostoskeskusten sivuilla vuonna 2012 olivat 8 600 ja 8 100 ajoneuvoa / vrk.

Pysäköinti on valtaosin järjestetty maantasopysäköintinä, mutta alueella sijaitsee myös muutamia keskitettyjä pysäköintilaitoksia. Hakunilassa noudatettava asuntorakentamisen pysäköintinormi on lieventynyt alkuperäisestä 1 ap / 70 k-m² (1970-luku) → 1 ap / 130 k-m² (vuosi 2015), mikä voisi mahdollistaa osan pysäköinnille varattujen alueiden vapautumista esim. asuntorakentamiselle.

2.5.2 Joukkoliikenne

Hakunila on hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa. Kyytitietä ja Hakunilantietä pitkin kulkee bussiliikenteen runkoreitti, joka yhdistää Hakunilan Tikkurilan kautta Aviapolikseen sekä Helsingin Mellunmäen metroasemalle. Lahdenväylän ja Kyytitien suunnitellut joukkoliikenteen vaihtopysäkit tuovat hakunilaisille nopean yhteyden Helsingin keskustaan. Vantaan yleiskaavassa runkoreittiyhteys on esitetty raideliikenteen yhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään.

2.5.3 Kävely ja pyöräily

Keskustan keskeisimmät sisäiset jalankulun pyörä- ja kävelyreitit ovat Hakunilantien länsipuolella etelä- ja pohjoissuuntaisesti kulkeva Hakunilanraitti sekä Kyytitien jatkeena sijaitseva, keskustan Kormuniityn laaksoon yhdistävä Ravurinpolku.

Asuinrakentamisen keskellä autoliikenteestä erotettuna kulkeva Hakunilanraitti on alkuperäisen asemakaavan mukaisesti toteutettu. Raitti yhdistyy ylikulkusilloin Hakunilantien itäpuolen ja Kyytitien pohjoispuolen reitistöihin. Kormuniitylle vievä Ravurinpolku sijaitsee keskeisesti keskustarakenteessa, mutta on profiililtaan jyrkkä ja vaikeakulkuinen.

Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon 2020-tavoitteissa Kyytitietä ja Hakunilantien vartta pitkin kulkee pyöräilyn laatukäytävä. Vuoteen 2035 mennessä pyöräilyn laatukäytävä kulkee myös Lahdentietä pitkin Kyytitien liittymästä etelään.

Hakunilan nykyinen liikenneverkko ja aiemmin laadittujen suunnitelmien mukainen liikenteen tavoiteverkko.

Liikenneverkko - tilanne 2016

- Päätie- / katuverkko
- Kävelyn / pyöräilyn sisäinen pääreitti
- Kävely- / pyöräreitti
- Pääulkoilureitti
- Heikko/ riittämätön jk/pp-yhteys
- Ylikulkusilta
- ⌋ Alikulku
- ➔ Ulkoiluyhteys Sipoonkorpeen

Tavoiteverkko

- Suunniteltu muutos liikenneverkkoon
- Polkupyöräilyn laatukäytävävaraus
- Varaus joukkoliikenteen runkoreitille (raitiotievaraus)
- Pysäkki, alustava sijainti
- Suunniteltu pääulkoilureitti (yleiskaavan varaus)

2.6 Suunnittelutilanne

2.6.1 Kaavat

Maakuntakaavat

Uudenmaan maakuntakaavassa (YM 8.11.2006) kaavarunkoalue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, jolle sijoittuu keskusta-toimintojen alue. Alueen kautta kulkee pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli ja sinne sijoittuu joukkoliikenteen vaihtopaikka. Uudenmaan maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2007 ja sen jälkeen sitä on täydennetty kolmella vaihekaavalla. 1. vaihekaava on saanut lainvoiman vuonna 2012, 2. vaihekaava vuonna 2016, ja 3. vaihekaava vuonna 2014. Oheinen ote maakuntakaavasta on yhdistelmä, joka sisältää maakuntakaavan lisäksi nämä kolme vaihekaavaa.

Yleiskaavat

Vantaan yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) kaavarunkoalue on pääosin keskusta-alue (C) ja tehokkaan asumisen alue (A1). Alueella sijaitsee myös matalaksi ja tiiviiksi (A2) merkittyjä asuinalueita, pientaloalueita (A3), julkisten palvelujen ja hallinnon (PY) alueita, palvelujen (P1) alueita, työpaikka-alue (TP), lähivirkistysalueita (VL) sekä urheil- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Alueen läpi kulkevaksi on merkitty joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Asemakaavat

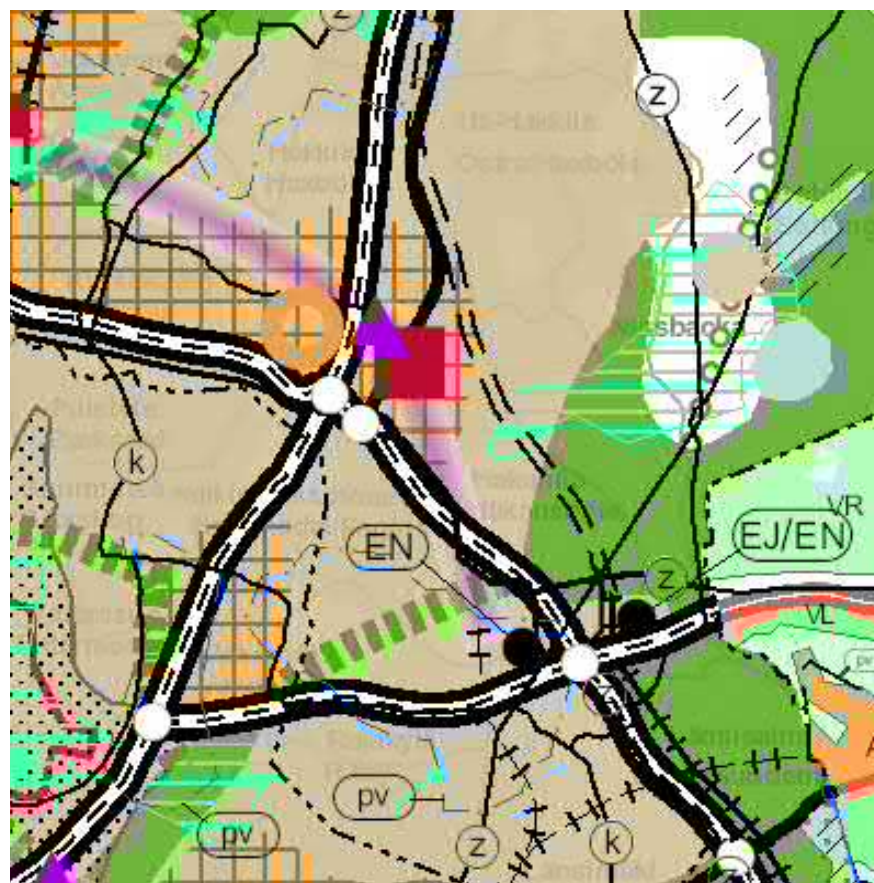
Koko alue on asemakaavoitettu, pääosin 1970-luvulla. Alue on pääosin asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), asuntorakentamisen korttelialuetta (A*), liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K), yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-alkuiset), autopaikkojen korttelialuetta (LPA) sekä teollisuus ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Lahdentien länsipuolelle, Kyytitien pohjoispuolelle on asemakaavoitettu uusi n. 1 000 asukkaan asuinalue (Hakunila, keskustan laajennus 1, hyväksytty vuonna 2014).

2.6.2 Kaupungin maanomistus

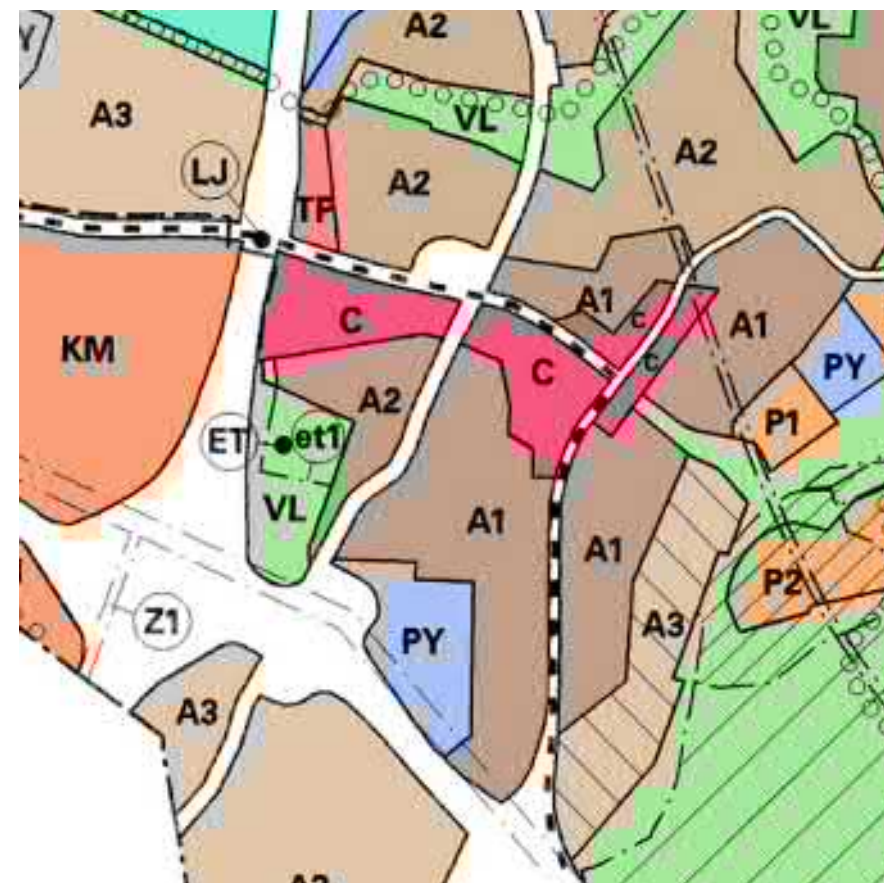
Julkisten palvelujen korttelialueiden sekä yleisten katu- ja viheralueiden lisäksi merkittävämpi kaupungin maanomistus on ns. bussivarikon alue.

2.6.3 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja hankkeet

- Kaavarunkotyön yhteydessä laaditut Kyytitien katusuunnitelmat, Ramboll 2016
- Raitiotien yleissuunnitelma
- Porttipuiston kehittämissuunnitelma, 2014
- Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, 2013
- Vantaan Akselin kaupunkikuvaallinen viitesuunnitelma ja selvitystyö, 2010
- Hakunilan keskustasuunnitelmat, 2004, 2007, 2013 ja 2016
- Kehä III kaupunkikuva, 2001

Ote Uudenmaan vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmästä 2014.

Ote Vantaan yleiskaavasta.

Vantaan kaupungin maanomistus.

Asemakaavatilanne 2016.

3. VISIO ELI KUINKA IDÄN KÄTKETTY HELMI LÖYDETÄÄN

Hakunila on Itä-Vantaan kätketty helmi, joka ansaitsee tulla löydettyksi. Kaavarungon visio on tehdä **Hakunilasta elävä ja kiinnostava kansallispuisto-kaupunki**, jossa viihdytään ja vieraillaan. Suunnittelun tavoitteet ovat:

Hakunila esiin

- Parannetaan Hakunilan keskustan kaupunkikuvallista näkyvyyttä ja saavutettavuutta Porttipuiston/Tikkurilan suunnasta: keskusta laajentuu Lahdenväylän suuntaan Kyytitien korostuessa pääkatuna, uusi korkea rakentaminen merkitsee liikekeskustaa.
- Uudet saapumisen portit ja aluejulkisivut: Keskustan reuna siirtyy kohti Porttipuistoa, Keskustan eteläreunan uusi rakentaminen erotuu paremmin Kehä III:n suuntaan.
- Lahdentie muuttuu keskustamaiseksi katuosuudeksi.

Vireä asuinympäristö

- Vuoteen 2030 mennessä noin 4 000 uutta asukasta – turvataan jatkuva ja monipuolinen asuntotuotanto eri-ikäisille ja eri elämäntilanteissa oleville.
- Kasvava asukasmäärä edesauttaa julkisten palvelujen säilyttämistä ja tukee palvelutarjonnan kasvua. Uudet asunnot sijoittuvat palveluihin nähden edullisesti.
- Asuntorakentaminen muodostaa kaupunkimaisia kortteleita kivijalkapalveluin.
- Keskusta laajentuu Lahdentien poikki bussivarikolle. Entisestä käytöstä vapautuneet maa-alueet hyödynnetään tehokkaaseen asuntorakentamiseen.
- Nykyinen keskusta-alue tiivistyy täydennysrakentamisella – etenkin joukkoliikennekatuna kehittyvän Hakunilantien varsi.

Elinvoimainen keskusta

- Hakunilan sydän ja palvelut kehittyvät nykyistä keskustaa tiivistämällä ja laajentamalla – yhden ankkurin keskusta, jolla on vahva profiili.
- Liikekeskustan vetovoimaa vahvistetaan lisäämällä kaupan, asumisen ja palveluiden määrää ja monipuolisuutta. Muutoksen ytimessä on ostoskeskuskorttelin kehittäminen. Kehitystä tukee ympäröivien korttelien tiivistyminen keskustapalveluja sisältäviksi asuinkortteleiksi.
- Keskustan katutilat ja viheryhteydet kehittyvät kaupunkimaisena, viihtyisänä kokonaisuutena, julkiset tilat tarjoavat kohtaamis- ja oleskelupaikkoja.

Kestävän liikkumisen kaupunginosa

- Hakunilan keskustarakenteen tiivistyminen tukeutuu hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja pyöräilyn runkoyhteyksiin – luodaan edellytykset pikaraitiotielinjan mahdollisimman hyvään hyödyntämiseen.
- Keskustan kaupunkiympäristö kehittyy jalankulkua suosivana. Muutosta edistää keskustan kivijalkapalvelujen lisääminen keskeisillä katuosuuksilla, katutilojen tiivistyminen sekä viihtyisien ja vehreiden jalankulkureittien rakentuminen keskustaan.
- Eri liikennemuodot ovat samassa tasossa – keskustamaisempi kaupunkiympäristö.
- Pysäköinnin ajanmukaistaminen. Keskitetyimmät pysäköintilaitokset mahdollistavat tehokkaamman korttelirakenteen ja vapauttavat tilaa rakentaa asuntoja ja palveluja.

Laadukas ja viihtyisä viheralueverkosto

- Hakunilasta uusi portti kansallispuistoon, Sipoonkorven kansallispuisto on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja lihasvoimin.
- Hakunilasta kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien yritysten tukikohta.
- Nykyinen viherrakenne säilyy ja liittyy eheästi keskustan laajentueessa rakennettaviin uusiin puistoihin ja viheryhteyksiin.
- Vihreät katutilat.
- Kormuniitynoja tuodaan esiin uusilla rakentamisalueilla – osaksi Hakunilan alueidentiteettiä.
- Hallitaan hulevesiä kauniisti ja näkyvästi.

Kartanoiden kulttuuriympäristö

- Korostetaan yhteyttä keskustasta Håkansbölen kartanopuistoon ja ympäröivään kulttuurimaisemaan.
- Hakunilan vuosisatojen historiallinen kerroksellisuus ja kulttuuriset merkitykset esiin asukkaille ja vierailijoille suunnittelun ja taiteen keinoin.

4. TARKASTELLUT VAIHTOEHDOT

Suunnittelun alkuvaiheessa laadittiin lähtökohtien ja tavoitteiden pohjalta kaksi vaihtoehtoista kaavarunkoluonnosta, joista toinen perustui maltillisempaan ja toinen reippaampaan kehittämiseen. Molempien mallien yhteisinä piirteinä olivat:

- Ytimen liikekeskustan kehittäminen
- Uutta asumista keskustatoimintojen yhteyteen
- Keskustarakenteen laajeneminen länteen, Varikon uusi asuinalue ja Kyytitien varren kehitettävät asumisen vyöhykkeet
- Vaihteellinen toteutettavuus
- Raitiotieliikenteeseen varautuminen: Hakunilantien kehittäminen joukkoliikennekatuna
- Jalankulkuympäristön kehittäminen
- Hakunilantien varren tiivistäminen asuntorakentamisella
- Koulu- ja päiväkotipalvelujen keskittäminen
- Kehä III:n reuna-alueen kehittäminen työpaikka-alueena
- Hakunilan vihreän olohuone paremmin osaksi keskustaa, portti Siipoonkorpeen ja yhteysvaraus Porttipuiston suuntaan
- Kormuniitynojan nostaminen osaksi alueidentiteettiä

4.1 VEA - Maltillinen kehittäminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Maltillinen kehittäminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen nykyiseen liikenneverkkoon ja toimintojen sijaintiin tukeutuen. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyisen liikekeskustan tilalle uusi ostoskeskus, lisää liiketiloja ja lähipalveluita. Päivittäistavarakauppaa on eri puolilla keskustaa: liikekeskustan lisäksi Varikon ja eteläisen Hakunilan raitiotiepysäkkien yhteyteen sijoittuu päivittäistavarakauppa.
- Kirjasto, seurakuntakeskus ja päiväkodit säilyvät nykyisjainnillaan keskustassa.
- Lahdentie säilyy nykyisellä paikallaan, rakennetaan uusi ramppi Kyytitieltä Lahdentielle.

4.2 VEB - Reipas uudistaminen

Mallien yhteisten piirteiden lisäksi vaihtoehdon ”Reipas uudistaminen” lähtökohtana oli kaavarunkoalueen kehittäminen liikenneverkkoa ja maankäyttöä reippaasti uudistamalla. Vaihtoehdon keskeiset piirteet:

- Nykyinen liikekeskusta uudistetaan luomalla vahva uusi ydin palvelukeskus-periaatteella: saman katon alle sijoittuvat keskitetty päivittäistavarakauppa, lähipalvelut, uusia liiketiloja, kirjasto ja seurakuntakeskus.
- Nykyiset päiväkodit siirtyvät pois ytimestä, tilalle sijoittuu asumista.
- Lahdentietä siirretään sekä Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi.

VEA - Maltillinen kehittäminen, n. 2600 uutta asukasta.

VEB - Reipas kehittäminen, n. 3200 uutta asukasta.

4.3. Vaihtoehtojen vertailu

Vertailu vaihtoehtojen keskeisimmistä vaikutuksista on esitetty oheisissa taulukoissa. Kyytitie – Lahdentie – liikennejärjestelyistä laadittiin alustavat kustannusvertailut Vantaan kaupungin toimesta. Vertailussa arvioitiin ratkaisusta koituvia liikenneinfrastruktuurin kuluja. Vaikutusten vertailutaulukossa vihreä väri esittää positiiviseksi arvioitua vaikutusta ja värin tummuus osoittaa vaikutuksen voimakkuuden. Valkoisella ja vaaleanpunaisella esitetään vähäistä tai negatiivista vaikutusta.

VEA - Maltillinen kehittäminen (Lahdentie nykyisjainnillaan)	euroa
Kustannuksia	
Uudet kevyen liikenteen sillat nykyisen sillan molemmin puolin	80 000
Nykyisen sillan perusparannustarve (rv.1972)	400 000
Uusi silta pikaraitiotielle	1 000 000
Uusi ramppi Kyytitie-Lahdentie ja Lahdentie-Kyytitie liittymäjärjestelyt	1 500 000
Mahdollinen meluste rampille n. 100 m (Kaskelanrinteen nykyiset pientalot)	200 000
Pitkäsenteen rakentaminen soveltuvaksi muuntamo- ja erikoiskuljetuksiin (lisäkustannus)	200 000
(Lahdentien liittymän kaistajärjestelyiden rakentamisesta seuraava mahdollinen melusuojauksen toteuttamistarve nykyisille pientaloasukkaille, n. 250 m / puoli)	(1 000 000)
Yhteensä	-4,1 M€ (-5,1 M€)

VEB - Reipas uudistaminen (Lahdentien siirto)	euroa
Kustannuksia	
Lahdentien maantiealueen lunastus (korvauksetta)	-
Lahdentien katuosuuden (1 km) ylläpitokustannus / vuosi	100 000 / vuosi
Kyytitien sillan purkaminen	100 000
Lahdentien siirto uuteen sijaintiin lännempänä	2 500 000
Meluste noin 250 m Lahdentien varteen (Kaskelanrinne, Huhtapolku)	500 000
Kyytitien uudelleen rakentaminen Hakunilan puolella	300 000
Kyytitieltä kaksi uutta tonttikatua Lahdentien sivun uusille kortteleille	500 000
Yhteensä	-4,0 M€

Vertailutaulukko 1. Vaihtoehtojen kustannusarviot.

Vaikutus	VEA – Maltillinen kehittäminen	VEB – Reipas uudistaminen
Kaupunkirakenne	- Ei merkittävää kaupunkirakenteellista muutosta liikekeskustan nykytilanteeseen - Lahdentien rakenteellinen estevaikutus keskustan ja Varikon alueen välillä säilyy, Lahdentien länsipuoli kehittyy saarekemaisena osana keskustarakennetta	- Keskustaydin vahvistuu voimakkaasti - Mahdollistaa reilusti uutta asumista keskustaytimeen - Lahdentien estevaikutus keskustan ja Varikon alueella vähentyy merkittävästi mahdollistaen keskustan eheän laajenemisen Varikon suuntaan, keskustan henkinen ja fyysinen saavutettavuus paranee
Kaupunkikuva	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan uudistamisen	- Mahdollistaa keskustan kaupunkikuvan voimakkaan uudistamisen - 'Paikkojen tiivistyminen'
Palvelut	- Kaupan palvelut sijaitsevat hajautetusti, liikekeskustan lisäksi päivittäistavarakauppaa Varikon ja eteläisen Hakunilan alueella - Ostoskeskus päivitetään nykyaikaan. - Julkiset palvelujen (koulu ja päiväkodit) keskittäminen - Keskustan kirjasto, seurakunta ja päiväkodit säilyvät nykyisjainnillaan	- Kaupalliset ja julkiset palvelut keskittyvät helposti saavutettaviksi liikekeskustan uuteen palvelukeskukseen ja ympäröiviin kortteleihin - Julkisten palvelujen (koulu ja päiväkodit) hyvä saavutettavuus
Liikenne ja kadut	- Ei merkittävää muutosta nykykatuverkkoon - Liikenneympäristön maantiemäisyys / jalankulkuympäristön kehittämisen hankaluus - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, tilalle rakennetaan uusi - Mahdollinen raideliikenne edellyttää Kyytitien sillan uusimista - Erikoiskuljetuksen ja muuntamoiden reitti vaatii Pitkäsenteen uudelleenrakentamista	- Lahdentietä siirretään länteen, Kyytitien ja Lahdentien risteys muuttuu kiertoliittymäksi, Kyytitien profiilia muutetaan - Lahdentien muuttuminen kaupunkimaiseksi kaduksi vähentää liikenteen häiriötekijöiden vaikutusta ja parantaa liikenneturvallisuutta - Nykyinen ramppi Kyytitieltä Lahdentielle poistuu, uutta ei tarvitse rakentaa tilalle - Erikoiskuljetuksen ja suurmuuntamoiden reitti yksinkertaisemmaksi ja edullisemmaksi
Joukkoliikenne	- Varaudutaan joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen raideyhteydeksi - Lahdentien joukkoliikenteen vaihtopysäkki parantaa yhteyksiä erityisesti lentokentän suuntaan	
Pyöräily ja jalankulku	- Pyöräily ja jalankulkuympäristöä kehitetään, laatureitit ja viihtyisät katutilat - Ravurinpolut laadutetaan parannetaan - Esteettömien reittien lisääminen ja yhteyksien parantaminen Porttipuisto-Keskusta-Kormuniitty akselilla	
Virkistysmahdollisuudet	- Hakunilan 'vihreän olohuoneen' (Häkansbölen kartano – Urheilupuisto) saavutettavuuden ja paikannettavuuden parantaminen - Nykyisiä virkistys- ja ulkoilutoimintoja kehitetään - Rakennetaan uusia asukaspuistoja - Sipoonkorpi –ulottuvuuden vahvistaminen	
Viher- ja siniverkosto	- Viherverkostoa täydennetään uusin toiminnallisen puistoaluein - Nykyinen viherverkosto uuden ja laajenevan viherrakenteen perustana, Ekosysteemipalvelut säilyvät - Kormuniitynojan muuttaminen avouomaksi Varikon alueella, uusi siniviheryhteys - Hulevesien uudet luonnonmukaiset viivytysvaraukset Varikon alueella - Uudet istutukset ja hulevesien hallintarakenteet keskustassa yhdistävät aluetta puistoihin ja metsiin	
Vaiheistus	- Liikekeskustan maltillinen muutos on helpommin vaiheistettavissa	- Suunnitelman vaiheistaminen haastavaa
Mitoitus	n. 2600 uutta asukasta + täydennysrakentaminen	n. 3200 uutta asukasta + täydennysrakentaminen

Vertailutaulukko 2. Vaihtoehtojen keskeisimmät vaikutukset.

5. SUUNNITELMA

5.1 Johtopäätösmaali

Alueen analyysin sekä vaihtoehtojen vertailun tuloksena päädyttiin valitsemaan kaavarungon pohjaksi vaihtoehto B – Reipas uudistaminen. Keskeisinä arviointikriteereinä pidettiin keskustan elinvoiman turvaamista ja kasvattamista, keskustarakenteen laajentumisedellytyksiä, jalankulkupainotteisuutta, viherympäristön kehittämistä ja vaihteittain toteutavuuden huomioimista. Johtopäätöksenä kaavarungolla osoitettavat keskeiset toimenpiteet ovat:

- Vahva keskustaydin: elinvoimaisen keskustan turvaaminen keskittämällä ja lisäämällä kauppaa ja palveluja sekä tiivistämällä korttelirakennetta uudella asuntorakentamisella
- Lahdentien siirto, mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentumisen
- Uudet asumisen alueet Varikon ja Kyytien ympäristöön, merkittävä asuinrakentamisen määrän lisäämisen mahdollisuus ja keskustan näkyvyyden parantuminen
- Täydennysrakentamisen mahdollistaminen olevilla asumisen alueilla, toteutus yksittäin hankkein tai isompina kokonaisuuksina kysynnän ja kiinnostuksen mukaan
- Puisto- ja viherverkoston sekä luontaisen hulevesiverkoston vahvistaminen
- Yhteys Purolaaksoon ja Sipoonkorven kansallispuistoon

Johtopäätösmaali: Hakunilan maankäytön painopisteet.

5.2 Kaavarungon kuvaus

5.2.1 Maankäyttö

Keskustatoiminnot

- Nykyistä liikekeskustaa kehitetään voimakkaasti asumisen, kaupan ja palvelujen alueena. Keskustatoiminnoille varatut korttelialueet (C) sijoittuvat Hakunilantien ja Kyytitien risteysalueen ympärille. Uusi julkinen torialue on osoitettu Harmopuiston jatkoksi.
- Vahvan keskustaytimen lisäksi kaavarungossa on osoitettu mahdolliset kivijalkapalvelujen alueet Kyytitien ja Hakunilantien varrelta.
- Korttelitehokkuus C-alueilla on pääsääntöisesti vähintään $e=2,0$.

Uudet asumisen alueet

- Kaavarunkokartassa on osoitettu täysin uudet tehokkaan asumisen alueet (tummanruskea A1), joilla asuinrakentaminen on ensisijaisesti kerrostaloja. Merkittävimmät täysin uudet asumisen alueet sijoittuvat Varikon alueelle Lahdentien ja Kyytitien molemmin puolin. Lisäksi nykyiseltä Hakunilan keskusta-alueelta on osoitettu muutamia yksittäisiä laajempia uuden asuinrakentamisen alueita.
- Korttelitehokkuus näillä alueilla on pääsääntöisesti vähintään $e=1,0$.

Asumisen täydennysrakentaminen

- Täydennysrakentaminen oleville asuinalueille voi tapahtua joko yksittäisinä hankkeina tai suurempina kokonaisuutena. Erityisesti Hakunilantien varrelle nykyiselle maanvaraiselle pysäköintivyöhykkeelle voidaan osoittaa asuinrakentamista, kunhan nykyisten kiinteistöjen pysäköinti huomioidaan.
- Yleisesti kerrostaloalueilla täydennysrakentaminen edellyttää lähtökohtaisesti keskitettyä pysäköintiä. Asuinrakennusten korttelialueet (A2) voivat pidemmällä aikavälillä muuttua tehokkaamman asuinrakentamisen korttelialueiksi.
- Korttelitehokkuus Hakunilantien varrella on pääsääntöisesti vähintään $e=1,4$. Alueilla joiden tehokkuutta ei ole esitetty tehokkuus määräytyy tapauskohtaisen harkinnan mukaan.

Julkiset palvelut

- Kaavarunko mahdollistaa nykyisten keskustapalvelujen (kirjasto, seurakunta, terveysasema, päiväkodit) säilymisen keskustaytimessä jatkossakin (C-merkintä), mutta pitkällä aikavälillä päiväkodit siirtyvät toisaalle keskitetympään yksikköön.
- Hakunilanrinteen koulun aluetta kehitetään keskitettynä koulu- ja päiväkotipalvelujen alueena. Varikon alueelle varataan paikka uudelle päiväkodille.
- Terveysasema varaudutaan sijoittamaan palvelukeskukseen.

Työpaikat

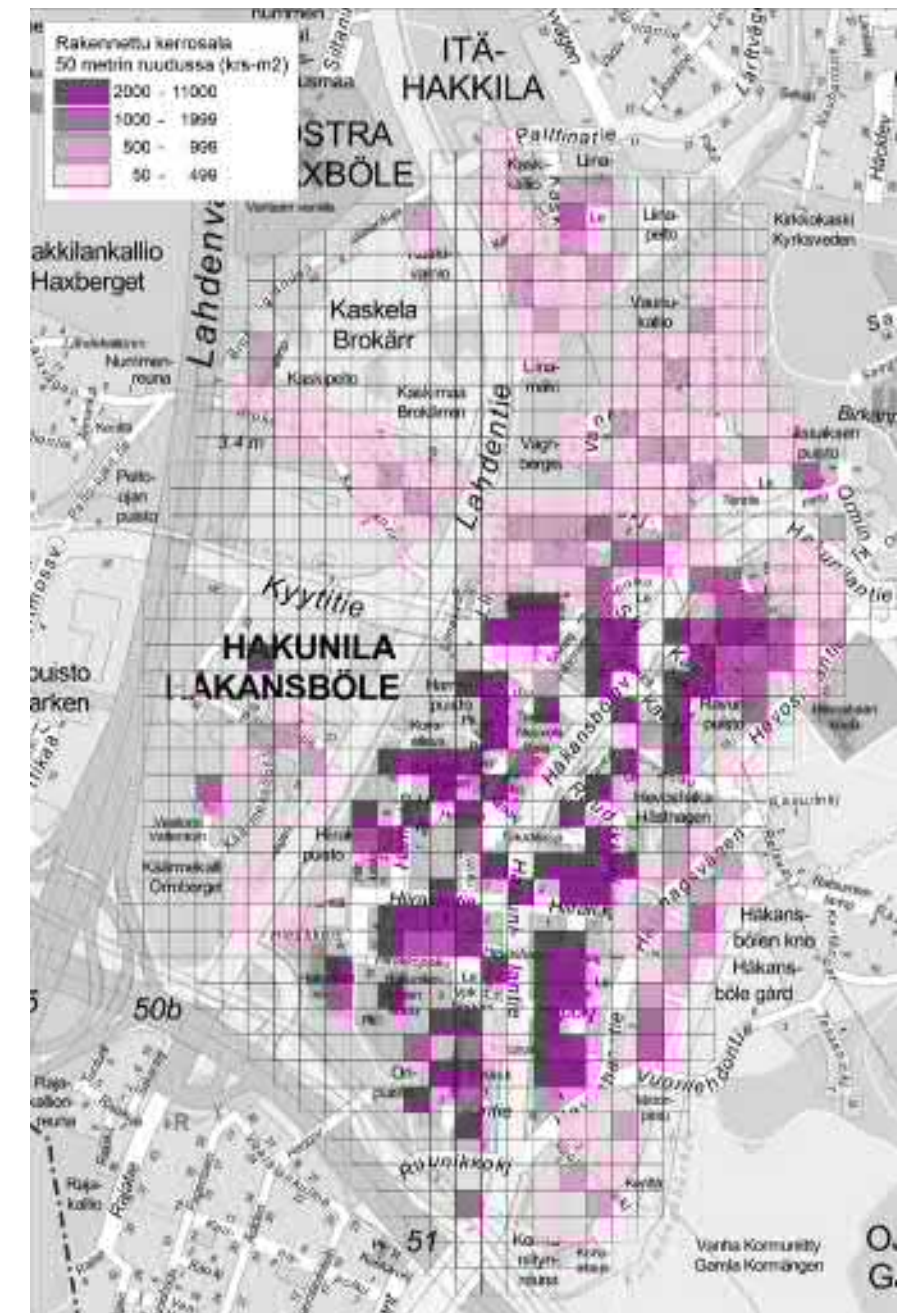
- Kaavarunkoalueen eteläosaan Kehä III:n varrelle sijoittuu työpaikkarakentamisen (TP) aluevaraus.
- Hyödynnetään Hakunilan edullinen sijainti Vantaan Akselin ja Porttipuiston työpaikkakeskittymän vieressä.
- Lahdenväylän varrella, kaavarunkoalueen länsiosassa on liike- ja toimistorakentamisen korttelialuevaraus (K), alueelle sijoittuvat myös joukkoliikenteen vaihtopysäkit.

Puistot ja viheralueet

- Kaavarungossa on osoitettu keskeiset puistoalueet (VP), alueelle sijoittuu sekä uusi rakennettava puisto (Varikon alue) että nykyisiä kehitettäviä puistoja.
- Katu- ja vihervestoston suunnittelussa tuetaan yhteyttä Håkansböleen ja Sipoonkorven kansallispuistoon.
- Lisäksi on osoitettu viheralueet, joita kehitetään osana virkistysverkostoa.

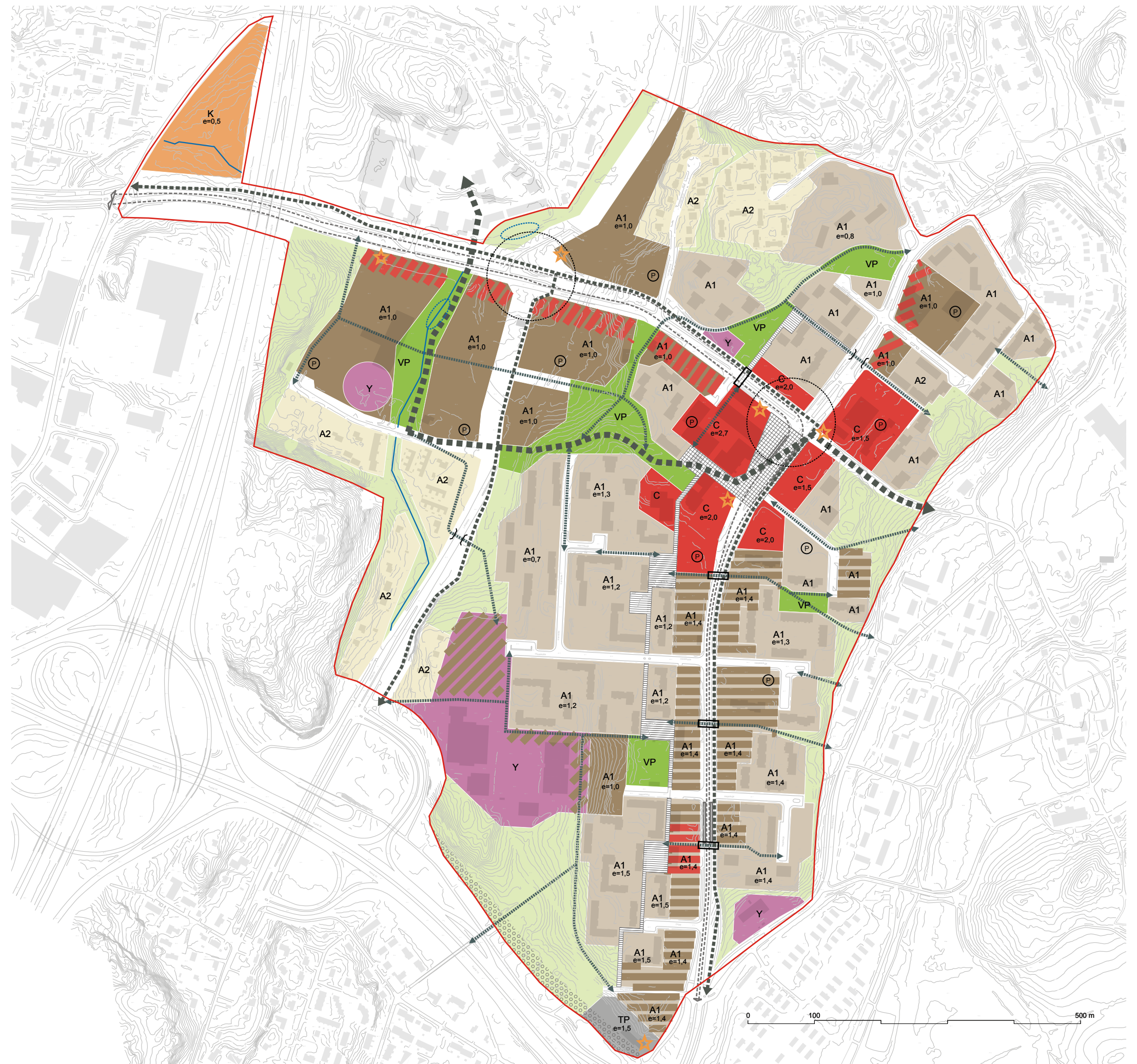
Kaupunkikuva

- Kaavarunkokarttaan on merkitty kaupunkikuvallisesti merkittävät risteysalueet ja kohdat, joiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristöön ja arkkitehtuuriin.
- Katutilojen muutos selkeästi rajatuiksi ja tiiviimmiksi keskusta-alueella.
- Liikekeskustan korostaminen korkealla rakentamisella.

Rakennettu kerrosala vuoden 2016 lopussa.

- C** Keskustatoimintojen korttelialue.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1** Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyä.
- A2** Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
- A1** Ensisijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue. Ensisijaisesti kerrostaloja. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyä.
- Y** Yleisten rakennusten alue.
- Y** Yleisten rakennusten alue, jolle voidaan tutkia asuntorakentamisen sijoittamista.
- K** Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa. Maankäytössä huomioidaan Kormuniityn vaikutus ja joukkoliikenteen liityntäpysäköinti.
- TP** Työpaikka-alue.
- LPA** Pysäköinnille varattu alue.
- VP** Puisto.
- V** Virkistysalue.
- Tori.
- Hakunilanraitti.
- (P)** Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.
- e=2,0** Korttelitehokkuus
- Raitiotieyhteys.
- Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.
- Kävely- ja pyöräyhteys.
- Pikapyörätie.
- Yliikkuuyhteys.
- Alikukuyhteys.
- Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.
- Voimalinjan suojavyöhyke.
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.
- Suunnittelualueen raja.

Hakunilan kaavarunkokartta 1:6000

5.2.2 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Yhdyskuntarakenne

Keskustan kehittäminen perustuu nykyisen yhdyskuntarakenteen mahdollisimman suureen hyödyntämiseen. Keskustarakenteen laajentuminen suuntautuu pääosin alueille, joilla on jo olemassa olevaa maankäyttöä. Maankäyttöä, liikennettä ja palveluja tarkastellaan holistisesti synergiaetuja hyödyntäen. Liikenneverkon muutokset vähentävät liikenteen estevaikutusta kaupunkirakenteessa. Muutokset edistävät nykyisin kaupunginrakenteellisesti eristyneen kaupunginosan liittymistä Lahdenväylän länsipuoleisiin kaupan ja työpaikkojen alueisiin. Hakunilan kaupunginosan elinympäristön vahvuutena on sijainti laajojen viher- ja virkistysalueiden reunalla. Asuin ympäristön laadun ja monimuotoisuuden kannalta olennaista on Hakunilan keskustan ja Håkansbölen kulttuurimaiseman ja virkistysalueiden kehittäminen yhtenä kokonaisuutena.

Hakunilan kehittämistoimet pyrkivät myönteisellä tavalla korostamaan ja parantamaan kaupunginosan profiilia, joka jo nykyisin on omaleimainen. Tavoitteena on parantaa keskustan elinvoimaa ja sitä kautta asukaiden elinympäristöä. Maankäyttöratkaisut monipuolistavat Hakunilan kaupunkirakennetta. Kehityksen lähtökohtana on selkeä: nykyisen liikekeskustan asema kaupunginosan ankkurina ja ytimenä. Liikekeskustaa täydentävää kadunvarsiliiketilojen akselia pyritään muodostaa Kyytitien varteen. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille sijoittuu nykyistä asuntotarjontaa monipuolista via asuinratkaisuja.

Kaavarunko on pääosin voimassaolevan yleiskaavan mukainen. Lahdentien siirto aiheuttaa Varikon alueella muutoksia korttelien muodostukseen. Kaavarunko täsmentää yleiskaavan keskustatoimintojen sijoittumista. Kaavarungossa keskustatoiminnot on keskitetty yleiskaavaa vahvemmin Kyytitien ja Hakunilantien risteyksen ympärille ja Kyytitien eteläpuolen varsi on esitetty tehokkaana asumisen ja kivijalkapalvelujen alueena.

5.2.3 Asuminen, palvelut ja työpaikat

Asuminen

Kaavarungon uusille korttelialueille ja tiivistyville keskustakortteleille sijoittuu laskennallisesti 4200 uutta asukasta. Laajentumisalueille sijoittuu keskustamaisen asuinrakentamisen kortteleita, joille voidaan toteuttaa nykyistä asuntotarjontaa monipuolista via asuinratkaisuja ja sitä kautta monipuolistaa alueen asujaimistoa. Tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintaisen asuntorakentamisen toteutuminen hyvien liikenneyhteyksiin ja palvelujen yhteyteen. Lisäksi täydennysrakentamisen potentiaalin nykyisten kerrostalokorttelien alueella on arvioitu olevan noin 2 000 asukasta. Tämän toteutuminen on pitkälti kiinni yksittäisten taloyhtiöiden päätöksenteosta. Lisärakentamisen voisi tehdä houkuttelevaksi vaihtoehdoksi esim. rakennusten peruskorjausten rahoittaminen uuden rakennusoikeuden kautta.

Teemakartta palvelut

Palvelut ja kauppa

- Palvelukeskusta
- Kivijalkaliikkeit
- Koulukeskittymä
- Olemassa oleva julkinen palvelu
- Uusi julkinen palvelu
- Liikunta- ja virkistyspalvelu

Kaupalliset palvelut

Hakunilan asukasmäärään nähden vähäisten lähipalvelujen lisäämiseen varataan keskusta-alueelta uutta tilaa. Kaavarungon tavoitteena on keskittää kaupalliset palvelut Hakunilan ytimeen ja kehittää nykyistä lähiöostaria palvelukeskukseksi, jonka ankkuriliiketoimintana on päivittäistavarakauppa. Kaupallisten palveluiden keskittäminen saman katon alle on kaupan toimintaedellytysten kannalta paras ratkaisu. Vetovoiman ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää myös lisätä erikoiskauppaa ja kaupallisia palveluita, järjestää sujuva pysäköinti sekä parantaa lähiympäristön viihtyisyyttä. Tavoiteltavaa olisi kehitellä paikallinen liikeidea yhdessä toimijoiden kanssa.

Päivittäistavarakauppa

Vetovoimaiset myymälät houkuttelevat asiakkaita myös keskustaa laajemmalta alueelta. Keskustaan varaudutaan sijoittamaan kolme yksikköä. Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu kaksi päivittäistavarakauppaa (ä 2 000 k-m²) ja kolmas kaupan yksikkö (mahdollisesti pienempi, alle 500 k-m²) sijoittuisi Hakunilan torin yhteyteen uuden asuinkorttelin katutasoon.

Erikoiskauppa ja muut kaupalliset palvelut

Erikoiskaupan liiketilan lisätarve Hakunilassa on 11 000 k-m², erikoiskaupan palveluita haetaan jatkossakin myös alueen ulkopuolelta. Hakunilassa profiloituminen toisi erikoiskaupalle lisäarvoa, joskin kaikki toimijat ovat tervetulleita. Hakunilan erikoiskaupassa voisivat painottua esim. lapsiperheiden ja ikäihmisten tarpeita palvelevat toimialat (kuten vaatekauppa ja pienielektroniikka) tai Porttipuiston tilaa vaativan erikoiskaupan tarjontaa täydentävät palvelut kuten pienet ja erikoistuneet valaisin- ja sisustustarvikemyymälät. Muiden kaupallisten palveluiden (lounasravintolat, kahvilat, fysioterapiapalvelut jne.) lisätarve Hakunilassa on 2 500 k-m². Esimerkkisuunnitelmassa palvelukeskukseen sijoittuu erikoiskauppaa ja palveluita n. 5 000 k-m², loput liiketiloista sijaitsevat Kyytitien ja Hakunilantien varren rakennusten kivijalassa.

Julkiset palvelut

Kaavarungon tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa nykyisiä keskustan julkisia palveluita. Esimerkkisuunnitelmassa kirjasto ja seurakuntakeskus jatkavat toimintaansa nykyisillä sijainneillaan. Kaavarunkotyön aikana saadun palautteen perusteella terveysaseman säilyttäminen on asukkailla tärkeää.

Koulu- ja päiväkotipalvelut keskittynevät jatkossa suurempiin yksiköihin erityisesti Hakunilanrinteen koulun alueelle. Kormuniitynlaaksossa sijaitseva Hevoshaan koulu on jo lakkautettu (tilanne 2016).

Muut toimijat

Kaupan toimintojen lisäksi ostoskeskukseen voisi sijoittua kaupungin toimintoja, vapaamuotoiseen toimintaan tarkoitettuja asukastiloja, pieniä tiloja esim. pop up – toiminnalle, tiloja kolmannen sektorin toiminnalle sekä verkkokaupan näytemyymälöitä.

Työpaikat

Varsinaisten työpaikka-alueiden määrä vähentyy kaavarungossa. Työpaikkatarjonta painottuu kaupan ja palvelujen työpaikkoihin. Hakunilan sijainnissa on huomioitavaa, että se on yhden pääkaupunkiseudun suurimman työpaikka-alueen, Vantaan Akselin vieressä.

5.2.4 Liikenne

Ajoneuvoliikenne

Kaavarungon suurin liikenteellinen muutos nykytilanteeseen on Lahdentien siirto sekä Lahdentien ja Kyytitien risteysalueen muuttaminen eritasoratkaisusta kiertoliittymäksi. Lahdentie muuttuu samalla katualueeksi Hakunilan keskusta-alueen kohdalla. Ratkaisu pienentää Lahdentien estevaikutusta huomattavasti. Lahdentieltä on osoitettu katuliittymät uusille Varikon ja Lahdentien asuinalueille. Hakunilan keskustan sisäiseen pääkatuverkkoon kaavarunko ei tuo merkittäviä muutoksia, mutta keskustarakenteen tiivistyessä keskustaytimen liikenneympäristöä kehitetään jalankulkupainotteisempaan suuntaan.

Pysäköinti

Uusi tehokas rakentaminen ja tiivistävä täydennysrakentaminen edellyttävät pysäköinnin keskittämistä. Kaavarungossa esitetään, että uusien korttelialueiden pysäköinti järjestetään ensisijaisesti keskitettyihin pysäköintilaitoksiin, mikä mahdollistaa korttelipihojen maanvaraisuuden ja tuo joustoa tuleviin asuntotuotannon tarpeisiin.

Uudistuvan ostoskeskus/palvelukeskuksen yhteyteen esitetään erillistä pysäköintilaitosta, jota operoisi sitä varten perustettava yhtiö. Ratkaisu toisi joustavuutta keskustakorttelien uudistamiseen, palvelisi useampaa kohdetta ja mahdollistaisi paremmin tehokkaan vuoropysäköinnin.

Tiiveimmillä korttelialueilla myös kansiratkaisut ovat mahdollisia. Määräaikaisena kokeiluna on käytetty kerrostaloasumiselle pysäköintinormia **130 ap / k-m²**. Lieventyvä autopaikkamitoitus edesauttaa täydennysrakentamisen sovittamista nykyisille korttelialueille.

Joukkoliikenne

Kaavarungon maankäytössä on huomioitu yleiskaavan joukkoliikenneselvitys. Täydennysrakentaminen ja uudet korttelialueet keskittyvät selvityksen mukaisen joukkoliikenteen reitistön varteen. Kaavarungossa on varauduttu joukkoliikenteen runkoreitin muuttamiseen bussiliikenteestä raitiotieyhteydeksi, mikä parantaisi joukkoliikenteen palvelutasoa entisestään. Raitiotie kulkee ajoradalla muun liikenteen joukossa. Raitiotiepysäkit sijoittuvat Varikon alueelle, ostoskeskuksen kulmalle sekä Hakunilantien eteläosaan.

Lahdenväylälle toteutuva pitkänmatkan bussiliikenteen vaihtopysäkki parantaa osaltaan yhteyksiä Helsingin keskustan ja lentokentän suuntaan.

Kävely ja pyöräily

Kaavarunko vahvistaa alueen nykyisiä kävely- ja pyöräyhteyksiä. Tavoitteena on jalankulun ja pyöräilyn ensisijaisuus alueen sisäisessä liikkumisessa. Sisäisen reitistön pohjois-eteläsuuntaisena selkärankana säilytetään alkuperäisen asemakaavan mukainen Hakunilanraitti. Uusi itä-länsisuuntainen pyöräilyn ja kävelyn pääyhteys yhdistää Lahdenväylän ja Varikon suunnan laajentumisalueet ja Håkansbölen kartano-puiston/Kormuniitynojan purolaakson mahdollisimman sujuvasti toisiinsa. Optiona yhteys voisi tulevaisuudessa jatkua myös Porttipuistoon asti. Nykyinen, keskustasta Kormuniityn laaksoon pääyhteytenä keskustasta johtava Ravurinpolku ei ole esteetön, mutta sille on osoitettavissa uusi rinnakkainen, esteetön reitti Raudikkokujan ja Hevoshaan rinnemetsän kautta.

Kyytitien ja Hakunilantien ylikulkusillat säilytetään Hakunilan uutta toria lukuun ottamatta, sillä ne yhdistävät tehokkaasti ja suoraviivaisesti kadun eri puolien maankäyttöä toisiinsa. Katutason jalankulkuympäristöä kehitetään kauttaaltaan viihtyisämmäksi – kadut houkuttelevat kävelemään.

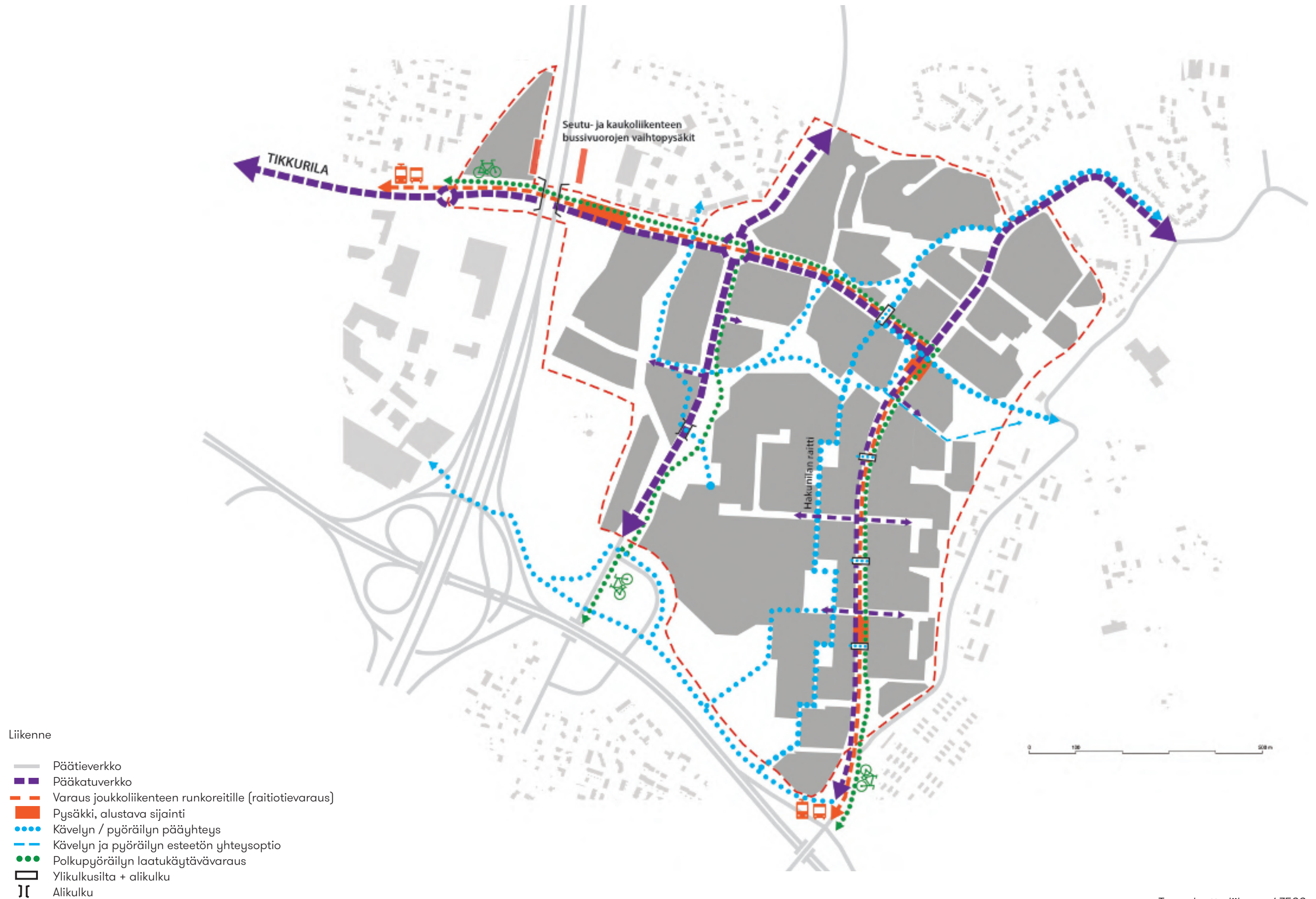
Kyytitien profiilia loivennetaan, mikä osaltaan parantaa keskustan saavutettavuutta. Katupuuistutuksin luodaan katuympäristöstä vihreä ja miellyttävä kulkea. **Kyytitielle esitetään varattavaksi liikkumisen ”harrastekaistaa”, jota vuodenajasta riippuen käyttäisivät mm. rullaluistelijat, skeittaajat, hiihtäjät ja potkukelkkailijat.**

Vantaan pyöräilyn laatukäytäväverkon tavoitteiden mukaisesti Kyytitietä ja Hakunilantien sekä Lahdentien vartta pitkin kulkevaksi on osoitettu pyöräilyn laatukäytävät.

Liikenteen toimivuus, ympäristöhäiriöt ja liikenneturvallisuus

Lahdentien muuttaminen korttelien rajaamaksi keskustamaiseksi katualueeksi uusine liittymineen rauhoittaa liikennettä. Samoin tiivistyvä rakentaminen estää liikennemelun leviämistä tehokkaammin. Kustarakenteen laajentumista Varikon alueelle helpottaa, että Lahdenväylän vaihtopysäkkien rakentamisen yhteydessä moottoritien varteen on määrätoteuttaa meluesteet molempiin suuntiin. Kävelyn ja pyöräilyn reitit sovitetaan lähtökohtaisesti samaan tasoon ajoneuvoliikenteen kanssa uusilla alueilla. Keskusta-alueen liikenneturvallisuus parantuu Kyytitien ja Hakunilantien muutosten myötä, jotka muuttavat liikenneympäristöä jalankulkupainotteiseksi erityisesti liikekeskusten kohdalla. Hakunilantien läpiajoliikennettä pyritään vähentämään ohjaamalla pohjoisesta tuleva liikenne Kyytitien suuntaan.

Työn yhteydessä ei ole suoritettu erillisiä liikenteen toimivuustarkasteluja tai liikennemäärälaskelmia uudessa maankäyttötilanteessa. Liikenteellisten vaikutusten arviointi täsmentyy maankäyttösuunnitelmien tarkentuessa ja edistyessä asemakaavavaiheeseen.

Teemakartta liikenne 1:7500

5.2.5 Viheralueet ja julkiset tilat

Viheralueet

Suunnitelmassa säilytetään ja vahvistetaan keskustan nykyistä viherverkostoa sekä osoitetaan lisää toiminnallista puistotilaa uusille rakentamisalueille. Uusille ja vanhoille asukkaille tarjotaan riittävät ja laadukkaat viheralueet ja julkiset ulkotilat, jotka liittyvät toisiinsa turvallisella ja sujuvalla kevyen liikenteen reitistöllä. Alueen ekosysteemipalvelut vahvistuvat nykyisen viherrakenteen säilyessä ja sitä kehittämällä.

Suunnitelmassa esitetään Kormuniitynojan ennallistamista eteläisen Varikon alueella. Samalla lisätään alueen tärkeitä ekosysteemipalveluja mm. pienvesistön virtaamien hallinnassa ja hulevesien puhdistuksessa. Avo-oja on alueen uuden asukaspuiston identiteetin luoja. Puisto palvelee myös Kyytitien pohjoispuolelle jo rakentuvaa asuinalueita, jolta oma puisto nykyisin puuttuu.

Hakunilan tunnettavuutta porttina Sipoonkorpeen parannetaan. Hakunilan keskustan tulisi olla helppo ja luonteva saapumissuunta kansallispuistoon. Keskustan ja Kormuniityn puistomaisen laakson yhdistävän Ravurinpolun asemaa ja liittymistä keskustaan korostetaan. Asukkaiden tärkeänä virkistysalueena pitämän Håkansbölen kartanopuiston ja keskustan välisiä yhteyksiä selkeytetään.

Julkiset kaupunkitilat

Hakunilan ja Kyytitien risteysaluetta kehitetään Hakunilan uutena torina, joka toimii keskustan eri osa-alueita yhdistävänä linkkinä ja kohtauspaikana. Katu- ja toritilaa kehitetään rakentamisen ja kivijalkapalveluiden selkeästi rajaamana kaupunkitilana. Liikennenympäristö suunnitellaan ensisijaisesti jalankulun näkökulmasta. Bussi- ja raitiotieliikenteen pysäkit sijoittuvat torin yhteyteen.

Katutilojen suunnittelussa painopiste on jalankulkuympäristön laadun parantamisessa sekä vehreyden ylläpitämisessä ja lisäämisessä, esim. puuistutuksiin. Keskeisin kehitettävä katutila on Kyytitien varsi, josta Lahdentien risteysalueen muutosten, uusien asuinkorttelien ja raitiotien rakentamisen myötä on määrä tulla kaupunkimainen saapumisväylä Hakunilan keskustaan.

Vesitalous

Kyytitien pohjoispuolen hulevesien viivytysallas palvelee Itä-Hakkilanojan valuma-alueen puoleisena keskitettynä hulevesien hallintaratkaisuna, ennen sen yhtymistä Kormuniitynojaan. Se toimii myös osittain ostoskeskuksen ja keskustatoimintojen alueen hulevesiratkaisuna. Puron pienelle mutkittelulle on varattu tilaa varikkoalueelle tulevassa puistossa.

Puron varsi toimii viheryhteytenä Kyytitien pohjoispuolen viheralueille. Varikkoalueen eteläosasta viheryhteys kulkee itään kohti Håkansbölen kartanoa ja Hakunilan urheilupuistoa. Puro kiertää lenkin alueen etelä-osassa putkitettuna ja palaa taas avouomana Kehä III pohjoispuolella puistoalueelle kartano- ja urheilupuistossa.

Rakennettaessa ojien ja hulevesireittien läheisyyteen on otettava huomioon nykyisen pohjavesi-olosuhteiden säilyttäminen sekä rakennusten alimmissa rakenteissa pohjaveden ja viereisen hulevesireitin toiminta sekä lähellä sijaitsevien rakennusten rakenteiden terveellisyys ja turvallisuus. Hulevesireitin luonnonmukainen vedenkorkeuden vaihtelut on huomioitava rakenteiden toteutuksessa.

Hulevesien hallinnassa kiinnitetään huomiota laadullisen hallinnan lisäksi myös esteettisiin ratkaisuihin. Katujen puurivistöjä voidaan hyödyntää hulevesien hallinnassa. Tällöin puiden kantava kasvualusta suunnitellaan vettä suodattavaksi rakenteeksi, johon ohjataan katujen vesiä. Torialueella hyödynnetään hulevesiä puurivistön sekä viherpainanteen istutuksille.

Korttelialueilla voidaan hulevesien hallinnassa hyödyntää kattopuutarhoja/ viherkattoja, sekä kansipihoilla sadepuutarhoja. Sadepuutarhat eli biopidätyspainanteet ovat kasvipeitteisiä rakenteita, jotka lisäävät haihduntaa ja viivyttävät sekä käsittelevät vesiä.

5.2.6 Kaupunkikuva

Keskustarakenteen laajentuminen ja korkean rakentamisen (yli VIII kerrosta) sijoittuminen Hakunilan keskustaan parantaa Hakunilan näkyvyyttä erityisesti Lahdenväylän suuntaan. Hakunilan keskustan nykyinen, toteutusaikansa väljä aluerakentamisen kaupunkimaisema muuttuu kaavarungon toteutuessa merkittävästi. Suurimmat muutokset kohdistuvat keskeisen pääkatuverkon varteen. Hakunilantie ja Kyytie muuttuisivat rakentamisen selkeästi rajaamiksi joukkoliikenne-/puistokaduiksi. Julkisten tilojen muutokset parantavat paitsi asuinympäristöä, myös alueella asioinnin kokemusta ja tarjoavat viihtyisiä paikkoja oleskelulle.

Hakunilan keskustan lakialuetta ympäröivä rinnemetsävyöhyke säilyy jatkossakin alueen kaupunkikuvan ominaispiirteinä. Poikkeuksena tästä on keskustan laajentuminen Lahdentien ja Varikon alueen suuntaan. Keskustan itäpuoleinen Håkansbölen kulttuurimaisemakokonaisuus ei sisälly suunnittelualueeseen eikä sen osalle ole esitetty konkreettisia uusia toimintoja. Kaavarungon maankäytöllä ole suoraa vaikutusta kulttuurimaisemaan, eikä aluetta keskustan suunnassa rajaavalle rinnemetsävyöhykkeelle ole esitetty uutta ulkoiluraittia lukuun ottamatta viheralueita muuttavaa maankäyttöä. Hakunilan huomattava asukasmäärän lisäys on jatkossa huomioitava viheralueverkoston reitityksen ja toiminnallisten alueiden riittävyyden kannalta.

Ideakuvat 1. Hulevesien viivytysallat osana puroa: Kormuniitynoja avataan puthesta ja puistoalueelle sijoitetaan hulevesien viivytysallas. Eteläosaan puistoalueesta sijoittuu uusi leikkipuisto. (Ramboll)

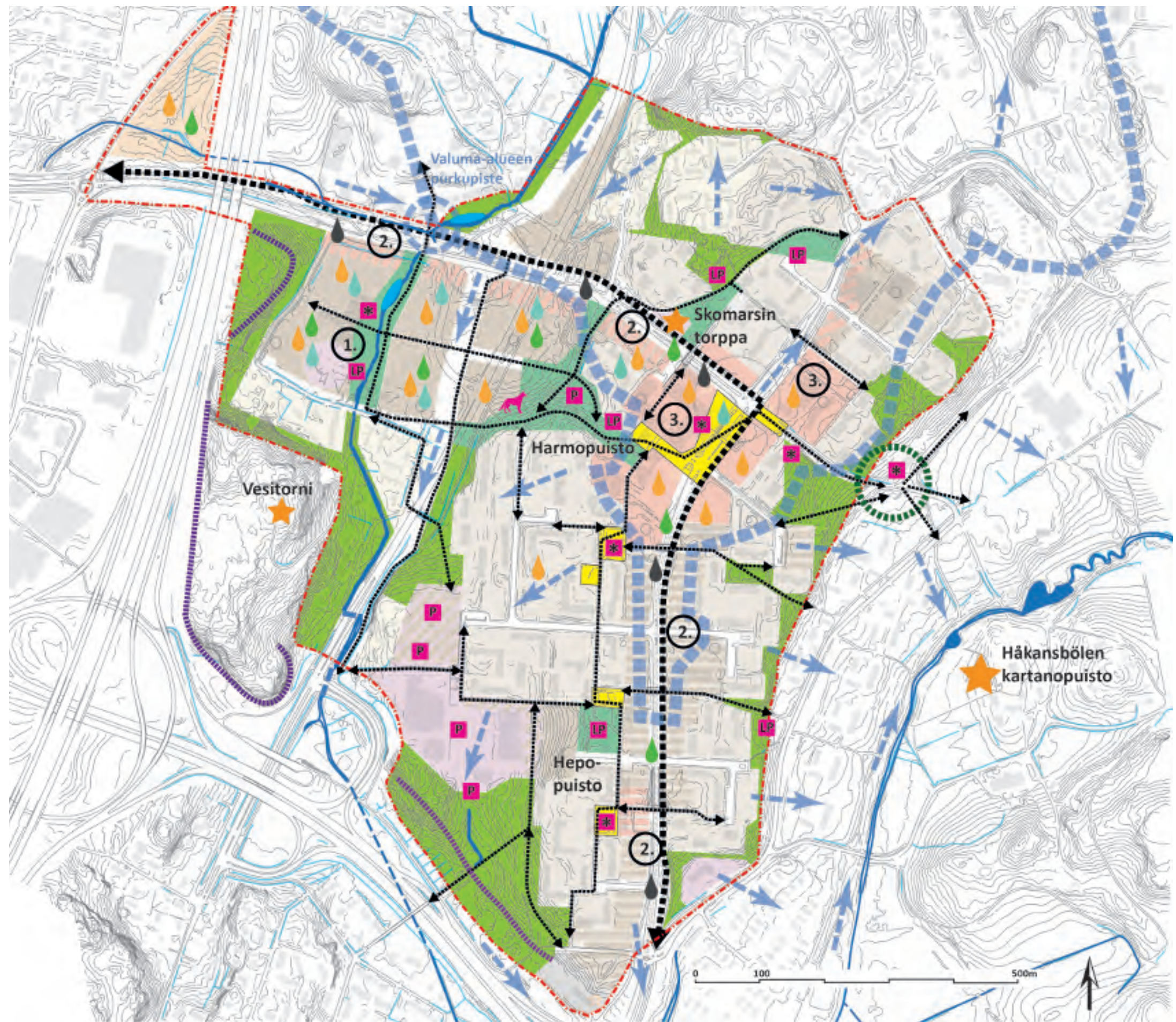
Ideakuvat 2. Hulevesirakenteet: Katu- ja pysäköintialueilla hulevesiä käsitellään biopidätysrakentein, jotka puhdistavat ja haihduttavat hulevettä. Raitiotiellä voidaan käyttää läpäiseviä pinnoitteita. (Ramboll)

Ideakuvat 3. Sadepuutarhat: Aukioille ja korttelipihoille voidaan sijoittaa sadepuutarhoja. (Ramboll)

Merkinnät

- Puisto
- Keskustaa rajaava rinnemetsäalue
- Aukio / tori
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä, rajaava korkeusero
- LP Leikkipaikka
- P Pellikenttä
- 🐕 Koira-aitaus
- * Aktiviteettitoimintojen kehittäminen: esim. kuntoilu-, levähdys- tai grillipaikka
- ⊙ Kevyen liikenteen solmukohta
- Pyöräilyn laatureitti
- Kävely- ja pyöräilyreitti
- Valuma-alueen raja
- Hulevesien virtaussuunta
- Puro
- Oja
- Hulevesien viivytysallas
- Biosuodatusrakennne esim. biohiili
- Sadepuutarha / Viherpainanne
- Viherkatto / Kattopuutarha
- Läpäisevät pinnoitteet
- 1. Viittaus ideakuviin

Teemakartta viheralueet ja hulevedet. (Ramboll)

5.2.7 Mitoitus

Käyttötarkoitus	Mitoitus nykyinen	Mitoitus uusi	Huomioita
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	Ei mitoituslukuja	88 000 k-m ² / josta 20-30 % liike-tilaa ja palveluita, 70-80 % asumista	Liiketilojen ja palveluiden osuus n. 25 000 k-m ² .
Asumisen korttelialue (A)	302 000 k-m ²	517 000 k-m ²	Lisäys n. 215 000 k-m ²
Liike ja toimistorakennusten korttelialue (K)	29 000 k-m ²	10 000 k-m ²	Sijoittuu täydentämään Porttipuistoa vaihtopysäkkien yhteyteen. e=0,5 Nykyisessä mitoitusluvussa on mukana ns. sekäkäyttötarkoituksia (asuin-, liike- ja toimisto) Vähenee n. 19 000 k-m ² vai lisääntyy n. 6 000 k-m ²
Työpaikka-alue (TP)	44 000 k-m ²	9 000 k-m ²	Vähenee n. 35 000 k-m ²
Palvelujen korttelialue (Y)	43 000 k-m ²	Ei mitoituslukuja	Lehtikuusen koulukorttelin tiivistämiseen varaudutaan. Nykyisen Y-alueen osittaista asuntorakentamista voidaan arvioida jatkosuunnittelussa. Varaudutaan vähintään yhden päiväkodin rakentamiseen.
yht.	418 000 k-m ²	624 000 k-m ²	Lisäksi Y-korttelialueiden kerrosala
	+ Lisäksi A2 – asuminen korttelialueiden täydennysrakentamisalueiden kerrosoikeus		

Uusia asukkaita:

Käyttötarkoitus	Mitoitus	Asukasmäärä	Huomioita
Keskustatoimintojen korttelialue (C)	88 000 k-m ² / josta 20-30 % liike-tilaa ja palveluita, 70-80 % asumista	n. 1450 as	
Tehokas uusi asumisen korttelialue (A1)	122 000 k-m ²	n. 2650 as	
Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa (A1)	35 000 k-m ²	n. 700 as	Korttelialueiden rakentamisen on arvioitu tehostuvan enintään 20 %, mikä tarkoittaa tehokkuusluvun kasvua esim. 1,0:sta 1,2:een.
Ensisijainen/tehokkaimman täydennysrakentamisen korttelialue (A1)	58 000 k-m ²	n. 1250 as	Täydennysrakentamisen määrä on arvioitu käyttämällä korttelialueiden uutena tehokkuuslukuna e=1,4

Teemakartta mitoitus 1:10000

Mitoitus

- C** Keskustatoimintojen korttelialue. Kerrosalasta 70-90% on asumista, loput liike-tilaa ja palveluita.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- A1** Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Korttelitehokkuuden on arvioitu korottuvan n. 20%.
- A2** Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
- A1** Hakunilantien varren täydennysrakentaminen. Ensisijaisesti kerrostaloja.
- Y** Yleisten rakennusten alue.
- Y** Yleisten rakennusten alue, jolle voidaan tutkia mahdollisuutta sijoittaa asuinrakentamista.
- K** Liike- ja toimistorakennusten alue.
- TP** Työpaikka-alue.
- 2900 Rakennusala (k-m²)
- e=2,0 Korttelitehokkuus

5.2.8 Taide

Hakunilan taiteen lähtökohdat syntyvät alueen kiehtovasta kerroksellisuudesta ja kulttuurisista merkityksistä vuosisatojen varrelta. Talonpoikien ja aateliston elämä on aikoinaan muodostanut sosiaalista todellisuutta. 1970-luvulla aluerakentamissopimus määrätti rakentamista ja uusi lähiö nousi Hakunilaan. 1990-luvulta lähtien taloudellisten taantumien vaikutukset tuntuvat alueella. Nykypäivänä monikulttuurinen yhteisö on rikkauten mahdollistaja, vaikka sosioekonomisia ongelmia on. Taide yhdistää ja luo merkityskenttiä ympäristössä ja taide eheyttää yksilöjä ja yhteisöjä.

SILLANRAKENTAJAT Taiteen teema

a) Mies ja Hevonen, ajallisesti kerrostuvat merkitykset maisemassa

Sodassa ja rauhassa ratsukko sekä mies ja hevonen olivat lyömätön työpari ja loivat merkityksiä maisemaan.

Vuosisatojen aikana miehen ja hevosen läsnäolo muokkasi ja jätti jälkiä Hakunilan kylän, nykyisen Hakunilan asuinalueen maisemaan. 1500-luvulta lähtien kylässä raivattiin peltojen tieltä metsää, kivikkoista ja kallioista maata ja 1600-luvulla Håkansbölen kartanon peltoala oli 14 tynnyrinalaa. Håkansbölen aatelinen säterikartano menetti kruunun lahjoitukset 1680-luvun isossa reduktiossa ja jolloin kartanosta muodostettiin säteriratsutila. Kuninkaan ratsuväki varustettiin ratsupalveluvollisuudella. Miehen, hevosen ja varusteiden – ratsumiehen – varustaminen ratsulipustoon oli taloudellisesti kuormittava tehtävä. Håkansbölen kartano, talonpojat, herrat ja kruunu ovat muovanneet miljöötä, joka on nykyisin kaikkien saavutettavissa olevaa arvokasta kulttuurimaisemaa.

b) Bridge over Troubled Water, nopeasti muuttuva maailma

Aluerakentamisen ajan lähiönä Hakunila hahmottuu kallioiseen ja vehreään maastoon sijoittuvista kerrostaloista pihoiheen ja katutiloihin. Kerrostaloalueelta laskeudutaan matalan rivitaloalueen ja Sotungin lukion ja liikuntapuiston vyöhykkeille. Ostoskeskus muodostaa alueelle toiminnallisen keskuksen ja se odottaa uutta tulemistaan palveluntarjoajana. Lähiöideologiaan liittyi ajattelu, jossa päivisin naiset ja lapset luovat päiväajan tiloja, sosiaalisia verkostoja ja ylläpitävät niitä. Nykypäivän Hakunila on monikulttuurinen asuinalue, jossa tilaa tuottavat eri-ikäiset asukkaat sosiaalisine verkostoineen. Tarvitaan siltoja yhdistämään ja vahvistamaan yhteisöä ja yksilöjä. Elävä kaupunginosa muotoutuu elyistä tiloista ihmisineen.

c) Jalankulkijoiden ilmaisu, osallistavat teokset syntyvät liikkumalla

Michel Certeau kirjoittaa kiehtovasti jalankulkijoiden ilmaisusta, jossa askelilla on puhunta.

Jokainen kulkija luo tilaa ja määrittää paikkojen elämistä. Jokainen liike yhdistää Hakunilan upean luonnon ja Sipoonkorven kansallispuiston. Vanhojen siltarakenteiden tulee väistyä uuden tieltä ja silloista tulee tulevaisuuden metaforia. Liike on silta rakennetun ja rakentamattoman välillä.

d) Taiteen mahdollistaminen

Hakunilan alueelle syntyvää taidetta (pysyvät ja väliaikaiset teokset, suunniteltava taide, osallistava taide, viljeltävä yhteisöteos, mehiläisten ja perhosten niityt sekä Vantaan taidemuseo Artsin Seinähullu Vantaa -katutaidehanke) hahmotetaan portaiden, siltojen ja porttien verkostona, joka luo merkityksiä maisemassa. Nykyisten siltojen dokumentointi, Hakunilan kylän ja Håkansbölen kartanon miljöö, luonnonympäristö, upea viherverkosto Sipoonkorven kansallispuistoon sekä kokonaisuudessaan Hakunilan kaavarunko ovat lähtötietoja laadittavalle taiteen suunnitelmalle. Taiteen huomioiminen kaavarungossa pohjustaa päätöksentekoa, jotta alueelle voidaan laatia taideohjelma SILLANRAKENTAJAT. Vantaan kaupunki valmistelee Arkkitehtuuriohjelman kärkihanketta, jossa kehitetään toimivat ja kestävät käytännöt julkisen taiteen hankintaan ja ylläpitoon.

The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter

The Infinite Bridge / Gjode & Povlsgaard Arkitekter

Charles Sandison, valotaideteos, installaatio

Truly Design, VF Corporation Headquarters Space Oddity

5.3 Kaavarungon ydinalue

Osana kaavarunkotyötä laadittiin keskeisimmälle ydinalueelle viitesuunnitelma. Lisäksi esitettiin tarkempi ideasuunnitelma uuden palvelukorttelin ja sitä ympäröivän keskustan ydinalueen tulevaisuudesta.

5.3.1 Liikekeskusta - Varikko

Kaavarungon keskeisimmät kehittämisalueet ovat liikekeskusta, Kyytitien varsi sekä Varikon uusi asuinalue Lahdentien molemmin puolin. Merkittävä osa Hakunilan uusista asukkaista tulee sijoittumaan näille alueille.

Lahdentien siirtäminen ja kiertoliittymän rakentaminen Kyytitielle mahdollistaa keskustarakenteen eheän laajentamisen kohti Porttipuistoa ja Hakunilan muuttumisen ”näkyvämmäksi” Vantaan kaupunkirakenteessa. Liikekeskustaa lukuun ottamatta rakentaminen on pääosin asuinrakentamista. Liikekeskustassa päivittäistavarakauppa ja erikoiskauppa sijoittuvat pääosin saman katon alle uuteen palvelukeskukseen, lisäksi Kyytitien varren ja Hakunilantien pohjoisosan asuintaloihin voi sijoittua kivijalkapalveluita. Muutosten myötä Kyytitien ilme muuttuu väljästä lähiökadusta kaupunkimaiseksi kivijalkapalvelujen joukkoliikennekaduksi.

Varikon uusi asuinalue rakentuu uuden puiston ja sen läpi avouomana kulkevan Kormuniitynojan ympärille. Korttelit ovat selkeästi rajautuvia suurtukkeleita, rakentamisen korkeus on pääosin V-VIII - kerrosta. Ajo uusiin kortteleihin tapahtuu Lahdentien kautta, pysäköinti järjestetään keskitettyihin pysäköintilaitoksiin. Ratkaisulla pyritään edistämään kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista. Keskitetty pysäköinti mahdollistaa myös korttelien pihaympäristön kehittämisen maanvaraisena. Läntisimmässä osassa rakentamisen sijoittumisessa huomioidaan alueella sijaitseva paineentasausasema ja sen vaatimat suojaetäisyydet. Tulevaisuudessa myös Varikon alueen eteläpuolella sijaitsevan pientaloalueen on mahdollista muuttua kerrostalovaltaiseksi, joskaan kaavarungon toteutuminen ei sitä edellytä.

Varikon alueelle sijoittuu uusi päiväkotikoti, jonka sijainti täsmentyy jatkosuunnittelussa. Päiväkodin hyvä saavutettavuus (saattoliikenne/turvallinen jalankulku) ja sijoittuminen puiston äärelle on tavoiteltavaa.

Lahdentien muuttaminen kaduksi rauhoittaa liikennenympäristöä, vähentää liikenteen meluhaittoja siten mahdollistaen asuntorakentamisen sijoittamisen kaupunkimaisesti katualueeseen kiinni. Pääkatuverkon muutoksen myötä jalankulku- ja pyöräilyreitit muutetaan kulkemaan samassa tasossa muun ajoneuvoliikenteen kanssa. Varikon puistovyöhyke liittyy osaksi keskustan nykyistä viherverkostoa, tavoitteena on luoda sujuvat yhteydet Varikonpuistosta keskustan kautta Kormuniityn puistolaaksoon ja Håkansböleen asti.

Ydinalueen viitesuunnitelma 1:6000.

Näkymäkuva Varikon alueesta.

5.3.2 Ostoskeskuksen kortteli

Tässä raportissa esitetty ratkaisu perustuu siihen, että nykyisen ostarin tilalle toteutuu palvelukeskus – tyyppinen hybridikortteli, jonne sijoittuu päivittäistavarakauppa, palveluita, erikoiskauppaa sekä ylempiin kerroksiin asumista. Suunnitelma edellyttäisi myös yhden nykyisen kaupungin omistaman asuintalon purkamista. Korttelin tulee muodostaa aktiivisia katutasojen julkisivuja eri suuntiin. Erikoiskaupat avautuvat katutasoon päivittäistavarakauppojen sijoittuessa katutason alle. Korttelin maamerkkirakennus, XVI-kerroksinen torni sijoittuu Kyytitien varte. Pysäköinti on keskitetty erilliseen laitokseen. Laitoksen mitoituksessa huomioidaan, että sinne sijoittuu myös viereisten asuinkorttelien nykyisiä asukaspaikkoja sekä niiltä vapautuvalle alueelle rakennettavien uusien asuintalojen autopaikkoja. Liikenne pysäköintilaitokseen ja kaupan huoltoja johdetaan kortteliin Kyytitien puolelta.

Hakunilantien ja Kyytitien kaupunkirakenteelliseen ja -kuvalliseen solmukohtaan muodostetaan uusi aukiotila, jonka yhteyteen sijoittuvat joukkoliikenteen pysäkit. Päivittäistavarakaupalle ja liiketiloille varataan mahdollisuus sijoittua myös ostoskeskuksen ympärille suunniteltujen tehokkaiden asuinkorttelien kivijalkatiloihin. Yhtenä mahdollisena liike- ja asuinkorttelina on esitetty nykyisen päiväkotikorttelin aluetta. Tällöin keskeisestä julkisesta kaupunkitilasta muotoutuu selkeästi rajattu ja toiminnallisesti aktiivinen paikka. Jalankulun ensisijaisuutta edistetään Hakunilantien liikennenympäristön muutoksilla: läpiajoliikennettä aukion poikki etelään Kehä III:n suuntaan vähennetään suuntaamalla se Kyytitien kautta. Samoin aukiotilan liittymistä Ravurinpolkuun ja Håkansbölen kulttuuriympäristöön korostetaan. Suuren rakentamisvolyymin mitta-kaavaa pehmennetään korttelien katutasojen arkkitehtonisilla ratkaisulla sekä julkisen tilan toiminnoilla, pintamateriaaleilla, katosrakenteilla ja viherrakentamisella.

Suurten yhtäaikaisten muutosten vaikeutena on niiden sovittaminen kiinteistöjen omistusoioihin. Kiinteistöjen omistajien tavoitteiden yhteensovittaminen on edellytys uusien hankkeiden etenemiseksi. Ostoskeskuksen kortteli voisi alkaa uudistua Kyytitien varresta nykyisen liikekeskuksen jatkaessa vielä toimintaansa. Toinen kynnysinvestointi olisi uuden pysäköintilaitoksen rakentaminen. Laitoksen operointi perustuisi tällöin erillisen, toiminnasta vastaavan yhtiön vastuulle.

Ostoskeskuksen alueen viitesuunnitelma 1:1000

6. KAAVARUNGON VAIKUTUKSET

Kaavarunkotyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on arvioitaviksi vaikutuksiksi on esitetty:

- Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen
- Vaikutukset kaupunkikuvaan, luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön
 - Rakennettu ympäristö
 - Maisema
 - Maa ja -kallioperä, vesi, ilma, kasvi ja eläinlajit
 - Luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
 - Ilmastovaikutukset
 - Kulttuuriperintö
- Vaikutukset asukkaisiin, elinympäristöön ja palveluihin
 - Asuminen
 - Melu
 - Ilmanlaatu
 - Ekosysteemipalvelut
 - Kaupalliset palvelut
 - Julkiset ja muut palvelut
- Vaikutukset elinkeinoihin ja talouteen
 - Työpaikat
 - Yhdyskunta ja energiatalous

Kaavarunkosuunnitelman keskeisten vaikutusten arviointi on esitetty raportin suunnitelmakuvauksen yhteydessä. Työn kuluessa vaikutusten arviointi on painottunut seuraaviin asioihin:

- Yhdyskuntarakenteen eheä kehitys ja kaupunkirakenteen muutosten toteuttamiskelpoisuus
- Liikkumismuotojen toimivuus ja yhteen sovittaminen, liikenneturvallisuus ja liikenteen ympäristöhäiriöiden vaikutus/huomiointi maankäyttöratkaisuissa
- Lähipalvelujen parantuminen ja riittävä määrä sekä hyvä saavutettavuus
- Kaupunkirakenteen ja kaupunkiympäristön monipuolistuminen
- Asuntorakentamisen edellytysten turvaaminen sekä monipuolistuva asuntotarjonta ja asuinympäristö, uusien yhdyskuntarakenteen kanalta edullisesti sijoittuvan asuntorakentamisen alueiden kehittäminen
- Viherverkoston eheä kehittäminen ja laajentaminen
- Jalankulku ensisijaisuus alueen sisällä
- Virkistysalueiden ja -toimintojen tarjonta, alueen liittyminen kulttuurimaisemakokonaisuuteen
- Hulevesien luonnonmukaisen hallinnan edistäminen
- Sosiaaliset vaikutukset: alueen asukkaiden kehitystarpeet ja kuulemistilaisuudet.

7. PROSESSI JA ASUKASYHTEISTYÖ

7.1 Prosessin kulku ja asukasyhteistyö

Hakunilan kaavarunkotyö käynnistettiin 4.5.2016 pidetyllä aloitusseminaarilla. Kaupungin ohjausryhmälle alustavat luonnokset esiteltiin aloituskokouksessa 21.6.2016. Ohjausryhmälle esiteltiin työn tilanne ja työryhmän esitys lopulliseksi suunnitelmaksi 2.11.2016.

Suunnittelun alkamisesta tiedotettiin jokaiseen kotiin jaetussa Vantaan kaupungin kaavoituskatsauksessa. Lisäksi paikallisia yhdistyksiä informoitiin sähköpostilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 27.6.2016. Kaavarungon luonnos julkaistiin Vantaan kaupungin nettisivuilla 22.9.2016. Hakunilan nuorisotilassa järjestettiin yleisötilaisuudet 7.6.2016 ja 22.9.2016, tilaisuuksissa esiteltiin työn lähtökohtia sekä kaavarunkoluonnosta. Asukailta kysyttiin näkemyksiä ja ideoita.

7.2 Nettikysely

Kaikille avoin ”Tulevaisuuden Hakunila” – kysely keräsi yhteensä 40 vastausta. Kysely oli avoinna 27.6. - 31.8.2016 ja siitä tiedotettiin Vantaan kaupungin internetsivuilla.

Imago ja kaupunkikuva

Hakunilan vahvuuksina nousivat esiin alueen sijainti, hyvät joukkoliikenne- ja liikenneyhteydet, ulkoilumahdollisuudet, Håkansbölen kartano, alueen vihreys, peruspalveluiden saatavuus, yhteisöllisyys ja alueen aktiiviset ihmiset. **Selkeästi parannusta vaativana kohteena korostui ostoskeskus ympäristöineen.**

Aluetta luonnehdittiin mm. 70-luvun tyyppilliseksi lähiöksi, kotoiseksi, yhteisölliseksi, rauhalliseksi, monikulttuuriseksi, kansainväliseksi, kulttuuri-kehdeksi, lapsiystävälliseksi, ongelmalliseksi mutta potentiaaliseksi, ränsistyneeksi ja rosoiseksi. Huonosti toimeentulevien määrää pidettiin korkeana. **Yleisesti koettiin, että Hakunila on mainettaan selvästi parempi.**

Liiketilat ja palvelut

Peruspalvelut koettiin hyviksi. Julkisiin palveluihin oltiin pääosin tyytyväisiä. Erään vastaajan mukaan **”Hakunilan palvelut ovat yksi Hakunilan valteista - parempia kuin useimmissa Vantaan lähiöissä”**

Eniten kaivattiin kaupan ja palveluiden lisäämistä. Keskustaan kaivattiin mm. kahviloita, ruokaravintoloita, vaatekauppoja, Alkoa, kampaamopalveluita jne. Ostoskeskuksen pubien määrää haluttiin vähentää. Terveysasema ja kirjasto haluttiin säilyttää. **Ostoskeskuksen ulkonäköä esitettiin voimakkaasti uudistettavaksi.** Suuri osa vastaajista toivoi ostoskeskuksen täysuudistusta – vanhan purkamista ja uuden rakentamista.

Asuminen

Hakunilaan kaivattiin lisää rakentamista, erityisesti omistusasuntoja väestön monipuolistamiseksi. **Uudesta rakentamisesta toivottiin kaupunkimaisempaa, värikkäämpää, urbaanimpaa ja tiiviimpää, mutta toisaalta vihreys ja riittävä väljyys haluttiin säilyttää.**

Liikenne ja pysäköinti

Hakunilan julkisia liikenneyhteyksiä pidettiin pääosin hyvänä.

Nykyinen liikenneympäristö koettiin pääosin turvallisesti. Vaaranpaikkoina mainittiin ostoskeskuksen risteysympäristö, Hakunilan pohjoisosassa sijaitsevan S-marketin kulma sekä Hakunilantien katutasossa tapahtuvat ylitykset.

Suurimman osan mielestä pysäköintipaikkoja on riittävästi, toisaalta ostoskeskuksen yhteydessä paikkoja koettiin olevan liian vähän. Yhtiöiden pysäköintiä pidettiin tehottomana – autopaikkoja on, mutta paikka ja tarvitsija eivät aina kohtaa.

Puistot ja virkistysalueet

Puistot, virkistysalueet ja luonnonläheisyys nousivat vastauksissa Hakunilan selvänä vahvuutena. Liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia pidettiin hyvänä sekä viheralueiden määrää riittävänä (82 % vastaajista). **Virkistysalueita toivottiin paremmin kunnossapidettäväksi ja laadullisesti kehitettäväksi.**

Turvallisuus

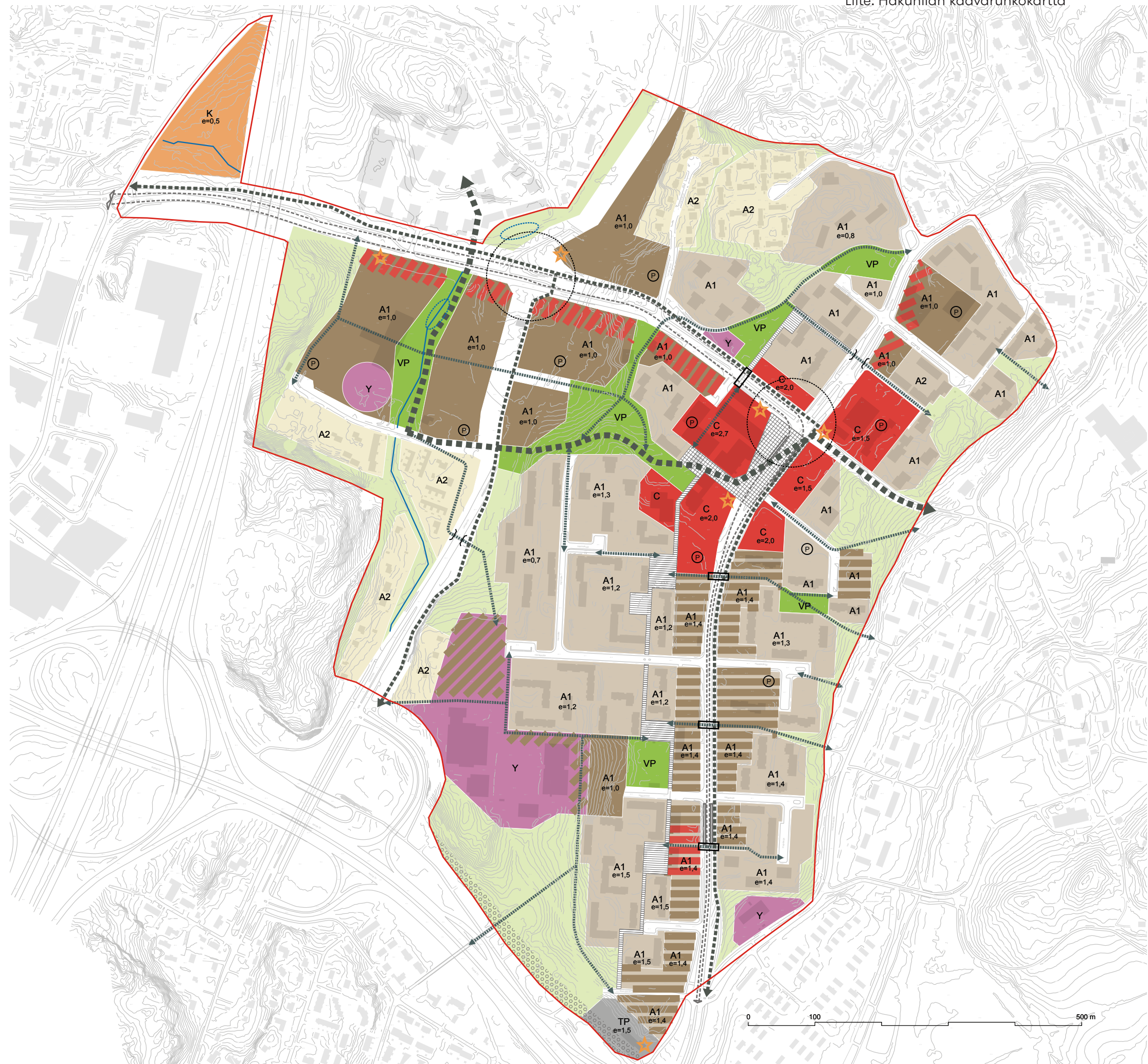
Suuri osa vastaajista piti Hakunilaa turvallisena (67,5 %), osa koki turvattomuutta (20 %). **Erityisesti ostoskeskuksen ympäristöä pidettiin turvattomana,** myös alueen väestön eriytyminen ja sosiaaliset ongelmat koettiin turvattomuutta lisäävänä.

7.3 Ideallat

Kaavarungon laadinnan aikana järjestettiin kaksi asukasilta Hakunilan nuorisotilassa. Ensimmäisessä IDEA-illassa 7.6.2016 käytiin läpi suunnittelun lähtökohtia ja tavoitteita työryhmittäin karttojen äärellä. Ideointi-illassa nousivat esille pitkästi samat teemat kuin nettikyselyssäkin: nyky-Hakunilan vahvuutena pidettiin luonto- ja ulkoilupalveluita, yhteyttä Sipoonkorpeen, joukkoliikenneyhteyksiä ja julkisia palveluita. Heikkoutena pidettiin ostoskeskuksen ilmettä ja kaupallisten palveluiden vähäisyyttä. Tulevaisuuden Hakunilalta toivottiin mm. lisää palveluita, joukkoliikenneyhteyksiä, Hakunila-monitoimitaloa, lisää kerrostalorakentamista keskusyttimeen sekä varikon alueelle ja parempaa valaistusta mm. Ravurinpolun ympäristöön. Toisessa LUONNOS-illassa 22.9.2016 esiteltiin kaavarunkoluonnosta.

- C** Keskustatoimintojen korttelialue.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue ja kivijalkapalveluita. Ensijaisesti kerrostaloja.
- A1** Tehokas uusi asumisen korttelialue. Ensijaisesti kerrostaloja.
- A1** Kerrostalojen korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyä.
- A2** Asuinrakennusten korttelialue, jota voidaan täydennysrakentaa.
- A1** Ensijainen/ tehokkaimman täydennysrakentamisen alue. Ensijaisesti kerrostaloja. Täydennysrakentaminen edellyttää pysäköinnin uudelleenjärjestelyä.
- Y** Yleisten rakennusten alue.
- Y** Yleisten rakennusten alue, jolle voidaan tutkia asuntorakentamisen sijoittamista.
- K** Liike- ja toimistorakennusten alue. Ei päivittäistavarakauppaa. Maankäytössä huomioidaan Kormuniitynojan vaikutus ja joukkoliikenteen liittytäpysäköinti.
- TP** Työpaikka-alue.
- LPA** Pysäköinnille varattu alue.
- VP** Puisto.
- V** Virkistysalue.
- Tori.**
- Hakunilanraitti.**
- (P)** Keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti.
- e=2,0** Korttelitehokkuus
- Raitiotieyhteys.
- ■ ■ Kävelyn ja pyöräilyn pääreitti Varikko-Kormuniitty.
- Kävely- ja pyöräyhteys.
- Pikapyörätie.
- Ylikulkuyhteys.
-) (Alikulkuyhteys.
- Puro/ hulevesireitti / hulevesiallas.
- Voimalinjan suojavyöhyke.
- ★ Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta.
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä risteysalue.
- Suunnittelualueen raja.

Vantaan kaupunki
Hakunilan kaavarunko
1:6000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

Vantaan kaupunki
Hakunilan ydinalueen viitesuunnitelma
1:3000
31.12.2016

Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

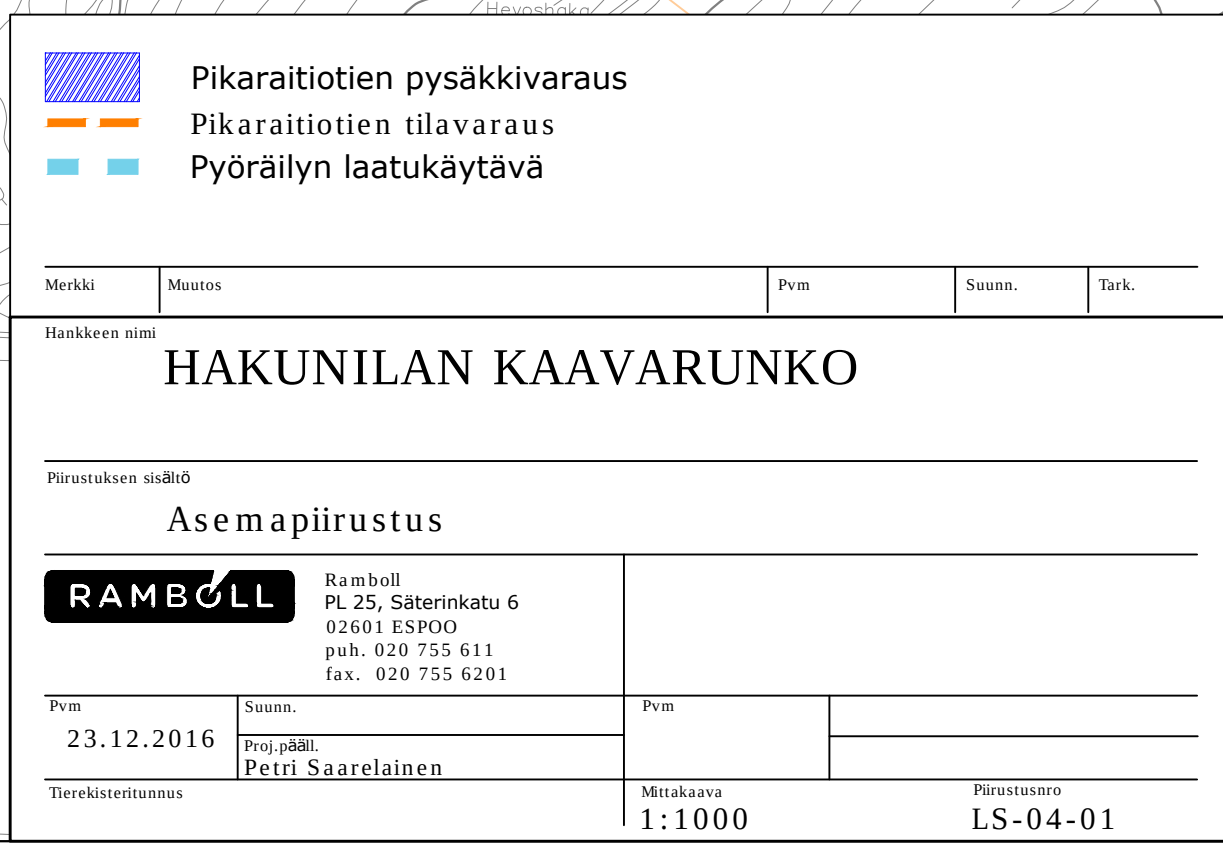

Vantaan kaupunki
Aluesuunnitelma
Perspektiivikuva
31.12.2016

Arkkitiedit Anttila & Rusanen Oy
Ramboll Finland Oy

26 § Asemakaavamuutos 002243, 15 Myyrmäki / Kilterinkuja 4

VD/3077/10.02.04.01/2014
HP/TLA/JOR/MJÄ/SRU/ET/JB

Kilterinkujalle, purettavan toimitilarakennuksen tilalle suunnitellaan 4-12-kerroksista asuinkerrostalorakentamista 10 700 k-m². Kilterinrinteeltä Kilterinkujalle suunnitellaan uusi jalankululle ja pyöräilylle varattu katu, Bräntilänpolku ja uusi aukio, Bräntilänaukio. Kilterinrinteen puoleisen LPA-korttelialueen korttelin ja tontin rajaa muutetaan.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 15801 sekä katualuetta kaupunginosassa 15, Myyrmäki.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelia 15801 sekä katualueita.

Alue sijaitsee Myyrmäen kaupunginosassa korttelissa 15801. Pohjoisessa aluetta rajaa Kilterinkaari, idässä Kilterinrinne, lännessä Kilterinkuja ja Leirimäenpolku.

Kaavan hakija

Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8.

Maanomistus

Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8, VVO Rakennuttaja Oy:n omistama Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinaukio ja katualueiden osalta Vantaan kaupunki.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut hakijan konsulttina Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy ja Sito Oy.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pääosin tehokkaan asumisen alueella (A1) ja pohjoisosaltaan keskustatoimintojen alueella (C). A1-alueelle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja. C-alueelle voi sijoittua toimisto- liike- ja palvelutiloja, asuntoja sekä keskusta-alueelle soveltuvia työpaikkatoimintoja.

Asemakaavan muutos

Tällä hetkellä kaavamuutosalue on toimitilarakennusten korttelialuetta KTY. Nykyisen asemakaavan mukainen KTY-korttelin rakennusoikeus on 15 530 k-m². Toteutettu kerrosalamäärä on tontilla 1 10 608 k-m² ja tontilla 2 2700 k-m², yhteensä 13 308 k-m². Suunnittelualueella, tontilla 2 sijaitsee toimitilarakennus, joka on tarkoitus purkaa. Elo on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että osa toimitilarakennusten korttelialueesta, tontti 2, korttelissa 15801 muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Kaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa tontille asuinkerrostalorakentamista 10 700 k-m².

Asemakaavamuutoksella osa korttelia 15801 muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja autopaikkojen korttelialueeksi LPA. Korttelin tontin 3 LPA-korttelialueen korttelialueen ja tontin rajausta muutetaan. Alueelle muodostetaan uudet katualueet Bräntilänpolku ja Bräntilänaukio, jotka jakavat nykyisen korttelin 15801 kortteleiksi 15801 ja 15809. Kilterinkujan ajoradan levennystarpeen johdosta katualue laajenee Kilterinkaaren ja Kilterinkujan risteysalueella noin 10 m².

Asuinkerrostalojen korttelialueelle AK osoitetaan 10 700 asumisen k-m². Suunniteltavan korttelin tehokkuus on $e=1,67$. Kaava mahdollistaa noin 240 uuden asukkaan korttelin rakentamisen.

Suunnittelussa pyritään löytämään Kilterinmäen henkeen ja kaupunkikuvaan sopiva ratkaisu. Uusi rakentaminen on 4-12-kerroksista asuinkerrostalorakentamista. Kilterinkujan puolella rakentaminen on 4-5-kerroksista ja Bräntilänpolun varrella 4-12-kerroksista. 12-kerroksinen torni sijoittuu Bräntilänaukion varrelle. Korttelin Kilterinrinteen puoli suunnitellaan ja rakennetaan kokonaisuutena LPA-korttelin kanssa. Kortteli rajautuu AK-korttelin talousrakennukseen sekä LPA-korttelialueen autokatoksiin. Korttelin rakennukset sijoittuvat katualueiden reunoille, jonka johdosta kortteliin jää suuri, yhteinen piha-alue. Pysäköinti on sijoitettu pääasiassa ja ensisijaisesti 2-tasoiseen pysäköintilaitokseen Bräntilänpolun varrella olevan rakennuksen alle. Korttelin autopaikkoja on

mahdollista sijoittaa myös Kilterinkujan LPA-alueelle sekä kalliopysäköintitiloihin. Kilterinrinteen puoleinen LPA palvelee edelleen Kilterinrinteen puoleisia asuinrakennuksia. Korttelin eteläosassa säilytetään olemassa olevaa puustoa sekä avokallioalue.

Kortteli 15809 säilyy toimitilarakennusten korttelialueena. Korttelille osoitetut muutokset koskevat Kilterinkujan ja Kilterinrinteen katualueiden laajennuksia risteysalueilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63§ mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.2.2015

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Yhteensä mielipiteitä ja kannanottoja saapui 9 kpl. Mielipiteet ja kannanotot on esitetty asemakaavamuutoksen selostuksessa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu yksityiselle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (10 700 k-m², n. 180 asuntoa).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Muutostustannukset maksaa hakija Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8 ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi 4 (18 000€), yhteensä 18 000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002243, 15 Myyrmäki / Kilterinkuja 4,
- oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- vahvistetaan maksuluokka 4 (18 000 €) ja todetaan, että hakija Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8 maksaa muutostustannukset, yhteensä 18 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27§ mukaisesti 19.4.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002243, 15 Myyrmäki / Kilterinkuja 4,
- oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- vahvistaa maksuluokka 4 (18 000 euroa) ja todeta, että hakija Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8 maksaa muutostustannukset, yhteensä 18 000 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Asemakaavamuutoksen selostus 19.4.2017

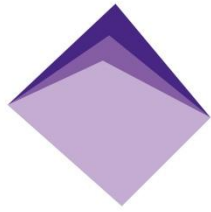
Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti vs. Johanna Rajala, puh. 8392 2238

kaavoitusinsinööri Mikko Järvi puh. 8392 2701
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Myyrmäki

002243 KILTERINKUJA 4 MYYRMÄKI

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.4.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002243. Kaavoitus on tullut vireille 12.2.2015.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kaupunginosassa 15, Myyrmäki, osa korttelista 15801 sekä katualuetta. (Kumoutuva asemakaava koskee osaa korttelista 15801, kaupunginosassa 15, Myyrmäki).

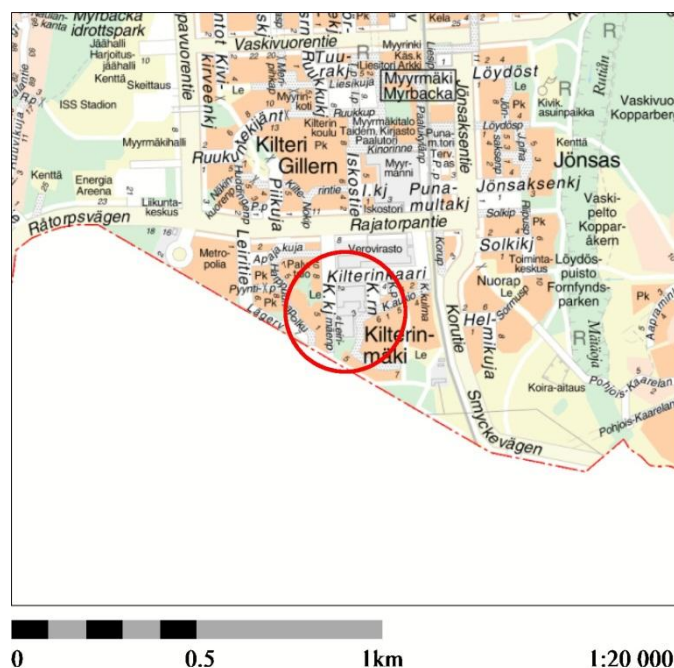
Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan Kilterinkuja 4:ssä sijaitsevan toimitilarakennuksen purku ja korttelin muuttaminen asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Asuinkerrostalorakentamisen rakennusoikeutta on 10 700 K-m². Alueelle rakennetaan IV-XII –kerroksisia asuinkerrostaloja.

Kaavalla mahdollistetaan uusi kevyen liikenteen kulkuyhteys Kilterinrinteeltä Kilterinkujalle. Bräntilänpolku ja uusi aukio, Bräntilänaukio. Kilterinrinteen puoleisen LPA-korttelialueen korttelin ja tontin rajaa muutetaan.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Hanna Tiira, asemakaavasuunnittelija, Mikko Järvi, kaavoitusinsinööri Vantaan kaupunki ; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 09 8392 2701

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunnittelualue sijaitsee Myyrmäessä, Kilterinmäellä. Aluetta rajaa pohjoisessa Kilterinkaari, idässä Kilterinrinne ja lännessä Kilterinkuja. Myyrmäen asemalle on noin 600 metrin matka.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistaman Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8:n jättämä kaavamutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 7.4.2014.
- Kaavoitus tuli vireille 12.2.2015. Kaavamutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002243.
- Hankkeesta järjestettiin osallistumis- ja arviointivaiheessa 26.2.2015 asukastilaisuus.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 20.3.2015 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	3
2. Lähtökohdat.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	11
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	11
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	11
3.4. Asemakaavan tavoitteet	13
3.5 Asemakaavamuutoksen ratkaisu.....	13
4. Asemakaavan kuvaus.....	14
4.1 Kaavan rakenne	14
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	15
4.3 Aluevaraukset.....	16
4.4 Kaavan vaikutukset.....	17
4.5 Ympäristön häiriötekijät	21
4.6 Nimistö	22
5. Asemakaavan toteutus	22
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	22
7. Asemakaavan seurantalomake	24
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	26
9. Muu suunnitelma-aineisto.....	32

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Tilastolomake
- Asemakaavakartta ja poistuvat merkinnät, asemakaavamääräykset
- Katujen yleissuunnitelma, 26.8.2016, Vantaan kaupunki
- Vesihuollon esisuunnitelma, 6.7.2016, Vantaan kaupunki
- Suunnitelmaa havainnollistava materiaali. 24.8.2016, A-Konsultit Oy
- Pihasuunnitelma, Kilterinkuja 4, 7.7.2016, Sito Oy
- Erilliset liitteet:
- Kilterinkuja 4:n hulevesiselvitys ja -suunnitelma, 4.7.2016, Sito Oy
- Kilterinkuja 4, Ilmastovaikutusten KEKO-laskentaraaportti, 7.9.2016, Vantaan kaupunki

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 12.2.2016, Vantaan kaupunkisuunnittelu
- Myyrmäen Kilterinmäen kiinteistö 15-801-2, Kilterinkuja 4, Rakennettavuusselvitys, 31.10.2014, Sito Oy

- Maisemallinen tarkastelu, Kilterinkuja 4, 28.4.2015 Sito Oy
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930-1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2006, C28:2006.

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutosalueella, nykyisellä toimitilarakennusten korttelialueella (KTY) tontilla 2 sijaitsee toimitilarakennus, joka on tarkoitus purkaa. Toteutettu kerrosalamäärä tontilla 2 on 2 700 k-m². Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan osan korttelia 15801 muuttaminen asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK ja autopaikkojen korttelialueeksi LPA. Korttelin tontin 3 LPA-korttelialueen ja tontin rajausta muutetaan. Alueelle muodostetaan uudet katualueet Bräntilänpolku ja Bräntilänaukio, jotka jakavat nykyisen korttelin 15801 kortteleiksi 15801 ja 15809. Kilterinkujan ajoradan levennystarpeen johdosta katualue laajenee Kilterinkaaren ja Kilterinkujan risteysalueella noin 10 m².

Asuinkerrostalojen korttelialueelle AK mahdollistetaan 10 700 asumisen k-m². Suunnittelussa pyritään löytämään Kilterinmäen henkeen ja kaupunkikuvaan sopiva ratkaisu. Uusi rakentaminen on 4-12 kerroksista asuinkerrostalorakentamista. Kilterinkujan puolella rakentaminen on 4-5 kerroksista ja Bräntilänpolun varrella 4-12 kerroksista. 12-kerroksinen torni sijoittuu Bräntilänpolun ja Kilterinrinteen kulmaan, Bräntilänaukion varrelle. Korttelin Kilterinrinteen puoli suunnitellaan ja rakennetaan kokonaisuutena LPA-korttelin kanssa. Korttelin uudet rakennukset sijoittuvat katualueiden reunoille, jonka johdosta kortteliin jää suuri piha-alue. Pysäköinti on sijoitettu pääasiassa ja ensisijaisesti 2-tasoiseen pysäköintilaitokseen Bräntilänpolun varrella olevan rakennuksen alle. Korttelin autopaikkoja on mahdollista sijoittaa myös Kilterinkujan LPA-alueelle sekä kalliopysäköintitiloihin. Kilterinrinteen puoleinen LPA korttelialue palvelee edelleen Kilterinrinteen puoleisia asuinrakennuksia. Korttelin eteläosassa säilytetään olemassa olevaa puustoa sekä avokallioalue. Kortteli 15809 säilyy toimitilarakennusten korttelialueena. Korttelille osoitetut muutokset koskevat Bräntilänpolun tilavarausta sekä Kilterinkujan ja Kilterinrinteen katualueiden laajennuksia risteysalueilla. Suunniteltavan korttelin tehokkuus on $e=1,67$. Kaava mahdollistaa noin 240 uuden asukkaan korttelin rakentamisen.

Näkymä kortteliin Kilterinkujalta, A-Konsultit Oy

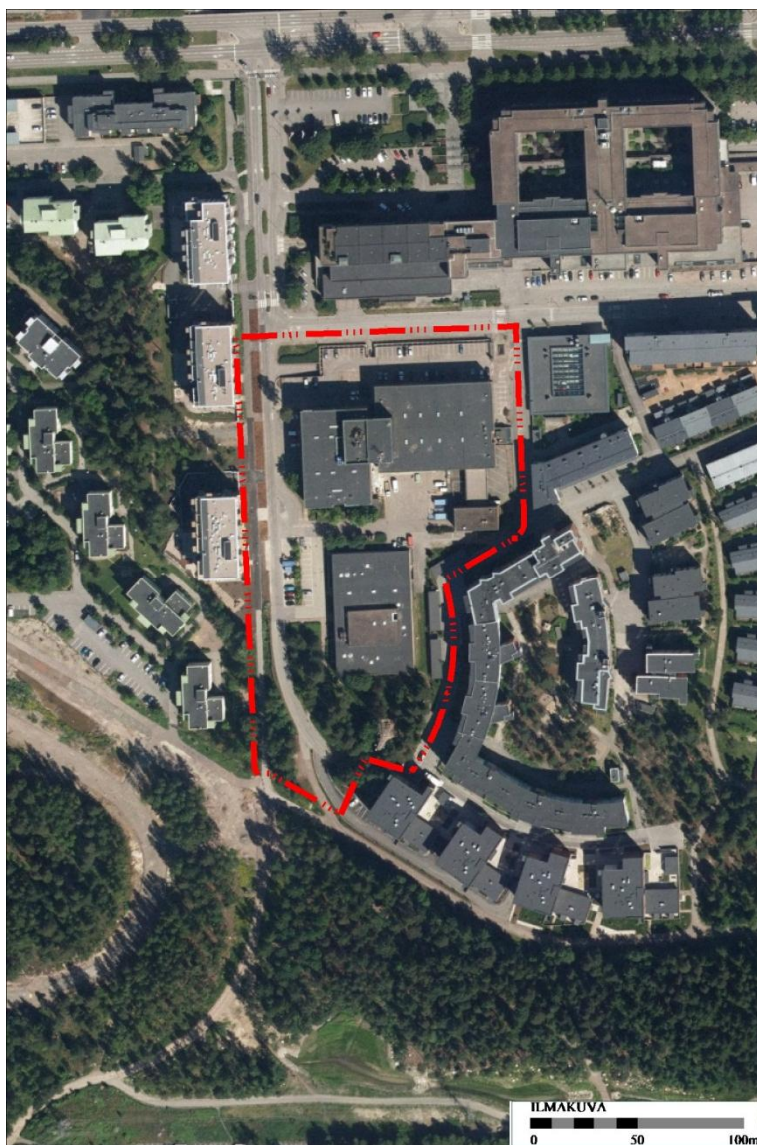
2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäki sijaitsee Kehä I ja Kehä III välisellä alueella, Valtatie 3:n länsipuolella ja Kehäradan varrella. Helsinki-Vantaan lentoasema on noin 12 kilometrin päässä. Myyrmäen alue on Helsingin metropolialueella, raideliikenteen, tieliikenteen ja lentoliikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Myyrmäen yhteydet lentoasemalle ja Tikkurilaan, josta on mahdollisuus vaihtaa kaukoliikenteen juniin, paranivat erinomaisiksi.

Kaavamuutosalue sijoittuu Kilterinmäen länsiosaan. Suunnittelualueen itäpuolinen Kilterinmäen asuinalue on rakentunut vuosina 2005-2010.

Ilmakuva kaavamuutosalueesta vuodelta 2015.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kilterinmäen maasto on karua kallioista männikköä. Kilterinmäki on pääosin rakennettua aluetta. Alkuperäistä luonnonmaisemaa, puustoa ja avokallioita on pyritty säästämään rakennettujen kortteleiden keskellä ja välissä.

Kaavamuutosalue on pääosin rakennettua aluetta, mutta suunnittelualueen eteläisimmässä osassa on rakentamatonta aluetta, jossa on avokalliopaljastumia, mäntyjä ja muuta puustoa. Kilterinkujan eteläosan ja Leirimäenpolun välisellä alueella on kuusikkoa.

Alueen arvokkainta puustoa ovat kookkaat männyt nykyisen tontin 2 eteläosassa.

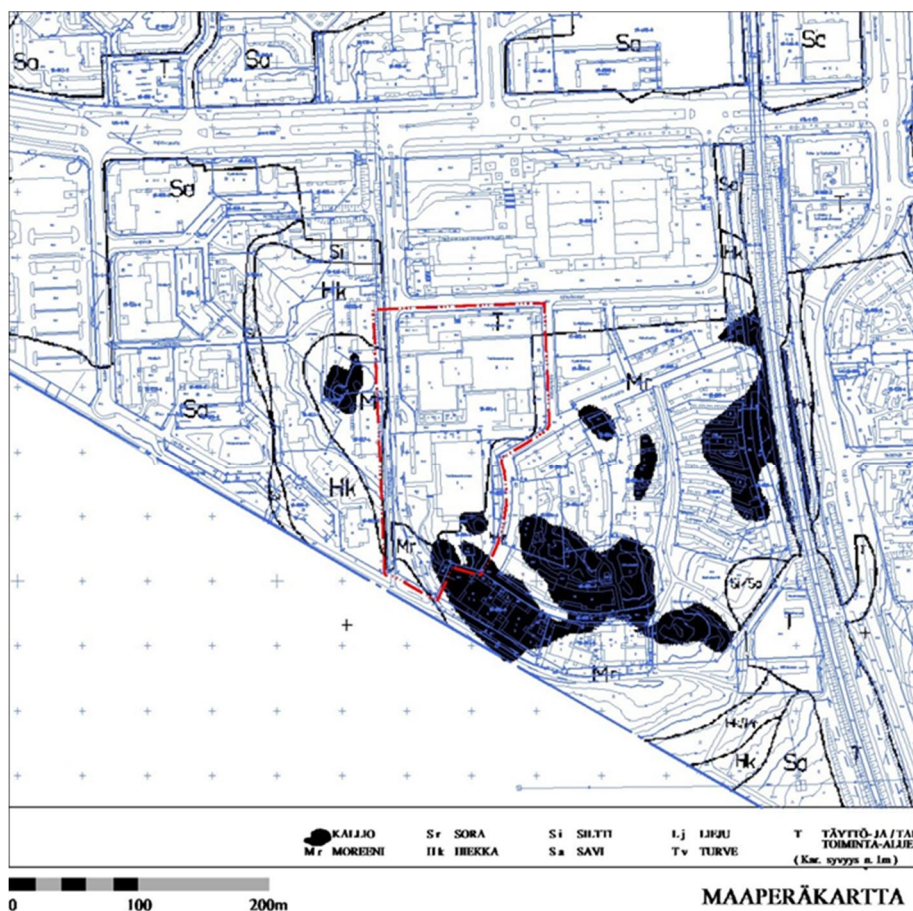
Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on pintamaalajikartan mukaan pääasiassa pohjoisosiltaan täytemaata ja rakennettua aluetta ja eteläosiltaan moreenia ja kallioista aluetta.

Rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti kantavan pohjamaan tai kallion varaan. Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus tulee tarkistaa ennen rakentamista. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Topografia

Suunnittelualueella maasto laskee Kilterinrinteeltä päin länteen ja lounaaseen. Maaston korot vaihtelevat noin +33,0 ja +42,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaavamuutosalue kuuluu Myyrmäen kaupunginosaan, jossa asui vuoden 2016 alussa 15890 henkeä.

Myyrmäessä merkittävin väestön kasvu tapahtui 1970-luvulta 1980-luvulle, johtuen kaupunginosan vilkkaasta rakentamisesta. 1980-luvulta lähtien väestönkehitys on ollut kasvavaa, 2000-luvulla hitaasti kasvavaa, mutta melko tasaista kuluneen kymmenen vuoden aikana, noin 150 uuden asukkaan vuosivauhdilla. Väestöennusteen mukaan vuonna 2026 Myyrmäessä asuisi noin 18300 asukasta.¹

Koko Myyrmäen suuralueen asukasluku oli vuoden 2016 alussa 53902 henkeä, missä on kasvua noin 3000 henkeä viimeisen kuuden vuoden aikana.

Myyrmäen väestö on ikärakenteeltaan hieman keskimääräistä vanhempaa muuhun Vantaaseen nähden.

Myyrmäessä oli tilaston mukaan vuoden 2016 alussa yhden hengen talouksia yli 50% kaikista asuntokunnista.²

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Nykyinen kaava mahdollistaa KTY-korttelialueella kiinteistön huollon kannalta välttämättömän asunnon.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen kaupunginosa on Vantaan kolmanneksi suurin työpaikkakeskittymä Avipoliksen ja Tikurilan jälkeen. Myyrmäen työpaikoista yli neljännes oli kaupan, useampi kuin joka kuudes teollisuuden ja lähes joka kahdeksas rakentamisen toimialalla. Työpaikkojen määrä on hieman vähentynyt vuoden 2013 loppuun mennessä. Ne vähenivät eniten liike-elämän palvelujen ja kaupan toimialoilla. Suurin kasvu oli teollisuuden ja rakentamisen toimialoilla. Vuodesta 2008 työpaikkavähennys on ollut suurin ammatillisen, tieteellisen ja teknisen työn ja kaupan toimialoilla, kun kasvua on ollut eniten teollisuuden toimialalla.³

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijoittuu Myyrmäen ydinkeskustan eteläpuolelle, sen välittömään läheisyyteen. Myyrmäen keskustassa on kaupalliset palvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut, koulut, tori, kirjasto ja taidemuseo. Myyrmäen rautatieasemalle ja linja-autoasemalle matkaa on noin 600 metriä, joten yhteydet ovat erinomaiset niin Helsinkiin kuin lentokentälle ja Itä-Vantaan suuntaan.

¹ http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

² http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

³ http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Kaupunkikuva

Kaupunkikuva Kilterinmäellä on asuinkerrostalovaltainen. Suunnittelualueen itäpuolella oleva Kilterinmäki on rakentunut vuosina 2005-2010. Suunnittelua ja rakentamista on ohjannut Kilterinmäen lähiympäristösuunnitelma ja rakentamishoje, jossa mm. ohjattiin toteuttamaan Kilterinmäen asuinrakennukset värikkäinä värikyöhykkeittäin. Kilterinmäen lakialuetta länteen päin rajaa ns. Linna-kortteli, jonka sisäpihalla on luonnonvaraisena säilytetty korttelipiha. Leirimäenpolun länsipuolella sijaitseva kerrostaloalue on valmistunut 1990-luvun puolivälissä ja Kilterinkujan länsipuolen uudet kerrostalot on rakennettu 2013-2015. Pohjoispuolelle sijoittuu Colosseum Business Center, entinen Imatran Voima Oy:n pääkonttori, joka on valmistunut 1987 sekä 1983 valmistunut punatiilinen toimitilarakennus.

Vantaan ja Helsingin raja on noin 50 metrin etäisyydellä suunnittelualueen eteläpuolella. Helsingin puolelle rakentuu tulevana vuosina Honkasuon asuinalue.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Tontilla 2 (Kilterinkuja 4) sijaitsee vuonna 1979 valmistunut entinen Imatran Voima Oy:n toimitilarakennus sekä antennimasto. Rakennus on mainittu Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa (Vantaan kaupunki 2006), jossa se on saanut luokitustunnuksen A2. Kaavamuutos vahvistuessaan sallii kyseisen rakennuksen ja antennimaston purkamisen. Vantaan kaupungin museon rakennustutkijat ovat käyneet paikan päällä 4.11.2014. Käynnin tuloksena todettiin, että kohteen rakennusperintöarvot eivät edellytä rakennuksen suojelua asemakaavassa.

Virkistys

Kilterinmäeltä on erinomaiset yhteydet Myyrmäen urheilupuistoon ja sen pohjoispuoliseen metsäiseen ulkoilumaastoon. Itäpuolella sijaitsee Vaskivuori ja Mätäoanlaakso.

Liikenne

Kaava-alue rajautuu pohjoisessa Kilterinkaareen, idässä Kilterinrinteeseen sekä lännessä Kilterinkujaan ja Leirimäenpolkuun. Näistä Kilterinkaari on kokoojakatu, Kilterinrinne ja Kilterinkuja ovat tonttikatuja ja Leirimäenpolku on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Kilterinkujan jatkeena oleva tontin osa toimii ajoyhteytenä pysäköintiluolaan ja puiston kautta muuntoasemalle.

Alueen moottoriajoneuvoliikenne kulkee Kilterinkaaren kautta Rajatorpantielle, joka on yksi Myyrmäen alueen pääkaduista. Rajatorpantieltä liikenne suuntautuu pääkatuja pitkin maantieverkolle, kuten Vihdintielle (st 120), Kehä III:lle (kt 50) ja Hämeenlinnanväylälle (vt 3).

Lähimmät bussipysäkit sijaitsevat Rajatorpantiella noin 300 – 400 metrin päässä kaava-alueesta. Pysäkeiltä on yhteydet mm. Helsingin keskustaan, Tapiolaan ja Tikkurilaan, minkä lisäksi runkolinja 560 kulkee Malmin, Kontulan ja Vuosaaren kautta Rastilaan. Kaava-alueelta on noin 600 – 700 metrin matka Myyrmäen asemalle, josta Kehäradan junat liikennöivät tiheimmillään 10 minuutin vuorovälein. Matka-aika Myyrmäen asemalta Helsinki-Vantaan lentoasemalle on 15 min ja Helsingin keskustaan 18 min.

Kaava-alueelta pääsee helposti liikkumaan myös jalan tai polkupyörällä. Kaikilla lähialueen kaduilla on vähintään toisella laidalla yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Alueella on myös kävely- ja pyöräilypainotteisia katuja, kuten Kilterinrinteen pihakatu. Leirimäenpolulta on yhteys Kilterinmäen-, Leirinuotion- ja Helsingin puolella sijaitsevan Pihkapuiston muodostamalle puistoalueelle. Puiston läpi on hyvät yhteydet esimerkiksi Malminkartanoon ja Konalaan.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavamuutosalueella on olemassa oleva vesijohtoverkosto. Kaavoitettava alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliöinä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m³. Vesi syötetään Myyrmäen painepiiriin etelästä Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kai-voksen ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaava-alueella on noin +97 m ja alin painetaso noin +83 m.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alue on rakennetun jätevesiviemäröinnin piirissä. Alueen jätevedet johdetaan nykytilanteessa Kilterinkujan jätevesiviemäriin, josta jätevedet päätyvät Myyrmäen jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan edelleen Vapaalan ja Hämeenkylässä kautta Espoon viemäriverkostoon, josta jätevedet päätyvät Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue kuuluu Mätäjoen valuma-alueeseen. Niiltä osin kun vesiä valuu etelään Helsingin suuntaan, käytetään nimitystä Mätäjoen valuma-alue, sillä Mätäoja muuttaa kuntien rajalla nimensä Mätäjoeksi. Tontilla nykyisin oleva rakennus ja pysäköintialue on kuivatettu Kilterinkujan hulevesiviemäriin. Tontin eteläosassa on luonnontilaisempaa aluetta, josta vedet valuvat maastonmuotoja mukaillen pysäköintiluolan ajoluiskaan.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Kilterinkujan ja Kilterinrinteen katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Kilterinkujan, Leirimäenpolun ja Kilterinrinteen varrella.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalueelle ei kohdistu lento-, tieliikenne- tai rautatieliikennemelua. Alueella ei ole pilaantuneita maita.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalueella tontit 1 ja 2 omistaa Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistama Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8 sekä tontin 3 VVO Rakennuttaja Oy:n omistama Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinaukio.

Kilterinkujan katualueen ja Leirimäenpolun jalankululle ja polkupyöräilylle varatun kadun omistaa Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

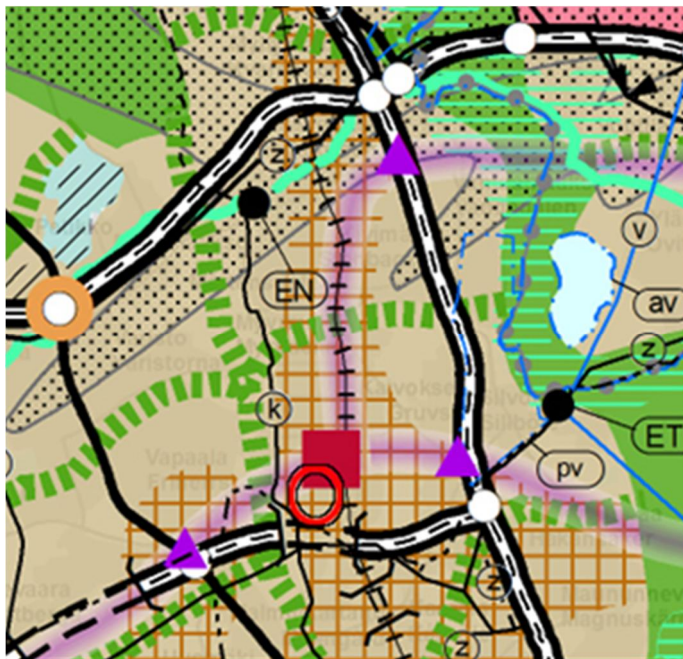
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista edistetään kaavamuutoksessa erityisesti siten, että täydennysrakennetaan raideliikenteeseen tukeutuvaa, olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Lisäksi parannetaan kävelyn ja pyöräilyn käyttöedellytyksiä alueella.

Kaavamuutos on näiden tavoitteiden mukainen, erityisesti tuomalla uusia asukkaita joukkoliikenneyhteyksien vaikutusalueelle.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmässä (YM 8.11.2006 ja YM 30.10.2014) alue sijoittuu välittömästi keskustatoimintojen alueen eteläpuolelle ja se on osoitettu taa-jamatoimintojen alueeksi sekä tiivistettäväksi alueeksi. Alue sijaitsee seutuliikenteen radan läheisyydessä.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 001820 kortteli 15801 on osoitettu toimitilarakentamisen korttelialueeksi (KTY) sekä autopaikkojen korttelialueeksi (LPA). Toimitilarakentamisen korttelialue on tarkoitettu toimistorakentamiselle sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomalle teollisuus- ja varastorakentamiselle.

Tontin 1 osalta kaavamuutos koskee vain tontin eteläosaa, jota koskevat kaavamerkinnot "alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alue" sekä "istutettava alueen osa". Kaakkoiskulmaa koskee merkintä kma, kallioon rakennettavan maanalainen tila.

Tontin 2 (varsinainen kaavamuutosalue) länsiosaan sijoittuu Kilterinkujan eteläosa ja ajoyhteys Kilterinmäen maanlaiseen pysäköintiin. Tontin länsipuolella on jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, Leirimäenpolku. Tontin luoteisosassa on pysäköimispaikka. Tontin eteläosaan saa sijoittaa maston. Tontin 2 rakennusoikeus on 3200 k-m² ja suurin sallittu kerrosluku III.

Tontti 3 on autopaikkojen korttelialue.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon omistaman Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8 hakemus kaavamuutostyöstä kortteliin 15801 tontille nro on kirjattu saapuneeksi 7.4.2014. Kaavoitus tuli vireille 12.2.2015. Kaavamuutos on ollut kaupunkisuunnittelun työohjelmassa vuosina 2015 ja 2016 numerolla 002243.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

MRL 63§:n mukainen asemakaavan muutoksen nro 002243 osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 12.2.2015. Alueen asukkaiden mielipiteitä kuultiin MRL 62§:n mukaisesti. Määräaikaan 20.3.2015 mennessä jätettiin 9 kirjallista mielipidettä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuulemistilaisuus järjestettiin 26.2.2015 Kilterin koululla. Asukastilaisuuteen osallistui 8 henkilöä.

Kirjalliset mielipiteet antoivat Helsingin Seudun Liikenne (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY), Vantaan kaupunginmuseo, Museovirasto, Vantaan Energia, As Oy Vantaan Kilterinlinna (kaksi mielipidettä) sekä kolme asukasmielipidettä.

Helsingin Seudun Liikenne (HSL) toteaa mielipiteessään, että alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet niin Vantaan sisäisesti kuin myös runkolinja 560 aloittaessa liikennöinnin (elokuussa 2015) Itä-Helsinkiin. HSL pitää vanhojen asuinalueiden täydennysrakentamista hyvänä asiana, jotta sekä olemassa oleville että uusille palveluille saadaan lisää käyttäjiä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY) toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vantaan kaupunginmuseo tuo esiin, että kaavamuutosalueella tontilla 1 (Kilterinkuja 2) sijaitsee vuonna 1983 rakennettu tuotantorakennus, joka ei nuoren ikänsä vuoksi ole ollut mukana alueella tehdyissä inventoinneissa. Rakennuksen kohdalla asemakaava ei tule muuttumaan, eikä kaupunginmuseolla ole tällä hetkellä suojelutavoitteita kyseisen rakennuksen suhteen. Tontilla 2 (Kilterinkuja 4) sijaitsee vuonna 1979 valmistunut entinen Imatran Voima Oy:n toimitilarakennus sekä antennimasto. Rakennus on mainittu Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa (Vantaan kaupunki 2006), jossa se on saanut luokitustunnuksen A2. Kaavamuutos vahvistuessaan sallii kyseisen rakennuksen ja antennimaston purkamisen. Vantaan kaupunginmuseon rakennustutkijat ovat käyneet paikan päällä 4.11.2014. Käynnin tuloksena todettiin, että kohteiden rakennusperintöarvot eivät ole riittävät asemakaavasuojaan. Vantaan kaupunginmuseolla ei näin ollen ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriperinnön osalta.

Museovirasto tuo esiin, että kaavamuutosalueella on aiemmin sijainnut muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös Kilteri (mj. rek. nro 92010045). Kyseessä on kivikautinen asuinpaikka, jonka paikalla on tehty arkeologisia tutkimuksia vuosina 1973-1974. Tutkimusten jälkeen kohde on poistettu rauhoitettujen kohteiden rekisteristä ja sen paikalle on rakennettu toimistorakennus ja pysäköintialue. Alueen rakentamiselle ei siten enää nykyisin ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Suunnittelualueelle tarvitaan uusi muuntamo. Suunnittelualueella sijaitsee myös Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia ja niiden sijainti tulee huomioida.

As Oy Vantaan Kilterinlinna tuo esiin, että kevyen liikenteen yhteys Kilterinrinteeltä Kilterinkujalle tulee toteuttaa, se monipuolistaisi kevyen liikenteen yhteyksiä Kilterinmäeltä lännen suuntaan. Moottorijoneuvoilla ajaminen kevyen liikenteen väylällä tulisi estää rakenteellisin ratkaisuin. Toiveena on, että uudisrakentaminen kytkeytyy osaksi Kilterinmäkeä. Toisessa mielipiteessä esitetään, että Kilterinkujan yhteyteen tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa lyhytaikaista pysäköintiä ja vieraspysäköintiä.

Asukasmielipiteistä yhdessä tuotiin esiin huoli siitä, että asemakaavan muutos aiheuttaa liian isoja muutoksia nykyiseen ympäristöön ja vaikuttaa omistusasuntojen hintaan. OAS-vaiheen luonnoksessa huolestutti tontille 2 esitettyjen rakennusten korkeus ja varjostava vaikutus Kilterinrinteen itäpuolella oleviin asuntoihin. Uudisrakentamisen toivottiin sijoittuvan etäämmälle ja olevan matalampaa. Toisessa mielipiteessä esitettiin huoli siitä, että OAS-vaiheen luonnoksessa tontin 2 luoteiskulmaan, Kilterinkujan varteen esitetty viisikerroksinen asuinkerrostalo sijoittuu liian lähelle Kilterinkuja 5:ssä olevia asuntoja. Kolmannessa mielipiteessä esitettiin, että Kilterinkujaa tulisi levenittää 5-6 metrillä, jotta Kilterinrinteen ja Kilterinkujan nykyinen auto- ja kevyt liikenne olisi sujuvaa ja talvisin katualueella olisi riittävä tila auratulle lumelle. Kilterinmäellä on tarve n. 30 vieraspysäköintipaikalle. Mielipiteessä tuodaan myös esiin huoli kaupunkirakenteen tiivistämisen ja rakennusoikeuden nostamisen mahdollisista vaikutuksista nykyisestä noin nelinkertaiseksi ja ehdotetaan, että suunnitelmassa korkein kerrokorkeus tulisi rajata viiteen – kuuteen kerrokseen.

26.2.2015 järjestetyssä asukastilaisuudessa keskustelussa nostettiin esiin asioita liittyen kaavamuutosten vireille tulosta tiedottamiseen, rakentamisen tehokkuuteen, Myyrmäen alueen palveluihin, Kilterinmäen pysäköintiin, yleisesti liikenteeseen sekä asumiseen liittyen.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuihin ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen, ympäristöön sopiva, maa- ja yleiskaavan mukainen täydennysrakentaminen Myyrmäen aseman ja palveluiden välittämään läheisyyteen.

3.5 ASEMAKAAVAMUUTOKSEN RATKAISU

Asemakaavaratkaisua on työstetty yhteistyössä kaavamuutoksen hakijan ja suunnittelijan kanssa suunnittelun aikana. Kaavaratkaisua on kehitetty huomioiden ympäröivä kaupunkirakenne, maasto ja kasvillisuus sekä osallistumis- ja arviointivaiheessa saadut mielipiteet uusien rakennusten sijoittumisesta.

Kilterinkujan puolella asuinkerrostalojen sijoittumista ja korkeutta on tutkittu osallistumis- ja arviointisuunnitelman vaiheesta ja löydetty ratkaisu, jossa rakentaminen sijoittuu mahdollisimman väljästi Kilterinkuja 5 asuinkerrostaloon nähden. Kilterinrinteen puolella laaja piha-alue ja rakennusten sijoittuminen tontin länsiosaan mahdollistaa lähes kaikista olemassa olevista asunnoista edelleen laajan näkymän. Pysäköinnin ratkaiseminen rakenteellisesti mahdollistaa laajan maanvaraisen piha-alueen, johon on mahdollista rakentaa valoisa, vihreä ja monipuolinen korttelipiha.

Kuva 3D-mallista, lintuperspektiivi etelänsuunnasta, A-Konsultit Oy

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen KTY toimitilarakennusten korttelialue tontin 2 osalta asuinrakennusten korttelialueeksi. Tontilla 2 olemassa oleva rakennus ja masto puretaan ja alueelle rakennetaan asuinkerrostaloja. Asuinrakennusten korttelialueella kerrosluku vaihtelee neljästä kerroksesta enimmillään kahteentoista kerrokseen. Korttelialueen keskelle sijoittuu korttelin yhteinen piha-alue.

Kaavamuutosalueen pohjoisosa, tontin 1 alue, säilyy toimitilarakennusten korttelialueena ja sitä koskevat muutokset koskevat tontin eteläosaa, johon muodostetaan jalankululle ja pyöräilylle varattu katu, Bräntilänpolku sekä Kilterinkujan katualueen laajentamista tontin 1 luoteiskulmassa ja Kilterinrinteen puolella tontin 1 kaakkoiskulmassa näkemäalueiden parantamiseksi.

Tontin 2 osalta Kilterinkujan jatke muutetaan LPA autopaikkojen korttelialueeksi. Ajoyhteys Kilterinmäen pysäköintiluolaan, korttelin 15801 eteläosien tonteille 4 ja 5 sekä Kilterinmäen itäpuolella sijaitsevalle muuntoasemalle säilyy. Korttelialueelle saa sijoittaa autopaikkoja.

Kilterinrinteen puoleisen LPA autopaikkojen korttelialueen sekä tontin rajat muuttuvat. Pohjoisosaan muodostetaan uusi Bräntilänaukio. LPA korttelialuetta laajennetaan eteläosassa. Olemassa olevien autopaikkojen lukumäärä säilyy.

Uusi kevyen liikenteen katualue, Bräntilänpolku, muodostaa sujuvan itä-länsi suuntaisen yhteyden Kilterinrinteeltä Kilterinkujalle.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK, 0,67 ha. Rakennusoikeus on 10 700 k-m². Tehokkuusluku e=1,67.

Autopaikkoja:

- asuminen 1 ap/130 k-m²

- palvelu- ja myymälätilat 1 ap/35 k-m²
- pyöräpaikkoja tulee olla 1 pp/30 k-m²

Toimitilarakennusten korttelialue, KTY, 0,99 ha. Rakennusoikeus on 10 430 k-m². Tehokkuusluku e=1,08.

Autopaikkoja:

- Laboratorio-, toimisto-, teollisuus-, varasto- ja palvelutilat 1 ap/70 k-m²
- pyöräpaikkoja tulee olla vähintään 1 pp/200 k-m²

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset täydentävät ympäröivän Kilterinmäen asuinuetta ja kaupunkirakennetta.

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta, olevan puuston säilyttämisestä ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset ja uusiutuvan energian käyttöön ohjataan.

Alueen kevyen liikenteen yhteyksiä on selkeytetty ja parannettu.

Asemapiirros, A-Konsultit Oy

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Nykyinen korttelin 15801 tontti 2 osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Nykyinen rakennus puretaan ja tilalle rakennetaan asuinkerrostaloja.

Rakennusoikeus on yhteensä 10 700 kerrosneliömetriä.

Kortteli muodostuu Bräntilänaukioon ja Bräntilänpolkuun rajautuvasta lamellitalosta, jonka kerrosluku on enimmillään kaksitoista kerrosta Bräntilänaukion puolella ja neljä kerrosta Kilterinkujan puolella sekä Kilterinkujan puolella kolmesta rinteeseen sijoittuvasta viisikerroksisesta pistetalosta. Kilterinrinteen puolella korttelia rajaa viherkattoinen talousrakennus, jonka suunnittelu ja toteutus tulee tehdä samanaikaisesti Kilterinrinteen puoleisen LPA-korttelialueen muutosten kanssa, jotta muodostuu kaupunkikuvallisesti yhtenäinen kokonaisuus.

Korttelin katutason julkisivujen ilmeen ja jäsentelyn tulee olla kaupunkikuvallisesti korkeatasoista ja mittakaavaltaan inhimillistä. Korttelin kivijalkakerroksen tulee antaa avonainen ja toiminnallinen vaikutelma. Rakennusten julkisivujen pääasiallinen materiaali tulee olla paikalla muurattua tiiltä, muilta osin pääasiassa värillistä rappautusta. Näkyviä elementtisaumoja julkisivuissa ei sallita.

Rakennusten sisäänkäyntejä tulee korostaa. Kilterinkujan puoleisten pistetalojen pohjoiskulmiin sekä Bräntilänaukion länsipuolelle sijoittuvan tornitalon julkisivuun tulee toteuttaa kaupunkikuvallinen kiinnekohta.

Rakennukset rajaavat korttelin, jonne muodostuu suuri, maanvaraisesti rakennettava sisäpiha. Piha on suunniteltava ja toteutettava toiminnoiltaan ja kasvillisuudeltaan yhtenäisenä kokonaisuutena ja koko korttelin yhteisenä. Piha-alueelle on istutettava myös suureksi kasvavia puita. Korttelialueen hulevedet tulee imeyttää tai viivyttää korttelialueella ennen johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Korttelialueelle on osoitettu ohjeellisia hulevesien viivyttämisen alueita.

Korttelin piha-alueen kaakkoisosassa on säilytettävä avokallio. Avokallio tulee liittää pihaan ja rakennuksiin viimeistellysti. Avokallion itäpuolella on alue, jolla sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokkaita puita. Puut tulee suojata rakentamisen aikana.

Korttelin eteläosaan on osoitettu puistomaisesti kehitettävä alueenosa. Alueella olevaa puustoa on säilytettävä ja puut on rakentamisen aikana suojattava.

Pysäköinti sijoittuu pääasiassa Bräntilänpolun varrella olevan asuinkerrostalon alle, kahdessa kerroksessa olevaan pysäköintilaitokseen. Ajoliittymä pysäköintilaitokseen tulee järjestää Bräntilänpolun pohjoispuolelta sekä Kilterinkujalta LPA-korttelin pohjoisosasta. Pysäköintilaitoksessa on varauduttava sähköautojen latauspisteisiin. Korttelin autopaikkoja on mahdollista sijoittaa myös Kilterinkujan puoleiselle LPA-korttelialueelle ja Kilterinmäen kalliopysäköintitiloihin.

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

Toimitilarakennusten korttelialueella säilyy voimassa olevan kaavan nro 001820 määräykset ja toiminnot. Uudet katualueet Bräntilänpolku ja Bräntilänaukio erottavat toimitilarakennusten korttelialueen omaksi korttelikseen, jonka uusi korttelinumero on 15809. Muutoksia korttelialueen ja tontin rajoihin tulee uusien katualueiden johdosta sekä katualueen laajentamisen näkemäalueiden parantamiseksi korttelialueen kaakkois- ja luoteiskulmissa.

4.3.2 Muut alueet

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa korttelin 15801 asuinkerrostalojen pysäköintipaikoista on mahdollista sijoittaa Kilterinkujan puoleiselle autopaikkojen korttelialueelle. Sen kautta on myös ajoyhteys Kilterinmäen maanalaiseen pysäköintiluolaan sekä korttelin 15801 tonteille 4 ja 5. Lisäksi korttelialueen kautta sallitaan energialaitoksen suurmuuntajien kuljetus ja huoltoajo Kilterinmäenpuiston itäpuolella sijaitsevalle muuntoasemalle.

Kilterinrinteen puoleisen autopaikkojen korttelialueen ja tontin rajausta on muutettu. Korttelialueen autopaikkojen määrä säilyy ennallaan. Muutokset kyseisellä korttelialueella suunnitellaan ja toteutetaan samanaikaisesti AK-korttelialueelle sijoittuvien rakennusten kanssa kaupunkikuvallisesti yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Liikennealueet

Kaavamuutosalueen pohjoispuolella on Kilterinkaaren, itäpuolella Kilterinrinteen sekä länsipuolella Kilterinkujan ja Leirimäenpolun katualueet. Alueelle muodostetaan uudet katualueet Bräntilänpolku ja Bräntilänaukio, jotka jakavat nykyisen korttelin 15801 kortteleiksi 15801 ja 15809. Kilterinkujan ajoradan levennystarpeen johdosta katualue laajenee Kilterinkaaren ja Kilterinkujan risteysalueella noin 10 m².

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on kuvattu muutos nykytilan, voimassa olevan asemakaavan ja kaavamuutoksessa kuvatun tilanteen välillä. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Myyrmäen keskustan eteläosaa sekä raideliikenteen aseman ympäristöä. Tämä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 180 kappaletta arviolta noin 240 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Myyrmäen kaupungin-osaan, Kilterinmäen länsiosaan. Kaavamuutos mahdollistaa olemassa olevan toimitilarakennuksen purkamisen ja sen myötä asumisen täydennysrakentamisen n. 600 metrin etäisyydelle Myyrmäen asemasta ja olemassa olevista palveluista.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen täydentää Kilterinmäen asuinkerrostalopainotteista, tiivistä ja värikästä kaupunkikuvaa. Mittakaava on pyritty sovittamaan ympäröivään rakenteeseen, kuitenkin niin että kortteli muodostaa uuden, modernin kerroksen. Korttelin keskelle muodostuu suuri, yhteinen piha-alue.

Asemakaavan muutos toteutuessaan mahdollistaa enimmillään 12-kerroksisen asuinkerrostalon, joka tulee olemaan Kilterinmäen korkein rakennus sekä viisikerroksisia pistetaloja, jotka rajaavat Kilterinkujan. Uudisrakennukset on sijoitettu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen nähdessä niin, että ne edelleen mahdollistavat pitkiä näkymiä olemassa olevista asunnoista.

Arkkitehdin näkemys kortteliin, lintuperspektiivi kaakosta, A-Konsultit.

Asuminen

Asemakaavan mahdollistama uudisrakentaminen tiivistää Kilterinmäen aluetta ja lisää asuntotarjontaa alueella. Kaava-alueella on tulossanoin 180 kappaletta asuntoja ja noin 240 uutta asukasta, jos asumisväljyys on noin 50 k-m² /asukas. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Arkkitehdin näkemys, näkymä korttelin sisäpihalta luoteeseen, A-Konsultit.

Palvelut ja työpaikat

Alueella säilyy korttelin 15809 toimitilarakennus ja sen työpaikat. Uusia työpaikkoja alueelle ei kaavamuuoksen myötä tule. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Myyrmäen palveluiden säilymiseen ja monipuolisuuteen.

Myyrmäen alueen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Maankäytön tehostaminen ja asumisen lisääminen Myyrmäen keskustan lähellä ja olemassa olevia kunnallisteknisiä rakenteita hyväksikäyttäen on järkevää ja taloudellista. Alue on erittäin hyvien palvelujen ja joukkoliikenteen saavutettavuuden piirissä.

Kaavamuuoksessa on esitetty uutta katua noin 60 metrin matkalta sekä pieni aukio. Nämä alueet luovutetaan kaupungille ja niiden rakentaminen kustantaa arviolta noin 100 000 euroa. Muuta kunnallisteknistä rakentamista ei tarvita. Sähkömuuntamo tulee siirtää uuteen paikkaan.

Hakija osallistuu kunnallistekniikan rakentamiseen maankäyttösopimuksella, jonka arvo on noin kaksi miljoonaa euroa.

Kaavamuutos mahdollistaa noin 180 uuden asunnon rakentamisen, mikä lisää kaupungin verotulo- ja kunnallisveron ja kiinteistöveron muodossa sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden ja Myyrmäen urheilupuiston käyttöä. Bräntilänpolku, uusi kevyen liikenteen katualue muodostaa turvallisen yhteyden lännen suuntaan myös Kilterinmäen koko alueelta. Uudisrakennukset rajaavat kortteliin suuren piha-alueen, joka on maanvaraisena mahdollista rakentaa vehreäksi ja turvalliseksi, leikille ja oleskelulle varatuksi alueeksi. Kaavamuutos ei katkaise olemassa olevia viheryhteyksiä.

Liikenne

Kaavan toteutumisen myötä ajoneuvoliikenne lisääntyy jonkin verran keskustan pääkatuverkossa painottuen lähinnä Rajatorpantielle. Uuden asumisen tuottamalla liikenteellä ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta alueen katuverkon toimivuuteen. Kilterinkujan toimivuutta tulee kuitenkin parantaa leventämällä katua nykyisestä 4,5 metristä mahdollisuuksien mukaan 5,0-5,5 metriin.

Alueen hyvien joukkoliikenneyhteyksien ansiosta oman auton käyttö ei ole välttämätöntä. Kaava-alueen rakentaminen lisää alueen joukkoliikenteen potentiaalista käyttäjäkuntaa. Joukkoliikenteen riittävän suuri käyttäjäkunta alueella turvaa joukkoliikenteen reittien toimivuuden ja lyhyet vuorovälit myös tulevaisuudessa.

Uusien asuntojen huoltoajo tapahtuu Kilterinrinteen kautta ja pysäköintiin ajo Kilterinkujan kautta. Suurin osa pysäköintipaikoista on sijoitettu Kilterinkujan päässä sijaitsevan asuinrakennuksen pohjakerrokseen. Loput pysäköintipaikoista sijaitsee Kilterinkujan jatkeena olevalla LPA-alueella.

Kaavamuutos sisältää uuden jalankululle ja pyöräilylle varatun kadun, Bräntilänpolun, sekä uuden aukion, Bräntilänaukion. Yhdessä ne parantavat alueen jalankulku- ja pyöräilyverkkoa täyttämällä Kilterinkujan ja Kilterinrinteen väliltä puuttuvan yhteyden.

Vesihuolto

Uudet asuinkerrostalot voivat liittyä nykyisiin vesihuoltolinjoihin Kilterinkaarella tai Kilterinkujalla. Kilterinkujalla yleinen jätevesiviemäri sijaitsee uutta asuintonttia pohjoisemmassa Kilterinkaaren risteyksessä. Vaihtoehtoisesti asuinrakennukset voidaan liittää Kilterinkaaren yleisiin jätevesiviemäriin. Kaavamuutos tukeutuu olemassa oleviin vesihuoltoverkostoihin, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu vesihuollon suunnittelu- tai rakentamiskustannuksia.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Asemakaavamuutosta varten on laadittu hulevesien hallintasuunnitelma, joka toimii lähtökohtana rakennussuunnittelulle. Hulevesisuunnitelman mukaan hulevesiä viivytetään tontilla sadepuutarhoissa. Viivytyksen jälkeen suurin osa hulevesistä johdetaan Kilterinkujan hulevesiviemäriin. Niiltä osin kuin maasto viettää etelään, eikä vesiä saada pumppaamatta Kilterinkujan viemäriin, ohjataan vedet Helsingin suuntaan.

Hulevesien hallintarakenteet on mitoitettava 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin taseus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamiotoitus tehdään 30 minuuttia kestäväälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Ympäristöhäiriöt

Alueelle ei nykyisellään kohdistu merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Asemakaavamuutos ei aiheuta ympäristöhäiriötä alueelle.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

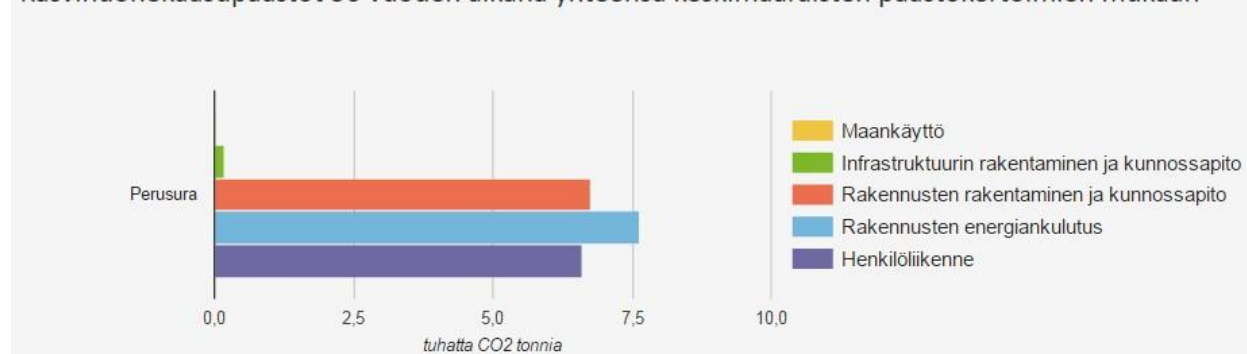
Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Kaavamuutoksen toteuduttua piha-alue tulee olemaan maanvarainen, jolloin hulevesiä on mahdollista viivyttää alueella. Sito on laatinut hulevesisuunnitelman suunnittelualueelle 2016.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Kaavan toteutumisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä arvioitiin KEKO-laskurilla, joka laskee päästöt 50 vuoden aikajaksolla. KEKO arvioi myös kaavan kokonaisekotehokkuutta, joka muodostuu kasvihuonekaasupäästöjen määrästä, luonnonvarojen käytöstä ja luontovaikutuksista. Laskenta huomioi nykyisten rakennusten purkamisen sekä uusien rakennusten ja infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon sekä rakennusten energiankulutuksen ja henkilöliikenteen päästöt, sekä suunnitelman vaikutukset hiilinieluihin alueella. Laskenta rajattiin koskemaan vain kaavamuutoksen eteläosan suunnitelmaa (tontti 2), koska muutokset maankäytössä kohdistuvat siihen.

Suunnitelman toteuttamisen aiheuttamat päästöt ovat noin 21 192 tonnia hiilidioksidia 50 vuoden aikajaksolla eli noin 423 t CO² vuodessa. Päästöistä valtaosan aiheuttavat rakennusten energiankulutus (36 %), rakennusten rakentaminen ja ylläpito (32 %) sekä henkilöliikenne (31 %). Infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon osuus kokonaispäästöistä on noin 1 % ja maankäytön muutosten vaikutus hiilinieluun hyvin pieni.

Kasvihuonekaasupäästöt 50 vuoden aikana yhteensä keskimääräisten päästökertoimien mukaan

Yhteenvetona; kaava eheyttää kaupunkirakennetta ja tukeutuu raideliikenteeseen, ja tukee siten ekotehokasta kaupunkirakennetta. Lisäksi käyttövaiheen kasvihuonekaasupäästöjä on mahdollista vähentää edistämällä vähäpäästöistä liikennettä ja uusiutuvaa energiaa. Kaavamääräykset edellyttävätkin sähköautojen latauspisteisiin varautumista ja aurinkoenergian huomioimista kattomuotojen suunnittelussa.

Laskentaraaportti on selostuksen liitteenä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle sijoittuvalle uudelle kevyenliikenteen yhteydelle on annettu kaavamuutoksessa nimi: Bräntilänpolku ja uudelle toriaukiolle nimi: Bräntilänaukio. Nimet perustuvat Kilterinmäen vanhaan nimeen Bräntilbacka ja Bräntilä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä on hyväksynyt nimet kokouksissaan 15.2.2016 ja 8.6.2016.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Kaavamuutos saanee lainvoiman aikaisintaan alkuvuodesta 2017. Kaavamuutoksen mukaisen hankkeen toteuttaminen voi alkaa, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen ja alueella voimassa olevat toimitilojen vuokrasopimukset ovat päättyneet vuoden 2019 alussa.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Elo:

Antti Pyötsiä

projektijohtaja

Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy:

Jyrki Iso-Aho
Riitta Tuomisto

arkkitehti, toimitusjohtaja
arkkitehti

Vantaan kaupunki:
Kaupunkisuunnittelu:

Timo Kallaluoto
Hanna Tiira
Laura Muukka
Pia Tasanko
Vuokko Rova
Mikko Järvi
Paula Kankkunen
Anna-Mari Kangas

alue-arkkitehti
asemakaavasuunnittelija
maisema-arkkitehti
vuorovaikutusasiantuntija
suunnitteluavustaja
kaavoitusinsinööri
yleiskaavasuunnittelija
kaavasuunnittelija

Kuntatekniikan keskus :

Elina Kettunen
Jaana Virtanen
Teemu Vihervaara

vesihuollon suunnittelu
liikenneinsinööri
liikenneinsinööri

Rakennusvalvonta:

Matti Kärki
Jari Saajo

kaupunkikuva-arkkitehti
lupa-arkkitehti

Yrityspalvelut:

Armi Vähä-Piikkiö
Tomi Henriksson

tonttipäällikkö
asumisasioiden päällikkö

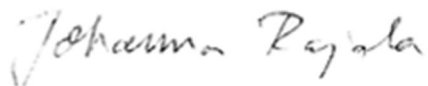
Kaupunginmuseo:

Anne Vuojolainen
Susanna Paavola

rakennustutkija
rakennustutkija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä huhtikuuta 2017.

Johanna Rajala
aluearkkitehti vs.

Hanna Tiira
asemakaavasuunnittelija

Mikko Järvi
kaavoitusinsinööri

7. Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 092 Vantaa **Täyttämispvm** 26.08.2016
Kaavan nimi 002243 Myyrmäki 15 kaupunginosa
Hyväksymispvm **Ehdotuspvm**
Hyväksyjä **Vireilletulosta ilm. pvm** 12.12.2015
Hyväksymispykälä **Kunnan kaavatunnus** 002243092
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 2,1642 **Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] 0,4068 **Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]** 2,1642

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**
Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,1642	100,0	21130	0,98	0,0000	7500
A yhteensä	0,6412	29,6	10700	1,67	0,6412	10700
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9699	44,8	10430	1,08	-0,9100	-3200
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,5531	25,6	0		0,2688	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4098	18,9	0	0,1735	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,1642	100,0	21130	0,98	0,0000	7500
A yhteensä	0,6412	29,6	10700	1,67	0,6412	10700
AK	0,6412	100,0	10700	1,67	0,6412	10700
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9699	44,8	10430	1,08	-0,9100	-3200
KTY	0,9699	100,0	10430	1,08	-0,9100	-3200
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,5531	25,6	0		0,2688	0
Kadut	0,1684	30,4	0		0,0050	0
Katuauk./torit	0,0566	10,2	0		0,0566	0
Kev.liik.kadut	0,0868	15,7	0		0,0268	0
LPA	0,2413	43,6	0		0,1804	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,4098	18,9	0	0,1735	0
ma	0,1437	35,1	0	-0,0265	0
ajo/ma	0,0030	0,7	0	0,0000	0
map	0,2631	64,2	0	0,2000	0

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002243	19.4.2017	682491 1 / 5

Vantaan kaupunki
Asemakaavan muutos

KILTERINKUJA 4

Kaupunginosa 15, Myyrmäki
Kortteli 15809 ja osa korttelia 15801
sekä katu- ja torialuetta.
(Osa kumoutuvan asemakaavan
korttelia 15801 sekä katualuetta.)

1:2000

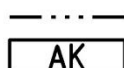
Vanda stad
Ändring av detaljplanen

GILLERGRÄNDEN 4

Stadsdel 15, Myrbacka
Kvarteret 15809 och del av kvarteret 15801
samt gatu- och torgområde.
(En del av kvarter 15801 samt gatu-
områden i den plan som upphävs.)

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva
Arkkitehtuurin tulee olla modernia, korkeatasoista ja innovatiivista ja siinä tulee huomioida Kilterinmäen olemassa oleva kokonaisuus.

Katujulkisivujen puolelta kortteli tulee rajata rakennusmassoin ja muurirakentein kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti. Rakenteellisten aitojen, muurien ja talousrakennusten tulee liittyä korttelin kokonaisarkkitehtuuriin ja ne on toteutettava laadukkailla ja kestäväillä materiaaleilla.

Korttelista on rakennettava kokonaisuus.

Korttelin länsiosan pistetalojen kadunpuoleiset pohjoiskulmat sekä tornitalon Bräntilänaukion puoleinen julkisivu tulee suunnitella siten, että niihin toteutetaan kaupunkikuvallinen kiinneke.

Rakennusten ja katualueen väliset tilat tulee kivetä tai käsitellä muuten osana kaupunkimaista katutilaa.

Bräntilänpolun ja Bräntilänaukion katutasoon julkisivut sekä jalankulkureiteille sijoittuvat maantasejulkisivut tulee jäsentellä siten, että katutasoon muodostuu inhimillisen mittakaavan kannalta sekä arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen kivijalkakerros, joka antaa avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman.

Bräntilänaukion katutasossa yhteistilat tulee avata suurin ikkunoin katutilaan ja ne tulee yhdistää toiminnallisesti aukion katutilaan.

Bräntilänpolun varteen sijoittuva pysäköintilaitoksen julkisivu tulee sopia asuinrakennuksen arkkitehtuuriin.

Parvekkeet saavat ylittää rakennusalan. Parvekkeiden on oltava lasitettuja. Parvekkeiden kaiderakenteesta yli puolet tulee olla peittävää pintaa.

Rakennusten kattomuotojen ja kattokulmien valinnassa tulee huomioida aurinkopaneelien ja viherkattojen sijoittaminen. Energiantuotantoon liittyvät tekniset laitteet, kuten aurinkopaneelit tulee integroida luontevasti korttelin arkkitehtuuriin ja maankäyttöön.

Rakennusten julkisivujen pääasiallinen materiaali tulee olla paikalla muurattua tiiltä, muilta osin pääasiassa värillistä rappautta. Julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Arkitektur och stadsbild

Arkitekturen ska vara modern, högklassig och innovativ och beakta den befintliga helheten i Gillerbacken.

Vad gäller gatufasaderna ska kvarteret genom byggnadsmassor och murkonstruktioner avgränsas på ett högklassigt med avseende på stadsbilden. De strukturella stängslen, murarna och ekonomibyggnaderna ska hänga ihop med kvarterets helhetsarkitektur och förverkligas genom att högklassiga och hållbara material används.

Kvarteret ska byggas som en helhet.

Punkthusens norra hörnpartier mot gatan i kvarterets västra del samt tornhusets fasad mot Bräntiläplatsen ska planeras så att de förverkligas som ett blickfång i stadsbilden.

Utrymmena mellan byggnaderna och gatuområdet ska stenläggas eller i övrigt behandlas som en del av det urbana gaturummet.

Fasaderna i gatuplanet mot Bräntilästigen och Bräntiläplatsen samt de fasader i markplanet som gränsar till fotgängarstråken ska disponeras så att det i gatuplanet skapas ett våningsplan i stenfoten med mänskliga dimensioner, vilket håller en hög standard både arkitektoniskt och med avseende på stadsbilden, och ger ett öppet och funktionellt uttryck.

De gemensamma utrymmena i gatuplanet mot Bräntiläplatsen ska med stora fönster öppnas upp mot gaturummet och förenas funktionellt med torgets gaturum.

Parkeringsanläggningens fasad mot Bräntilästigen ska passa ihop med bostadsbyggnadens arkitektur.

Balkongerna får överskrida byggytan. Balkongerna ska vara inglasade. Av balkongernas räckkonstruktion ska över hälften vara sluten yta.

Vid val av takformer och takvinklar ska man beakta placeringen av solpaneler och gröntak. Tekniska anordningar för energiproduktion, t.ex. solpaneler, ska på ett naturligt sätt integreras i kvarterets arkitektur och markanvändning.

Det huvudsakliga materialet i byggnadernas fasader ska utgöras av tegel som murats på platsen, till övriga delar huvudsakligen av färgad puts. I fasaderna tillåts inga synliga elementfogar.

Rakennusten sisäänkäyntien on erotuttava selkeästi katosten, sisäänvetojen ja valaistuksen avulla.

Bräntilänaukioon ja Bräntilänpolkuun rajautuvaan asuinrakennukseen tulee varata maantasokerrokseen tila muuntamolle. Muuntamon on oltava helposti huollettavissa. Muuntamon saa rakentaa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi.

Ilmanvaihtokonehuoneet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Jätehuolto-, pysäköinti-, kerho- ja väestösuojatiloja saa sijoittaa tontti- ja korttelirajojen estämättä.

Niittä osin, kun kortteliin sijoittuvan pysäköintilaitoksen kansi ja julkisivut ovat maan päällä, ne tulee suunnitella ja rakentaa luontevana korttelin osana käyttäen laadukkaita materiaaleja ja istutuksia.

Pysäköintilaitoksen kannen päälle sijoittuvat asuntopihat on rajattava muuri- tai pergolakantein.

Pysäköintilaitokseen johtavat kulkuyhteydet tulee suunnitella luontevana korttelin osana.

Rakennusoikeus

Asumisen lisärakennusoikeudet eivät mitoiteta auto- tai polkupyöräpaikkoja tai väestösuojatiloja.

Pysäköintilaitoksen saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Sen laajuus on ilmaistu rakennusalan ja kerroslukuna.

Rakennusten ensimmäinen kerros tulee ah-merkinnällä varustetussa osassa rakentaa vähintään osittain muita kerroksia korkeammaksi tilaksi siten, että liike- ja palvelutilojen vaatimat tekniset asennukset mahdollistetaan.

Asukas- ja yhteistiloja, kuten polkupyörävarastoja, irtaimistovarastoja, lastenvaunuvarastoja ja teknisiä tiloja saa rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi. Tilat tulee toteuttaa niin, että ne antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman, jos ne sijoittuvat katutasoon.

Asumista palvelevat yhteiskäyttöiset tilat tai liiketilat tulee toteuttaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia. Jokaisesta porrashuoneesta tulee olla suora uloskäynti leikki- ja oleskelualueeksi osoitetulle tontinosalle. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa kussakin kerroksessa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta.

Rakennusoikeuden lisäksi saa kerrosluvun estämättä rakentaa asukkaiden yhteisiä tiloja ja saunatiloja.

Liikenne ja pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 ap/130 k-m ²
palvelu- ja myymälätilat	1 ap/ 35 k-m ²

AK-korttelin autopaikat tulee pääasiassa sijoittaa korttelissa 15801 sijaitsevaan pysäköintilaitokseen. Korttelin autopaikkoja saa sijoittaa myös kalliopysäköintitiloihin ja/tai korttelin 15801 Kilterinkujan puoleiselle LPA-alueelle.

Ajoliittymä korttelissa 15801 olevaan pysäköintilaitokseen tulee järjestää Bräntilänpolun pohjoispuolelta sekä Kilterinkujalta LPA-korttelin pohjoisosasta.

Pysäköintilaitoksessa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Rakennettavat polkupyöräpaikat

Polkupyöräpaikkoja AK-korttelissa tulee varata 1 pp / 30 k-m².

Piha ja kasvillisuus

Korttelialueen pihojen leikki- ja oleskelualueet, reitit, hulevesijärjestelmät ja istutukset tulee suunnitella ja rakentaa yhtenäisesti. Leikki- ja oleskelualueet tulee toteuttaa koko korttelin yhteisinä.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden erilaisia puita, pensaita, perennoja ja nurmea. Rakentamattomat sisäpihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviihtelyyn, on istutettava.

Byggnadernas ingångar ska tydligt framträda med hjälp av skärmtak, indragningar och belysning.

I den bostadsbyggnad som gränsar mot Bräntiläplatsen och Bräntilästigen ska i markplanet reserveras utrymme för en transformator. Transformatorn ska vara lätt att underhålla. Transformatorn får byggas utöver den anvisade byggrätten.

Luftkonditioneringens maskinrum ska anpassas som en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

Avfallshanterings-, parkerings- och klubbbrum samt befolkningskydd får placeras utan att kvarters- och tomtgränserna utgör ett hinder.

Till de delar där däckat och fasaderna som tillhör den parkeringsanläggning som placeras i kvarteret ligger över marknivå ska de planeras och byggas som en naturlig del av kvarteret med användning av högklassiga material och planteringar.

De gårdsplaner som tillhör bostäder och som förläggs ovanpå parkeringsanläggningens däck ska avgränsas genom mur- eller pergolakonstruktioner.

De förbindelser som leder till parkeringsanläggningen ska planeras som en naturlig del av kvarteret.

Byggrätt

Tilläggsbyggrätter för boende dimensionerar inga bil- och cykelplatser eller skyddsrum.

En parkeringsanläggning får byggas utöver byggrätten. Dess omfång har angetts som byggnadsyta och våningstal.

Byggnadernas första plan ska i den del som försetts med beteckningen ah byggas så att det åtminstone delvis är högre än de övriga våningsplanen för att möjliggöra de tekniska installationer som förutsätts i affärs- och servicelokaler.

Inånarlokaler och gemensamma utrymmen, såsom cykel-förråd, lösöresförråd, barnvagnsförråd och tekniska utrymmen får byggas utöver den ordinarie byggrätten. Utrymmena ska förverkligas så att de ger ett öppet och funktionellt intryck, ifall de förläggs till gatuplan.

De utrymmen i gemensamt bruk som betjänar boendet eller affärslokalerna ska förverkligas utöver den ordinarie byggrätten.

Trapphusen ska ha dagsljusintag. Från varje trapphus ska det finnas en direkt utgång till den del av tomten som anvisats som lek- och vistelseområde. I trapphusen inräknas inte den del per våning och trapphus som överskrider 15 m²-vy i byggrätten under förutsättning att detta ökar trivselen och dagsljuset i trapphuset.

Utöver byggrätten får gemensamma utrymmen för invånarna och bastur byggas utan att våningstalet utgör något hinder.

Trafik och parkering

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp/ 130 m ² -vy
service- och affärsutrymmen	1 bp/ 35 m ² -vy

Bilplatserna i AK-kvarteret ska huvudsakligen placeras i en parkeringsanläggning i kvarter 15801. Kvarterets parkeringsplatser får också placeras i parkeringslokaler i berget och/eller på LPA-området mot Gillergränden i kvarter 15801.

Körförbindelsen till den parkeringsanläggning som ligger i kvarter 15801 ska ordnas från Bräntilästogens norra sida samt från Gillergränden i LPA-kvarterets norra del.

I parkeringsanläggningen ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.

Cykelplatser som ska byggas:

1 cp/30 m²-vy ska reserveras för cykelplatser i AK-kvarteret.

Gårdsplaner och växtlighet

I kvartersområdet ska gårdsplanernas lek- och vistelseytor, leder, dagvattensystem och planteringar planeras och byggas på ett enhetligt sätt. Lek- och vistelseytorna ska förverkligas så att de är gemensamma för hela kvarteret.

Vid gårdarnas planering ska de behov som användare i olika åldrar har beaktas. Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slag av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De obebyggda delarna av innergården som inte används för nödvändiga färdvägar, lek- eller vistelseområden, eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Leikki- ja oleskelualueeksi varatulle alueelle tulee istuttaa suureksi kasvavia puita sekä pensaita.

Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.

Hulevedet

Hulevedet tulee imeyttää tai viivyttaa korttelialueella ennen johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien hallinnassa tulee hyödyntää viherkattoja. Hulevesien imeytymistä tulee edesauttaa materiaalivalinnoilla.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Alueella saa olla laboratoriotoimintaa.

Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömän asunnon.

Rakennuksien tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia.

Pysäköintipaikat tulee rajata reunakivellä istutusalueista. Reunakiven on oltava graniittia. Asfalttipintoja tulee jäsentää kiveyksin.

Huoltopihat on aidattava.

Alueelle on varattava riittävät tilat jätteiden lajitteluun.

Helposti käytettäviä polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/200 k-m².

Korttelialueen autopaikat saa sijoittaa tontille, kalliopysäköintitiloihin ja/tai korttelin 15802 LPA-alueelle.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Laboratorio-, toimisto-, teollisuus-,

varasto- ja palvelutilat: 1 ap/70 k-m².

Asunto 1 ap / 90 k-m², kuitenkin vähintään 0,8 ap/asunto

LPA

Autopaikkojen korttelialue.

Kilterinkujan puoleisella LPA-korttelilla hulevedet tulee imeyttää tai viivyttaa korttelialueella ennen johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien hallinnassa tulee hyödyntää viherkattoja. Hulevesien imeytymistä tulee edesauttaa materiaalivalinnoilla.

Kilterinkujan puoleinen LPA-korttelialue tulee käsitellä kaupunkimaisena katutilana. Korttelialueelle rakennettaviin autokatoksiin on toteutettava viherkatto.

Kilterinkujan puoleisella LPA-korttelialueella sallitaan ajo maanalaiseen pysäköintiluolaan ja huoltoajo, ajo korttelin 15801 tontille 4 ja 5. Lisäksi alueen kautta saa kuljettaa energialaitoksen suurmuuntajia.

Kilterinrinteen puoleisen LPA-korttelialueen autokatokset tulee suunnitella ja toteuttaa AK-korttelin talousrakennuksen kanssa kaupunkikuvallisesti yhtenäisenä ja korkeatasoisena kokonaisuutena.

Kilterinrinteen puoleiselle LPA-korttelialueelle saa sijoittaa enintään 15 pysäköintipaikkaa, joita ei saa sijoittaa rakennuksiin. Muilta osin alue on istutettava. Pysäköintipaikat on kivettävä ja rajattava reunakivellä kadusta ja istutusalueista.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa - alueen raja.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
	Kaupunginosan numero.
	Kaupunginosan nimi.
	Korttelin numero.
	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

På det område som reserverats som lek- och vistelseområde ska det planteras träd som blir stora samt buskar. Träd som ska bevaras måste skyddas under byggnadsskedet.

Dagvatten

Träd som ska bevaras måste skyddas under byggnadsskedet. Dagvattnen ska infiltreras eller fördröjas inom kvartersområdet innan de leds ner i regnvattenavloppet. Vid hanteringen av dagvatten ska gröntak utnyttjas. Material ska väljas som underlättar absorberingen av dagvatten.

Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.

Laboratorieverksamhet får ordnas på området.

På området får byggas en bostad nödvändig med avseende på fastighetsskötseln.

Byggnaderna ska till sin arkitektur hålla hög standard.

Parkeringsplatserna ska med kantsten avgränsas från områdena med planteringar. Kantstenen ska vara av granit. Asfaltytorna ska delas in med stenläggningar.

Servicegårdarna ska inhägnas.

På området ska reserveras tillräckliga utrymmen för avfallssortering.

Lätiilgängliga cykelplatser ska reserveras åtminstone 1 st./200 m²-vy.

Kvartersområdets parkeringsplatser får placeras i parkeringslokaler i berget och/eller på LPA-området i kvarter 15802.

Minimiantalet bilplatser:

Laboratorie-, kontors-, industri-,

lager- och servicelokaler:

1 bp/70 m²-vy.

Bostäder 1 bp/90 m²-vy, dock minst 0,8 bp/bostad.

Kvartersområde för bilplatser.

I LPA-området mot Gillergränden ska dagvattnen infiltreras eller fördröjas inom kvartersområdet innan de leds ner i regnvattenavloppet. Vid hanteringen av dagvatten ska gröntak utnyttjas. Material ska väljas som underlättar absorberingen av dagvatten.

LPA-kvartersområdet mot Gillergränden ska behandlas som ett urbant gaturum. De carportar som byggs i kvartersområdet ska förses med gröntak.

I LPA-kvartersområdet mot Gillergränden tillåts körning till den underjordiska parkeringsgrottan och servicekörning, körning till tomterna 4 och 5 i kvarter 15801. Dessutom får man via området transportera energiproduktionsanläggningens stordtransformatorer.

I LPA-kvartersområdet mot Gillerbrinken ska carportarna planeras och byggas som en stadsbildsmässigt sammanhängande och högklassig helhet tillsammans med ekonomibyggnaden i AK- kvarteret.

På LPA-kvartersområdet mot Gillerbrinken får maximalt 15 parkeringsplatser placeras, dessa får inte förläggas till byggnader. Till övriga delar ska området förses med planteringar. Parkeringsplatserna ska stenläggas och avgränsas från gatan och planteringsområdena med kantstenar.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

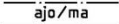
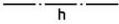
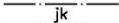
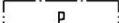
Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

	Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.	Bråktalet inom parentes framför den romerska siffran anger hur stor del av ytan i byggnadens största våningsplan som i första våningen får användas till sådana utrymmen som inräknas i vånings-ytan.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Pysäköintilaitoksen ylimmän tason korkeusasema.	Högsta höjd för det översta planet i parkeringsanläggning.
	Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema.	Högsta höjd för skärningspunkt mellan fasad och vattentak.
	Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.	Understreckningen anger planbestämmelse som o-villkorligen skall tillämpas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen. Talousrakennus tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoisena kokonaisuutena Kilterinrinteen puoleisen LPA-korttelialueen kanssa.	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras. Ekonomibyggnaden ska tillsammans med LPA-kvartersområdet mot Gillerbrinken planeras och förverkligas som en sammanhängande helhet som är högklassig med avseende på stadsbilden.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.	Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.
	Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal biplan.
	Kallioon rakennettavan maanalaisen tilan raja. Alueelle saadaan sijoittaa pysäköinti-, väestönsuoja- ja varastotiloja kahteen kerrokseen.	Gräns för utrymme som skall byggas i berg under jord. På området får placeras parkerings-, befolkningsskydds- och förrädsutrymmen i två våningar.
	Maanalainen tila.	Utrymme under markplanet.
	Maanalainen pysäköintitila.	Underjordiskt parkeringsutrymme.
	Maanalainen pysäköintitila. Roomalainen numero osoittaa pysäköintitasojen suurimman sallitun lukumäärän.	Underjordiskt parkeringsutrymme. Den romerska siffran anger största tillåtna antal biplan.
	Rakennettava tukimuuri.	En stödmur som skall byggas.
	Merkintä osoittaa rakennuksen sivun, jolla tulee olla suora uloskäynti porrashuoneista.	Beteckningen anger att denna sida av byggnaden bör ha direkt utgång från trapphusen.
	Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa. Alueelle on istutettava suureksi kasvavia puita ja pensaita.	För lek och utevistelse reserverad del av område. På området ska det planteras storvuxna träd och buskar.
	Laatoitettava tai kivettyvä alueen osa. Tontinosa on toteutettava aukiomaisesti. Alueelle on istutettava suureksi kasvava puu.	Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten. Del av tomten som ska förverkligas torglikt. På området ska ett träd som blir stort planteras.
	Ohjeellinen hulevesialue.	Riktgivande dagvattenområde.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
	Viherkatto.	Gröntak.
	Alueen osa, jolla sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokkaita, suojeltavia puuyksilöitä. Ainoastaan maisemahoidolliset toimenpiteet ovat alueella sallittuja. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.	Del av område med för stadsbilden värdefulla träd som skall skyddas. På området är endast för landskapsvården nödvändiga åtgärder tillåtna. Träd som ska bevaras måste skyddas under byggnadsskedet.
	Avokallio tai siirtolohkare joka tulee säilyttää. Avokallio tulee liittää pihaan ja rakennuksiin viimeistellysti.	Kalt berg eller flyttblock som skall bevaras. Berget i dagen ska anknytas till gårdsplanen och byggnaderna på ett genomfört vis.
	Puustomaisesti kehitettävä alueen osa. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana. Alueen osa, jolla sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokkaita, suojeltavia puuyksilöitä. Ainoastaan maisemahoidolliset toimenpiteet ovat alueella sallittuja. Säilytettävät puut on suojattava rakentamisen aikana.	Del av område som skall utvecklas som park. Träd som ska bevaras måste skyddas under byggnadsskedet. Områdesdel där det finns enstaka träd som är viktiga för stadsbilden och ska skyddas. Endast landskapsvårdande åtgärder tillåts i området. Träd som ska bevaras måste skyddas under byggnadsskedet.
	Katu.	Gata.
	Katuaukio/Tori.	Öppen plats/Torg.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.

5 / 5

	Ajoyhteys maanalaiseen tilaan.	Körförbindelse till utrymme under markytan.
	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna servicetrafik.
	Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna gångtrafik.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
TONTTIJAKO		TOMTINDELNING
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.		För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ____ 20__

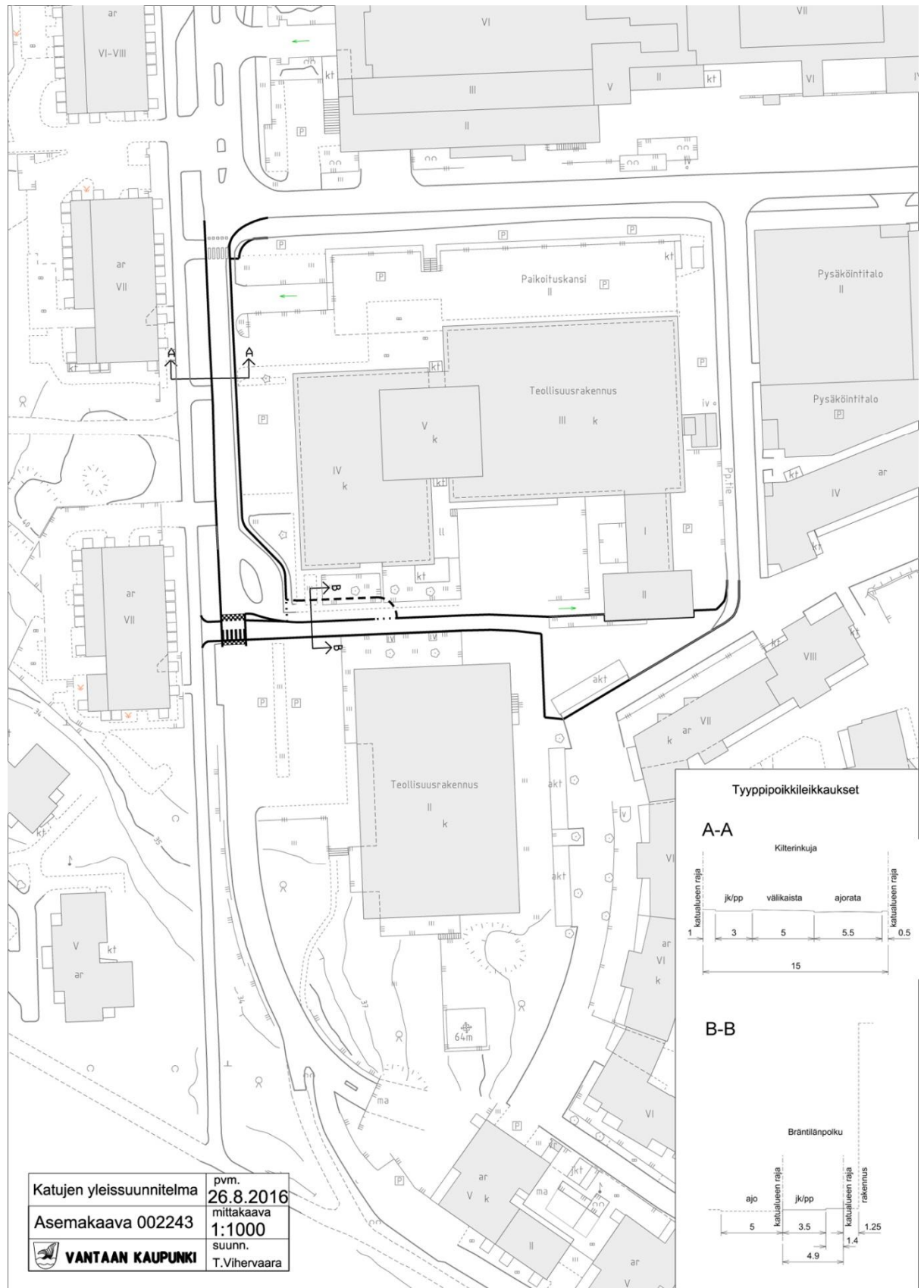
Mättningsavdelningen

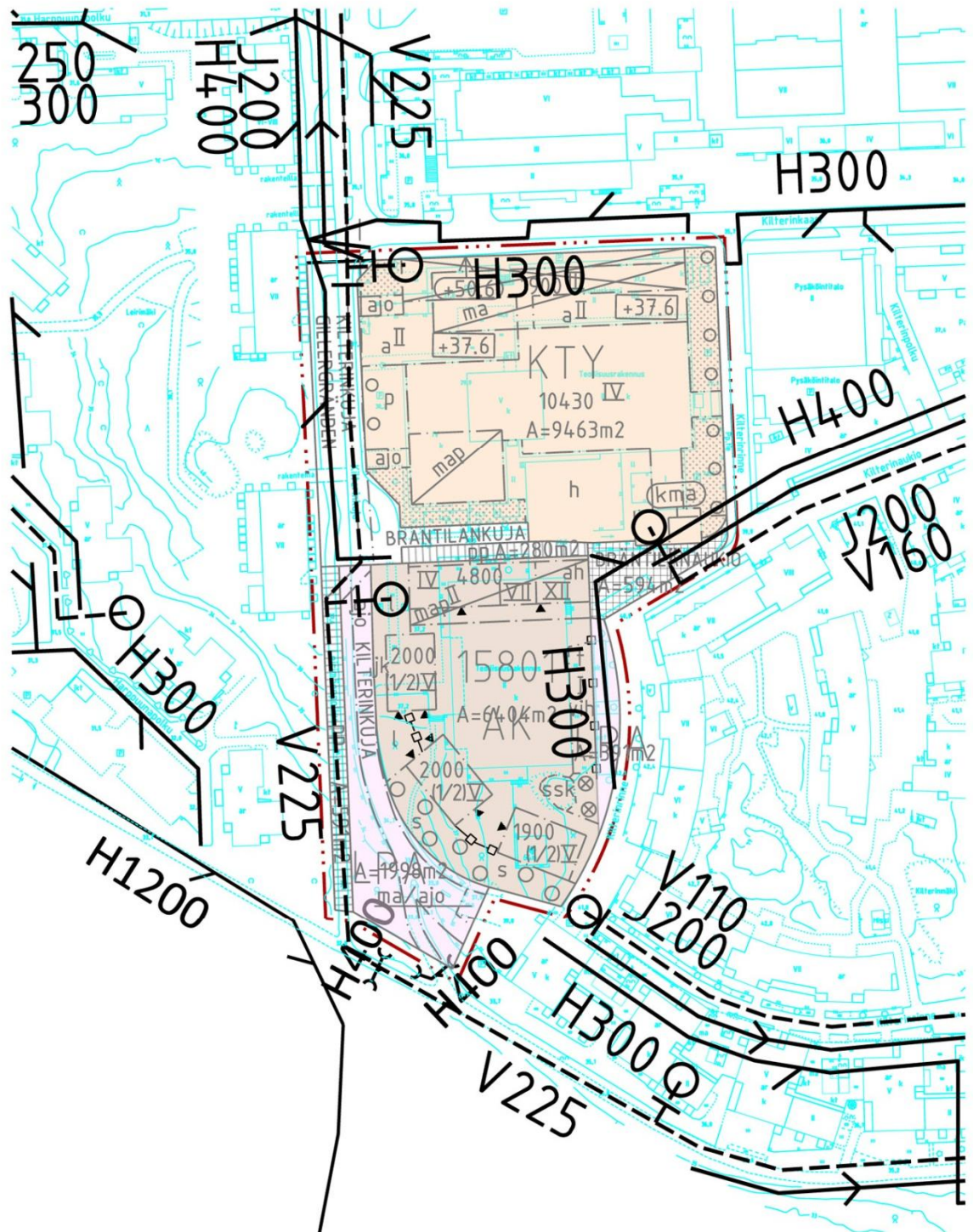
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ / ____ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige ____ / ____ 20__

Vantaan kaupunki
copyright

Elina Kettunen
tulosteen laatija

6.7.2016
päiväys

Vesihuollon esisuunnitelma

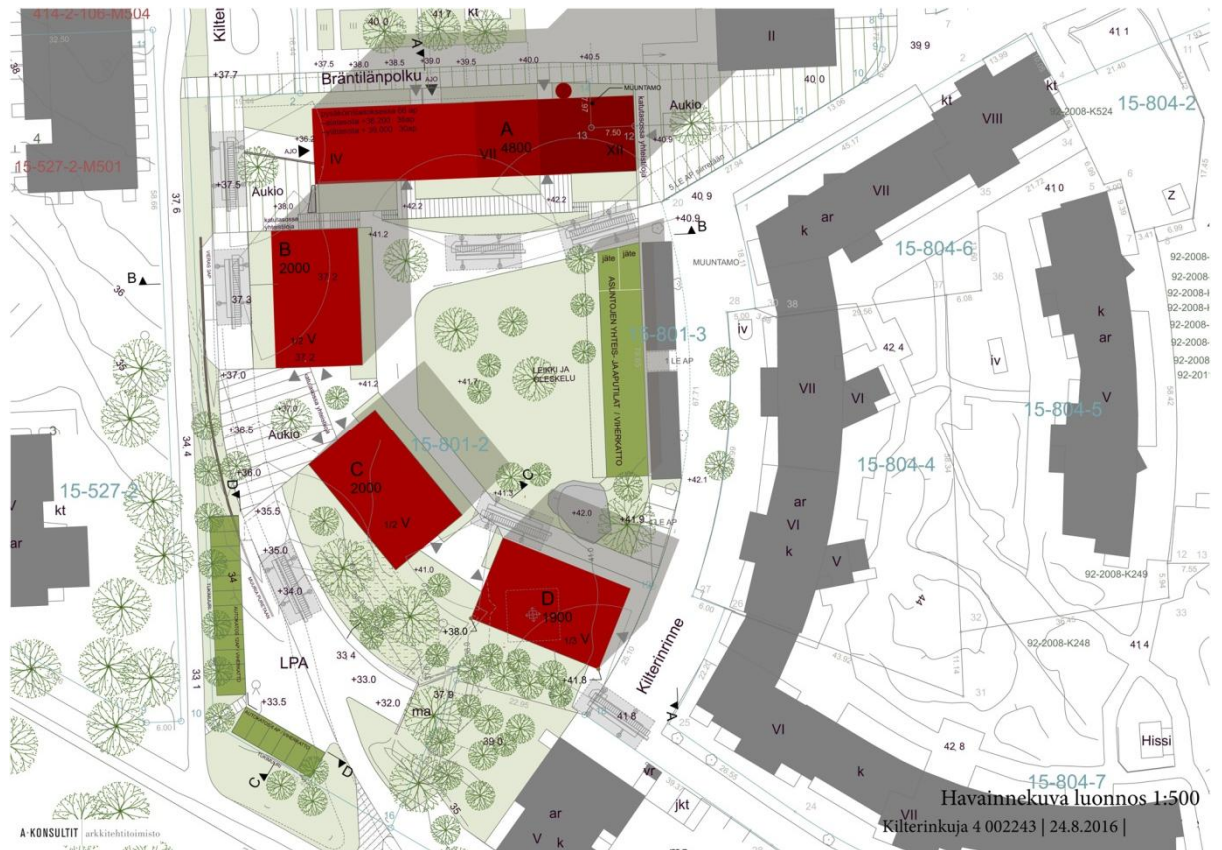
002243 Kilterinkuja

ETRS-GK25

N2000
korkeusjärjestelmä

1:1500
mittakaava

Asemapiirros, A-Konsultit Oy 24.8.2016 (kuva ei mittakaavassa)

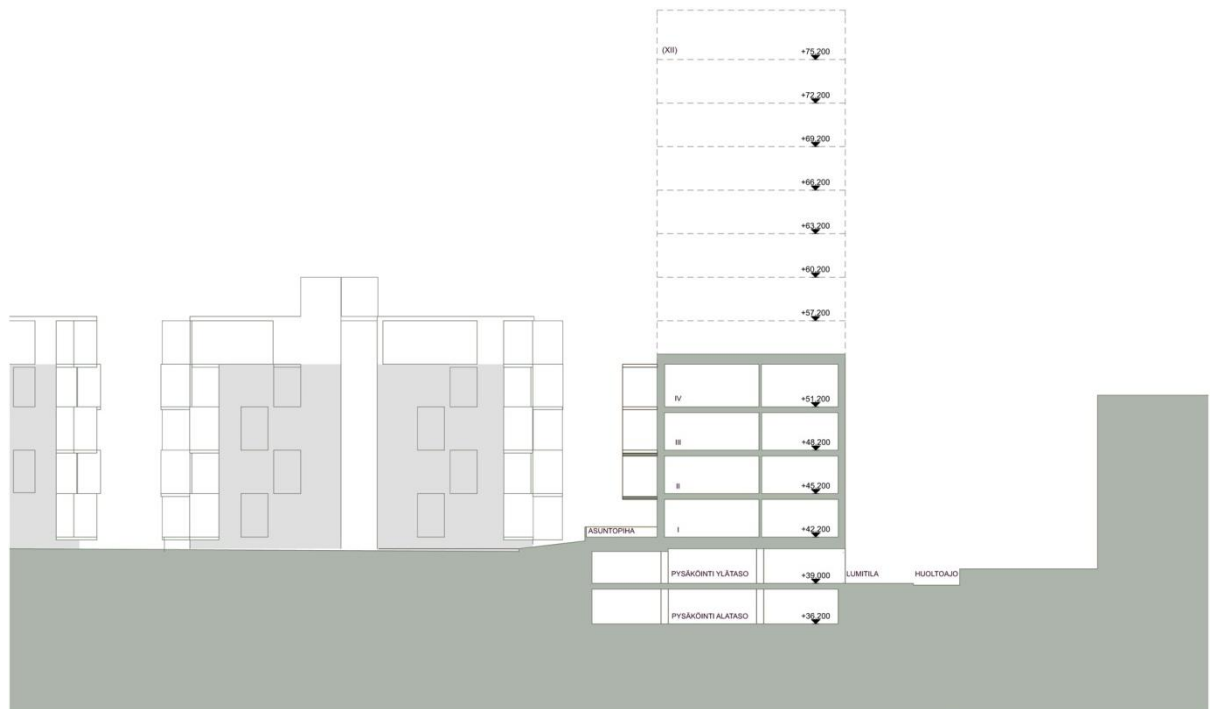
Lintuperspektiivikuva pohjoisesta päin, A-Konsultit Oy 24.8.2016

A-KONSULTIT | arkkitehtitoimisto

Kilterinkuja 4 002243 | 24.8.2016 Julkisivu pohjoiseen luonnos 1:200

Julkisivu pohjoiseen päin, A-Konsultit Oy 24.8.2016 (kuva ei mittakaavassa)

A-KONSULTIT | arkkitehtitoimisto

Kilterinkuja 4 002243 | 24.8.2016 Leikkaus A-A luonnos 1:200

Leikkaus idästä päin, A-Konsultit Oy 24.8.2016 (kuva ei mittakaavassa)

Kevätpäiväntaus
20.3.2016

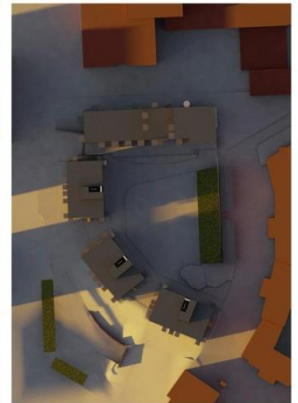
🕒 klo 9.00

🕒 klo 12.00

🕒 klo 15.00

🕒 klo 18.00

A-KONSULTIT | arkkitehtitoimisto

Kilterinkuja 4 002243 | 24.8.2016 Varjotutkielma maaliskuu

Varjotutkielma maaliskuussa, A-Konsultit Oy 24.8.2016

Kesäpäiväntaus
20.6.2016

🕒 klo 9.00

🕒 klo 12.00

🕒 klo 15.00

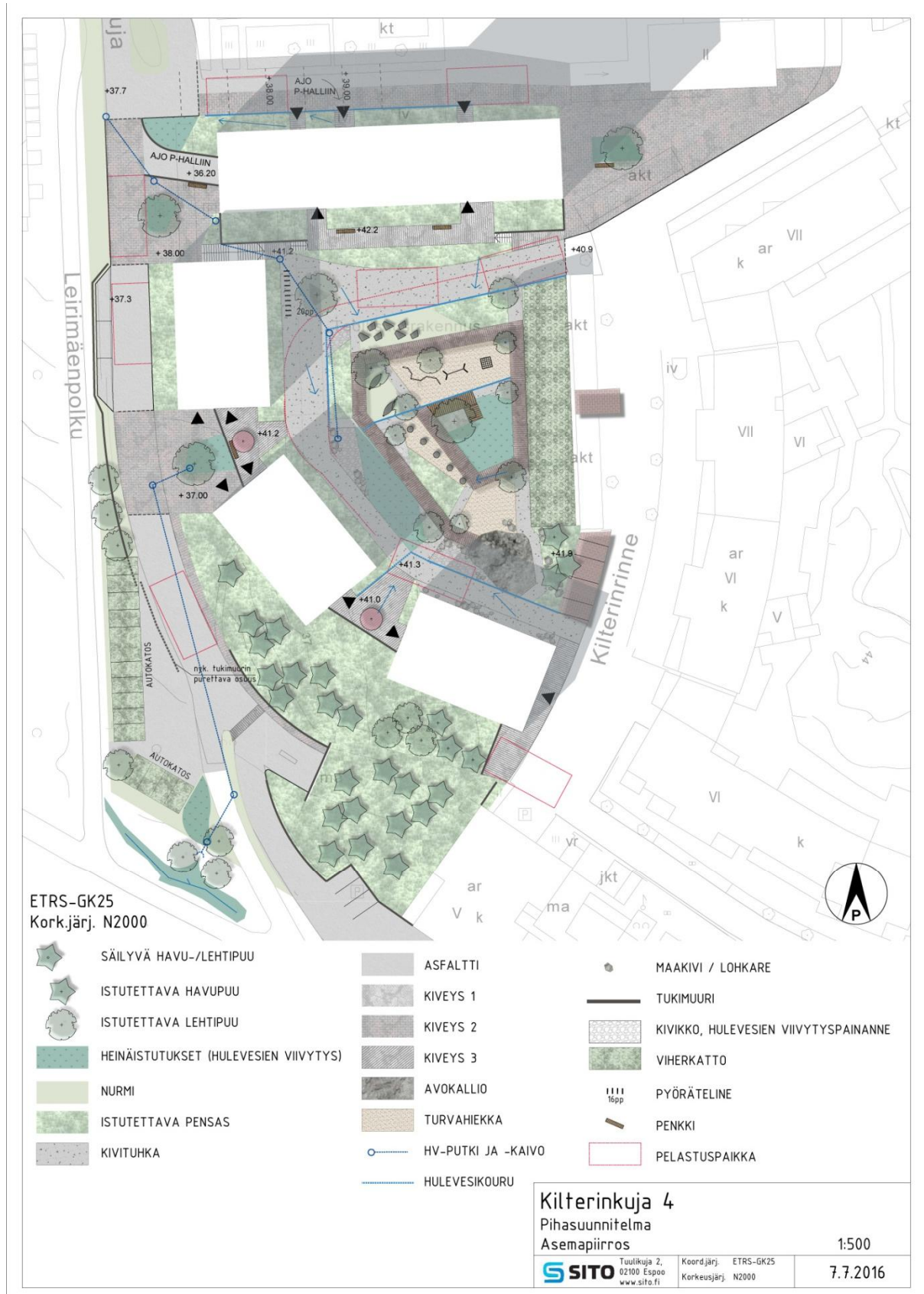

🕒 klo 18.00

A-KONSULTIT | arkkitehtitoimisto

Kilterinkuja 4 002243 | 24.8.2016 Varjotutkielma kesäkuu

Varjotutkielma kesäkuussa, A-Konsultit Oy 24.8.2016

27 §

Maankäyttösopimus / Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 / Asemakaavan muutos 002243

VD/3633/10.00.01.05/2017
HP/KK/HW/AV-P/KKe/Pjä/ET/JB

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n hakemuksesta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002243. Asemakaavan muutokseen liittyen Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksilla määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Liittyen Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n maankäyttösopimukseen Vantaan kaupunki, Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n sekä Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 ovat sopineet asema-kaavaehdotuksen nro 002243 mukaisen Bränttilänaukion maa-alueenluovuttamisesta kaupungille ja siihen liittyvistä ehdoista.

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n on hakenut asemakaavan muutosta omistamilleen kiinteistöille 92-15-801-1 ja 92-15-801-2, jonka johdosta on käynnistetty asemakaavan muutos nro 002243.

Kaava-alue koostuu korttelista 15801 sekä katualueesta. Asemakaavamuutosalue on Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n, Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 ja Vantaan kaupungin omistuksessa. Kiinteistö Oy:n Rajatorpantie 8:n omistuksessa oleva, asemakaavamuutosalueella sijaitseva sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A.1.

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 001820 (vahvistettu kaupunginvaltuustossa 13.6.2005) sopimusalueen tontti 2 on osoitettu toimistorakennusten (asemakaavamerkintä KTY) korttelialueeksi, jonka rakennusoikeus on 3 200 k-m².

Asemakaavamuutoksella nro 002243 kiinteistön 92-15-801-2 osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja kiinteistön uudeksi rakennusoikeudeksi tulee 10 700 k-m². Kiinteistön 92-15-801-1 osalta käyttötarkoitus pysyy pääosin samana, lukuun ottamatta kiinteistön itäreunaa, jonka tontinosia muutetaan asemakaavamuutoksessa Bränttilänpolun ja Bränttilänaukion katualueeksi. Pohjoisosassa, kiinteistön 92-15-801-1, kaavamerkintä säilyy edelleen KTY:nä asemakaavamuutoksessa 002243, mutta alueelle tullaan mahdollisesti myöhemmin käynnistämään erillinen asemakaavamuutos, jossa tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa asuinrakentamista.

Asemakaavan muutokseen nro 002243 liittyen Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 sopimusalueen omistajana ja Kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantién 8:n osallistumisesta kunnallistekniikan kustannuksiin. Esisopimuksella määrälän luovutuksesta varmistetaan asemakaava-muutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen eli katualueiden luovutus kaupungille.

Korttelin rakentamista palvelevat ajoyhteydet ovat olemassa. Kilterinkujalle on esitetty muutoksia, joiden toteuttaminen sovitetaan yhteen alueen asuntorakentamisen kanssa. Bränttilänpolun rakentaminen edellyttää mm., että Kiinteistön 15-801-2 maanalaiset tilat on purettu ja tasattu ympäröivään korkoon ja että katualue on luovutettu kaupungin omistukseen. Bränttilänpolun toteuttamisessa ja samalla korttelin 15801 pysäköintihallin toteuttamisessa on huomioitava korttelin 15809 tarvitsema ajoyhteys. Yhtiö vastaa korttelia 15809 palvelevan korvaavan ajoluiskan toteuttamisesta. Bränttilänaukion toteuttaminen edellyttää mm. korvaavien autopaikkojen rakentamista Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinteelle ja että Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne on luovuttanut kaupungille Bränttilänaukion katualueen. Bränttilänaukion toteuttamiseen liittyen on valmisteltu sopimukset Vantaan kaupungin, Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 ja Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6:n kanssa.

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä 2 047 065 €.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille parhaimmalla etusijalla olevat summaltaan yhteensä kahden miljoonan kolmensadantuhannen (2 300 000) euron suuruiset panttikirjat kiinteistöön 92-15-801-2.

Asemakaavamuutosalueella Yhtiön omistukseen jäävästä asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona. Tämän osuuden ylittävä vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto otetaan huomioon asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuodon määrittelyssä korttelin 15801 pohjoisosassa, mikäli toimitilarakennusten korttelialueelle (asemakaavamerkintä KTY) hyväksytään asuntorakentamisen mahdollistava asemakaava viiden vuoden kuluessa asemakaavan nro 002243 voimaantulosta. Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m².

Esisopimuksella määräalojen vaihdoista varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen. Esisopimuksella määräalojen vaihdoista Vantaan kaupunki ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 sopivat seuraavaa:

Noin 10 m²:n ja noin 571 m²:n suuruiset määräalat Vantaan kaupungin tontista 92-15-801-1. Määräaloista n. 10 m² on asemakaavamuutoksessa nro 002243 Kilterinkuja-nimistä katualuetta, noin 571 m² on Bräntilänpolku-nimistä katualuetta (n. 207 m²) ja Bräntilänaukio-nimistä torialuetta (n. 364 m²).

Luovutettavat määräalat on merkitty karttaliitteiseen B1 ja B2.

Määräalojen omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkellä. Määräalan hallintaoikeus siirtyy kaupungille kun luovuttaja on purkanut ja täyttänyt Bräntilänpolun alla olevat rakenteet kaupungin hyväksymällä tavalla, kuitenkin viimeistään 1.1.2021.

Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6:lla on autopaikkoja asemakaavaehdotuksen mukaisella Bräntilänaukiolla. Vantaan kaupunki, Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 ovat sopineet Bräntilänaukion toteuttamisesta ja torialueen luovuttamisesta kaupungille.

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 rakentaa kustannuksellaan Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantien 8:lle korvaavat autopaikat omistamaltaan maa-alueeltaan.

Esisopimuksessa maanluovuttamisessa Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 luovuttaa noin 202 m²:n suuruisen määräalan tontista 92-15-801-3. Määräala on asemakaavamuutoksessa nro 002243 Bräntilänaukio nimistä torialuetta. Luovutettava määräala on merkitty karttaliitteeseen.

Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkellä. Lopullisen vaihtokirjojen tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002243 on tullut voimaan.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4§:n 36. kohdan mukaan maankäyttö- ja kaavoitus sopimuksista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 16

Yrityspalvelujohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n, sekä Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinteen kanssa liitteenä olevat maankäyttösopimukset.
- kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopulliset luovutuskirjat, kun asemakaavamuutos nro 002243 on tullut voimaan.
- oikeutetaan yrityspalvelut tekemään sopimukseen ja lopulliseen vaihtokirjaan teknisuonteisia tarkennuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8:n, sekä Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinteen kanssa liitteinä olevat maankäyttösopimukset,
- b) tehdä ja allekirjoittaa lopulliset luovutuskirjat, kun asemakaavamuutos nro 002243 on tullut voimaan, ja
- c) oikeuttaa yrityspalvelut tekemään sopimuksiin ja lopulliseen vaihtokirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Maankäyttösopimus Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8
- Liitekartta A1 sopimusalue
- Liitekartta B1
- Liitekartta B2
- Sopimus Bränttilänaukion toteuttamisesta Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8, Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6, Vantaan kaupunki
- Karttaliite
- Esisopimus määräalan luovutuksesta kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6
- Karttaliite

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 7337447
kehitysinsinööri Paula Jääskeläinen, puh. 09 8392 3540
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS/**A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS JA B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA/ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002, kaupunginosa 15 Myyrmäki**

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 on hakenut asemakaavan muutosta, joka koskee mm. yhtiön korttelissa 15801 omistamia kiinteistöjä 92-15-801-1 ja 92-15-801-2 kaupunginosassa 15, Myyrmäki (jäljempänä sopimusalue).

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 001820 (vahvistettu kaupunginvaltuustossa 13.6.2005) sopimusalueen tontti 2 on osoitettu toimistorakennusten (asemakaavamerkintä KTY) korttelialueeksi, jonka rakennusoikeus on 3200 k-m².

Asemakaavamuutoksella nro 002243 kiinteistön 92-15-801-2 osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja kiinteistön uudeksi rakennusoikeudeksi tulee 10 700 k-m². Kiinteistön 92-15-801-1 osalta käyttötarkoitus pysyy pääosin samana, lukuun ottamatta kiinteistön itäreunaa, jonka tontinosa muutetaan asemakaavamuutoksessa Bränttilänpolun ja Bränttilänaukion katualueeksi. Kiinteistön 92-15801-1 rakennusoikeus, joka on 10 430 k-m², ei siis muutu asemakaavamuutoksella 002243.

Pohjoisosassa, kiinteistön 92-15-801-1, kaavamerkintä säilyy edelleen KTY:nä asemakaavamuutoksessa 002243, mutta alueelle tullaan mahdollisesti myöhemmin käynnistämään erillinen asemakaavamuutos, jossa tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa asuinrakentamista.

Tämä sopimus koskee asemakaavamuutoksessa nro 002243 (päiväty pp.kk.2016) sopimusalueelle kohdistuvaa rakentamista. Sopimusalue on osoitettu ohjeellisesti liitteessä A1.

Asemakaavan muutokseen nro 002243 liittyen Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 sopimusalueen omistajana ja Kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantien 8:n osallistumisesta kunnallistekniikan kustannuksiin. Esisopimuksella määräälan luovutuksesta varmistetaan asemakaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen eli katualueiden luovutus kaupungille.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS**1. OSAPUOLET**

- 1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä **Kaupunki**).
- 1.2 **Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8** (Y-tunnus: 1936833-1)
c/o Newsec Asset Management Oy
PL 52, 00101 Helsinki

2. TARKOITUS

Kaupunki ja Yhtiö sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Yhtiön osallistumisesta asemakaavan muutosalueella palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Korttelin rakentamista palvelevat ajoyhteydet ovat olemassa.

3.1 Kilterinkujan katualueen itäinen kapea jalkakäytävä on esitetty muutettavan ajoradaksi. Rakentaminen sovitetaan yhteen alueen asuntorakentamisen kanssa.

3.2. Bränttilänpolku

Bränttilänpolku sijoittuu osittain nykyisen kiinteistön kellarin kohdalle. Bränttilänpolku toimii tällä hetkellä kiinteistön 15-801-1 ajoyhteytenä. Koska ajoluiska on jyrkkä ja palvelee raskasta liikennettä, on ajoluiska lämmitetty. Kiinteistö 15-801-1 ja 15-801-2 vastaavat nykyisen käytössä olevan ajoluiskan kunnossapidosta niin kauan kunnes Bränttilänpolku voidaan rakentaa ja ottaa vastaan kaupungin kunnossapitoon. Bränttilänpolun rakentaminen edellyttää mm., että Kiinteistön 15-801-2 maanalaiset tilat on purettu ja tasattu ympäröivään korkoon ja että katualue on luovutettu kaupungin omistukseen. Bränttilänpolun toteuttamisessa ja samalla korttelin 15801 pysäköintihallin toteuttamisessa on huomioitava korttelin 15809 tarvitsema ajoyhteys. Yhtiö vastaa korttelia 15809 palvelevan korvaavan ajoluiskan toteuttamisesta, mikäli se on kiinteistön käytön kannalta tarpeen.

3.3 Bränttilänaukio, VVO:n korvaavat autopaikat Kilterinrinteen viereiselle LPA:lle.

Asemakaavan muutoksessa nykyinen pysäköintiin osoitetun (LPA) kiinteistön 92-15-801-3 pohjoisosaan toteutetaan Bränttilänaukio. LPA on Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 ja kiinteistölle on rakennettu Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinaukion pysäköintikatoksia. Asemakaavamuutoksessa 002243 Bränttilänaukion kohdalla olevat autokatoksille on osoitettu LPA:n eteläpuolelle korvaava tila Yhtiön omistamalta maalta. Yhtiö vastaa korvaavien autopaikkojen rakentamisesta Kiinteistö OY Vantaan Kilterinrinne 6 kanssa.. Yhtiön on tehtävä Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinaukion kanssa esisopimus kiinteistönluovutuksesta ja toimitettava se tämän sopimuksen liitteeksi. Korvaavat autopaikat on toteutettava 31.12.2020 mennessä edellyttäen, että asemakaavan muutos on tullut voimaan 31.12.2018 mennessä. Mikäli asemakaavan muutoksen voimaan tulo siirtyy valituksen johdosta, autopaikkojen rakentamisvelvollisuus siirtyy vastaavasti. Bränttilänaukion rakentaminen sovitetaan siihen rajautuvien korttelien toteuttamiseen. Rakentamista ei voida aloittaa ennen kuin Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinaukion korvaavat autopaikat on toteutettu ja kaupunki on saanut katualueen omistukseensa.

4. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä kaksimiljoonaneljäkymmentäseitsemäntuhattakusikymmentäviisi (2 047 065 €) euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta 1 047 065 euroa erääntyy maksettavaksi heti asemakaavan muutoksen nro 002243 tultua voimaan ja maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Loput 1 000 000 euroa erääntyy maksettavaksi vuoden kuluttua asemakaavamuutoksen 002243 voimaan tulosta.

Yhtiö luovuttaa Kaupungille tämän sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa parhaimmalla etusijalla olevat yhteensä kahdenmiljoonan kolmensadantuhannen 2 300 000 euron suuriset panttikirjat kiinteistöön 92-15-801-2. Panttikirjat kohdistuvat kaikkiin tässä sopimuksessa Yhtiön vastuulle sovittuihin velvoitteisiin ja on niiden suorittamisen vakuutena. Kaupunki sitoutuu palauttamaan Yhtiön antaman vakuuden Yhtiölle viipymättä, kun:

- kohdassa 4 mainittu korvaus yhdyskuntarakentamisen kustannuksista on maksettu Kaupungin osoittamalle tilille ja Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6:n korvaavat autopaikat on toteutettu kohdan 3.3 mukaisesti, tai
- jos asemakaavamuutos nro 002243 on ennen kohdassa 9 mainittua määräpäivää (31.12.2018) rauennut.

5. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat rakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkoston liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuoltoyhtymälle.

6. ASUNTOTUOTANNON HALLINTA- JA RAHOITUSMUOTO

Asemakaavamuutosalueella Yhtiön omistukseen jäävästä asumisen rakennusoikeudesta vähintään 50 % on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona. Tämän osuuden ylittävä vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto otetaan huomioon asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuodon määrittelyssä korttelin 15 801 pohjoisosassa, mikäli toimitilarakennusten korttelialueelle (asemakaavamerkintä KTY) hyväksytään asuntorakentamisen mahdollistava asemakaava viiden vuoden kuluessa asemakaavan nro. 002243 voimaantulosta.

Sopimussakko

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m².

6. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

7. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa ensimmäisenä oikeusasteena.

8. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusalueutta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista kaupungille. Yhtiö on ilmoittanut kaupungille, että se hallinnollisista syistä tulee jakautumaan useampaan Kiinteistöosaakeyhtiöön.

Yhtiö tai sen jakautumisessa sijaan tullut yhtiö/yhtiöt vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

9. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavan muutos nro 002243 on tullut voimaan.

Ellei alla olevasta muuta johdu tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, jos asemakaavan muutos nro 002243 ole tullut voimaan 31.12.2018 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002243, mutta siitä on valitettu ja valituksen käsittely menee yli 31.12.2018, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 (jäljempänä Luovuttaja) tekemään kohdassa I määriteltyjen edellytysten täytyessä seuraavan sisältöisen luovutuskirjan jäljempänä kohdassa II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa III mainittuja ehtoja.

I LUOVUTUSKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002243, Myyrmäki, on tullut voimaan.

II LUOVUTUSKIRJA

Luovuttaja:

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 (Y: 1936833-1)
c/o Newsec Asset Management Oy
PL 52
00101 Helsinki
(jäljempänä Luovuttaja)

Luovutuksen saaja:

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa

(jäljempänä Kaupunki).

Luovutuksen kohde:

Noin 10 m²:n -ja noin -571 m²:n suuruiset -määräalat Vantaan kaupungin tontista 92-15-801-1, jäljempänä Määräalat.

Määräaloista n. 10 m² on asemakaavamuutoksessa nro 002243 Kilterinkuja – nimistä katualuetta, noin 571 m² on Bräntilänpolku-nimistä katualuetta (n. 207 m²) ja Bräntilänaukio – nimistä torialuetta (n. 364 m²).

Määräalat on merkitty ohjeellisesti oheiseen karttaliitteeseen B1.

Luovutuskirjan ehdot:

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1 LUOVUTUSHINTA

Luovutus on vastikkeeton.

2 OMISTUS- JA HALLINTAOIKEUS

Määräalojen omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkellä. Määräalan hallintaoikeus siirtyy kaupungille kun luovuttaja on purkanut ja täyttänyt Bräntilänpolun alla olevat rakenteet kaupungin hyväksymällä tavalla, kuitenkin viimeistään 1.1.2021.

3 KIINNITYKSET, RASITUKSET JA MAKSUT

- 3.1 Luovuttaja luovuttaa määräalat kiinnityksistä ja muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana. Tonttia rasittaa pp.kk.2016 päivätystä rasitustodistuksesta ilmenevät kiinnitykset.

Yhtiö suostuu siihen, että Kaupunki poistaa rasitustodistuksesta ilmenevät kiinnitykset Kaupungille luovutettavilta Määräaloilta ja sitoutuu luovuttamaan Kaupungille luovutustilaisuudessa sellaiset asiakirjat (panttikirjat tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

- 3.2 Luovuttaja vastaa niistä Määräaloihin kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4 KOHTEESEEN TUTUSTUMINEN

Kaupunki on tarkastanut Määräalat, niiden alueen ja rajat sekä tutustunut alueiden maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

5 ASIAKIRJOIHIN TUTUSTUMINEN

- 5.1 Kaupunki on tutustunut saamiaan Määräaloja koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

- 5.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

6 IRTAIMISTO

Tähän luovutukseen ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimustakaan.

7. MAAPERÄ

Luovuttajan tietojen mukaan Määräaloilla ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään puhtaustasoon asti sekä niistä aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

B.III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen luovutuskirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa B. I mainittu luovutuksen edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,

- kun lopullinen luovutuskirja on allekirjoitettu tai
- luovutuskirjan edellytys on täyttyvät 31.12.2018.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002243 mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on saanut lainvoiman, on molemmilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

2. ESISOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Luovuttaja sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Määräalaa koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

Jos Luovuttaja ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, vastaa Luovuttaja tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta luovutetun alueen osalta.

Tätä kunnallistekniikan rakentamissopimusta ja esisopimusta määräalan luovuttamisesta on laadittu kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi Yhtiölle, yksi Kaupungille ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Vantaalla xx. päivänä xxxkuuta 201x

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

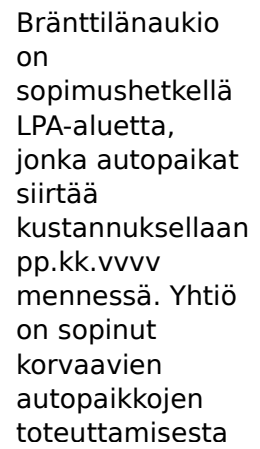
Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8

Kaupanvahvistajan todistus

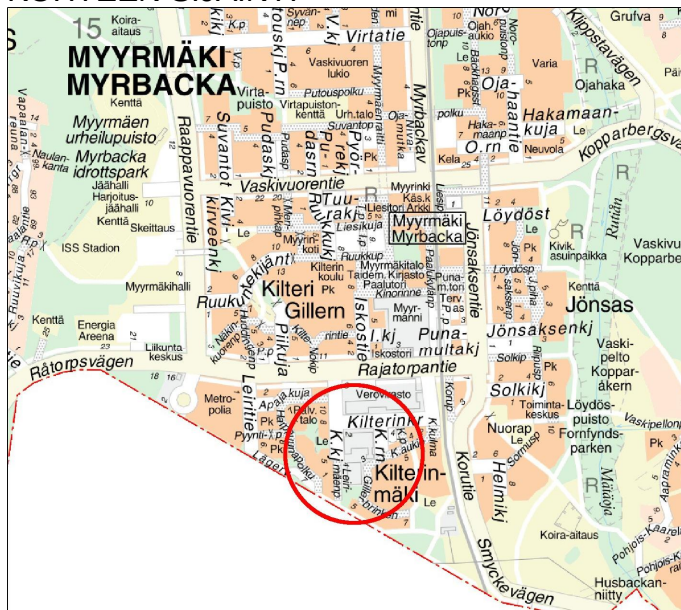
LIITTEET - Liite A1: sopimusalue
-Liite B1: luovutettava määräala

LIITTEET - Liite A1: sopimusalue
-Liite B1: luovutettava määräala

Taustalla asemakaavanmuutosehdotus nro. 002243 päivätty 30.09.2016.

KOHTTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA/ Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8

Kaupunginosa: Myyrmäki (15)

Kiinteistö: 15-801-1

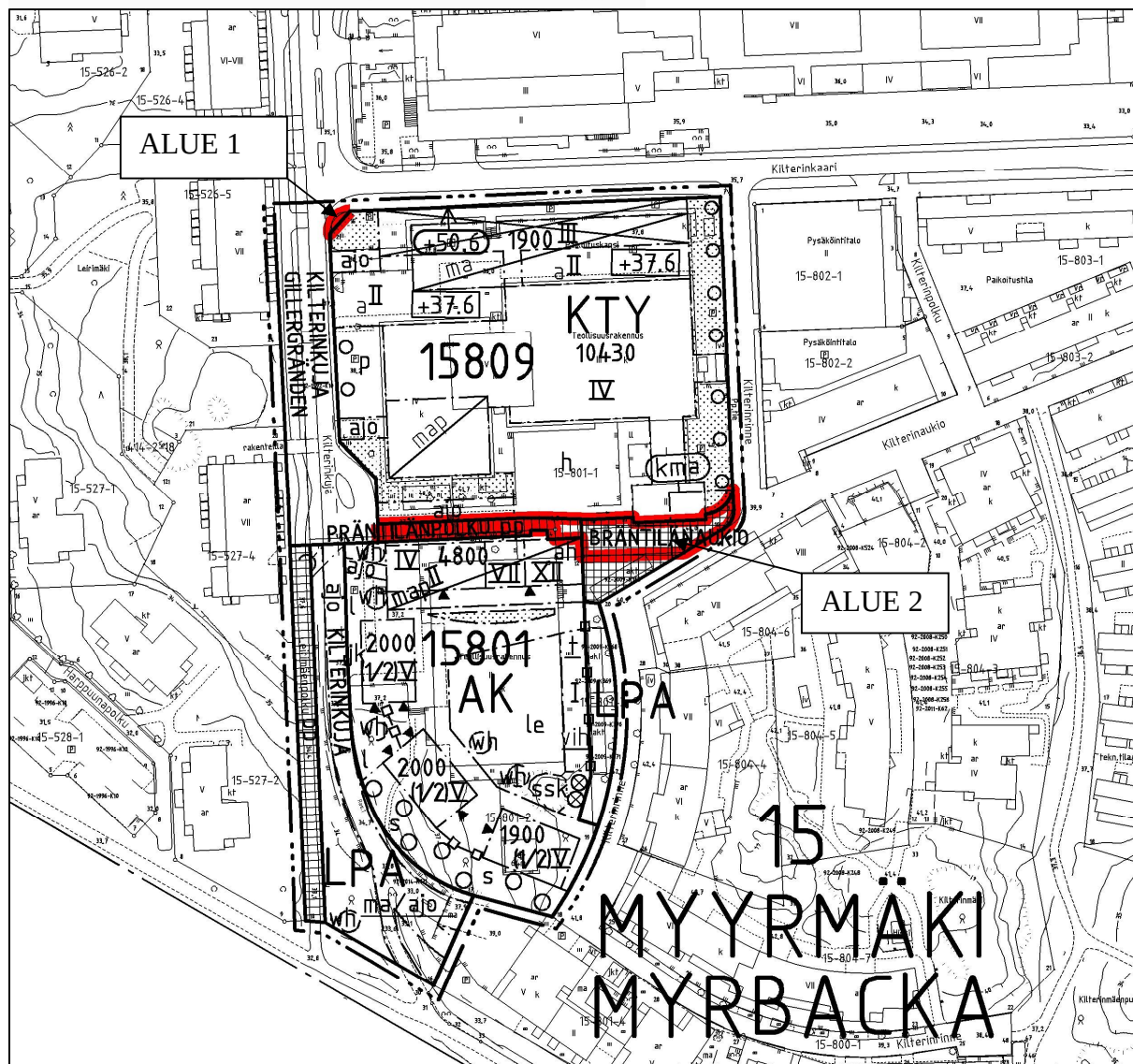
Pinta-ala: n. 581m²

Alue 1:

n. 10m² kokoinen määräala
(Kilterinkuja-nimistä katualuetta)

Alue 2:

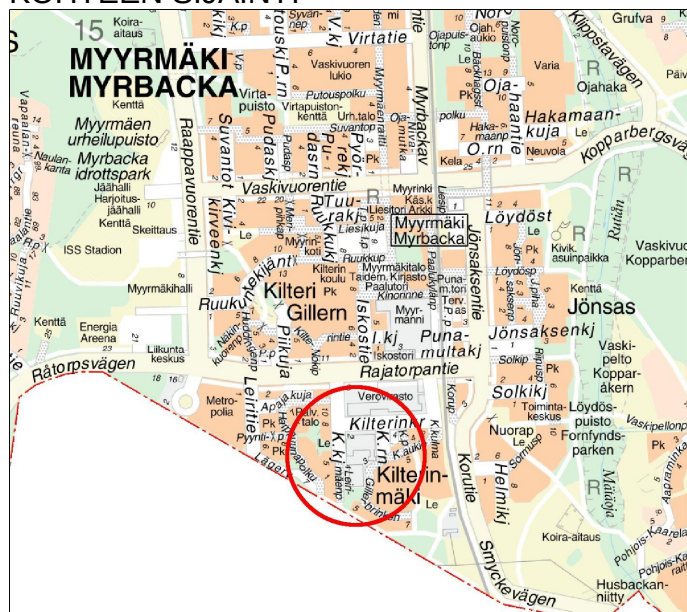
n. 571 m² kokoinen määräala
(josta Bräntilänpolku-nimistä katualuetta
n.207 ja Bräntilänaukio-nimistä torialuetta
n.364 m²)

0 50 100m

1:2000

KOHTEEN SIJAINTI

0 0.5 1km 1:20 000

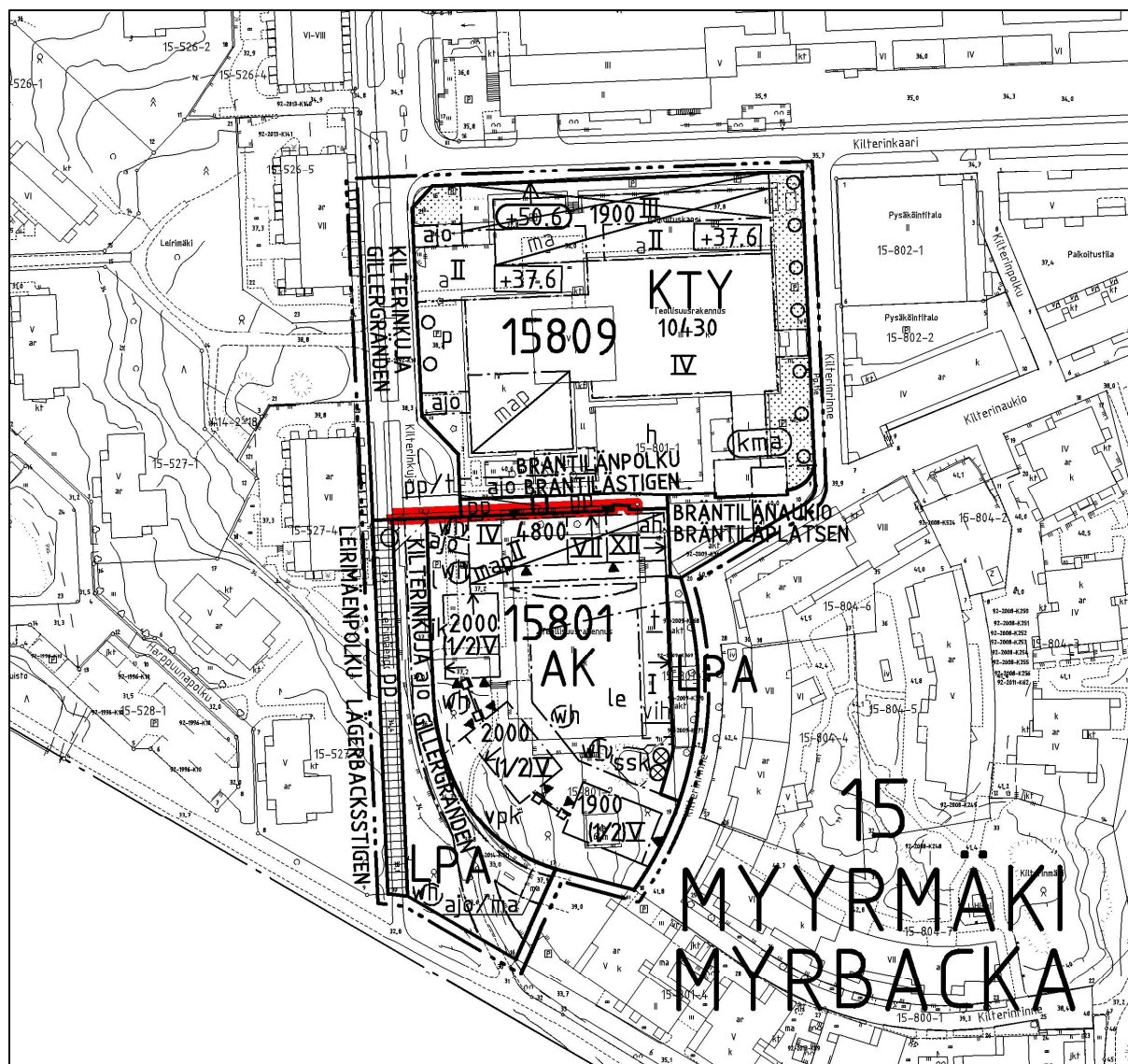
**ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN
LUOVUTUKSESTA/
Kiinteistö Oy Rajatorpantie 8**

Kaupunginosa: Myyrmäki (15)

Kiinteistö: 15-801-2

Pinta-ala: n.98 m²

**(josta Kilterinkuja-nimistä katualuetta
n.31m² ja Brantilänpolku-nimistä
katualuetta n.67m²)**

0 50 100m

1:2000

SOPIMUS AUTOPAIKKOJEN SIIRTÄMISESTÄ JA MAA-ALUEIDEN LUOVUTTAMISESTA

SOPIJAPUOLET

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8, y-tunnus 1936833-1 (jäljempänä "KOy")

Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6, y-tunnus 2143814-0 (jäljempänä "Kilterinrinne")

Vantaan kaupunki, y-tunnus 0124610-9 (jäljempänä "Vantaa").

TAUSTA

KOy on hakenut asemakaavamuutosta asunnoiksi omistamalleen tontille 92-15-801-2. Kilterinrinne omistaa em. tontin naapurissa sijaitsevan LPA tontin 92-15-801-3. Asemakaavan laatimisen yhteydessä Vantaa on edellyttänyt, että liitteen 1 mukainen punaisella merkitty alue LPA tontista muutetaan osaksi uuden asemakaavan mukaista aukiota, minkä vuoksi alueella olevat Kilterinrinteen hallinnassa olevat viisi autopaikkaa tulee siirtää toiseen paikkaan. Edelleen Vantaa on edellyttänyt asemakaavan voimaantulon ehdoksi, että Kilterinrinne luovuttaa LPA tontista liitteeseen 1 merkityn maa-alueen veloituksetta kaupungille.

Tämän sopimuksen tarkoituksena on sopia korvaavien autopaikkojen rakentamisesta sekä maa-alueiden luovuttamisesta.

MAA-ALUEIDEN LUOVUTUKSET JA AUTOPAIKAT

Asemakaavan muutoksen nro 002243 tultua lainvoimaiseksi KOy luovuttaa liitteeseen 1 vihreällä merkityn maa-alueen korvauksetta Kilterinrinteelle liitettäväksi LPA tonttiin sekä rakentaa kustannuksellaan sinisellä merkityt viisi autopaikkaa. Autopaikat ovat samalla tavoin katettuja ja lämmityspistorasioilla varustettuja, kuin muut samassa rivistössä olevat paikat. KOy vastaa kaikista kuluista, jotka aiheutuvat luovutettavan maa-alueen liittämistä LPA tonttiin.

KOy sitoutuu rakentamaan uudet autopaikat siten, että ne ovat käyttöönottavissa viimeistään 31.12.2020. Edelleen KOy sitoutuu osoittamaan alueeltaan korvaavat autopaikat rakennustöiden ajaksi.

Kilterinrinne puolestaan sitoutuu luovuttamaan liitteeseen 1 punaisella merkityn maa-alueen korvauksetta Vantaalle, kun em. asemakaavamuutos on saanut lainvoiman ja KOy:n rakentamat uudet autopaikat on otettu käyttöön.

ERIMIELISYYKSIEN RATKAISU

Tästä sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti sopijapuolten välisin neuvotteluin. Erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, jätetään Helsingin Käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja kaikilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun asemakaavan muutos nro 002243 on saanut lainvoiman.

Sopimus lakkaa olemasta voimassa, jos asemakaavamuutos ei ole tullut lainvoimaiseksi 31.12.2018 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002243, mutta siitä on valitettu ja valituksen käsittely menee yli 31.12.2018, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on saanut lainvoiman, on kaikilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Edellä mainitut rajoitukset huomioiden sopimus on voimassa, kunnes korvaavat autopaikat on luovutettu Kilterinrinteen käyttöön ja tämän sopimuksen mukaiset maa-alueluovutukset on tehty.

Sopimuksen rauetessa tai lakatessa edellä mainitun mukaisesti ei kenelläkään sopijapuolella ole oikeutta esittää mitään korvaus- tai muita vaatimuksia toisia sopijapuolia kohtaan.

SOPIMUSKAPPALEET

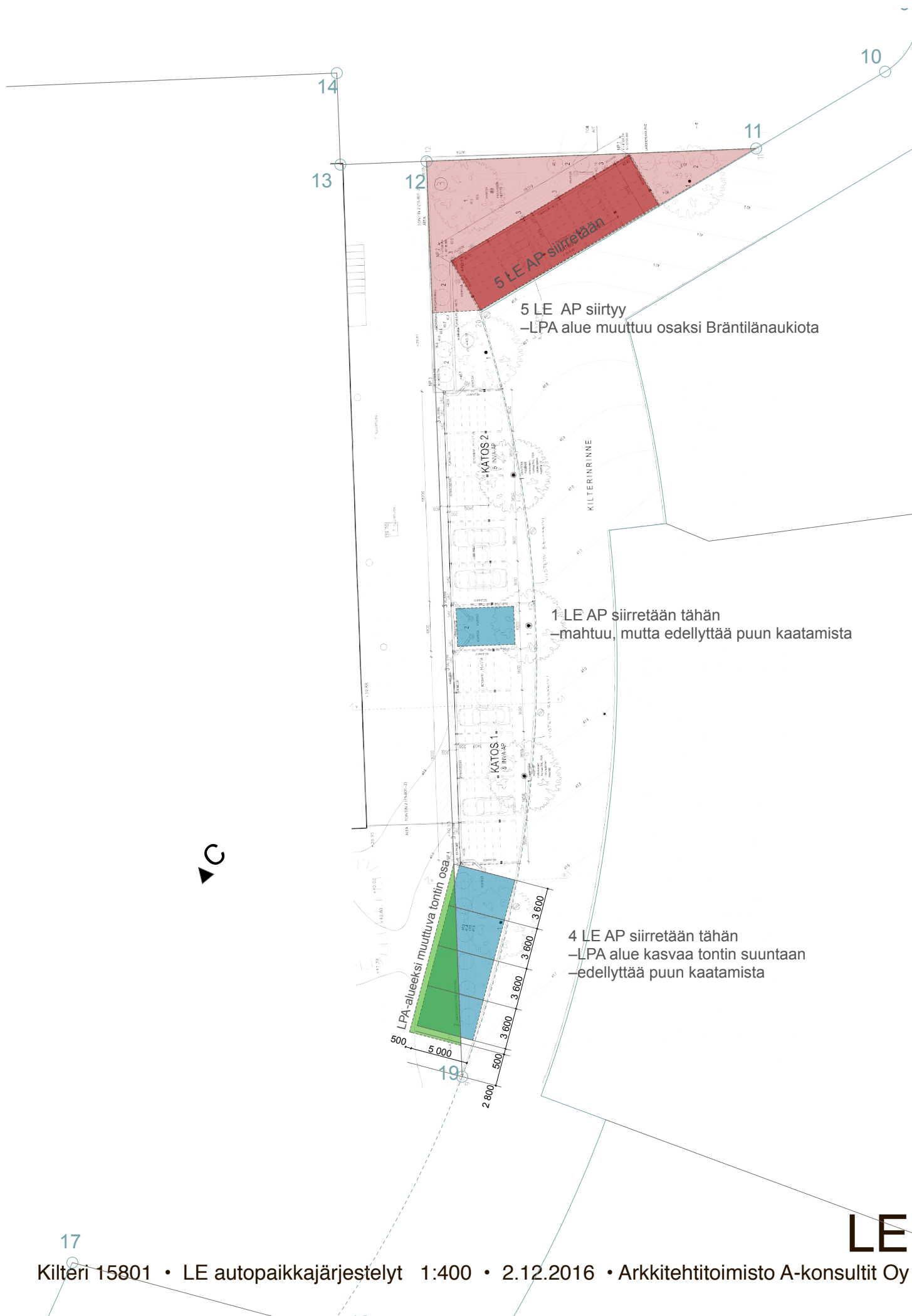
Tästä sopimuksesta on laadittu kolme samansanaista kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle.

Vantaalla XX.XX.2017

Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8

Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6

Vantaan kaupunki

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6, (jäljempänä Luovuttaja) tekemään kohdassa I määriteltyjen edellytysten täytyessä seuraavan sisältöisen luovutuskirjan jäljempänä kohdassa II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa III mainittuja ehtoja.

I LUOVUTUSKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002243, Myyrmäki, on tullut voimaan ja Luovuttajan ja Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 :n ja Kaupungin välillä x.x.2017 allekirjoitetun sopimuksen mukaisesti Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8 on rakentanut ko. sopimuksen mukaiset korvaavat autopaikat ja ne on otettu käyttöön.

II LUOVUTUSKIRJA

Luovuttaja:

Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinrinne 6 (Y: 2143814-0)
c/o Kiinteistö Oy M2-Kodit
Pitkänsillanranta 3 A
00530 Helsinki
(jäljempänä Luovuttaja)

Luovutuksen saaja:

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa

(jäljempänä Kaupunki).

Luovutuksen kohde:

Noin 202 m²:n suuruinen määräala tontista 92-15-801-3.

Määräala on asemakaavamuutoksessa nro 002243 Bräntilänaukio – nimistä torialuetta.

Määräala on merkitty ohjeellisesti oheiseen karttaliitteeseen.

Luovutuskirjan ehdot:

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1 LUOVUTUSHINTA

Luovutus on vastikkeeton.

2 OMISTUS- JA HALLINTAOIKEUS

Määräalan omistusoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkellä.

3 KIINNITYKSET, RASITUKSET JA MAKSUT

- 3.1 Luovuttaja luovuttaa määräalan kiinnityksistä ja muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana. Tonttia rasittaa pp.kk.2017 päivätyistä rasiustodistuksesta ilmenevä kiinnitys.

Yhtiö suostuu siihen, että Kaupunki poistaa rasiustodistuksesta ilmenevät kiinnitykset Kaupungille luovutettavalta määräalalta ja sitoutuu luovuttamaan Kaupungille luovutustilaisuudessa sellaiset asiakirjat (panttikirjat tai pantinhaltijan kirjallinen suostumus kiinnityksen poistamiseen), joiden nojalla Kaupunki voi kiinnitykset poistaa.

- 3.2 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4 KOHTEESEEN TUTUSTUMINEN

Kaupunki on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

5 ASIAKIRJOIHIN TUTUSTUMINEN

- 5.1 Kaupunki on tutustunut saamaansa Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutodistus, rasiustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.
- 5.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

6 IRTAIMISTO

Tähän luovutukseen ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimustakaan.

7. MAAPERÄ

Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista

tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen luovutuskirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa I mainittu luovutuksen edellytys on täyttynyt.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,

- kun lopullinen luovutuskirja on allekirjoitettu tai
- luovutuskirjan edellytys on täyttymättä 31.12.2018.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002243 mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolilla oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

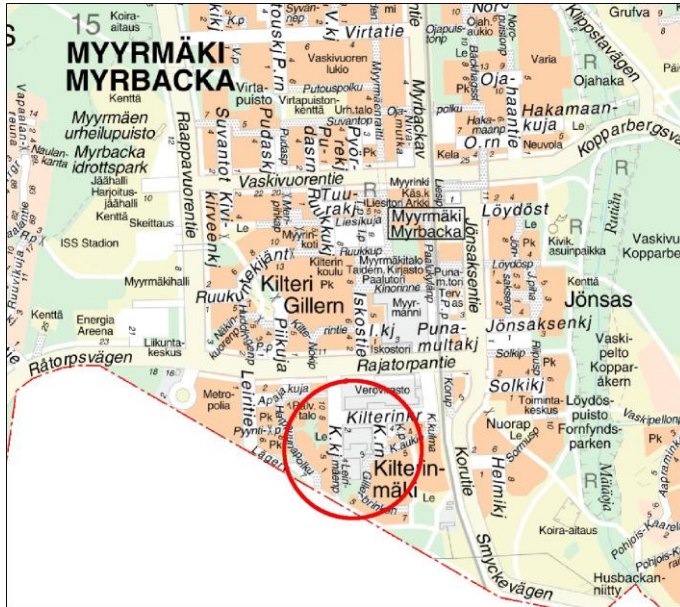
2. ESISOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Luovuttaja sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Määräalaa koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin kaikilta niiltä osin, kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä.

Jos Luovuttaja ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, vastaa Luovuttaja tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta luovutetun alueen osalta.

Tätä esisopimusta määräalan luovuttamisesta on laadittu kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi Yhtiölle, yksi Kaupungille ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

KOHTTEEN SIJAINTI

**ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN
LUOVUTUKSESTA/
Kiinteistö Oy Vantaan Kiltteriaukio 1**

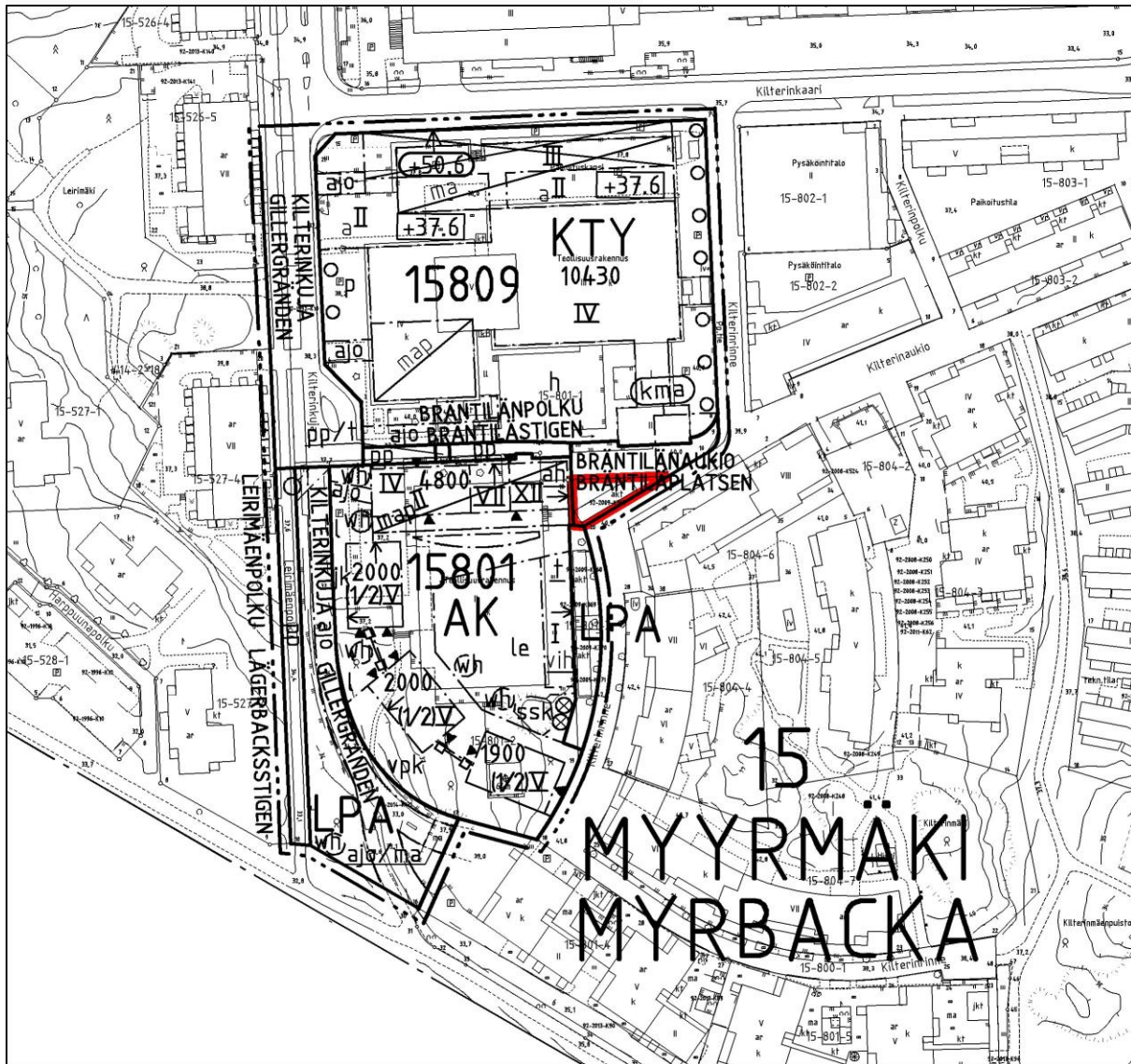
Kaupunginosa: Myyrmäki (15)

Kiinteistö: 15-801-3

Pinta-ala: n.202m²

(Bräntilänaukio-nimistä torialuetta)

0 0.5 1km 1:20 000

0 50 100m

1:2000

28 § **Asemakaavamuutos 002262 ja tonttijako, 62 Jokiniemi / Gammelkulla**

VD/9452/10.02.04.01/2014
HP/TLA/ATI/NIS/ET/JB

Vuokraviljelykäytössä oleva puistoalue muutetaan asuinrakennusten korttelialueeksi ja lähivirkistysalueeksi. Asuinrakennusten korttelialueen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 5 160 k-m².

Asemakaavamuutos koskee korttelia 62204 sekä katu-, virkistys- ja vesialueita, kaupunginosassa 62, Jokiniemi.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa katu-, virkistys- ja vesialueita.

Tonttijako koskee osaa korttelista 62204 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Alue sijaitsee Ohratien ja Valkoisenlähteentien risteyskaakkoispuolella. Alueen itäpuolella kulkee Keravanjoki.

Kaavan hakija
Bernt Weck

Maanomistus
Alue on pääosin yksityisessä maanomistuksessa (Bernt Weck). Keravanjoen ranta on kaupungin maanomistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Sisco Oyj maanomistajan kumppanina ja arkkitehtistudio Tuomas Niemi Oy sekä arkkitehtitoimisto Jorma Toivonen, Sisco Oyj:n palkkaamina konsultteina.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta (A3) ja lähivirkistysaluetta (VL). Keravanjoen varteen on merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. Kaavamuutosalue sijaitsee pohjavesialueella. Alue on merkitty yleiskaavaan maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi.

Asemakaavan muutos

Vuokraviljelykäytössä oleva puistoalue muutetaan asuinrakennusten korttelialueeksi ja lähivirkistysalueeksi. Samalla päivitetään Valkoisenlähteentien katualueen jatke vastaamaan kadun jatkeen yleissuunnitelmaa. Kaavamuutosalue sijoittuu Tikkurilan keskustan vaikutuspiiriin ja on joukkoliikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueelle suunniteltu asuinrakentaminen on enintään kaksikerroksista. Asuinrakennusten korttelialueen kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 5 160 k-m². Asuinrakennusten korttelialueen tehokkuus on noin $e=0,25$. Keravanjoen ranta säilytetään julkisena virkistysalueena. Virkistysalueelle on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti, joka vastaa alueen yleissuunnitelman luonnosta. Asuinalueen läpi on osoitettu yleinen kävely-yhteys Oljenkorrelta Keravanjoen rantaan.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 30.3.2015.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan asukaslehdessä ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kirjallisia mielipiteitä saatiin 7 kappaletta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty puhelimitse ja paikan päällä, suunnittelija tavattavissa -tapaamisissa.

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus. Sopimus on määrä allekirjoittaa 28.4.2017.

Muutostkustannukset maksaa hakija Bernt Weck ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 euroa), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 + 3 x 330 euroa), yhteensä 11 920 euroa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.1.2017 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 16.1.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002262 ja tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Gammelkulla,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Bernt Weck maksaa muutostkustannukset (10 000 euroa), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 + 3 x 330 euroa), yhteensä 11 920 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 23.1.2017 § 30

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 16.1.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002262 ja tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Gammelkulla,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija Bernt Weck maksaa muutostkustannukset (10 000 euroa), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 + 3 x 330 euroa), yhteensä 11 920 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 1.2.-2.3.2017. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 23.1.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin viideltä lausunnonantajalta ja saatiin kolme. HSY toteaa lausunnossaan, että jätevesiviemäri 1200 B on selostuksessa väärässä kohdassa. Samoin vesihuollon esisuunnitelmassa on puutteita.

Vantaan kaupunginmuseon lausunnossa vaadittiin muinaisjäännösalueen merkitsemistä kaavakartalle.

Uudenmaan ELY-keskus halusi, että liittyminen kulttuuriympäristöön kuvataan tarkemmin, melumääräyksiä muutetaan, pilaantuneita maita koskevaa aluerajausta laajennetaan, maalämpö kielletään ja maanalaisten johtojen status merkitään kaavaan.

Tehdyt tarkistukset

Lausuntojen johdosta on tarkistettu selostusta, muutettu kaavan melumääräyksiä ja lisätty maalämmön kieltävä määräys. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävilläpano ei ole tarpeen.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012).

Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (5 160 k-m², n. 84 asuntoa), josta pientalojen rakennuspaikkoja 13 kpl.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.4.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002262 ja tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Gammelkulla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 28

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.4.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002262 ja tonttijakoehdotus, 62 Jokiniemi / Gammelkulla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 19.4.2017
- Lausunnot ja vastineet 19.4.2017 / 002262

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 8392 6185
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 8392 8044
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002262 GAMMELKULLA

JOKINIEMI

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.4.2017 päivättyä asemakaavakarttaa ja tonttijakoa nro 002262. Kaavoitus on tullut vireille 30.3.2015.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

koskee osa korttelia 62204 sekä katu-, virkistys- ja vesialueita kaupunginosassa 62, Jokiniemi. (kumoutuvan asemakaavan katu, virkistys- ja vesialueet, kaupunginosassa 62, Jokiniemi)

Tonttijako:

koskee osaa korttelista 62204 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

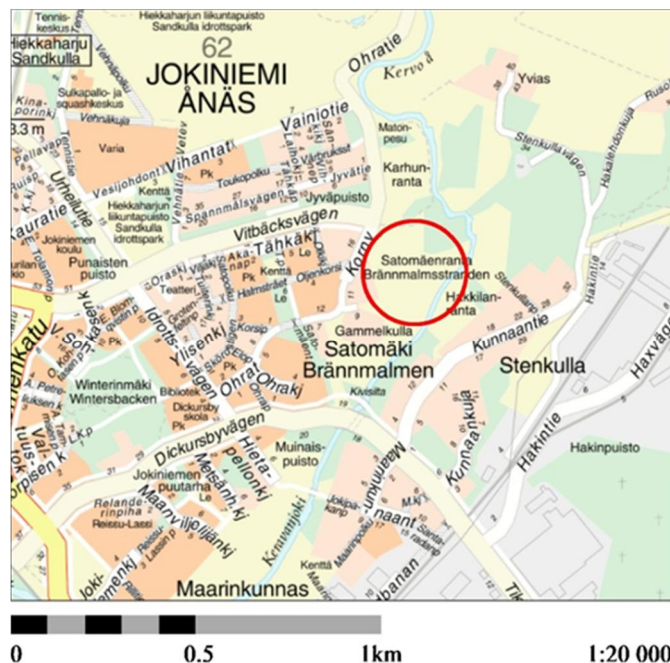
Vuokraviljelykäytössä oleva puistoalue muutetaan asuinrakennusten korttelialueeksi ja lähivirkistysalueeksi. Kaavamuutosalue sijoittuu Tikkurilan keskustan vaikutuspiiriin ja on joukkoliikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueelle suunniteltu asuinrakentaminen on enintään kaksi-kerroksista. Asuinrakennusten korttelialueen kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 5160 k-m². Asuinrakennusten korttelialueen tehokkuus on noin $e=0,25$. Keravanjoen ranta säilytetään julkisena virkistysalueena.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Minna Koskinen, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;

sukunimi.etunimi@vantaa.fi, puh. 09 8392 3440

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa, Ohratien ja Valkoisenlähteen tien risteyksen kaakkoispuolella. Alueen itäpuolella kulkee Keravanjoki.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 31.10.2014.
- Gammelkullan asemakaavamuutostyö käynnistyi 30.3.2015 työnumerolla 002262.
- Mielenpitoet pyydettiin 27.4.2015 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 7 kpl.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 16.1.2017, Kaupunginhallitus 23.1.2017
- Nähtävilläolo 1.2.–2.3.2017, ei muistutuksia. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 3.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	4
2. Lähtökohdat.....	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	13
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	13
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	13
3.4. Asemakaavan tavoitteet.....	15
3.5 Asemakaavaratkaisun valinta.....	15
4. Asemakaavan kuvaus.....	17
4.1 Kaavan rakenne	17
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	18
4.3 Aluevaraukset.....	18
4.4 Kaavan vaikutukset.....	18
4.5 Ympäristön häiriötekijät	21
4.5 Nimistö.....	23
5. Asemakaavan toteutus	23
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	23
7. Asemakaavan seurantalomake	25
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	27
- - - - -	- -

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Tärinä- ja runkomeluselvitys (Helimäki Akustikot 28.11.2016)
- Meluselvitys (Helimäki Akustikot 22.11.2016)
- Arkeologisten koekaivausten loppuraportti: Hakkila (Haxböle) autio koetutkimus 2016 (Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy 17.10.2016)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Vantaan kaupunkisuunnittelu 30.3.2015)
- Missä maat on mainiommat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt (Uudenmaanliitto 2012)
- Valkoisenlähteentien tarveselvitys (Vantaan kaupunki syyskuu 2004)

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa rakentamaton puistoalue (VP/P) osittain asuinrakennusten korttelialueeksi (A) ja osittain lähivirkistysalueeksi (VL). Valkoisenlähteen tien katualueen tilavaraus päivitetään vastaamaan kadun yleissuunnitelmaa. Alueen läpi Oljenkorrelta Satomäenrantaan varataan tila yleiselle jalankulkuyhteydelle.

Asuinrakennusten korttelialueen kokonaispinta-ala on noin 2,3 ha. Alueen kokonaisrakennusoikeus on 5160 k-m². Alueen tehokkuus on noin $e=0,25$.

Kaavamuutosalue lounaan suunnasta katsottuna, arkkitehti Jorma Toivonen

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijoittuu Valkoisenlähteen tien ja Ohratien risteyksen kaakkoispuolelle. Alueen lähiympäristö koostuu eriluonteisista, useamman vuosikymmenen aikana rakentuneista asuinalueista ja avoimesta peltomaisemasta.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

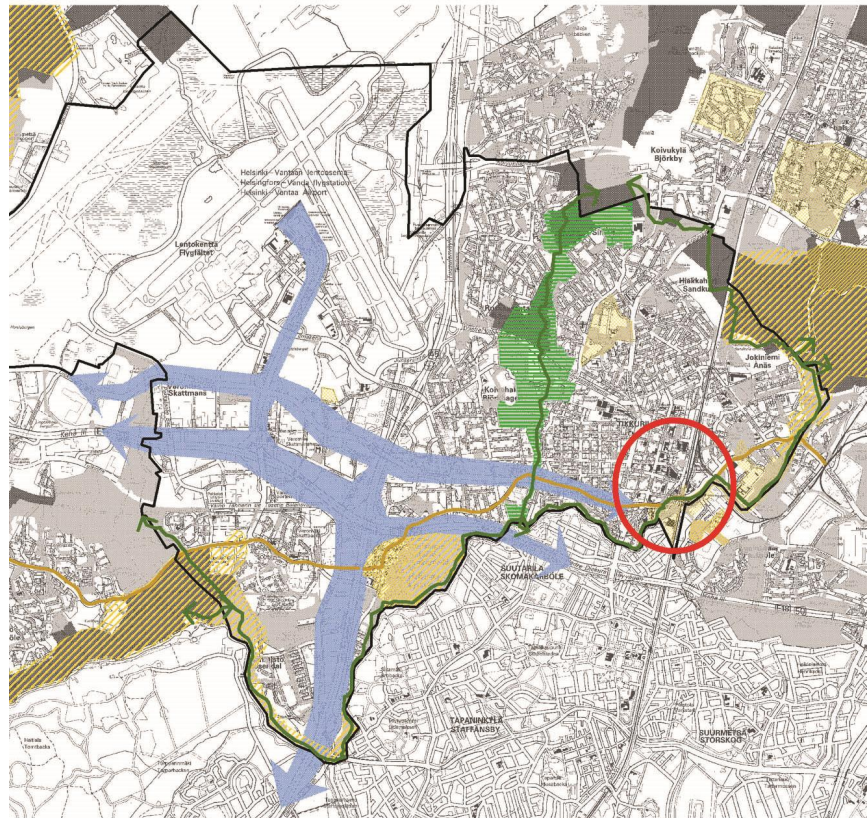
Jokiniemen kaupunginosa sijaitsee Tikkurilan itäpuolella, pääradan varrella. Etelässä ja idässä alue sivuaa Keravanjokea, pohjoisessa Rekolanojaa. Hiekkaharjun matala harjuselänne ulottuu Jokiniemen puolelle päättyen Winterinmäeksi kutsuttuun moreenimäkeen. Muuten Jokiniemi on alavaa, maisemallisesti arvokasta Keravanjokilaaksoa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettava alue on kokonaisuudessaan rakentamatonta peltoaluetta. Alue on pohjavesialuetta. Keravanjoki rajaa suunnittelualueen itäpuolta.

MERKINNÄT

- Kaupunkikeskusta, jonka julkisia ulkotiloja kehitetään laadukkaiksi
- ▨ Tikkurilan keskuspuisto
- ↔ Tärkeimmät kehitettävät ulkoilureittiyhteydet
- ▨ Kehitettävä tiemaisema.
- Säilytettävät kulttuurimaisemakokonaisuudet
- ▨ Kyläkuvallisesti arvokas alue
- ▨ Maisemallisesti arvokas alue
- ▨ Kaupunkikuvallisesti arvokas alue
- Suuri rantatie eli Kuninkaantie
- ▨ Asemakaavoitettu viheralue (ajantasa-asemakaava 2005)
- ▨ Yleiskaavoitettu (1992) viheralue

Maisemallinen kehityskuva, Laura Muukka2006.

Maaperä ja topografia

Alue on melko tasainen. Maaston korot vaihtelevat +22,0 ja +17,0 metrin välillä. Maasto on korkeimmillaan Ohratien läheisyydessä ja laskee itään Keravanjoen suuntaan mentäessä.

Alue on pintamaalajikartan mukaan savialuetta. Alueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella savikerroksen paksuus vaihtelee välillä 1-7 metriä. Savikerros on ohuimmillaan alueen länsi- ja keskiosassa ja muuttuu paksummaksi mentäessä kohti Keravanjokea. Siipikairalla mitattu saven redusoimaton leikkauslujuus on ollut heikoimmillaan noin 6-9 kPa. Maanäytteistä tutkittu saven vesipitoisuus vaihtelee välillä 30-110 %. Saven alapuolella maakerrokset vaihtuvat siltin ja hiekan kautta kalliopintaa peittävään moreeniin. Alueella tehdyt kairaukset ovat ulottuneet noin 3-17 metrin syvyydelle maanpinnasta.

Kaavoitettava alue sijaitsee pohjavesialueella. Pohjavedenpintaa ei ole alueella havainnoitu. Lähi-alueilla pohjaveden painetaso on ollut lähellä maanpinnan tasoa.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Liikennöitävät alueet ja kunnallistekniset rakenteet suositellaan pohjanvahvistettavaksi. Pohjavedenpinnan taso ja suojaetäisyydet pohjavedenpinnan tasosta on otettava huomioon rakentamisessa. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Savikerroksen ja maatäyttyjen kokonaisvakavuus Keravanjoen suuntaan tulee olla riittävä. Täytöt on tarvittaessa tehtävä kevennettyinä tai maapohjaa lujitettava. Alustavien laskelmien mukaan maapohjan kokonaisstabiiliteetti Keravanjoen suuntaan ei ole ($F > 1,8$) riittävä lisärakentamiselle alle 65 metrin etäisyydellä joen rannasta. Vesiuomien stabiiliteetin huomioimista varten on laadittu erillinen ohje "Vesiuomien stabiiliteettilaskentaohje, Vantaan kaupunki/ Geotekniikka, 2013".

Ajoneuvoliikenteen aiheuttaman tärinän vaikutuksia suositellaan tutkittavaksi erityisesti tulevan Valkoisenlähteen tien lähelle sijoittuvien rakennusten osalta.

Helimäki Akustikot Oy teki tärinä- ja runkomeluselvityksen suunnittelualueella kaavatyön aikana. Selvityksessä on arvioitu tieliikenteen aiheuttamat tärinä- sekä runkomelutasot suunnitteluissa rakennuksissa. Arviointi on suoritettu laskennallisesti. Selvityksen mukaan arvioidut tärinä- ja runkomelutasot täyttävät nykyään asuinrakentamiselle asetetut vaatimukset. Laskennassa on oletettu, että Ohratien ja Valkoisenlähteen tien päälysteet ovat hyväkuntoiset. Tieliikenteen aiheuttama värähtely ei aseta erityisvaatimuksia kohteen rakenteille. (Helimäki Akustikot 28.11.2016)

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Jokiniemessä asui vuoden 2016 alussa 5 639 henkeä. Väkiluku on noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana noin 1000:lla. Vuonna 2015 Jokiniemen asukasmäärä nousi voimakkaasti, kun uusia asuntoja valmistui keskusrikospoliisin läheisyyteen. Keskusrikospoliisin naapuriin, Metlan alueelle vahvistui vuoden 2016 loppupuolella kaavamuutos, joka mahdollistaa toteutuessaan noin 200 uuden asunnon rakentamisen alueelle. Radan varren kehittyessä, kaupunginosan väkiluku nousee myös tulevina vuosina. Jokiniemen suurin ikäryhmä ovat nuoret aikuiset ja työssäkäyvät (16–64-vuotiaat). Kaava-alueella ei ole tällä hetkellä asuntoja.

Sosiaalinen ympäristö

Jokiniemen kaupunginosan työttömyysaste oli vuonna 2013 noin 11 % - hieman pienempi kuin naapurikaupunginosa Tikkurilassa. Kaupunginosan vuokra-asuntojen osuus kaikista asunnoista oli vuonna 2014 noin 22 %. Tikkurilassa vuokra-asuntojen osuus oli vuonna 2014 noin 30 %. Lapsiperheiden osuus kaikista perheistä oli vuonna 2015 Jokiniemen kaupunginosassa noin 43 %, kymmenen prosenttiyksikköä enemmän kuin Tikkurilan kaupunginosassa.

Palvelut ja työpaikat

Jokiniemen kaupunginosassa oli vuonna 2013 arviolta 2500 työpaikkaa. Työpaikkamäärässä mitattuna suurimmat toimialat kaupunginosassa ovat julkinen hallinto sekä ammatillinen tieteellinen ja tekninen toiminta. Myös koulutuksen toimiala on merkittävä työnantaja Jokiniemessä.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijoittuu Jokiniemen rakennetun ympäristön reunamille. Lähimmät kaupalliset palvelut sijoittuvat pääradan varrelle, juna-asemien lähistöille. Tikkurilan asemalle suunnittelualueelta on noin 1,5 kilometrin matka ja Hiekkaharjun asemalle reilu kilometri.

Suunnittelualueen kaupunkikuva on ajallisesti rikas. Maaseudun perinteikäs kulttuurimaisema, luonnon muotoja myötäilevä vanha tiestö, 1950-luvun omakotitaloalue, 1960-luvun Satomäen kerrostaloalue ja 1970–80-lukujen tehokas rationalismi ovat kaikki osa lähialueen kaupunkikuvaa. Kohokohdaksi suunnittelualueen lähimaisemassa nousee edelleen Gammelkullan vanha asuinkukula, joka on löydettävissä jo vuoden 1872 Senaatin kartoista.

1970–80-lukujen rakentaminen muutti Jokiniemen kaupunkikuvaa merkittävästi, kun vanhoja rakennuspaikkoja ympäröivät avoimet peltoalueet täydennysrakennettiin tehokkaasti kerrostaloin. Täydennysrakentamisen yhteydessä syntynyt kaupunginosan uusi suoraviivainen ja laajamittakaavainen tiestö muutti kaupunginosan kaupunkikuvaa. Suunnittelualueen pohjoispuolitse suunniteltu Valkoisenlähteen tien jatke tulee rakentuessaan edelleen rikkomaan yhtenäistä peltomaisemaa ja heikentämään vanhemman tiestön asemaa alueen kaupunkikuvassa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualue on osa Hanabölen kylämaisemaa, joka on maakunnallisesti arvokkaaksi arvioitua kulttuuriympäristöä. Hanabölen kylämaisema avoimine peltoineen on syntynyt Keravanjoen varteen. Jo 1500-luvulla tunnetussa kylässä on säilynyt paljon rakennuskantaa 1700-luvulta. Yhdessä vanhan tiestön, joen ja ympäröivän peltomaiseman kanssa se muodostaa yhä melko yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman. (Missä maat on mainiommat - Uudenmaan liitto 2012) Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä myöhempi rakentaminen ja ympäristön muuttuminen on tuhonnut vanhan tiestön (nyk. Ohratien) luonnetta. Valkoisenlähteentien pohjoispuolella vanha tiestö (nyk. Ohratie), Keravanjoki ja ympäröivät pellot muodostavat edelleen yhtenäisen ja hyvin säilyneen kulttuurimaiseman.

Jokiniemen alueella on yhteensä noin 50 Vantaan kaupunginmuseon inventoimaa rakennusperintökohdetta. Kaava-alueella kulkee Ohratien ja Vanhan Rekolantien välinen tielinjaus, joka on Vantaan kaupungin rakennuskulttuurikohde luokitustunnuksella R2 - merkittävä rakennusperintökohde. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu potentiaalinen rakennusperintökohde: 1970-luvulla rakennettu HOAS:n pienkerrostaloalue (luokitustunnus K) ja merkittävä rakennusperintökohde: Gammelkullan navetta (luokitustunnus R2). Navetan valmistumisaika ei ole tiedossa. HOAS:n pienkerrostaloalueen arvottaminen on kesken. (Vantaan kaupunginmuseo)

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella sijaitsee osa muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamasta kivikautisesta asuinpaikasta Satomäki (muinaisjäännösrekisterin tunnus 92010052). Tämän johdosta suunnittelualueella toteutettiin arkeologinen tarkkuusinventointi. Koetutkimuksen tekivät Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy lokakuussa 2016. Tutkimuksessa ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Koetutkimuksissa saatiin kuitenkin merkkejä liittyen alueen nuorempaan ihmistoimintaan. Irtolöytöinä löydettiin 1800–1900-luvuille ajoittuvia historiallisen ajan asuinpaikalöytöjä. Löydöt käsittivät pääasiassa tilienkappaleita, fajanssia, posliinia, metalliesineiden katkelmia, palamatonta luuta ja lasia. Vanhan Gammelkullan tonttikumpareen koillispuolella oleva kivikautinen asuinpaikka jäi tutkimatta. Tutkimatta jäänyt asuinpaikka rajattiin pois kaavamuutosalueesta. Tutkimaton kivikautinen asuinpaikka sijoittuu voimassa olevassa asemakaavassa puistoalueelle.

Virkistys

Keravanjoen rantojen virkistysalueet ovat suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä. Satomäenrannan ja Karhunrannan lähivirkistysalueiden yleissuunnittelu on parhaillaan käynnissä. Suunnitteilla on kehittää virkistysalueita siten, että alueen kulttuurihistoriallisia, maisemallisia ja luontoarvoja säilytetään ja samalla luodaan uutta toiminnallisesti ja esteettisesti monipuolista ja korkeatasoista ympäristöä. Suunnittelun tavoitteena on kattavan ja yhtenäisen, valaistun ja talvikunnossa pidettävän ulkoilureitistön luominen. Alueelle tutkitaan mm. ulkoliikuntapaikan ja laiturin rakentamista. Karhunrannassa sijaitseva 2000-luvun alussa rakennettu matonpesupaikka tulee säilymään.

Liikenne

Asemakaava-alue sijaitsee Ohratien ja Valkoisenlähteentien risteyksen kaakkoispuolella. Valkoisenlähteentie on länteen, Tikkurilaan jatkuva alueellinen kokoojakatu. Ohratie jatkuu pohjoiseen kokoojakatuna muuttuen pian maantiekseksi, josta on yhteys Rekolaan sekä Koivukylänväylälle ja edelleen Lahdenväylälle. Risteyksestä etelään Ohratie jatkuu päättävänä tonttikatuna, jolla pysäköinti on osin rajoittamatonta. Valkoisenlähteentien liikennemäärä vuonna 2015 oli 7694 ajoneuvoa/arkivuorokausi ja Ohratien vastaava luku 4668.

Lähimmät linja-autojen pysäkit sijaitsevat 300m päässä Valkoisenlähteentiellä, joilta yhteydet Helsingin Rautatienraiteille ja Vantaan Päiväkumpuun, Tikkurilaan, Korsoon sekä Mikkolaan.

Parhaat kevyen liikenteen yhteydet vievät länteen Tikkurilaan päin Valkoisenlähteentietä sekä kevyen liikenteen katuja, Oljenkorta pitkin läheiselle hiekkakentälle ja leikkipuistoon. Ohratiella ei ole erillistä kevyen liikenteen väylää. Katu on autoliikenteeltä katkaistu, mutta sitä pitkin on kävely ja pyöräily mahdollista etelään Tikkurilantielle, joka jatkuu edelleen Hakkilaan ja Kuninkaalan Porttipuiston kaupallisten palveluiden suuntaan.

Vesihuolto

Keravanjoesta on tehty tulvamallinnus. Keravanjoen tulvaraja sijoittuu likimain 18 metrin korkeudelle (toistumisaika 250 vuoden välein).

Kaava-alueen länsireunalla Ohratiella on vuonna 1976 rakennettu vesihuoltoverkosto ja itäreunalla vuonna 1966 rakennettu jäteveden runkoviemäri.

Vedenjakelu

Ohratiella on rakennettuna DN300 vesijohto.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemärointi

Ohratiella on rakennettuna DN250 jätevesiviemäri, joka johtaa jätevedet kaava-alueen itäreunalla kulkevaan Keravanjoen varren DN1200 runkoviemäriin. Runkoviemäriin vedet johdetaan Suutari-
lan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikkinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi

Kaava-alueelle satavat vedet imeytyvät maahan tai johtuvat pelto-ojia pitkin Keravanjokeen. Ohratien varrella vedet johtuvat katuojassa Karhunrannanojaan ja siitä edelleen Keravanjokeen. Ohratiella on myös rakennettu DN800 hulevesiviemäri, josta vedet johtuvat Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Oljenkorren ja Ohratien katualueella.

Sähköverkko

Pienjännitemaakaapeleita ja muuta sähköverkkoa on Ohratien, Oljenkorren ja Valkoisenlähteen-
tien katualueella.

Muut maanalaiset johtoverkot

Kaava-alueen läpi kulkee maakaasuputki.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikenne- ja lentomelu

Suunnittelualue sijoittuu yleiskaavan mukaiselle lentomeluvyöhykkeelle "muut alueet". Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyys lentomelua vastaan on tällöin oltava $\Delta L \geq 28$ dB.

Vuonna 2011 tehdyn meluselvityksen mukaan suunnittelualueelle kohdistuu päivällä pääosin 45–55 dB:n tieliikennemelu. Pieneen osaan suunnittelualueen luoteiskulmaa kohdistuu 55–60 dB:n tieliikennemelu. (Vantaan karttapalvelu) Valkoisenlähteentietä on suunniteltu jatkettavaksi itään suunnittelualueen pohjoispuolitse yli Keravanjoen. Tien jatkeen rakennettua, tieliikenteen aiheut-

tamat melutasot nousevat, mikä tulee huomioida asuinrakennusten suunnittelussa ja sijoittelussa. Vantaan karttapalvelun tiemeluennoista 2030 -kartassa Valkoisenlähteentien jatkeen varrella suunnittelualueelle kohdistuu yli 65 dB:n tieliikennemelu. Vantaan rakennusjärjestyksen (2011) mukaan tällöin tarvitaan erillinen liikennemeluserveys.

Ilmanlaatu/Pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi herkkien toimintojen ja asuinrakennusten tulee sijoittua riittävän etäälle väylistä. Valkoisenlähteentien jatkeen rakennettua, suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuu lähelle vilkasliikenteistä katu. Valkoisenlähteentien tarveselvityksen mukaan osuudella Ohratie - Vanha Porvoontie liikennekuormitus tulee olemaan keskimäärin 11 000 - 11 700 ajoneuvoa arki-vuorokaudessa. Suositusetaisyys kadun ja uusien asuinrakennusten välillä on tällöin 20–40 metriä.

Pilaantuneet maat

Alueella ei ole Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen tiedossa olevia pilaantuneita maita tai riskikohteita. Alue on myös melko kaukana Grönbergin liijylaskeuma-alueesta, mutta kaavamuutos-alueen pintamaiden liijypitoisuudet on syytä tarkistaa. Todennäköisesti pitoisuudet ovat alhaisia, sillä etäisyyttä liijysulattoon on melko paljon ja alue on vanhaa peltoa, jolloin maata on muokattu vuosittain ja siten mahdolliset liijypitoisuudet ovat sekoittuneet pintamaasta alempiin maamaisiin (ympäristötarkastaja Pyry Lundén, Ympäristökeskus).

Seveso-laitokset

Suunnittelualue ei sijoitu turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) valvomien laitosten konsultointiväyhykkeelle. Laitosten ja niiden konsultointiväyhykkeiden tarkastelussa on käytetty Tukesin 25.4.2016 laatimaa listausta kyseisistä laitoksista.

Tärinä- ja runkomelu

Tieliikenteen aiheuttamia tärinä- ja runkomelutasoja suunnitelluissa rakennuksissa on arvioitu kaavatyön aikana (katso kohta Rakennettavuus maaperän suhteen). Arvioinnin mukaan tieliikenteen aiheuttama värähtely ei aseta erityisvaatimuksia kohteen rakenteille.

Aasianrunkojäärän esiintymä

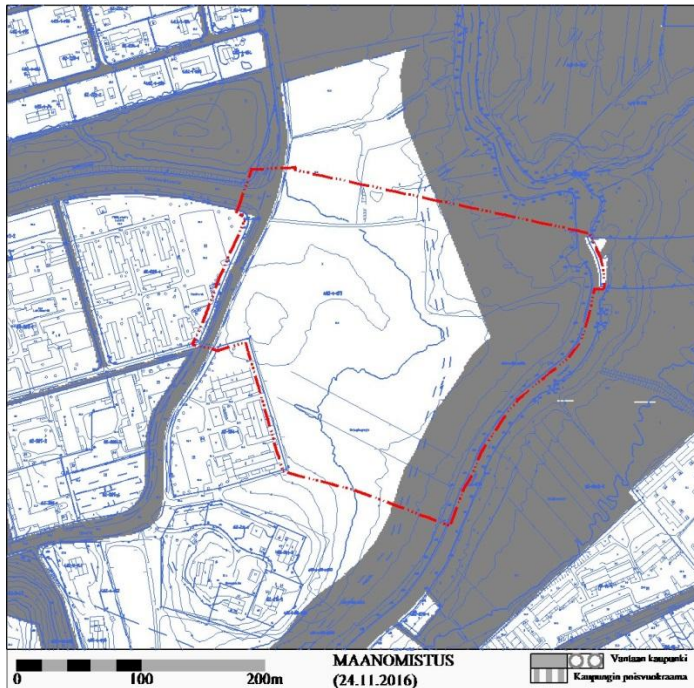
Vantaan Kuninkaanmäen ja Itä-Hakkilan alueella on Elintarvikevirasto Eviran tarkastuksissa ja tutkimuksissa todettu aasianrunkojääräesiintymä 26.10.2015. Aasianrunkojäärä on vaaralliseksi luokiteltu kasvintuhooja, jota voi esiintyä monilla lehtipuu ja -pensaslajeilla ja se aiheuttaa merkittävää uhkaa metsille ja viheralueille. Euroopan komissio on määrännyt jäsenvaltioita tekemään toimenpiteitä aasianrunkojäärän leviämisen estämiseksi. Evira teki 1.3.2016 päätöksen rajatun alueen perustamisesta aasianrunkojäärän leviämisen estämiseksi ja hävittämiseksi. Päätös on voimassa 31.12.2020 asti.

Suunnittelualue sijoittuu löydetyn aasianrunkojääräesiintymän puskurivyöhykkeelle. Puskurivyöhyke on osa Eviran perustamaa rajattua aluetta ja sitä koskee seuraavat kiellot ja rajoitukset: puskurivyöhykkeeltä voi siirtää tiettyjä kasvi- ja puulajeja tai puita pakkausmateriaaleja puskurivyöhykkeen ulkopuolelle vain komission päätöksen (EU) 2015/893 mukaisin ehdoin. Ehtojen tähtyminen todennetaan Eviran tekemin tarkastuksin.

Tiettyillä kasvi- ja puulajeilla tarkoitetaan seuraavien sukujen lehtipuita ja pensaita, ja niistä peräisin olevaa puutavaraa: Acer (vaahtera), Aesculus (hevoskastanja), Ainus (lepät), Betula (koivut), Carpinus (valkopyökki), Cercidiphyllum (kasturat), Corylus (pähkinäpensaat), Fagus (pyökki), Fraxinus (saarnet), Koel-reuteria (rakkopuu), Platanus (plataanit), Populus (haavat), Salix (pajut), Tilia (lehmukset) ja Ulmus (jalavat).

Lisätietoa Eviran päätöksestä ja rajattua aluetta koskevista määräyksistä löytyy Eviran internet-sivuilta.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on yksityisessä ja kaupungin maanomistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

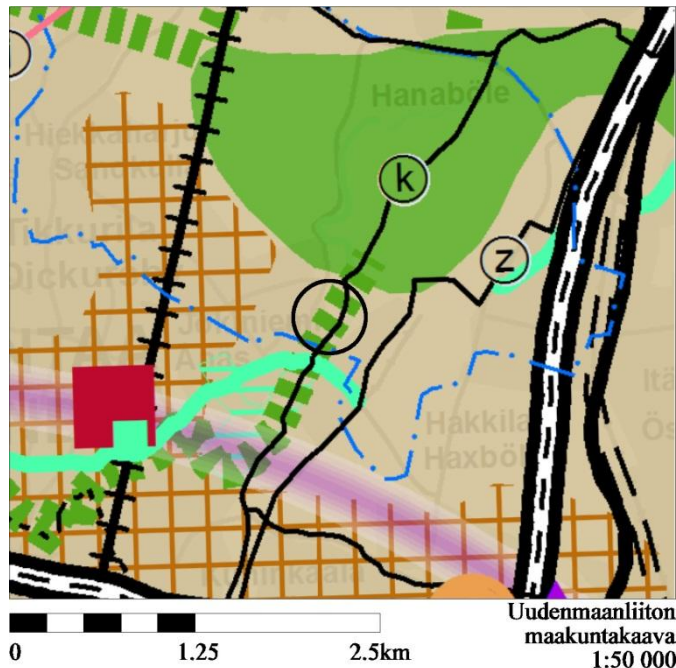
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdassa 4.

Maakuntakaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa maakuntakaavassa alue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Alueen lähistöllä kulkee maakaasun runkoputki, merkintä (k). Merkintään liittyy MRL 33§:n 1. momentin nojalla rakentamisrajoitus. Alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon maakaasuputkiston suojaetäisyyksistä annetut määräykset.

Alueelle on merkitty viheryhteistarve. Maakuntakaavaa täydentää 2. vaihe-maakuntakaava. Ympäristöministeriö on vahvistanut 2. vaihe-maakuntakaavan 30.10.2014. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

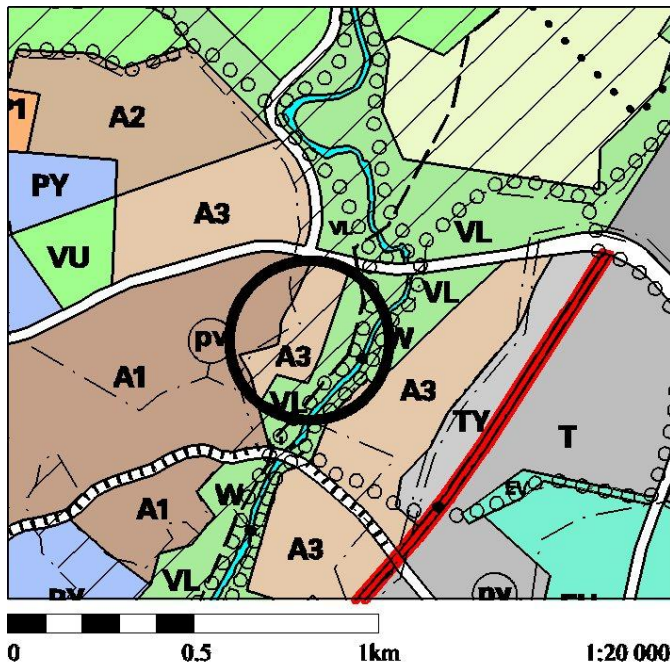
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntopolitiikalle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntopolitiikalle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

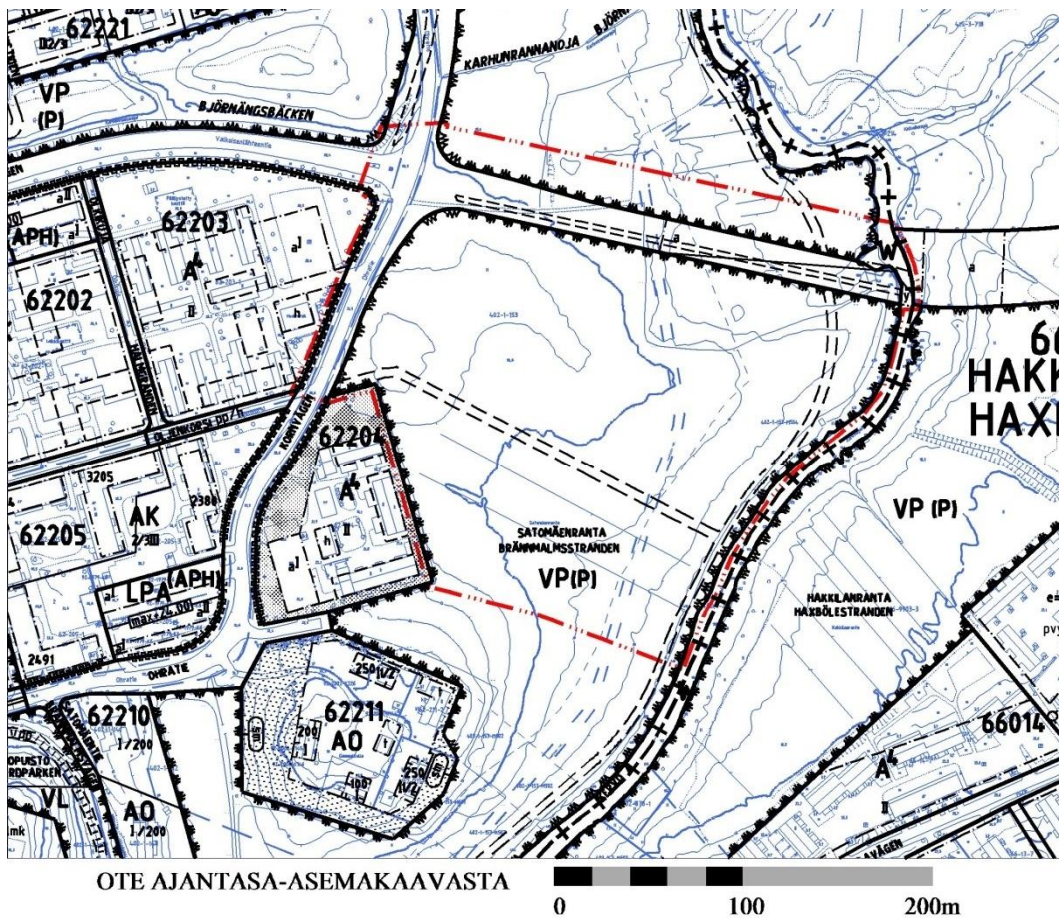
Yleiskaava

Vantaan kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa alue on pientaloaluetta (A3) ja lähivirkistysaluetta (VL). Alueelle saa ensisijaisesti rakentaa pientaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja.

Kaavamuutosalueen itäpuolen lähivirkistysalueelle (VL), Keravanjoen varteen on yleiskaavaan merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. Kaavamuutosalue sijaitsee pohjavesialueella. Alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi: "Arvokas maaseudun kulttuurimaisema, jonka maisemakuva on suojeltava." Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

ÖTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

Alueella on voimassa asemakaavat nro 000103 (Satomäki) ja nro 620200 (Jyvätie). Asemakaava nro 000103 (Satomäki) on vahvistunut kaupunginvaltuuston päätöksellä 20.11.1978. Asemakaava nro 620200 (Jyvätie) on vahvistunut sisäasiainministeriön päätöksellä 12.5.1978. Kaavamuutos-alue on osoitettu voimassa olevissa asemakaavoissa puistoalueeksi (P). Alueen pohjoisreunalla on tilavaraus Valkoisenlähteen tien jatkeelle. Keravanjoen läheisyyteen ja Oljenkorrelta Keravanjoen rantaan on osoitettu ohjeellinen kävely- ja pyöräilyreitti.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 31.10.2014. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002262 ja kaavoitus tuli vireille 30.3.2015.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupungin museo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

MRL 63§:n mukainen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 30.3.2015. Alueen asukkaiden mielipiteitä kuultiin MRL 62§:n mukaisesti. Määräaikaan 27.4.2015 mennessä jätettiin 7 kirjallista mielipidettä. Kirjalliset mielipiteet antoivat Gasum Oy, Museovirasto, lähialueen asukas, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut, Vantaan kaupungin liikennesuunnittelu ja Vantaan kaupungin museo. Kaavamuutoksesta järjestettiin kaavoittaja tavattavissa suunnittelualueella tapaaminen 21.4.2015. Tapaamisessa oli kolme asukasta paikalla.

Gasum Oy

Kaava-alueen läpi kulkee Gasumin maakaasuputki (DN400). Maakaasuputken suojaetäisyysvaatimus rakennuksiin on 16 metriä (kerrostalot ja vastaavat) tai 8 metriä (pientalot). Maakaasuputken päälle ei voi rakentaa mitään ja maakaasuputkilinjalla pitää olla näköyhteys. Katujen risteämät pitää tehdä mahdollisimman kohtisuoraksi (jyrkempi kuin 45 astetta).

Museovirasto

Suunnittelualueella sijaitsee osa muinaismuistolain(295/1963) rauhoittamasta kivikautisesta asuinpaikaista Satomäki (mj.rek. nro 92010052). Kaavamuutosalueella tulee toteuttaa arkeologinen tarkkuusinventointi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. HSL pitää alueen täydennysrakentamista järkevänä, jotta olemassa oleville palveluille saadaan lisää käyttäjiä. HSL toteaa, että kaava-alueeseen sisältyvä Valkoisenlähteentien jatkeen varaus tulee säilyttää. Valkoisenlähteentielle tulee myös tehdä pysäkkivaraus Ohratien ja Valkoisenlähteentien risteyksen jälkeiselle osuudelle. HSL toivoo mahdollisuutta kannanoton esittämiseen kaavamuutoksen ehdotusvaiheessa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut

Suunnittelualueelle sijoittuu vuonna 1966 rakennettu luoteesta kaakkoon laskeva runkoviemäri (jv 1200 B). Kaavaan on määritettävä viemäriä varten n. 12 metrin leveä johtokuja. Uudet vesihuolto-
linjat tulee pyrkiä sijoittamaan yleisille alueille ja mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee laatia vesihuollon esisuunnitelma kustannusarvioineen. Suunnitelma tulee tarkastuttaa HSY:lla.

Vantaan kaupungin liikennesuunnittelun mukaan kaavamuutosta laadittaessa on tehtävä meluselvitys. Meluntorjunta on hoidettava tontilla. Asemakaavan muutosta laadittaessa on otettava huomioon myös liikenteen aiheuttamat päästöt (pakokaasut, katupöly).

Vantaan kaupunginmuseo

Kaavamuutosalueella ja sen välittömässä läheisyydessä on rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita ja muinaisjäänöksiä. Alueella on lisäksi maisemallisia arvoja; se on arvioitu Vantaan yleiskaavassa (2009) maisemallisesti arvokkaaksi. Alue kuuluu mukaan Hanaböle kylämaisema-
rajaukseen Uudenmaan 4.vaiheen maakuntakaavan selvityksessä (Missä maat on mainiommat -
Uudenmaan kulttuuriympäristöt, uudenmaanliiton julkaisuja 2012). Kaava-alueella kulkee Ohratien ja Vanhan Rekolantien välinen tielinjaus, joka on Vantaan kaupungin rakennuskulttuurikohde luokitustunnuksella R2. Vanhan tien linjaus ja luonne tulee ottaa huomioon aluetta suunniteltaessa ja sen suojeluperusteita ja mahdollista suojelumerkintää tulee punnita kaavatyön yhteydessä. Muita rakennusperintökohteita ei kaava-alueelle osu, mutta sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee niin moderneja kuin vanhoja rakennusperintökohteita.

Lähialueen asukasmielipiteet

Lähialueen asukkaat olivat huolissaan suunnitelman ahtaudesta, uudisrakennusten paljoudesta, asuntotyyppien yksitoikkoisuudesta, Valkoisenlähteentien jatkeen melusuojauksesta sekä Keravanjoen rannan virkistyskäytöstä ja reiteistä. Keravanjoen tulviminen ja maaperän perustettavuus pyydettiin ottamaan huomioon.

Asukkaat toivovat rakennuksiin lisää variaatiota, parempia yhteyksiä jokirantaan ja joen yli, uima-
paikkaa jokirantaan ja meluntorjuntaa, joka olisi mahdollisimman luonnollinen: esimerkiksi maaston muodoilla ja kasvillisuudella hoidettu.

Nähtäville asettaminen ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 1.2.–2.3.2017 eikä siitä jätetty yhtään muistutusta. Lausunnot pyydettiin Vantaan kaupunginmuseolta, Gasum Oy:ltä, Uudenmaan liitolta, Uudenmaan ELY-keskukselta ja HSY:ltä.

HSY toteaa lausunnossaan, että jätevesiviemäri 1200 B on selostuksessa väärässä kohdassa. Samoin vesihuollon esisuunnitelmassa on puutteita. Selostusta on päivitetty lausunnon mukaisesti.

Vantaan kaupunginmuseon lausunnossa vaadittiin muinaisjäännösalueen merkitsemistä kaavakartalle. Kaava-alue sivuaa muinaisjäännösaluetta, mutta jää kuitenkin kokonaan sen ulkopuolelle.

Uudenmaan ELY-keskus halusi, että liittyminen kulttuuriympäristöön kuvataan tarkemmin, melumääräyksiä muutetaan, pilaantuneita maita koskevaa aluerajausta laajennetaan, maalämpö kielletään ja maanalaisten johtojen status merkitään kaavaan. Uudenmaan liitto ilmoitti, että se ei lausu kaavasta.

Lausunnot on otettu huomioon lausuntovastineissa ja tarkistusesityksissä. Lausuntojen perusteella on tarkennettu selostusta, muutettu kaavan melumääräyksiä ja lisätty maalämmön kieltävä määräys. Muutokset eivät ole oleellisia, eikä uusi nähtävilläolo ole tarpeen.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.
- Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VALINTA

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinnan perusteet

Kaavaratkaisuun sisältyvän täydennysrakentamisen idea

Kaavaratkaisu mahdollistaa yhtiömuotoisen pientalorakentamisen alueelle. Alueella on yhteensä viisi tonttia, joista kolme sijoittuu alueen keskiosan ajoväylien yläpuolelle ja kaksi eteläpuolelle. Valkoisenlähteentien jatkeen eteläpuolelle on jätetty tilaa pienhiukkaspäästöjen huomioimiseksi. Tämä tila muodostaa luonnollisen sijoituspaikan osalle alueen tarvitsemista pysäköintipaikoista. Alueen eteläosan pysäköinti on sijoitettu ajoväylien varrelle kadunvarsipysäköinnin tapaan. Alueelle ajetaan Ohratien puolelta. Keskiosaan sijoittuvien ajoväylien viereen on varattu tila yleiselle jalankululle. Tämä yhteys yhdistää Oljenkorren kevyenliikenteen väylän Satomäenrantaan tulevaisuudessa rakentuville ulkoilureiteille.

Asuinrakennusten korttelialueen kokoa ja muotoa määriteltäessä on huomioitu muun muassa maakaasuputken sijainti, vanhan asuinpaikan, Gammelkullan säilyminen suurmaiseman kohokoh-

tana, yleiskaavan A3-alueen raja, Keravanjoen tulvaraja ja maaperän rakennettavuus. Rakennukset on sijoitettu siten, että ne muodostavat kaksi suurkorttelia alueelle. Suurkortteleiden keskelle on varattu tilaa tonttien yhteisille leikki- ja oleskelualueille. Rakennukset suuntautuvat pääosin kaakon ja etelän suuntaan. Luoteiskulmaan sijoittuvat rakennukset suuntautuvat itään suojatakseen rakennusten itäpuolelle jäävää leikki- ja oleskelu-aluetta tieliikenteen melulta. Alueen itäreunan rakennukset on sijoitettu siten, että ne muodostavat selkeän reunan asuinalueen ja virkistysalueen välille ja että asunnoista avautuu näkymiä Keravanjoen ja avoimena säilytettävän virkistysalueen suuntaan. Rakennukset voivat olla enintään kaksikerroksisia. Kaksikerroksisuudella on tavoiteltu tehokasta ja pistemäistä rakeisuutta, joka jättää tilaa alueen yhteispihoille ja vehreydelle.

Kaavamuutosalue luoteesta katsottuna, arkkitehti Jorma Toivonen

Mielipiteiden huomioiminen kaavaratkaisussa

Maakaasuputken sijainti on huomioitu asuinrakennusten sijoittelussa. Maakaasuputken sijainti on merkitty kaavakartalle putkirasitemerkinnällä, jonka kokonaisleveys on 16 metriä. Suunnittelualueen koilliskulmaan sijoittuva viemäri on merkitty kaavakartalle putkirasitemerkinnällä, jonka kokonaisleveys on 12 metriä. Meluselvitys on tehty ja tieliikenteen aiheuttamat päästöt ja melun torjunta on huomioitu rakennusten ja melusteiden sijoittelussa ja julkisivujen ääneneristävyyssvaatimuksissa. Valkoisenlähteen tien jatkeelta on varattu tila linja-autopysäkille, levantämällä katu-aluetta asuinrakennusten korttelialueen suuntaan. Valkoisenlähteentien jatketta on levennetty myös pohjoisen suuntaan siten, että katualueen leveys vastaa kadun yleissuunnitelmaa.

Osa alueen pysäköinnistä on sijoitettu keskitetysti ja osa kadunvarsipysäköinnin tapaisesti ajoväylien varrelle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyyn havainnekuvaan verrattuna alueen rakentamista on väljennetty ja asuntotyyppejä on lisätty. Alueen läpi Oljenkorrelta Sato-mäenrantaan on varattu tila yleiselle jalankululle.

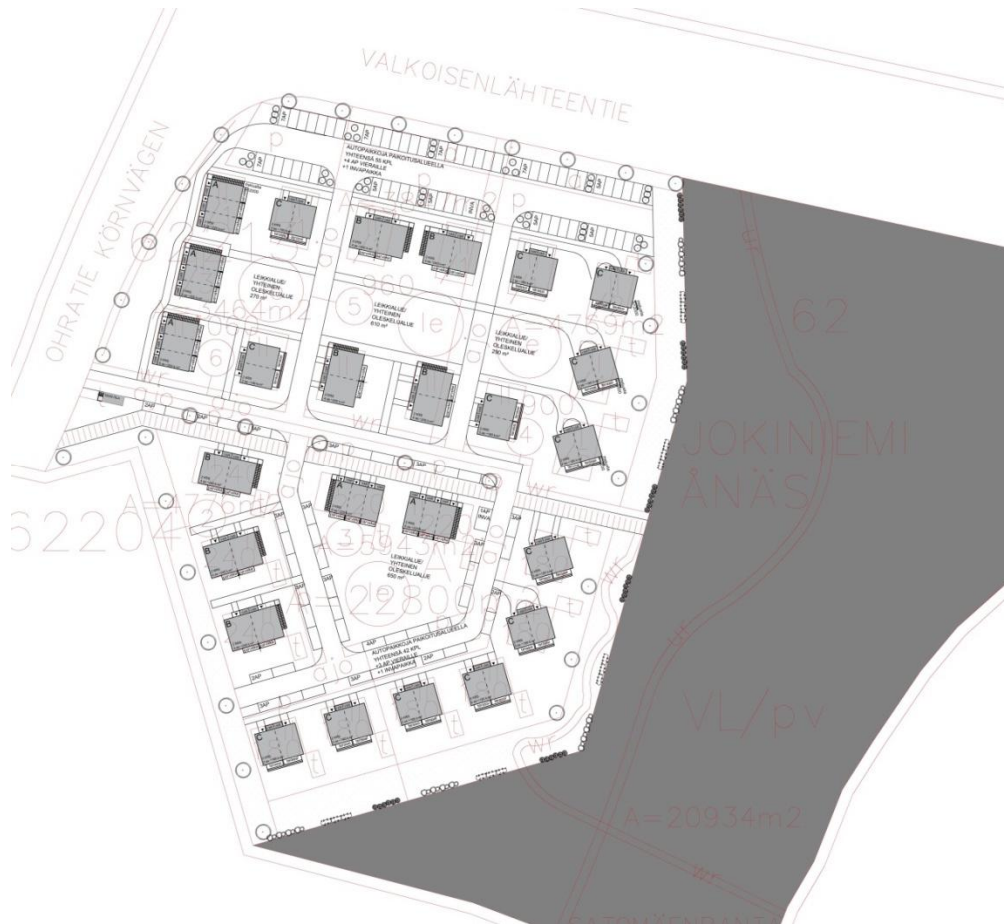
Suunnittelualueen länsipuolelle sijoittuvan Ohratien historiallisten arvojen katsottiin vähentyneen myöhemmän rakentamisen yhteydessä siinä määrin, ettei suojelumerkintää kaavamuutosalueen Ohratie-osuudelle ollut mielekästä merkitä.

Kaavamuutosalueella tehtiin arkeologinen tarkkuusinventointi. Vantaan kaupunginmuseo on hyväksynyt inventointiraportin ja antanut lausunnon, että raportissa esitetyt löydökset ovat niin nuoria, ettei niitä ole tarpeen huomioida kaavamuutoksessa.

Kaavaratkaisun valinnan perusteet

Kaavaratkaisu täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tukeutuu olemassa oleviin palveluihin. Uudisrakennusten sijoittelussa on huomioitu olemassa olevan kaupunki- ja maisemaku-

van ominaispiirteet. Kevyenliikenteen yhteyden rakentuminen Oljenkorrelta Satomäenrantaan ja Keravanjoen varrelle on turvattu. Alueen sosiaalinen ympäristö on huomioitu edellyttämällä, että alueelle rakentuu sekä vuokra- että omistusasumista ja monipuolinen asuntojakauma. Alueen ympäristöhäiriöt on huomioitu kaavaratkaisussa. Valkoisenlähteen tien tuleva jatke tulee rakentuaan katkaisemaan maaseudun arvokkaan kulttuurimaiseman ja on osaltaan perusteena kaavamuutosalueen täydennysrakentamiselle.

asemapiirros, arkkitehti Jorma Toivonen

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen vuokratiljelykäytössä oleva puistoalue osittain asuinkäyttöön. Keravanjoen läheisyydessä nykyinen puistoalue säilyy virkistyskäytössä, mutta muuttuu kaavamerkinnältään lähivirkistysalueeksi, VL. Asuinalueen merkinnäksi tulee asuinrakennusten korttelialue, A.

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalueen kokonaispinta-ala on 5,68 ha ja kokonaisrakennusoikeus 5160 k-m². Alueelle tulee arviolta 100-150 asukasta.

Asuinrakennusten korttelialue (A)

2,58 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 5160 k-m² ja tehokkuusluku e= 0,23.

Autopaikkojen vähimmäismäärä:

- § erillispientalot ja paritalot 1,5 autopaikka / asunto
- § luhtitalot 1 autopaikka / asunto + 10 % vieraspysäköintiin

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset ja uusiutuvan energian käyttö on mahdollistettu.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

Asuinrakennusten korttelialue (A)

Asuintalojen korttelialue mahdollistaa erilaiset toteutustavat, joko kytkettyinä erillistaloina, rivitaloina tai kaksikerroksisina pienkerrostaloina eli käytännössä luhtitaloina. Rakennukset tulee tehdä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen ja niiden tulee olla massoittelultaan selkeitä, kappalemaisia. Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Julkisivuväriytyksen tulee vaihdella siten, että alueelle muodostuu omakotimainen kaupunkikuva. Asuinalueen reuna on rajattava virkistysalueesta istutuksin. Alueen kasvillisuuden tulee sopia alueen historialliseen luonteeseen ja se tulee toteuttaa siten, että pihoilta aukeaa näkymiä avoimeen maisemaan. Tonteille ajo tapahtuu Ohratieltä korttelin sisäisinä ajoyhteyksinä.

4.3.2 Muut alueet

Lähivirkistysalue (VL)

Keravanjoen varsi on merkitty kaavaan lähivirkistysalueeksi. Alueen yleissuunnittelu on parhaillaan käynnissä. Alueelle on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti, joka noudattaa yleissuunnitelman luonnosta. Lähivirkistysalueen läpi kulkevat kaasuputken ja viemärin putkirasitteet. Lähivirkistysalue on osittain kaupungin maanomistuksessa. Kaavamuutoksen myötä alue siirtyy kokonaisuudessaan kaupungin maanomistukseen. Ohratieltä ja Oljenkorrelta on asuinrakennusten korttelialueen läpi yhteys lähivirkistysalueelle. Alue on pohjavesialuetta. Nykyisen avo-ojan paikalle on osoitettu ohjeellinen hulevesireitti.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa.

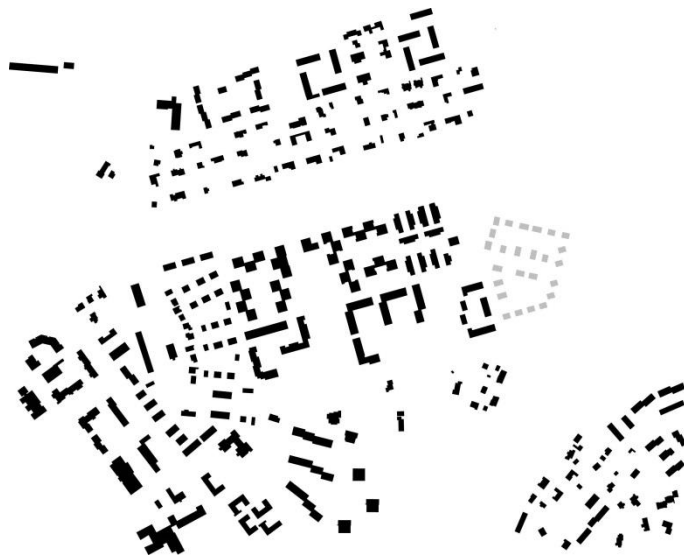
Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Jokiniemen kaupunginosaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asukkaita tulee arviolta noin 100-150. Asuntorakentamisen tuotantomuotoihin tulee asemakaavamuutokseen liittyvissä sopimuksissa rajoitteita. Osa asuinrakentamisen kokonaismäärästä tulee olla omistusasumista ja osa ARA-tuotantoa.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Kaavamuutos parantaa alueen kävely-yhteyksiä ja turvaa Keravanjoen varren ulkoilureitistön rakentumista. Toisaalta kaavamuutoksen myötä peltomaiseman osuus kaupunkikuvassa pienenee.

Suunnitellun Valkoisenlähteentien jatkeen rakennuttua alueen kaupunkikuva muuttuu joka tapauksessa huomattavasti. Valkoisenlähteentien jatkeen eteläpuolinen osa ei enää luontevasti liity pohjoisempiin Hanabölen peltoihin. Irralliseksi jäävä peltoalue on luonteva täydennysrakentaa osaksi olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

Asuminen

Kaava-alueelle on tulossa 13 paritaloa ja 12 luhtitaloa, joista viiteen on tulossa yksiöitä (6 kpl/talo) ja seitsemään kolmioita (4 kpl/talo). Paritalojen asunnoissa on 4 huonetta ja keittiö. Yhteensä 84 asuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutos ei lisää alueen työpaikkoja tai palveluja. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Jokiniemen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta hieman, mutta Jokiniemen nykyisten palveluiden kapasiteetti riittää kattamaan uusien asukkaiden tarpeet. Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Hanke toteuttaa kaupungin tavoitteita yhdyskuntarakenteen tiivistämisestä. Kaavaratkaisu on edullinen, koska uutta katu- tai muuta kunnallistekniikkaa ei juurikaan tarvitse rakentaa.

Maanomistaja osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella, jonka arvo on noin 1,3 miljoonaa euroa. Maanomistaja myös luovuttaa kaupungille yleisiä katu- ja viheralueita.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin paritaloasukkaat ovat hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Asuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Osa nykyisestä, vuokratiljelykäytössä olevasta puistoalueesta muutetaan asuinrakennusten korttelialueeksi. Osa säilytetään yleisenä virkistysalueena. Lähialueen nykyisten asukkaiden pääsy uuden asuinalueen läpi Keravanjoen varren virkistysalueille on turvattu. Asuinalueen suunnittelussa on huomioitu, että alueella jää runsaasti tilaa vehreydelle ja istutuksille. Väestön määrän kasvun myötä alueen rakennettujen viheralueiden määrä, laatu ja toiminnallisuus paranevat. Maakunta-kaavaan merkityn viheryhteystarpeen rakentuminen joenrantaan on turvattu. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Virkistysalueen koon pienentyessä, alueen hyödyntämismahdollisuudet vuokratiljelykäyttöön pienenevät. Alue on kuitenkin tarkoitettu säilyttää luonteeltaan avoimena.

Liikenne

Valkoisenlähteentien suunniteltu jatke itään muuttaisi kadun luokituksen pääkaduksi ja toisi nopean yhteyden Hakkilaan ja Lahdentielle. Mikäli katu rakennettaisiin ensimmäisessä vaiheessa Porvoontielle asti ja Ohratie katkaistaisiin, olisi liikennemäärä ennusteiden mukaan noin 8000 ajoneuvoa vuorokaudessa vuonna 2025. Ennusteiden mukaan eri katuverkon vaihtoehdoissa suurimmatkin liikennemäärät jäisivät alle 8500 ajoneuvoon vuorokaudessa vuoteen 2050 mennessä kun katuverkko on täysin rakennettu.

Asutus tuottaisi liikennettä noin 80 ajoneuvoa vuorokaudessa, jolla ei ole suurta merkitystä katuverkon toimivuuteen. Asutus saattaa vaikuttaa Ohratien kadunvarren pysäköinnin ratkaisuihin.

Helsingin seudun liikenne on halunnut omassa lausunnossaan jättää tilavarauksen linja-autopysäkillä Valkoisenlähteentien mahdollisen jatkeen katualueelle, kaava-alueen pohjoispuolelle. Kadun rakentaminen mahdollistaisi nopean joukko liikenneyhteyden Itä-Vantaalle.

Satomäenrannan asemakaavan puistoalueelle, Keravanjoen läheisyyteen suunniteltu puistoraitti mahdollistaisi suoremman reitin kävellen ja pyöräillen etelään Tikkurilantielle. Pohjoiseen puistoraitti jatkuisi Ohratien suuntaisesti Vainiotielle asti.

Vesihuolto

Kaavamuutos ei aiheuta muutoksia nykyiseen vesihuoltoverkostoon. Ohratiehen rajautumattomille tonteille on järjestettävä mahdollisuus liittyä Ohratien vesihuoltoverkostoon muiden kaava-alueen tonttien kautta.

Kaava-alueen hulevedet johdetaan viivytyksen jälkeen avo-ojia pitkin Keravanjokeen.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu viljelykäytössä olevalle peltoalueelle, eikä sillä ole juuri vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Alueella lisääntyvien hulevesien hallintaan on kiinnitetty huomiota kaavamuutostyön aikana. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

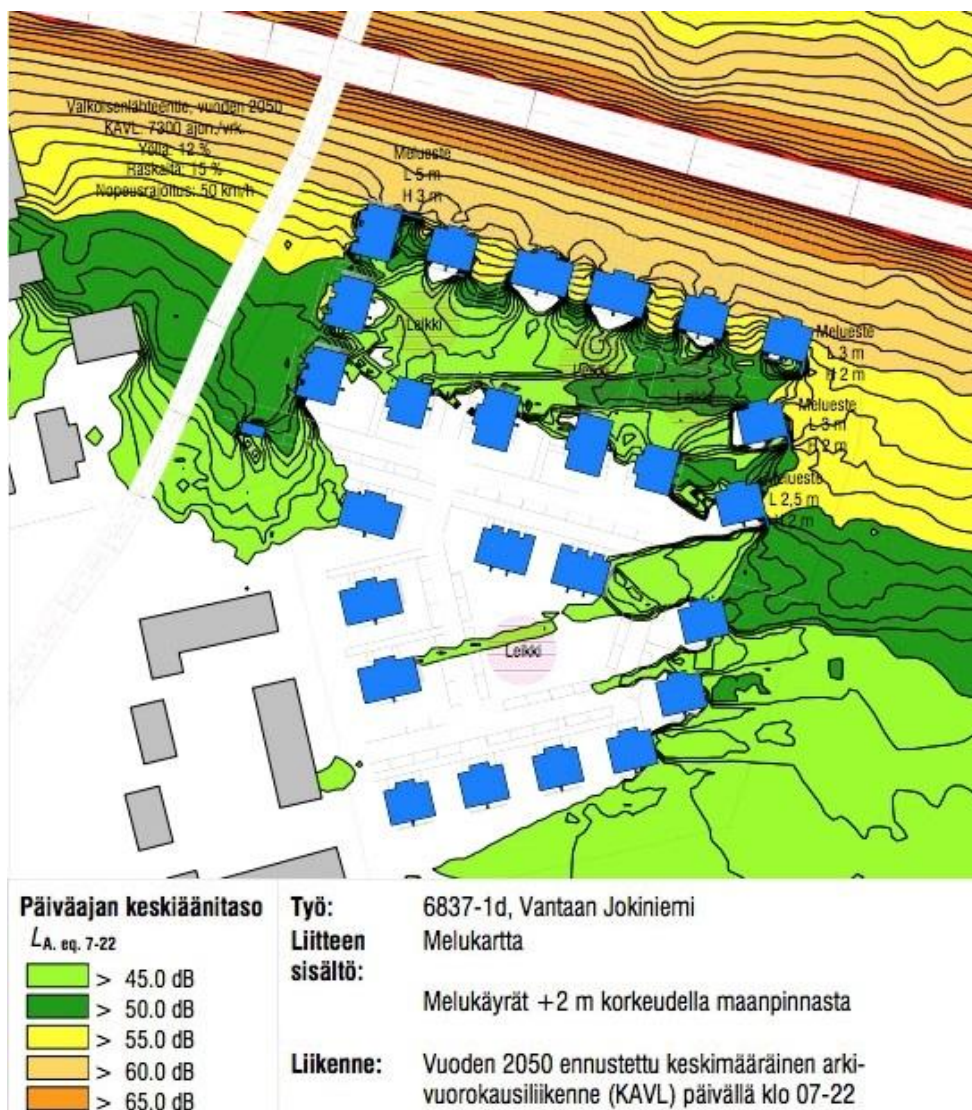
4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava asuinrakennusten korttelialue täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita olemassa olevia joukko liikennepalveluja ja raideliikennettä.

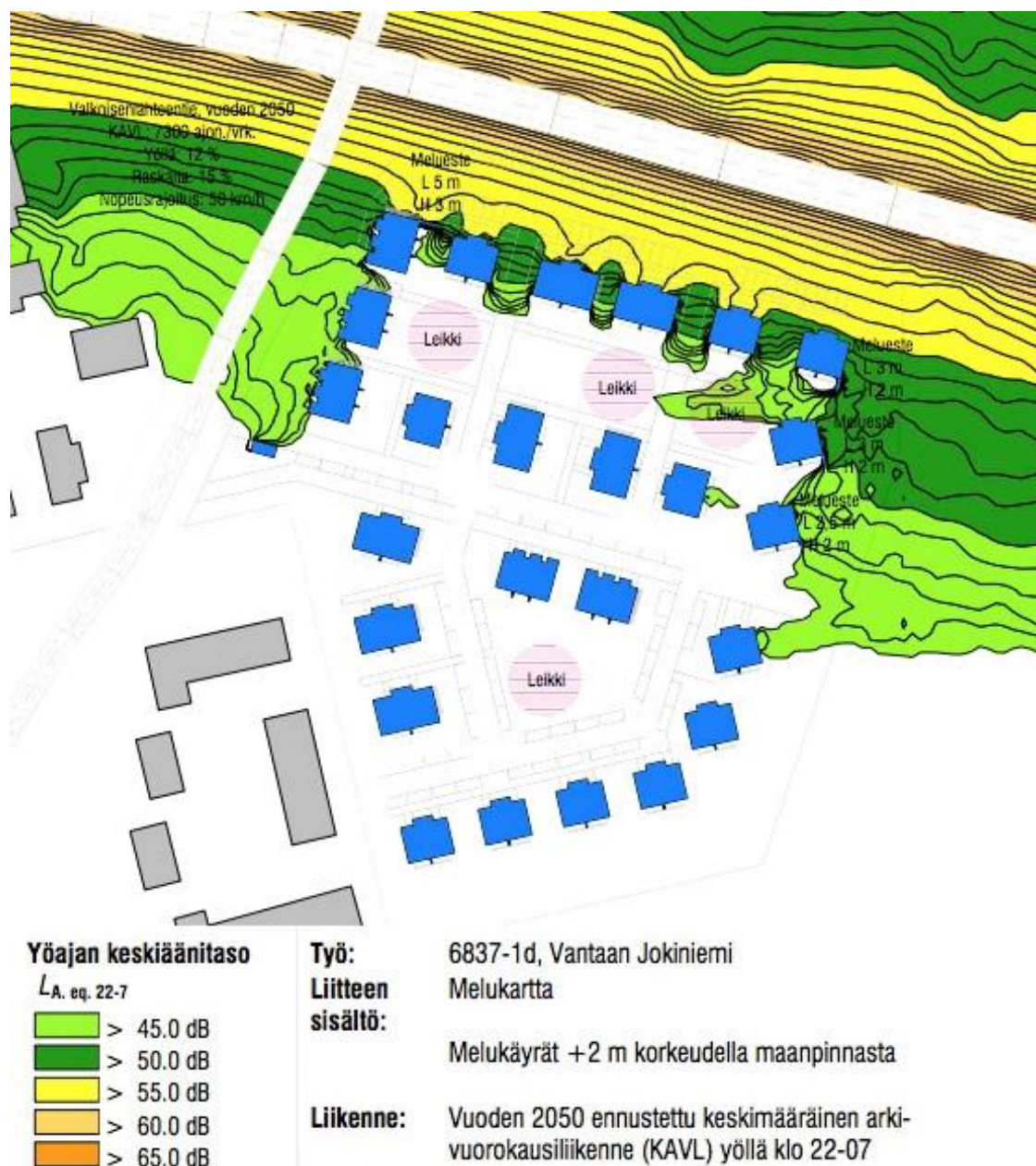
4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Kaavamuutoksessa alueelle sijoitettujen toimintojen vaatimat ilmanlaatuvyöhykkeiden suositukset lähistön liikenneväylistä täyttyvät koko kaavamuutosalueella. Tieliikenteen aiheuttamia tärinä- ja runkomeluhaittoja on arvioitu kaavatyön aikana ja todettu, että arvioidut tärinä- ja runkomelutasot ovat asumiselle asetettujen vaatimusten mukaiset.

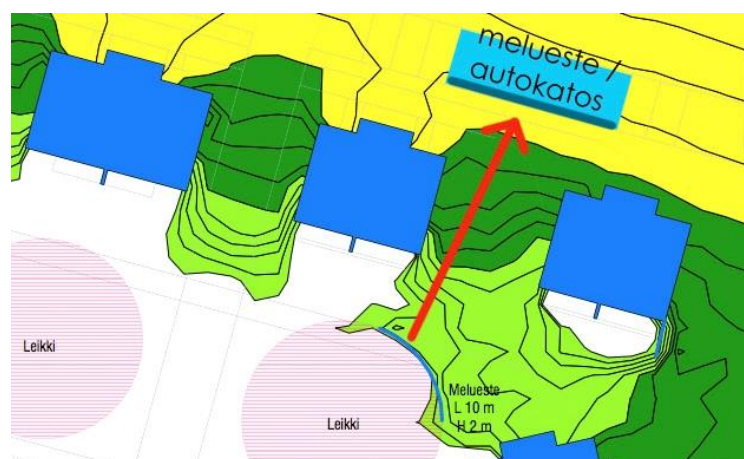
Kaavamuutoksen yhteydessä alueelle laadittiin asemakaavatasoinen meluselvitys. Selvityksen teki Helimäki Akustikot Oy marraskuussa 2016. Meluselvityksessä on tarkasteltu vuoden 2015 liikennemääriä ja vuoden 2050 liikennemääräennustetta. Liikennemäärätiedot selvitykseen saatiin Vantaan kaupungin liikennesuunnittelusta. Selvityksen mukaan suunniteltuihin rakennuksiin kohdistuu enimmillään 62 dB:n tieliikennemelu. Pääosalla kaavamuutosalueesta suunniteltuihin rakennuksiin kohdistuvat tieliikenteen melutasot jäävät alle 55 dB:n. Meluselvityksen mukaan osa suunnittelualueen leikki- ja oleskelualueista tarvitsee melusuojausta yöajan melutasojen vuoksi. Lisäksi parvekkeet tulee lasittaa osalla alueesta. Meluselvityksen tulokset on huomioitu kaavamuutoksessa asettamalla osalle alueen rakennuksista erityisiä vaatimuksia julkisivujen ääneneristävyyksyvästä. Kaavakartalle on merkitty meluseinien rakentamistarve meluselvityksen tulosten mukaisesti. Alueen koillisimman leikki- ja oleskelualueen melunsuojaus esitetään kaavamuutoksessa hoidettavaksi meluselvityksessä esitetystä ratkaisusta poikkeavalla tavalla. Leikki- ja oleskelualueita suojaava meluseinä sijoitettiin pysäköintialueen reunalle.

Ote meluselvityksestä, Helimäki Akustikot

Ote meluselvityksestä, Helimäki Akustikot

*Leikki- ja oleskelualueen
suojaus meluselvityksestä
poikkeavalla tavalla*

*Pohjakuva meluselvitykseen,
kuvan muokkaus Minna
Koskinen*

4.5 NIMISTÖ

Alueen nimistö perustuu alueen historiaan.

Ajoyhteys korttelin läpi saa nimen Gammelkullantanhua (ruots. Gammelkullatunet). Nimi tulee alueen eteläpuolelle sijoittuvan talon nimestä Gammelkulla (1808). Vaihtoehtoinen nimi Gammelkullanpiha todettiin epäsovivaksi, koska Gammelkullan talo ei ole sijainnut kaavamuutosalueen paikalla vaan osoitteessa Ohratie 9.

Samalla muutetaan Ohratien nimistöä. Ohratie katkeaa Ohratie 10:n ja Ohratie 12:n välillä kevyenliikenteen yhteydeksi. Samassa kunnassa ei saa olla kahdella eri kadulla samaa nimeä, joten joko Ohratien alkuosuus tai osuus Ohratie 10:n jälkeen on nimettävä uudelleen. Samasta syytä kadun nimi olisi syytä vaihtaa Valkoisenlähteentien kohdalla. Osoiteryhmä esittää, että nykyinen nimi Ohratie (ruots. Kornvägen), säilyy Ohratien eteläpäässä, josta Ohratien numerointi alkaa. Ohratien ja Valkoisenlähteentien välinen osuus muutetaan Satomäentiekseksi (Brännmalmsvägen) ja nykyisestä Satomäentiestä tulee Satomäenkuja (Brännmalmsgränden). Satomäentie ja -kuja nimet tulevat lähistölle 1960-luvulla rakennetun asuinalueen nimestä. Uudesta Satomäentiestä (nyk. Ohratie) Gammelkullan vanhalle talolle haarautuva kadunpätkä muutetaan Gammelkullankujaksi (Gammelkullagränden). Valkoisenlähteentieltä pohjoiseen Koivukylänväylälle nykyinen Ohratie muutetaan Hanabölen rantatieksi (Hanaböle strandväg). Nimistöryhmä hyväksyi nimistömuutokset 19.12.2016.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Maanomistaja:	Bernt Weck	
	Lars-Olof Weck	
Sisco Oyj:	Lauri Halminen	
	Henry Seppälä	
Arkkitehtitoimisto Jorma Toivonen:	Jorma Toivonen	
Arkkitehtistudio Tuomas Niemi Oy:	Tuomas Niemi	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Asta Tirkkonen	alue-arkkitehti
	Minna Koskinen	arkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Laura Muukka	maisema-arkkitehti
	Kimmo Kangas	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Anne Mäkynen	maisema-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Kaupunginmuseo:	Andreas Koivisto	arkeologi
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Teppo Pasanen	liikenneinsinööri
	Samuli Haveri	liikenneinsinööri

Rakennusvalvonta:
Ympäristökeskus:
Yrityspalvelut:

Eija Välimäki
Emma Lottanen
Päivi Teerikangas
Krister Höglund
Tomi Henriksson

viheraluesuunnittelija
suunnitteluinsinööri
lupa-arkkitehti
ympäristöinsinööri
asumisasiain päällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

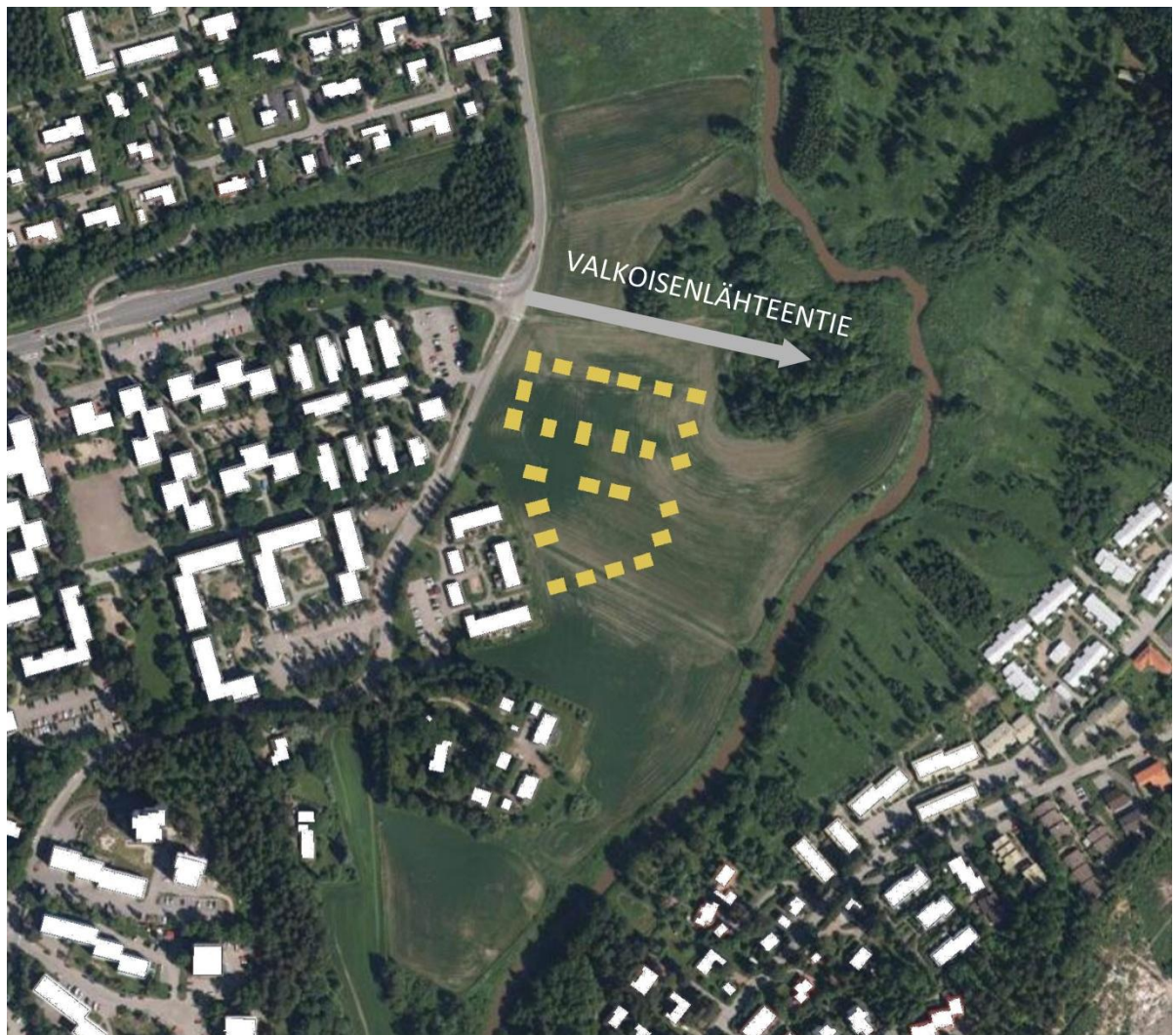
Vantaalla, 19. päivänä huhtikuuta 2017

Seppo Niva
asemakaavasuunnittelija

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Uudisrakentamisen liittyminen Hanabölen kulttuurimaisemaan.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 092 Vantaa **Täyttämispvm** 15.11.2016
Kaavan nimi 002262 Jokiniemi 62 kaupunginosa
Hyväksymispvm **Ehdotuspvm**
Hyväksyjä **Vireilletulosta ilm. pvm** 30.03.2015
Hyväksymispäätös **Kunnan kaavatunnus** 092002262
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 5,6779 **Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] **Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]** 5,6779

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**
Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

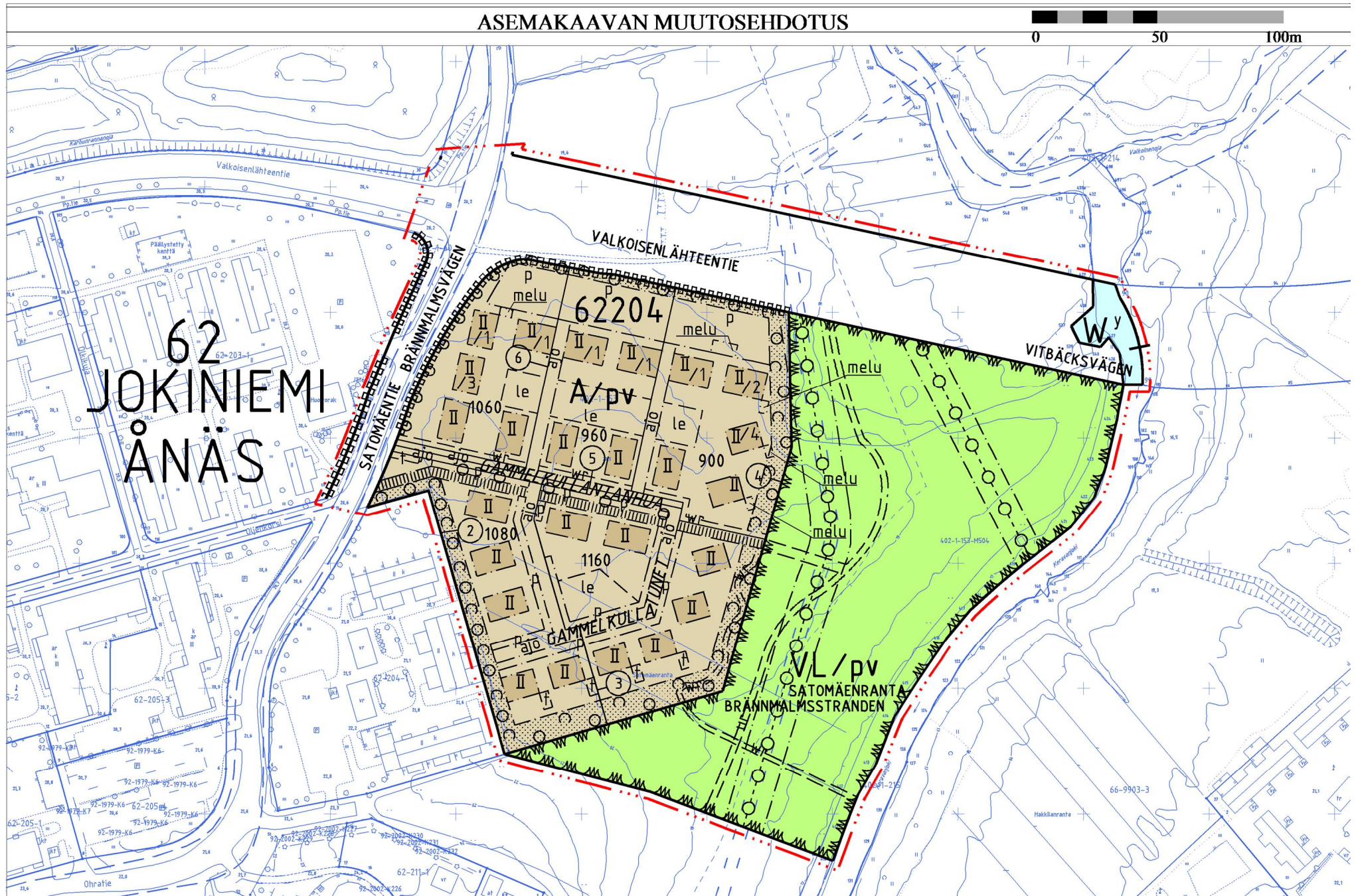
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	5,6779	100,0	5160	0,09	0,0000	5160
A yhteensä	2,2769	40,1	5160	0,23	2,2769	5160
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,0934	36,9	0		-2,7224	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,2522	22,1			0,4390	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,0554	1,0			0,0065	

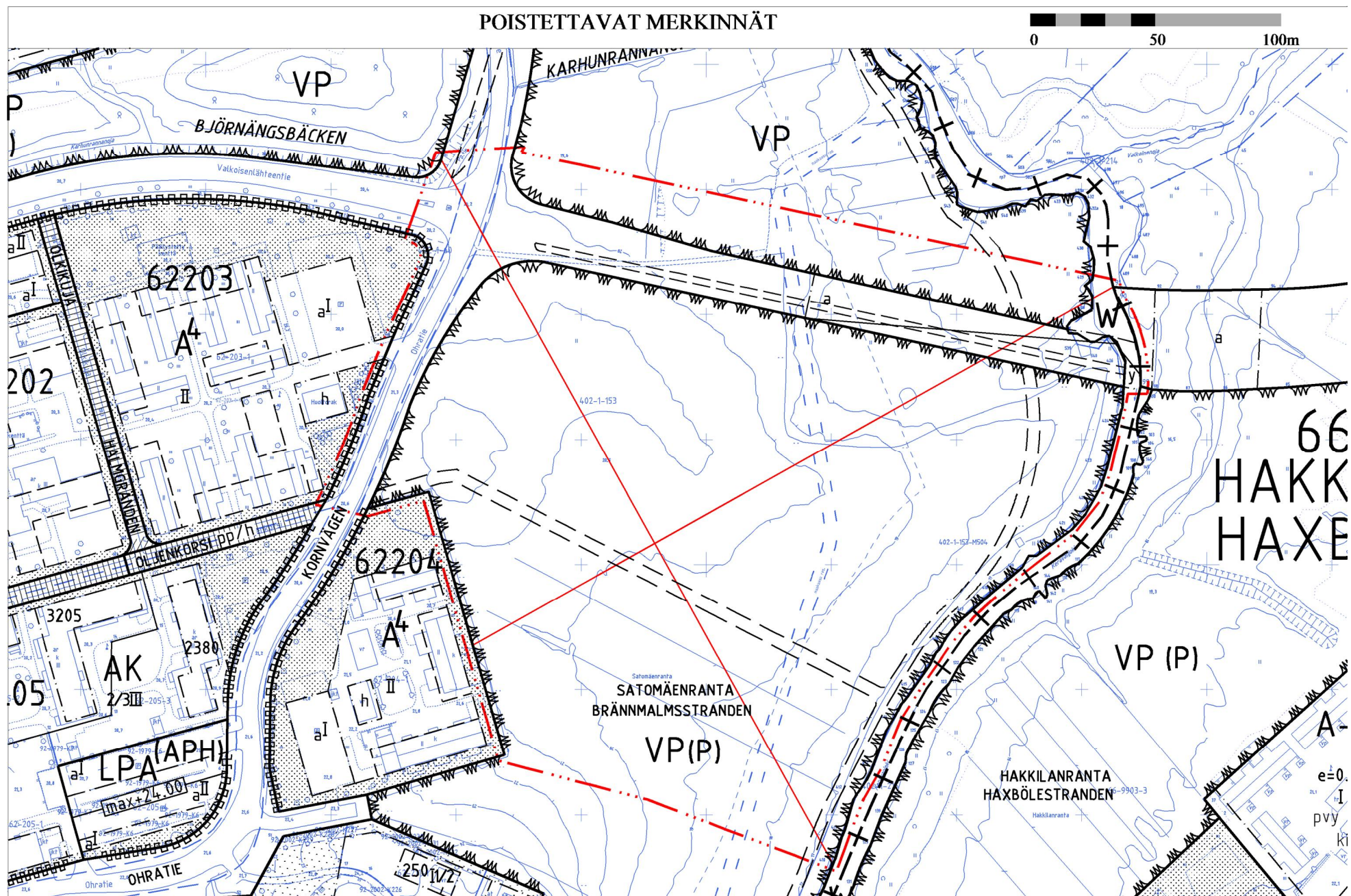
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	5,6779	100,0	5160	0,09	0,0000	5160
A yhteensä	2,2769	40,1	5160	0,23	2,2769	5160
A	2,2769	100,0	5160	0,23	2,2769	5160
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,0934	36,9	0		-2,7224	0
VP	2,0934	100,0	0		-2,7224	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,2522	22,1			0,4390	
Kadut	1,2522	100,0			0,4390	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,0554	1,0			0,0065	
W	0,0554	100,0			0,0065	

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002262

Päiväys
Datum

19.4.2017

Pohjakarttalehtien numerot
Baskartbladens nummer

687503

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 62, Jokiniemi**GAMMELKULLA**

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 62204 sekä katu-,
virkistys- ja vesialueet.(Kumoutuvan asemakaavan katu-,
virkistys- ja vesialueet.)

Tonttijako

Osa korttelia 62204.

Vanda stad
Stadsdel 62, Ånas**GAMMELKULLA**

Ändring av detaljplanen

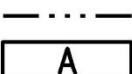
Del av kvarteret 62204 samt gatu-,
rekreations- och vatterområdena.(Gatu-, rekreations- och vatterområdena
den plan som upphävs.)

Tomtindelning

Del av kvarteret 62204.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinrakennusten korttelialue.Talousrakennuksia saa rakentaa asemakaavassa mer-
kityn kerrosalan lisäksi enintään 5% tontin kokonais-
rakennusoikeudesta.Rakennukset tulee rakentaa yhtenäistä rakennustapaa
noudattaen. Rakennusten tulee olla massoitellultaan sel-
keitä, kappalemaisia.Asuinrakennuksiin tulee rakentaa harjakatto. Varastoraken-
nuksiin voidaan rakentaa pulpettikatto. Kaikkien rakennus-
ten kattokulman on oltava vähintään 25 astetta. Samalla
tontilla olevien rakennusten kattokulman on oltava sama.Kattomateriaalina tulee käyttää tummaa konesaumattua
peltiä tai ulkonäöltään vastaavaa rakennetta. Katoille saa
rakentaa aurinkopaneeleja. Varastorakennusten katoille
saa rakentaa viherkattoja.

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta.

Julkisivujen tulee olla pääsääntöisesti yksivärisiä. Julkisi-
vuväreinä tulee käyttää värikylläisiä, luonnonmukaisia ja
aikaa kestäviä värisävyjä. Julkisivuväriyksen tulee vaih-
della siten, että alueelle muodostuu omakotimainen kau-
pungikuva.Talousrakennusten tulee olla puurakenteisia ja niiden tulee
noudattaa asuinrakennusten arkkitehtuuria.Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut
maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamis-
toimenpiteisiin ryhtymistä.**Melu**Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lento-
liikennemelua ΔL vastaan on oltava vähintään 28 dB,
ellei karttamerkinnoin muuta osoiteta.Karttamerkinillä /1 merkityissä rakennuksissa asuin-
huoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden tieliikenne-
melua ΔL vastaan on oltava lännessä (Ohratien puolel-
la) vähintään 30 dB, pohjoisessa (Valkoisenlähteen-
tien puolella) vähintään 35 dB ja idässä vähintään 30 dB.Karttamerkinillä /2 merkityissä rakennuksissa asuin-
huoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden tieliikenne-
melua ΔL vastaan on oltava lännessä (Ohratien puolel-
la) vähintään 30 dB, pohjoisessa (Valkoisenlähteen-
tien puolella) vähintään 35 dB ja idässä vähintään 35 dB.Karttamerkinillä /3 merkityissä rakennuksissa asuin-
huoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden tieliikenne-
melua ΔL vastaan on oltava lännessä (Ohratien puolel-
la) vähintään 30 dB, pohjoisessa (Valkoisenlähteen-
tien puolella) vähintään 30 dB.**DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:**

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.Ekonomibyggnader får byggas utöver den i detaljplanen
angivna våningsytan på högst 5% av tomtens totala byg-
grätt.Ett enhetligt byggsätt ska iaktas vid uppförandet av bygg-
naderna. Byggnaderna ska till sin utformning vara tydliga
och utgöra helheter.Bostadsbyggnaderna ska förses med sadeltak. Förråds-
byggnader kan förses med pulpettak. Takvinkeln hos
alla byggnader ska vara minst 25 grader. Byggnader som
ligger på samma tomt ska ha samma takvinkel.Som takmaterial ska mörk maskinfogad plåt eller en till
utseendet motsvarande konstruktion användas. Solpa-
neler får byggas på taken. Gröntak får anläggas på för-
rådsbyggnadernas tak.

Byggnaderna ska förses med öppen takfot.

Trä ska användas som fasadmaterial.

Fasaderna ska huvudsakligen vara enfärgade. Som fas-
adfärgsättning ska färgmättade, naturenliga färgnyan-
ser som är åldersbeständiga användas. Fasadfärgsätt-
ningen ska variera så att området till stadsbilden blir
egnahmshusliknande.Ekonomibyggnader ska vara konstruerade av trä och de
ska följa bostadsbyggnadernas arkitektur.Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad
mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vid-
tas.**Buller**Ljudisoleringen mot flygtrafikbuller ΔL i bostadsrummens
ytterskikt ska vara minst 28 dB, om inte annat anges ge-
nom kartbeteckningar.I byggnader som märkts med kartbeteckningen /1 ska
ljudisoleringen mot vägtrafikbuller ΔL i bostadsrummens
ytterskikt vara minst 30 dB i väster (på Kornvägens
sida), minst 35 dB i norr (på Vitbäcksvägens sida) och
minst 30 dB i öster.I byggnader som märkts med kartbeteckningen /2 ska
ljudisoleringen mot vägtrafikbuller ΔL i bostadsrummens
ytterskikt vara minst 30 dB i väster (på Kornvägens
sida), minst 35 dB i norr (på Vitbäcksvägens sida) och
minst 35 dB i öster.I byggnader som märkts med kartbeteckningen /3 ska
ljudisoleringen mot vägtrafikbuller ΔL i bostadsrummens
ytterskikt vara minst 30 dB i väster (på Kornvägens
sida) och minst 30 dB i norr (på Vitbäcksvägens sida).

Karttamerkinällä /4 merkityissä rakennuksissa asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden tieliikennemelua ΔL vastaan on oltava idässä vähintään 30 dB.

Parvekkeet tulee lasittaa tonteilla nro 5 ja 6.

Pihat ja kasvillisuus

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida riittävä yksityisyys ja yhteisöllisyys. Jokaisella asunnolla on oltava taroituksenmukainen, asuntoon luontevasti liittyvä ulko-oleskelutila. Ulkotilojen rajaamisessa ja jäsenöinnissä tulee käyttää kasvillisuussaitoja tai kasvillisuussaitojen ja rakenteellisten aitojen yhdistelmiä.

Asuinalueen reuna on rajattava virkistysalueesta istutuksin. Reunan istutukset tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden erilaisia puita, pensaita ja kasvillisuusryhmiä. Alueen kasvillisuuden tulee sopia alueen historialliseen luonteeseen ja se tulee toteuttaa siten, että pihoilta aukeaa näkymiä avoimeen maisemaan.

Asuinalueen korot on tasattava reuna-alueella luontevasti kaltevuutta vaihdellen maisemaan. Pitkiä yhtäjaksoisia jyrkkiä luisia on vältettävä. Luiskien pituuskaltevuus tulee vaihdella välillä 1:6-1:3.

Pihoja ei tule asfaltoida. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristöön. Alueella tulee suosia vettäläpäiseviä pintamateriaaleja.

Jätetilat on toteutettava siten, että jätteiden lajittelu, kierrätyks ja kiinteistökohtainen kompostointi on mahdollista.

Hulevedet

Alueelle tulee laatia erillinen hulevesisuunnitelma.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista pois kaava-alueelta.

Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Vesihuolto

Katualueisiin rajautumattomien tonttien vesihuolto on järjestettävä kaava-alueen sisäisin järjestelyin.

Pysäköinti

Pysäköintipaikat tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Ajoväylillä tulee käyttää vettäläpäisevää pinnoitetta. Pysäköintialueet on erotettava muista piha-alueista istutuksin.

Pysäköintipaikkoja saa sijoittaa tonttijaoista riippumatta.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Luhtitalot 1 ap / asunto + 10 % vieraille
Erillispientalot 1,5 ap / asunto
Paritalot 1, 5 ap / asunto

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
Asunnot 1 pp / 30 k-m²

Lähivirkistysalue.

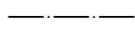
Vesialue.

Kaupunginosan raja.

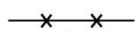
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaoon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

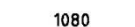
Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

I byggnader som märkts med kartbeteckningen /4 ska ljudisoleringen mot vägtrafikbuller ΔL i bostadsrummens ytterstikt vara minst 30 dB i öster.

Balkonger skall inglasas på tomterna nr 5 och 6.

Gårdsplaner och växtlighet

Bostadsområdets kant ska avgränsas från rekreationsområdet med planteringar. Kantplanteringarna ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slags träd, buskar och växtgrupper som beaktar årstidernas växling. Områdets växtlighet ska anpassa sig till områdets historiska karaktär och den ska förverkligas så att det från gårdsplanerna öppnas vyer mot ett öppet landskap.

Bostadsområdets kant ska avgränsas från rekreationsområdet med planteringar. Kantplanteringarna ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slags träd, buskar och växtgrupper som beaktar årstidernas växling. Områdets växtlighet ska anpassa sig till områdets historiska karaktär och den ska förverkligas så att det från gårdsplanerna öppnas vyer mot ett öppet landskap.

Bostadsområdets förhöjningar ska jämnas ut i kantområdet genom en naturlig anpassning av lutningen till landskapet. Långa, sammanhängande och branta slänter ska undvikas. Slänternas längd lutning ska variera mellan 1:6 och 1:3.

Gårdsplanerna får inte asfalteras. Stenläggningar ska användas efter övervägande och de ska passa in i miljön. Ytmaterial som släpper igenom vatten bör föredras i området.

Soputrymmena ska förverkligas så att avfallssortering, återvinning och fastighetsvis kompostering är möjlig.

Dagvatten

För området ska utarbetas en separat dagvattenplan.

Fördrojning av dagvattnen ska ordnas i området innan de leds ut från planområdet.

Fördrojningen av dagvattnet kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

Vattenförsörjning

Vattenförsörjning och avloppshantering för tomter som inte gränsar till gatuområden ska ordnas genom interna arrangemang inom planområdet.

Parkering

Parkeringsplatser ska anläggas belagda med stenmjöl eller grus. På körlederna ska man använda beläggning som släpper igenom vatten. Parkeringsområdena ska avskiljas från de övriga gårdsområdena med planteringar.

Parkeringsplatser får placeras oberoende av tomtindelningen.

Minimiantalet bilplatser:
Lofthangshus 1 bp / bostad + 10 % för besökare
Fristående småhus 1,5 bp / bostad
Parhus 1,5 bp / bostad

Minimiantalet cykelplatser:
Bostäder 1 cp/30 m²-vy

Område för närrekreation.

Vattenområde.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjan visar området som beteckningen gäller. ^{3/3}
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Ohjeellinen hulevesireitti.	Riktgivande dagvattenled.
	Ohjeellinen talousrakennuksen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta för ekonomibyggnad.
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattava alueen osa.	Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område som skall planteras med träd och buskar.
	Säilytettävä / istutettava puurivi.	Trädrad som skall bevaras / planteras.
	Katu.	Gata.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Yliitys.	Övergång.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för allmän gångtrafik.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Meluesteelle varattu alueen osa.	Del av område reserverat för bullerskärm.
	Meluesteet tulee toteuttaa siten, että pihojen melutaso jää alle päiväohjearvon 55 dB ja yöohjearvon 45 dB.	Bullerhindren ska förverkligas så att bullernivån på gårdsplanerna dagtid ligger under riktvärdet 55 dB och nattetid under riktvärdet 45 dB.
/1	Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.	Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.
/pv	Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue. Alue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella.	Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde. Området ligger i ett viktigt grundvattenområde.
	Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.	Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller kvantitet.
	Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta haitallisesti pohjaveden pinnan tasoa. Rakennuslupahakemukseen on tarvittaessa liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden tarkkailuohjelma.	Bygandet ska utföras så att det inte leder till skadliga förändringar i grundvattennivån. Till bygglovsansökan ska vid behov bifogas en plan över grundvattenhanteringen och ett till planen anknyttande program för hur grundvattnet kontrolleras.
	Maalämpöä ei sallita lämmitysjärjestelmänä.	Jordvärme tillåts inte som uppvärmningssystem.
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda _ . _ 20 _

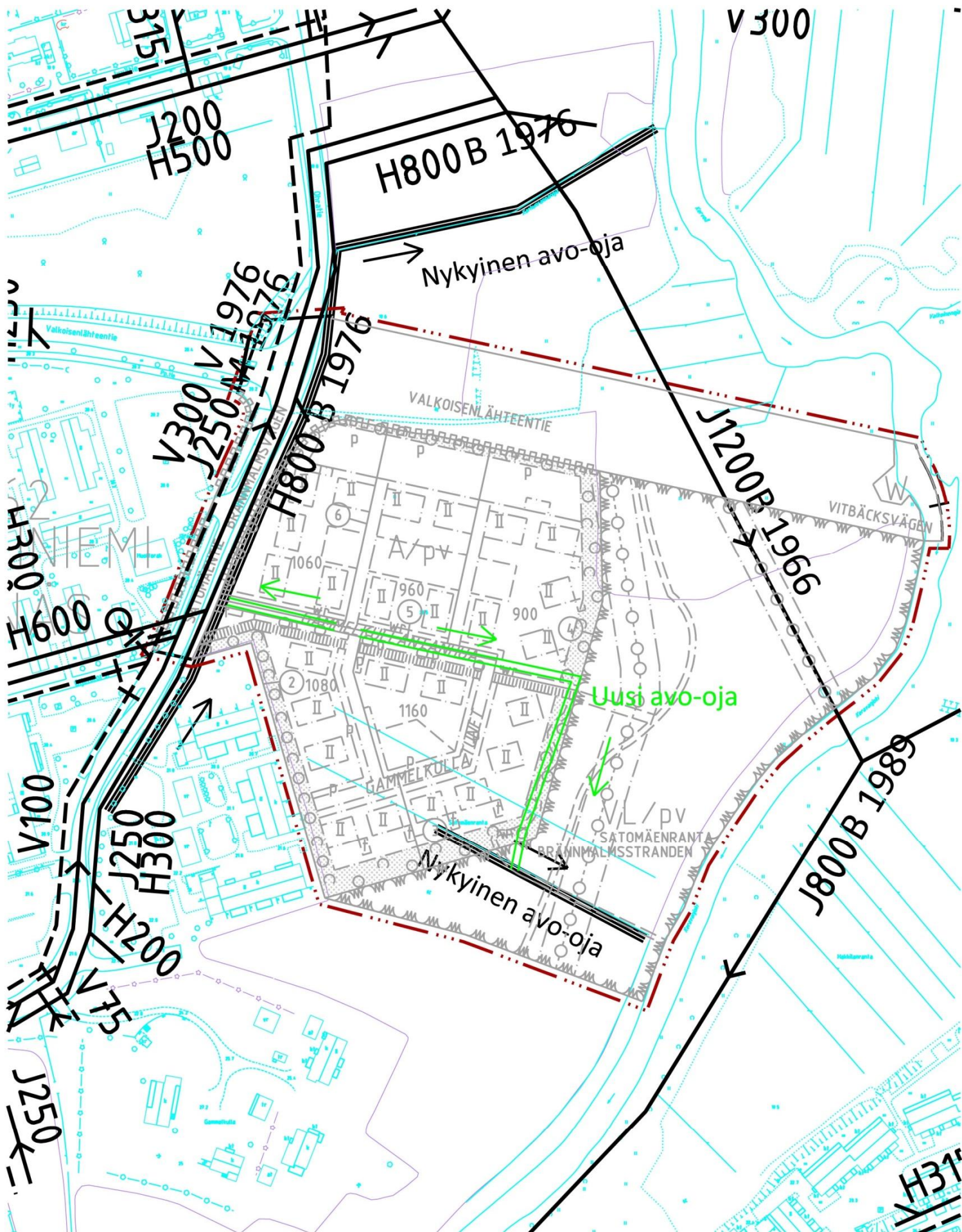
Mätningssavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinaatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa _ / _ 20 _

Godkänd av stadsfullmäktige _ / _ 20 _

Vantaan kaupunki
copyright

Harri Keinanen
tulosteen laatija

10.3.2017
päiväys

Vesihuollon esisuunnitelma

0 40 200 m

LIITE: Kaupunginhallitus 24.04.2017 / 28 s

ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä

N2000
korkeusjärjestelmä

1:2000
mittakaava

Kaupunkisuunnittelu / NIS/ATI

19.4.2017

Kaupunginhallitus 23.1.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta **nro 002262 62. Jokiniemi, / Gammelkulla**.
Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 HSY	Puutteita selostuksessa ja vesihuollon esisuunnitelmassa.	Selostusta ja vesihuollon suunnitelmaa täydennetty.
NRO 2 Gasum Oy	—	
NRO 3 Uudenmaan ELY-keskus	Liittyminen kulttuuriympäristöön kuvattava tarkemmin, melumääräyksiin muutoksia, pilaantuneita maita koskevaa aluerajausta laajennettava, maalämpö kiellettävä ja maanalaisten johtojen status merkittävä kaavaan.	Selostusta on tarkennettu, kaavan melumääräyksiä osin muutettu ja maalämmön kieltävä määräys lisätty.
NRO 4 Uudenmaan liitto	Ei lausu kaavasta.	
NRO 5 Vantaan kaupunginmuseo	Muinaisjäännösalue tulee rajata kaavakarttaan ja merkitä SM-tunnuksella.	Ei tarkistuksia.

NRO 1, HSY**Lausunto:**

Kaavamuutosalue sijoittuu Valkoisenlähteentien ja Ohratien risteyksen kaakkoispuolelle. Alueen lähiympäristö koostuu eriluonteisista, useamman vuosikymmenen aikana rakentuneista asuinalueista ja avoimesta peltomaisemasta.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa rakentamaton puistoalue (VP/P) osittain asuinrakennusten korttelialueeksi (A) ja osittain lähivirkistysalueeksi (VL). Valkoisenlähteentien katualueen tilavaraus päivitetään vastaamaan kadun yleissuunnitelmaa. Alueen läpi Oljenkorrelta Satomäenrantaan varataan tila yleiselle jalankulkuyhteydelle.

Asuinrakennusten korttelialueen kokonaispinta-ala on noin 2,3 ha. Alueen kokonaisrakennusoikeus on 5160 k-m². Alueen tehokkuus on noin e=0,25.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi. Tarvetta uudisrakentamiselle tai johtosiirroille ei ole. Aluetta halkoo jätevesiviemäri 1200 B (rv. -6). Aluetta halkoo jätevesiviemäri 1200 B (rv. -66), jolle kaavassa on esitetty johtokuja.

Jätevesiviemäri 1200 B on mainittu kaavaselostuksessa mutta virheellisesti "Muut maanalaiset johtoverkot" –kappaleessa "Vesihuolto" –kappaleen sijasta. Alueen sisäisten katujen nimet poikkeavat toisistaan vesihuollon esisuunnitelmassa ja kaavakartassa. Esisuunnitelman esitystapa on lisäksi hieman puutteellinen; suunnitelmassa on esitettävä nykyisten putkien materiaalitiedot ja rakennusvuosi. Suunnitelmassa esitetään mustalla nykyisten putkien lisäksi myös nykyiset avo-ojat.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh 09 1561 2109.

Vastine:

Lausunnossa todetaan puutteellisuuksia kaavaselostuksen vesihuoltoa koskevassa osiossa sekä vesihuollon esisuunnitelmassa, jotka voidaan päivittää.

Tarkistukset:

Tarkistetaan kaavaselostusta ja vesihuollon esisuunnitelmaa vastineen mukaisesti.

NRO 3, UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS**Lausunto:**

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta (002262 Gammelkulla).

Asemakaavaan sisältyy osuus Ohratietä, joka on osoitettu kaavassa katuna ja nimetty uudelleen Satomäentiekseksi. Kiinteistörekisterin mukaan Ohratie (yhdystie 11568) on edelleen hallinnollisesti maantietä, joten se on tarve muuttaa myös hallinnollisesti kaduksi.

Uudisrakentaminen muuttaa agraarimaisemaa pellon rakentumisen kautta. Toisaalta peltoalueen suhde sen historiallisen maankäytön viitekehykseen vaikuttaa muuttuneen uudisrakentamisen myötä. Kaavaselostuksessa olisi syytä olla tarkempi kuvaus rakennettavan pellonosan kytkeytymisestä laajempaan kulttuuriympäristökokonaisuuteen. Mikäli osa on fragmentaarinen, jatkaa alueen rakentuminen sen nykyistä kehitystä. Uudisrakentamisen ja Keravanjoen väliin jäävä lähivirkistysalue varmistaa jokivarren säilymisen avoimena. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että yhtenäiset ja laajat peltoalueet, niihin kytkeytyvine historiallisine rakennuksineen ja rakenteineen säilyttävät luonteensa mahdollisimman hyvin, ja että rakentaminen sijoitetaan historiallisen rakentumisen ja maankäytön näkökulmasta mahdollisimman luontevasti rakentamispaineesta huolimatta.

Kaavakartassa asuinrakennuksille on määrätty ääneneristysvaatimuksia sekä julkisivuille että katoille tie- ja lentomeluhaittojen vähentämiseksi. Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että tilanteessa jossa joudutaan asuinrakennusten julkisivuille määräämään ääneneristävyysvaatimuksia, makuuhuoneet olisi sijoitettava rakennuksen sille puolelle, jolla valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melun ohjearvot toteutuvat.

Osa alueen parvekkeista on kaavassa määrätty lasitettavaksi. Kaavassa ei kuitenkaan ole määrätty melun suhteen tavoitetasoa, johon parvekkeilla on päästävä. Samoin ulko-oleskelualueille ei ole määrätty melun osalta tavoitetasoa, joka on vähintään saavutettava. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että parvekkeilla sekä ulko-oleskelu- ja leikkialueilla on saavutettava vähintään valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset ulkoalueiden melun ohjearvot ja tämä on määrättävä kaavassa. Jos julkisivun keskiäänitaso ylittää 60 dB (LIME), parvekkeita ei pidä sijoittaa tällaiselle julkisivulle lainkaan. Tällaisessa tilanteessa julkisivuille voidaan sallia viherhuoneet, joissa päiväaikana keskiäänitaso saa olla enintään 45 dB(A).

Kaavakartassa on määrätty rakentamaan meluesteitä, joille on kaavassa määrätty vähimmäiskorkeudet (2-3 m) ja leveydet (2,5-10 m). Kaavaselostuksessa ei ole esitetty, miten määrättyihin meluesteisiin on päädytty. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että meluesteiden osalta olisi harkittava meluesteen koon määrittämisen sijasta määräämään kaavassa meluesteeltä vaadittavasta vähimmäisääneneristävyydestä tai tasosta, johon meluesteen suojan puolella on päästävä. Tällöin voitaisiin valita käyttökelpoisin meluntorjuntakeino, joka alueen rakentamisajankohtana on tiedossa.

Alueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella savikerroksen paksuus vaihtelee välillä 1-7 metriä. Kaavaselostuksessa on suositeltu tutkittavaksi ajoneuvoliikenteen aiheuttaman tärinän vaikutukset erityisesti tulevan Valkoisenlähteen tien lähelle sijoittuvien rakennusten osalta. Asiantuntija-arvion perusteella tieliikenteen aiheuttama värähtely ei kuitenkaan aseta erityisvaatimuksia kohteen rakenteille (Helimäki Akustikot 28.11.2016).

Uudenmaan ELY-keskus katsoo tarpeelliseksi, että maaperän pilaantuneisuutta koskeva kaavamääräys tulee koskea koko Gammelkullan asemakaavan muutosaluetta. Maalämpöä ei tule sallia lämmitysjärjestelmänä. Kaavaan tulee liittää joko kielto maalämmöstä pohjaveden suojelumääräykseen tai määräys, joka velvoittaa liittymään kaukolämpöön. Asemakaavaan on hyvä merkitä eri maanalaisten johtojen status (kaasu jne.).

Vastine:

Suunnittelualue sijoittuu Hanabölen maisemallisesti arvokkaan peltoaukean reunamille. Alueen rakentamismahdollisuudet on tutkittu 2007 hyväksytyn yleiskaavan yhteydessä, jolloin alueelle osoitettiin pientaloalue A3. Kaavaselostukseen on kuitenkin mahdollista kuvata kaava-alueen kytkeytyminen maisemakokonaisuuteen esitettyä tarkemmin.

Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oppaassa "Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (opas 2013)" on ohjeistettu seuraavasti asuntojen pohjaratkaisuja koskevia kaavamääräyksiä: "Jos asuinrakennuksen julkisivuilla ylittyy päivällä keskiäänitaso 65 dB, tulee kaavassa määrätä asunnot aukeamaan myös suuntaan, jossa ohjearvot täyttyvät". Tehdyn meluselvityksen mukaan melulle altteimmille julkisivuille kohdistuu ennustetilanteessa vuonna 2050 maksimissaan 62 dB:n melutaso. Kaikki asunnot avautuvat lisäksi myös hiljaisempaan suuntaan, joten kaavoittaja ei katso tarpeen lisätä erillistä makuuhuoneiden sijoittamista koskevaa määräystä.

Samaisessa Uudenmaan ELY-keskuksen oppaassa todetaan, että jos päiväajan keskiäänitaso julkisivuilla on yli 65 dB, ei parvekkeita tulisi rakentaa, vaan ne tulisi

korvata viherhuoneilla. Lausunnossaan Uudenmaan ELY-keskus ohjeesta poiketen määrittää äänitason rajaksi 60 dB. Tehdyssä meluselvityksessä on osoitettu, että voimakkaimmin melulle altistuvassa rakennuksessa, alueen luoteiskulmassa päiväajan keskiäänitaso on maksimissaan 58 dB ja yöajan 55 dB. Kaavassa kaikkiin rakennuksiin, joiden parvekejulkisivuihin kohdistuu ennustetilanteessa yli 42 dB:n yömelutaso, on määrätty parvekelasitus. Kaavoittaja ei katso tarpeelliseksi antaa erillistä määräystä viherhuoneista.

Valtioneuvoston melutason ohjearvojen mukaan melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 45 dB (uudet alueet). Kaavaratkaisussa on Helimäki Akustikot Oy:n tekemän meluselvityksen avulla osoitettu, että ohjearvojen alle päästään sekä nykyisessä tilanteessa että vuoden 2050 ennusteessa (kun Valkoisenlähteentie on rakennettu) kaavassa osoitetuin toimenpitein. Melusteitä koskevaa kaavamääräystä voidaan muuttaa yleispiirteisempään muotoon lausunnon mukaisesti.

Vantaan ympäristökeskuksen ympäristöntarkastajan mukaan alueella ei ole Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen tiedossa olevia pilaantuneita maita tai riskikohteita. Alue on myös melko kaukana Grönbergin lyijysulaton lyijylaskeuma-alueesta. Kaavamuutosalueen pintamaiden lyijypitoisuudet on siitä huolimatta syytä tarkistaa. Todennäköisesti pitoisuudet ovat alhaisia, sillä etäisyyttä lyijysulattoon on melko paljon ja alue on vanhaa peltoa, jolloin maata on muokattu vuosittain ja siten mahdolliset lyijypitoisuudet ovat sekoittuneet pintamaasta alempiin maamassoihin. Korttelialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää ja tarvittaessa kunnostaa ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Satomäenkaavamuutoksessa 001985, joka on lähempänä lyijysulattoa, todettiin vuonna 2010, että lähivirkistysalueet, joita ei aiota kummemmin rakentaa, voidaan jättää puhdistamatta.

Maalämpö lämmitysjärjestelmänä voidaan kieltää kaavamääräyksissä. Johtovarausten tarkempaa erittelyä kaavakartalla ei ole pidetty Vantaalla tarpeellisenä. Putken sisällöllä ei ole varausalueen ulkopuoliseen maankäyttöön, eikä kaavamerkinnällä haluta myöskään sitoa sitä, mitä putkia johtokaivantoon tulevaisuudessa sijoitetaan.

Tarkistukset:

Selostukseen on esitetty tarkemmin uudisrakentamisen kytkeytyminen laajempaan kulttuuriympäristökokonaisuuteen. Kaavakartalle ja -määräyksiin on muutettu melusteitä koskevaa määräystä. Kaavaan on lisätty maalämmön kieltävä määräys.

NRO 5, VANTAAN KAUPUNGINMUSEO**Lausunto:**

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt lausuntoa Jokiniemen Gammelkullan asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002262. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaava-alue asettuu maisemallisesti arvokkaaseen Hanabölen kylämaisemaan, joka on mukana Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan selvityksessä (Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt, uudenmaan liiton julkaisuja 2012). Alueen lähiympäristössä on useita suojeltuja muinaisjäännöksiä sekä rakennusperintökohteita.

Yleiskaavassa vahvistettu Valkoisenlähteen tien linjauksen jatko tulee toteutuessaan katkaisemaan eheän maisema-alueen. Näin ollen uuden linjauksen eteläpuoleisten alueiden merkitys suurmaisemassa vähenee. Tämän lisäksi kaavamuutoksen sallimat uudisrakennukset tulevat alueelle, jonka välittömässä läheisyydessä on jo uudempaa viljelykulttuuriin kuulumatonta rakennuskantaa. Näin ollen rakentamisen rajan siirtymisestä huolimatta uudisrakentamisen maisemallisia vaikutuksia ei voida pitää merkittävinä.

Kaava-alue rajautuu länsireunaltaan vanhaan tielinjaukseen, Ohratie-Vanha Rekolantie, joka on Vantaan kaupungin rakennusperintökohde. Kaupunginmuseo on tutkinut tien suojeluperusteita ja todennut, että Valkoisenlähteen tien eteläpuolinen osa tielinjauksesta ei enää ole merkittävä, koska sen luonne on muuttunut päällysteen, ympäröivän maiseman ja rakennuskannan uudistumisen myötä. Linjaus tulee säilymään kaavamuutoksen jälkeen vielä entisellään. Näin ollen kaavamuutoksella ei ole suurta vaikutusta läheiseen rakennusperintökohteeseen.

Keväällä 2016 kaavamuutosalueelle osuvalta pellolta löytyi metallinilmaisimella historiallisen ajan esinelöytöjä ja alueelle merkittiin mahdollinen muinaisjäännos Haxböle (Hakkila) auto (mj. rekisteritunnus 1000028394). Kohde sijaitsi vanhojen keskiaikaisperäisten Haxbölen ja Hanabölen kylien välissä, matalalla hiekkaisella kumpareella. Koska paikalle ei ollut 1700-lukujen kartoissa merkittyä asutusta, epäiltiin, että peltojen keskellä saattaisi olla autoitunut tonttimaata. Siksi kohteella tehtiin lokakuussa 2016 arkeologinen tarkkuusinventointi Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n toimesta. Tutkimuksessa havaittiin merkkejä ihmistoiminnasta alueella, mutta löytöaineiston perusteella kyse oli 1800–1900-luvuille ajoittuvista ilmiöistä, eikä todisteita vanhasta kyläpaikasta löytynyt. Vantaan kaupunginmuseo ei näin ollen näe esitettävää Kaavamuutosalueen lounaisreunalla sijaitsevan muinaismuistolaita (295/1963) suojeltua Satomäen kivikautinen asuinpaikka (mj. rekisteritunnus 92010052). Kohde on osa suurta muinaisjäännöskokonaisuutta, johon kuuluu Satomäen lisäksi useampia kivikautisia asuinpaikkoja Keravanjoen rannalla, kaava-alueesta etelään. Satomäellä on tehty kaivauksia vuonna 1998 ja vuoden 2000 inventoinnissa asuinpaikka todettiin melko hyvin säilyneeksi lukuunottamatta peltotöiden ja rakentamisen aiheuttamaa vahinkoa. Lokakuun 2016 tarkkuusinventoinnissa kivikautista asuinpaikkaa ei tutkittu ja se oli tarkoitus rajata pois kaavamuutosalueesta. Edelleen kaavamuutosalue kuitenkin leikkaa hieman

muinaisjäännösalueen kaakkoisnurkkaa, mutta kaavakarttaan kyseistä muinaisjäännöstä ei ole merkitty lainkaan. Vaikka kaavamuutoksessa alueelle on merkitty lähivirkistysalue, eivätkä maankäyttötoimet välttämättä koske muinaisjäännösalueta, pitää muinaisjäännösalueen rajat kuitenkin lisätä karttaan ja merkitä alue SM-tunnuksella. Mikäli kaavamuutosalueen lounaisreunalla aiotaan tehdä maankäyttötoimia, tulee niistä olla yhteydessä Vantaan kaupunginmuseoon.

Arkeologiset tutkimukset on otettu kaavamuutoksessa huomioon. Ainoa huomautettava asia on Satomäen muinaisjäännösalueen merkintä kaavakartassa ja sen huomioonottaminen kaavamuutosehdotuksessa.

Vastine:

Kaavan lähivirkistysalue sivuaa muinaisjäännösalueta, mutta ei leikkaa sitä. Toisin sanoen muinaisjäännösalueta ei sisälly kaava-alueeseen.

Tarkistukset:

–

29 §

Asemakaavan muutos 002299, 61 Tikkurila, Kielotie 34-36

VD/10971/10.02.04.01/2015
HP/TLA/LVA/ATI/CÖL/SRU/JB/ET

Kaavamuutoksella uusitaan osa asuinkorttelia aivan Tikkurilan keskustan kupeessa. Kaksi kerrostaloa puretaan ja tilalle rakennetaan tehokkaampaa asuinrakentamista. Korttelista muodostuu Tikkurilan jalankulkualuetta, jota katutasossa reunustaa liiketilat ja joka luo uusia asuntoja hyvälle paikalle kävelyetäisyydelle Tikkurilan keskustan palveluista ja juna-asemasta. Uudet rakennukset ovat korkeimmillaan Kielotien ja Lummetien kulmassa seitsemän kerrosta ja korttelin sisällä viisi kerrosta. Pysäköinti sijoittuu pihakannen alle. Alueen rakennusoikeus nousee nykyisestä 3 800 kerrosneliömetristä 8 000 kerrosneliömetriin. Asuinkerrosalaa on 7 750 kerrosneliömetriä, lisäksi on kielotien ja Lummetien kulmassa liiketilaa 250 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 61136 sekä katualuetta, kaupunginosassa 61, Tikkurila. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 61136.

Alue sijaitsee Tikkurilan kaupunginosassa, Kielotien ja Lummetien risteyksessä.

Kaavan hakija
VVO Vuokratalot Oy

Maanomistus
Alue on yksityisessä maanomistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy VVO-vuokratalot Oy:n konsulttina. Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C).

Asemakaavan muutos
Kaava-alueelle suunnitellaan viisi kerrostaloa, sekä niiden väliin pihakansi jonka alle sijoittuu autopaikat. Kaavalla tiivistetään Tikkurilan keskusta-aluetta ja luodaan kaupunkimaista kaupunkikuvaa. Rakennukset sijoittuvat Kielotien ja Lummetien varsille muodostaen kaupunkimaista katutilaa. Katujen risteykseen ja Kielotien varteen sijoittuu liiketilaa. Korttelin sisällä rakennukset sijoittuvat hieman väljemmin, kuten Tikkurilassa perinteisesti on rakennettu. Pysäköintikansi kuitenkin yhdistää kokonaisuutta. Maanvaraiset pihan osat istutetaan. Ensimmäisen kerroksen asunnot avautuvat terassein pihakannelle sekä Orvokkipolun suuntaan. Korttelin sisäpuolelle avautuu myös saunat terasseineen. Kaavan rakennusoikeus nousee 3 800:sta 8 000:n kerrosneliömetriin, josta 250 kerrosneliömetriä on liiketilaa. Tehokkuus on $e=1.25$. Autopaikkoja tulee asunnoille 1kpl/130k-m², ja liiketiloille 1 kpl/60k-m². Alueella sijaitsevat vuonna 1969 rakennetut kerrostalot puretaan. Rakennukset ovat huonohkossa kunnossa. Korttelista muodostuu Tikkurilan jalankulkualuetta, jota katutasossa reunustaa liiketilat ja joka luo uusia asuntoja hyvälle paikalle kävelyetäisyydelle Tikkurilan keskustan palveluista ja juna-asemasta.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 14.3.2016.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kaavasta saatiin 17 kirjallista ja suullista mielipidettä. Mielipiteissä nousi esiin seuraavat teemat:

- Kadunvarsitalot ovat hyvä ratkaisu - hyvä saada kivijalkaan liiketiloja Kielotielle.
- Pihan puolen rakenne tulisi saada avoimemmaksi - naapureiden näkymät estyvät.
- Kerroskorkeuksia tulisi laskea.
- Kansipihan sulkeutuneisuus naapureita kohtaan epäilyttää.

- Uudisrakennukset eivät istu tyylliltään ympäristöönsä. Julkisivuväreihin ja jäsentelyihin ja kattomuotoihin tulisi hakea esimerkkiä ympäröivistä asuinkerrostaloista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuultu alue käsitti myös Lummetien pohjoispuoliset korttelit 61300 (osittain) ja 61303. Kaava-aluetta pienennettiin tämän jälkeen käsittämään vain VVO:n omistamat tontit Lummetien eteläpuolella. Jako tehtiin, koska pohjoisemmille osille ryhdyttiin tekemään rakennushistoriallista selvitystä, eikä nähty tarpeelliseksi viivyttää uudisrakentamiseen johtavaa kaavaa selvityksen laatimisen ajan.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa keskustaan (n. 4 000 k-m²).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus. Sopimus on määrä allekirjoittaa viikolla 17.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.12.2016 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtaja vs:n esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.12.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002299, Tikkurila / Kielotie 34-36,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija VVO Vuokratalot Oy maksaa muutuskustannukset 10 000 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 9.1.2017 § 13

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.12.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002299, Tikkurila / Kielotie 34-36,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija VVO Vuokratalot Oy maksaa muutuskustannukset 10 000 euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 1.2.-2.3.2017. Tänä aikana jätettiin yksi muistutus. Muistutuksessa As. Oy Lumpeenkuikka asukkaat toteavat, että on huomioitava naapurien asuintalojen kerroskorkeus joka on 3-4 kerrosta, jotta asukkaiden viihtyvyys säilyisi.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin HSY:ltä, Vantaan kaupunginmuseolta ja Vantaan energialta, jotka kaikki antoivat lausunnon. HSY toivoo vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa täydennettävän. Vantaan energia haluaa että maakaapeleiden sijainti huomioidaan, ja ehdottaa sijaintia kiinteistömuuntamolle.

Tehdyt tarkistukset

Lausuntojen ja muistutuksen johdosta on tehty pieniä tarkistuksia kaavamääräyksiin ja selostukseen. Selostukseen on päivitetty vesihuollon esisuunnitelma. Kaavamääräyksiin on lisätty määräys pysäköintikannen ulkoseinästä. Tarkistuksesta on kuultu MRA 32 §:n mukaisesti erikseen niitä osallisia, joita muutos koskee.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.4.2017 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.4.2017 päivätty, asemakaavamuutosehdotus, 002299, Tikkurila / Kielotie 34-36.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 24.4.2017 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.4.2017 päivätty, asemakaavamuutosehdotus, 002299, Tikkurila / Kielotie 34-36.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 19.4.2017
- Muistutukset ja vastineet 19.4.2017 / 002299
- Lausunnot ja vastineet 19.4.2017 / 002299

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 8392 6185
asemakaavasuunnittelija Carina Ölander, puh. 8392 2478
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Tikkurila

002299 KIELOTIE 34–36

TIKKURILA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.4.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002299 ja tonttijaon muutosta. Kaavoitus on tullut vireille 14.3.2016.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

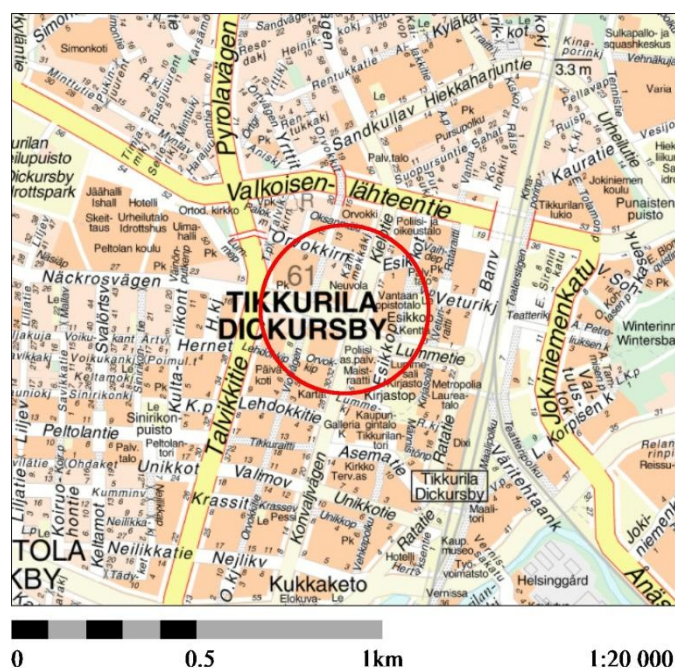
Osa korttelista 61136 kaupunginosassa 61, Tikkurila.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kahden vuonna 1969 rakennetun kerrostalon purku ja korttelin rakentaminen tehokkaaksi asuinkerrostalojen kortteliksi. Kaava-alueelle sijoittuu viisi asuinkerrostaloa sekä niitä palveleva pihakansi jonka alle sijoittuu autopaikkoja.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatijat: Carina Ölander, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki ; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 8392 3390, Minna Koskinen, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki ; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 8392 3440.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan kaupunginosassa, Kielotien ja Lummetien risteyksessä. Kaavamuutosalue rajautuu pohjoisessa Oksanmäki kevyen liikenteen reittiin, itäpuolella Kielotiehen, etelässä Orvokkipolkuun ja länsipuolella Orvokkitiehen, Kämmeckäkujaan, Kämmeckäpuistoon ja naapurikiinteistöihin. Alue sijoittuu reilun 500 metrin kävely- tai pyöräilymatkan päähän Tikkurilan asemakeskuksesta.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- VVOn jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 28.12.2015. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002299.
- Kaavoitus tuli vireille 14.3.2016.
- Mielenpitoet pyydettiin 15.4.2016 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 17 kappaletta.
- Kaavamuutosta on laadittu yhteistyössä maanomistajien edustajien kanssa. Pohjana on ollut arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy laatimat luonnokset, joita on työn kuluessa kehitetty edelleen.

- Kaupunkisuunnittelulautakunta teki 19.12.2016 kaupunginhallitukselle esityksen MRA 27 §:n mukaisesta nähtävillä panosta ja lausuntojen pyytämisestä.
- Nähtävilläolo 1.2.-2.3.2017. Kaavamuutosehdotuksesta jätettiin yksi muistutus ja saatiin kolme lausuntoa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	3
2. Lähtökohdat.....	4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	4
2.2 Suunnittelutilanne	10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	13
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	13
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	13
3.4. Asemakaavan tavoitteet	13
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	16
4. Asemakaavan kuvaus.....	19
4.1 Kaavan rakenne	19
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	19
4.3 Aluevaraukset.....	19
4.4 Kaavan vaikutukset.....	21
4.5 Ympäristön häiriötekijät	23
5. Asemakaavan toteutus	24
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	24
7. Asemakaavan seurantalomake	25
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	27
9. Muu suunnitelma-aineisto.....	32

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Vantaan kaupunkisuunnittelu 14.3.2016)
- Yleispiirteinen hulevesien käsittelyn selvitys (Geotek, 8.9.2016)
- Liikennemeluselvitys, Kielotie 34-36 (A-Insinöörit, 17.8.2016)
- Tikkurilan kaavarunko (Vantaan kaupunkisuunnittelu, 19.1.2015)

- Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointi-raportti. Vantaan kaupunki 2002, C15:2002, VMK 12, KSY 9/2002.

1. TIIVISTELMÄ

Kaava-alueelle suunnitellaan viisi kerrostaloa, sekä niiden väliin pihakansi jonka alle sijoittuu auto-paikat. Kaavalla tiivistetään Tikkurilan keskusta-aluetta ja luodaan kaupunkimaista kaupunkikuvaa. Rakennukset sijoittuvat Kielotien ja Lummetien varsille muodostaen kaupunkimaista katutilaa. Katujen risteykseen ja Kielotien varteen sijoittuu liiketilaa. Korttelin sisällä rakennukset sijoittuvat hieman väljemmin, kuten Tikkurilassa perinteisesti on rakennettu. Pysäköintikansi kuitenkin yhdistää kokonaisuutta. Maanvaraiset pihan osat istutetaan. Ensimmäisen kerroksen asunnot avautuvat terassein pihakannelle sekä Orvokkipolun suuntaan. Korttelin sisäpuolelle avautuu myös saunat terasseineen.

Kaavan rakennusoikeus nousee 3800:sta 8000:een kerrosneliömetriin.

Alueella sijaitsevat vuonna 1969 rakennetut kerrostalot puretaan. Rakennukset ovat huonohkossa kunnossa.

Korttelista muodostuu Tikkurilan jalankulkualuetta, jota katutasossa reunustaa liiketilat ja joka luo uusia asuntoja hyvälle paikalle kävelyetäisyydelle Tikkurilan keskustan palveluista ja juna-asemasta.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurila sijaitsee Kehä III:n pohjoispuolella, pääradan varrella. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä. Alue on Helsingin metropolialueen keskellä, raideliikenteen, lentoliikenteen ja tieliikenteen solmukohdassa. Kehäradan liikenne käynnistyi kesällä 2015 ja Tikkurilasta on tullut Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema, jossa vaihdetaan kauko- junista lähiliikenteeseen ja lentoaseman juniin.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus vuodesta 1946, jolloin entinen maalaiskunnan keskus Malmi liitettiin Helsinkiin. Tikkurilan hallinnollinen asema näkyy keskustan ilmeessä: kaupunginosassa on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Seenaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Maaperäkartan mukaan kaava-alueen länsipuoli sijoittuu savialueelle ja itäpuoli rakennetulle täyttöalueelle. Vantaan kaupunki on tehnyt alueella pohjatutkimuksena painokairauksia.

Pohjatutkimusten mukaan ylimpänä maakerroksena on 0,3-1,0 metriä täyttöä. Täytön alla savikerros, jonka paksuus vaihtelee noin 2,9-4,3 m. Savikerroksen alla on noin 1,2-2,0 m paksu kerros silttiä. Siltin alla maakerrokset vaihtuvat hiekan ja soran kautta kalliota peittävään moreeniin. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon noin 5,2...8,6 m syvyydellä maanpinnasta.

Pohjavedenpinta on havaittu yli lähimpien mittauspisteiden mukaan yli 2,5 m syvyydellä maanpinnasta. Kohde ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella. Pohjanvedenpinta tulee selvittää tarkemmin ennen rakennustöiden aloittamista.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Tikkurilassa asui vuoden 2015 alussa 5 373 henkeä. Alueen väkiluku on pysynyt melko tasaisena koko 2000-luvun puolella, mutta kääntyi nousuun parin viimeisen vuoden aikana. Väkiluku on noussut vuodesta 2013 noin 400:lla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 40 094 henkeä, missä on kasvua reilut 3 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Asuminen

Kaava-alueella sijaitsee kaksi, vuonna 1969 rakennettua asuinkerrostaloa, joissa on kolme asuinkerrosta ja niiden alla pysäköintikerros. Harjakattoisten lamellirakennusten julkisivumateriaali on pääosin punatiili. Rakennuksissa on koko julkisivun mittaiset vaakasuuntaiset valkoiset tehoste-raidat. Parvekkeet ovat sisäänvedettyjä.

Kielotie 34 ja 36 rakennukset

Rakennusten ja kadun välinen alue on pysäköintialutta. Korttelin sisäpuolella sijaitsee pieni leikki-
paikka. Lummetietä rajaa pensasaita ja Kielotien varrella on koivurivi.

Kielotie 34 leikkipaikka

Lummetietä koristaa pensasaita

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilan suuralue on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

Yhdyskuntarakenne

Kaava-alue sijaitsee Tikkurilan keskustan pohjoisosassa. Kauppakeskus Dixi juna-aseman yhteydessä on lisännyt Tikkurilan kaupallisia palveluita ja siirtänyt Tikkurilan keskustan painopistettä myös juna-aseman yhteyteen. Tikkurilan 1980-luvun rakentaminen toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten kauppiastavaratalon Tikkurin ja Prisman sekä Ylivedon.

Kaupunkikuva

Tikkurilan keskusta on rakentunut melko väljästi ja matalasti viimeisen 50 vuoden aikana. Kaupunkikuvassa on paikoin 1950-luvun kirkonkylämäistä tunnelmaa sekä 1970-luvun ihanteisiin perustuvaa autokaupunkia. Kaupungintalo, kaupunginmuseo, Tikkurilan vanha asema, kirkko ja Dixi ovat tärkeitä identiteettitekijöitä. Tikkurilan 1980-luvun rakentaminen toi keskustaan isoja kaupallisia yksiköitä, kuten Tikkurin ja Prisman sekä nykyisen Laurean ammattikorkeakoulun.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vanhin osa Tikkurilan keskustan rakennuskannan historiallisista kerrostumista on hävinnyt vanhaa rautatieasemaa ja Vernissatehdasta lukuun ottamatta. Tikkurilasta tuli Helsingin maalaiskunnan

hallinnollinen keskus vuonna 1946, kun siihen asti keskuksena ollut Malmi liitettiin osaksi Helsinkiä.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Tikkurilan keskustan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Jokimaisemassa näkyvät eri vuosikymmenillä rakennetut Tikkurilan historiasta kertovat rakennukset, jotka liittyvät rautatiehen, teollisuuteen ja maatalouteen. Parinsadan metrin päähän kaava-alueelta rakentuu Tikkurilan keskuspuisto. Puolen kilometrin päässä on Tikkurilan urheilupuisto, jossa on uimahalli, urheilutalo keilahalleineen ja biljardisaleineen sekä jäähalli. Urheilupuistosta on Kylmäojarvarren kautta yhteys seudulliseen viheralueverkostoon. Leikkipuistot Kämmekekäpuisto ja Orvokkipuisto sijaitsevat korttelin päässä.

Liikenne

Kaavamuutosalueelta on Tikkurilan asemalle ja matkakeskukseen n 500m. Asemalta on yhteydet pendolinoilla, pika- ja taajamajunilla päärataa ja kehärataa pitkin eri puolille Suomea ja lentoasemalle. Tikkurilan aseman yhteydessä sijaitsevalta linja-autoasemalta on yhteydet eri puolille Vantaata ja Helsinkiin. Talvikkietä pitkin kulkee valtakunnallinen pyörätieverkko, joka johtaa Keravalle, Tikkurilantien kautta Lahdenväylälle ja Keravanjoen eteläpuolta pitkin Helsinkiin. Kaavamuutosalue liittyy Kielotien ja Lummetien kautta muuhun katuverkkoon sekä seudulliseen ja valtakunnalliseen päätieverkkoon.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palvelee Kielotielle vuonna 2010 uusittu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Vesijohto DN225 kulkee Kielotien varressa. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin.

Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnankorkeus HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus on LW = 72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6700 m³.

Jätevesiviemäröinti

Jätevesiviemäri DN500 kulkee vesijohdon yhteydessä Kielotiellä. Viemäri laskee Tikkurilan ja Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta vedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Hulevesiviemäri DN500 kulkee Kielotien varressa muun vesihuollon yhteydessä. Lisäksi kaava-alueen pohjoispuolella Lummetiellä on DN300 hulevesiviemäri. Alueen hulevedet laskevat Kielotien hulevesiviemäriin Tikkurilantielle ja edelleen Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Vehkapolun, Unikkotien ja Kielotien katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Asematien ja Unikkotien varressa.

Ympäristöhäiriöt

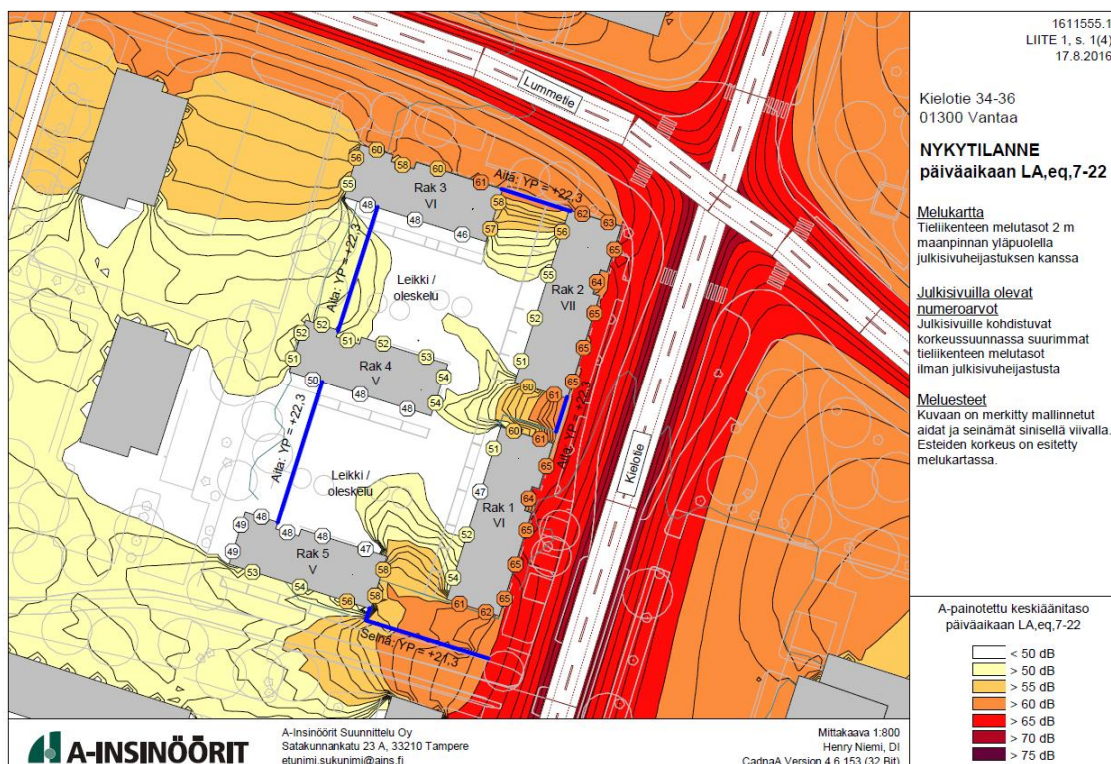
Tieliikennemelu

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso LAeq saa olla asuinhuoneissa päivällä enintään 35 dB ja yöllä 30 dB. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Vantaan kaupungin rakentamishjeen mukaan äänitasoerotus Δ LA on oltava 30 dB tieliikennemelua vastaan asuintalossa, jonka julkisivuun kohdistuu äänitaso 55–59 dB, ja 35 dB, jos äänitaso on 60–65 dB. Mikäli tieliikenteen melutaso ylittää 65 dB, rakentamishjeessa ei ole annettu erillistä äänitasoerotusvaatimusta.

A-insinöörien laatiman meluselvityksen mukaan äänieristävyysvaatimukset ovat seuraavat: Kielotien ja Lummetien puoleisilla julkisivuilla, jossa lasketut melutasot ovat enintään 65dB, voidaan käyttää LA =35 dB vaatimusta. Kielotien ja Lummetien läheisyydessä sijaitseville rakennusten päädyille riittää LA =30 dB vaatimus.

Kaava-alueen rakenne vähentää melun leviämisen pihalle.

Liikennemeluselvitys, päiväajan melu, A-insinöörit.

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueen omistaa VVO Vuokratalot Oy.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

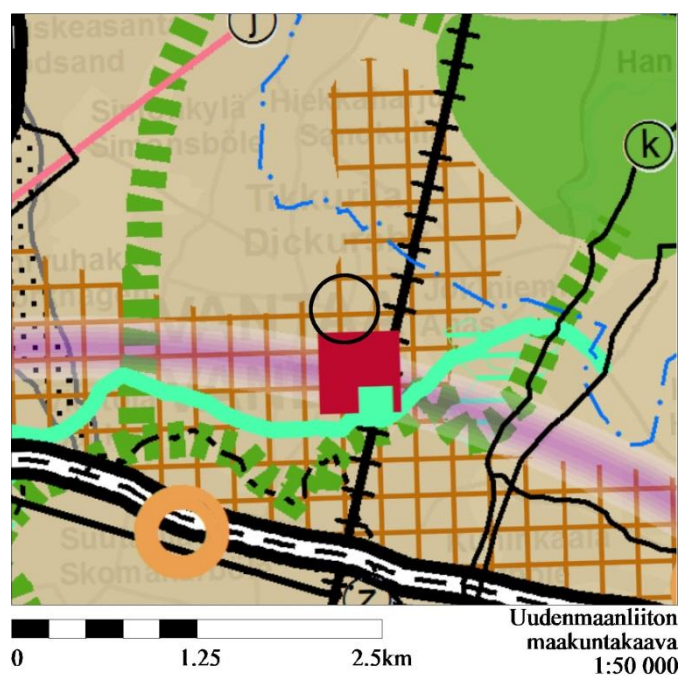
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

Maakuntakaava (YM 8.11.2006)
Kaavamuutosalue on merkitty maakuntakaavaan tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi. Maakuntakaavaa täydentää 2. vaihemaakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 30.10.2014. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

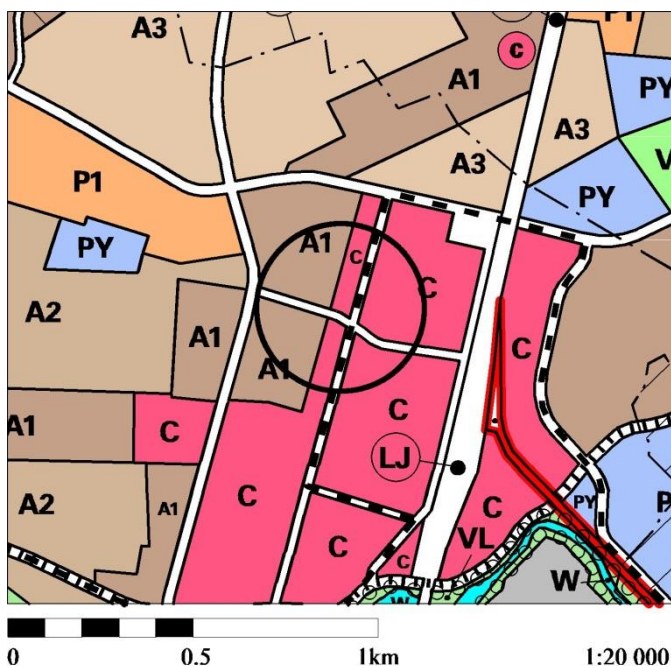
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtosin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asunstrategialle. MASU 2050, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

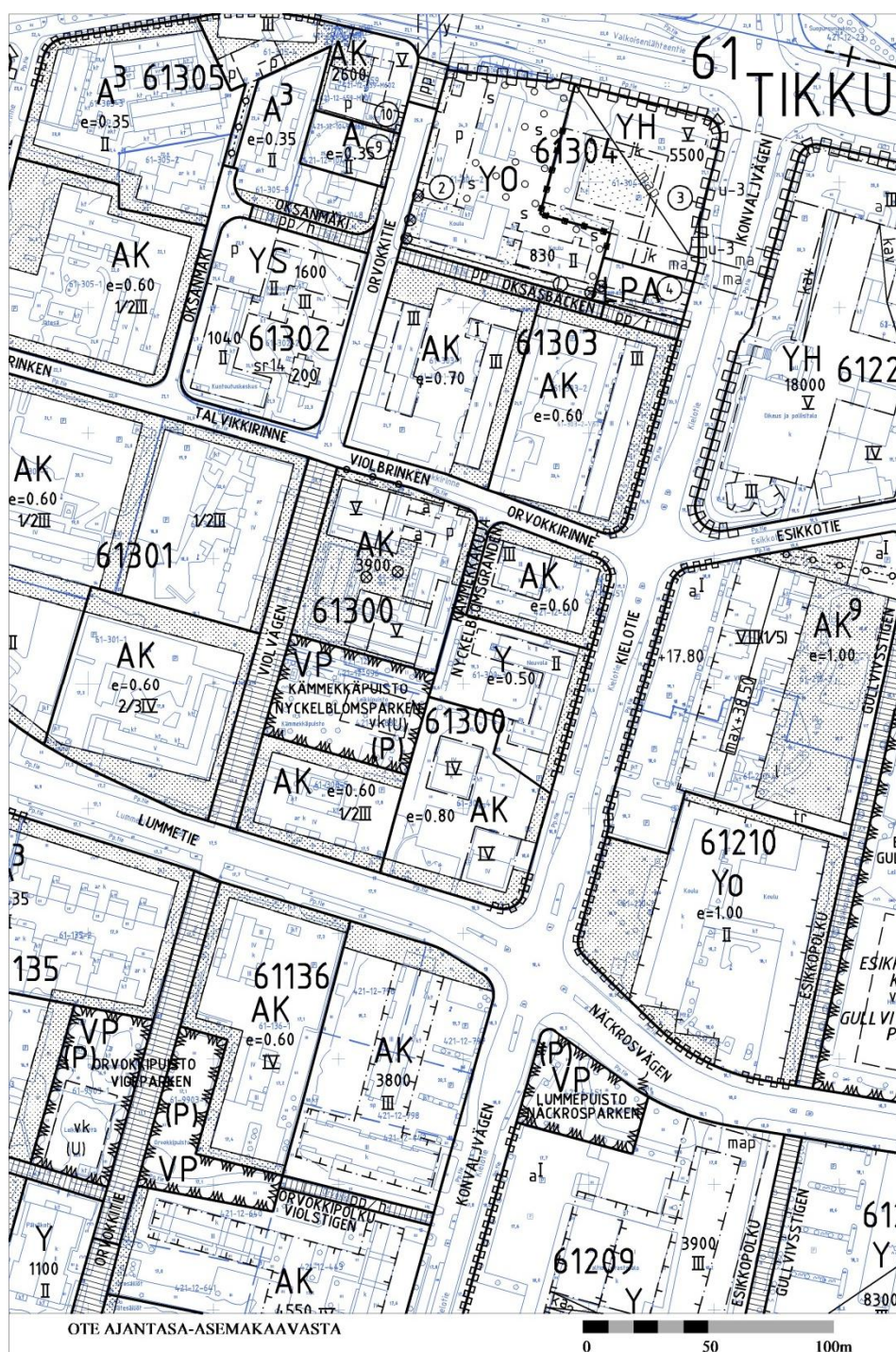
MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asunstrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Yleiskaava (Kv 17.12.2007) Alue on yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C) ja tehokasta asuntoaluetta (A1). Kielotien kautta on osoitettu ohjeellinen joukkoliikenteen runko-yhteys. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava Tikkurila IV (SM 17.1.1975). Kaavamuutosalue on voimassa olevassa asemakaavassa asuinkerrostalojen korttelialue (AK). Suurin sallittu kerroskorkeus kaavamuutosalueella on voimassa olevassa asemakaavassa kolme (III). Rakennusoikeutta on 3800 kerrosneliömetriä.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Tikkurilan keskustan kaavarunko (19.1.2015). Kaava-alue on kaavarungossa A1-aluetta, eli tehokasta asuinaluetta, ensisijaisesti kerrostaloille.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

VVOn jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 28.12.2015. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002299 ja kaavoitus tuli vireille 14.3.2016.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavasta saatiin 17 kirjallista ja suullista mielipidettä. Mielipiteissä nousi esiin seuraavat teemat:

- Kadunvarsitalot ovat hyvä ratkaisu – hyvä saada kivijalkaan liiketiloja Kielotielle.
- Pihan puolen rakenne tulisi saada avoimemmaksi - naapureiden näkymät estyvät.
- Kerroskorkeuksia tulisi laskea.
- Kansipihan sulkeutuneisuus naapureita kohtaan epäilyttää.
- Uudisrakennukset eivät istu tyyliltään ympäristöönsä. Julkisivuväreihin ja -jäsentelyihin ja kattomuotoihin tulisi hakea esimerkkiä ympäröivistä asuinkerrostaloista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuultu alue käsitti myös Lummetien pohjoispuoliset korttelit 61300 (osittain) ja 61303. Kaava-aluetta pienennettiin tämän jälkeen käsittämään vain VVO:n omistamat tontit Lummetien eteläpuolella. Jako tehtiin, koska pohjoisemmille osille ryhdyttiin tekemään rakennushistoriallista selvitystä, eikä nähty tarpeelliseksi viivyttää uudisrakentamiseen johtavaa kaavaa selvityksen laatimisen ajan.

Nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 1.2.-2.3.2017. Kaavasta jätettiin yksi muistutus. Lausunnot pyydettiin Vantaan kaupunginmuseolta, Vantaan energialta ja HSY:ltä.

Vantaan kaupunginmuseolla ei ole lausunnossaan huomautettavaa kaavasta.

HSY toteaa lausunnossaan, että vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa on täydennettävä johtojen rakennusvuosilla.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Lisäksi Vantaan Energia toteaa että alueelle tarvitaan kiinteistömuuntamotila. Muuntamotilan toivottu sijainti on esitetty kuvalla.

As. Oy Lumpeenkukka, Lummetie 8 asukkaat toteaa muistutuksessaan, että kaavamutoksessa on otettava huomioon naapurien asuintalojen kerrokorkeus 3-4, jotta asukkaiden viihtyvyys säilyisi. Muistuttaja on toimittanut omia rakennemalliehdotuksia kaava-alueelle, joissa Lummetie 8 taloa lähin rakennus on 3-kerroksinen ja osoitteesta Lummetie 8 säilyy näkyvyys Kielotielle.

Lausunnot ja muistutus on otettu huomioon vastineissa ja tarkistusesityksissä. Niiden perusteella on tarkennettu selostusta ja lisätty pysäköintikannen ulkoseinää koskeva määräys. Muutokset eivät ole oleellisia, eikä uusi nähtävilläolo ole tarpeen.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Rakentaminen sijoittuu alueelle, joka on osoitettu seudun ensisijaisesti kehitettäväksi vyöhykkeeksi 2016-2050.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.

Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto. Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4.2 Muut tavoitteet

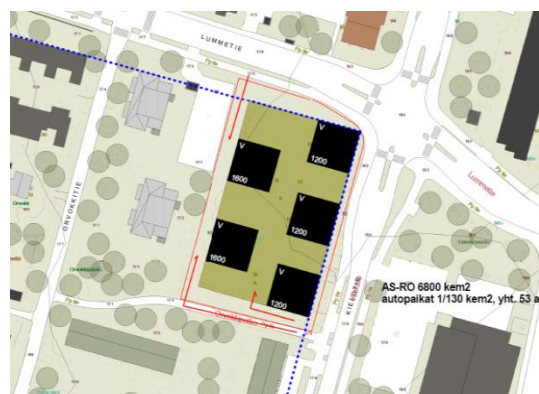
Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on kaava-alue joka kaupunkikuvallisesti sopeutuu ympäristöön, parantaen ympäristön laatua nykyisestä. Kaava-aluetta koskevat tavoitteet voi tiivistää seuraaviin teemoihin:

- Katutason elävöittäminen liiketiloin ja yhtenäistäminen materiaalivalinnoin
- Kaupunkimainen katutila Kielotiellä ja Kielotien/Lummetien kulmassa
- Korkeatasoiset julkisivumateriaalit
- Orvokkipolun vehreyden ja luonteen säilyttäminen
- Lummetien vehreyden jatkuminen kaava-alueelle
- Naapurirakennusten huomioiminen ja korttelin sisä-alueiden avoimuus
- Viihtyisä piha-alue

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

1

2

3

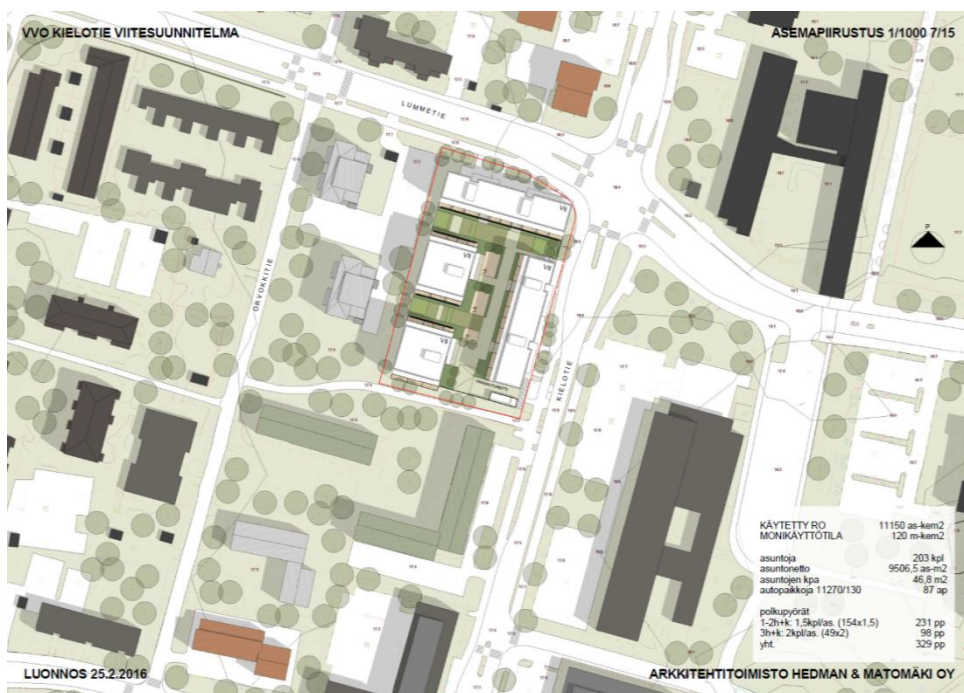

4

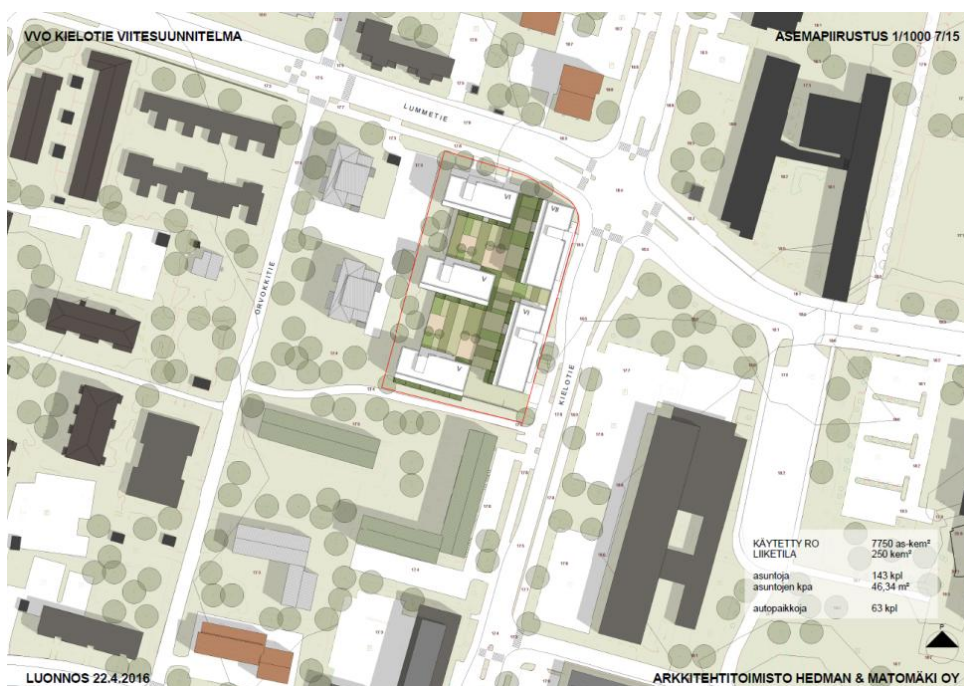

5

Suunnittelutyön aluksi alueelle laadittiin viisi erilaista rakennemallia. Alueen tulevaa rakennetta arvioitaessa, pidettiin tärkeänä että julkisivut Kielotielle ja Lummetielle olisi umpinaiset ja kaupunkimaiset. Korttelin sisäosaan sen sijaan sopii väljempi rakenne, joka onkin Tikkurilalle ominaista. Rakennemalleista jatkokehittelyyn otettiin mallit 1 ja 4.

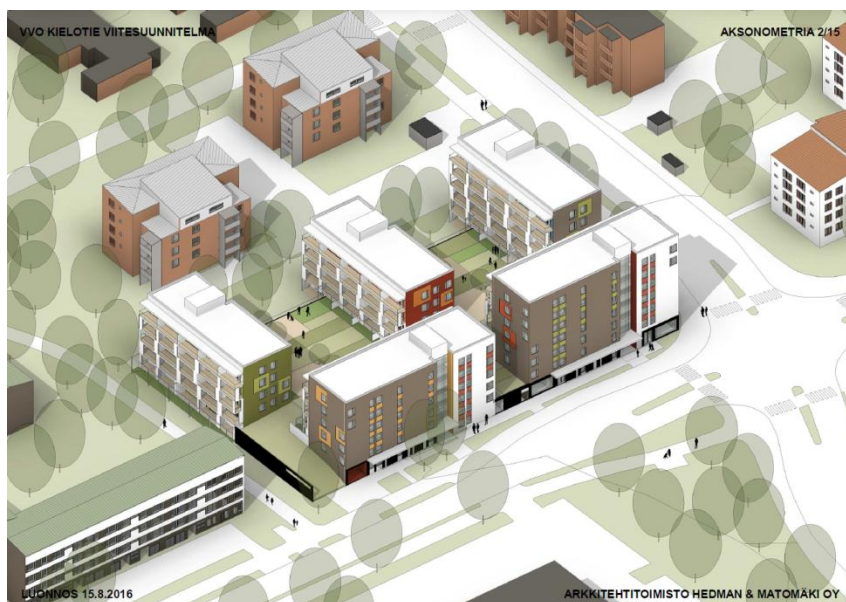

Rakennemallin 4 jatkokehitetty versio oli nähtävillä OAS:issa. Huomattiin, että paksut pistetalot varjostivat piha-aluetta liikaa. Lisäksi pistetalot tulivat liian lähelle naapurirakennuksia. Suunnitelmaa päätettiin muokata näiltä osin.

Korttelin sisäisiä rakennuksia muutettiin itä-länsi-suuntaisiksi lamelleiksi. Suunnitelmaan tuli enemmän tilaa pihalle ja naapuritalo sai väljemmän tilan eteensä. Suunnitelmassa on kansipihan päällä kahdessa rakennuksessa 4 kerrosta, Kielo- ja Lummeteiden varsilla yksi kerros enemmän ja, Kielo- ja Lummetien kulmarakennuksessa kadulle päin 7 kerrosta.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vaihtoehtojen vertailun ja naapureilta saadun palautteen pohjalta päädyttiin ratkaisuun, jossa pihan sisäosissa on lamellirakennukset, jotka mahdollisimman vähän haittaavat naapurin näkymiä ja jättävät pihan mahdollisimman avaraksi.

Rakennusten värihin tutkittiin useampaa vaihtoehtoa. Lopulta päädyttiin ratkaisuun, jossa rakennukset pihalle päin ovat värikkäämpiä, siten että jokaisella rakennuksella on oma värinsä. Väritykset ovat kuitenkin lämpimiä ja murrettuja, ei räikeitä. Kadulle päin värimaailma on hillitympi, julkisivut ovat lämpimän ruskeita valkoisin tehostein.

Liiketilat Kielotien varrella esitetty sinisellä. Arkkitehtitoimisto Hedman&Matomäki Oy.

Kielotien varrelle, sekä Kielo ja Lummetien kulmaan on suunniteltu liiketiloja, elävöittämään katu-tasoa.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan käyttötarkoitus, asuinkerrostalojen korttelialue, säilyy ennallaan. Alueelle rakennetaan viisi kerrostaloa, joista kaksi rajaa katutilaa Kielotietä ja Lummetietä vasten. Pysäköinti tulee sijoittamaan korttelin keskellä pihakannen alla. Kaavan länsireunassa on osa maantasoisista pihaa. Kielotien varteen tulee 250 k-m² liiketiloja.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 0,63 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 8 000 k-m², josta asumista 7 750 k-m² ja liiketiloja 250 k-m². Tehokkuusluku $e=1,25$.

autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm²
1 ap/ 50 k-m² myymälä- ja palvelutilat
pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone.

Suunnitelmassa on 143 asuntoa ja asuntojen keskipinta-ala on 46 m².

Katualue, yhteensä 0,002 hehtaarin alue

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Maantasokerroksen käsittely on huomioitu koko kaava-alueella. Maantasokerros avautuu terassein pihalle ja kansipihalle, sekä saunoin korttelin länsipuolelle. Kielotien suuntaan maantasokerros avautuu liiketilojen jalan- kulkijoiden suuntaan.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue on kokonaan kerrostaloaluetta.

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Korttelialueelle on osoitettu viisi kerrostaloa, joista kolme rajaa katutilaa Kielotielle ja Lummetielle ja kaksi sijaitsevat korttelin keskellä. Rakennukset ovat katujen varsilla kuusi-seitsemän kerrosta, ja pihalla viisi kerrosta (neljä kerrosta pihakannen päällä). Rakennusoikeus on yhteensä 7750 k-m² ja lisäksi 250 k-m² liiketilaa.

Autopaikat sijaitsevat pihakannen alla, joka kattaa suurimman osan korttelialueesta. Ajo pysäköintitasolle ja huoltoajo pihakannelle ohjautuu Kielotien puolelta.

Suunnitelman eteläisimmän rakennuksen maantasokerros aukeaa terassein polulle. Pihan puolella alimman kerroksen rakennukset avautuvat terassein. Suunnitelman länsipuolella, talon päädyt avautuvat saunoin ja vilvoitteluterassein pihalle.

Se osa pihasta, joka ei ole kantta, on osoitettu istutettavaksi alueeksi. Lummetien varteen on osoitettu istutettava pensasaita. Tällä pyritään ylläpitämään Lummetien vehreää ilmettä.

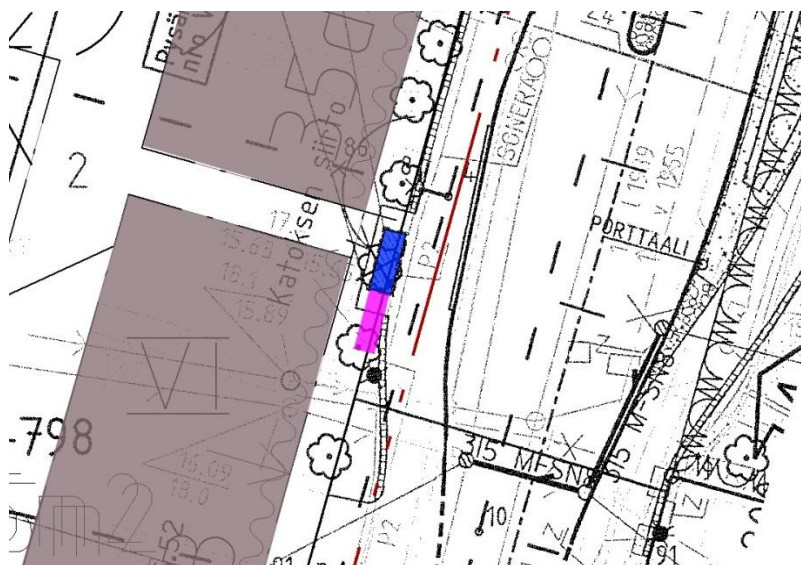
Kielotien ja Lummetien kulma on osoitettu laatoitettavaksi. Tavoitteena on kaupunkimainen paikka kulmassa johon sijoittuu myös liiketilaa. Liiketila avautuu ikkunoin sekä Kielotien että Lummetien suuntaan kulman yli.

Kielotien ja Lummetien kulmassa on paljon erilaisia johtoja, joista osa sijaitsevat aivan suunnitellun rakennuksen kulmassa. Tästä johtuen rakennuksen kulmaa viistetään maantasokerroksessa 2,5m, jotta johdoille jää riittävä varotila.

Katualueet

Kaavan myötä katualuetta levennetään Kielotien ja Lummetien kulmassa puoli metriä. Katualueen muutos vastaa rakennetun jalkakäytävän olemassa olevaa tilannetta.

Kielotien varrella bussipysäkin katosta siirretään neljä metriä etelään. Bussipysäkki sijaitsee osittain katualueella ja osittain tontin puolella.

Bussipysäkin katoksen uusi paikka vaaleanpunaisena.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 140 kappaletta.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan pohjoisosaan. Ratkaisu edistää alueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Bussipysäkit sijoittuvat aivan uuden rakentamisen viereen Kielotielle.

Kaupunkikuva

Asemakaavan muutoksella matalat kerrostalot korvautuvat korkeammalla kerrostalorakentamisella. Uusi rakentaminen rajaa katualueita kaupunkimaisella tavalla. Alue muuttuu kaupunkimaisemmaksi, kun riittävän korkeat rakennukset saadaan rajaamaan Kielotien leveää katutilaa. Kadunvarsien julkisivut on pääosin oltava rapattuja tai paikallaan muurattuja. Katujulkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettuja ja värikylläisiä. Kielotien katutasoon, sekä Kielotien ja Lummetien kulmaan tulee liiketilaa ja Lummetien varteen tulee istutusta pensasaita.

Arkkihedin näkemys katutason liiketiloista, Arkkitehtitoimisto Hedman&Matomäki Oy.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 5 kerrostaloa ja n 140 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteysien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaavaan sisältyy 250 k-m2 liiketiloja, jotka tuovat alueelle muutaman työpaikan. Asukkaiden lisäys vaikuttaa positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta. Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteysien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Keskusta-alueen tiivistäminen ja uudet asunnot kasvattavat alueen työvoimatarjontaa ja niiden rakentaminen lisää osaltaan pääkaupunkiseudun taloudellista toimeliaisuutta. Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Kaavamuutos sijoittuu keskusta-alueelle, jossa uutta kunnallistekniikan rakentamista ei tarvita.

VVO osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella, jonka arvo on noin 800 000 euroa.

Kaavamuutos mahdollistaa noin 140 uuden asunnon rakentamisen, mikä lisää kaupungin verotulo- ja kunnallisveron ja kiinteistöveron muodossa sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulevista rakennuksista 4 on vuokrataloja ja yksi omistustalo. Vuokratalot tarjoavat kohtuuhintaista asumista Tikkurilan keskustan alueella. Uusi rakentaminen tarjoaa mahdollisuuden esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Kaava-alueella ei ole virkistysaluetta. Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden käyttöä.

Liikenne

Kaavamuutosalueelta on Tikkurilan asemalle ja matkakeskukseen n 500m. Kaava-alueen tulevat asukkaat käyttävät suurella todennäköisyydellä joukkoliikennettä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Myös henkilöautoliikenne lisääntyy hieman.

Vesihuolto

Kaavalla ei ole vaikutusta olemassa olevaan vesihuoltoverkoston.

Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttaa/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin. Tontille tulee laatia erillinen hulevesisuunnitelma.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on tieliikennemelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulko-kuoren ääneneristysvaatimuksena 30-35 dBA. Alueelle rakennettavat parvekkeet on lasitettava.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Alueelle on laadittu hulevesiselvitys. Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Pihakannen päälle tehdään maastonmuotoiluun kasvullista ja imeyttävää maakerrosta, jolloin hulevesiä on mahdollista viivyttaa alueella. Maanvaraiselle pihan osalle on annettu kaavamääräys ”istutettava alueen osa ja hulevesien viivytys”.

4.4.3 Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastomuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se rakentuu olemassa olevaan vesihuolto ja kaukolämpöverkkoon. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 2.1.3. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

VVO-Yhtymä Oyj: Jyrki Hahkala

Arkkitehtitoimisto

Hedman & Matomäki Oy: Mari Matomäki

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:

Asta Tirkkonen

Carina Ölander

Minna Koskinen

Kaija Topra

Anna-Liisa Vanhala

Mikko Järvi

Kuntatekniikan keskus :

Antti Auvinen

Harri Keinänen

Jarmo Pajunen

Samuli Haveri

Rakennusvalvonta:

Päivi Teerikangas

Matti Kärki

Ympäristökeskus:

Krister Höglund

Yrityspalvelut

Armi Vähä-Piikkiö

alue-arkkitehti

asemakaavasuunnittelija

asemakaavasuunnittelija

suunnitteluavustaja

kaavoitusteknikko

kaavoitusinsinööri

vesihuollon suunnittelu

vesihuollon suunnittelu

liikenneinsinööri

liikenneinsinööri

lupa-arkkitehti

lupa-arkkitehti

ympäristöinsinööri

tonttipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä huhtikuuta 2017.

Carina Ölander
asemakaavasuunnittelija

Minna Koskinen
asemakaavasuunnittelija

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	28.09.2016
Kaavan nimi	002299 Hiekkaharju 60 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm	14.03.2016	
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus	092002299	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6395	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	0,6395
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset

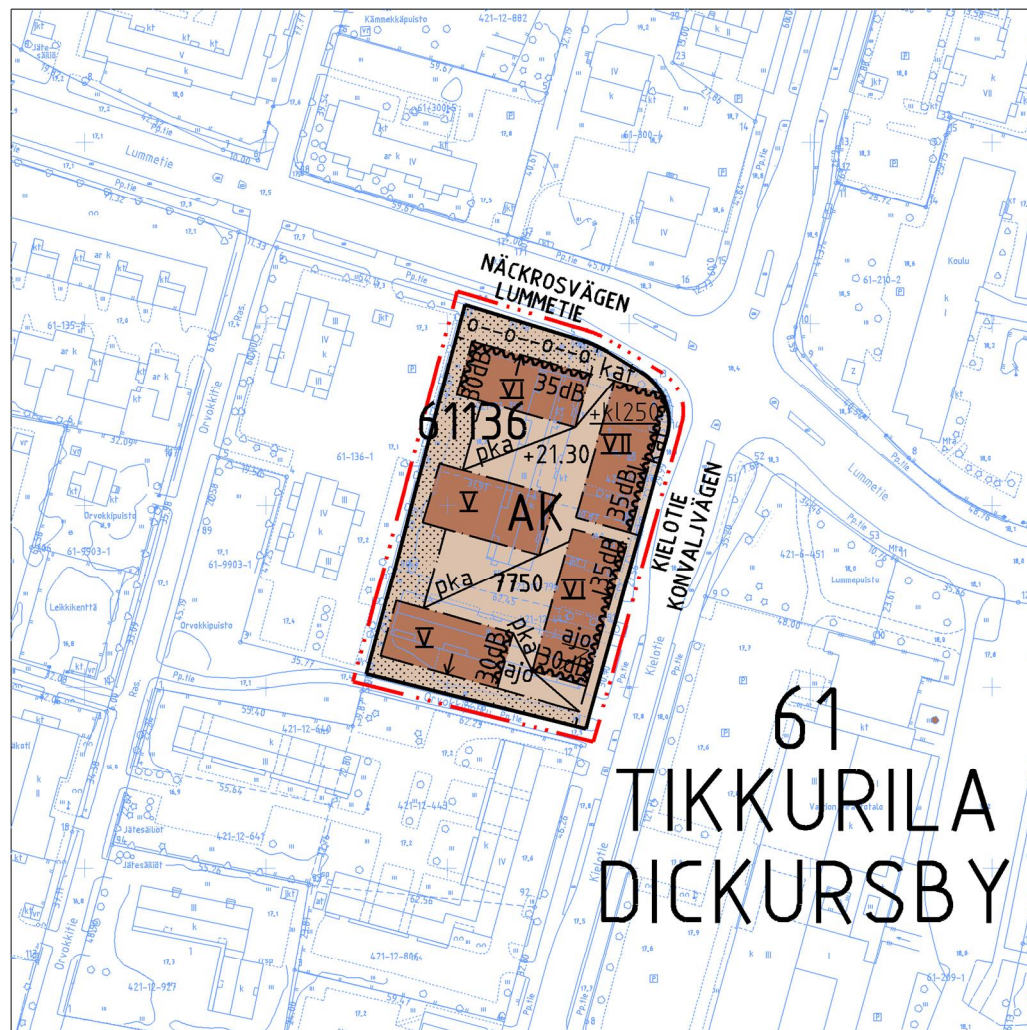
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,6395	100,0	8000	1,25	0,0000	4200
A yhteensä	0,6378	99,7	8000	1,25	-0,0017	4200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0017	0,3	0		0,0017	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

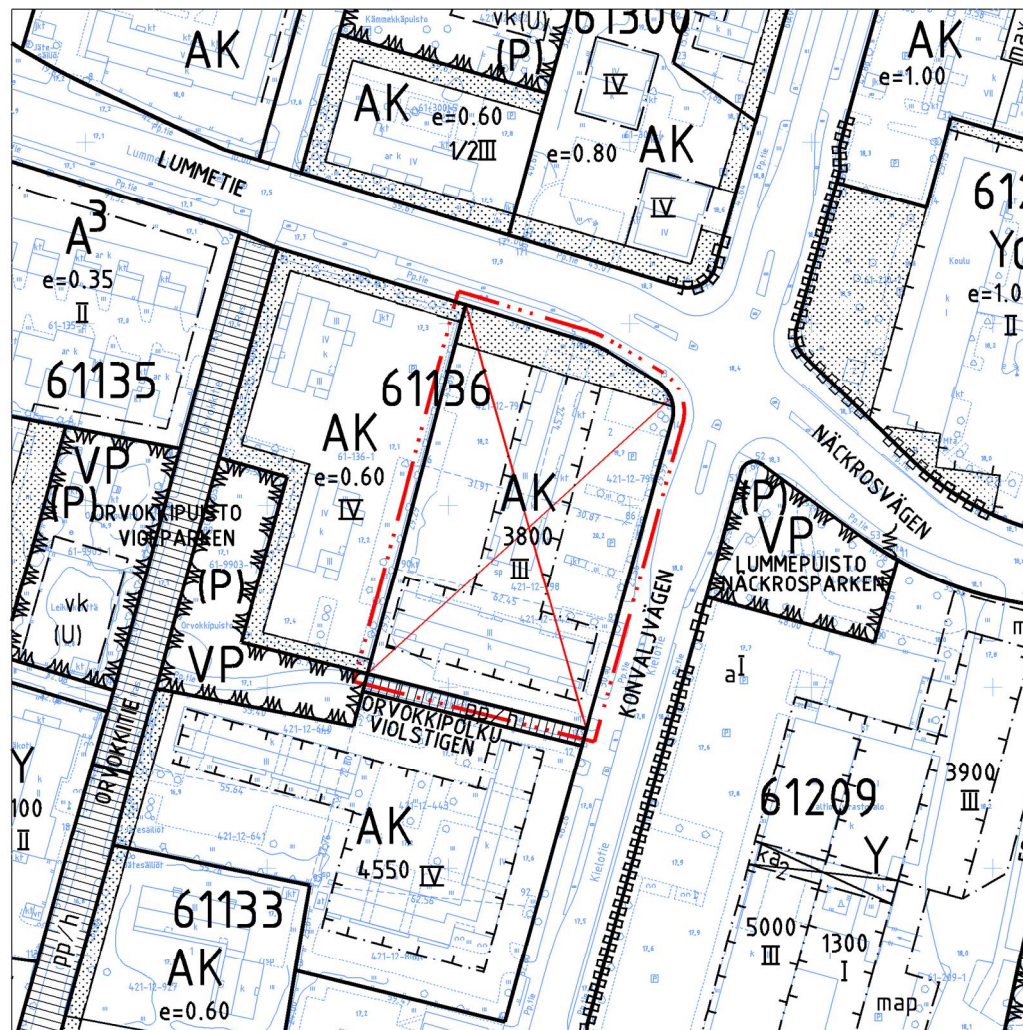
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	0,6395	100,0	8000	1,25	0,0000	4200
A yhteensä	0,6378	99,7	8000	1,25	-0,0017	4200
AK	0,6378	100,0	8000	1,25	-0,0017	4200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0017	0,3	0		0,0017	0
Kadut	0,0017	100,0	0		0,0017	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero
Planområdets nummerPäiväys
DatumPohjakarttalehtien numerot 1 / 3
Baskartbladens nummer

002299

19.4.2017

686502, 687502

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 61Vanda stad
Stadsdel 61

TIKKURILA

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 61136 sekä katualuetta.

(Osa kumoutuvan asemakaavan korttelia
61136)

1:2000

DICKURSBY

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 61136 samt gatuområde.
(Del av kvarteret 61136 i den plan som
upphävs.)

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Korttelialueesta tulee rakentaa kaupunkikuvallisesti laadukas kokonaisuus, joka luo visuaalisesti monimuotoista kävely-ympäristöä.

Kielotien varteen, maantasokerrokseen tulee rakentaa liiketiloja vähintään 250 k-m².

Liiketiloihin tulee soveltua ravintolakäyttöön, mikä tulee ottaa huomioon IV-suunnittelun yhteydessä.

Liiketiloihin voidaan väliaikaisesti käyttää myös asukkaiden yhteisinä tiloina.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilat, ajoluiskat sekä porrashuoneiden 15 k-m²/porrasto soveltuvan osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Väestönsuojatilat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden AL on oltava tie- ja lentoliikennemelua vastaan vähintään 28 dB ellei karttamerkinnöin muuta osoiteta.

Rakennukset

Rakennusten ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Kielotien ja Lummetien risteyksessä, rakennuksen kulmaa tulee maantasokerroksessa viistää vähintään 2,5 m.

Pääasiallisia julkisivumateriaaleja ovat muurattu tiili ja rappaus. Puuta ja lasia saa käyttää.

Sandwich- elementtirakennetta saa käyttää vain parvekkeiden taustaseinissä.

Katutason julkisivun tulee olla vaihteleva ja runsaasti aukotettu. Maantasokerroksen julkisivun tulee kadun puolella olla pääosin luonnonkivipintainen.

Kielotien ja Lummetien kulmassa sijaisevan rakennuksen maantasokerroksen vähimmäiskorkeus tulee olla noin 4 metriä.

Kielotien ja Lummetien kulman aukoituksen tulee jatkua kulman yli. Liiketiloihin julkisivut on käsiteltävä arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti näyteikkunajulkisivuina. Näyteikkunapinnat on säilytettävä läpinäkyvinä eikä niitä saa peittää.

Katu- ja julkisivujen tulee olla värimaailmaltaan murrettuja ja värikkäitä. Valkoisen värin käyttö on osittain sallittu.

Lamellikohtaisesti tulee pyrkiä pääosin yksi- tai kaksivärisyyteen ja -aineisuuteen. Julkisivujen tehosteiden, kuten värin ja materiaalivaihteluiden tulee olla maltillisia ja tukea yhtenäisen kaupunkikuvan muodostumista.

Kadunpuoleisissa julkisivuissa ei saa olla näkyvissä elementtisaumoja.

DETALJPLANEKETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvarteretsområde för flervåningshus.

Allmänt

Kvarteretsområdet ska byggas så att det med avseende på stadsbilden utgör en högklassig helhet som bildar en visuellt mångfacetterad promenadmiljö.

Invid Konvaljvägen ska minst 250 m²-vy affärslokaler byggas i markplansvåningen.

Affärslokalerna ska vara lämpade för restaurangbruk, vilket ska beaktas i planeringen av ventilation.

Affärslokalerna kan också tillfälligt användas som gemensamma utrymmen för invånarna.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningar, körrampar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy/trappavsats får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Trapphusen ska ha dagsljusintag.

Skyddsrummen får placeras oberoende av tomtindelningen.

Buller

Ljudisoleringen mot väg- och flygtrafikbuller AL ska vara minst 28 dB i bostadsrummens yterskikt om inget annat anges genom markeringar på kartan.

Byggnader

Byggnaderna och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

I korsningen av Konvaljvägen och Näckrosvägen ska byggnadens hörn i markplanet avfasas åtminstone 2,5 m.

De huvudsakliga fasadmaterialet är murat tegel och puts. Trä och glas får användas.

Sandwich- elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar.

Gatuplanets fasad ska vara varierande och ha rikligt med öppningar. Markplansvåningens fasad mot gatan ska till största delen ha en yta av natursten.

Minimihöjden hos markplansvåningen i byggnaden i hörnet av Konvaljvägen och Näckrosvägen ska vara ca 4 meter.

Fasadens öppningar i hörnet av Konvaljvägen och Näckrosvägen ska gå över hela hörnet. Affärslokalernas fasader ska både arkitektoniskt och stadsbildsmässigt artikuleras som skyltfönsterfasader. Skyltfönstertyper ska förbli transparenta och får inte täckas in.

Gatufasaderna ska hålla en färgmättad färgskala i brutna nyanser. Det är delvis tillåtet att använda vit färg.

För varje lamell ska man sträva efter färgsättning i en eller två kulörer. Kraftig fasadartikulering i olika färg- eller materialfält ska undvikas.

I fasaderna mot gatan får elementfogar inte synas.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli. Katualueella vapaan kulkukorkeuden tulee olla vähintään 4 metriä.

Parvekkeet tulee lasittaa.

Kielo- ja Lummetien puolelle avautuvilla julkisivuilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylitä ulko-oleskelualueilla.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin: katsoin, materiaalein ja sisäänvedoin.

Rakennusten kattomaiseman tulee olla vaihteleva. Rakennusten katoille saa rakentaa aurinkopaneeleja ja viherkattoja.

Ilmastointikonehuoneet tulee sovittaa osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Alueelle on varattava riittävät tilat jätteiden lajitteluun. Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennusten maantasokerrokseen. Jätehuolto toteutetaan kaava-aluekohtaisesti.

Pihat

Pihan tulee olla korkeatasoinen. Piha tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein ja kasvein. Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Korttelin sisäpuolella, alimman kerroksen parvekkeet tulee rakentaa terasseiksi jotka liittyvät luontevasti piha/katutasoon.

Istutettavalle alueen osalle on istutettava puita ja pensaita. Puuistutuksissa on käytettävä suuriksi kasvavia puulajeja.

Orvokkipolun suuntaan näkyvä pysäköintikannen ulkoseinä tulee pääosin olla kasvillisuuspeitteinen.

Pysäköintikannen ulkoseinä länteen tulee olla kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja tukea viihtyisän pihamiljöön syntymistä.

Orvokkipolun viereisten piha-alueiden suunnittelussa tulee huomioida pelastusautojen nostopaikat.

Piha-alueelta on varattava kaava-alueen yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Jalankululle varattu alueen osa on kivettävä ja rajattava reunakivellä istutusalueista.

Pihakannen pelastusreitti tulee merkitä selvästi. Pihakansi on mitoitettava niin, että se kestää pelastuskaluston painon, mikäli pelastautumista ei ratkaista muilla keinoin.

Pihakannen alla oleviin pysäköintitiloihin ei tarvitse rakentaa palomuuria tonttien väliselle rajalle.

Pihakannen istutusten on oltava korkeatasoiset.

Alueelle tulee laatia erillinen hulevesisuunnitelma.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Tonttijaoon yhteydessä Kielotien katualueeseen rajautumattomille tonteille on varattava riittävä johtokuja kunnallistekniikan rakentamista varten.

Auto- ja polkupyöräpaikat

Autoaikaikojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Autoaikaikojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 ap / 130 k-m ²
Liike-, myymälä- ja palvelutilat	1 ap / 60 k-m ²
Toimistotilat	1 ap / 50 k-m ²

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/asuinhuone. Vähintään puolet paikoista on oltava helposti käytettävissä.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut^{2/3} över gränsen för byggnadsytan. På gatuområdet ska den fria gånghöjden vara minst 4 meter.

Balkongerna ska inglasas.

I fasaderna mot Konvalj- och Näckrosvägen ska man genom tekniska lösningar sörja för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrider på områdena för utevistelse.

Entréerna ska framhållas med arkitektoniska medel: genom skärmtak, material och indragna partier.

Byggnaderna ska ha ett omväxlande taklandskap. På byggnadernas tak får solpaneler och gröntak anläggas.

Ventilationsmaskinrummen ska anpassas till att utgöra en del av byggnadernas arkitektur och material.

I området ska tillräckliga utrymmen reserveras för avfalls-sortering. Avfallshanteringsutrymmena ska placeras i byggnadernas markplan. Sophanteringen ordnas planområdesvis.

Gårdarna

Gårdsplanen ska vara högklassig. Gårdsplanen ska behandlas med högklassigt material. Asfalt får endast användas på körvägar.

På insidan av kvarteret ska balkongerna i det nedersta våningsplanet byggas i form av terrasser som på ett naturligt vis ansluter till gårds-/gatuivån.

På den del av området som ska planteras ska det finnas träd och buskar. Vid planteringen av träd ska trädarter som blir högväxta användas.

Ytterväggen till det parkeringsdäck som är synligt mot Violstigen ska till största delen vara täckt med vegetation.

Parkeringsdäckets yttervägg mot väster ska hålla hög klass med avseende på stadsbilden och stödja uppkomsten av en trivsamt gårdsmiljö.

I planeringen av gårdsområdena intill Violstigen ska räddningsfordonens lyftställen beaktas.

På gårdsområdet ska ett för hela planområdet gemensamt område för utevistelse och lek reserveras.

Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Den områdesdel som reserverats för gångtrafik ska stengäddas och avgränsas från planteringsområdena med kantsten.

Räddningsvägen på gårdsdäcket ska tydligt märkas ut och dimensioneras så att vägen bär räddningsmaterielens vikt, om man inte löser räddningen på något annat sätt.

Det behöver inte byggas någon brandmur på tomtragransen i parkeringsutrymmen under gårdsdäcket.

Gårdsdäckets planteringar ska vara av hög kvalitet.

För området ska utarbetas en separat dagvattenplan.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattenssystemet.

I samband med tomtindelningen ska en tillräcklig ledningsgata för byggande av kommunalteknik reserveras för de tomter som inte gränsar till Konvaljvägens gatuområde.

Bil- och cykelplatser

I planeringen av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp / 130 m ² -vy
Affärs- och servicelokaler	1 bp / 60 m ² -vy
Kontor	1 bp / 50 m ² -vy

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst 1st/bostadsrum. Minst hälften av platserna ska vara lättillgängliga.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

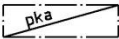
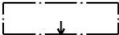
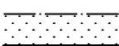
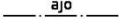
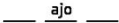
Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

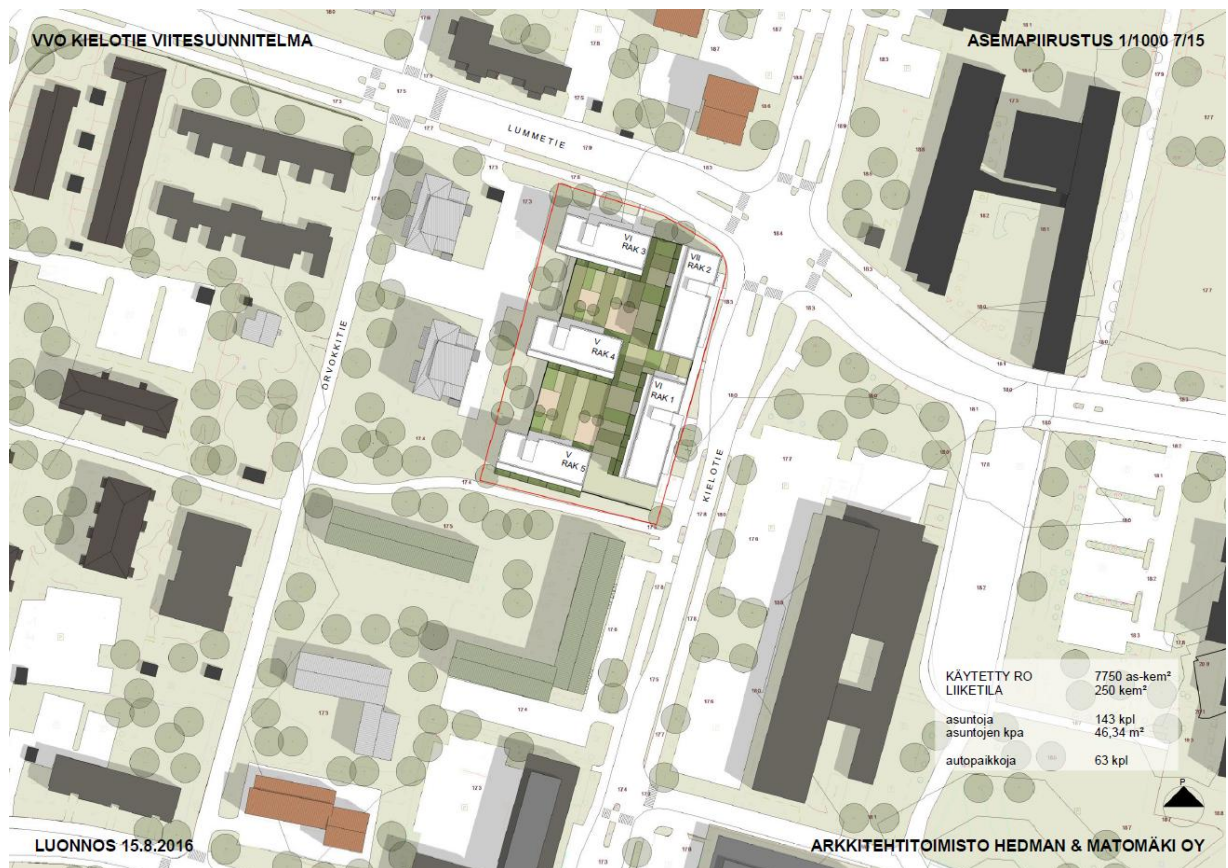
Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvarternummer.

61
TIKK
61136

LUMMETIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
V	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
+kl250	Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.	Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
7750+kl250	Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerosalan neliömetrimäärän ja toinen luku liikehuoneiston kerrosalan neliömetrimäärän.	Talserie vars första tal anger bostadsvåningsytan i kvadratmeter och andra tal våningsytan i kvadratmeter för affärslokaler.
+21.30	Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.	Ungefärlig markhöjd.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakan- nen alle.	Byggnadsyta där parkering får placeras under gårds- däck.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som bygg- naden skall tangera.
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden ra- kenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Beteckningen anger att ljudisoleringen mot trafikbuller i byggnadens ytterväggar samt fönster och andra konst- ruktioner skall vara minst 35 dB mot denna sida av byggnadsytan.
	Istutettava alueen osa. Alueella on järjestettävä hulevesien viivytys.	Del av område som bör planteras. Fördrojning av dagvatten ska ordnas i området.
-o--o--o--o--o-	Säilytettävä / istutettava pensasaita.	Häck som skall bevaras / planteras.
	Yhtenäiseksi kaupunkitilaksi rakennettava alue.	Område som byggs som ett enhetligt stadsrum.
	Katu.	Gata.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.	Riktgivande körförbindelse inom området.
TONTTIJAKO		TOMTINDELNING
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laa- dittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.		För kvarteren på denna detaljplans område skall en se- parat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala Kaupunkisuunnittelu		Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö Stadsplaneringen
Mittausosasto		Mätavdelningen
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.		Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Vantaalla / Vanda ____ 20__	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ / ____ 20__		Godkänd av stadsfullmäktige ____ / ____ 20__

Vantaan kaupunki
copyright
Harri Keinanen
tulosteen laatija
30.3.2017
päiväys

Vesihuollon esisuunnitelma
002299 VVO

0 20 100 m

ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1000
mittakaava

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002299
 61 Tikkurila
 Kielotie 34-36
 MUISTUTUKSET JA VASTINEET
 19.4.2017

Kaupunkisuunnittelu / CÖ/AT

Asemakaavamuutosehdotus nro **002299 / 61 Tikkurila / Kielotie 34-36** on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **1.2. - 2.3.2017**. Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl) muistutusta**.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
NRO 1 Kirsti Kunnas ja Lummetie 8 A ja 8 B asukkaiden plsta	Suurin sallittu kerroskorkeus kaavamuutosalueella on voimassa olevassa asemakaavassa neljä. Kaavamuutoksessa on otettava huomioon naapurien asuintalojen kerroskorkeus 3-4, jotta asukkaiden viihtyvyys säilyisi, joka vaikuttaa ihmisten elinoloihin asuinalueella. Tuleva suunnitelma vähentää rakennuksen Lummetie 8B asukkaiden asuinmukavuutta, koska itäpuolen asuntojen kaikki ikkunat MH-OH-K ja parvekkeet avautuvat vain yhteen suuntaan. Muistuttaja on toimittanut omia rakennemalliehdotuksia kaava-alueelle. Näissä Lummetie 8-rakennusta lähin rakennus on 3-kerroksinen. Rakennemalleissa säilyy näkyvyys osoitteesta Lummetie 8 Kielotielle.	Lisätään kaavamääräyksiin: Pysäköintikannen ulkoseinä länteen tulee olla kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja tukea viihtyisän pihamiljöön syntymistä.

NRO 1

Muistutus:

KANNANOTTOMME ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002299

Kaavapuntti,
Dn:o

VD/10971/10.02.04.01/2015

Kaavamuutos kohde: Suunniteltavaan alueeseen kuuluu korttelin 61136 tontti 2, korttelin 61300 tontit 2, 3, ja 4, kortteli 61303, Kämmeckäkuja sekä osa Kielotietä, Lummetietä ja Orvokkirinnettä. Alueelle suunnitellaan asumista ja olemassa olevien, merkittävien rakennusten suojelua. Lohenpyrstön kaupunkikuvallisia, historiallisia ja rakennushistoriallisia arvoja selvitetään osana kaavamuutosta. Rakennukset ja mahdollisesti osa rakennusten pihapiireistä on tarkoitus suojella osana kaavamuutosta.

Kaavamuutoksessa vetoamme: Suojeltaviksi esitettyjen rakennusten rakennushistoriallisia ja rakennustaiteellisia arvoja selvitetään osana kaavamuutosta. Arvojen selvittyä, suojelun laajuuden tarve tarkentuu. Suojeltavilla alueilla rakennusoikeus ja käyttötarkoitus säilynevät entisellään, niin myös tulevaisuudessa uusien rakennettavien rakennuksien naapurikortteleissa otettava huomioon alueen tyyli, rakennusten korkeus ja julkisivujen yksityiskohtia kuten värejä.

Suurin sallittu kerroskorkeus kaavamuutosalueella on voimassa olevassa asemakaavassa neljä (IV). Kaavamuutoksessa ehdottomasti otettava huomioon naapurien asuintalojen kerrosluku 3-4 (III-IV). huomioon, että säilyisi asukkaiden viihtyvyys, joka vaikuttaa ihmisten elinoloihin asuinalueella.

Vaikutusten arvioinnin avulla arvioidaan ennakkoon kaavaratkaisun ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen merkittävät vaikutukset tehtäessä kaavaa koskevia ratkaisuja.

- ☐ *ihmisen elinoloihin ja ympäristöön*
- ☐ *maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon*
- ☐ *kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin*
- ☐ *alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen ja liikenteeseen*
- ☐ *kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön*
- ☐ *valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin*
- ☐ *suhde lentomeluun, tieliikennemeluun*
- ☐ *Arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti muodostuvaan kaupunkikuvaan.*
- ☐ *Asemakaavan selostuksessa esitetään johtopäätökset ja tiivistelmät selvityksistä ja arvioidaan keskeisiä vaikutuksia.*

As Oy Lumpeenkukka; Lummetie 8 A ja 8B, 01300 Vantaa

Asukkaiden yhteinen kannanotto kaavasuunnitelmaan nro: 002299.

Pyydämme kunnioittaen, että kannanottomme/valitus huomioidaan kaavasuunnitelmassa.

Viitaten: Kaavamuutos 002299/Kielotie 34-36 - uudet suunnitelmat

Rohkenen ehdottaa vielä uudelleen aikaisempiin suunnitelmaehdotuksiin uuden talojen rakentamisehdotuksen ja vetoankin kaavoitettavaan rakennussuunnitelman tontille rakennettavien talojen liialliseen ahtauteen ja korkeuteen sekä viereisten talojen näkyvyyden peittämiseen, näin aiheuttaen hyvin ankean viihtyvyyden ja tukkoisen asumismukavuuden, koska **Itä-puolen asuntojen huoneistojen ikkunat ja parvekkeet ovat ainoastaan vain vastakkaisten talojen seinät!**

Liitän mukaan talon Lummetie 8 B asuntojen asuntojen huoneistopiirustuksen, josta selviää, miten ankean viihtyvyyden ja tukkoisen asumismukavuuden tuleva suunnitelma aiheuttaa; koska itäpuolen asuntojen kaikki ikkunat MH-OH-K ja parvekkeet ovat vain yhdelle suunnalle, siis vastakkaisten talojen seinille, josta ei näy edes Lummetielle, Kielotielle eikä Orvokkikujalle. Olisimme aivan umpiossa, koska näkyisi vain vastakkaisten talojen seinät

Pyydän kohteliaammin, että ottaisitte huomioon kaavoituksen suunnittelussa uusien rakennuksien korkeuden ja tontille sijoittelun niin, että viereisten talojen ja varsinkin itään päin olevien asuntojen asumisviihtyvyys säilyisi edes hitusen, jos Kielotielle päin olisi talojen välissä avointa tilaa.

Esimerkiksi: Ei häittäisi viereisen tontin talojen näkyvyyttä, jos sijoittelu olisi seuraavanlainen katso Lummetie 6/Kielotie 34 ehdotukset

1. Lummetien suuntainen talo voisi olla pitkä ja 7-kerroksinen jopa enemmänkin, koska se ei häittäisi näkyvyyttä, jos se sijoitetaan aivan Lummetien laitaan.
2. Orvokkikujan suuntainen talo voisi olla pitkä jopa 7-kerroksinen, koska se ei häittäisi näkyvyyttä, jos se sijoitetaan aivan Orvokkikujan, kävelytien laitaan.
3. Keskimmäinen talo pitäisi olla vain III-krs. voisi pitkä ja matalampi, joka ulottuisi Kielotielle.
4. Kaikkien talojen väliin jäisi näin jonkinlainen näkyvyys eteenpäin vastakkaisista, viereisten tontilla olevista taloista ja näin jäisi avaruutta ja asumisviihtyvyyttä sekä viereisten talojen ja varsinkin itään päin olevien asuntojen asumisviihtyvyys säilyisi edes hitusen.
5. Rakentajallekin tulisi edullisemmaksi rakentaa 3-kolmen talojen seiniä kuin 5-viiden talon seiniä.

Ystävällisin terveisin Teille; Pyydän kohteliaammin, että ottaisitte huomioon toiveemme uusien rakennuksien kaavoituksen suunnittelussa, KIITOS!

Omasta puolesta ja talon Lummetie 8 asukkaiden puolesta

Kirsti Kunnas

As. Oy Lumpeen kukka, Lummetie 8 kannanotto/valitus kaavasuunnitteluun

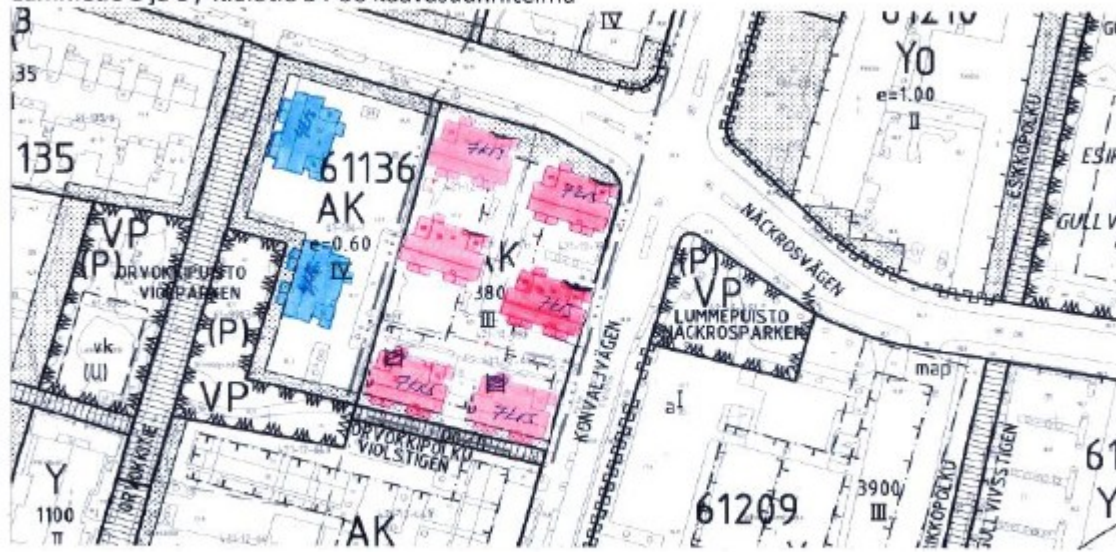

KAVASUUNNITELMA EHDOTUKSET

1. Ensimmäiseksi paras vaihtoehto valoisa, avaruutta antava, ottaen huomioon naapuritalojen asukkaiden ja uusien asuinrakennuksien asukkaiden viihtyvyyden säilyminen, ei liian lähellä naapureita.
2. Toiseksi paras vaihtoehto antaa avaruutta ottaen huomioon naapuruston, ettei ole liian lähellä vastapäisiä naapuruston taloja.
3. Kolmas vaihtoehto liian ympäristöä peittävä, tunkkainen, ahdas, liian lähellä naapuruston taloja!

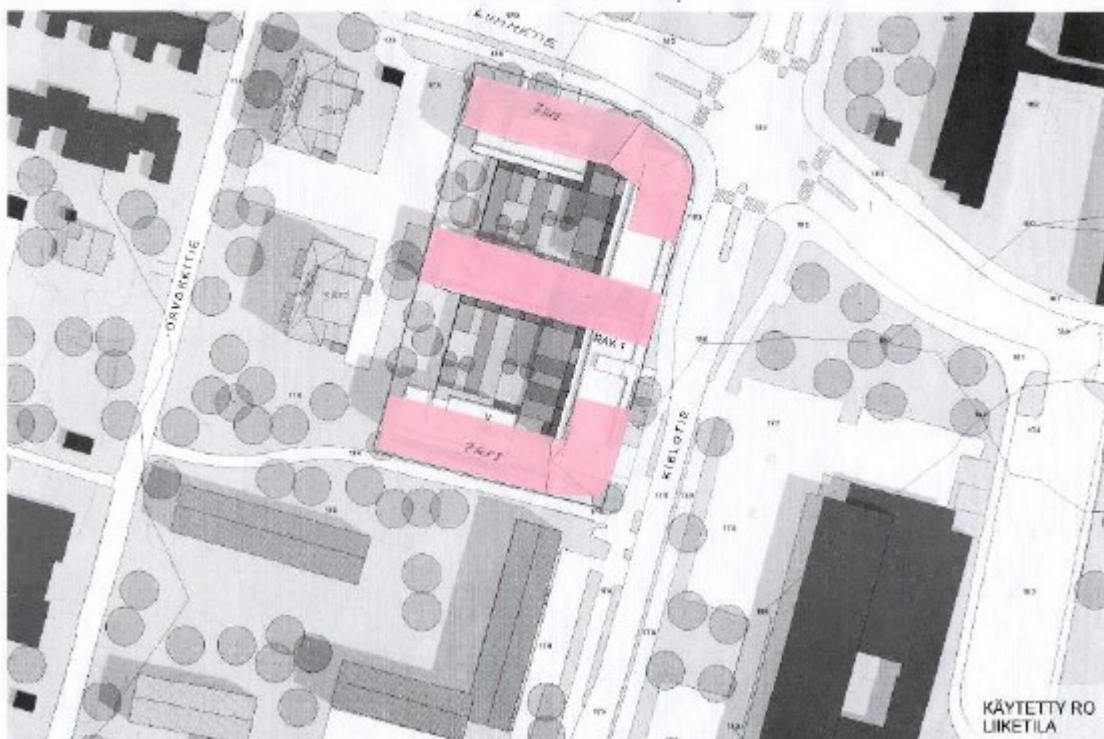
As. Oy Lumpeenkukka, Lummetie 8 kannanotto/valitus kaavasuunnitteluun

Lummetie 8 ja 6 / Kielotie 34-36 kaavasuunnitelma

7. PARAS, NYÄ VÄNNEKKEÄ, VÄNNEKKEÄ
ANTAA NÄKYYVÄÄ KÄYTTÖÄ
VAIKKA ON TIIVISTÄ KÄYTTÖÄ
ANTAA TILAA KÄYTTÖÄ KUN
VÄNNEKKEÄ TILAA "KÄYTTÖ" JA LUMMEKUKKA
VÄNNEKKEÄ TILAA "KÄYTTÖ" VÄNNEKKEÄ
TILAA "KÄYTTÖ" VÄNNEKKEÄ
SUUNNITTELU, KÄYTTÖÄ SUUNNITTELU, KÄYTTÖÄ SUUNNITTELU

Keskimmäinen talo vain matala III-kerroksinen

Vastine:

Osoitteessa Lummetie 8 sijaitsevassa asuinrakennuksessa on maan päällä yksi pysäköintikerros ja lisäksi kolme asuinkerrosta. Etäisyys rakennuksesta osoitteessa Lummetie 8B, uuden esitetyn asuinrakennuksen

kulmaan on 19m, ja pihakannen seinään 25m. Pihakannen ja tontin rajan välinen alue on kaavamuutoksessa istutettavaa aluetta.

Osoitteen Lummetie 8 asunnoista on ikkunat sekä pohjoiseen, Lummetielle (MH), että itään, uuden rakentamisen suuntaan (OH, MH, K). Näkymä pohjoiseen pihan halki Lummetielle säilyy entisellään.

Näkymä itään muuttuu uuden rakentamisen myötä. Näkymä on uuden asuinrakennuksen päätyyn ja, kaikista asuinkerroksista tulee olemaan näkymä myös uuden rakennuksen pihakannelle, josta suunnitellaan vehreä ja viihtyisä. Rakennuksen Lummetie 8 kulma sijoittuu vastakkain uuden rakennuksen kulman kanssa siten, että uuden rakennuksen pääty ei juurikaan peitä Lummetie 8 rakennusta.

Suunnitelmaa on jo muokattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatujen asukasmielipiteiden perusteella.

Liikennemeluselvityksen perusteella tarvitaan umpinainen julkisivu Kielotien varrella, jotta uuden asuinrakennuksen pihan melutaso pysyy normien mukaisena. Tämän takia ei ole mahdollista käyttää rakennetta joka luo näköyhteyden Lummetie 8 asuinrakennuksen ja Kielotien välille.

Näkymää osoitteesta Lummetie 8 uuden rakentamisen suuntaan voidaan parantaa huomioimalla että pysäköintikannen ulkoseinä on kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja tukee viihtyisän pihamiljöön syntymistä.

Tarkistukset:

Lisätään kaavamääräyksiin:

Pysäköintikannen ulkoseinä länteen tulee olla kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja tukea viihtyisän pihamiljöön syntymistä.

Kaupunkisuunnittelu / CÖ/AT

19.4.2017

Kaupunginhallitus 9.1.2017 kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta **nro 002299 / 61 Tikkurila / Kielotie 34-36**. Lausuntoja pyydettiin 3 ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 Vantaan kaupunginmuseo	Ei huomautettavaa.	Ei toimenpiteitä.
NRO 2 Vantaan Energia Oy	<u>Sähköverkko</u> Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Lisäksi alueelle tarvitaan kiinteistömuuntamoita. Muuntamoita toivottu sijainti on ehdotettu liitteessä 3. <u>Kaukolämpöverkko</u> Ei huomautettavaa.	Kiinteistömuuntamoita sijainti merkitään tiedoksi. Maakaapeleiden sijainti on huomioitu.
NRO 3 HSY	Aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi. Tarvetta uudisrakentamiselle tai johdonsiirroille ei ole. Vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa on täydennettävä	Vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa kaavaselostuksessa täydennetään johtojen rakennusvuosilla.

	johtojen rakennusvuosilla.	
--	----------------------------	--

NRO 1**Lausunto:**

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt lausuntoa Kielotie 34-36 asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002299. Kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaavaehdotuksen mukaan alueelle suunnitellaan viittä kerrostaloa. Kaavalla tiivistetään Tikkurilan keskusta-aluetta ja luodaan kaupunkimaista kaupunkikuvaa. Uudisrakennukset sijoittuvat Kielotien ja Lummetien varsille muodostaen kaupunkimaista katutilaa. Alueella nykyisin sijaitsevat 1960-luvulla rakennetut kerrostalot puretaan.

Kaupunginmuseo on aiemmin lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 14.04.2016 (VKM/084/2016). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuultu alue käsitti myös Lummetien pohjoispuoliset korttelit 61300 (osittain) ja 61303. Kaava-aluetta pienennettiin tämän jälkeen käsittämään vain VVO:n omistamat tontit Lummetien eteläpuolella. Jako tehtiin, koska pohjoisemmille osille ryhdyttiin tekemään rakennushistoriallista selvitystä, eikä nähty tarpeelliseksi viivyttää uudisrakentamiseen johtavaa kaavaa selvityksen laatimisen ajan.

Suunnittelualueella olevat, purettaviksi suunnitellut kaksi vuonna 1969 valmistunutta asuinkerrostaloa ovat mukana Vantaan modernin rakennuskulttuurin inventoinnissa (Vantaan kaupunki 2002). Rakennusten merkittävyyttä on tarkistettu vuonna 2015 Vantaan kaupunginmuseon Kirsti-kulttuuriympäristötietokantaan ja ne on todettu kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan vaatimattomiksi. Kaavamuutosalueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Kaupunginmuseolla ei näin ollen ole huomautettavaa kaavamuutossuunnitelmasta rakennusperinnön eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

Lausunnossa kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavamuutossuunnitelmasta.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 2

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Lisäksi alueelle tarvitaan kiinteistömuuntamotila. Muuntamotilan toivottu sijainti on ehdotettu liitteessä 3.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Mikko Tella, puh. 050-5294363.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Vastine:

Lausunnossa todetaan että asemakaavan muutosehdotuksessa on huomioitava maakaapeleiden sijainti. Lisäksi todetaan että alueelle tarvitaan kiinteistömuuntamotila.

Tarkistukset:

Kiinteistömuuntamotilan sijainti merkitään tiedoksi.

Maakaapeleiden sijainti on huomioitu.

NRO 3**Lausunto:**

Suunnittelualue sijaitsee Kielotien ja Lummetien risteyksessä. Kaavamuutosalue rajautuu pohjoisessa Oksanmäen kevyen liikenteen reittiin, itäpuolella Kielotiehen, etelässä Orvokkipolkuun ja länsipuolella Orvokkitiehen, Kämmekekkujaan, Kämmekkäpuistoon ja naapurikiinteistöihin. Alue sijoittuu reilun 500 metrin kävely- tai pyöräilymatkan päähän Tikkurilan asemakeskuksesta.

Kaava-alueelle suunnitellaan viisi kerrostaloa, sekä niiden väliin pihakansi jonka alle sijoittuvat autopaikat. Rakennukset sijoittuvat Kielotien ja Lummetien varsille muodostaen kaupunkimaista katutilaa. Katujen risteykseen ja Kielotien varteen sijoittuu liiketilaa. Kaavan rakennusoikeus nousee 3800:sta 8000:een kerrosneliömetriin. Alueella sijaitsevat vuonna 1969 rakennetut kerrostalot puretaan. Rakennukset ovat huonohkossa kunnossa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi. Tarvetta uudisrakentamiselle tai johtosiirroille ei ole. Vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa on täydennettävä johtojen rakentamisvuosilla.

Lisätietoja antaa aluepäälikkö Mikko Stenius, puh 09 1561 2109.

Vastine:

Lausunnossa todetaan puutteellisuuksia kaavaselostuksen vesihuollon esisuunnitelmassa, joka voidaan päivittää.

Tarkistukset:

Vesihuollon esisuunnitelman esitystapaa kaavaselostuksessa täydennetään johtojen rakennusvuosilla.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjstä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asia

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettäispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiannotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiannotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.